

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΤΑΞΙ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ (2.0)

ΜΕΡΟΣ 1

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 1: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....

Κεφάλαιο 1.1 Ρυθμιστικό πλαίσιο	
1.1.1 Οι περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμοι και Κανονισμοί σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί	
1.1.2 Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμος και Κανονισμοί σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί	
1.1.3 Ώρες εργασίας και ανάπαυσης των οδηγών	
1.1.4 Των Μηχανοκινήτων Οχημάτων	
1.1.5 Της νομοθεσίας για την Οδική Ασφάλεια	
1.1.6 Των φορολογικών υποχρεώσεων προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	
1.1.7 Των υποχρεώσεων προς το Τμήμα Φορολογίας – Φ.Π.Α.	
1.1.8 Ασφαλιστική κάλυψη οχημάτων και επιβατών ταξί	
Κεφάλαιο 1.2 Ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τα πειθαρχικά και ποινικά αδικήματα και τις ποινές	
1.2.1 Συμπεριφορά οδηγών ταξί	
1.2.2 Συνήθεις παραβάσεις και παραπτώματα οδηγών ταξί	
1.2.3 Αδικήματα και Ποινές	
1.2.2 Πειθαρχική διαδικασία.....	
1.2.4 Αρμόδια σώματα για πειθαρχικές και άλλες κυρώσεις κατά των οδηγών ταξί	
1.2.5 Πειθαρχική διαδικασία.....	
1.2.6. Υποχρεώσεις συμπεριφορά πελατών.....	
1.2.7 Οδική Ασφάλεια	
Κεφάλαιο 1.3 Ανάδειξη του γοήτρου των οδηγών ταξί και γενικότερα του επαγγέλματος του οδηγού ταξί	
1.3.1 Σημασία από τη μη τήρηση των αρχών και υποχρεώσεων της οφειλόμενης επαγγελματικής δεοντολογίας	
1.3.2 Επαγγελματικό γόητρο	
Κεφάλαιο 1.4 Απαραίτητος εξοπλισμός για τα ταξί και άλλες πληροφορίες	
1.4.1 Απαραίτητος εξοπλισμός ταξί (αστικά, αγροτικά, υπεραστικά, ταξί για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία)	
1.4.2 Διαφήμιση στο οχήματα ταξί	

ΜΕΡΟΣ 1: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1.1 Ρυθμιστικό πλαίσιο

Στο κεφάλαιο 1.1 παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Το νομικό πλαίσιο που διέπει το θεσμό του επαγγελματία οδηγού.
- Διάφορες πρόνοιες του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου (Ν. 9/82)
- Ο νόμος που αφορά τις ώρες εργασίας και ανάπαυσης των οδηγών.
- Ο νόμος αναφορικά με τα μηχανοκίνητα οχήματα.
- Η νομοθεσία που σχετίζεται με την οδική ασφάλεια.
- Οι φορολογικές υποχρεώσεις των οδηγών ταξί.

1.1.1. Οι περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμοι και Κανονισμοί σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί

(α) Νομικό πλαίσιο

Ο θεσμός του επαγγελματία οδηγού διέπεται από τους:

- Περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο του 2011 (Νόμος αριθμός 80(Ι)/2011) ως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα και
- Περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Κανονισμούς του 1991 (Κ.Δ.Π. 53/1991)

(β) Αρμόδια Αρχή

Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών ως η Αρμόδια Αρχή ασχολείται με την εφαρμογή των προνοιών του νομικού πλαισίου που αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο. Σύμφωνα με το Νόμο 80(Ι)/2011, Αρμόδια Αρχή για την χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού είναι το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Η εξουσία και το καθήκον της άσκησης πειθαρχικού ελέγχου στους αδειούχους οδηγούς ανατίθεται στην Αρχή Αδειών η οποία δύναται προς τούτο να καθιδρύει Πειθαρχικό Συμβούλιο.

(γ) Κατηγορίες επαγγελματικής άδειας οδηγού

- Λ: Λεωφορείο στο οποίο χορηγήθηκε άδεια «Ε», είτε λεωφορείο στο οποίο χορηγήθηκε άδεια δυνάμει σύμβασης παραχώρησης δημόσιας υπηρεσίας με βάση τις διατάξεις του περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμου του 2001, είτε λεωφορείο στο οποίο χορηγήθηκε άδεια οδικής χρήσης ιδιωτικού λεωφορείου με βάση τις διατάξεις του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου του 1982, εξαιρουμένου του ιδιωτικού λεωφορείου πολύτεκνης οικογένειας.
- Τ: Ταξί (αστικό, αγροτικό, υπεραστικό).
- Φ: Φορτηγό με μικτό επιτρεπόμενο βάρος άνω των 7 ½ τόνων.

(δ) Διαδικασία απόκτησης επαγγελματικής άδειας οδηγού

Για την οδήγηση οχήματος ταξί (αστικό, αγροτικό, υπεραστικό) απαιτείται η κατοχή επαγγελματικής άδειας κατηγορίας «Τ». Για την απόκτηση επαγγελματικής άδειας, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να συμπληρώσει την αίτηση για χορήγηση ή ανανέωση ή προσθήκη άλλης κατηγορίας Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Τ.Ο.Μ. Ε.ΑΟ.1 (9/12) και ακολούθως να την υποβάλει στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών μαζί με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από:

- Το σχετικό τέλος €34,18 - (€17,09 για αίτηση και €17,09 για την έκδοση της ΕΑΟ)
- Τρεις πρόσφατες πιστοποιημένες φωτογραφίες του αιτητή
- Φωτοαντίγραφο ισχύουσας άδειας οδήγησης
- Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου για τη χορήγηση Επαγγελματικής Άδειας οδηγού

- Ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας, που να έχει εκδοθεί εντός ενός μηνός πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης
- Φωτοαντίγραφο πιστοποιητικού επαγγελματικής κατάρτισης οδηγού ταξί

(ε) *Κριτήρια χορήγησης επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί (Άρθρο 6(2) Ν 80(Ι)/2011)*

Για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας οδηγού, ο αιτητής είναι απαραίτητο να πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Όριο ηλικίας (21 έως 70 ετών)
- Φυσική Ικανότητα
- Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου για χορήγηση Επαγγελματικής Άδειας οδηγού
- Ικανότητα οδήγησης
- Επαγγελματική κατάρτιση

Όριο Ηλικίας

Ο αιτητής θα πρέπει να έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο και να μην υπερβαίνει το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του.

Φυσική Ικανότητα

Ο αιτητής θα πρέπει να διαθέτει φυσική ικανότητα να ασκεί το επάγγελμα του οδηγού, όπως βεβαιώνεται από το σχετικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας το οποίο εκδίδεται από εγγεγραμμένο ιατρό.

Στο πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας τεκμαίρεται ότι ο αιτητής διαθέτει φυσική ικανότητα να ασκεί το επάγγελμα του οδηγού και δεν πάσχει από:

- Επιληψία
- Διανοητική διαταραχή ή δυσλειτουργία
- Τάση για αιφνίδιες κρίσεις λιγγού ή λιποθυμίας
- Ανικανότητα ανάγνωσης από απόσταση 23 μέτρων με καλή κατάσταση φωτός της ημέρας
- Αλκοολισμό ή εθισμό στα ναρκωτικά
- Οποιαδήποτε πάθηση ή αναπηρία των άκρων που μπορεί να είναι επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια
- Κώφωση

Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι άνω των 60 χρόνων, το πιστοποιητικό χορηγείται από το κυβερνητικό ιατρικό συμβούλιο.

Το πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας πρέπει να έχει εκδοθεί εντός ενός μηνός πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου

Το Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου χορηγείται από τον Αρχηγό της Αστυνομίας, αφότου καταβληθεί το σχετικό τέλος και εφόσον ο ενδιαφερόμενος:

1. δεν έχει στερηθεί της ικανότητας να κατέχει επαγγελματική άδεια οδηγού είτε δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου είτε από Δικαστήριο.
2. δεν έχει καταδικαστεί ή, εάν έχει καταδικαστεί, έχει αποκατασταθεί για τα αδικήματα που διέπραξε. Στο πιστοποιητικό ποινικού μητρώου αναφέρεται κάθε ποινή που έχει επιβληθεί για αδίκημα που σχετίζεται με την κατοχή ή απόκτηση άδειας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου και δεν έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει επιβληθεί από το Δικαστήριο στέρηση του δικαιώματος να κατέχει ή αποκτά άδεια ή δεν έχει επέλθει αποκατάσταση δυνάμει των διατάξεων του περί Αποκαταστάσεως Καταδικασθέντων Νόμου.
3. Το Δικαστήριο, κατά την επιβολή της νοούμενης σε κάθε περίπτωση ποινής σε σχέση με αδίκημα που αναφέρεται στην πρώτη στήλη του Πίνακα Α, μπορεί πρόσθετα να επιβάλει σε αδειούχο επαγγελματία οδηγό οχήματος της κατηγορίας που αναφέρεται στην δεύτερη στήλη του εν λόγω

Πίνακα Α και στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, για χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει το καθοριζόμενο στην τρίτη στήλη του Πίνακα Α, νοουμένου ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί κατά την οδήγηση του οχήματος ή σε σχέση με το όχημα για το οποίο κατέχεται η άδεια.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α		
Πρώτη στήλη	Δεύτερη στήλη	Τρίτη στήλη
Αδικήματα	Κατηγορία Οχήματος	Χρονικό Διάστημα
Πρόκληση θανάτου λόγω έλλειψης προφύλαξης ή από απροσεξία κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα.	Λ, Τ	Πέντε (5) χρόνια
Οδήγηση του οχήματος υπό την επήρεια αλκοόλης κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5,6 ή 7 του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου.	Λ, Τ, Φ	Τρία (3) χρόνια
Οδήγηση κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 7 ή 9 του περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κίνησης Νόμου.	Λ, Τ, Φ	Τρία (3) χρόνια

Ο Αρχηγός της Αστυνομίας έχει καθήκον, μετά την έκδοση οποιουδήποτε τέτοιου πιστοποιητικού, να παρακολουθεί και ελέγχει για τυχόν διαφοροποίηση των δεδομένων και να ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Σύμφωνα με το Άρθρο 8B(2) του περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμου του 2011 (Ν. 80(I)/2011) η διάπραξη πολύ σοβαρών αδικημάτων, οδηγεί σε απώλεια του δικαιώματος απόκτησης ή κατοχής επαγγελματικής άδειας οδηγού για μηχανοκίνητο όχημα των κατηγοριών Λεωφορείου και Ταξί. Σύμφωνα με τον Νόμο πολύ σοβαρά αδικήματα είναι τα ακόλουθα:

- Βιασμός, κατά παράβαση του άρθρου 144 του Ποινικού Κώδικα·
- απόπειρα βιασμού, κατά παράβαση του άρθρου 146 του Ποινικού Κώδικα·
- διαφθορά νεαρής γυναίκας ηλικίας κάτω των 13 ετών και 13 μέχρι 16 ετών, κατά παράβαση των άρθρων 153 ή 154 του Ποινικού Κώδικα·
- διαφθορά γυναίκας με νοητική ή/και ψυχική αναπηρία, κατά παράβαση του άρθρου 155 του Ποινικού Κώδικα·
- συνουσία μεταξύ ανδρών κατά παράβαση των άρθρων 171 μέχρι 174 του Ποινικού Κώδικα·
- φόνος εκ προμελέτης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 203 του Ποινικού Κώδικα·
- εμπορία ναρκωτικών και γενικά οποιοδήποτε αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου·
- οποιοδήποτε αδίκημα προβλέπεται στο Μέρος II του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου
- οποιοδήποτε αδίκημα προβλέπεται στο Μέρος II του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των θυμάτων Νόμου.

Ικανότητα Οδήγησης

Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να κατέχει άδεια οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος που να εντάσσεται στην κατηγορία του οχήματος για το οποίο ζητά την επαγγελματική άδεια οδηγού. Για απόκτηση

Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού κατηγορίας ταξί απαιτείται η κατοχή της άδειας οδήγησης κατηγορίας Β για περίοδο πέραν των 2 ετών.

Οι κατηγορίες και ειδικές κατηγορίες άδειας οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Περιγραφή	Ελάχιστη ηλικία	Σημειώσεις
Κατηγορία AM	Μοτοποδήλατα	17	7,8,9
Κατηγορία A1	(i) μοτοσυκλέτες μέγιστου κυλινδρισμού 125 cm ³ , μέγιστης ισχύος 11 KW και με λόγο ισχύος προς βάρος μικρότερο από 0,1 kW/kg. (ii) μηχανοκίνητα τρίκυκλα των οποίων η ισχύς δεν υπερβαίνει τα 15 kW	18 (*17,5)	7,8,9
Κατηγορία A2	Μοτοσυκλέτες μέγιστης ισχύος 35 kW και με μέγιστο λόγο ισχύος / βάρους 0,2 kW/kg, που δεν προέρχονται από όχημα με ισχύ μεγαλύτερη του διπλάσιου της ισχύος του.	20	1,7,8,9
Κατηγορία A	(i) Μηχανοκίνητα δίκυκλα με ή χωρίς πλευρικό αμαξίδιο (ii) Μηχανοκίνητα τρίκυκλα, η ισχύς των οποίων υπερβαίνει τα 15kw.	24/22	2,7,9
Κατηγορία B1	Τετράκυκλα με μάζα κενού οχήματος μικρότερη ή ίση των 400kg ή στην περίπτωση οχημάτων για μεταφορά εμπορευμάτων, των 500kg, μη συμπεριλαμβανομένης της μάζας των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων με κινητήρα μέγιστης καθαρής ισχύος 15kW.	18 (*17,5)	9
Κατηγορία B	Οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού	18 (*17,5)	9,11,12
Κατηγορία Γ1	Οχήματα με μέγιστη επιτρεπόμενη μάζα από 3500 kg μέχρι 7500 kg (πλην εκείνων της κατηγορίας Δ ή Δ1)	18	3,9
Κατηγορία Γ	Οχήματα με μέγιστη μάζα μεγαλύτερη από 3500 kg (πλην εκείνων της κατηγορίας Δ)	21	3,9,11
Κατηγορία Δ1	Οχήματα μεταφοράς προσώπων που έχουν περισσότερες από 8 θέσεις εκτός της θέσης του οδηγού, όχι όμως περισσότερες από 16 θέσεις εκτός της θέσης του οδηγού	21	3,9,12
Κατηγορία Δ	Οχήματα μεταφοράς προσώπων που έχουν περισσότερες από 8 θέσεις επιβατών εκτός της θέσης του οδηγού	24	3,9
Κατηγορία B+E	Σύνολο συζευγμένων οχημάτων αποτελούμενο από όχημα της κατηγορίας B και ρυμουλκούμενο	18 (*17,5)	4
Κατηγορία Γ1+E	Σύνολο συζευγμένων οχημάτων αποτελούμενο από όχημα της κατηγορίας Γ1 και ρυμουλκούμενο	18	4,5,10
Κατηγορία Γ+E	Σύνολο συζευγμένων οχημάτων αποτελούμενο από όχημα της κατηγορίας Γ και ρυμουλκούμενο	21	4,5,6,10

Κατηγορία Δ1+E	Σύνολο συζευγμένων οχημάτων αποτελούμενο από όχημα της κατηγορίας Δ1 και ρυμουλκούμενο	21	4,5,10
Κατηγορία Δ+E	Σύνολο συζευγμένων οχημάτων αποτελούμενο από όχημα της κατηγορίας Δ και ρυμουλκούμενο	24	4,5,6,10
Ειδική Κατηγορία Στ	Ελκυστήρες με ελαστικά	18	11,12
Ειδική Κατηγορία Η	Ελκυστήρες με ερπύστριες	21	11
Ειδική Κατηγορία Ζ	Οδοστρωτήρες	21	11
Ειδική Κατηγορία Θ	Μηχανοκίνητα Οχήματα βαρέως τύπου	21	11
Ειδική κατηγορία ΙΒ	Ηλεκτροκίνητα οχήματα	18	13

Πίνακας 1.1: Κατηγορίες - Ειδικές κατηγορίες Μηχανοκίνητων Οχημάτων

* Ελάχιστη ηλικία απόκτησης άδειας μαθητευομένου

Σημειώσεις:

1. Για να αιτηθεί κάποιος την κατηγορία Α2 πρέπει να είναι 20 ετών και να κατέχει άδεια οδήγησης της κατηγορίας Α1 για δύο τουλάχιστον χρόνια.
2. Για να αιτηθεί κάποιος την κατηγορία Α πρέπει να είναι 22 ετών και να κατέχει άδεια οδήγησης της κατηγορίας Α1 για δύο τουλάχιστον χρόνια.
3. Για να αιτηθεί κάποιος τις κατηγορίες Γ1, Γ, Δ1 και Δ πρέπει να κατέχει άδεια οδήγησης της κατηγορίας Β.
4. Για να αιτηθεί κάποιος τις κατηγορίες Β+E, Γ1+E, Γ+E, Δ1+E και Δ+E πρέπει να κατέχει άδεια οδήγησης των κατηγοριών Β, Γ1, Γ, Δ1 και Δ αντίστοιχα.
5. Άδεια οδήγησης που ισχύει για τις κατηγορίες Γ1+E, Γ+E, Δ1+E και Δ+E ισχύει και για την οδήγηση οχημάτων της κατηγορίας Β+E
6. Άδεια οδήγησης που ισχύει για την κατηγορία Γ+E ισχύει και για την κατηγορία Δ+E, νοουμένου ότι ο κάτοχος της είναι και κάτοχος άδειας οδήγησης της κατηγορίας Δ.
7. Άδεια οδήγησης που ισχύει για τις κατηγορίες Α1, Α2, Α ισχύει και για οδήγηση οχημάτων κατηγορίας ΑΜ.
8. Άδεια οδήγησης που ισχύει για την κατηγορία Α2 ισχύει και για οχήματα κατηγορίας Α1 και ΑΜ.
9. Άδεια οδήγησης που ισχύει για την κατηγορία Α ισχύει και για οχήματα κατηγοριών Α1, Α2 και ΑΜ, για την κατηγορία Β ισχύει και για οχήματα κατηγορίας Β1 για την κατηγορία Γ ισχύει και για οχήματα κατηγορίας Γ1, για την κατηγορία Δ ισχύει και για οχήματα κατηγορίας Δ1.
10. Άδεια οδήγησης που ισχύει για τις κατηγορίες Γ+E ή Δ+E ισχύει και για οδήγηση οχημάτων της κατηγορίας Γ1+E ή Δ1+E αντίστοιχα.
11. Άδεια οδήγησης που ισχύει για την κατηγορία Γ ισχύει και για την οδήγηση οχημάτων της κατηγορίας Β και των ειδικών κατηγοριών Η, Θ, Ζ και ΣΤ.
12. Άδεια οδήγησης που ισχύει για την κατηγορία Δ1 ισχύει και για την οδήγηση οχημάτων της κατηγορίας Β και της ειδικής κατηγορίας ΣΤ.
13. Άδεια οδήγησης που ισχύει οποιαδήποτε κατηγορία ή ειδική κατηγορία για μη ηλεκτροκίνητο όχημα, ισχύει για την ειδική κατηγορία ΙΒ για αντίστοιχο όχημα.

Επαγγελματική κατάρτιση

Ο ενδιαφερόμενος οφείλει να παρακαθήσει και να επιτύχει στις γραπτές εξετάσεις για απόκτηση του Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Κατάρτισης οδηγού ταξί που διοργανώνει η επιτροπή εξετάσεων, για να διαπιστωθεί εάν η θεωρητική του κατάρτιση είναι ικανοποιητική.

Εξετάσεις για την απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Κατάρτισης (Π.Ε.Κ) οδηγού ταξί

Ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ορίζει πενταμελή επιτροπή εξετάσεων, η οποία αναλαμβάνει την οργάνωση και διεξαγωγή γραπτών εξετάσεων οι οποίες γίνονται στις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας για την εξακρίβωση του βαθμού στον οποίο οι υποψήφιοι επαγγελματίες οδηγοί της κατηγορίας Ταξί διαθέτουν το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων στα θέματα που αναφέρονται στο Πρώτο Παράρτημα του Νόμου.

Ως αποδεικτικό επιτυχίας στις εν λόγω εξετάσεις η επιτροπή χορηγεί, το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης (Π.Ε.Κ) Οδηγού ταξί.

Για την απόκτηση Π.Ε.Κ. οδηγού Ταξί, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να συμπληρώσει την αίτηση Τ.Ο.Μ.162Α για συμμετοχή στις προβλεπόμενες γραπτές εξετάσεις και να την υποβάλει στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών καταβάλλοντας το τέλος των €70. Οι εξετάσεις αποτελούνται από τα εξής δύο μέρη:

- Γραπτό ερωτηματολόγιο πολλαπλών επιλογών με τέσσερις εναλλακτικές απαντήσεις και
- Γραπτές ασκήσεις / μελέτες περιπτώσεων.

(στ) Απαγόρευση οδήγησης

Κανένας οδηγός δεν επιτρέπεται να οδηγεί ταξί οποιασδήποτε κατηγορίας ή λεωφορείο ή φορτηγό χωρίς την κατάλληλη Επαγγελματική Άδεια Οδηγού, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Τεχνίτης οχημάτων δικαιούται, κατά την άσκηση του επαγγέλματος του, να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον το συγκεκριμένο όχημα οδηγείται κενό επιβατών, στην περίπτωση που το μηχανοκίνητο όχημα είναι λεωφορείο ή ταξί ή κενό φορτίου, στην περίπτωση που το μηχανοκίνητο όχημα είναι φορτηγό, και η οδήγηση καθίσταται αναγκαία αποκλειστικά για σκοπούς επισκευής ή μηχανικού ελέγχου του οχήματος.
- Επαγγελματίας εκπαιδευτής οδηγών, ο οποίος είναι αδειούχος δυνάμει του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Εκπαίδευση Οδηγών) Νόμου του 1968, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, και μαθητευόμενος, ο οποίος κατέχει άδεια μαθητευόμενου δυνάμει του περί Άδειας Οδήγησης Νόμου του 2001, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, δικαιούνται για σκοπούς παροχής εκπαίδευσης οδηγών, να οδηγούν μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον τηρούνται οι σχετικές διατάξεις των πιο πάνω Νόμων.
- Μέλος του Κυπριακού Στρατού ή της Εθνικής Φρουράς ή της Ελληνικής Δύναμης Κύπρου, της Αστυνομίας ή της Πολιτικής Άμυνας δικαιούται κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον το συγκεκριμένο όχημα που οδηγεί ανήκει ή κατέχεται από την αντίστοιχη υπηρεσία.

(ζ) Υποχρεώσεις κατόχου επαγγελματικής άδειας οδηγού

Κάθε επαγγελματίας οδηγός οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του:

- Να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη, ως αποτέλεσμα της οποίας παραβιάζονται οι περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμοι και Κανονισμοί, οι των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμοι και Κανονισμοί και οι όροι της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί με το οποίο ασκεί το επάγγελμα του.
- Να τηρεί πιστά την Επαγγελματική Δεοντολογία του επαγγελματία οδηγού.
- Να έχει μαζί του την επαγγελματική άδεια και να την παρουσιάζει σε οποιοδήποτε ελεγκτή ή αστυνομικό τη ζητήσει.

- Να έχει αναρτημένη στο άνω κεντρικό μέρος της κονσόλας του οχήματός του την ταυτότητα του, ως επαγγελματίας οδηγός.

(η) Διάρκεια ισχύος επαγγελματικής άδειας οδηγού

Η διάρκεια ισχύος της άδειας, εφόσον αυτή δεν έχει ανακληθεί ή ανασταλεί προηγουμένως, είναι πενταετής και μπορεί να ανανεώνεται μετά από την υποβολή σχετικής αίτησης. Το ίδιο ισχύει και για την ταυτότητα επαγγελματία οδηγού. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται όχι νωρίτερα από ένα μήνα πριν από τη λήξη της και εφόσον ο αιτητής:

- Συνεχίζει να πληροί τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- Έχει καταβάλει τα καθορισμένα από το νόμο τέλη ανανέωσης.

(θ) Ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδηγού

Η αίτηση ανανέωσης της επαγγελματικής άδειας οδήγησης κατηγορίας ταξί πρέπει να συνοδεύεται από:

- Φωτοαντίγραφο της ισχύουσας άδειας του αιτητή για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος.
- Την προηγούμενη επαγγελματική άδεια οδηγού και ταυτότητα του επαγγελματία οδηγού.
- Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου το οποίο να έχει εκδοθεί εντός ενός μηνός πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- Ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας το οποίο να έχει εκδοθεί εντός ενός μηνός πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- Δύο πρόσφατες πιστοποιημένες φωτογραφίες του αιτητή.
- Υπεύθυνη δήλωση ότι ο αιτητής δεν είναι λήπτης δημοσίου βοηθήματος για λόγους υγείας.
- Το προβλεπόμενο τέλος ανανέωσης που είναι €17,09.

Η Αρμόδια Αρχή, ταυτόχρονα με την ανανέωση της άδειας, προβαίνει στην έκδοση νέας ταυτότητας του επαγγελματία οδηγού. Σε περίπτωση που η επαγγελματική άδεια οδηγού κατηγορίας Ταξί λήξει και δεν ανανεωθεί εντός δύο ετών, τότε καθίσταται μη ανανεώσιμη.

Νοείται ότι η ανανέωση της άδειας γίνεται, για μικρότερη της πενταετίας χρονική περίοδο στην περίπτωση προσώπου που υπερβαίνει το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του.

(Ι) Ανάκληση / αναστολή επαγγελματικής άδειας οδηγού

Αιτίες ανάκλησης / αναστολής επαγγελματικής άδειας οδηγού

1. Η Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Οδικών Μεταφορών) με βάση το Άρθρο 8(1) του Νόμου 80(Ι)/2011, μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει την επαγγελματική άδεια οδηγού για τους ακόλουθους λόγους:

- Αν η χορήγηση ή ανανέωση της σχετικής άδειας έχει εξασφαλιστεί μέσω δόλου, ψευδούς δήλωσης ή απόκρυψης κάποιου σημαντικού γεγονότος εν γνώσει του αδειούχου.
- Αν κατά την άσκηση της πειθαρχικής διαδικασίας ο αδειούχος κριθεί ως ένοχος πειθαρχικού αδικήματος από το Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Σημαντικό είναι ότι, πάντοτε, πριν από την ανάκληση ή την αναστολή μιας άδειας για τους πιο πάνω λόγους:

- Δίνεται στον αδειούχο προειδοποίηση δυο βδομάδων, στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς οι λόγοι της ανάκλησης ή αναστολής της.
- Του παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλει γραπτώς λόγους που να αντικρούουν τη συγκεκριμένη ενέργεια.

2. Η Αρμόδια Αρχή με βάση το Άρθρο 8(3) του Ν. 80(I)/2011 μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει αυτόματα και στην ίδια έκταση την επαγγελματική άδεια οδηγού για τους ακόλουθους λόγους:

- Αν ο κάτοχος της στερηθεί με οποιοδήποτε τρόπο του δικαιώματος να κατέχει άδεια οδήγησης του μηχανοκίνητου οχήματος της κατηγορίας του οχήματος με την οποία κατέχει την άδεια·
- Αν ο κάτοχος της στερηθεί του δικαιώματος, κατοχής ή απόκτησης ή διατήρησης Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού δυνάμει των διατάξεων του Νόμου είτε από Δικαστήριο·
- Αν ο κάτοχος της παύσει να πληροί την προϋπόθεση της φυσικής ικανότητας.
- Αν ο κάτοχος της καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την κατοχή Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού και δεν έχει αποκατασταθεί.

Σε περίπτωση ανάκλησης ή αναστολής της επαγγελματικής άδειας οδηγού, για τους πιο πάνω λόγους ο κάτοχός της οφείλει να την επιστρέψει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση στην Αρμόδια Αρχή. Δεν του δίδεται προειδοποίηση και δεν του παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλει γραπτώς λόγους που να αντικρούουν τη συγκεκριμένη ενέργεια.

Ανάκληση σημαίνει ακύρωση

Αναστολή σημαίνει προσωρινή διακοπή που αφορά νόμιμη διαδικασία και γίνεται βάσει νόμων: της ισχύος ενός νόμου/του συντάγματος, μιας δικαστικής απόφασης/πράξης της διοικήσεως, της ποινικής διώξεως κάποιου.

Διαδικασία ανάκλησης ή αναστολής της επαγγελματικής άδειας οδηγού

Αν ο κάτοχος της άδειας παραλείψει να την επιστρέψει τότε αυτή μπορεί να κατασχεθεί και να επιστραφεί στην Αρμόδια Αρχή από οποιοδήποτε ελεγκτή ή επόπτη ή αστυνομικό με στολή, και αυτός είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα χίλια ευρώ (€1,000).

Απώλεια επαγγελματικής άδειας οδηγού

Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής της επαγγελματικής άδειας ή ταυτότητας του επαγγελματία οδηγού, ο κάτοχος της οφείλει να αποταθεί γραπτώς στην Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Οδικών Μεταφορών), προκειμένου να του εκδώσει αντίγραφο προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, (βεβαίωση από την Αστυνομία) επεξηγώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες χάθηκε ή καταστράφηκε η άδεια.

Αν η Αρμόδια Αρχή πειστεί ότι η άδεια ή ταυτότητα χάθηκε ή καταστράφηκε, τότε χορηγεί αντίγραφο.

1.1.2. Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμος και Κανονισμοί σε ότι αφορά τους οδηγούς ταξί

(α) Κατηγορίες ταξί (αγροτικό, αστικό, υπεραστικό) (επεξήγηση/ορισμοί)

Βάσει του Περί της Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου (Ν. 9/82) και Κανονισμών σε ό,τι αφορά τα ταξί, αυτά διακρίνονται σε αστικά, αγροτικά, και υπεραστικά.

«Αγροτικό ταξί» είναι το ταξί που η έδρα και ο χώρος στάθμευσης του βρίσκονται εκτός της αστικής τροχαίας περιοχής και που αναλαμβάνει τη μεταφορά μέχρι 6 επιβατών από και προς την έδρα του με μίσθωση και όχι με κόμιστρο ανά επιβάτη. Αυτή η κατηγορία ταξί δεν έχει ταξίμετρο και η χρέωση γίνεται με βάση το χιλιόμετρο/ και την καθυστέρηση.

«Αστικό ταξί» είναι το ταξί που η έδρα και ο χώρος στάθμευσης του βρίσκονται εντός της αστικής τροχαίας περιοχής και που αναλαμβάνει τη μεταφορά μέχρι 6 επιβατών που πληρώνουν συνολικά για την παρεχόμενη υπηρεσία (κόστος διαδρομής), βάσει της ένδειξης του ταξιμέτρου και όχι με κόμιστρο ανά επιβάτη.

«Υπεραστικό ταξί» είναι το ταξί που αναλαμβάνει τη μεταφορά επιβατών, που δεν υπερβαίνουν τους οκτώ, και που πληρώνουν κόμιστρο κατά επιβάτη από μια περιοχή, η οποία καθορίζεται από τον

Υπουργό Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων, σε άλλη σε διαδρομή του καθορίζεται από την Αρχή Αδειών. Σήμερα υπάρχουν 90 αδειούχα υπεραστικά ταξί.

Κατανομή αδειούχων ταξί ανά περιοχή			
Περιοχή	Αστικά ταξί	Αγροτικά ταξί	Σύνολο
Λευκωσία	402	70	472
Λεμεσού	412	75	487
Λάρνακας	221	62	283
Αμμοχώστου	246	8	254
Πάφου	234	64	298
Πόλις Χρυσοχούς	40	1	41
Σύνολο *	<u>1555</u>	<u>280</u>	<u>1835</u>

Στον πίνακα περιλαμβάνονται όσα ταξί έχουν ενεργή Άδεια Οδικής Χρήσης.

Πίνακας 1.2: Αριθμός ταξί ανά Περιοχή (επαρχία).

(β) Κριτήρια παραχώρησης Άδειας οδικής Χρήσης (ΑΟΧ) ταξί

Σύμφωνα με το άρθρο 5(3) του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου του 1982 (Ν 9/82), η Αρχή Αδειών προτού χορηγήσει νέες ΑΟΧ ταξί πρέπει να καθορίσει και να ανακοινώσει χρονικές προθεσμίες μέσα στις οποίες θα αποδέχεται αιτήσεις για χορήγηση ΑΟΧ καθώς και κριτήρια με βάση τα οποία θα επιλέγει σε ποιους αιτητές θα χορηγεί τις αιτούμενες ΑΟΧ.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 9(3) του ίδιου Νόμου, η Αρχή Αδειών οφείλει πριν χορηγήσει τις αιτούμενες άδειες, να προβεί προηγουμένως σε έρευνα για να διαπιστωθούν αν στην συγκεκριμένη περιοχή υπάρχουν ανάγκες για νέες ΑΟΧ.

- Για τη χορήγηση άδειας αστικού, και αγροτικού ταξί, η Αρχή Αδειών λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:
 - Το κατά πόσο οι ανάγκες της συγκεκριμένης αστικής τροχαίας περιοχής ή αγροτικής κοινότητας εξυπηρετούνται επαρκώς.
 - Το κατά πόσο ο αιτητής θα μπορεί να παρέχει τις μεταφορικές υπηρεσίες που θα του ζητούνται.
 - Το βαθμό που η συγκεκριμένη οδική χρήση είναι αναγκαία για το δημόσιο συμφέρον.
 - Τις συνολικές ανάγκες της περιοχής.
- Για τη χορήγηση άδειας υπεραστικού ταξί, η Αρχή Αδειών λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:
 - Το βαθμό των μεταφορικών αναγκών τις οποίες στοχεύει να εξυπηρετήσει η αιτούμενη οδική γραμμή.
 - Την ύπαρξη άλλων μεταφορικών επιχειρήσεων που κατέχουν άδεια και παρέχουν παρόμοιες μεταφορικές υπηρεσίες στην περιοχή, καθώς και το βαθμό επάρκειας και συχνότητας στον οποίο παρέχονται αυτές οι υπηρεσίες.
 - Το κατά πόσο ο αιτητής θα μπορεί να παρέχει συνεχείς και τακτικές μεταφορικές υπηρεσίες.
 - Την ανάγκη για ύπαρξη αποτελεσματικού συντονισμού με τις υπόλοιπες εταιρείες μεταφοράς πελατών στη συγκεκριμένη περιοχή, με σκοπό την καλύτερη κάλυψη των αναγκών των πελατών, χωρίς ωστόσο να εμφανίζεται μεταξύ τους οποιοδήποτε είδος ανταγωνισμού.

- ο Το κατά πόσο η προτεινόμενη οδική γραμμή είναι αναγκαία για το δημόσιο συμφέρον.

Όταν οι κάτοχοι αδειών αστικού ή υπεραστικού ταξί επιθυμούν να ιδρύσουν μια εταιρεία για την εξυπηρέτηση του κοινού, η Αρχή Αδειών χορηγεί προς την εταιρεία ενιαία άδεια οδικής χρήσης. Ωστόσο, η Αρχή Αδειών μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει ενιαία άδεια στην περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος εκμετάλλευσης ή μη επαρκούς εξυπηρέτησης του κοινού ή όταν βλάπτεται με κάποιο άλλο τρόπο το δημόσιο συμφέρον.

(γ) Ειδικές διατάξεις για αστικά ταξί

Κάθε ιδιοκτήτης αστικού ταξί οφείλει:

- Να διατηρεί μέσα στο όχημα ένα πυροσβεστήρα και ένα κουτί Πρώτων Βοηθειών.
- Να διατηρεί το όχημά του καθαρό, τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά.
- Να φροντίζει για τη σωστή λειτουργία του ταξιμέτρου.
- Να διατηρεί το όχημά του σε καλή μηχανική κατάσταση.

Κάθε αδειούχος οδηγός αστικού ταξί οφείλει:

- Να χρεώνει τους πελάτες του βάσει της ένδειξης του ταξιμέτρου.
- Όταν το ταξί του είναι ελεύθερο, να μην αρνείται αδικαιολόγητα τη μεταφορά κάποιου πελάτη προς οποιαδήποτε διαδρομή.
- Όταν το ταξί του βρίσκεται σταθμευμένο και είναι διαθέσιμο να βρίσκεται μέσα ή κοντά σε αυτό.
- Να μη χρησιμοποιεί το αστικό ταξί για τη μεταφορά μεγάλων φορτίων αγαθών.
- Να μην τοποθετεί εντός ή εκτός του αστικού ταξί διαφημιστικές πινακίδες, εκτός αν του χορηγηθεί άδεια από την Αρχή Αδειών.
- Να μη χρησιμοποιεί ή να επιτρέπει τη χρήση του αστικού ταξί για οποιοδήποτε παράνομο ή ανήθικο σκοπό.
- Να διατηρεί εντός του αστικού ταξί και σε ευδιάκριτο μέρος, αντίγραφο του πίνακα των κομίστρων σε καθαρή και ευανάγνωστη κατάσταση.
- Να μη χρησιμοποιεί το ταξί του, εάν αυτό δε διαθέτει ταξίμετρο σε λειτουργία.
- Να σταθμεύει μόνο στους εγκεκριμένους χώρους στάθμευσης, όπως αυτοί αναγράφονται στην Άδεια Οδικής Χρήσης του ταξί ή σε εγκεκριμένους δημόσιους χώρους τύπου «πιάτσες» που υπάρχουν. Οι χώροι στάθμευσης ιδιωτικοί ή δημόσιοι εγκρίνονται από την Αρχή Αδειών.
- Να μεταφέρει τους πελάτες στον προορισμό τους ακολουθώντας τη συντομότερη διαδρομή.
- Να δίνει πλήρεις πληροφορίες σε κάποιο αστυνομικό ή κάποιο άλλο όργανο του νόμου εάν του ζητηθεί, σχετικά με την άδεια, την ασφάλεια, καθώς και το όνομα και τη διεύθυνση του οδηγού και ιδιοκτήτη του αστικού ταξί.

(δ) Ειδικές διατάξεις για αγροτικά ταξί

Κάθε αγροτικό ταξί πρέπει:

- Να κυκλοφορεί μόνο με βάση τους όρους της άδειάς του.
- Να σταθμεύει στην έδρα του και να αναλαμβάνει τη μεταφορά πελατών.
- Τις ώρες που δε βρίσκεται σε υπηρεσία να παραμένει στο χωριό του, ούτως ώστε να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες ανά πάσα στιγμή.
- Να διατηρείται καθαρό, τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά.
- Να διατηρείται σε άριστη μηχανική κατάσταση.
- Να διαθέτει πυροσβεστήρα και κουτί Πρώτων Βοηθειών.
- Να είναι εφοδιασμένο με όλα τα απαραίτητα όπως καύσιμα, λιπαντικό λάδι, νερό κ.ά., ούτως ώστε να μπορεί να εκτελεί κανονικά και απρόσκοπτα τη διαδρομή του.

Καθήκοντα αδειούχου οδηγού αγροτικού ταξί

Κάθε αδειούχος οδηγός αγροτικού ταξί οφείλει:

- Να χρεώνει τους πελάτες του με βάση τον πίνακα με εγκεκριμένα κόμιστρα των αγροτικών ταξί.
- Να μη χρησιμοποιεί ή να επιτρέπει τη χρήση αγροτικού ταξί για τη μεταφορά μεγάλων φορτίων αγαθών.
- Να μην τοποθετεί εντός ή εκτός του αγροτικού ταξί διαφημιστικές πινακίδες, εκτός αν του χορηγηθεί άδεια από την Αρχή Αδειών.
- Να μη χρησιμοποιεί ή να επιτρέπει τη χρήση του αγροτικού ταξί για οποιοδήποτε παράνομο ή ανήθικο σκοπό.
- Να δίνει πλήρεις πληροφορίες σε κάποιο αστυνομικό ή κάποιο άλλο όργανο του νόμου εάν του ζητηθεί, σχετικά με την άδεια, την ασφάλεια, καθώς και το όνομα και τη διεύθυνση του οδηγού και ιδιοκτήτη του ταξί του.
- Να διατηρεί εντός του αγροτικού ταξί και σε ευδιάκριτο μέρος αντίγραφο του πίνακα των κομίστρων σε καθαρή και ευανάγνωστη κατάσταση.

(ε) *Ειδικές διατάξεις για υπεραστικά ταξί*

Κάθε υπεραστικό ταξί πρέπει:

- Να κυκλοφορεί μόνο στο πλαίσιο της καθορισμένης τροχαίας διαδρομής.
- Να κυκλοφορεί μόνο βάσει των όρων της άδειάς του.
- Να ξεκινά από τις εγκεκριμένες στάσεις της Αρχής Αδειών, να σταθμεύει σε αυτές και να ακολουθεί τα εγκεκριμένα δρομολόγια βάσει των προκαθορισμένων ωραρίων.
- Να διατηρείται καθαρό τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά.
- Να διατηρείται σε άριστη μηχανική κατάσταση.
- Να διαθέτει εγκεκριμένες πινακίδες δρομολογίων και τιμολογίων σε ευδιάκριτα σημεία του εσωτερικού του.
- Να φέρει πινακίδες σε ευδιάκριτα σημεία του εσωτερικού του οχήματος, οι οποίες να απαγορεύουν:
 - Τη ρίψη άχρηστων αντικειμένων εντός και εκτός του υπεραστικού ταξί
 - Το κάπνισμα
- Να διαθέτει σε κατάλληλη θέση πυροσβεστήρα και κουτί Πρώτων Βοηθειών.
- Να είναι εφοδιασμένο με καύσιμα, λιπαντικό λάδι, νερό κ.ά., ούτως ώστε να μπορεί να εκτελεί κανονικά και χωρίς διακοπές τη διαδρομή του.
- Να σταθμεύει μόνο σε εγκεκριμένο χώρο στάθμευσης, όπως αυτός καθορίζεται από την άδειά του.

Καθήκοντα αδειούχου οδηγού υπεραστικού ταξί

Κάθε αδειούχος οδηγός υπεραστικού ταξί οφείλει:

- Να μη ζητά από τους πελάτες να πληρώνουν συνολικά για την παρεχόμενη υπηρεσία, αλλά να τους χρεώνει με κόμιστρο κατά πελάτη.
- Να μη χρησιμοποιεί ή να επιτρέπει τη χρήση του υπεραστικού ταξί για τη μεταφορά μεγάλων φορτίων αγαθών.
- Να μην τοποθετεί εντός ή εκτός του υπεραστικού ταξί διαφημιστικές πινακίδες, εκτός αν του χορηγηθεί άδεια από την Αρμόδια Αρχή.
- Να μη χρησιμοποιεί ή να επιτρέπει τη χρήση του υπεραστικού ταξί για οποιοδήποτε παράνομο ή ανήθικο σκοπό.
- Να δίνει πλήρεις πληροφορίες σε κάποιο αστυνομικό ή κάποιο άλλο όργανο του νόμου εάν του ζητηθεί, σχετικά με την άδεια, την ασφάλεια, καθώς και το όνομα και τη διεύθυνση του οδηγού και ιδιοκτήτη του ταξί του.
- Να μην καπνίζει εντός του υπεραστικού ταξί.
- Να συμπεριφέρεται με κόσμιο τρόπο στους πελάτες.

- Να εισπράττει τα εγκεκριμένα κόμιστρα.
- Να εκδίδει εισιτήρια ή εβδομαδιαία δελτία, αμέσως μετά την είσοδο του πελάτη στο υπεραστικό ταξί.
- Να πληροφορεί τους πελάτες σχετικά με τα δρομολόγια, τα ωράρια και τα κόμιστρα του υπεραστικού ταξί.

1.1.3. Ώρες εργασίας και ανάπαυσης των οδηγών

Η Εθνική Νομοθεσία «Οι περί ελέγχου των ωρών οδήγησης και ανάπαυσης των οδηγών ορισμένων Οχημάτων Νόμοι του 2007 έως 2023 (N86(I)/2007)» έχει εναρμονιστεί με τις οδηγίες και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων έχει αναλάβει από την 1/2/2023, την ευθύνη εφαρμογής της νομοθεσίας για τις ώρες οδήγησης και ανάπαυσης των οδηγών.

Η νομοθεσία, η οποία αφορά κατά κύριο λόγο τους οδηγούς έχει σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και την ρύθμιση των όρων ανταγωνισμού στις οδικές μεταφορές και μεταξύ άλλων καθορίζει:

- Το χρόνο οδήγησης (ημερήσιο, εβδομαδιαίο, δεκαπενθήμερο),
- τα διαλείμματα,
- την ημερήσια και εβδομαδιαία ανάπαυση,
- τον εβδομαδιαίο χρόνο εργασίας.

Η νομοθεσία εφαρμόζεται στις οδικές μεταφορές:

- εμπορευμάτων, όταν το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος των οχημάτων, περιλαμβανομένου οποιουδήποτε ρυμουλκούμενου ή ημιρυμουλκούμενου, υπερβαίνει τους 3,5 τόνους ή
- επιβατών με οχήματα, τα οποία είναι κατασκευασμένα ή διαμορφωμένα για τη μεταφορά άνω των 9 ατόμων, περιλαμβανομένου του οδηγού, και προορίζονται για τον σκοπό αυτό.

Όλα τα οχήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας είτε αυτά τίθενται σε κυκλοφορία για πρώτη φορά είτε είναι ήδη εγγεγραμμένα, πρέπει να έχουν εγκατεστημένο ταχογράφο (αναλογικό ή ψηφιακό) εγκεκριμένου τύπου, ο οποίος είναι βαθμονομημένος από εξουσιοδοτημένο συνεργείο και σε λειτουργίσιμη κατάσταση.

Συγκεκριμένες κατηγορίες οχημάτων μπορούν να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εγκατάστασης και χρήσης ταχογράφου μετά από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών στο καθορισμένο έντυπο TOM 09/07.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να τηρούν αρχείο με τους χρόνους εργασίας των εκτελούντων κινητές δραστηριότητες οδικών μεταφορών και παράλληλα πρέπει να φυλάσσουν σε χρονολογική σειρά φύλλα καταγραφής, εκτυπώσεις και ψηφιακά δεδομένα για κάθε οδηγό ξεχωριστά για τουλάχιστο ένα χρόνο.

Κατά τους ελέγχους στον δρόμο, οι οδηγοί πρέπει να είναι σε θέση να επιδείξουν:

- τα φύλλα καταγραφής της τρέχουσας ημέρας και εκείνα που χρησιμοποίησε ο οδηγός κατά τις προηγούμενες 28 ημέρες
- την ψηφιακή κάρτα ταχογράφου
- κάθε χειρόγραφη καταγραφή και εκτυπωμένο αντίγραφο που έχει γίνει κατά την διάρκεια των προηγούμενων 28 ημερών.

Στην επιτήρηση της εφαρμογής της νομοθεσίας εμπλέκονται:

- το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (με ελέγχους στις επιχειρήσεις και στον δρόμο)
- η Αστυνομία Κύπρου (με ελέγχους στον δρόμο)
- το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (με ελέγχους στον δρόμο και την έγκριση εξαιρέσεων από την εγκατάσταση και χρήση ταχογράφου)

- το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (με την έκδοση ψηφιακών καρτών ταχογράφων για τους οδηγούς, τις επιχειρήσεις, τα συνεργεία και τους ελεγκτές και την έγκριση και έλεγχο των συνεργείων).

Σύμφωνα με την Νομοθεσία, οι οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων στις ώρες διαλειμμάτων δεν πρέπει να εκτελούν άλλη εργασία, αφού τα διαλείμματα και οι αναπαύσεις γίνονται για να ξεκουραστούν και να ξεκινήσουν την εργασία τους με αυξημένα ψυχικά και σωματικά αποθέματα.

Παρά το γεγονός ότι δεν έχουν καθοριστεί ανάλογοι κανονισμοί για τους οδηγούς των ταξί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καλό είναι οι οδηγοί ταξί να φροντίζουν να προγραμματίζουν με τέτοιο τρόπο το ωράριο εργασίας τους, ώστε να μπορούν να αφιερώνουν κάποιο χρόνο και στην ανάπαυσή τους.

Οι οδηγοί ταξί πρέπει να διαμορφώνουν το ωράριο τους κατά τρόπο που να είναι ξεκούραστοι όταν ξεκινούν την εργασία τους.

(α) Περίοδος ανάπαυσης

Σύμφωνα με την Εθνική νομοθεσία (Ν. 86(Ι) 2007) και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, ως περίοδος οδήγησης έχει οριστεί η περίοδος κατά την οποία ο οδηγός βρίσκεται στη διάθεση του εργοδότη του και εκτελεί τις δραστηριότητες που του ανατίθενται.

Η ημερήσια διάρκεια οδήγησης έχει ορισθεί σε 9 ώρες. Όμως, ο οδηγός έχει το δικαίωμα, ή την υποχρέωση δύο φορές την εβδομάδα να οδηγήσει 10 ώρες. Ωστόσο, η συνολική διάρκεια οδήγησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 90 ώρες σε περίοδο δυο συνεχόμενων βδομάδων.

Στον πίνακα 1.3, παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα υπολογισμού της διάρκειας οδήγησης ανά 2 συνεχόμενες βδομάδες.

Εβδομάδα	Συνολικές ώρες οδήγησης	Σύνολο 2 βδομάδων		
1	40 ώρες	70 ώρες		
2	30 ώρες		75 ώρες	
3	45 ώρες			87 ώρες
4	42 ώρες			

Πίνακας 1.3: Παράδειγμα υπολογισμού της διάρκειας οδήγησης ανά 2 συνεχόμενες βδομάδες

(β) Διάλειμμα

Οι διακοπές οδήγησης είναι περίοδοι κατά τις οποίες ο οδηγός, είτε δεν εκτελεί καμιά φυσική δραστηριότητα (παύση) είτε παραμένει στη διάθεση του εργοδότη (π.χ. σε αναμονή).

Μετά από συνεχή οδήγηση 4 ωρών και 30' λεπτών είναι υποχρεωτικό να γίνεται διάλειμμα 45 λεπτών. Όμως, μπορεί αυτά τα 45 λεπτά κατά το χρόνο οδήγησης να μοιράζονται, αρκεί η κάθε διακοπή να μην είναι μικρότερη των 15 λεπτών.

Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος ο οδηγός δεν πρέπει να κάνει καμιά άλλη εργασία. Ο χρόνος αυτός πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά την ανάπαυσή του. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα τρόπων λήψης του διαλείμματος.

2 ώρες (Οδήγηση)	15 λεπτά (Διάλειμμα)	2 ½ ώρες (Οδήγηση)	30 λεπτά (Διάλειμμα)	4 ½ ώρες (Οδήγηση)	45 λεπτά (Διάλειμμα)

4 ½ ώρες (Οδήγηση)	45 λεπτά (Διάλειμμα)	4 ½ ώρες (Οδήγηση)	45 λεπτά (Διάλειμμα)

Πίνακας 1.4: Παραδείγματα τρόπων λήψης του διαλείμματος

(γ) Περίοδος ανάπαυσης

Ανάπαυση θεωρείται κάθε περίοδος διακοπής τουλάχιστον 1 ώρας κατά την οποία ο οδηγός είναι ελεύθερος. Ο χρόνος αναμονής, ή διακοπής δε θεωρείται ανάπαυση.

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις:

1. Το όχημα οδηγείται από ένα μόνο οδηγό: Εντός της ημέρας ο οδηγός πρέπει να έχει 11 συνεχείς ώρες ανάπαυσης.
 - Η ανάπαυση μπορεί να ελαττωθεί σε 9 ώρες, τρεις φορές την εβδομάδα, εφόσον το αντίστοιχο προς τη μείωση σύνολο ωρών ανάπαυσης λαμβάνεται πριν το τέλος της επόμενης εβδομάδας.
 - Η ημερήσια ανάπαυση διαρκεί τουλάχιστον 12 ώρες, εάν έχει γίνει τμηματικά σε δύο ή τρεις περιόδους, εκ των οποίων η μία να διαρκεί τουλάχιστον 8 ώρες.
2. Το όχημα οδηγείται εναλλάξ από δύο οδηγούς: Για κάθε περίοδο 30 ωρών ο κάθε οδηγός θα πρέπει να έχει χρόνο ημερήσιας ανάπαυσης τουλάχιστον 8 συνεχόμενων ωρών.

Μετά από 6 ημερήσιες περιόδους οδήγησης, ο οδηγός πρέπει να παίρνει μια εβδομαδιαία περίοδο ανάπαυσης. Η περίοδος της εβδομαδιαίας ανάπαυσης μπορεί να μετατεθεί στο τέλος της έκτης ημέρας, εφόσον η συνολική διάρκεια οδήγησης κατά τις έξι ημέρες δεν υπερβαίνει το μέγιστο συνολικό χρόνο που αντιστοιχεί σε έξι ημερήσιες περιόδους ανάπαυσης.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια της εβδομάδας, μία από τις ημερήσιες περιόδους ανάπαυσης πρέπει να επεκτείνεται σε εβδομαδιαία των 45 λεπτών.

Κάθε μείωση της εβδομαδιαίας περιόδου ανάπαυσης πρέπει να αντισταθμίζεται από ένα αντίστοιχο σύνολο ωρών ανάπαυσης, το οποίο προστίθεται σε μία δωρη περίοδο ανάπαυσης, πριν το τέλος της 3ης επόμενης εβδομάδας.

1.1.4. Των μηχανοκινήτων οχημάτων

(α) Άδειες κυκλοφορίας

Όλα τα μηχανοκίνητα οχήματα που κυκλοφορούν στην Κύπρο χρειάζεται να καταβάλουν τέλος για άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων, η οποία εκδίδεται από τον Έφορο Μηχανοκινήτων Οχημάτων ή από Αναπληρωτές Εφόρους που ορίζονται από τον ίδιο.

Τα τέλη κυκλοφορίας από 1.12.2019 υπολογίζονται με βάση τις εκπομπές ρύπων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) σε γραμμάρια ανά χιλιόμετρο (gr/km) και το επίπεδο καυσαερίων του κινητήρα του οχήματος (EURO).

Η άδεια κυκλοφορίας για τα οχήματα κατηγορίας M1 (οχήματα τα οποία έχουν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί για τη μεταφορά επιβατών και περιλαμβάνουν το πολύ 8 θέσεις καθήμενων πέραν του καθίσματος του οδηγού) υπολογίζεται ως ακολούθως:

Ενημερωτικός Πίνακας	
Μέρος της μάζας εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα CO ₂ (συνδυασμένος κύκλος) σε γραμμάρια ανά χιλιόμετρο (gr/km) του οχήματος	Συντελεστής (Ευρώ ανά γραμμάριο/ανά χιλιόμετρο (gr/km))
Για μέρος μάζας μικρότερο ή ίσο των οχήματα των 120 gr/km	0,5
Για μέρος μάζας μεγαλύτερο των 120 gr/km και μικρότερο ή ίσο των 150 gr/km	3
Για μέρος μάζας μεγαλύτερο των 150 gr/km	3
Για μέρος μάζας μεγαλύτερο των 180 gr/km	8

Πίνακας 1.5 : Ενημερωτικός πίνακας για τα τέλη κυκλοφορίας σχετικά με τη μάζα εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα CO₂

Επιπρόσθετα για όσα οχήματα κατηγορίας M1 εγγράφονται μετά την 1.12.2019 επιβάλλεται ως επιπρόσθετο ποσό επί του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας (που υπολογίζεται σύμφωνα με τις εκπομπές ρύπων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) σε gr/km) και το ποσό που αντιστοιχεί στα πρότυπα εκπομπών EURO που πληροί το όχημα εκ κατασκευής του σύμφωνα με τον πιο κάτω πίνακα.

Πρότυπο εκπομπών EURO	Βενζινοκίνητο ή διπλής προώσεως με μία εκ των πηγών ενέργειας τη βενζίνη	Πετρελαιοκίνητο ή διπλής προώσεως με μία εκ των πηγών ενέργειας το πετρέλαιο
EURO 6, 6C, 6D	€0	€0
EURO 5b	€0	€50
EURO 5a	€100	€250
EURO 4 και προγενέστερο ή εκτός προτύπου EURO	€300	€600

Πίνακας 1.6 : Ενημερωτικός πίνακας για τα τέλη κυκλοφορίας σχετικά με το EURO

Ανεξάρτητα από τα τέλη κυκλοφορίας που προκύπτουν με βάση τους πιο πάνω πίνακες το μέγιστο όριο, για την άδεια κυκλοφορίας των ταξί είναι €80.

Η άδεια κυκλοφορίας για τα ηλεκτρικά οχήματα περιλαμβανομένων και των ηλεκτρικών ταξί είναι δωρεάν.

Διαδικασία ανανέωσης άδειας κυκλοφορίας

Η καταβολή των τελών κυκλοφορίας των οχημάτων μπορεί να γίνει χρονιαία με την καταβολή ολόκληρου του ποσού ή με δόσεις εξαμηνιαίες ή και τριμηνιαίες. Νοείται ότι για την καταβολή με δόσεις υπάρχει επιπλέον χρέωση 5%.

Η ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας μπορεί να πραγματοποιηθεί από:

1. Από την ιστοσελίδα του Τμήματος Οδικών Μεταφορών
2. Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη
3. Τα Επαρχιακά γραφεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας δεν είναι δυνατή για όσα οχήματα δε διαθέτουν πιστοποιητικό καταλληλότητας σε ισχύ και πιστοποιητικό ασφάλισης σε ισχύ.

Οι ιδιοκτήτες των οχημάτων θα πρέπει να φροντίσουν να τα παρουσιάσουν για τον απαιτούμενο περιοδικό έλεγχο και σε περίπτωση επιτυχίας να εκδώσουν άδεια κυκλοφορίας. Αν δεν έχουν πιστοποιητικό ασφάλισης τότε πρέπει να μεριμνήσουν να εκδώσουν άμεσα.

Σημειώνεται ότι, εάν για ένα χρόνο και εβδομήντα ημέρες δεν ανανεωθεί η άδεια κυκλοφορίας και το όχημα δεν έχει δηλωθεί ως ακινητοποιημένο τότε το όχημα ακυρώνεται και διαγράφεται από το μητρώο του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και τα οφειλόμενα τέλη άδειας κυκλοφορίας μετατρέπονται σε αστικό χρέος, το οποίο ο ιδιοκτήτης οφείλει να καταβάλει.

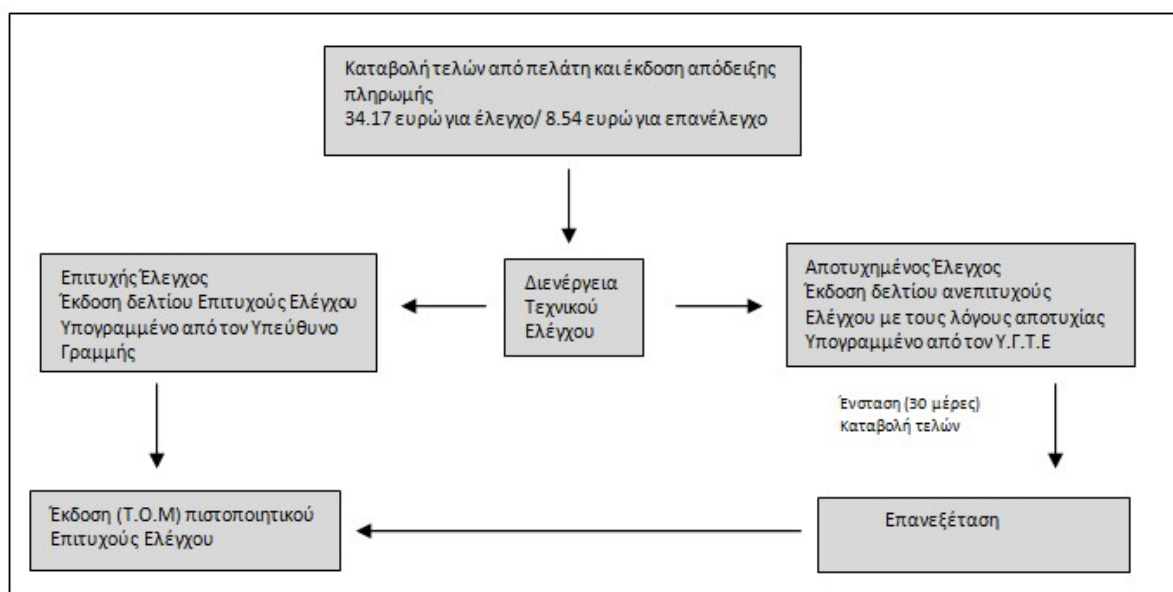
Σε περίπτωση καταστροφής του οχήματος θα πρέπει να υποβληθεί στο TOM αίτηση ακύρωσης εγγραφής του οχήματος (έντυπο TOM 98Α) συνοδευόμενη από το «Πιστοποιητικό Καταστροφής» που εκδίδεται από αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων οχημάτων, για να απαλλαγεί ο

ιδιοκτήτης του οχήματος από την υποχρέωση καταβολής τελών κυκλοφορίας από την ημερομηνία καταστροφής του οχήματος.

Για την ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας οχήματος ταξί απαραίτητη προϋπόθεση είναι να βρίσκεται σε ισχύ η Άδεια Οδικής Χρήσης του οχήματος.

(β) Τεχνικός έλεγχος

Το ταξί ως όχημα δημόσιας χρήσης- σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Τεχνικός έλεγχος και κέντρα τεχνικού ελέγχου) Νόμου του 2007 θα πρέπει να τυγχάνει περιοδικού τεχνικού ελέγχου ανά έτος. Ο τεχνικός έλεγχος για τα οχήματα ταξί διενεργείται από τα Ι.Κ.Τ.Ε.Ο, με την καταβολή των καθορισμένων από το νόμο τελών.

Εικόνα 1.1. Διαδικασία Τεχνικού ελέγχου οχημάτων στα Ι.Κ.Τ.Ε.Ο.

Τα Ι.Κ.Τ.Ε.Ο (Ιδιωτικά Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων) είναι τεχνικές μονάδες που συστήνονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με αποκλειστικό σκοπό τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο μηχανοκίνητων οχημάτων.

(γ) Εξοπλισμός Ασφαλείας του οχήματος

Κάθε οδηγός πρέπει να μεταφέρει στο όχημά του ορισμένα χρήσιμα αντικείμενα, τα οποία να μπορεί να χρησιμοποιήσει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Ο πρόσθετος εξοπλισμός που πρέπει να διαθέτει ένα όχημα για σκοπούς ασφάλειας είναι ο εξής:

- 2 προειδοποιητικά τρίγωνα
- Φαρμακείο οχήματος
- Πυροσβεστήρας

(δ) Βάθος πέλματος ελαστικών

Το ελάχιστο επιτρεπόμενο βάθος του πέλματος των ελαστικών (σύμφωνα με τη νομοθεσία) είναι 1,6 χιλιοστά (mm). Για τον έλεγχο του βάθους αυτού γίνονται μετρήσεις του σε τέσσερα ομοιόμορφα κατανομημένα σημεία στην επιφάνεια του ελαστικού. Εάν το βάθος των αυλακώσεων μειωθεί περισσότερο, τότε τα ελαστικά δεν είναι πλέον ικανά να απομακρύνουν τη μεγάλη ποσότητα νερού που απαιτείται, όταν το όχημα κινείται με αυξημένη ταχύτητα. Τα φθαρμένα ελαστικά, σε συνθήκες βροχής, αυξάνουν σημαντικά τον κίνδυνο που προέρχεται από υδρολίσθηση. Για καλύτερο «κράτημα» του

οχήματος στο δρόμο, καλό είναι να τοποθετούνται στον ίδιο άξονα ελαστικά που έχουν πανομοιότυπο πέλμα μεταξύ τους.

(ε) Όριο ταχύτητας

Το ανώτατο και κατώτατο όριο ταχύτητας διαφέρει ανάλογα με την περιοχή στην οποία κινείται ένας οδηγός. Σε κατοικημένες περιοχές το ανώτατο όριο ταχύτητας είναι 50 χιλιόμετρα την ώρα (km/h). Σε αστικές περιοχές σε δρόμους με 2 λωρίδες κυκλοφορίας το ανώτατο όριο ταχύτητας είναι 65 km/h. Το ανώτατο όριο ταχύτητας στον αυτοκινητόδρομο είναι 100 km/h ενώ το κατώτατο είναι 65 km/h. Σε κάθε περίπτωση τα όρια ταχύτητας καθορίζονται από τα σήματα τροχαίας.

Όταν κάποιος οδηγεί ένα μηχανοκίνητο όχημα με ταχύτητα που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο μια ανθρώπινη ζωή ή να προκαλέσει ζημιά σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή περιουσιακό στοιχείο μπορεί να φυλακιστεί για δύο χρόνια ή να υποχρεωθεί να πληρώσει χρηματικό πρόστιμο ή και τα δύο. Παράλληλα, κάθε οδηγός που υπερβαίνει το ανώτατο όριο ταχύτητας ή κινείται με ταχύτητα μικρότερη του κατωτάτου ορίου, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν ξεπερνά το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή ή και τα δύο.

Ένας αστυνομικός έχει το δικαίωμα να επιβάλει βαθμούς ποινής για τους σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης (γίνεται ανάλυση στην παράγραφο Θ)

(στ) Αλόγιστη / Επικίνδυνη οδήγηση

Κάθε άτομο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα σε κάποια οδό απερίσκεπτα ή επικίνδυνα για την ασφάλεια του κοινού, υπόκειται σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε χρηματική ποινή ή και τα δύο. Σε περίπτωση που ένα άτομο καταδικαστεί για δεύτερη φορά για το ίδιο αδίκημα, το Δικαστήριο έχει το δικαίωμα να του στερήσει την άδεια οδήγησης.

(ζ) Αμελής Οδήγηση

Όποιος οδηγός δεν επιδεικνύει την απαραίτητη προσοχή ή φροντίδα απέναντι στα πρόσωπα που χρησιμοποιούν το οδικό δίκτυο, υπόκειται σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή ή και τα δύο.

(η) Βαθμοί ποινής – Εξώδικα

Ένας αστυνομικός έχει το δικαίωμα να επιβάλει βαθμούς ποινής για τους σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης, όταν τηρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις και για συγκεκριμένα αδικήματα μόνο (γίνεται επεξήγηση πιο κάτω).

Το δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει κάποιο άτομο για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καταγράφονται στην πρώτη στήλη του πίνακα 1.9. Στις περιπτώσεις που συντρέχουν κάποιοι ειδικοί λόγοι¹ το δικαστήριο επιβάλλει τον κατώτατο αριθμό βαθμών ποινής, που αναγράφονται στη δεύτερη στήλη του πίνακα. Επιπλέον, όταν τα γεγονότα της υπόθεσης το δικαιολογούν, μπορεί να επιβάλει πρόσθετους βαθμούς που να υπερβαίνουν το κατώτερο αλλά όχι το ανώτερο όριο των βαθμών που αναγράφονται στην τρίτη στήλη του ακόλουθου πίνακα.

Για πρώτη φορά, είναι δυνατή η εξώδικη ρύθμιση της οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλης, μόνο όμως στις περιπτώσεις όμως που η αναλογία της αλκοόλης στην εκπνοή δεν υπερβαίνει ένα ανώτερο όριο.

- Στην περίπτωση των οδηγών που το όριο τα είναι 22μg/100ml, η αναλογία της αλκοόλης στην εκπνοή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 71 μg/100ml.
- Στην κατηγορία των οδηγών που το όριο είναι 9μg/100ml, η αναλογία της αλκοόλης στην εκπνοή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 56 μg/100ml.

¹ Οι ειδικοί λόγοι αφορούν σε όλα τα σχετικά με την υπόθεση περιστατικά (π.χ. προσωπικές, οικογενειακές συνθήκες του κατηγορουμένου) τα οποία καθιστούν τη διάπραξη του αδικήματος λιγότερο σοβαρή.

Οδηγοί με όριο 9μg/100ml είναι αυτοί που εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Πρόσωπο που οδηγεί οποιοδήποτε μηχανοκίνητο όχημα και για το οποίο έχει εκδοθεί άδεια οδήγησης για οποιαδήποτε κατηγορία, για πρώτη φορά εντός χρονικού διαστήματος μικρότερου από τρία έτη από την ημέρα διάπραξης του αδικήματος
- Πρόσωπο που κατέχει άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας L1e μέχρι L7e
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας N2, N3, M2 ή M3
- Πρόσωπο που οδηγεί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Πρόσωπο που οδηγεί όχημα που μεταφέρει επικίνδυνο εμπόρευμα.

A/A	ΠΡΩΤΗ ΣΤΗΛΗ		ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΤΗΛΗ	ΤΡΙΤΗ ΣΤΗΛΗ
	Αδίκημα		Κατώτατος Αριθμός Βαθμών	Ανώτατος Αριθμός Βαθμών
1	Πρόκληση θανάτου λόγω αλόγιστης απερίσκεπτης ή επικίνδυνης πράξης.	Άρθρο 210 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154.	5	10
2	Εγκατάλειψη του τόπου ατυχήματος χωρίς παροχή βοήθειας.	άρθρο 235Α του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154.	5	10
3	Οδήγηση με μη ελεύθερα χέρια (κινητό τηλέφωνο)	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 8(14)(α)(ι)	2	4
Οι βαθμοί ποινής διπλασιάζονται σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο επαναλάβει το ίδιο αδίκημα εντός 3 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της πρώτης ειδοποίησης εξώδικου προστίμου ή την ημερομηνία καταδίκης του.				
4α	Ταχύτητα – παράβαση ανώτατου ή κατώτατου ορίου μέχρι 30% του επιτρεπόμενου.	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 6.	1	3
4β	Ταχύτητα – παράβαση ανώτατου ή κατώτατου ορίου από 31% μέχρι 50% του επιτρεπόμενου.	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 6.	2	4
4γ	Ταχύτητα – παράβαση ανώτατου ή κατώτατου ορίου από 51% μέχρι 75% του επιτρεπόμενου.	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 6.	3	6
4δ	Ταχύτητα – παράβαση ανώτατου ή κατώτατου ορίου από 51% μέχρι 75% του επιτρεπόμενου.	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 6.	4	8
5α	Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλης:			
	Για οδηγούς που περιλαμβάνονται στο Άρθρο 5(2)(α) του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου. *			

	(ι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει το καθορισμένο στο νόμο όριο και είναι μικρότερη των 36 μg/100ml ή των 82 mg/100ml, αντίστοιχα,	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρα 5 και 6	1	3
	(ιι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 35 μg/100ml ή των 81 mg/100ml αντίστοιχα, και είναι μικρότερη των 56 μg/100ml ή των 127 mg/100ml, αντίστοιχα,		3	6
	(ιιι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 55 μg/100ml ή τα 126 mg/100ml αντίστοιχα, αλλά είναι μικρότερη των 71 μg/100ml ή των 161 mg/100ml αντίστοιχα,		4	8
	(ιιιι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 70μg/100ml ή τα 160 mg/100ml αντίστοιχα,		5	10
5β	Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλης:			
	Για οδηγούς που περιλαμβάνονται στο Άρθρο 5(2)(β) του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου. **			
	(ι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει το καθορισμένο στο νόμο όριο και είναι μικρότερη των 23 μg/100ml ή των 52 mg/100ml αντίστοιχα,	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρα 5 και 6	1	3
	(ιι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 22 μg/100ml ή τα 51 mg/100ml αντίστοιχα, αλλά είναι μικρότερη των 36 μg/100ml ή των 82mg/100ml αντίστοιχα.		3	6

	(ιι) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 35 μg/100ml ή τα 81 mg/100ml αντίστοιχα, αλλά είναι μικρότερη των 56μ g/100ml ή των 127mg/100ml αντίστοιχα		4	8
	(ιγ) σε περίπτωση που η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα υπερβαίνει τα 55μ g/100ml ή τα 126 mg/100ml αντίστοιχα.		5	10
6	Άρνηση ή αποφυγή παροχής δείγματος εκπνοής.	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρα 6(5) και 7(4)2	5	10
7	Οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρο 11B	5	10
8	Άρνηση ή αποφυγή παροχής δείγματος σάλιου	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρο 11Γ(7)	5	10
9	Αλόγιστη ή επικίνδυνη οδήγηση	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 7	3	6
10	Αμελής οδήγηση	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 8	3	6
11	Παράλειψη συμμόρφωσης με φωτεινούς σηματοδότες τροχαίας	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Καν. 66Α, 66Β και 72.	3	6
12	Μη χρήση προστατευτικού κράνους.	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 59(2).	3	6
13	Ζώνες Ασφαλείας – παράλειψη (α)εγκατάστασης (β)χρήσης από οδηγούς (γ) χρήσης από επιβάτες.	Ο περί Οδικής Ασφάλειας Νόμος του 1986, άρθρα 14, 15, 15Α.	3	6
14α	Εγκατάλειψη οχήματος σε επικίνδυνη θέση	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 14.	1	2
14β	Εγκατάλειψη οχήματος χωρίς τις αναγκαίες προφυλάξεις.	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, άρθρο 14.	1	2
15	Στάθμευση στην αντίθετη πλευρά της πορείας του οχήματος.	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 58(9)(β).	1	2
16	Οδήγηση χωρίς ασφαλιστήριο ευθύνης έναντι τρίτου	Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμος του 2000, άρθρο 3(1)(α).	3	6
17	Οδήγηση με μη ελεύθερα χέρια (άλλο αντικείμενο εκτός κινητού τηλεφώνου).	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 58(14)(α)(ι).	1	3

18	Παραβίαση της συνεχούς λευκής γραμμής.	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 58(4)(α).	2	4
19	Παράβαση σχετικά με σιγαστήρα και θάλαμο διαστολής.	Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, Κανονισμός 50(17)	2	4

Πίνακας 1.7: Βαθμοί Ποινής²

* Οι Οδηγοί που περιλαμβάνονται στο Άρθρο 5(2)(α) του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου είναι όλοι οι οδηγοί εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 5(2)(β).

* Οι Οδηγοί που περιλαμβάνονται στο Άρθρο 5(2)(β) του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου είναι οδηγοί που εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Πρόσωπο που οδηγεί οποιοδήποτε μηχανοκίνητο όχημα και για το οποίο έχει εκδοθεί άδεια οδήγησης για οποιαδήποτε κατηγορία, για πρώτη φορά εντός χρονικού διαστήματος μικρότερου από τρία έτη από την ημέρα διάπραξης του αδικήματος
- Πρόσωπο που κατέχει άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας L1e μέχρι L7e
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας N2, N3, M2 ή M3
- Πρόσωπο που οδηγεί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Πρόσωπο που οδηγεί όχημα που μεταφέρει επικίνδυνο εμπόρευμα.

Ένας αστυνομικός έχει το δικαίωμα να επιβάλει βαθμούς ποινής για τους σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης, όταν τηρούνται οι πιο κάτω διατάξεις:

- Επιτρέπεται επιβολή βαθμών ποινής μόνο αναφορικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4, εκτός της 4(δ) αυτής, 5, εκτός της 5(α)(iv) και της 5(β)(iv) αυτής, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 και 19 του παραπάνω πίνακα.
- Οι βαθμοί ποινής που μπορούν να επιβληθούν είναι μόνο αυτοί που αναγράφονται στη δεύτερη στήλη.
- Το πρόστιμο για σκοπούς εξώδικης ρύθμισης του αδικήματος προσφέρεται για επιβολή μαζί με τους ανάλογους βαθμούς ποινής.
- Εντός 30 ημερών από την επίδοση της ειδοποίησης πρέπει να καταβληθεί το εξώδικο πρόστιμο και να υπογραφεί η σχετική δήλωση για την αποδοχή της επιβολής των βαθμών ποινής, ώστε να μην ασκηθεί δίωξη για το αδίκημα που έχει διαπραχθεί.
- Όταν ο παραβάτης παρουσιάσει την ειδοποίηση για σκοπούς συμμόρφωσης, οφείλει να παρουσιάσει και την άδεια οδήγησης για να σημειωθούν σε αυτή οι βαθμοί ποινής που αποδέχθηκε να του επιβληθούν.
- Η εξώδικη ρύθμιση δε συντελείται αν δεν περιληφθούν στην άδεια οδήγησης οι βαθμοί ποινής που επιβλήθηκαν και αν δεν καταβληθεί το εξώδικο πρόστιμο.

Οι πιο πάνω διατάξεις δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις όπου το σύνολο των βαθμών ποινής ενός ατόμου ανέρχεται ή ξεπερνά τους δώδεκα. Στις περιπτώσεις αυτές ενδέχεται, το άτομο, ύστερα από απόφαση του Δικαστηρίου, να στερηθεί το δικαίωμα κατοχής ή απόκτησης άδειας οδήγησης για χρονική περίοδο που καθορίζεται στον Περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμο (86 του 1972, εδάφιο 8).

² Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμος του 1972, όπως τροποποιήθηκε μέχρι σήμερα

Εκτός από τα πιο πάνω, σημαντικό είναι πως ο κάθε επιβαλλόμενος βαθμός ποινής διαγράφεται μετά το πέρασμα τριών χρόνων από την ημέρα της επιβολής του.

1.1.5. Της νομοθεσίας για την οδική ασφάλεια

Αρμόδια Αρχή (Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας)

Το Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου του 1986. Του Συμβουλίου προεδρεύει ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και σε αυτό συμμετέχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης. Το Συμβούλιο απαρτίζεται από τους προϊσταμένους και εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους των άμεσα εμπλεκόμενων στην Οδική Ασφάλεια υπηρεσιών, καθώς και του Επιστημονικού και Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου ΕΤΕΚ. Αποτελεί το θεσμικό όργανο για τη διαμόρφωση της γενικής πολιτικής για την οδική ασφάλεια. Διαχειρίζεται επίσης την εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου για την Οδική Ασφάλεια 2021 - 2030.

Ο νόμος για την οδική ασφάλεια (Ν174/86) εστιάζεται στα πιο κάτω θέματα:

(α) Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλης

Όποιος οδηγεί ή επιχειρεί να οδηγήσει ενόσω βρίσκεται υπό την επήρεια οινοπνεύματος, ναρκωτικών ή φαρμάκων η ικανότητά του για ασφαλή οδήγηση είναι μειωμένη, υπόκειται σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη ή σε χρηματική ποινή ή και τα δύο ή και επιβολή από 3 μέχρι 6 βαθμούς ποινής ή ενδέχεται να του στερηθεί η άδεια οδήγησης για τρία έτη από το Δικαστήριο.

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 1.1.1 (ε), το Δικαστήριο, μπορεί πρόσθετα να επιβάλει σε αδειούχο επαγγελματία οδηγό κατηγορίας ταξί και στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, για χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τα 3 χρόνια, αν το αδίκημα έχει διαπραχθεί κατά την οδήγηση οχήματος ταξί.

Η νομοθεσία είναι ιδιαίτερα αυστηρή για την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ.

Σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο, το όριο στην αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή των οδηγών δεν πρέπει να υπερβαίνει το επιτρεπόμενο όριο των 22μg/100ml εκπνοής ή των 50 mg/100ml στο αίμα.

Στις ακόλουθες κατηγορίες οδηγών το όριο στην αναλογία αλκοόλης πρέπει να είναι χαμηλότερο και δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 9μg/100ml εκπνοής ή των 20 mg/100ml στο αίμα. Οι κατηγορίες οδηγών είναι οι ακόλουθες:

- Τα πρόσωπα που κατέχουν άδεια οδήγησης για περίοδο μικρότερη από τρία έτη
- τα πρόσωπα με άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- τα πρόσωπα με άδεια μοτοσυκλέτας, μοτοποδηλάτου L1e μέχρι L7e
- οι οδηγοί με άδεια Φορτηγού N2, N3
- οι οδηγοί με άδεια Λεωφορείου M2 ή M3
- Οδηγοί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Τα πρόσωπα που μεταφέρουν επικίνδυνο εμπόρευμα.

Ένας αστυνομικός έχει το δικαίωμα να επιβάλει βαθμούς ποινής για τους σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης μόνο αν η αναλογία αλκοόλης στην εκπνοή ή στο αίμα δεν υπερβαίνει ένα καθορισμένο αριθμό (γίνεται ανάλυση στην παράγραφο η).

Υπάρχουν δύο τύποι εξέτασης για το καθορισμό της ποσότητας της αλκοόλης στην εκπνοή κάποιου ατόμου, οι οποίοι παρατίθενται πιο κάτω:

- Προκαταρκτική εξέταση εκπνοής: Είναι ενδεικτική μέτρηση της ποσότητας ή του ποσοστού αλκοόλης που περιέχεται στο δείγμα εκπνοής του εκάστοτε ατόμου.
- Τελική εξέταση εκπνοής: Η συγκεκριμένη συσκευή προσδιορίζει την ποσότητα ή το ποσοστό της αλκοόλης που περιέχεται στην εκπνοή κάποιου ατόμου και παράγει έντυπο αποτέλεσμα.

Η προκαταρκτική εξέταση εκπνοής πραγματοποιείται όταν κάποιος άτομο:

- Ενδέχεται να οδηγήσει ή να επιχειρεί να οδηγήσει υπό την επήρεια αλκοόλης.
- Διαπράξει τροχαίο αδίκημα κατά την οδήγηση.
- Προκαλέσει κάποιο τροχαίο ατύχημα.

Ακόμα και αν δεν υπάρχει λογική υποψία για τα παραπάνω, ένας αστυνομικός μπορεί να ζητήσει από οποιοδήποτε άτομο που οδηγεί ή επιχειρεί να οδηγήσει σε κάποια οδό ή δημόσιο χώρο να του παραχωρήσει δείγμα εκπνοής.

Σε περίπτωση που το άτομο αρνηθεί ή αποφύγει να παρέχει δείγμα εκπνοής χωρίς κάποια λογική αιτία, τότε ο αστυνομικός έχει τη δικαιοδοσία να το συλλάβει χωρίς δικαστικό ένταλμα.

Τουλάχιστο δέκα λεπτά μετά την παραχώρηση δείγματος για την προκαταρκτική εξέταση εκπνοής μπορεί να ζητηθεί παραχώρηση δυο δειγμάτων εκπνοής για σκοπούς τελικής εξέτασης. Η παραχώρηση δείγματος εκπνοής για τους σκοπούς αυτής της εξέτασης πραγματοποιείται στον πλησιέστερο χώρο, όπου υπάρχει ο αναγκαίος τεχνικός εξοπλισμός.

Σε περίπτωση που κατά την τελική εξέταση προκύψουν διάφορες ενδείξεις για την ποσότητα της αλκοόλης των δύο δειγμάτων εκπνοής, λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη ένδειξη.

Αν κάποιο άτομο αρνηθεί ή αποφύγει αδικαιολόγητα να μεταβεί στο χώρο όπου υπάρχει ο αναγκαίος τεχνικός εξοπλισμός για τη διενέργεια τελικής εξέτασης ή να παρέχει δείγμα εκπνοής όταν αυτό του ζητηθεί, τότε είναι ένοχο αδικήματος.

Το άτομο δικαιούται να αρνηθεί να παρέχει δείγμα εκπνοής μόνο όταν αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα υγείας, που πιστοποιείται με γραπτή βεβαίωση από κάποιο ιατρικό λειτουργό. Η βεβαίωση αυτή πρέπει να επιδεικνύεται στον αστυνομικό, όταν ζητηθεί στο συγκεκριμένο άτομο να παρέχει δείγμα εκπνοής. Σε περίπτωση που το άτομο δεν έχει μαζί του τη βεβαίωση τη συγκεκριμένη στιγμή, θα πρέπει το αργότερο εντός τριών ημερών να τη παραδώσει στον πλησιέστερο προς την οικία του αστυνομικό σταθμό. Σε περίπτωση που δεν το πράξει αυτό, θα θεωρείται ότι το άτομο αρνήθηκε να παράσχει δείγμα εκπνοής χωρίς κάποια λογική αιτία.

(β) Οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών

Η οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών θέτει σε κίνδυνο την οδική ασφάλεια και επηρεάζει αρνητικά τη δημόσια υγεία. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου από το 2014 μέχρι και το 2016 στην Κύπρο καταγράφηκαν 17 θάνατοι από οδικά δυστυχήματα στα οποία ανιχνευθήκαν παράνομες ουσίες στους οδηγούς. Στόχος της εφαρμογής της νομοθεσίας είναι η δημιουργία ασφαλέστερου οδικού δικτύου. Η υφιστάμενη νομοθεσία δεν εξετάζει θέματα κατοχής ή εμπορίας αλλά μόνο την οδήγηση υπό την επήρεια Ναρκωτικών ουσιών.

Η χρήση η κάνναβης στην Κύπρο είναι παράνομη και δεν υπάρχει νόμιμη κάνναβη στην Κύπρο. Έρευνες έχουν δείξει αρνητική επίδραση της κάνναβης στους οδηγούς, συμπεριλαμβανομένου του ανεπαρκούς χρόνου αντίδρασης, της αλλαγής της προσοχής στο δρόμο και την αδυναμία του οδηγού να οδηγήσει σε ευθεία. Για τον λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ο νόμος μηδενικής ανοχής για την οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών. Αυτό σημαίνει ότι ένα πρόσωπο μπορεί να αντιμετωπίσει κατηγορίες για οδήγηση υπό την επήρεια εάν υπάρχει οποιαδήποτε ποσότητα ναρκωτικού στον οργανισμό του.

Επίσης ουσίες όπως τα ναρκωτικά και η αλκοόλη αποδεδειγμένα συμβάλλουν στη μείωση της νοητικής και ψυχολογικής προσπάθειας που καταβάλλεται κατά την οδήγηση και στη μείωση της απόδοσης και των ικανοτήτων του οδηγού με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος πρόκλησης τροχαίας σύγκρουσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 11(β) του νόμου για την οδική ασφάλεια (N174/86) το πρόσωπο το οποίο οδηγεί ή αποπειράται να οδηγήσει οποιοδήποτε όχημα σε οποιοδήποτε οδό ενώ τελεί υπό την επήρεια ναρκωτικών, διαπράττει αδίκημα.

Συγκεκριμένα, κατά τη διενέργεια του ελέγχου του οδηγού, το μέλος της Αστυνομίας δύναται να ζητήσει επιτόπου τη λήψη δείγματος σάλιου για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, μέσω ειδικής συσκευής μίας χρήσεως.

Σε περίπτωση που η προκαταρκτική εξέταση ανιχνεύσει ναρκωτικά στο δείγμα σάλιου τότε επιβάλλεται δεύτερη επί τόπου παραχώρηση δείγματος σάλιου με σκοπό την εργαστηριακή εξέτασή του, για επιβεβαίωση της προκαταρκτικής.

Οποιοδήποτε πρόσωπο αρνείται ή αποφεύγει να παράσχει δείγμα σάλιου, είναι ένοχο αδικήματος.

Η οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών επισύρει από το Δικαστήριο φυλάκιση μέχρι 3 χρόνια ή και μέχρι €8,000 χρηματική ποινή ή και στέρηση της άδειας οδήγησης μέχρι 3 χρόνια ή σε όλες ή σε οποιαδήποτε ή σε οποιεσδήποτε από τις πιο πάνω ποινές.

(γ) Ζώνες ασφαλείας

Όπως θα αναλυθεί και στο κεφάλαιο 2.1.1, οι ζώνες ασφαλείας αποτελούν μέρος της παθητικής ασφάλειας των οχημάτων, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη χρήση τους. Η παθητική ασφάλεια των οχημάτων αναφέρεται στο σύνολο των μέσων που παρεμβαίνουν κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος και αποσκοπούν στον περιορισμό των σοβαρών σωματικών βλαβών του πληρώματος του οχήματος.

Υποχρέωση για εγκατάσταση ζωνών ασφαλείας

Σύμφωνα με τη νομοθεσία για την Οδική Ασφάλεια (Ν174/86), κανένα μηχανοκίνητο όχημα δε μπορεί να εγγραφεί στη Δημοκρατία, αν δε διαθέτει εγκατεστημένες ζώνες ασφαλείας ή συστήματα συγκράτησης σε αυτό.

Ο οδηγός και οι επιβάτες κάθε μηχανοκίνητου οχήματος που κυκλοφορούν σε οποιαδήποτε οδό ή άλλο δημόσιο χώρο υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τα συστήματα ασφαλείας του οχήματος. Ο οδηγός είναι σημαντικό να ενημερώνει τους επιβάτες πως πρέπει να προσδένονται με τη ζώνη ασφαλείας εφόσον κάθονται μέσα σ' ένα όχημα που κινείται.

Ποινές

Κάθε ιδιοκτήτης ή κάτοχος μηχανοκίνητου οχήματος που αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του παραπάνω νόμου θεωρείται ένοχος αδικήματος και του επιβάλλεται εξώδικο πρόστιμο €150 και 3 βαθμοί ποινής, ενώ το Δικαστήριο δύναται να επιβάλει από 3 μέχρι 6 βαθμούς ποινής.

Επιθεώρηση και έλεγχος προτύπων για ζώνες ασφαλείας και συστημάτων συγκράτησης

- Σύμφωνα με τη νομοθεσία για την Οδική Ασφάλεια (Ν174/86), ανά πάσα στιγμή, ο Έφορος μπορεί να ζητήσει από τον ιδιοκτήτη οποιουδήποτε μηχανοκίνητου οχήματος να προσκομίσει το όχημά του για επιθεώρηση με σκοπό τον έλεγχο των ζωνών ασφαλείας και των συστημάτων συγκράτησης που υπάρχουν σε αυτό. Ο συγκεκριμένος τύπος ελέγχου εστιάζεται σε δύο τομείς:
 - Στο κατά πόσο οι ζώνες ασφαλείας και τα συστήματα συγκράτησης του οχήματος πληρούν τις προδιαγραφές ενός από τα καθορισμένα από το νόμο πρότυπα.
 - Στην ασφαλή προσαρμογή τους στο όχημα.

(δ) Ασφάλεια σε δημόσιους δρόμους

Για τους σκοπούς της ασφάλειας σε δημόσιους δρόμους ισχύουν τα παρακάτω.

Ένοχος αδικήματος κρίνεται όποιος:

- Οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, υπερβαίνοντας το ανώτατο όριο ταχύτητας.
- Οδηγεί ή επιχειρεί να οδηγήσει υπό την επήρεια οινοπνευματωδών ποτών, ναρκωτικών ή φαρμάκων.
- Οδηγεί οποιοδήποτε μηχανοκίνητο όχημα χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη του.
- Εγκαταλείπει ή σταθμεύει το όχημά του σε οποιαδήποτε θέση εντός της οδικής οδού η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου.
- Ξεπερνά το ανώτατο όριο ταχύτητας σε αυτοκινητόδρομο (100 km/h).
- Ξεπερνά το ανώτατο όριο ταχύτητας σε κατοικημένη περιοχή (50 km/h).
- Προσπερνά σε δρόμο μονής κατεύθυνσης.
- Προσπερνά με πορτοκαλί ή κόκκινο χρώμα σε φώτα τροχαίας.
- Χρησιμοποιεί κινητό τηλέφωνο κατά τη διάρκεια οδήγησης οχήματος.

- Δε χρησιμοποιεί τη ζώνη ασφαλείας, είτε είναι οδηγός, είτε είναι πελάτης.

1.1.6 Των φορολογικών υποχρεώσεων προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Κάθε εργαζόμενος στην Κύπρο όπως και οι οδηγοί ταξί πρέπει να ασφαρίζονται υποχρεωτικά στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι υποχρεωτικά ασφαλιζόμενοι οδηγοί ανήκουν σε δύο κατηγορίες: τους αυτοτελώς εργαζόμενους και τους μισθωτούς. Οι μισθωτοί είναι όσοι εργάζονται ως υπάλληλοι σε γραφείο/ εταιρεία ταξί και οι αυτοτελώς εργαζόμενοι είναι οι οδηγοί που εργάζονται σε δική τους επιχείρηση ή κάνουν οποιαδήποτε εργασία για δικό τους λογαριασμό δηλαδή χρησιμοποιούν δικό τους όχημα ταξί. Η εισφορά στις κοινωνικές ασφαλίσεις είναι αναλογική και υπολογίζεται πάνω στον μισθό (ημερήσιο, εβδομαδιαίο, μηνιαίο)³ του εργαζομένου (μισθωτού ή αυτοτελώς εργαζομένου).

Οι οδηγοί ταξί που είναι αυτοτελώς εργαζόμενοι, κατατάσσονται στην επαγγελματική κατηγορία αρ. 7, - Οδηγοί, Χειριστές εκσκαφών και ασχολούμενοι με παρόμοια επαγγέλματα και σύμφωνα με τον Πίνακα Ι το κατώτατο εβδομαδιαίο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύουν από 1.1.2024 – 5.1.2025 είναι €433.38.

(α) Εισφορά αυτοτελώς εργαζομένων

Για την κατηγορία των αυτοτελώς εργαζομένων, το ποσοστό εισφοράς από 1.1.2024 είναι 21,8% του ακαθάριστου εισοδήματος τους. Το 16,6% καταβάλλεται από τον ίδιο και 5,2% καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Βάσει των κανονισμών⁴ των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπάρχει καθορισμένο κατώτατο εβδομαδιαίο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών που είναι κατά μέσο όρο €433,38 και ανώτερο εβδομαδιαίο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών που είναι €1209. Βάση αυτού, ο οδηγός ταξί υποχρεούται κάθε τρεις μήνες να πληρώνει εισφορές 16,6% στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πάνω στο υπολογιζόμενο εισόδημα της συγκεκριμένης περιόδου και 4% στο ΓΕΣΥ.

Στην περίπτωση που ένας οδηγός ταξί έχει χαμηλότερο εβδομαδιαίο εισόδημα από το καθορισμένο από το νόμο μέσο όρο, τότε αυτός δικαιούται να υποβάλει αίτηση συνοδευόμενη από αποδεικτικά στοιχεία για το εισόδημα του και να ζητήσει να πληρώνει εισφορές πάνω στο πραγματικό του εισόδημα.

(β) Εισφορά μισθωτών

Για την κατηγορία των μισθωτών, η ολική εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από 1.1.2024 είναι 22,8 % Δηλαδή:

Ο μισθωτός καταβάλλει 8.8%, εργοδότης καταβάλλει το 8,8%, και 5,2% καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Επίσης υπάρχει και η υποχρέωση πληρωμή εισφορών στο ΓΕΣΥ

Πιο κάτω, ο πίνακας δείχνει αναλυτικά τα ποσοστά εισφορών που υποχρεώνεται να πληρώσει ο εργοδότης, ο μισθωτός και ο αυτοτελώς εργαζόμενος.

Ταμείο	Ποσοστά στις Απολαβές		
	Εργοδότης %	Υπάλληλοι %	Αυτοεργοδοτούμενοι %
Κοινωνικές Ασφαλίσεις	8,8	8,8	16,6
Πάγιο Ταμείο Δημοκρατίας	5,2		5,2
Σύνολο	<u>14,0</u>	<u>8,8</u>	<u>21,8</u>

Πίνακας 1.8: Υποχρεώσεις εισφορών στις κοινωνικές ασφαλίσεις.

³ Ιστοσελίδα Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων

⁴ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κύπρου

(γ) *Ανώτατο όριο αποδοχών*

Η νομοθεσία καθορίζει ανώτατο ποσό αποδοχών για σκοπούς εισφορών, αλλά το ποσό αυτό συνήθως αναθεωρείται κάθε χρόνο. Σε περίπτωση που τα ημερομίσθια/μισθός είναι πιο ψηλός από το ποσό αυτό, τότε για το επιπλέον ποσό δεν πληρώνεται εισφορά στο Ταμείο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

	Εβδομαδιαίο	Μηνιαίο	Ετήσιο
Εβδομαδιαίοι υπάλληλοι	€1209	--	€64077
Μηνιαίοι υπάλληλοι	----	€5239	€62868

Πίνακας 1.9: Ανώτατο όριο αποδοχών ως προς τις υποχρεώσεις Κοινωνικών Ασφαλίσεων⁵

(δ) *Τερματισμός υποχρέωσης πληρωμής εισφορών*

Ο μισθωτός ή ο αυτοτελώς εργαζόμενος που έχει συμπληρώσει την ηλικία των 65 χρόνων, παύει να έχει υποχρέωση για πληρωμή εισφορών στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις. Στην περίπτωση όμως που ένας μισθωτός έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του αλλά δεν ικανοποιεί τις προϋποθέσεις εισφοράς για σύνταξη γήρατος, συνεχίζει να πληρώνει εισφορές μέχρι να ικανοποιήσει τις προϋποθέσεις αυτές.

Στην περίπτωση ένας ασφαλισμένος είναι αυτοτελώς αλλά δεν ικανοποιεί τις προϋποθέσεις εισφοράς για σύνταξη γήρατος μπορεί να πληρώσει εισφορές ως προαιρετικά ασφαλισμένος.

(ε) *Έλεγχος αδήλωτης εργασίας*

Η Υπηρεσία Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο πλαίσιο της προσπάθειας καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας και του ελέγχου τήρησης Βασικών Εργασιακών Νομοθεσιών πραγματοποιεί στοχευμένες επιθεωρήσεις σε παγκύπρια βάση.

Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι η ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκομένων σε ότι αφορά στις συνέπειες από την αδήλωτη εργασία και τη μη συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας. Παράλληλα γίνονται έλεγχοι σε ότι αφορά στην τήρηση βασικών όρων εργοδότησης (μισθός, ώρες εργασίας, εβδομαδιαία off κ.λ.π).

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας, σε περίπτωση εντοπισμού αδήλωτου ατόμου στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκδίδεται διοικητικό πρόστιμο ύψους €500 πολλαπλασιαζόμενο επί 7 μήνες, εκτός αν αποδειχθεί από τη πλευρά του εργοδότη ότι η περίοδος παραβίασης ήταν μικρότερη. Σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι η περίοδος παραβίασης ήταν μεγαλύτερη, το πρόστιμο πολλαπλασιάζεται επί τους πραγματικούς μήνες.

1.1.7 Των υποχρεώσεων προς το Τμήμα Φορολογίας – Φ.Π.Α.

Η μεταφορά επιβατών και των συνοδευόμενων αποσκευών τους με ταξί και λεωφορεία υπόκειται σε μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 9%. Τα εγκεκριμένα κόμιστρα των ταξί περιλαμβάνουν 9% Φ.Π.Α. και ως εκ τούτου ο κάθε κάτοχος Άδειας Οδικής Χρήσης οφείλει να επιστρέψει το ποσό που αναλογεί στο Φ.Π.Α. πίσω στο Κράτος.

Ο κάθε ιδιοκτήτης Άδειας Οδικής Χρήσης (ΑΟΧ) ταξί οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως την υπηρεσία Φ.Π.Α. μόλις αποκτήσει ή μεταβιβάσει στο όνομα του Α.Ο.Χ. ταξί.

Ακολουθώς πρέπει να επιλέξει σε ποιο καθεστώς επιθυμεί να ενταχθεί. Στο Ειδικό Καθεστώς ΦΠΑ αστικών ταξί (ΕΚΑΤ) ή στο Κανονικό Καθεστώς ΦΠΑ.

Στο ΕΚΑΤ μπορεί να ενταχθεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο ασκεί τη σχετική δραστηριότητα και οφείλει να καταβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ένα ετήσιο κατ' αποκοπή ποσό για κάθε άδεια. Το ποσό αντιστοιχεί σε €512,58 τον χρόνο (σε δύο δόσεις των €256,29 την εξαμηνιαία). Δεν μπορεί να ενταχθεί στο ΕΚΑΤ αν κατέχει πέραν των 2 ΑΟΧ ταξί ή ασκεί παράλληλα άλλες δραστηριότητες και πραγματοποιεί άλλες φορολογικές δραστηριότητες.

Στο Κανονικό καθεστώς ο ιδιοκτήτης της ΑΟΧ καταβάλλει το Φ.Π.Α. ανάλογα με τα έσοδα του. Η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων γίνεται μέσα από το μηχανογραφικό σύστημα TFA (Tax For All).

Υποχρέωση Αποδοχής πληρωμής με κάρτα

Από τις 5.5.2022 με βάση το Άρθρο 30^Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, η εκμετάλλευση ταξί συμπεριλήφθηκε σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 52/2022 στις οικονομικές δραστηριότητες που υποχρεώνονται, στα πλαίσια των συναλλαγών τους με καταναλωτές, να αποδέχονται μέσα πληρωμής με κάρτα για την ολοκλήρωση πράξεων πληρωμής.

Οι οδηγοί ταξί θα πρέπει να έχουν τοποθετημένο στα οχήματα τους το ειδικό τερματικό μηχανήμα και είναι υποχρεωμένοι να αποδέχονται και κάρτες ως μέσο πληρωμής.

Η άρνηση αποδοχής πληρωμής με κάρτα ή ο καθορισμός ελάχιστου ποσού συναλλαγής για αποδοχή της κάρτας ή η αποδοχή της κάρτας για συναλλαγές ορισμένων προϊόντων συνιστά παράβαση των προνοιών του Διατάγματος και επισύρει διοικητικό πρόστιμο μέχρι και τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€4,000).

1.1.8 Ασφαλιστική κάλυψη οχημάτων και επιβατών ταξί

Όλα τα ταξί ως οχήματα δημοσίας χρήσης πρέπει να έχουν ασφαλιστική κάλυψη στην Κοινοπραξία Ασφαλιστών Κύπρου.

Η Κοινοπραξία Ασφαλιστών Κύπρου είναι ένας οργανισμός ο οποίος ασχολείται αποκλειστικά με την παροχή της Υποχρεωτικής ασφάλειας στα οχήματα Δημοσίας Χρήσης (Λεωφορεία – Ταξί – οχήματα ενοικιάσεως).

Η Κοινοπραξία ιδρύθηκε το 1970, ως αποτέλεσμα της αρνητικής στάσης που κράτησαν οι ασφαλιστικές εταιρείες στο θέμα της κάλυψης οχημάτων Δημοσίας Χρήσης, λόγω ζημιογόνων αποτελεσμάτων.

Σκοπός της είναι η υποχρεωτική προσφορά ασφαλιστικής κάλυψης σε Οχήματα Δημοσίας Χρήσης, όπως λεωφορεία, ταξί, οχήματα ενοικιάσεως (Ζ) και οχήματα Διεθνών Μεταφορών, κατηγορίες οι οποίες, κατά κανόνα, έχουν ασύμφορα οικονομικά αποτελέσματα στον τομέα της ασφάλειας και επιπλέον, η υποχρεωτική ασφαλιστική κάλυψη των «ανεπιθύμητων κινδύνων» κατόπιν μη αποδοχής για ασφάλιση από τουλάχιστον τρεις Ασφαλιστικές Εταιρείες.

Κεφάλαιο 1.2 Ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τα πειθαρχικά και ποινικά αδικήματα και τις ποινές

Στο κεφάλαιο 1.2 παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Η ορθολογική συμπεριφορά που πρέπει να χαρακτηρίζει έναν οδηγό ταξί.
- Οι συνήθειες παραβάσεις και σοβαρά παραπτώματα των οδηγών ταξί που θα πρέπει να αποφεύγονται.
- Πειθαρχικά και ποινικά αδικήματα που σχετίζονται με τους οδηγούς ταξί καθώς και οι ανάλογες ποινές.
- Τα αρμόδια σώματα που είναι υπεύθυνα για να θέτουν τις κυρώσεις στα παραπτώματα και οι σχετικές πειθαρχικές διαδικασίες.

- Οι υποχρεώσεις και η συμπεριφορά των πελατών προς τους οδηγούς ταξί.
- Η συμπεριφορά των οδηγών ταξί και η βοήθεια που πρέπει να παρέχουν σε άτομα με ειδικές ανάγκες στο όχημα, όπως παιδιά, ηλικιωμένους, κ.λπ.
- Χρήσιμες συμβουλές για την οδική ασφάλεια.

1.2.1. Συμπεριφορά οδηγών ταξί

(α) Επαγγελματική Δεοντολογία

Γενικές υποχρεώσεις και καθήκοντα αδειούχων οδηγών

Όπως έχουν ειπωθεί και στο υποκεφάλαιο 1.1.2 Ειδικές Διατάξεις για ταξί, έτσι και εδώ θα αναπτυχθούν κάποιες από τις βασικές υποχρεώσεις και κάποια από τα καθήκοντα των οδηγών ταξί, που παρατίθενται παρακάτω:

- Να μην επιδεικνύει ανέντιμη ή ανάρμοστη συμπεριφορά για το επάγγελμα.
- Να διαφυλάττει την τιμή και την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος.
- Να συμπεριφέρεται με την επιβαλλόμενη ευπρέπεια και ευγένεια απέναντι στους πελάτες, στους συναδέλφους του, καθώς και στα αρμόδια όργανα του Νόμου.
- Να μην παραβιάζει τους όρους της άδειας του οχήματος που οδηγεί.
- Να λαμβάνει γενικά κάθε απαραίτητο μέτρο για την ασφαλή και απρόσκοπτη εκτέλεση της διαδρομής που ανέλαβε.

Ειδικές υποχρεώσεις και καθήκοντα αδειούχων οδηγών

Κάθε αδειούχος οδηγός μηχανοκινήτου οχήματος της κατηγορίας «Λ» ή «Τ» οφείλει κατά την άσκηση του επαγγέλματος:

- Να μην αρνείται αδικαιολόγητα την εξυπηρέτηση κάποιου προτιθέμενου πελάτη, εκτός αν ο πελάτης αυτός:
 - Βρίσκεται υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή αλκοόλ και δε συνοδεύεται από κάποιο άλλο νηφάλιο άτομο ή
 - Συμπεριφέρεται απρεπώς.
- Να παρέχει κάθε δυνατή βοήθεια κατά την επιβίβαση ή αποβίβαση από το όχημά του σε άτομα που έχουν ανάγκη βοήθειας λόγω υγείας ή ηλικίας.
- Να έχει ευπρεπή εμφάνιση.
- Κατά τη διάρκεια που το ταξί βρίσκεται σταθμευμένο σε χώρους στάθμευσης για παραλαβή πελατών, ο οδηγός θα πρέπει να μην απομακρύνεται από το ταξί του και να το αφήνει εκτεθειμένο.
- Να μη θέτει σε λειτουργία μέσα στο όχημά του το ραδιόφωνο χωρίς τη συγκατάθεση των πελατών.
- Να παραδίδει οτιδήποτε είναι ξεχασμένο στο όχημά του, είτε στον πλησιέστερο αστυνομικό σταθμό είτε στο δικαιούχο του εάν γνωρίζει ποιος είναι.
- Να παρέχει πρόθυμα στους πελάτες οποιαδήποτε πληροφορία του ζητήσουν αναφορικά με την εκάστοτε παρεχόμενη υπηρεσία (π.χ. κόμιστρα, διαδρομή)
- Να μην καπνίζει μέσα στο όχημα όταν μεταφέρει πελάτες.
- Να διαθέτει επαρκή ποσότητα κερμάτων για την ακριβή είσπραξη του κομίστρου.
- Να μη διακόπτει μια εκτελούμενη μεταφορά και να μην μεταβάλλει μια συμφωνημένη ή προγραμματισμένη διαδρομή ή προορισμό.
- Να έχει αναρτημένο, σε θέση που υποδεικνύεται από την εκάστοτε αρμόδια αρχή, τον πίνακα των κομίστρων μέσα σε πλαίσιο από ζελατίνη, καθώς και ό,τι άλλο καθορίζει η Αρμόδια Αρχή.
- Να μην πωλεί ή προσφέρει σε πώληση οτιδήποτε, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων του ως οδηγού.
- Να εκτελεί πιστά και με την επιβαλλόμενη επιμέλεια την υποχρέωση που έχει απέναντι στον εκάστοτε πελάτη του.

Κάθε αδειούχος οδηγός ταξί οφείλει κατά την άσκηση του επαγγέλματός του:

- Να μην κάνει επιλογή πελατών με βάση απαράδεκτα κριτήρια όπως είναι η απόσταση της διαδρομής, ο αριθμός, το φύλο, η φυλή των πελατών, κ.ά.
- Να χρησιμοποιεί τη συντομότερη διαδρομή για τον προορισμό του πελάτη, εκτός αν ο πελάτης επιλέξει άλλη διαδρομή.
- Να μην απαιτεί και να μην αποδέχεται από τρίτους την πληρωμή οποιασδήποτε προμήθειας.
- Να μεταφέρει κατά προτεραιότητα πρόσωπα που έχουν ανάγκη άμεσης ιατρικής περίθαλψης ως αποτέλεσμα οδικού ατυχήματος.
- Να εκτελεί φορτοεκφόρτωση των αποσκευών του πελάτη.
- Να διακόπτει την κίνηση του ταξί όταν το ζητήσει ο πελάτης και να σταθμεύει λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας.
- Να χρησιμοποιεί το ορθό τιμολόγιο για κάθε περίπτωση («1», «2»).
- Όταν του ζητείται να εκδίδει απόδειξη πληρωμής στον πελάτη, στην οποία να αναγράφονται ο αριθμός εγγραφής του ταξί, το ονοματεπώνυμο του επαγγελματία οδηγού, η ημερομηνία και η ώρα που έγινε η μίσθωση, η αφετηρία και το τέρμα της μίσθωσης καθώς και ο αριθμός της απόδειξης.
- Να ελέγχει τη σωστή λειτουργία του ταξίμετρου και σε περίπτωση βλάβης να μη χρησιμοποιεί το ταξί.
- Με την είσοδο του πελάτη να κατεβάζει την πινακίδα με την επιγραφή «ΕΛΕΥΘΕΡΟ» (FOR HIRE) και να θέτει σε λειτουργία το ταξίμετρο.
- Μετά το τέλος της διαδρομής να μηδενίζει το ταξίμετρο και να ανεβάζει την πινακίδα με την επιγραφή «ΕΛΕΥΘΕΡΟ» (FOR HIRE).
- Όταν το ταξί είναι διαθέσιμο προς μίσθωση η πινακίδα με την επιγραφή «ΓΑΞΙ» πρέπει να είναι πάντοτε φωτεινή.
- Κατά τη διάρκεια της νύκτας να έχει σβηστή την πινακίδα με την επιγραφή «ΕΛΕΥΘΕΡΟ» (FOR HIRE) όταν το ταξί βρίσκεται υπό μίσθωση και φωτεινή όταν αυτό δε βρίσκεται υπό μίσθωση.
- Να διακόπτει τη λειτουργία του ταξίμετρου όταν ακινητοποιεί το ταξί για λόγους σχετικούς με τη λειτουργία του ταξί.

1.2.2 Συνήθεις παραβάσεις και παραπτώματα οδηγών ταξί

Κάποιες από τις παραβάσεις στις οποίες συνήθως υποπίπτουν οι οδηγοί ταξί παρατίθενται πιο κάτω:

- Επιλογή πελατών
- Μη χρήση του ταξίμετρου και υπερχρέωση του πελάτη
- Μη ανάρτηση της επαγγελματικής τους ταυτότητας στο όχημα ταξί ή ανάρτησή της κατά τρόπο που να μη γίνεται αντιληπτή από τον πελάτη
- Απρόσεκτη και «επιθετική» οδήγηση
- Άγρα πελατών
- Παράβαση της έδρας του ταξί
- Στάθμευση σε μη εγκεκριμένο χώρο στάθμευσης
- Μεταφορά επιβατών με μίσθωση ή με αμοιβή με ιδιωτικό όχημα

Οι παραβάσεις αυτές οδηγούν στη δημιουργία μιας αρνητικής φήμης γύρω από το επάγγελμα του οδηγού ταξί, γιατί υποβαθμίζουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και μειώνουν την εμπιστοσύνη του επιβατικού κοινού απέναντι στο θεσμό των ταξί.

1.2.3. Αδικήματα και Ποινές

(α) Ποινικά Αδικήματα

Ως ένοχο για ποινικό αδίκημα θεωρείται κάθε πρόσωπο το οποίο:

- Οδηγεί ταξί χωρίς επαγγελματική άδεια οδηγού ή με ληγμένη επαγγελματική άδεια οδηγού.
- Εκτελεί μεταφορά επιβατών με πληρωμή με ιδιωτικό όχημα.
- Δε συμμορφώνεται με νόμιμη οδηγία Επόπτη ή Ελεγκτή ή Αστυνομικού.
- Οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνεύματος / ναρκωτικών

(β) Ποινές για ποινικά αδικήματα

Πρόσωπο το οποίο κριθεί ως ένοχο ποινικού αδικήματος, σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται:

- Σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη ή
- Σε χρηματική ποινή ή και
- Στις δύο αυτές ποινές

(γ) Πειθαρχικά Αδικήματα

Αν οι αδειούχοι οδηγοί παραβιάσουν οποιαδήποτε διάταξη των Κανονισμών που καθορίζουν την Επαγγελματική δεοντολογία που κάθε επαγγελματίας οδηγός ταξί οφείλει να εφαρμόζει κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, τότε ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ποινική ευθύνη υπέχουν και πειθαρχική ευθύνη.

(δ) Ποινές για ποινικά αδικήματα

Η παράβαση της Επαγγελματικής Δεοντολογίας αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα και τιμωρείται με μια από τις ακόλουθες πειθαρχικές ποινές:

- Γραπτή επίπληξη
- Πρόστιμο (μέχρι και 854 ευρώ)
- Αναστολή ή ανάκληση της επαγγελματικής άδειας οδηγού

1.2.4. Αρμόδια σώματα για πειθαρχικές και άλλες κυρώσεις κατά των οδηγών ταξί

(α) Πειθαρχικά Αδικήματα

Η δίωξη και η τιμωρία πειθαρχικών αδικημάτων αναφορικά με τους επαγγελματίες οδηγούς ταξί αποτελεί, με βάση τον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο 80(Ι)/2011 καθήκον της Αρχής Αδειών. Παράλληλα, και άλλες κυρώσεις μπορούν να επιβάλλονται στους οδηγούς ταξί από το Δικαστήριο. Ανάλογα με το είδος του αδικήματος (πειθαρχικό ή ποινικό) που διαπράττει ένας οδηγός ταξί ακολουθείται μια διαδικασία που εμπλέκει ένα ή περισσότερα από τα παραπάνω σώματα, οι αρμοδιότητες των οποίων παρατίθενται πιο κάτω:

Η Αρχή Αδειών έχει καθιρρυθεί με βάση τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο. Ανάμεσα στα καθήκοντά της είναι η έκδοση Αδειών Οδικής Χρήσης για διάφορους τύπους οχημάτων, καθώς και η άσκηση πειθαρχικού ελέγχου των επαγγελματιών οδηγών με βάση τον περί Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο.

(β) Ποινικά Αδικήματα

Βασικά χαρακτηριστικά της δικαστικής εξουσίας της Κύπρου είναι η αμεροληψία και η ανεξαρτησία. Η ανεξαρτησία της Δικαστικής Εξουσίας κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Οι Δικαστές είναι μέλη της Δικαστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και δεν υπάγονται στην εκτελεστική εξουσία. Οι δικαστές των πρωτόδικων δικαστηρίων διορίζονται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, ένα σώμα που απαρτίζεται από τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για το διορισμό, προαγωγή και μετάθεση όλων των Δικαστών και την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας επ' αυτών. Οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος συνήθως επιλέγει ανάμεσα στους Προέδρους των πρωτόδικων δικαστηρίων, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

- Οι νόμοι που εφαρμόζουν τα Δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας σήμερα είναι:
 - Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
 - Οι νόμοι που διατηρήθηκαν σε ισχύ με βάση το άρθρο 188 του Συντάγματος.
 - Οι αρχές του Κοινού Δικαίου και οι αρχές της Επιείκειας.
 - Οι νόμοι που θεσπίζει η Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μετά την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας τροποποιήθηκε, ώστε να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

(γ) Αστυνομία

- Οι ευθύνες και αρμοδιότητες της Αστυνομίας περιλαμβάνουν την τήρηση του νόμου και της τάξης, την πρόληψη και εξιχνίαση του εγκλήματος και τη σύλληψη και προσαγωγή των παρανομούντων ενώπιον της Δικαιοσύνης.
- Η Αστυνομία Κύπρου έχει την εξουσία να λειτουργεί σε όλη την Εδαφική Επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο υφίσταται και λειτουργεί η Αστυνομία καθορίζεται από το Σύνταγμα, τον Περί Αστυνομίας Νόμο 73(1) 2004, καθώς και από άλλες νομοθεσίες που τις παρέχουν την εξουσία για έρευνα, κράτηση, σύλληψη, ανάκριση και ποινική δίωξη των παραβατών του Νόμου.
- Κάθε μέλος της Αστυνομίας, σύμφωνα με τον περί της Αστυνομίας Νόμο έχει καθήκον να τηρεί την τάξη εκεί που θίγεται το δημόσιο συμφέρον και η δημόσια ασφάλεια. Το ταξί θεωρείται Όχημα Δημοσίας Χρήσης (Άρθρο 2 του περί της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμος του '82) συνεπώς η Αστυνομία θα πρέπει να λαμβάνει τα οποιαδήποτε μέτρα για την τήρηση των κανόνων που διέπουν τη λειτουργία των ταξί όπως αυτοί ορίζονται από τις Αρμόδιες Αρχές.
- Η Αστυνομία είναι επομένως επιφορτισμένη σύμφωνα με τον Νόμο με το καθήκον και την εξουσία να προβαίνει στους απαραίτητους ελέγχους, διώξεις και καταγγελίες σε όλους τους χώρους, ακόμα και στον χώρο των Αεροδρομίων (γίνεται αναφορά συγκεκριμένα στα Αεροδρόμια καθώς έχει δημιουργηθεί θέμα στο παρελθόν με το κατά πόσο η τήρηση της τάξης μέσα στον χώρο των Αεροδρομίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Αστυνομίας).

1.2.5 Πειθαρχική διαδικασία

(α) Κριτήρια καθορισμού Πειθαρχικής ποινής

- Κατά την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής η Αρμόδια Αρχή λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:
 - Προηγούμενα πειθαρχικά αδικήματα
 - Τη γενική συμπεριφορά του κρινόμενου οδηγού εντός ή εκτός επαγγέλματος
 - Τις ειδικότερες συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το πειθαρχικό αδίκημα
 - Το συμφέρον του επαγγέλματος.

(β) Έρευνα διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων

- Στην περίπτωση που καταγγελθεί ή περιέλθει στη γνώση του Διευθυντή του Τμήματος Οδικών Μεταφορών ότι κάποιος αδειούχος οδηγός είναι πιθανό να έχει διαπράξει κάποιο πειθαρχικό αδίκημα, αυτός αμέσως μεριμνά για τη διεξαγωγή έρευνας.
- Ο Διευθυντής του Τμήματος Οδικών Μεταφορών διορίζει το γρηγορότερο ένα από τους Ελεγκτές ως Εισηγητή, για το σκοπό της διεξαγωγής της έρευνας
- Η έρευνα διεξάγεται το συντομότερο δυνατό και ολοκληρώνεται σε διάστημα έξι ημερών από την ημερομηνία της εντολής για έρευνα.
- Αν παραστεί η ανάγκη παρέχεται δικαίωμα λογικής παράτασης από την Αρχή Αδειών.
- Ο Εισηγητής εξετάζει τους ισχυρισμούς του διωκόμενου, ακούει μάρτυρες ή λαμβάνει γραπτές καταθέσεις για τα γεγονότα της υπόθεσης.
- Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας ο διωκόμενος καλείται για εξέταση.

- Σε περίπτωση που από τη διενεργηθείσα έρευνα και τα στοιχεία που θα συλλεχθούν δεν υπάρχει οποιαδήποτε μαρτυρία που να στηρίζει οποιοδήποτε πειθαρχικό αδίκημα, ο Εισηγητής συντάσσει μια απαλλακτική πρόταση προς τον Πρόεδρο της Αρχής Αδειών. Ο Πρόεδρος υποβάλλει την πρόταση αυτή προς την Αρχή Αδειών για λήψη απόφασης.
- Στην περίπτωση που ο Εισηγητής πειστεί ότι υπάρχει πειθαρχικό αδίκημα συντάσσει κατηγορητήριο κατά του διωκόμενου. Στη συνέχεια, ο διωκόμενος πληροφορείται για το κατηγορητήριο και τη δικογραφία και καλείται να απολογηθεί γραπτώς σε διάστημα 7 ημερών από την επίδοση της κλήσης.
- Μετά από τη συμπλήρωση της έρευνας, ο Εισηγητής εκθέτει το πόρισμά του στην Αρμόδια Αρχή και συνυποβάλλει όλα τα σχετικά έγγραφα.

(γ) Διαδικασία εκδίκασης πειθαρχικού αδικήματος

- Ο Πρόεδρος της Αρχής Αδειών ορίζει την μέρα και την ώρα της συνεδρίασης για την εκδίκαση της υπόθεσης και επιδίδει κλήση στο διωκόμενο προκειμένου να εμφανιστεί στην Αρμόδια Αρχή.
- Σε κάθε πειθαρχική διαδικασία ενώπιον της Αρχής Αδειών ο διωκόμενος μπορεί να αντιπροσωπεύεται από δικηγόρο της επιλογής του.
- Κάθε πρόκληση ή ειδοποίηση του διωκόμενου κοινοποιείται σε αυτόν με διπλοασφαλισμένη επιστολή.
- Η ακρόαση της υπόθεσης διεξάγεται με τον ίδιο τρόπο όπως και η ακρόαση ποινικής υπόθεσης.
- Σε περίπτωση που ο διωκόμενος δεν εμφανιστεί στην ακρόαση της υπόθεσης κατά την ημερομηνία που όρισε η Αρμόδια Αρχή, τότε η ακρόαση διεξάγεται στην απουσία του.
- Στην ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής Αδειών, εφόσον το ζητήσει ο διωκόμενος, μπορεί να παρευρεθεί, ως παρατηρητής, εκπρόσωπος του επαγγελματικού συνδέσμου ή της οργάνωσης στην οποία ανήκει ο διωκόμενος.

(δ) Απόφαση της Αρχής Αδειών

- Η Αρχή Αδειών εκτιμά τις αποδείξεις που παρουσιάζονται ενώπιον της.
- Πειθαρχικά αδικήματα για τα οποία ο διωκόμενος δεν κλήθηκε σε απολογία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δίκης.
- Η απόφαση πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά γεγονότα και να είναι αιτιολογημένη.
- Ο αδειούχος οδηγός μπορεί είτε να κριθεί ως ένοχος για όλα ή ορισμένα αδικήματα για τα οποία κατηγορείται και να του επιβληθεί οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες, αναφορικά με την υπόθεσή του, πειθαρχικές ποινές, είτε να απαλλαγεί από την κατηγορία.
- Οι αποφάσεις της Αρχής Αδειών λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία και σε περίπτωση ισοψηφίας η απόφαση θα είναι υπέρ του κατηγορουμένου, γιατί η νομοθεσία στην περίπτωση αυτή προβλέπει να μην ισχύει ο κανόνας για τη νίκωσα ψήφο του Προέδρου.
- Κάθε απόφαση της Αρχής Αδειών υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Αρχής ή από εξουσιοδοτημένο λειτουργό. Αντίγραφο της απόφασης δίνεται στον διωκόμενο.

1.2.6 Υποχρεώσεις συμπεριφορά πελατών

Σύμφωνα με τους *Περί Ρύθμισης της Τροχαίας Μεταφοράς Κανονισμούς* οι πελάτες οφείλουν να:

- Πληρώνουν το εγκεκριμένο εισιτήριο ή τα κόμιστρα που καταγράφονται στο ταξίμετρο.
- Συμπεριφέρονται κόσμια και πολιτισμένα εντός του οχήματος.
- Μην εμποδίζουν ή παρεμβαίνουν στην κανονική λειτουργία του οχήματος.
- Μην αποσπούν την προσοχή του οδηγού όταν το όχημα βρίσκεται σε κίνηση.
- Μην αφαιρούν ή μετακινούν τον πίνακα των κομίστρων ή την άδεια του οχήματος.
- Μην επιβιβάζονται εντός του οχήματος κρατώντας όπλο ή οποιοδήποτε άλλο επικίνδυνο αντικείμενο.
- Μην επιβιβάζονται ή αποβιβάζονται από το όχημα όταν αυτό βρίσκεται σε κίνηση.
- Μη συνομιλούν μαζί με τον οδηγό του οχήματος ή να βωμολοχούν.

- Μη συμπεριφέρονται με τέτοιο τρόπο που να ενοχλεί τους υπόλοιπους επιβάτες του οχήματος.
- Μην μεταφέρουν ογκώδη φορτία εντός του οχήματος, τα οποία να εμποδίζουν τη μετακίνηση, την είσοδο και την έξοδο άλλων πελατών.
- Μην πετούν άχρηστα αντικείμενα εντός και εκτός του οχήματος.

Μεταφορά παιδιών και νηπίων

Τα παιδιά αποτελούν μια κατηγορία πελατών στην οποία πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή, καθώς δεν έχουν την αντίληψη του κινδύνου στο βαθμό που την έχει ένας ενήλικας. Σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η χρήση συστημάτων συγκράτησης παιδιών είναι υποχρεωτική. Αλλά ακόμη κι αν δεν είναι, αποτελεί θέμα ευθύνης του οδηγού ταξί να φροντίζει για την ασφάλεια των μικρών επιβατών κατά τη διάρκεια της διαδρομής.

Σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφαλείας Τροποποιητικό Νόμο 116(I)/2018, παιδί ύψους κάτω των 150cm μεταφέρεται με όχημα κατηγορίας M1 στο οποίο χορηγήθηκε Άδεια Οδικής Χρήσης αγροτικού ή αστικού ταξί στην περίπτωση μεταφοράς επί μισθώσει:

- σε οποιοδήποτε κάθισμα νοουμένου ότι γίνεται χρήση συστήματος συγκράτησης για παιδιά με την προϋπόθεση όμως ότι το παιδικό κάθισμα ή το σύστημα συγκράτησης δεν θα τοποθετείται με μέτωπο προς τα πίσω (ανάποδα) σε θέση επιβάτη η οποία προστατεύεται με αερόσακο εκτός αν αυτός έχει απενεργοποιηθεί.
- σε περίπτωση που δεν διατίθεται ή προσκομίζεται σύστημα συγκράτησης για παιδιά, σε οποιοδήποτε κάθισμα εκτός των πρόσθιων καθισμάτων νοουμένου ότι συγκρατείται με ζώνη ασφαλείας.

Όσον αφορά τα υπεραστικά ταξί, η εγκατάσταση και η χρήση παιδικών ή ανυψωτικών καθισμάτων, ανάλογα με την περίπτωση, καθίσταται υποχρεωτική, όπως και στα υπόλοιπα σαλούν οχήματα.

- Τα παιδιά πρέπει να μεταφέρονται καθιστά και να προσδένονται με ζώνη ασφαλείας εγκεκριμένου τύπου και προδιαγραφών.
- Για τα μικρά παιδιά, νήπια και βρέφη πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ειδικά παιδικά καθίσματα, τα οποία να διαθέτουν τη δική τους ζώνη ασφαλείας και να προστατεύουν επαρκώς το μικρό πελάτη. Ο διαφορετικός σωματότυπος του μικρού παιδιού δεν μπορεί να προστατευθεί μόνο από τη συμβατική ζώνη ασφαλείας του οχήματος. Τα καθίσματα αυτά μπορεί να υπάρχουν ενσωματωμένα μέσα στο ταξί ή να τα προμηθεύεται ο οδηγός από το γραφείο του, εφόσον ενημερωθεί πως πρόκειται να μεταφέρει κάποιο νήπιο. Νήπια κάτω των 9 κιλών (περίπου 8-10 μηνών) θα πρέπει να προσδένονται στα ειδικά καθίσματα με τρόπο που να βλέπουν προς τα πίσω.
- Οι πόρτες του οχήματος πρέπει να ανοίγουν μόνο από έξω για ασφάλεια. Ένας οδηγός ταξί είναι σημαντικό να βεβαιώνεται πως ισχύουν όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις κατά τη μεταφορά παιδιών μέσα στο όχημά του

Στην περίπτωση που κάποια από τις παραπάνω προϋποθέσεις δεν ισχύει, τότε ο οδηγός ταξί οφείλει να αρνηθεί τη μίσθωση με απώτερο στόχο να μη θέσει σε κίνδυνο τις ζωές των πελατών του.

1.2.7 Οδική Ασφάλεια

Τα ταξί αποτελούν βασικό κρίκο στην αλυσίδα των συγκοινωνιών. Οι οδηγοί ταξί, ως επαγγελματίες οδηγοί, οφείλουν να οδηγούν πάντα με υπεύθυνο τρόπο, προλαμβάνοντας και συγχωρώντας την ανόητη ή επικίνδυνη συμπεριφορά άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Με τη στάση τους μπορούν να συμβάλουν στην αποφυγή ατυχημάτων, καθώς και να βελτιώσουν την εικόνα του επαγγέλματός τους.

Τόσο η ζωή των οδηγών ταξί όσο και η ζωή των πελατών τους αλλά και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου, εξαρτάται αποκλειστικά από την ετοιμότητα και τις οδικές τους αντιδράσεις σε περίπτωση κινδύνου. Οι συμβουλές που παρατίθενται πιο κάτω αποσκοπούν στο να βοηθήσουν τους οδηγούς ταξί να οδηγούν με ασφάλεια.

Οι κανόνες πριν την οδήγηση

Κάθε οδηγός ταξί οφείλει να βρίσκεται σε καλή φυσική και πνευματική κατάσταση ώστε να είναι αποδοτικός στην εργασία του, φροντίζοντας τόσο για την ανάπαυση όσο και για τη διατροφή του. (Γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 5). Πριν ξεκινήσει τη βάρδια του ή και κατά τη διάρκεια αυτής είναι σημαντικό να αποφεύγει τα πλούσια γεύματα που μπορεί να του προκαλέσουν υπνηλία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να καταναλώνει αλκοόλ, φάρμακα ή άλλες ουσίες που μπορεί να μειώσουν την ικανότητά του για οδήγηση. Παράλληλα, απαραίτητο είναι να προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους της λειτουργίας του ταξί του (π.χ. της πίεσης των ελαστικών, των λαδιών, των φώτων κ.ά.) και σε ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν την οδήγησή του (π.χ. ρυθμίσεις των καθρεφτών, της απόστασης από το τιμόνι κ.ά.). Για τους συγκεκριμένους ελέγχους και ρυθμίσεις γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 2.

Κανόνες κατά την οδήγηση

Κατά την οδήγηση απαραίτητο είναι:

- Να τηρεί όλους τους προβλεπόμενους κανόνες οδικής κυκλοφορίας.
- Να εφαρμόζει αμυντική οδήγηση (Γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 4).
- Να εφαρμόζει τις πρακτικές ορθολογικής οδήγησης που περιλαμβάνουν γνώση και αξιοποίηση του εξοπλισμού του οχήματος, με στόχο την ασφαλή οδήγηση και άνετη μεταφορά των πελατών (Γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 4).
- Να εφαρμόζει τους κανόνες πράσινης οδήγησης (Γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 4) για τη μείωση κατανάλωσης καυσίμων και εκπομπής ρύπων στην ατμόσφαιρα.
- Τόσο ο ίδιος όσο και οι πελάτες του να φορούν ζώνη ασφαλείας κατά τη διάρκεια που το ταξί κινείται.
- Να προσαρμόζει την οδήγησή του και την ταχύτητα του ταξί στις επικρατούσες καιρικές συνθήκες (Γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 2).
- Σε περίπτωση που νιώσει νυσταγμένος, να ακινητοποιεί το όχημά του και να κάνει το απαραίτητο διάλειμμα για ξεκούραση. Έρευνες στην Ευρώπη (ETSC 2001) καταδεικνύουν ότι 20% των σοβαρών ατυχημάτων οφείλονται στην κόπωση των οδηγών.
- Να μη χρησιμοποιεί κινητό τηλέφωνο ή τον ασύρματο επικοινωνίας καθώς οδηγεί. Ακόμη και αν έχει εγκατεστημένο σύστημα, για παράδειγμα, ανοιχτής ακρόασης (loud speaker) να προσπαθεί να αποφεύγει τη χρήση του.
- Να βεβαιώνεται για τη νηφαλιότητα του πελάτη και να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για τη δική του ασφάλεια. Στις περιπτώσεις που υποψιάζεται οτιδήποτε που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλειά του να αρνείται τη μίσθωση του ταξί του.
- Να αναφέρει στους συναδέλφους του τυχόν προβλήματα κυκλοφορίας (οδικά έργα, πυκνή τροχαία κίνηση, τροχαία ατυχήματα) που συναντά ώστε να μπορούν να τα αποφεύγουν.
- Σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου συμβάντος να ενημερώνει τον εργοδότη του ή και τις τοπικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.
- Μετά το τέλος της βάρδιας του να φροντίζει να αναφέρει στον εργοδότη του οποιοδήποτε πρόβλημα είχε με το όχημα, ώστε να προγραμματίζονται οι απαραίτητες επιδιορθώσεις.

Κεφάλαιο 1.3 Ανάδειξη του γοήτρου των οδηγών ταξί και γενικότερα του επαγγέλματος του οδηγού ταξί

Στο κεφάλαιο 1.3 παρουσιάζονται τα εξής:

- Χρήσιμες πληροφορίες που σαν στόχο έχουν την ανάδειξη του γοήτρου των οδηγών ταξί και γενικότερα του επαγγέλματος του οδηγού ταξί.
- Πληροφορίες που σχετίζονται με την τήρηση των υποχρεώσεων των οδηγών ταξί ως προς την επαγγελματική δεοντολογία και τους παράγοντες για την παροχή ποιοτικής υπηρεσίας.

1.3.1 Σημασία από τη μη τήρηση των αρχών και υποχρεώσεων της οφειλόμενης επαγγελματικής δεοντολογίας

Ο Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας προς όλους τους πελάτες των ταξί. Βασικός σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι κάθε πελάτης που χρησιμοποιεί ταξί θα αισθάνεται ικανοποιημένος από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Βασικό καθήκον κάθε οδηγού ταξί αποτελεί η συνεχής προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει στους πελάτες του. Η μη τήρηση των αρχών και των υποχρεώσεων της οφειλόμενης επαγγελματικής δεοντολογίας μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του επαγγελματικού γοήτρου του οδηγού ταξί, στη μείωση της εμπιστοσύνης του επιβατικού κοινού προς το θεσμό των ταξί και τελικώς να έχει αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο στον κλάδο του επαγγέλματος. Οι βασικές αρχές που καθορίζουν την ποιότητα της υπηρεσίας του επαγγέλματος των οδηγών ταξί περιλαμβάνουν θέματα που αφορούν:

- Στην παροχή συνεπούς και αξιόπιστης υπηρεσίας
- Στην κατάσταση του ταξί
- Στο ύψος της χρέωσης για την παρεχόμενη υπηρεσία
- Στον οδηγό

Σημαντικό ρόλο στην ποιότητα της υπηρεσίας των ταξί έχει η επαγγελματική κατάρτιση των οδηγών ταξί μέσα από τη συνεχή στήριξη και επιμόρφωση των οδηγών.

(α) Παροχή υπηρεσίας

Η παροχή αξιόπιστης υπηρεσίας στηρίζεται στην εξυπηρέτηση του οποιοδήποτε πελάτη μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια, σε οποιαδήποτε ώρα της ημέρας και σε οποιοδήποτε μέρος της περιοχής που είναι εξουσιοδοτημένο να καλύπτει το ταξί. Ο οδηγός ταξί θα πρέπει να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε οποιοδήποτε πελάτη χωρίς διακρίσεις, ανεξαρτήτως φύλου, χρώματος, θρησκείας, εθνικότητας και ηλικίας (εξαιρέση αποτελούν τα μικρά παιδιά, τα οποία θα πρέπει να συνοδεύονται).

Παράλληλα ο οδηγός ταξί δεν θα πρέπει να αρνείται τις υπηρεσίες του βάσει της απόστασης και της τοποθεσίας από την οποία θα παραλάβει ένα πελάτη, ως επίσης και βάσει του προορισμού του πελάτη, εκτός αν συντρέχουν λόγοι που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά του, όπως π.χ. αν επικρατούν επικίνδυνες καιρικές συνθήκες (χιόνι, παγετός).

Σημαντικό παράγοντα για την ποιότητας εξυπηρέτησης αποτελεί η αξιοπιστία του οδηγού ταξί στην τήρηση της καθορισμένης ώρας παραλαβής και μεταφοράς ενός πελάτη. Έχοντας υπόψη ότι ο συνήθης τρόπος μίσθωσης ταξί που ισχύει στην Κύπρο είναι η τηλεφωνική κλήση, θα πρέπει να υπάρχει μια συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια τόσο από το κέντρο διαχείρισης κλήσεων της εταιρίας ταξί όσο και από τον οδηγό για τη γρηγορότερη ανταπόκριση στην εξυπηρέτηση του πελάτη. Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι σημαντικό να καταγράφονται κάποια στοιχεία, όπως το όνομα του πελάτη, το τηλέφωνο επικοινωνίας, η ώρα και ο χώρος παραλαβής, ο προορισμός, η ώρα κλήσης και οποιεσδήποτε ιδιαιτερότητες που θα ήταν καλό να γνωρίζει ο οδηγός ταξί (άτομα με ειδικές ανάγκες, μεγάλες αποσκευές, κ.ο.κ.). Στις περιπτώσεις που ένας πελάτης καλέσει και ζητήσει άμεσα τη μεταφορά του θα ήταν καλό να του δίνεται ενδεικτικά ο χρόνος που θα μεσολαβήσει μέχρι την παραλαβή του από το ταξί.

(β) Το ταξί

Είναι σημαντικό ο οδηγός ταξί να φροντίζει για τη συνεχή καθαριότητα του οχήματος του, τόσο εντός όσο και εκτός, αφού αυτή είναι η εικόνα του χώρου εργασίας του που του προσδίδει και τον ανάλογο βαθμό της επαγγελματικότητάς του. Παράλληλα με την καθαριότητα, το όχημα θα πρέπει να είναι συγυρισμένο, χωρίς να αφήνονται διάφορα αντικείμενα στις θέσεις των πελατών ή στο χώρο των αποσκευών. Στο Μέρος 5 αναλύονται και οι διάφοροι παράγοντες που καθορίζουν την υγιεινή του μικροκλίματος του ταξί, όπως η θερμοκρασία, η υγρασία, η καθαρότητα του αέρα, οι διάφοροι ήχοι – θόρυβοι.

Σημαντικός παράγοντας για την ασφαλή και άνετη μεταφορά πελατών είναι η καλή κατάσταση του οχήματος από μηχανικής απόψεως, όπως επίσης και η καλή λειτουργία του εξοπλισμού του. Θα πρέπει ο οδηγός να μεριμνά για την τακτική συντήρηση του ταξί, όπως επίσης να προβαίνει και ο ίδιος σε κάποιους τακτικούς ελέγχους. Επιπρόσθετα, απαιτείται όπως ο κάθε οδηγός ταξί κατέχει βασικές γνώσεις λειτουργίας του οχήματός του και αναγνωρίζει τις προειδοποιητικές ενδείξεις για λήψη των απαιτούμενων μέτρων. Το θέμα συντήρησης και ελέγχου του οχήματος αναλύεται στα Μέρη 3 & 4 του εγχειριδίου.

(γ) Η χρέωση

Στην Κύπρο οι τιμές χρέωσης για τη μίσθωση ταξί είναι καθορισμένες διά νόμου με συγκεκριμένες ταρίφες για έκαστη περίπτωση ταξί (αστικό, αγροτικό και υπεραστικό), όπως επίσης και για τις διάφορες ώρες (μέρα, νύκτα) και μέρες (δημόσιες αργίες).

Ως εκ τούτου, ο οδηγός του αστικού Ταξί θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι ενεργοποιεί το ταξίμετρο με την παραλαβή κάποιου πελάτη και ότι το απενεργοποιεί του με την άφιξη στον προορισμό του. Παράλληλα, ο οδηγός θα πρέπει να φροντίζει να έχει πάντα τα χρειαζόμενα ρέστα που θα δώσει στον πελάτη. Ο οδηγός θα πρέπει να εκδίδει απόδειξη είσπραξης, εφόσον του ζητηθεί από τον πελάτη.

Επιπλέον οι οδηγοί ταξί πρέπει να έχουν στο ταξί τους το μηχάνημα (τερματικό) (POS) και υποχρεούνται να αποδέχονται πληρωμές με κάρτες.

Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η μεταφορά πολλών μετρητών από ένα οδηγό ταξί και οι όποιοι κίνδυνοι εξυπακούονται από αυτό.

(δ) Ο οδηγός

Εμφάνιση οδηγού ταξί

Η εμφάνιση και η ποιότητα της εξυπηρέτησης του οδηγού ταξί επηρεάζουν το βαθμό της ευχαρίστησης των πελατών αναφορικά με την παρεχόμενη υπηρεσία. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να τους αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση και προσοχή. Οι οδηγοί ταξί πρέπει να είναι ευπρεπείς στην όλη τους εμφάνιση. Αυτό το είδος εμφάνισης θα ευνοήσει την ανάδειξη του γοήτρου των ιδίων αλλά και του επαγγέλματός τους. Όταν η ευπρεπής εμφάνιση συνδυάζεται με την ευγενική συμπεριφορά και την ποιοτική εργασία, που μπορεί να προκύψει μέσα από την τήρηση των κανόνων της επαγγελματικής δεοντολογίας (βλ. Κεφάλαιο 1.2.1), τα αποτελέσματα που θα προκύψουν μπορεί να είναι άριστα.

Κάποιοι βασικοί κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται από τους οδηγούς ταξί είναι οι εξής:

- Να έχουν καλοχτενισμένα μαλλιά.
- Να έχουν τα νύχια τους καθαρά και κομμένα.
- Να είναι φρεσκοξυρισμένοι.
- Να είναι ευπρεπώς ντυμένοι και πάντα να φορούν μακρύ παντελόνι και κλειστά παπούτσια.
- Να φορούν καλοσιδερωμένα ρούχα.
- Να αποφεύγουν τα περιττά κοσμήματα.

Συμπεριφορά και συνεργασία με τους επιβάτες

Οι πελάτες ενός ταξί αναμένουν από τον οδηγό ταξί να συμπεριφέρεται με επαγγελματικό τρόπο, όπως άλλωστε αυτό προβλέπεται από τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας. Κάποιες από τις προσδοκίες των πελατών αναφορικά με τους οδηγούς ταξί σχετίζονται με τα πιο κάτω:

- Σωστή λειτουργία και χρήση του ταξίμετρου.
- Ασφαλής οδήγηση.
- Καθαρή και ευπρεπής εμφάνιση του οδηγού και του οχήματος.
- Καλή γνώση των τοπικών δρομολογίων και των βασικότερων τουριστικών προορισμών.
- Χρήση της συντομότερης διαδρομής για τον προορισμό του πελάτη.
- Φιλικότητα, διακριτικότητα, ευγένεια, προθυμία για παροχή βοήθειας ή διευκόλυνσης στους πελάτες σχετικά με την παρεχόμενη υπηρεσία.

- Παροχή βοήθειας αναφορικά με τις αποσκευές, την επιβίβαση και την αποβίβαση πελατών από το ταξί.
- Άμεση εξυπηρέτηση πελατών.
- Ο οδηγός πρέπει να είναι πολύ διακριτικός με τους πελάτες του και να αποφεύγει τις ερωτήσεις που μπορεί να θίξουν τον πελάτη.

Αντιμετώπιση πελατών με ειδικές ανάγκες στο όχημα (παιδιά, ηλικιωμένοι, πρόσωπα με μειωμένη κινητικότητα κ.α.)

Στην κατηγορία ατόμων με ειδικές ανάγκες ανήκουν τα παιδιά, οι έγκυες γυναίκες, ασθενείς, ηλικιωμένοι και άτομα με νοητικές ή σωματικές αναπηρίες. Πιο κάτω αναλύονται περιπτώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες και τρόποι ορθής αντιμετώπισής τους από τον οδηγό ταξί.

Γενικές αρχές στην αντιμετώπιση ατόμων με ειδικές ανάγκες

Ένας οδηγός ταξί είναι σημαντικό να φροντίζει να κατανοεί τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, προκειμένου να τους παρέχει την κατάλληλη βοήθεια και να συνεισφέρει στην περαιτέρω ικανοποίησή τους. Πιο κάτω παρατίθενται κάποιες χρήσιμες συμβουλές:

- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να συμπεριφέρεται στους πελάτες του με τον τρόπο που θα ήθελε αυτοί να του συμπεριφέρονταν.
- Αν ο πελάτης αντιμετωπίζει δυσκολίες ή κινείται αργά, ο οδηγός πρέπει να είναι υπομονετικός για να μην τον κάνει να αισθανθεί ένοχος για τις αδυναμίες του.
- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να χαμογελά, να είναι καλός ακροατής, να δείχνει σεβασμό και ευγένεια απέναντι στους πελάτες.
- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να είναι πρόθυμος να παρέχει βοήθεια αλλά να μην επιμένει αν ο πελάτης δεν το επιθυμεί.

Ζητήματα επικοινωνίας

Για σκοπούς καλύτερης επικοινωνίας, ένας οδηγός ταξί πρέπει:

- Να μιλά απευθείας μαζί με τους επιβάτες που έχουν ειδικές ανάγκες.
- Να χρησιμοποιεί την κατάλληλη γλώσσα όταν μιλά σε κάποιο άτομο με ειδικές ανάγκες ή με μειωμένη κινητικότητα.
- Να μιλά καθαρά και σε ήπιους τόνους, χωρίς να φωνάζει.
- Να ζητά από τον πελάτη να τον πληροφορήσει για το είδος της βοήθειας που χρειάζεται.
- Να προσπαθεί να έχει οπτική επαφή με τον πελάτη όταν αυτός εισέρχεται ή εξέρχεται από το ταξί του.
- Να αποφεύγει να φορά γυαλιά ηλίου όταν μπαίνει πελάτης μέσα στο όχημά του.
- Αν του ζητηθεί να επαναλαμβάνει ή να γράφει κάτι που ήδη είπε, να το πράττει με ήρεμο και ευχάριστο τρόπο.

Θέματα παροχής βοήθειας σε άτομα με συγκεκριμένες ειδικές ανάγκες

Άτομα με ολική ή μερική τύφλωση

Ένας οδηγός ταξί:

- Όταν πρόκειται να παραλάβει ένα άτομο με ολική ή μερική τύφλωση από το σπίτι του ή από κάποιο άλλο κτίριο να κτυπά την πόρτα ή εισέρχεται στο κτίριο για να κάνει αισθητή την άφιξή του.
- Πρέπει να χρησιμοποιεί το όνομα του πελάτη, αν το γνωρίζει, ή να αγγίζει απαλά το μπράτσο του καθώς συστήνει τον εαυτό του, ώστε να γίνεται αντιληπτός.
- Είναι καλό να ζητά από τον πελάτη να του καθορίσει το είδος της βοήθειας που χρειάζεται. Πολλά από τα άτομα αυτά μπορούν να τα καταφέρουν από μόνα τους και δεν επιθυμούν οποιοδήποτε είδος βοήθειας.

- Στην περίπτωση που το άτομο με μερική ή ολική τύφλωση του ζητήσει να το καθοδηγήσει στο όχημά του, αυτός πρέπει να του προσφέρει το μπράτσο του.
- Πρέπει να ενημερώνει τον πελάτη για εμπόδια όπως σκάλες ή περιστρεφόμενες πόρτες, καθώς τον καθοδηγεί. Λίγο πριν φτάσουν στο εμπόδιο, ο οδηγός πρέπει να πληροφορεί τον πελάτη για την ύπαρξη του εμποδίου.
- Όταν δεν είναι σίγουρος για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χειριστεί ένα εμπόδιο, πρέπει να ρωτά τον πελάτη γι' αυτό.
- Κατά την άφιξη του οχήματος, θα πρέπει να πληροφορήσει τον πελάτη αναφορικά με τον τύπο του οχήματος και την κατεύθυνση προς την οποία είναι στραμμένο. Επιπλέον, θα πρέπει να απλώσει το χέρι του προς το χερούλι της πόρτας, να ζητήσει από τον πελάτη να τοποθετήσει το χέρι του πάνω στο δικό του και με αυτό τον τρόπο να τον κατευθύνει, ώστε να πιάσει το χερούλι της πόρτας για να μπορέσει στη συνέχεια να καθίσει μέσα στο όχημα.
- Πρέπει να βοηθά στην φόρτωση των αποσκευών του πελάτη του στο ταξί. Σε περίπτωση βαριών φορτίων, αυτά πρέπει πάντα να μπαίνουν στο χώρο αποσκευών και όχι στην καμπίνα πελατών.
- Πρέπει να βοηθά τον πελάτη του να προσδέσει τη ζώνη ασφαλείας του, όταν εισέλθει στο ταξί.
- Κατά την πληρωμή, πρέπει να πληροφορήσει τον πελάτη για τα κόμιστρα που αναγράφονται στο ταξίμετρο (είναι προτιμότερο να γίνεται χρήση ταξιμέτρου με φωνή). Όταν ο πελάτης του δώσει χρήματα, ο οδηγός πρέπει να πει μεγαλόφωνα το ποσό χρημάτων που του δόθηκε και μετά να τα φυλάξει. Αν ο πελάτης χρειάζεται ρέστα, ο οδηγός πρέπει να τα μετρήσει μεγαλόφωνα και να του τα τοποθετήσει απευθείας μέσα στο χέρι του.
- Κατά την άφιξη του πελάτη στον προορισμό του, ο οδηγός πρέπει να τον πληροφορεί για την τοποθεσία, να του προσφέρει βοήθεια κατά την έξοδό του από το όχημα και να τον καθοδηγεί προς μια ασφαλισμένη περιοχή πριν τον εγκαταλείψει.

Άτομα με ολική ή μερική κώφωση

Ένας οδηγός ταξί πρέπει:

- Προτού ξεκινήσει να μιλά, να τραβήξει την προσοχή του ατόμου πάνω του, αγγίζοντας το ελαφρά πάνω στον ώμο.
- Να διαπιστώσει τον τρόπο επικοινωνίας που προτιμά ο πελάτης (π.χ. νοηματική γλώσσα, χειρονομίες, γραφή ή ομιλία).
- Να μεταφερθεί σε ένα ήρεμο μέρος, αν η συζήτηση του με τον πελάτη θα διαρκέσει για περισσότερα από μερικά δευτερόλεπτα. Οι περιβαλλοντικοί ήχοι δυσχεραίνουν τις προσπάθειες των βαρήκοων ατόμων ή των ατόμων που φορούν ακουστικά για να ακούσουν.
- Όταν συνομιλεί με κάποιο πελάτη με μερική ή ολική κώφωση να φροντίζει να τον κοιτάζει στα μάτια και να βεβαιώνεται πως αυτός μπορεί να δει το στόμα του. Οι κινήσεις των χειλιών του καθώς μιλά, πρέπει να είναι ξεκάθαρες, όχι όμως υπερβολικές.
- Να χρησιμοποιεί χειρονομίες και εκφράσεις προσώπου για να περάσει το μήνυμά του.
- Να αποφεύγει να τρώει, να καπνίζει, να μασά τσίχλα ή να έχει τα χέρια του μπροστά στο στόμα του καθώς συνομιλεί με τον πελάτη, διότι αυτά καθιστούν δυσκολότερη τη ανάγνωση των χειλιών.
- Να μιλά αργά, ξεκάθαρα και δυνατά, χωρίς όμως να φωνάζει.
- Να χρησιμοποιεί μικρές προτάσεις και απλό λεξιλόγιο, ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση.
- Να ελέγχει με ερωτήσεις την κατανόηση του πελάτη.
- Να είναι υπομονετικός και να επαναλαμβάνει στον πελάτη κάτι που είπε, σε περίπτωση που του ζητηθεί.
- Να αναδιατυπώνει τα λεγόμενά του σε περίπτωση που ο πελάτης δυσκολεύεται να κατανοήσει το μήνυμα που θέλει να του περάσει.

Άτομα με μειωμένη κινητικότητα

Τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα είναι άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο περπάτημα, στην κίνηση ή στη χρήση του πάνω μέρους του σώματός τους για τη διεξαγωγή διαφόρων δραστηριοτήτων. Οι πελάτες με πρόβλημα μειωμένης κινητικότητας μπορεί να μεταφέρουν μαζί τους μαστούνι, δεκανίκια ή αναπηρικά καθίσματα. Επιπρόσθετα, γονείς που μεταφέρουν μικρά παιδιά ή οι πελάτες με βαριές αποσκευές συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την κίνησή τους. Για τη διευκόλυνση της κινητικότητας των συγκεκριμένων ατόμων, ένας οδηγός ταξί πρέπει να έχει υπόψη του τα εξής:

- Πρέπει να ζητά από τον πελάτη να του διευκρινίσει το είδος της βοήθειας που χρειάζεται προτού τον βοηθήσει.
- Δεν πρέπει να αγγίζει το μαστούνι ή τα δεκανίκια του πελάτη, αλλά να στηρίζει το σώμα του ή να του προσφέρει το μπράτσο του.
- Πρέπει να δρα με βάση τις επιθυμίες του πελάτη.
- Σε κάποιες περιπτώσεις, ο καλύτερος τρόπος βοήθειας είναι ο οδηγός ταξί να αφήσει τον πελάτη να ενεργήσει από μόνος του, διότι αυτός γνωρίζει καλύτερα από όλους τις ανάγκες του.
- Τα αναπηρικά καθίσματα και οι βοηθητικές συσκευές λειτουργούν εξατομικευμένα. Ένας οδηγός ταξί δεν πρέπει ποτέ να κάνει υποθέσεις για τον τρόπο λειτουργίας τους.
- Είναι καλό να παρέχει βοήθεια ακόμα και για μικρά αλλά σημαντικά πράγματα (π.χ. να ανοίγει την πόρτα στους πελάτες κατά την επιβίβασή τους στο ταξί, να τους προτείνει δρομολόγια κ.ά.).
- Ο ευκολότερος τρόπος για να επιβιβαστεί ένας πελάτης σε ένα ταξί είναι όταν η πόρτα του είναι όσο το δυνατό πιο κοντά στο πεζοδρόμιο.
- Κατά την αποβίβαση το ταξί πρέπει να σταματά σε μια τοποθεσία με ομαλή επιφάνεια, ώστε ο πελάτης να μπορεί να κατεβεί χωρίς να γλιστρήσει ή να πέσει.
- Σε περίπτωση που ο οδηγός ταξί χρειάζεται να σταματήσει σε μια τοποθεσία όπου το έδαφος είναι ολισθηρό, οφείλει να προειδοποιήσει τον πελάτη πριν την έξοδό του από το ταξί.

Επιβάτες με γνωστικές αναπηρίες

Κάποια άτομα υποφέρουν από κάποιες αναπηρίες που επηρεάζουν την ικανότητά τους να σκέφτονται, να θυμούνται, να μαθαίνουν και να επικοινωνούν. Ένας οδηγός ταξί πρέπει:

- Να τους συμπεριφέρεται με σεβασμό και αξιοπρέπεια.
- Να είναι άμεσος και να εκφράζει όσα θέλει να πει ξεκάθαρα και με μια λογική σειρά.
- Να αναφέρεται σε ορόσημα ή σε άλλα οπτικά κλειδιά, ώστε να βοηθά τον πελάτη να κατανοεί την κατεύθυνση στην οποία βρίσκεται. Η γραφή και τα σχεδιαγράμματα συντελούν στο να περάσει το μήνυμα που θέλει πιο εύκολα.
- Να χρησιμοποιεί τη γλώσσα του σώματος, καθώς και διάφορες χειρονομίες για να δείξει ότι είναι πρόθυμος να βοηθήσει.
- Να επιδιώκει να έχει καλή οπτική επαφή με τον πελάτη του.
- Να χρησιμοποιεί απλό λεξιλόγιο.
- Να χρησιμοποιεί μικρές προτάσεις.
- Να είναι πρόθυμος να επαναλαμβάνει πληροφορίες αν του ζητηθεί.
- Να ελέγχει το βαθμό κατανόησης των πελατών του.
- Να είναι υπομονετικός με τους πελάτες του.
- Να απαντά στους πελάτες με ήρεμο και επαγγελματικό τρόπο.

1.3.2 Επαγγελματικό γόητρο

Κάθε σωστός επαγγελματίας που σέβεται το επάγγελμά του και τους πελάτες του οφείλει να συμπεριφέρεται σύμφωνα με τους γραπτούς και άγραφους κανόνες του επαγγέλματός του. Η αντιεπαγγελματική στάση ορισμένων και μόνο οδηγών ταξί είναι αρκετή για να δημιουργήσει αρνητική εικόνα, εντυπώσεις και προκαταλήψεις για το επάγγελμα ανάμεσα στην κοινωνία, κάτι που μπορεί να έχει και αρνητικές οικονομικές συνέπειες για ολόκληρο τον κλάδο των οδηγών ταξί. Είναι ευνόητο πως όταν ο πελάτης δεν αισθάνεται ασφαλής ή ικανοποιημένος από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τότε δεν

επιδιώκει να τις ξαναχρησιμοποιήσει. Έτσι, όταν οι πελάτες δε μείνουν ικανοποιημένοι από την «προσφορά», τότε αναπόφευκτα μειώνεται και η «ζήτηση».

Όταν ένας οδηγός ταξί συμπεριφέρεται σαν επαγγελματίας, τότε οι πελάτες τον σέβονται, τον εκτιμούν και επιδιώκουν να ξαναχρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες του όταν χρειαστεί. Οι οδηγοί ταξί αποτελούν τον «καθρέπτη» του επαγγέλματός τους. Αν φροντίζουν να διατηρούν μια πολύ καλή εικόνα για τον εαυτό τους, τότε βελτιώνουν και την εικόνα του επαγγέλματός τους. Χαρακτηριστικό είναι το εξής παράδειγμα από την Ελλάδα: Το Σεπτέμβριο του 2010, η Ελληνική Αστυνομία πήρε αυξημένα μέτρα αστυνόμευσης στη Θεσσαλονίκη, γιατί οι οδηγοί ταξί εξανάγκαζαν τους πελάτες τους να περιμένουν να γεμίσει το ταξί και μετά να εκκινήσουν. Η ανάμοστη συμπεριφορά εκ μέρους των οδηγών ταξί στην Ελλάδα, μείωσε το κύρος των οδηγών ταξί, με αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις για το επάγγελμα.

Μελέτες (Rowland et al., 2010 & Wishart et al., 2006) που πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό έδειξαν ότι η εικόνα των οδηγών ταξί στο κοινό βελτιώθηκε, όταν αυτοί αναβάθμισαν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους. Αναλυτικότερα, ενίσχυσαν τον εξοπλισμό των οχημάτων τους με σύγχρονα μέσα, όπως το σύστημα πλοήγησης (GPS), ενσωμάτωσαν πιστωτική μηχανή για τις συναλλαγές τους, έφεραν ειδικό εκτυπωτή για την εκτύπωση αποδείξεων είσπραξης, κ.ά. Παράλληλα, άλλαξαν κάποιες λανθασμένες πρακτικές, όπως για παράδειγμα απέφευγαν να μεταφέρουν πελάτες με διαφορετικό προορισμό, καθυστερώντας έτσι τη μεταφορά των πελατών στον προορισμό τους. Όλα αυτά οδήγησαν στη βελτίωση της ποιότητας της υπηρεσίας των ταξί, έκαναν τις εταιρείες ταξί πιο αποτελεσματικές προς το κοινό και συνάμα συντέλεσαν στην αύξηση των εσόδων τους.

Κεφάλαιο 1.4 Απαραίτητος εξοπλισμός για τα ταξί και άλλες πληροφορίες

Στο κεφάλαιο 1.4 παρουσιάζονται τα πιο κάτω:

- Ο απαραίτητος εξοπλισμός με τον οποίο θα πρέπει να είναι εφοδιασμένα τα οχήματα των οδηγών ταξί, όπως για παράδειγμα ταξίμετρο και διακριτικά.
- Πληροφορίες για ταξί για τη μεταφορά τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία (Α.Μ.Ε.Α) σε τροχοκάθισμα
- Πληροφορίες σχετικά με όρους και προϋποθέσεις που αφορούν στη διαφήμιση στα οχήματα ταξί.

1.4.1 Απαραίτητος εξοπλισμός ταξί (αστικά, αγροτικά, υπεραστικά, ταξί για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία)

Αστικά Ταξί:

Το αστικό ταξί σύμφωνα με τους περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Κανονισμούς πρέπει να έχει χρώμα άσπρο ή μαύρο. Επίσης πρέπει να φέρει τα εξής διακριτικά και εξοπλισμό:

- Ένα εγκεκριμένου τύπου ταξίμετρο.
- Μία εξωτερική φωτεινή πινακίδα αναγνωρίσεως στην οροφή του ταξί με την ένδειξη TAXI με ελάχιστο ύψος 11 εκατοστά, μήκος 30 εκατοστά και πλάτος 5,5 εκατοστά στο πάνω μέρος και 6,5 εκατοστά στο κάτω μέρος.
Η φωτεινή πινακίδα πρέπει να είναι στερεωμένη στην αριστερή πλευρά της οροφής του οχήματος, που βρίσκεται πάνω από τον στύλο διαχωρισμού της πρώτης από την δεύτερη πόρτα του οχήματος. Στην πινακίδα θα πρέπει να αναγράφεται με υλικό διαπερατό από το φως χρώματος κίτρινου η λέξη "TAXI", με κεφαλαία ψηφία, ύψους τουλάχιστον 5 εκατοστών και πλάτους 1,5 εκατοστών. Το χρώμα του εξωτερικού περιβλήματος θα πρέπει να είναι κίτρινο και το πλαίσιο μαύρο.
- Μία εσωτερική φωτεινή πινακίδα με την ένδειξη ΕΛΕΥΘΕΡΟ (FOR HIRE) στην αριστερή γωνία του ταμπλό και η οποία είναι συνδεδεμένη με το ταξίμετρο (όταν ενεργοποιηθεί το ταξίμετρο η πινακίδα σβήνει και αντίθετα).

- Δύο εξωτερικές πινακίδες αυτοκόλλητου τύπου, (μαύρη με άσπρα γράμματα ή το αντίθετο) μία για το μπροστινό και μία για το πίσω προφυλακτήρα του ταξί, στις οποίες αναγράφονται: (α) η αστική περιοχή-έδρα στην οποία ανήκει το ταξί (β) ο μέγιστος αριθμός πελατών που μπορεί να μεταφέρει το ταξί.
- Οι πινακίδες εγγραφής του ταξί θα πρέπει να είναι χρώματος κίτρινου.
- Μία εσωτερική κορδέλα αναγνώρισης αυτοκόλλητου τύπου στο πίσω γυαλί, με πρόσοψη προς τα έξω, που να φέρει τις ενδείξεις: (α) τα νούμερα των πινακίδων του ταξί (β) την έδρα του ταξί (γ) τον αριθμό της άδειας οδικής χρήσης και (δ) το ένσημο ασφαλείας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα χρώματα του φόντου και των γραμμμάτων είναι διαφορετικά για κάθε μία από τις 6 έδρες (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, Πόλις, Αμμόχωστος).
- Τα εγκεκριμένα κόμιστρα που τοποθετούνται στα σταθερά μέρη των πίσω παραθύρων του οχήματος.

Ο πιο πάνω εξοπλισμός τοποθετείται από εξειδικευμένα συνεργεία, με εξαίρεση την κορδέλα αναγνώρισης και τους πίνακες κομίστρων. Όσον αφορά στο ταξίμετρο, αφού γίνει η εγκατάσταση και ο απαραίτητος έλεγχος από τον τεχνικό, στη συνέχεια ο τεχνικός σφραγίζει το ταξίμετρο και εκδίδει το σχετικό έντυπο (βεβαίωση), το οποίο θα πρέπει στη συνέχεια ο οδηγός να προσκομίσει στο ΚΕΜΟ⁶.

Στη συνέχεια εντός πέντε εργάσιμων ημερών το ταξί θα πρέπει να πάει για τελικό έλεγχο και έγκριση στο ΚΕΜΟ της πόλης του. Στο ΚΕΜΟ ο Τεχνικός Επιθεωρητής θα σφραγίσει ξανά το ταξίμετρο με την ειδική μολυβοσφραγίδα που φέρει το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με την σφράγιση του ταξίμετρου διασφαλίζεται η ακεραιότητα του λογισμικού και των μηχανικών κατασκευαστικών στοιχείων προκειμένου να αποφεύγονται παρεμβάσεις που ενδέχεται να αλλοιώνουν το αποτέλεσμα της μέτρησης ή τα χαρακτηριστικά του οργάνου.

Στη συνέχεια ο Τεχνικός θα τοποθετήσει την κορδέλα αναγνώρισης με το ένσημο ασφαλείας και θα τοποθετήσει τα εγκεκριμένα κόμιστρα στα πίσω παράθυρα του οχήματος.

(α) Ταξίμετρο

Το ταξίμετρο είναι ένα όργανο μέτρησης το οποίο πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του Νόμου και το οποίο μετρά τη διάρκεια, υπολογίζει την απόσταση βάσει σήματος προερχόμενου από τη γεννήτρια σήματος της απόστασης και υπολογίζει αυτόματα και απεικονίζει για κάθε χρονική στιγμή το κόμιστρο που πρέπει να καταβληθεί για μια διαδρομή με βάση την υπολογιζόμενη απόσταση και τη μετρούμενη διάρκεια της διαδρομής εκτός από τις ειδικές επιβαρύνσεις που ισχύουν κάθε φορά.

Το κάθε ταξίμετρο που εισάγεται στην Κύπρο με σκοπό να εγκατασταθεί σε αστικό ταξί θα πρέπει αρχικά ο εισαγωγέας του να εξασφαλίσει έγκριση από τον Έφορο Μέτρων και Σταθμών, ότι τα πιστοποιητικά του συνάδουν με τις πρόνοιες της ισχύουσας Νομοθεσίας (Κ.Δ.Π. 83/2017). Ακολούθως το ταξίμετρο θα πρέπει να εφαρμοστεί σε ένα όχημα από αδειούχο τεχνικό και θα πρέπει να τύχει ελέγχου στα ΚΕΜΟ από τους τεχνικούς επιθεωρητές του Τμήματος Οδικών Μεταφορών ότι τα κόμιστρα που καταγράφονται είναι τα ορθά.

Τα ταξίμετρα εγκαθίστανται και ρυθμίζονται από τον ιδιώτη αδειούχο τεχνικό σύμφωνα με τα εγκεκριμένα κόμιστρα αστικών ταξί και ελέγχονται από τους Επιθεωρητές του Τμήματος Οδικών Μεταφορών στα ΚΕΜΟ. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει ο οδηγός να παρεμβαίνει στη ρύθμισή τους ή στη διόρθωσή τους. Σε περίπτωση προβλήματος οδηγός ταξί σύμφωνα με τον Κανονισμό 13(IV)(α) των ΚΔΠ 53/91 οφείλει αμέσως να αποσύρει το ταξί του και να μεριμνήσει για την επιδιόρθωση του.

⁶ Το Κ.Ε.Μ.Ο. είναι το κέντρο τεχνικού ελέγχου μηχανοκινήτων οχημάτων που ανήκει στη Δημοκρατία και λειτουργεί υπό τη διεύθυνση και την ευθύνη του Τμήματος, στο οποίο ο τεχνικός έλεγχος μηχανοκινήτων οχημάτων, περιοδικός ή έκτακτος, διενεργείται από επιθεωρητή του δημοσίου.

Το ποσό που πληρώνει ένας πελάτης για τη μίσθωση του ταξί καθορίζεται από την ταρίφα, από το αγγλικό tariff που σημαίνει τιμολόγιο. Η ρύθμιση των ταξιμέτρων γίνεται βάσει της ισχύουσας τιμολογιακής πολιτικής που εγκρίνει ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων. Οι ταρίφες είναι 2 ειδών και κάθε ταρίφα διαφέρει ως προς την χρέωση:

- Ταρίφα μέρας που ισχύει για τις ώρες 06:00 - 20:30
- Ταρίφα νύκτας που ισχύει για τις ώρες 20:30 – 06:00

Η ταρίφα καθορίζει το ύψος της χρέωσης για τη μίσθωση του ταξί και, αναλόγως του είδους (ημέρας ή νύκτας), καθορίζεται από τρεις παραμέτρους:

- Την πτώση της σημαίας, δηλαδή τη στιγμή που ο πελάτης επιβιβάζεται στο ταξί.
- Τη χρέωση ανά χιλιόμετρο, δηλαδή την απόσταση που διανύει το ταξί από την πτώση της σημαίας μέχρι τον τελικό προορισμό του πελάτη.
- Τη χρέωση για την αναμονή ανά ώρα. Η χρέωση αυτή ενεργοποιείται, παράλληλα με τη χρέωση ανά χιλιόμετρο, κάθε φορά που η ταχύτητα κίνησης του ταξί είναι κάτω των 3 km/h.

Επιπρόσθετες χρεώσεις υπάρχουν στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Δημόσιες αργίες – Για τις συγκεκριμένες μέρες (24^η, 25^η, 26^η, 31^η Δεκεμβρίου, 1^η Ιανουαρίου, Μεγάλη Παρασκευή, Μεγάλο Σάββατο, Πάσχα, Δευτέρα του Πάσχα, 1^η Μαΐου) υπάρχει επιπλέον καθορισμένη χρέωση.
- Αποσκευές, για τη μεταφορά αποσκευών πέραν των 12 kg υπάρχει επιπλέον χρέωση.
- Ταξί που μεταφέρουν 5 επιβάτες: 20% αύξηση στην τελική τιμή.
- Ταξί που μεταφέρουν 6 επιβάτες: 40% αύξηση στην τελική τιμή.

	ΤΑΡΙΦΑ 1 Ημερήσιο Τιμολόγιο	ΤΑΡΙΦΑ 2 Νυκτερινό Τιμολόγιο
Πτώση Σημαίας	€ 3,80	€ 4,80
Ανά Χιλιόμετρο	€ 0,95	€ 1,10
Αναμονή ανά ώρα	€ 17,00	€ 19,00
ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ		
Δημόσιες αργίες		€ 2,00
Αποσκευές		€ 1,40
Ταξί που μεταφέρουν 5 επιβάτες		20% αύξηση
Ταξί που μεταφέρουν 6 επιβάτες		€40 % αύξηση

Πίνακας 1.10: κόμιστρα αστικών ταξί για που ισχύουν από την 1.8.2022

Η εναλλαγή των ταριφών, από 1 σε 2, δηλαδή από μέρα σε νύκτα και αντίστροφα και η επιπλέον χρέωση για τις δημόσιες αργίες, είναι εκ των προτέρων ρυθμισμένη στο ταξίμετρο και γίνεται αυτόματα χωρίς να χρειάζεται οποιαδήποτε ενέργεια εκ μέρους του οδηγού. Στην περίπτωση ύπαρξης αποσκευών, ο οδηγός πρέπει να προσθέσει τη χρέωση στο ταξίμετρο με το χέρι, πατώντας ένα συγκεκριμένο κουμπί, τόσες φορές όσες είναι και οι αποσκευές που θα μεταφέρει.

Επίσης υπάρχει αύξηση 20% στην τελική τιμή στα ταξί που μεταφέρουν 5 επιβάτες και αύξηση 40% στην τελική τιμή στα ταξί που μεταφέρουν 6 επιβάτες. Η αύξηση αυτή προστίθεται στο τέλος της διαδρομής με το χέρι.

(β) Συνεργεία

Η ρύθμιση και επιδιόρθωση κάθε ταξιμέτρου γίνεται από εξειδικευμένους ιδιώτες τεχνικούς και απαιτείται ειδική άδεια από τον Έφορο Μέτρων και Σταθμών.

(γ) Σωστή λειτουργία ταξιμέτρου

- Το ταξίμετρο πρέπει να τίθεται σε λειτουργία με την είσοδο του πελάτη στο ταξί και να μηδενίζεται μετά την πληρωμή και αποχώρησή του από αυτό.
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί βλάβη στο ταξίμετρο, τότε αυτό θα πρέπει να αποσυρθεί αμέσως από το ταξί και να διορθωθεί από τον ειδικό τεχνικό και να επανελεγχθεί από τα ΚΕΜΟ.

(δ) Χρεώσεις

Σύμφωνα με το Άρθρο 9(5) του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου (Νόμος 9/82) τα επιτρεπόμενα κόμιστρα των ταξί καθορίζονται από τον Υπουργό Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων αφού λάβει υπ' όψη τη γνώμη του Συμβουλίου Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς.

Ο μόνος τρόπος υπολογισμού του κομίστρου των αστικών ταξί είναι με τη χρήση ταξιμέτρου, το οποίο έχει ρυθμιστεί με βάση τα εγκεκριμένα κόμιστρα από εγκεκριμένο συνεργείο εγκατάστασης ταξιμέτρων.

Προσφορές που γίνονται από επαγγελματίες οδηγούς, ή εταιρείες ταξί, ή πλατφόρμες εύρεσης ταξί για μειωμένο ή αυξημένο κόμιστρο δεν είναι νόμιμες αφού δημιουργούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού σε άλλους επαγγελματίες οδηγούς.

Οι οδηγοί αστικών ταξί που είναι συμβεβλημένοι με ηλεκτρονικές πλατφόρμες κρατήσεων δεν δικαιούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να καταφεύγουν σε άλλους τρόπους υπολογισμού του κομίστρου πλην αυτού που υπολογίζεται από το πιστοποιημένο ταξίμετρο που διατηρούν στο όχημα ταξί τους και δεν δικαιούνται να προβαίνουν σε οποιοδήποτε προσφορά μειωμένου ή αυξημένου κομίστρου.

Οι καταναλωτές πρέπει / καλούνται να απαιτούν από τους οδηγούς ταξί τη χρήση του ταξιμέτρου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής και δικαιούνται να απαιτούν την έκδοση απόδειξης μετά το τέλος της διαδρομής στην οποία να αναγράφεται ο αριθμός εγγραφής του ταξί, η ημερομηνία και ώρα που έγινε η μίσθωση, η αφετηρία και το τέρμα της μίσθωσης και το ονοματεπώνυμο του επαγγελματία οδηγού.

Επιπλέον με βάση το Άρθρο 30Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, οι οδηγοί ταξί από 5.5.2022 υποχρεούνται να αποδέχονται πληρωμή με κάρτα. Η άρνηση αποδοχής πληρωμής με κάρτα ή ο καθορισμός ελάχιστου ποσού συναλλαγής για αποδοχή της κάρτας ή αποδοχή κάρτας για συναλλαγές ορισμένων προϊόντων, συνιστά παράβαση των προνοιών του Διατάγματος.

Οι οδηγοί ταξί πρέπει να φροντίζουν να έχουν αρκετά χαρτονομίσματα και κέρματα μέσα στο όχημά τους, ούτως ώστε να μπορούν να δίνουν τα ακριβή ρέστα στους πελάτες τους.

Αγροτικά ταξί

Τα αγροτικά ταξί μπορούν να είναι οποιοδήποτε χρώματος και πρέπει να φέρουν τα εξής διακριτικά και εξοπλισμό:

Μία εξωτερική φωτεινή πινακίδα αναγνωρίσεως στην οροφή του ταξί με την ένδειξη ΤΑΞΙ με ελάχιστο ύψος 11 εκατοστά και ελάχιστο πλάτος 25 εκατοστά και να είναι στερεωμένη στο κέντρο της μπροστινής πλευράς της οροφής του οχήματος, πάνω από τον ανεμοθώρακα. Στην πινακίδα θα πρέπει να αναγράφονται με υλικό διαπερατό από το φως χρώματος κίτρινου η λέξη "ΤΑΞΙ", με κεφαλαία ψηφία, ύψους τουλάχιστον 6 εκατοστών και η ονομασία της έδρας του αγροτικού ταξί, με κεφαλαία ψηφία, ύψους τουλάχιστον 2,5 εκατοστών. Ολόκληρη η υπόλοιπη επιφάνεια της πινακίδας, περιλαμβανομένης και της οπίσθιας πλευράς της, θα είναι κατασκευασμένη από υλικό μη διαπερατό από το φως και θα έχει χρώμα βαθύ πράσινο, χωρίς να αποκλείεται η αναγραφή και στο οπίσθιο μέρος της πινακίδας των λέξεων που αναγράφονται στο πρόσθιο μέρος της.

Τα εγκεκριμένα κόμιστρα των αγροτικών ταξί, τα οποία πρέπει να τοποθετούνται στα σταθερά μέρη των πίσω παραθύρων του οχήματος.

Υπεραστικά Ταξί

Το όχημα στο οποίο παραχωρείται νέα άδεια υπεραστικού ταξί ή εγγράφεται ως υπεραστικό ταξί μετά από αντικατάσταση, σύμφωνα με τους περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Κανονισμούς έχει χρώμα βαθύ ουρανί.

Στις δύο πλευρές του οχήματος πρέπει να έχει ωσειδές πλαίσιο, ύψους 30 εκατοστών και μήκους 65, εντός του οποίου θα αναγράφονται περιμετρικά οι λέξεις "ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟ ΤΑΞΙ". Εάν το υπεραστικό ταξί ανήκει σε εταιρεία, στο πλαίσιο μπορεί να αναγράφεται και η εμπορική επωνυμία της εταιρείας.

Εντός του οχήματος πρέπει να είναι αναρτημένα τα εγκεκριμένα κόμιστρα καθώς και τα δρομολόγια του ταξί.

Ταξί για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία (Α.Μ.Ε.Α.)

Τα οχήματα ταξί που προορίζονται για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία (σε τροχοκάθισμα) με ή χωρίς το συνοδό τους πρέπει να έχουν τις κατάλληλες προδιαγραφές, διαμόρφωση και εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνουν την επιβίβαση ασφαλή μεταφορά και την αποβίβασή τους.

Εικόνα 1.2: Ταξί για άτομα με αναπηρικό κάθισμα

Προδιαγραφές των ταξί για άτομα Α.Μ.Ε.Α. σε τροχοκάθισμα

Τα ταξί που προορίζονται για μεταφορά ατόμων με αναπηρία με ή χωρίς τον συνοδό τους, πρέπει να πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζει το Τμήμα Οδικών Μεταφορών ώστε να μεταφέρονται με άνεση και ασφάλεια τα άτομα.

Ο καθήμενος στο τροχοκάθισμα θα πρέπει να ατενίζει μπροστά ή πίσω σε σχέση με την κατεύθυνση κίνησης του οχήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση στις τεχνικές προδιαγραφές δίδεται στις ελάχιστες διαστάσεις του χώρου για κάθε τροχοκάθισμα που πρέπει να είναι μήκους 1300mm, πλάτους 750mm και ύψους 1500mm.

Επίσης έμφαση δίδεται στις διαστάσεις εισόδου και εξόδου στο όχημα, στην απόσταση μεταξύ του καθίσματος και της οροφής του ταξί, στο χώρο που υπάρχει για το χρήστη του αναπηρικού καθίσματος, στην κλίση που πρέπει να έχει η ράμπα που θα επιτρέψει την πρόσβαση του πελάτη με το αναπηρικό κάθισμα στο ταξί και τις διαστάσεις της ράμπας.

Επιπλέον, σημαντικό είναι να λαμβάνονται υπόψη κάποιες ειδικές προδιαγραφές, των χειρολαβών, την αντίθεση των χρωμάτων, τον εσωτερικό φωτισμό, την ύπαρξη συστήματος συγκράτησης τροχοκαθίσματος και συστήματος συγκράτησης του ατόμου που κάθεται στο τροχοκάθισμα κ.α.

Εσωτερικά του οχήματος πρέπει να υπάρχει ορατή πινακίδα προς τον οδηγό και το άτομο που χρησιμοποιά το τροχοκάθισμα, με οδηγία για χρήση των συστημάτων πρόσδεσης.

Εξωτερικά του οχήματος και δίπλα από κάθε είσοδο για αναπηρικό κάθισμα πρέπει να υπάρχει πινακίδα τετράγωνου σχήματος (100mm X 100mm) με μπλε φόντο και άσπρο χρώμα σχέδιο που να δείχνει αναπηρικό τροχοκάθισμα.

1.4.2 Διαφήμιση στο οχήματα ταξί

Σύμφωνα με τους περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Κανονισμούς, ο οδηγός του ταξί απαγορεύεται να τοποθετήσει εντός ή επί του εξωτερικού αμαξώματος του αστικού ταξί, διαφημιστικές πινακίδες οποιουδήποτε σχήματος ή τύπου για οποιοδήποτε σκοπό, εκτός εάν έχει εξασφαλίσει άδεια από την Αρχή Αδειών

Εάν ο κάτοχος της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί επιθυμεί να τοποθετήσει διαφήμιση στο ταξί του, πρέπει να υποβάλει αίτηση στην Αρχή Αδειών στο κατάλληλο έντυπο, προσκομίζοντας σχετικό υποστηρικτικό υλικό όπως απεικόνιση για το περιεχόμενο της διαφήμισης.

Η τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων επιτρέπεται μόνο επί των δύο μπροστινών θυρών του οχήματος, νοουμένου ότι περιορίζεται εντός του μεταλλικού πλαισίου, ώστε σε κάθε περίπτωση το περιθώριο περιμετρικά της θύρας που εφάπτεται με τον υαλοπίνακα, να παραμένει ανέπαφο μέχρι και 10 εκατοστά.

Η Αρχή Αδειών δύναται να χορηγεί άδεια για τοποθέτηση διαφήμισης και στις τέσσερις θύρες του οχήματος, έγκριση η οποία θα επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια του Συμβουλίου. Η διαφήμιση δύναται να παρουσιάζεται σε οποιοδήποτε χρωματισμό, νοουμένου ότι δεν αλλοιώνει ουσιαστικά το υπόλοιπο χρώμα του οχήματος. Το περιεχόμενο της διαφήμισης θα πρέπει να είναι τέτοιο που δεν θα προσβάλλει την ηθική του μέσου πολίτη ούτε θα περιέχει παράνομους σκοπούς ή διαφημίσεις που απαγορεύονται από την Κυπριακή Νομοθεσία.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Κεφάλαιο 1.1: Ρυθμιστικό Πλαίσιο

1. Για οδήγηση οχήματος ταξί (αστικό, αγροτικό, υπεραστικό) απαιτείται η κατοχή ...

- (α) άδειας οδηγού μηχανοκίνητου οχήματος
- (β) επαγγελματικής άδειας οδηγού
- (γ) επαγγελματικής άδειας οδηγού κατηγορίας "Τ"
- (δ) επαγγελματικής άδειας οδηγού κατηγορίας "Λ"

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο και τους Κανονισμούς σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί, για την οδήγηση οχήματος ταξί (αστικό, αγροτικό, υπεραστικό) απαιτείται η κατοχή επαγγελματικής άδειας κατηγορίας «Τ». (1.1.1)

2. Ποια είναι η Αρμόδια Αρχή υπεύθυνα για την χορήγηση και ανανέωση της επαγγελματικής άδειας οδηγού;

- (α) Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών
- (β) Η Αρχή Αδειών
- (γ) η Αστυνομία
- (δ) Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και η Αρχή Αδειών

Απάντηση: (α)

Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο, Αρμόδια Αρχή για την χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού είναι το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. (1.1.1)

3. Ένα από τα κριτήρια χορήγησης επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί είναι αυτό της επαγγελματικής κατάρτισης. Η επαγγελματική κατάρτιση ενός υποψήφιου οδηγού ταξί θεωρείται ικανοποιητική όταν αυτός

- (α) κατέχει έγκυρη άδεια οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος
- (β) επιτύχει στις γραπτές εξετάσεις για απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΚ) κατηγορίας Ταξί που διοργανώνει η επιτροπή εξετάσεων
- (γ) διαθέτει πείρα στην οδήγηση οχημάτων πέραν των 5 ετών
- (δ) διαθέτει πείρα στην οδήγηση οχημάτων πέραν των 8 ετών

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο και τους Κανονισμούς σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί, κάθε ενδιαφερόμενος οφείλει να επιτύχει στις γραπτές εξετάσεις που διοργανώνει η επιτροπή εξετάσεων, για να διαπιστωθεί εάν η θεωρητική του κατάρτιση είναι ικανοποιητική. Ως αποδεικτικό επιτυχίας στις εν λόγω εξετάσεις η επιτροπή χορηγεί, το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης (Π.Ε.Κ) Οδηγού ταξί. (1.1.1)

4. Ένα από τα κριτήρια χορήγησης επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί είναι η κατάρτιση ασφαλούς οδήγησης, η οποία θεωρείται επαρκής όταν ο υποψήφιος οδηγός διαθέτει....

- (α) άδεια οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων κατηγορίας Β, δηλαδή οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού, για διάστημα τουλάχιστο ενός έτους
- (β) άδεια οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων κατηγορίας Β, δηλαδή οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού, για διάστημα τουλάχιστο δύο ετών
- (γ) άδεια οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων κατηγορίας Β, δηλαδή οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού, για διάστημα τουλάχιστο τριών ετών
- (δ) άδεια οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων κατηγορίας Β, δηλαδή οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού, για διάστημα τουλάχιστο πέντε ετών

Απάντηση: (β)

Ο βαθμός κατάρτισης για ασφαλή οδήγηση τεκμηριώνεται από την πείρα του ενδιαφερόμενου στην οδήγηση οχημάτων. Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να κατέχει άδεια οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων κατηγορίας Β, δηλαδή οχήματα με μέγιστη μάζα 3500 kg και μέχρι 8 επιβάτες εκτός του οδηγού, για διάστημα τουλάχιστο δύο ετών. (1.1.1)

5. Ο ενδιαφερόμενος για απόκτηση επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί θα πρέπει να συμπληρώσει το κατάλληλο έντυπο Τ.Ο.Μ. Ε.ΑΟ.1 (9/12) και να το υποβάλλει στην Αρμόδια Αρχή. Το έντυπο αυτό δε χρειάζεται να συνοδεύεται από:

- (α) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας οδηγού
- (β) Φωτοαντίγραφο πιστοποιητικού επαγγελματικής κατάρτισης οδηγού ταξί
- (γ) Απολυτήριο γυμνασίου
- (δ) Ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο και Κανονισμούς σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί, το έντυπο Τ.Ο.Μ. Ε.ΑΟ.1 (9/12) θα πρέπει να συνοδεύεται από:

- Το σχετικό τέλος
- Τρεις πρόσφατες πιστοποιημένες φωτογραφίες του αιτητή
- Φωτοαντίγραφο ισχύουσας άδειας οδήγησης
- Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας οδηγού
- Ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας, που να έχει εκδοθεί εντός ενός μηνός πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης
- Φωτοαντίγραφο πιστοποιητικού επαγγελματικής κατάρτισης οδηγού ταξί (1.1.1)

6. Σύμφωνα με τον Περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο του 2011 (Νόμος 80(Ι)/2011), η προβλεπόμενη ηλικία για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί είναι μεταξύ.....

- (α) 20 – 70 ετών
- (β) 20 – 69 ετών
- (γ) 21 – 70 ετών
- (δ) 21 – 69 ετών

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας οδηγού ταξί, ο αιτητής είναι απαραίτητο να είναι μεταξύ 21 και 70 ετών. (1.1.1)

7. Σύμφωνα με τον περί της επαγγελματικής άδειας οδηγού Νόμο (Ν. 80(Ι)/2011) η διάπραξη πολύ σοβαρών αδικημάτων, οδηγεί σε απώλεια του δικαιώματος απόκτησης ή κατοχής ή ανανέωσης της επαγγελματικής άδειας οδηγού για μηχανοκίνητο όχημα των κατηγοριών Λεωφορείου και Ταξί. Πολύ σοβαρά αδικήματα είναι:

- (α) Βιασμός, κατά παράβαση του άρθρου 144 του Ποινικού Κώδικα·
- (β) φόνος εκ προμελέτης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 203 του Ποινικού Κώδικα·
- (γ) εμπορία ναρκωτικών και γενικά οποιοδήποτε αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου·
- (δ) οποιοδήποτε αδίκημα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με το Άρθρο 8B(2) του περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμου του 2011 (Ν. 80(Ι)/2011) η διάπραξη πολύ σοβαρών αδικημάτων, οδηγεί σε απώλεια του δικαιώματος απόκτησης ή κατοχής επαγγελματικής άδειας οδηγού για μηχανοκίνητο όχημα των κατηγοριών Λεωφορείου και Ταξί. Σύμφωνα με τον Νόμο πολύ σοβαρά αδικήματα είναι:

- Βιασμός, κατά παράβαση του άρθρου 144 του Ποινικού Κώδικα·
- απόπειρα βιασμού, κατά παράβαση του άρθρου 146 του Ποινικού Κώδικα·
- διαφθορά νεαρής γυναίκας ηλικίας κάτω των 13 ετών και 13 μέχρι 16 ετών, κατά παράβαση των άρθρων 153 ή 154 του Ποινικού Κώδικα·
- διαφθορά γυναίκας με νοητική ή/και ψυχική αναπηρία, κατά παράβαση του άρθρου 155 του Ποινικού Κώδικα·
- συνουσία μεταξύ ανδρών κατά παράβαση των άρθρων 171 μέχρι 174 του Ποινικού Κώδικα·
- φόνος εκ προμελέτης, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 203 του Ποινικού Κώδικα·

- εμπορία ναρκωτικών και γενικά οποιοδήποτε αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου·
- οποιοδήποτε αδίκημα προβλέπεται στο Μέρος II του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου
- οποιοδήποτε αδίκημα προβλέπεται στο Μέρος II του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των θυμάτων Νόμου (1.1.1).

8. Ποιος επιτρέπεται να οδηγεί ταξί οποιασδήποτε κατηγορίας χωρίς την κατάλληλη Επαγγελματική Άδεια Οδηγού;

- (α) Οδηγός που χρησιμοποιεί το ταξί για ιδιωτικούς λόγους.
- (β) Τεχνίτης οχημάτων όταν η οδήγηση καθίσταται αναγκαία αποκλειστικά για σκοπούς επισκευής ή μηχανικού ελέγχου του οχήματος και στο όχημα δεν υπάρχουν επιβάτες.
- (γ) Κανένας δεν δικαιούται να οδηγεί ταξί χωρίς επαγγελματική άδεια οδηγού σε ισχύ.
- (δ) Οδηγός κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού κατηγορίας Λεωφορείου.

Απάντηση: (β)

Τεχνίτης οχημάτων δικαιούται, κατά την άσκηση του επαγγέλματος του, να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον το συγκεκριμένο όχημα οδηγείται κενό επιβατών, στην περίπτωση που το μηχανοκίνητο όχημα είναι λεωφορείο ή ταξί ή κενό φορτίου, στην περίπτωση που το μηχανοκίνητο όχημα είναι φορτηγό, και η οδήγηση καθίσταται αναγκαία αποκλειστικά για σκοπούς επισκευής ή μηχανικού ελέγχου του οχήματος (1.1.1).

9. Κάθε επαγγελματίας οδηγός οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του να έχει στο όχημά του

- (α) το πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας του
- (β) την επαγγελματική άδεια και ταυτότητα οδηγού του
- (γ) το πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του
- (δ) την επαγγελματική άδεια οδηγού του

Απάντηση: (β)

Κάθε επαγγελματίας οδηγός οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του:

- να έχει μαζί του την επαγγελματική άδεια, την οποία να παρουσιάζει σε οποιοδήποτε ελεγκτή ή αστυνομικό τη ζητήσει
- να έχει αναρτημένη στο άνω κεντρικό μέρος της κονσόλας του οχήματός του την ταυτότητά του, ως επαγγελματίας οδηγός (1.1.1)

10. Η επαγγελματική άδεια οδηγού και η ταυτότητα του επαγγελματία οδηγού χρειάζονται ανανέωση κάθε

- (α) ένα χρόνο
- (β) δύο χρόνια
- (γ) τρία χρόνια
- (δ) πέντε χρόνια

Απάντηση: (δ)

Η διάρκεια ισχύος της επαγγελματικής άδειας οδηγού και της ταυτότητας του επαγγελματία οδηγού, εφόσον αυτή δεν έχει ανακληθεί ή ανασταλεί προηγουμένως, είναι πενταετής και μπορεί να ανανεώνεται μετά από την υποβολή σχετικής αίτησης. (1.1.1)

11. Σε ποια περίπτωση ή περιπτώσεις η Αρμόδια Αρχή μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει αυτόματα και στην ίδια έκταση την επαγγελματική άδεια οδηγού από κάποιο οδηγό, χωρίς να του δώσει το δικαίωμα να υποβάλει λόγους που να αντικρούουν την ενέργεια αυτή;

- (α) Αν η χορήγηση ή ανανέωση της επαγγελματικής άδειας έχει εξασφαλιστεί μέσω δόλου, ψευδούς δήλωσης ή απόκρυψης κάποιου σημαντικού γεγονότος εν γνώσει του αδειούχου
- (β) Αν ο κάτοχος της παύσει να πληροί την προϋπόθεση της φυσικής ικανότητας
- (γ) Αν ο κάτοχος της στερηθεί με οποιοδήποτε τρόπο του δικαιώματος να κατέχει άδεια οδήγησης του μηχανοκίνητου οχήματος της κατηγορίας του οχήματος με την οποία κατέχει την άδεια
- (δ)** Στην περίπτωση (β) και στην περίπτωση (γ).

Απάντηση: (δ)

Η Αρμόδια Αρχή με βάση το Άρθρο 8(3) του Ν. 80(I)/2011 μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει αυτόματα και στην ίδια έκταση την επαγγελματική άδεια οδηγού για τους ακόλουθους λόγους:

- Αν ο κάτοχος της στερηθεί με οποιοδήποτε τρόπο του δικαιώματος να κατέχει άδεια οδήγησης του μηχανοκίνητου οχήματος της κατηγορίας του οχήματος με την οποία κατέχει την άδεια.
- Αν ο κάτοχος της στερηθεί του δικαιώματος, κατοχής ή απόκτησης ή διατήρησης Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού δυνάμει των διατάξεων του Νόμου είτε από Δικαστήριο.
- Αν ο κάτοχος της παύσει να πληροί την προϋπόθεση της φυσικής ικανότητας.
- Αν ο κάτοχος της καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την κατοχή Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού και δεν έχει αποκατασταθεί.

Σε περίπτωση ανάκλησης ή αναστολής της επαγγελματικής άδειας οδηγού, για τους πιο πάνω λόγους ο κάτοχός της οφείλει να την επιστρέψει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση στην Αρμόδια Αρχή. Δεν του δίδεται προειδοποίηση και δεν του παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλει γραπτώς λόγους που να αντικρούουν τη συγκεκριμένη ενέργεια (1.1.1).

12. Οδηγός ταξί έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο για οδήγηση του ταξί υπό την επήρεια αλκοόλης κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5,6 ή 7 του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου. Τί ποινή μπορεί το Δικαστήριο, να επιβάλει στον αδειούχο επαγγελματία οδηγό αναφορικά με την επαγγελματική του άδεια οδηγού;

- (α) δεν μπορεί να επιβάλει κάποια ποινή για την Επαγγελματική Άδεια Οδηγού
- (β) στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, μέχρι 1 έτος
- (γ)** στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, μέχρι 3 έτη
- (δ) στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, μέχρι 5 έτη

Απάντηση: (γ)

Το Δικαστήριο, κατά την επιβολή της ποινής σε σχέση με το αδίκημα της οδήγησης του οχήματος υπό την επήρεια αλκοόλης κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5,6 ή 7 του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου, μπορεί πρόσθετα να επιβάλει σε αδειούχο επαγγελματία οδηγό και στέρηση του δικαιώματος να κατέχει επαγγελματική άδεια, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια, νοουμένου ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί κατά την οδήγηση του οχήματος ή σε σχέση με το όχημα για το οποίο κατέχεται η άδεια. (1.1.1).

13. Ποια είναι η Αρμόδια Αρχή για τη χορήγηση νέων Αδειών Οδικής Χρήσης (ΑΟΧ) ταξί;

- (α) Ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
- (β) το Τμήμα Οδικών Μεταφορών
- (γ) το Συμβούλιο Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς
- (δ)** η Αρχή Αδειών

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με το άρθρο 5(3) του περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου (Ν. 9/82), η Αρχή Αδειών είναι η Αρμόδια Αρχή για την χορήγηση Αδειών Οδικής Χρήσης (ΑΟΧ) ταξί. Η Αρχή

Αδειών καθορίζει και ανακοινώνει χρονικές προθεσμίες μέσα στις οποίες αποδέχεται αιτήσεις για χορήγηση ΑΟΧ καθώς και κριτήρια με βάση τα οποία θα επιλέγει σε ποιους αιτητές θα χορηγή τις αιτούμενες ΑΟΧ. (1.1.2).

14. Σε ποια/ ποιες κατηγορία/ ες ταξί, τα κόμιστρα πληρώνονται κατά επιβάτη;

- (α) Αγροτικό και αστικό ταξί
- (β)** Υπεραστικό ταξί
- (γ) Αστικό ταξί
- (δ) Αστικό και υπεραστικό ταξί

Απάντηση: (β)

- Στα υπεραστικά ταξί τα κόμιστρα πληρώνονται κατά επιβάτη.
- Στα αστικά ταξί, οι επιβάτες πληρώνουν συνολικά για την παρεχόμενη υπηρεσία βάσει της ένδειξης του ταξιμέτρου.
- Στα αγροτικά ταξί η χρέωση γίνεται με βάση το χιλιόμετρο και καθυστέρηση (1.1.2)

15. Ποιος/οι καθορίζουν τα επιτρεπόμενα κόμιστρα για κάθε κατηγορία ταξί;

- (α) Το Συμβούλιο Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς
- (β) Η Αρχή Αδειών
- (γ) Ο ιδιοκτήτης του γραφείου ταξί
- (δ)** Ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Απάντηση: (δ)

Τα επιτρεπόμενα κόμιστρα για κάθε κατηγορία ταξί καθορίζονται από τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού λάβει υπ' όψη τη γνώμη του Συμβουλίου Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς. (1.1.2)

16. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού, σε ποια/ποιες από τις παρακάτω ενέργειες πρέπει να προβεί ο κάτοχος της;

- (α) Να προσκομίσει στην Αρμόδια Αρχή τα απαραίτητα δικαιολογητικά, επεξηγώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες χάθηκε ή καταστράφηκε η άδεια
- (β) Να αποταθεί γραπτώς προς την Αρμόδια Αρχή, προκειμένου να του εκδώσει αντίγραφο της άδειας
- (γ) Να αποταθεί γραπτώς προς την Αρχή Αδειών, προκειμένου να του εκδώσει νέα άδεια
- (δ)** Στις ενέργειες που αναφέρονται στα σημεία α και β

Απάντηση: (δ)

Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής της επαγγελματικής άδειας ή ταυτότητας του επαγγελματία οδηγού, ο κάτοχος της οφείλει να αποταθεί γραπτώς στην Αρμόδια Αρχή (Τμήμα Οδικών Μεταφορών), προκειμένου να του εκδώσει αντίγραφο προσκομίζοντας βεβαίωση από την Αστυνομία. Αν η Αρμόδια Αρχή πειστεί ότι η άδεια ή ταυτότητα χάθηκε ή καταστράφηκε, τότε χορηγεί αντίγραφο. (1.1.1)

17. Τι από τα παρακάτω δεν υποχρεούται να έχει στο όχημά του ο οδηγός αστικού ταξί;

- (α) Την ταυτότητα οδηγού
- (β) Το ταξίμετρο
- (γ) Την επαγγελματική του άδεια
- (δ)** Την πολιτική του ταυτότητα

Απάντηση: (δ)

- Σύμφωνα με τον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο και τους Κανονισμούς σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί, κάθε επαγγελματίας οδηγός οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του να έχει μαζί του την επαγγελματική άδεια, καθώς και την ταυτότητά τους ως επαγγελματία οδηγού.
- Σύμφωνα με τον περί της ρύθμισης της τροχαίας μεταφοράς Νόμο και τους Κανονισμούς σε ό,τι αφορά τα ταξί, το αστικό ταξί θα πρέπει να διαθέτει ταξίμετρο. (1.1.1 & 1.1.2)

18. Ποια κατηγορία ταξί πρέπει να εκκινεί από τις εγκεκριμένες από την Αρχή Αδειών στάσεις, να σταθμεύει σε αυτές και να ακολουθεί τα εγκεκριμένα δρομολόγια βάσει των προκαθορισμένων ωραρίων;

- (α) Αγροτικό
- (β)** Υπεραστικό
- (γ) Αστικό
- (δ) Καμία από τις πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο και τους Κανονισμούς τα υπεραστικά ταξί πρέπει να ξεκινούν από τις εγκεκριμένες στάσεις που καθορίζει η Αρχή Αδειών, να σταθμεύει σε αυτές και να ακολουθεί τα εγκεκριμένα δρομολόγια βάσει των προκαθορισμένων ωραρίων. (1.1.2).

19. Σε ποιο χώρο του λιμανιού Λεμεσού επιτρέπεται η στάθμευση των ταξί με σκοπό την παραλαβή επιβατών;

- (α) οπουδήποτε
- (β)** στην καθορισμένη δημόσια πιάτσα των ταξί
- (γ) σε όλους τους χώρους που επιτρέπεται η στάθμευση των οχημάτων
- (δ) στην καθορισμένη πιάτσα των ταξί και σε όλους τους χώρους που επιτρέπεται η στάθμευση των οχημάτων

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο και τους Κανονισμούς και τους όρους της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί, αυτό πρέπει να σταθμεύει μόνο στους εγκεκριμένους χώρους στάθμευσης, όπως αυτοί αναγράφονται στην Άδεια Οδικής Χρήσης του ταξί ή σε εγκεκριμένους δημόσιους χώρους τύπου «πιάτσα» που υπάρχουν.

20. Οι οδηγοί υπόκεινται στην Εθνική Νομοθεσία και Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς και υποχρεούνται σε ορισμένο χρόνο οδήγησης και ανάπαυσης.

- (α) λεωφορείων και ταξί
- (β)** λεωφορείων και φορτηγών
- (γ) φορτηγών και ταξί
- (δ) φορτηγών, ταξί και λεωφορείων

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με το Νόμο περί Ελέγχου των ωρών οδήγησης και ανάπαυσης των οδηγών ορισμένων Οχημάτων Νόμοι του 2007 έως 2023 (N86(I)/2007) που έχει εναρμονιστεί με τις οδηγίες και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οδηγοί λεωφορείων και φορτηγών οφείλουν να συμπληρώνουν συγκεκριμένο αριθμό εργασιμων ωρών, αλλά και να διαθέτουν συγκεκριμένο χρόνο για την ανάπαυσή τους. (1.1.3)

21. Τι πρέπει να βρίσκεται σε ισχύ για να μπορέσει ο ιδιοκτήτης του ταξί να ανανεώσει την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος του;

- (α) Πιστοποιητικό ασφάλισης του οχήματος
- (β) Άδεια Οδικής Χρήσης του ταξί
- (γ) Το πιστοποιητικό καταλληλότητας του οχήματος
- (δ)** Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Η ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας είναι δυνατή για όσα οχήματα διαθέτουν πιστοποιητικό καταλληλότητας και πιστοποιητικό ασφάλισης σε ισχύ. Επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για τα οχήματα ταξί είναι να βρίσκεται σε ισχύ η Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί (1.1.4).

22. Ποιο από τα παρακάτω εντάσσεται στον πρόσθετο εξοπλισμό ασφάλειας που πρέπει να διαθέτει υποχρεωτικά ένα όχημα για σκοπούς ασφάλειας;

- (α) Οι αερόσακοι
- (β) Οι ζώνες ασφαλείας
- (γ)** Τα προειδοποιητικά τρίγωνα
- (δ) Το σύστημα συναγερμού

Απάντηση: (γ)

Ο πρόσθετος εξοπλισμός που πρέπει να διαθέτει ένα όχημα για σκοπούς ασφάλειας είναι ο εξής:

- 2 προειδοποιητικά τρίγωνα
- φαρμακείο αυτοκινήτου
- πυροσβεστήρας (1.1.4)

23. Το ελάχιστο επιτρεπόμενο βάθος του πέλματος των ελαστικών σύμφωνα με το νόμο των Μηχανοκινήτων Οχημάτων είναι:

- (α) 1,5 mm
- (β) 6,1 mm
- (γ)** 1,6 mm
- (δ) 5 mm

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων Νόμο, το ελάχιστο επιτρεπόμενο βάθος του πέλματος των ελαστικών (σύμφωνα με τη νομοθεσία) είναι 1,6 χιλιοστά (mm). (1.1.4)

24. Για καλύτερο «κράτημα» του οχήματος στο δρόμο, καλό είναι να τοποθετούνται στον ίδιο άξονα ελαστικά που έχουν

- (α) το ίδιο βάθος πέλματος
- (β)** πανομοιότυπο βάθος πέλματος
- (γ) διαφορά στο βάθος του πέλματός τους ίση με 7 mm
- (δ) διαφορά στο βάθος του πέλματός τους μεγαλύτερη από 7 mm

Απάντηση: (β)

Για καλύτερο «κράτημα» του οχήματος στο δρόμο, καλό είναι να τοποθετούνται στον ίδιο άξονα ελαστικά που έχουν πανομοιότυπο βάθος πέλματος μεταξύ τους. (1.1.4)

25. Για ποιο από τα παρακάτω αδικήματα ένας αστυνομικός δεν έχει το δικαίωμα να επιβάλει βαθμούς ποινής στον παραβάτη;

- (α) παράβαση ανώτατου ορίου ταχύτητας μέχρι 50%
- (β) παράλειψη συμμόρφωσης σε φωτεινούς σηματοδότες τροχαίας
- (γ)** εγκατάλειψη της σκηνής σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος
- (δ) χρήση κινητού τηλεφώνου με τα χέρια

Απάντηση: (γ)

Για το συγκεκριμένο αδίκημα, βαθμοί ποινής μπορούν να επιβληθούν μόνο από το Δικαστήριο. (1.1.4)

26. Πόσους βαθμούς ποινής πρέπει να συγκεντρώσει ένας οδηγός για να στερηθεί το δικαίωμα κατοχής άδειας οδήγησης για συγκεκριμένη χρονική περίοδο;

- (α) 11 και άνω
- (β) 12 και άνω
- (γ) 20 και άνω
- (δ) 21 και άνω

Απάντηση: (β)

Στη περίπτωση που το σύνολο των βαθμών ποινής ενός ατόμου ανέρχεται ή ξεπερνά τους δώδεκα, ύστερα από απόφαση του Δικαστηρίου, ενδέχεται να στερηθεί το δικαίωμα κατοχής ή απόκτησης άδειας οδήγησης για χρονική περίοδο που καθορίζεται στον περί μηχανοκινήτων οχημάτων και τροχαίας κινήσεως νόμο (86 του 1972, εδάφιο 8). (1.1.4)

27. Τα αποδεκτά από τη Νομοθεσία της Κύπρου όρια συγκέντρωσης αλκοόλης στον εκπνεόμενο αέρα για τους οδηγούς ταξί εν ώρα υπηρεσίας είναι:

- (α) τα 50 μg αλκοόλης σε 100 ml εκπνοής
- (β) τα 22 μg αλκοόλης σε 100 ml εκπνοής
- (γ) τα 9 μg αλκοόλης σε 100 ml εκπνοής
- (δ) τα 50 μg αλκοόλης σε 100 ml εκπνοής

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο, οι νέοι οδηγοί που κατέχουν άδεια οδήγησης μέχρι 3 χρόνια, ο οδηγός ταξί εν ώρα υπηρεσίας, ο οδηγός που κατέχει άδεια οδήγησης μαθητευόμενου δε δικαιούται να ξεπεράσει τα 9 μg αλκοόλης σε 100 ml εκπνοής ή κάτω από 20mg/dl στο αίμα. (1.1.5)

28. Τα αποδεκτά από τη Νομοθεσία της Κύπρου όρια συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα για τους οδηγούς ταξί εν ώρα υπηρεσίας και τους οδηγούς που κατέχουν άδεια οδήγησης μαθητευόμενου είναι:

- (α) 30 μg/100mL
- (β) 22 μg/L
- (γ) 50 mg/L
- (δ) 20 mg/100mL

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με το «καθορισμένο όριο» οι ακόλουθες κατηγορίες οδηγών δεν δικαιούνται να ξεπεράσουν τα 20 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου (milligrams) αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου (millilitres) αίματος (20 mg/dl) :

- Πρόσωπο που οδηγεί οποιοδήποτε μηχανοκίνητο όχημα και για το οποίο έχει εκδοθεί άδεια οδήγησης για οποιαδήποτε κατηγορία, για πρώτη φορά εντός χρονικού διαστήματος μικρότερου από τρία έτη από την ημέρα διάπραξης του αδικήματος
- Πρόσωπο που κατέχει άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας L1e μέχρι L7e
- Πρόσωπο που οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα της κατηγορίας N2, N3, M2 ή M3
- Πρόσωπο που οδηγεί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Πρόσωπο που οδηγεί όχημα που μεταφέρει επικίνδυνο εμπόρευμα. (1.1.5)

29. Ποιος είναι ο βασικότερος λόγος που τόσο ο οδηγός όσο και οι επιβάτες κάθε οχήματος είναι απαραίτητο να φορούν ζώνη ασφαλείας όταν το όχημα κινείται;

- (α) Επειδή θα πληρώσουν πρόστιμο, αν δε το πράξουν
- (β) Επειδή διαφορετικά θα παραμείνει αναμμένη η σχετική προειδοποιητική φωτεινή ένδειξη
- (γ)** Για τη δική τους ασφάλεια
- (δ) Κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Οι ζώνες ασφαλείας αποτελούν μέρος της παθητικής ασφάλειας των οχημάτων, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη χρήση τους. Η παθητική ασφάλεια των οχημάτων αναφέρεται στο σύνολο των μέσων που παρεμβαίνουν κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος και αποσκοπούν στον περιορισμό των σοβαρών σωματικών βλαβών του πληρώματος του οχήματος. (1.1.5)

30. Τί ποινή/ές επισύρει/ουν από το Δικαστήριο η οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών, εκτός και από την στέρηση της επαγγελματικής άδειας οδηγού αν ο οδηγός είναι και κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού;

- (α) Φυλάκιση μέχρι 3 χρόνια
- (β) Χρηματική ποινή μέχρι €8,000
- (γ) στέρηση άδεια οδήγησης για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια
- (δ)** οποιαδήποτε από τις (α), (β), (γ) ή και όλες ή σε οποιοδήποτε.

Απάντηση: (δ)

Η οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών εκτός και από την στέρηση της επαγγελματικής άδειας οδηγού, επισύρει από το Δικαστήριο φυλάκιση μέχρι 3 χρόνια ή και χρηματική ποινή μέχρι €3,500 ή/και στέρηση της άδειας οδήγησης μέχρι 3 χρόνια ή σε όλες ή σε οποιαδήποτε ή σε οποιοδήποτε από τις πιο πάνω ποινές.

31. Ποιο ποσοστό από τις απολαβές τους πρέπει να συνεισφέρουν στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων οι οδηγοί ταξί που εργάζονται ως υπάλληλοι σε μια εταιρεία ταξί;

- (α) 3,4 %
- (β) 5%
- (γ)** 8,8 %
- (δ) 22,8 %

Απάντηση: (γ)

Οι οδηγοί ταξί ασφαλιζονται υποχρεωτικά στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για την κατηγορία των μισθωτών, η ολική εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από 1.1.2024 είναι 22,8 %. Ο μισθωτός καταβάλλει 8.8%, ο εργοδότης καταβάλλει το 8,8%, και 5,2% καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. (1.1.6)

32. Ποιο είναι το ποσοστό Φ.Π.Α. στο οποίο υπόκειται η μεταφορά επιβατών και των συνοδευόμενων αποσκευών τους με ταξί και λεωφορεία;

- (α) 10 %
- (β) 19%
- (γ)** 9 %
- (δ) 15 %

Απάντηση: (γ)

Η μεταφορά επιβατών και των συνοδευόμενων αποσκευών τους με ταξί υπόκειται σε μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 9%. (1.1.7)

Κεφάλαιο 1.2: Ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με τα πειθαρχικά και ποινικά αδικήματα και τις ποινές.

33. Πότε η πινακίδα με την επιγραφή «ΤΑΞΙ» πρέπει να είναι φωτεινή;

- (α) Πάντοτε η πινακίδα πρέπει να είναι φωτεινή
- (β) Μόνο κατά τη διάρκεια της νύχτας
- (γ) Όταν το ταξί είναι διαθέσιμο προς μίσθωση
- (δ) Όταν το ταξί μεταφέρει επιβάτες

Απάντηση: (γ)

Όταν το ταξί είναι διαθέσιμο προς μίσθωση η πινακίδα με την επιγραφή «ΤΑΞΙ» πρέπει να είναι πάντοτε φωτεινή. (1.2.1)

34. Σύμφωνα με τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας, πώς πρέπει να συμπεριφέρεται ένας οδηγός ταξί;

- (α) Να συμπεριφέρεται με ευγένεια στους πελάτες, τους συναδέλφους του και τα όργανα του Νόμου
- (β) Να φροντίζει για την ασφαλή και χωρίς διακοπές εκτέλεση της διαδρομής που ανέλαβε
- (γ) Να τηρεί τους όρους της άδειας του οχήματος που οδηγεί
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας, ένας επαγγελματίας οδηγός ταξί θα πρέπει:

- Να μην επιδεικνύει ανέντιμη ή ανάρμοστη συμπεριφορά για το επάγγελμα
- Να διαφυλάττει την τιμή και την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος
- Να συμπεριφέρεται με την επιβαλλόμενη ευπρέπεια και ευγένεια απέναντι στους πελάτες, στους συναδέλφους του, καθώς και στα αρμόδια όργανα του Νόμου κ.α (1.2.1).

35. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται ποινικό αδίκημα;

- (α) Η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλης
- (β) Η μη ανάρτηση της ταυτότητας του επαγγελματία οδηγού ταξί στο όχημα ταξί
- (γ) Η επιλογή πελατών
- (δ) Υπερχρέωση επιβάτη

Απάντηση: (α)

Ως ένοχο για ποινικό αδίκημα θεωρείται το πρόσωπο το οποίο:

- Οδηγεί ταξί χωρίς επαγγελματική άδεια οδηγού ή με ληγμένη επαγγελματική άδεια οδηγού.
- Εκτελεί μεταφορά επιβατών με πληρωμή με ιδιωτικό όχημα.
- Δε συμμορφώνεται με νόμιμη οδηγία Επόπτη ή Ελεγκτή ή Αστυνομικού.
- Η οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνεύματος, ναρκωτικών (1.2.3)

36. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται ποινικό αδίκημα;

- (α) Η απρεπής εμφάνιση ενός οδηγού ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- (β) Η οδήγηση οχήματος ταξί από άτομο που δεν κατέχει επαγγελματική άδεια οδήγησης
- (γ) Η επιλογή πελατών με βάση απαράδεκτων κριτηρίων
- (δ) Η λανθασμένη χρήση του ταξιμέτρου και η υπερχρέωση του πελάτη

Απάντηση: (β)

Όταν ένα άτομο οδηγεί ταξί χωρίς να κατέχει επαγγελματική άδεια οδήγησης θεωρείται ένοχο για ποινικό αδίκημα. (1.2.3)

37. Μια περίπτωση κατά την οποία ένας οδηγός ταξί μπορεί να αρνηθεί τη μεταφορά κάποιου πελάτη είναι όταν.....

- (α) αυτός είναι πολύ ηλικιωμένος και αντιμετωπίζει κινητικές δυσκολίες
- (β)** αυτός βρίσκεται υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή αλκοόλ και δε συνοδεύεται από κάποιο άλλο νηφάλιο άτομο
- (γ) ο προορισμός του είναι ιδιαίτερα κοντινός
- (δ) αυτός προέρχεται από χώρα που δεν εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με την Επαγγελματική Δεοντολογία κάθε αδειούχος οδηγός μηχανοκινήτου οχήματος της κατηγορίας «Λ» ή «Τ» κατά την άσκηση του επαγγέλματος του οφείλει να μην αρνείται αδικαιολόγητα την εξυπηρέτηση κάποιου προτιθέμενου πελάτη, εκτός αν ο πελάτης αυτός βρίσκεται υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή αλκοόλ και δε συνοδεύεται από κάποιο άλλο νηφάλιο άτομο. (1.2.1).

38. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται ως πειθαρχικό αδίκημα για ένα οδηγό ταξί;

- (α) Η οδήγηση χωρίς επαγγελματική άδεια οδήγησης
- (β) Η μη συμμόρφωση σε νόμιμη οδηγία Επόπτη ή Ελεγκτή ή Αστυνομικού
- (γ) Η Οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών
- (δ)** Η επιλογή πελατών.

Απάντηση: (δ)

Αν οι αδειούχοι οδηγοί παραβιάσουν οποιαδήποτε διάταξη των Κανονισμών που καθορίζουν την Επαγγελματική δεοντολογία που κάθε επαγγελματίας οδηγός ταξί οφείλει να εφαρμόζει κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, τότε ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ποινική ευθύνη υπέχουν και πειθαρχική ευθύνη. Η επιλογή πελατών αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα. (1.2.3)

39. Όταν ένας οδηγός ταξί διαπράξει κάποιο πειθαρχικό αδίκημα τότε μπορεί:

- (α) να φυλακιστεί για διάστημα που δεν θα υπερβαίνει το ένα έτος
- (β) η επαγγελματική άδεια οδηγού του να ανασταλεί ή να ανακληθεί
- (γ) να λάβει γραπτή επίπληξη
- (δ)** το β και το γ

Απάντηση: (δ)

Η παράβαση της Επαγγελματικής Δεοντολογίας αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα και τιμωρείται με μια από τις ακόλουθες πειθαρχικές ποινές:

- Γραπτή επίπληξη
- Πρόστιμο (μέχρι και 854 ευρώ)
- Αναστολή ή ανάκληση της επαγγελματικής άδειας οδηγού (1.2.3)

40. Ποιο από τα παρακάτω σώματα είναι αρμόδιο για την επιβολή πειθαρχικών και άλλων κυρώσεων κατά των οδηγών ταξί;

- (α)** Αρχή Αδειών
- (β) Αστυνομία
- (γ) Δικαστήριο
- (δ) Γραφείο Ταξί όπου εργάζεται ο οδηγός

Απάντηση: (α)

Η εξουσία και το καθήκον της άσκησης πειθαρχικού ελέγχου στους αδειούχους οδηγούς ανατίθεται στην Αρχή Αδειών η οποία δύναται προς τούτο να καθιερώνει Πειθαρχικό Συμβούλιο. Παράλληλα, ποινικές κυρώσεις μπορούν να επιβάλλονται στους οδηγούς ταξί από το Δικαστήριο. (1.2.4, 1.2.5)

41. Ποιο από τα παρακάτω δεν αποτελεί κριτήριο καθορισμού πειθαρχικής ποινής;

- (α) Τα προηγούμενα πειθαρχικά αδικήματα ενός οδηγού ταξί
- (β) Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το πειθαρχικό αδίκημα
- (γ) Η γενική συμπεριφορά του κρινόμενου οδηγού εκτός του επαγγέλματος
- (δ)** Τα χρόνια υπηρεσίας του ως οδηγός ταξί

Απάντηση: (δ)

Κατά την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής η Αρμόδια Αρχή λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- Προηγούμενα πειθαρχικά αδικήματα
- Τη γενική συμπεριφορά του κρινόμενου οδηγού εντός ή εκτός επαγγέλματος
- Τις ειδικότερες συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το πειθαρχικό αδίκημα
- Το συμφέρον του επαγγέλματος (1.2.6)

42. Οι πελάτες ενός οχήματος ταξί δεν είναι υποχρεωμένοι να.....

- (α) πληρώνουν το ποσό που καταγράφεται στο ταξίμετρο
- (β)** δίνουν οδηγίες στον οδηγό για τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσει ώστε να τους πάρει στον προορισμό τους
- (γ) συμπεριφέρονται πολιτισμένα εντός του οχήματος
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τον Περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο οι πελάτες δεν υποχρεούνται να δίνουν οδηγίες στον οδηγό για τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσει ώστε να τους πάρει στον προορισμό τους. (1.2.7)

43. Ένας προτιθέμενος πελάτης σας στέκεται στη διάβαση πεζών και περιμένει να τον παραλάβετε. Εσείς θα πρέπει:

- (α) να σταματήσετε σε κάποιο κοντινό σημείο που δεν θα εμποδίζει κάποιο από τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου
- (β) να σταματήσετε σε κάποιο κοντινό σημείο που να επιτρέπει στους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου να διέρχονται με ασφάλεια
- (γ) να σταματήσετε στη διάβαση πεζών για να παραλάβετε τον πελάτη σας
- (δ)** το α και το β

Απάντηση: (δ)

Οι οδηγοί ταξί δεν πρέπει ποτέ να σταματούν σε σημεία που να εμποδίζουν κάποιον από τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου ή που να μην του επιτρέπουν να διέλθει με ασφάλεια (π.χ. να αποφεύγουν να σταματούν πάνω σε στροφές, κοντά σε φωτεινούς σηματοδότες, διαβάσεις πεζών κ.λπ.). (1.2.7)

44. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Οι προτιθέμενοι πελάτες πρέπει να εισέρχονται πάντοτε από την αριστερή πλευρά του ταξί
- (β) Ο οδηγός ταξί πρέπει να σταματά στο ασφαλέστερο και χωρίς εμπόδια σημείο του οδικού δικτύου για να παραλάβει κάποιο επιβάτη
- (γ)** Ο οδηγός ταξί πρέπει πάντοτε να σταματά στο σημείο που τον περιμένει ο προτιθέμενος πελάτης του
- (δ) Καμία από τις παραπάνω

Απάντηση: (γ)

Ο οδηγός ταξί πρέπει να σταματά στο ασφαλέστερο και χωρίς εμπόδια σημείο του οδικού δικτύου για να παραλάβει κάποιο επιβάτη του. Ο εκάστοτε επιβάτης δεν πρέπει να διαμαρτύρεται εάν ο οδηγός παρεκκλίνει λίγα μέτρα εξαιτίας του λόγου αυτού. (1.2.7)

45. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι ορθή ή ορθές στην περίπτωση που μεταφέρεται παιδί ύψους κάτω των 150cm σε αστικό ταξί;

- (α) Το παιδί μεταφέρεται σε οποιοδήποτε κάθισμα νοουμένου ότι γίνεται χρήση ζώνης ασφαλείας
- (β) Το παιδί μεταφέρεται σε οποιοδήποτε κάθισμα νοουμένου ότι γίνεται χρήση συστήματος συγκράτησης για παιδιά με την προϋπόθεση όμως ότι το παιδικό κάθισμα ή το σύστημα συγκράτησης δεν θα τοποθετείται με μέτωπο προς τα πίσω (ανάποδα) σε θέση επιβάτη η οποία προστατεύεται με αερόσακο εκτός αν αυτός έχει απενεργοποιηθεί.
- (γ) σε περίπτωση που δεν διατίθεται ή προσκομίζεται σύστημα συγκράτησης για παιδιά, σε οποιοδήποτε κάθισμα εκτός των πρόσθιων καθισμάτων νοουμένου ότι συγκρατείται με ζώνη ασφαλείας.
- (δ) Το (β) και (γ)

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφαλείας Τροποποιητικό Νόμο 116(Ι)/2018, παιδί ύψους κάτω των 150cm μεταφέρεται με όχημα κατηγορίας M1 στο οποίο χορηγήθηκε Άδεια Οδικής Χρήσης αγροτικού ή αστικού ταξί στην περίπτωση μεταφοράς επί μισθώσει:

- (i) σε οποιοδήποτε κάθισμα νοουμένου ότι γίνεται χρήση συστήματος συγκράτησης για παιδιά με την προϋπόθεση όμως ότι το παιδικό κάθισμα ή το σύστημα συγκράτησης δεν θα τοποθετείται με μέτωπο προς τα πίσω (ανάποδα) σε θέση επιβάτη η οποία προστατεύεται με αερόσακο εκτός αν αυτός έχει απενεργοποιηθεί.
- (ii) σε περίπτωση που δεν διατίθεται ή προσκομίζεται σύστημα συγκράτησης για παιδιά, σε οποιοδήποτε κάθισμα εκτός των πρόσθιων καθισμάτων νοουμένου ότι συγκρατείται με ζώνη ασφαλείας. (1.2.7)

46. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Ένας οδηγός ταξί προτού αρχίσει τη βάρδια του πρέπει να ελέγχει τα φρένα, τα ελαστικά, το ψυκτικό υγρό και τα λάδια
- (β) Ένας οδηγός ταξί πριν ή κατά τη διάρκεια της οδήγησης πρέπει να καταναλώνει πλούσια γεύματα, ώστε να έχει «μεγαλύτερες αντοχές» κατά την οδήγηση
- (γ) Ένας οδηγός ταξί πρέπει να φορεί ζώνη ασφαλείας και να ενημερώνει και τους πελάτες ότι πρέπει να προσδένονται με αυτή
- (δ) Ένας οδηγός ταξί πρέπει σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου συμβάντος να ενημερώνει τον εργοδότη του ή και τις τοπικές Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης

Απάντηση: (β)

Ένας οδηγός ταξί πριν ξεκινήσει τη βάρδια του ή και κατά τη διάρκεια αυτής είναι σημαντικό να αποφεύγει τα πλούσια γεύματα, καθώς μπορεί να του προκαλέσουν υπνηλία. (1.2.7)

Κεφάλαιο 1.3: Ανάδειξη του γοήτρου των οδηγών ταξί και γενικότερα του επαγγέλματος του οδηγού ταξί

47. Οι βασικές αρχές που καθορίζουν την ποιότητα της υπηρεσίας του επαγγέλματος των οδηγών ταξί δεν περιλαμβάνουν θέματα που αφορούν:

- (α) τον οδηγό
- (β) την κατάσταση του ταξί
- (γ) το ύψος της χρέωσης για την παρεχόμενη υπηρεσία
- (δ) το οδικό δίκτυο

Απάντηση: (δ)

Οι βασικές αρχές που καθορίζουν την ποιότητα της υπηρεσίας του επαγγέλματος των οδηγών ταξί περιλαμβάνουν θέματα που αφορούν:

- Στην παροχή συνεπούς και αξιόπιστης υπηρεσίας
- Στην κατάσταση του ταξί
- Στο ύψος της χρέωσης για την παρεχόμενη υπηρεσία
- Στον οδηγό (1.3.1)

48. Το γόητρο του επαγγέλματος του οδηγού ταξί επηρεάζεται από.....

- (α) την εμφάνιση των οδηγών ταξί
- (β) τη συμπεριφορά τους απέναντι στους επιβάτες
- (γ) την κατάσταση των ταξί που χρησιμοποιούν
- (δ) όλα τα παραπάνω

Απάντηση: (δ)

Οι βασικές αρχές που καθορίζουν την ποιότητα της υπηρεσίας του επαγγέλματος των οδηγών ταξί περιλαμβάνουν θέματα που αφορούν:

- Στην παροχή συνεπούς και αξιόπιστης υπηρεσίας,
- στην κατάσταση του ταξί,
- στο ύψος της χρέωσης για την παρεχόμενη υπηρεσία και
- στον οδηγό (1.3.1)

49. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν ισχύει;

Ένας οδηγός ταξί

- (α) θα πρέπει να προτιμά πελάτες μακρινών αποστάσεων, αφού θα έχει περισσότερο κέρδος
- (β) θα πρέπει να προσφέρει το ίδιο καλά τις υπηρεσίες του σε όλους τους πελάτες ανεξαρτήτως οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων
- (γ) θα πρέπει να διατηρεί το όχημά του σε καλή κατάσταση, τόσο από θέμα καθαριότητας, όσο και από μηχανολογικής πλευράς
- (δ) όλα τα πιο πάνω ισχύουν

Απάντηση: (α)

Ο οδηγός ταξί δεν θα πρέπει να αρνείται τις υπηρεσίες του βάσει της απόστασης και της τοποθεσίας από την οποία θα παραλάβει ένα πελάτη, ως επίσης και βάσει του προορισμού του πελάτη, εκτός αν συντρέχουν λόγοι που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά του, όπως π.χ. αν επικρατούν επικίνδυνες καιρικές συνθήκες (χιόνι, παγετός). (1.3.1)

50. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι η ορθή;

- (α) Ένας οδηγός ταξί πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση των πελατών της δικής του εθνικότητας
- (β) Ένας οδηγός ταξί δεν πρέπει να παρέχει τις υπηρεσίες του σε κάποιο πελάτη που είναι αλλοδαπός
- (γ) Ένας οδηγός ταξί οφείλει να φροντίζει για την καθαριότητα του οχήματος εργασίας του
- (δ) Ένας οδηγός ταξί οφείλει να εξοπλίζει το ταξί του με εκτυπωτή αποδείξεων είσπραξης

Απάντηση: (γ)

Η κατάσταση του ταξί είναι αυτή που διασφαλίζει την άνετη και ασφαλή μεταφορά του πελάτη στον προορισμό του. Είναι σημαντικό ο οδηγός ταξί να φροντίζει για τη συνεχή καθαριότητα του αυτοκινήτου του, τόσο εντός όσο και εκτός, αφού αυτή είναι η εικόνα του χώρου εργασίας του που του προσδίδει και τον ανάλογο βαθμό της επαγγελματικότητάς του. (1.3.1)

51. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Ένας οδηγός ταξί πρέπει να φροντίζει ώστε να έχει πάντοτε τα απαραίτητα ρέστα που θα δώσει στον πελάτη
- (β) Ο οδηγός ταξί πρέπει πάντοτε να εκδίδει απόδειξη είσπραξης στον πελάτη
- (γ) Οι ταρίφες διαφοροποιούνται ανάλογα με την ώρα που γίνεται η μίσθωση του ταξί (μέρα ή νύκτα)
- (δ) Καμία από τις πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Ο οδηγός θα πρέπει να εκδίδει απόδειξη είσπραξης, εφόσον του ζητηθεί από τον πελάτη. (1.3.1)

52. Στην κατηγορία των πελατών με ειδικές ανάγκες στο όχημα εντάσσονται.....

- (α) οι εγκυμονούσες γυναίκες
- (β) τα άτομα τρίτης ηλικίας
- (γ) τα άτομα με αναπηρίες
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Στην κατηγορία άτομα με ειδικές ανάγκες ανήκουν τα παιδιά, οι έγκυες γυναίκες, ασθενείς, ηλικιωμένοι και άτομα με νοητικές ή σωματικές αναπηρίες. Τα άτομα αυτά χρήζουν ιδιαίτερης μεταχείρισης σε σχέση με τους άλλους ανθρώπους. Ένας οδηγός ταξί είναι σημαντικό να γνωρίζει πώς να συμπεριφερθεί στα συγκεκριμένα άτομα και να διαθέτει ένα ειδικά εξοπλισμένο ταξί, που να διευκολύνει τη διακίνηση των συγκεκριμένων ατόμων. (1.3.1)

53. Αν σας ζητηθεί να μεταφέρετε ένα επιβάτη με κάποια μορφή αναπηρίας στο ταξί σας....

- (α) θα πρέπει να κάνετε υποθέσεις αναφορικά με τις ανάγκες του και να του παρέχετε τη βοήθεια που εσείς κρίνετε απαραίτητη
- (β) δεν πρέπει να του παρέχετε οποιαδήποτε βοήθεια, εκτός και αν σας το ζητήσει ο ίδιος
- (γ) θα πρέπει να συζητήσετε μαζί του ώστε να μπορέσετε να αντιληφθείτε ποιες ακριβώς είναι οι ανάγκες του και να μπορέσετε να τον βοηθήσετε αποτελεσματικά
- (δ) θα πρέπει να προθυμοποιηθείτε να τον βοηθήσετε και να επιμένετε ακόμα και αν ο επιβάτης σας δείξει ότι δεν το επιθυμεί

Απάντηση: (γ)

Ένας οδηγός ταξί δεν πρέπει να κάνει υποθέσεις αναφορικά με τις ανάγκες που μπορεί να έχει ένας πελάτης του, αλλά να συζητά μαζί του και να του δίνει απλόχερα τη βοήθειά του. (1.3.1)

54. Αν ο επιβάτης αντιμετωπίζει δυσκολίες ή κινείται αργά, ο οδηγός ταξί πρέπει

- (α) να δείξει προθυμία για παροχή βοήθειας και να επιμένει αν ο επιβάτης δεν το επιθυμεί
- (β) να δείξει προθυμία για παροχή βοήθειας και να μην επιμένει αν ο επιβάτης δεν το επιθυμεί
- (γ) να περιμένει υπομονετικά μέχρι να εισέλθει στο ταξί από μόνος του ο επιβάτης, ώστε να μην τον κάνει να αισθανθεί ένοχος για τις αδυναμίες του
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Ένας οδηγός ταξί είναι απαραίτητο να φροντίζει να κατανοεί τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιβατών με ειδικές ανάγκες ή με μειωμένη κινητικότητα, προκειμένου να μπορεί να τους παρέχει την κατάλληλη βοήθεια και να συνεισφέρει στην περαιτέρω ικανοποίησή τους. Αν ο πελάτης απορρίψει την προσφορά του οδηγού για βοήθεια, τότε ο οδηγός ταξί δε πρέπει να επιμένει. (1.3.1)

55. Σε περίπτωση που σας ζητηθεί να μεταφέρετε με το ταξί σας ένα άτομο με κάποιας μορφής αναπηρία, το οποίο έχει συνοδό, θα πρέπει:

- (α) να απευθύνετε το λόγο στο άτομο που το συνοδεύει ώστε να μπορέσετε να συνεννοηθείτε πιο γρήγορα και αποτελεσματικά
- (β) να παρέχετε τη βοήθεια που εσείς θεωρείτε καταλληλότερη, χωρίς να ρωτήσετε τίποτα ούτε τον πελάτη σας ούτε το συνοδό του, ούτως ώστε να μην τον κάνετε να αισθανθεί άβολα
- (γ) να απευθύνετε το λόγο στο ανάπηρο άτομο, ούτως ώστε να σας υποδείξει το ίδιο το είδος της βοήθειας που χρειάζεται
- (δ) να αποφύγετε την οπτική επαφή με τον πελάτη διότι αυτή μπορεί να τον κάνει να αισθανθεί άβολα

Απάντηση: (γ)

Για σκοπούς καλύτερης επικοινωνίας, ένας οδηγός ταξί πρέπει να μιλά απευθείας μαζί με τους επιβάτες που έχουν ειδικές ανάγκες. Να μην απευθύνει το λόγο στο άτομο που τους συνοδεύει, εκτός και αν οι ίδιοι του το ζητήσουν (1.3.1)

56. Τι δεν πρέπει να κάνει ένας οδηγός ταξί όταν μεταφέρει κάποιο πελάτη με δυσκολίες στην ομιλία;

- (α) Να διατηρεί οπτική επαφή με τον επιβάτη
- (β) Να μιλά με υψωμένο τον τόνο της φωνής του
- (γ) Να τον ρωτά μόνο ένα πράγμα κάθε φορά
- (δ) Να διαπιστώνει τον τρόπο επικοινωνίας που προτιμά ο πελάτης

Απάντηση: (β)

Ένας οδηγός ταξί πρέπει πάντοτε να μιλά καθαρά και σε ήπιους τόνους στους πελάτες του, χωρίς να φωνάζει. (1.3.1)

57. Όταν ένας οδηγός ταξί θα παραλάβει άτομο με ολική ή μερική τύφλωση από το σπίτι του τότε θα πρέπει:

- (α) να παραμένει στο όχημά του και να περιμένει τον πελάτη μέχρι να βγει έξω
- (β) να παραμείνει στο όχημά του και να κορνάρει συνεχώς για να τον ακούσει ο πελάτης
- (γ) να κτυπά διακριτικά την πόρτα του σπιτιού του πελάτη για να κάνει αισθητή την άφιξή του
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Ένας οδηγός ταξί όταν πρόκειται να παραλάβει ένα άτομο με ολική ή μερική τύφλωση από το σπίτι του ή από κάποιο άλλο κτίριο κτυπά την πόρτα ή εισέρχεται στο κτίριο για να κάνει αισθητή την άφιξή του. Στη συνέχεια ζητά από τον πελάτη να του καθορίσει το είδος της βοήθειας που χρειάζεται και του την προσφέρει. (1.3.1)

58. Με ποιο τρόπο πρέπει να συμπεριφερθεί ένας οδηγός ταξί σε περίπτωση που ένας προτιθέμενος πελάτης με μερική ή ολική τύφλωση του ζητήσει να τον καθοδηγήσει στο όχημά του;

- (α) Να του ανοίξει την πόρτα και να του περιγράψει λεκτικά πώς θα καταφέρει να φτάσει στο όχημα ταξί και να εισέλθει μέσα σε αυτό
- (β) Να του προσφέρει το μπράτσο του και να τον καθοδηγήσει στο όχημά του, ενημερώνοντας τον έγκαιρα για τα διάφορα εμπόδια που θα συναντήσουν στο δρόμο τους
- (γ) Να παραμείνει στο όχημά του και να τον βοηθήσει να εισέλθει σε αυτό δίνοντάς του τις κατάλληλες οδηγίες
- (δ) Να τον αφήσει να τον ακολουθεί κρατώντας τον από τον ώμο

Απάντηση: (β)

Σε μια τέτοια περίπτωση, ο οδηγός ταξί θα πρέπει:

- να ενημερώνει τον πελάτη για εμπόδια όπως σκάλες ή περιστρεφόμενες πόρτες, καθώς τον καθοδηγεί. Λίγο πριν φτάσουν στο εμπόδιο, ο οδηγός πρέπει να πληροφορεί τον πελάτη για την ύπαρξη του εμποδίου
- όταν δεν είναι σίγουρος για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χειριστεί ένα εμπόδιο, πρέπει να ρωτά τον πελάτη γι' αυτό
- κατά την άφιξη του στο όχημα, θα πρέπει ο οδηγός ταξί να πληροφορήσει τον πελάτη αναφορικά με τον τύπο του οχήματος και την κατεύθυνση προς την οποία είναι στραμμένο. Επιπλέον, θα πρέπει να απλώσει το χέρι του προς το χερούλι της πόρτας, να ζητήσει από τον πελάτη να τοποθετήσει το χέρι του πάνω στο δικό του και με αυτό τον τρόπο να τον κατευθύνει, ώστε να πιάσει το χερούλι της πόρτας για να μπορέσει στη συνέχεια να καθίσει μέσα στο όχημα. (1.3.1)

59. Όταν ένας οδηγός ταξί συνομιλεί με κάποιο πελάτη του με μερική ή ολική κώφωση πρέπει

- (α) να μιλά αργά, ξεκάθαρα και πάρα πολύ δυνατά
- (β) να κοιτάζει τον επιβάτη στα μάτια όταν του μιλά, ώστε αυτός να μπορεί να δει το στόμα του
- (γ) να ελέγχει με ερωτήσεις την κατανόηση του επιβάτη
- (δ)** το β και γ

Απάντηση: (δ)

Όταν ένας οδηγός ταξί συνομιλεί με κάποιο πελάτη με μερική ή ολική κώφωση είναι σημαντικό να φροντίζει να τον κοιτάζει στα μάτια και να βεβαιώνεται πως αυτός μπορεί να δει το στόμα του. Οι κινήσεις των χειλιών του καθώς μιλά, πρέπει να είναι ξεκάθαρες, όχι όμως υπερβολικές. Επίσης πρέπει να χρησιμοποιεί χειρονομίες και εκφράσεις προσώπου για να περάσει το μήνυμά του, αλλά και να ελέγχει με ερωτήσεις την κατανόηση του πελάτη του. (1.3.1)

60. Ως παράλογο αίτημα ενός επιβάτη με γνωστικές αναπηρίες προς τον οδηγό ταξί θεωρείται.....

- (α) η παροχή λεπτομερών οδηγιών
- (β) η ύπαρξη σκύλου βοηθού κατά τη διαδρομή
- (γ) η παροχή γραπτών οδηγιών
- (δ)** κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Λογικά αιτήματα των πελατών με γνωστικές αναπηρίες μπορεί να είναι:

- γραπτές ή επαναλαμβανόμενες οδηγίες
- λεπτομερείς οδηγίες
- κατά προτεραιότητα επιβίβαση στις στάσεις του ταξί
- ύπαρξη συνοδού ή σκύλου-βοηθού κατά τη διαδρομή (1.3.1)

Κεφάλαιο 1.4: Επιπρόσθετος απαραίτητος εξοπλισμός για τα ταξί.

61. Ποιο από τα παρακάτω δεν εμπίπτει στον απαραίτητο και υποχρεωτικό εξοπλισμό ενός οχήματος αστικού ταξί;

- (α) ταξίμετρο
- (β) Κορδέλα Ασφαλείας με ένσημο ασφαλείας
- (γ) εξωτερική φωτεινή πινακίδα οροφής με την ένδειξη ΤΑΞΙ
- (δ)** σύστημα πλοήγησης (GPS)

Απάντηση: (δ)

Το σύστημα πλοήγησης (GPS) δεν περιλαμβάνεται στον απαραίτητο και υποχρεωτικό εξοπλισμό ενός οχήματος ταξί, ωστόσο συστήνεται για βοήθεια προς τον οδηγό ταξί. (1.4.1)

62. Βάσει του Περί της Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμου και Κανονισμών αυτού σε ότι αφορά τα ταξί τι πρέπει να διαθέτει ένα ταξί για να μπορεί να λειτουργεί ως αστικό;

- (α) Φωτεινή πινακίδα αναγνωρίσεως στην οροφή του ταξί με την ένδειξη «ΤΑΧΙ»
- (β) ταξίμετρο και κορδέλα αναγνώρισης
- (γ) τα εγκεκριμένα κόμιστρα που να είναι τοποθετημένα στα σταθερά μέρη των πίσω παραθύρων του οχήματος
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Με βάση τη συγκεκριμένη νομοθεσία, ένα ταξί πρέπει να διαθέτει, φωτεινή πινακίδα αναγνωρίσεως στην οροφή του ταξί με την ένδειξη «ΤΑΧΙ», εγκατεστημένο ταξίμετρο, κορδέλα αναγνώρισης, τα εγκεκριμένα κόμιστρα που είναι τοποθετημένα στα σταθερά μέρη των πίσω παραθύρων του οχήματος κ.α. (1.4.1)

63. Ταξίμετρο πρέπει να διαθέτουν:

- (α) τα αγροτικά ταξί
- (β) τα αστικά ταξί
- (γ) τα υπεραστικά ταξί
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Τα αστικά ταξί σύμφωνα με το νόμο πρέπει να διαθέτουν ταξίμετρο. (1.4.1)

64. Σε ποια/ες κατηγορίες ταξί είναι απαραίτητο να υπάρχει εσωτερική φωτεινή πινακίδα με την ένδειξη «ελεύθερο»/«hire», η οποία να είναι συνδεδεμένη με το ταξίμετρο και να σβήνει όταν αυτό ενεργοποιείται;

- (α) Στα αγροτικά ταξί
- (β) Στα αστικά ταξί
- (γ) Στα υπεραστικά ταξί
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Κάθε αστικό ταξί πρέπει να διαθέτει μία εσωτερική φωτεινή πινακίδα με την ένδειξη ΕΛΕΥΘΕΡΟ (FOR HIRE) στην αριστερή γωνία του ταμπλό, η οποία είναι συνδεδεμένη με το ταξίμετρο (όταν ενεργοποιηθεί το ταξίμετρο η πινακίδα σβήνει και αντίθετα). (1.4.1)

65. Στην κορδέλα αναγνώρισης κάθε οχήματος ταξί δε χρειάζεται να αναγράφεται/ονται....

- (α) η έδρα του ταξί
- (β) ο μέγιστος αριθμός επιβατών που μπορεί να μεταφέρει το ταξί
- (γ) ο αριθμός της άδειας οδικής χρήσης του ταξί
- (δ) οι αριθμοί εγγραφής του ταξί

Απάντηση: (β)

Η εσωτερική κορδέλα αναγνώρισης αυτοκόλλητου τύπου που πρέπει να τοποθετείται στο πίσω γυαλί κάθε οχήματος ταξί, με πρόσοψη προς τα έξω, πρέπει να φέρει τις εξής ενδείξεις: (α) τους αριθμούς εγγραφής του ταξί (β) την έδρα του ταξί (γ) τον αριθμό της άδειας οδικής χρήσης και (δ) το ένσημο ασφαλείας της Κυπριακής Δημοκρατίας. (1.4.1)

66. Ο απαραίτητος εξοπλισμός που πρέπει να διαθέτουν όλα τα οχήματα ταξί τοποθετείται σε αυτά από εξειδικευμένα συνεργεία με εξαίρεση:

- (α) τις πινακίδες εγγραφής του ταξί

(β) την εσωτερική φωτεινή πινακίδα με την ένδειξη «ΕΛΕΥΘΕΡΟ» (FOR HIRE)

(γ) τους καταλόγους κομίστρων

(δ) το ταξίμετρο

Απάντηση: (γ)

Τόσο οι κατάλογοι κομίστρων όσο και η αναγνωριστική κορδέλα δεν τοποθετούνται στα οχήματα ταξί από εξειδικευμένα συνεργεία αλλά στο Κ.Ε.Μ.Ο. (1.4.1)

67. Ποιος/οι σφραγίζει/ουν το ταξίμετρο με το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τοποθετεί/ούν το ένσημο ασφαλείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στην κορδέλα αναγνώρισης που πρέπει να διαθέτει κάθε όχημα ταξί;

(α) τα ΚΕΜΟ

(β) το Ιδιωτικά Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου (Ι.Κ.ΤΕ.Ο.)

(γ) εξειδικευμένοι ιδιώτες τεχνικοί

(δ) τα ΙΚΤΕΟ

Απάντηση: (α)

Το ΚΕΜΟ αφού σφραγίσει το ταξίμετρο με το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας, τοποθετεί την κορδέλα αναγνώρισης με το ένσημο ασφαλείας και προμηθεύει και τα αυτοκόλλητα με τα εγκεκριμένα κόμιστρα. (1.4.1)

68. Ποιος/οί εγκαθιστά/ούν ταξίμετρα σε οχήματα ταξί;

(α) τα ΚΕΜΟ

(β) το Τμήμα Οδικών Μεταφορών

(γ) εξειδικευμένοι ιδιώτες τεχνικοί

(δ) τα ΙΚΤΕΟ

Απάντηση: (γ)

Η εγκατάσταση ταξιμέτρων σε οχήματα ταξί γίνεται από εξειδικευμένους ιδιώτες τεχνικούς (1.4.1)

69. Όταν ένα αστικό ταξί μεταφέρει 5 επιβάτες η ταρίφα του αυξάνεται κατά..... σε σχέση με την τελική τιμή.

(α) 15%

(β) 20%

(γ) 30%

(δ) 40%

Απάντηση: (β)

Όταν ένα αστικό ταξί μεταφέρει 5 επιβάτες η ταρίφα του μπορεί να αυξηθεί κατά 20% σε σχέση με την τελική τιμή. (1.4.1)

70. Όταν ένα αστικό ταξί μεταφέρει 6 επιβάτες η ταρίφα του αυξάνεται κατά..... σε σχέση με την τελική τιμή.

(α) 15%

(β) 20%

(γ) 30%

(δ) 40%

Απάντηση: (δ)

Όταν ένα αστικό ταξί μεταφέρει 6 επιβάτες η ταρίφα του μπορεί να αυξηθεί κατά 40% σε σχέση με την τελική τιμή. (1.4.1)

71. Επιπλέον χρέωση στην ταρίφα ενός αστικού ταξί μπορεί να υπάρξει όταν.....

- (α) ο επιβάτης μεταφέρει αποσκευές άνω των 5 κιλών
- (β) ο επιβάτης μεταφέρει αποσκευές άνω των 12 κιλών
- (γ) ο επιβάτης μεταφέρει αποσκευές άνω των 20 κιλών
- (δ) ο επιβάτης μεταφέρει αποσκευές άνω των 25 κιλών

Απάντηση: (γ)

Όταν ο επιβάτης μεταφέρει αποσκευές άνω των 12 kg, τότε μπορεί να υπάρξει επιπλέον χρέωση στην ταρίφα ενός αστικού ταξί. (1.4.1)

72. Ποια από τις παρακάτω αργίες δεν περιλαμβάνεται στις μέρες όπου ισχύει επιπλέον χρέωση στα δρομολόγια των οδηγών ταξί;

- (α) 1^η Μαΐου
- (β) 25^η Δεκεμβρίου
- (γ) 31^η Δεκεμβρίου
- (δ) 1^η Οκτωβρίου

Απάντηση: (δ)

Επιπρόσθετες χρεώσεις υπάρχουν στις πιο κάτω περιπτώσεις:

δημόσιες αργίες – Για τις συγκεκριμένες μέρες (24η, 25η, 26η, 31η Δεκεμβρίου, 1η Ιανουαρίου, Μεγάλη Παρασκευή, Μεγάλο Σάββατο, Πάσχα, Δευτέρα του Πάσχα, 1η Μαΐου) υπάρχει επιπλέον καθορισμένη χρέωση (1.4.1)

73. Ποια από τις παρακάτω μέρες, δεν περιλαμβάνεται στις μέρες όπου ισχύει επιπλέον χρέωση στα καθορισμένα δρομολόγια των οδηγών ταξί;

- (α) Μεγάλη Πέμπτη
- (β) Μεγάλη Παρασκευή
- (γ) Μεγάλο Σάββατο
- (δ) Όλες περιλαμβάνονται

Απάντηση: (α)

Επιπρόσθετες χρεώσεις υπάρχουν στις πιο κάτω περιπτώσεις:

δημόσιες αργίες – Για τις συγκεκριμένες μέρες (24^η, 25^η, 26^η, 31^η Δεκεμβρίου, 1^η Ιανουαρίου, Μεγάλη Παρασκευή, Μεγάλο Σάββατο, Πάσχα, Δευτέρα του Πάσχα, 1^η Μαΐου) υπάρχει επιπλέον καθορισμένη χρέωση (1.4.1)

74. Όταν διαπιστωθεί βλάβη στο ταξίμετρο, ο οδηγός ταξί θα πρέπει

- (α) να προσπαθήσει να το επιδιορθώσει και αν δε τα καταφέρει να επικοινωνήσει με κάποιο ειδικό τεχνικό
- (β) αφού ολοκληρώσει τη βάρδια του να επικοινωνήσει με κάποιο ειδικό τεχνικό για να το επιδιορθώσει
- (γ) να αποσύρει αμέσως το ταξί και να αποταθεί σε κάποιο ειδικό τεχνικό για να το επιδιορθώσει
- (δ) να συνεχίσει να εργάζεται συμφωνώντας την τιμή από πριν με τον πελάτη του και όταν μπορέσει να αποταθεί σε κάποιο ειδικό τεχνικό για να το επιδιορθώσει

Απάντηση: (γ)

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί βλάβη στο ταξίμετρο, τότε ο οδηγός ταξί σύμφωνα με τον Κανονισμό 13(IV)(α) των ΚΔΠ 53/91 οφείλει αμέσως να αποσύρει το ταξί του και να μεριμνήσει για την επιδιόρθωση του. Στη συνέχεια πρέπει να παρουσιάσει το ταξί για να ελεγχθεί από τα ΚΕΜΟ και να σφραγιστεί. (1.4.1)

75. Ποιο από τα παρακάτω δε χρειάζεται να βρίσκεται αναρτημένο σε περίοπτη θέση στο εσωτερικό του ταξί;

- (α) ο πίνακας των εκάστοτε εγκεκριμένων κομίστρων
- (β) η επαγγελματική ταυτότητα του οδηγού ταξί
- (γ) η επαγγελματική άδεια οδήγησης του οδηγού ταξί
- (δ) η κορδέλα αναγνώρισης του ταξί με το ένσημο ασφαλείας

Απάντηση: (γ)

Στο εσωτερικό ενός οχήματος ταξί θα πρέπει να υπάρχουν αναρτημένα σε περίοπτη θέση:

- ο πίνακας των εκάστοτε εγκεκριμένων κομίστρων
- η επαγγελματική ταυτότητα του οδηγού, σε σημείο που να γίνεται αντιληπτή από τον πελάτη
- η κορδέλα αναγνώρισης του ταξί με το ένσημο ασφαλείας, η οποία όμως βλέπει προς τα έξω του ταξί (1.4.2)

76. Ποια είναι η Αρμόδια Αρχή η οποία εγκρίνει την τοποθέτηση διαφημίσεων σε ταξί;

- (α) η Αρχή Αδειών
- (β) το Τμήμα Οδικών Μεταφορών
- (γ) το Συμβούλιο Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς
- (δ) ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Απάντηση: (α)

Η Αρχή Αδειών έχει εξουσία να εγκρίνει την τοποθέτηση διαφημίσεων σε οχήματα ταξί. (1.4.1)

77. Αν ο πελάτης ζητήσει από τον οδηγό ταξί στο τέλος της διαδρομής να του εκδώσει απόδειξη, τι πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά σε αυτή;

- (α) ο αριθμός εγγραφής του ταξί και το ονοματεπώνυμο του επαγγελματία οδηγού.
- (β) η ημερομηνία και ώρα που έγινε η μίσθωση,
- (γ) η αφετηρία και το τέρμα της μίσθωσης
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Οι πελάτες δικαιούνται να απαιτούν την έκδοση απόδειξης μετά το τέλος της διαδρομής, στην οποία να αναγράφεται ο αριθμός εγγραφής του ταξί, η ημερομηνία και ώρα που έγινε η μίσθωση, η αφετηρία και το τέρμα της μίσθωσης και το ονοματεπώνυμο του επαγγελματία οδηγού. (1.4.1)

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ 1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Ο γιος ενός φίλου σας ηλικίας 20 ετών ενδιαφέρεται να εργαστεί ως οδηγός ταξί και σας ρωτά για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει. Τι θα τον συμβουλευάτε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

Θα τον συμβούλευα αρχικά να εξασφαλίσει το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΚ) οδηγού Ταξί. Δηλαδή να παρακαθήσει και επιτύχει στις εξετάσεις για απόκτηση του ΠΕΚ οδηγού Ταξί

και όταν συμπληρώσει την ηλικία των 21 ετών και πληροί όλες τις προϋποθέσεις για απόκτηση Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού κατηγορίας Ταξί να υποβάλει αίτηση στην Αρμόδια Αρχή.

2. Το όχημα της γυναίκας σας χαλά και σας ζητά να οδηγήσει το ταξί σας γιατί έχει μια επείγουσα υποχρέωση. Εσείς είστε με άδεια εκείνη την ημέρα και δεν χρειάζεστε το όχημα σας. Τι θα κάνετε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

Δεν μπορείτε να επιτρέψετε στην γυναίκα σας να οδηγήσει το ταξί σας χωρίς να κατέχει επαγγελματική άδεια οδηγού κατηγορίας 'Τ'.

Απαγορεύεται η οδήγηση οχήματος ταξί από άτομα που δεν κατέχουν επαγγελματική άδεια οδηγού, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις όπως μηχανικός για σκοπούς μηχανικού ελέγχου του οχήματος, επαγγελματίας εκπαιδευτής για σκοπούς παροχής εκπαίδευσης οδηγών και μέλος του Κυπριακού Στρατού, της Εθνικής Φρουράς, της Αστυνομίας, της Ελληνικής Δύναμης Κύπρου, της Πολιτικής Άμυνας όταν οδηγούν όχημα που ανήκει στην αντίστοιχη υπηρεσία.

3. Ποια είναι τα κριτήρια χορήγησης Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού ταξί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι μεταξύ 21 – 70 ετών, να διαθέτει φυσική ικανότητα να ασκεί το επάγγελμα του οδηγού ταξί όπως βεβαιώνεται από σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από εγγεγραμμένο ιατρό, να είναι κάτοχος Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Κατάρτισης οδηγού ταξί, να προσκομίσει Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου από την Αστυνομία στο οποίο αναφέρεται ότι δεν έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο για αδικήματα και του έχει στερηθεί η Επαγγελματική Άδεια Οδηγού, ή έχει καταδικαστεί για ορισμένα αδικήματα και δεν έχει αποκατασταθεί. Επίσης πρέπει να πληροί την προϋπόθεση της ικανότητας οδήγησης κατέχοντας άδεια οδήγησης κατηγορίας Β για περίοδο πέραν των 2 ετών.

4. Η επαγγελματική σας άδεια οδήγησης έχει λήξει και για 25 μήνες δεν την ανανεώσατε. Τι συνέπειες έχει αυτό;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

Σε περίπτωση που η επαγγελματική άδεια οδηγού που λήξει και δεν την ανανεωθεί εντός 2 ετών τότε η επαγγελματική άδεια καθίσταται αυτομάτως μη ανανεώσιμη.

5. Για ποιους λόγους μπορεί η Αρμόδια Αρχή με βάση το Άρθρο 8(3) του Ν. 80(I)/2011 να ανακαλέσει ή να αναστείλει αυτόματα και στην ίδια έκταση την επαγγελματική άδεια οδηγού χωρίς να δώσει στον οδηγό προειδοποίηση και δικαίωμα να υποβάλει λόγους που να αντικρούουν την ενέργεια αυτή;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

- Αν ο κάτοχος της στερηθεί με οποιοδήποτε τρόπο του δικαιώματος να κατέχει άδεια οδήγησης του μηχανοκίνητου οχήματος της κατηγορίας του οχήματος με την οποία κατέχει την άδεια·
- Αν ο κάτοχος της στερηθεί του δικαιώματος, κατοχής ή απόκτησης ή διατήρησης Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού δυνάμει των διατάξεων του Νόμου είτε από Δικαστήριο·
- Αν ο κάτοχος της παύσει να πληροί την προϋπόθεση της φυσικής ικανότητας.
- Αν ο κάτοχος της καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την κατοχή Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού και δεν έχει αποκατασταθεί.

6. Επαγγελματίας οδηγός ταξί έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο για αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων των περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου. Πώς επηρεάζεται η επαγγελματική άδεια οδηγού του;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.1

Σύμφωνα με το Άρθρο 8B(2) του περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμου του 2011 (Ν. 80(I)/2011) η διάπραξη πολύ σοβαρών αδικημάτων, οδηγεί σε απώλεια του δικαιώματος απόκτησης ή κατοχής επαγγελματικής άδειας οδηγού για μηχανοκίνητο όχημα των κατηγοριών Λεωφορείου και Ταξί.

Το αδίκημα της εμπορίας ναρκωτικών και γενικά οποιοδήποτε αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου θεωρείται από τα σοβαρότερα, με αποτέλεσμα η Αρμόδια Αρχή να του αναστείλει αυτόματα την επαγγελματική άδεια οδηγού.

7. Το όχημα ενός οδηγού αστικού ταξί παρουσιάζει μηχανική βλάβη και δεν μπορεί να το χρησιμοποιήσει. Σας ρωτά εάν μπορεί να δανειστεί το ιδιωτικό όχημα ενός φίλου του γιατί έχει προγραμματισμένες δυο πολύ σημαντικές διαδρομές. Εσείς τι θα του απαντούσατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.2

Δεν μπορεί, γιατί η μεταφορά επιβατών με μίσθωση ή με αμοιβή με το ιδιωτικό όχημα είναι αδίκημα. Το ιδιωτικό όχημα δεν έχει άδεια οδικής χρήσεως ταξί, ούτε και ταξίμετρο. Επίσης οι επιβάτες δεν καλύπτονται από την απαραίτητη ασφαλιστική κάλυψη που έχουν τα οχήματα Δημοσίας Χρήσεως τα οποία καλύπτονται από την Κοινοπραξία Ασφαλιστών Κύπρου.

8. Είστε οδηγός ενός πενταθέσιου αστικού ταξί και σας σταματούν στο δρόμο 5 νεαροί, οι οποίοι σας ζητούν να τους μεταφέρετε σε μπουραρία της πόλης. Σας δίνουν προκαταβολή 50 ευρώ για να τους μεταφέρετε όλους μαζί. Το όχημα σας μπορεί να μεταφέρει μόνο 4 πελάτες. Εσείς τι θα κάνατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.2

Η παραλαβή χρηματικού ποσού, το οποίο δίνεται από πελάτες πριν λειτουργήσει το ταξίμετρο θεωρείται παράνομη. Το κόμιστρο πρέπει να καταβληθεί στο τέρμα της διαδρομής σύμφωνα με την ένδειξη του ταξιμέτρου.

Παράλληλα, η χρήση του ταξί για μεταφορά πέραν του επιτρεπόμενου αριθμού επιβατών, εκτός του ότι είναι παράνομη είναι και επικίνδυνη.

9. Οδηγείται βράδυ και είστε κοντά στην περιοχή της Πύλας. Βλέπετε μια παρέα νεαρών να σας κάνουν σινιάλο να σταματήσετε. Εσείς αντιλαμβάνεστε ότι κάτι ύποπτο και παράνομο συμβαίνει με τους νεαρούς. Τι θα κάνατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

- Σύμφωνα με την επαγγελματική δεοντολογία του οδηγού ταξί ένας οδηγός ταξί δεν πρέπει να αρνείται τη μεταφορά κάποιου πελάτη προς οποιαδήποτε διαδρομή, εκτός αν ο πελάτης αυτός:
 - Βρίσκεται υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή αλκοόλ και δε συνοδεύεται από κάποιο άλλο νηφάλιο άτομο ή
 - Συμπεριφέρεται απρεπώς.

Τότε ο οδηγός ταξί έχει το δικαίωμα να μη σταματήσει και να συνεχίσει τη διαδρομή του. Επιπρόσθετα, ο οδηγός μπορεί να καλέσει την Αστυνομία.

10. Είστε οδηγός αγροτικού ταξί και μεταφέρετε ένα ηλικιωμένο από το χωριό που είναι η έδρα του αγροτικού στο νοσοκομείο της πόλης. Καθώς περιμένετε τον κύριο να τελειώσει από τις εξετάσεις του, μια νεαρή κυρία σας ζητά να τη μεταφέρετε σε κάποιο άλλο σημείο της πόλης. Τι θα κάνατε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.2

Δεν πρέπει να δεχτείτε να μεταφέρετε πελάτες από το ένα σημείο της πόλης σε άλλο γιατί θα παραβιάσατε την έδρα του ταξί. Το αγροτικό ταξί δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για υπηρεσίες μέσα στην πόλη. Επίσης, δεν έχει ταξίμετρο όπως τα αστικά ταξί.

11. Έχετε παραλάβει τον τελευταίο πελάτη της ημέρας. Στα μέσα της διαδρομής σας προσφέρει τσιγάρο και ζητά την άδειά σας να καπνίσει. Είστε καπνιστής. Τι θα πράξετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.2

Το κάπνισμα απαγορεύεται εντός του οχήματος ταξί. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να αρνηθείτε ευγενικά και να εξηγήσετε και στον πελάτη πως ούτε αυτός μπορεί να καπνίσει.

12. Έχετε παραλάβει τον τελευταίο πελάτη της ημέρας και σας ζητά να τον πάρετε σε κοντινό σημείο από το σημείο παραλαβής του. Του ζητάτε να προσδεθεί με τη ζώνη ασφαλείας του, αλλά εκείνος αρνείται. Τι θα πράξετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.5

Ως επαγγελματίας οδηγός ταξί, φροντίδα σας είναι η ασφαλής μεταφορά των πελατών σας. Ανεξαρτήτως απόστασης ή χώρου που θα μεταφερθούν θα πρέπει οι πελάτες σας να χρησιμοποιούν τη ζώνη ασφαλείας τους. Σύμφωνα με τη νομοθεσία για την οδική ασφάλεια, ο οδηγός και οι πελάτες κάθε μηχανοκίνητου οχήματος που κυκλοφορούν σε οποιαδήποτε οδό ή άλλο δημόσιο χώρο υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τις ζώνες ασφαλείας του οχήματος. Συνεπώς, ευθύνη του οδηγού είναι να επιστήσει την προσοχή του επιβάτη ώστε αυτός να φορέσει τη ζώνη του.

13. Ένας συνάδελφος σας λέει ότι δεν έχει εξοπλίσει το ταξί του με μηχανήμα για να αποδέχεται πληρωμές με πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες. Τί θα τον συμβουλευάτε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.7

Θα του εξηγήσω ότι όλοι οδηγοί ταξί θα πρέπει να έχουν τοποθετημένο στα οχήματα τους το ειδικό τερματικό μηχανήμα και είναι υποχρεωμένοι να αποδέχονται και κάρτες ως μέσο πληρωμής.

Σύμφωνα με το Άρθρο 30^Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, η εκμετάλλευση ταξί συμπεριλήφθηκε στις οικονομικές δραστηριότητες που υποχρεώνονται, στα πλαίσια των συναλλαγών τους με καταναλωτές, να αποδέχονται μέσα πληρωμής με κάρτα για την ολοκλήρωση πράξεων πληρωμής. Η άρνηση αποδοχής πληρωμής με κάρτα ή ο καθορισμός ελάχιστου ποσού συναλλαγής για αποδοχή της κάρτας ή η αποδοχή της κάρτας για συναλλαγές ορισμένων προϊόντων συνιστά παράβαση και επισύρει διοικητικό πρόστιμο μέχρι και τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€4,000).

Επίσης, με τον τρόπο αυτό μειώνεται η μεταφορά πολλών μετρητών από ένα οδηγό ταξί και οι όποιοι κίνδυνοι εξυπακούονται από αυτό.

14. Ένας νεαρός συνάδελφος σας ρωτά για τις υποχρεώσεις ενός ιδιοκτήτη αστικού ταξί προς το ΦΠΑ. Τι θα του απαντήσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.7

Η μεταφορά επιβατών και των συνοδευόμενων αποσκευών τους με ταξί και λεωφορεία υπόκειται σε μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 9%. Τα εγκεκριμένα κόμιστρα των ταξί περιλαμβάνουν 9% Φ.Π.Α. και ως εκ τούτου ο κάθε κάτοχος Άδειας Οδικής Χρήσης οφείλει να επιστρέψει το ποσό που αναλογεί στο Φ.Π.Α. πίσω στο Κράτος.

Ο κάθε ιδιοκτήτης Άδειας Οδικής Χρήσης (ΑΟΧ) ταξί οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως την υπηρεσία Φ.Π.Α. μόλις αποκτήσει ή μεταβιβάσει στο όνομα του Α.Ο.Χ. ταξί και πρέπει να επιλέξει σε ποιο καθεστώς επιθυμεί να ενταχθεί. Στο Ειδικό Καθεστώς ΦΠΑ αστικών ταξί (ΕΚΑΤ) ή στο Κανονικό Καθεστώς ΦΠΑ.

Στο ΕΚΑΤ μπορεί να ενταχθεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο ασκεί τη σχετική δραστηριότητα και οφείλει να καταβάλλει στον Έφορο Φορολογίας ένα ετήσιο κατ' αποκοπή ποσό για κάθε άδεια. Το ποσό αντιστοιχεί σε €512,58 τον χρόνο (σε δύο δόσεις των €256,29 την εξαμηνιαία).

Δεν μπορεί να ενταχθεί στο ΕΚΑΤ αν κατέχει πέραν των 2 ΑΟΧ ταξί ή ασκεί παράλληλα άλλες δραστηριότητες και πραγματοποιεί άλλες φορολογικές δραστηριότητες.

Στο Κανονικό καθεστώς ο ιδιοκτήτης της ΑΟΧ καταβάλλει το Φ.Π.Α. ανάλογα με τα έσοδα του.

15. Έχετε παρατηρήσει ότι ένας νεαρός σας συνάδελφος δεν είναι ιδιαίτερα προσεχτικός στον τρόπο που οδηγεί, με αποτέλεσμα να υπάρχουν αντιδράσεις από πελάτες της εταιρείας. Εσείς, ως συνάδελφος και ιδιοκτήτης της εταιρείας ταξί τι θα τον συμβουλευάτε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

- Να οδηγεί προσεκτικά, ακολουθώντας τον Κ.Ο.Κ.
- Να μην επιδεικνύει ανέντιμη ή ανάρμοστη συμπεριφορά για το επάγγελμα.
- Να διαφυλάττει την τιμή και την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος.
- Να συμπεριφέρεται με την επιβαλλόμενη ευπρέπεια και ευγένεια απέναντι στους πελάτες του, στους συναδέλφους του, καθώς και στα αρμόδια όργανα του Νόμου.

16. Παραλαμβάνετε ένα τουρίστα από το αεροδρόμιο Λάρνακας με προορισμό την Λευκωσία. Δεδομένου ότι είναι βράδυ και οι τράπεζες είναι κλειστές, ο πελάτης σας παρακαλεί να του μετατρέψετε 300 στερλίνες σε ευρώ. Εσείς έχετε μαζί σας αυτό το ποσό. Τι θα κάνετε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

Θα πρέπει να εξηγήσετε ευγενικά στον πελάτη ότι θα θέλατε να τον βοηθήσετε άλλα δεν είσαστε υπόχρεος να ανταλλάξετε χρήματα, αφού δεν είναι μέσα στις υποχρεώσεις των οδηγών ταξί. Πληροφορείστε τον πελάτη ότι υπάρχει τράπεζα στο αεροδρόμιο και αν επιθυμεί, μπορείτε να τον μεταφέρετε πίσω στο αεροδρόμιο.

17. Είναι καλοκαίρι και ετοιμάζεστε για μια διαδρομή από Λευκωσία προς Πρωταρά. Ένας φίλος στο γραφείο σας προσφέρει ένα ποτήρι μπίρα για να δροσιστείτε. Τι θα πράξετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.1.5, 1.2.8

Κάθε οδηγός ταξί οφείλει να βρίσκεται σε καλή φυσική και πνευματική κατάσταση ώστε να είναι αποδοτικός στην εργασία του, φροντίζοντας τόσο για την ανάπαυση όσο και για τη διατροφή του. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να καταναλώνει αλκοόλ, φάρμακα ή άλλες ουσίες που μπορεί να μειώσουν την ικανότητά του για οδήγηση. Η κατανάλωση αλκοόλ επιδρά αρνητικά στη νοητική λειτουργία, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του οδηγού. Με την κατανάλωση αλκοόλ αυξάνεται κατά πολύ ο κίνδυνος εμπλοκής σε ατύχημα. Έτσι, επιβάλλεται όπως ο επαγγελματίας οδηγός να μην καταναλώσει καθόλου οποιοδήποτε αλκοολούχο ποτό σε οποιαδήποτε ποσότητα, αν πρόκειται να οδηγήσει.

18. Παραλαμβάνετε πελάτη ο οποίος μόλις επιβιβασθεί στο ταξί σας, σας λέει ότι είναι πολύ βιαστικός και ότι είναι σημαντικό να τον μεταφέρετε σε συγκεκριμένο σημείο σε 15 λεπτά. Εσείς γνωρίζετε από εμπειρία ότι η συγκεκριμένη απόσταση χρειάζεται τουλάχιστον το διπλάσιο χρόνο. Πως θα το χειριστείτε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1, 1.2.7

Θα πρέπει να εξηγήσετε ευγενικά στον πελάτη ότι η συγκεκριμένη απόσταση δεν μπορεί να καλυφθεί σε 15 λεπτά και ότι χρειάζεται τουλάχιστον το διπλάσιο χρόνο. Εξηγήστε ότι δεν μπορείτε να παρανομήσετε. Εάν ο πελάτης επιμένει, ειδοποιήστε το γραφείο σας και προσφερθείτε να ακυρώσετε την κούρσα χωρίς κόστος.

19. Είστε ο υπεύθυνος ενός μεγάλου γραφείου ταξί στην πρωτεύουσα. Τον τελευταίο χρόνο παρατηρείτε ότι η ζήτηση των υπηρεσιών του γραφείου σας μειώθηκε αισθητά και ακούτε συχνά παράπονα από πελάτες για τη συμπεριφορά των οδηγών σας. Εισηγηθείτε 4 τρόπους με τους οποίους θα βελτιώνατε αυτή την κατάσταση.

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

Ένας οδηγός ταξί είναι σημαντικό να συμπεριφέρεται με ευπρέπεια στους πελάτες του και να είναι πρόθυμος να τους παρέχει οποιαδήποτε βοήθεια χρειαστούν. Η φορτοεκφόρτωση των αποσκευών των

πελατών, η παροχή πληροφοριών και η ενημέρωση για τα σημαντικά πολιτιστικά και πολιτισμικά μνημεία του νησιού, αλλά και η παροχή στήριξης για την ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση των πελατών με ειδικές ανάγκες μέσα στο ταξί αποτελούν μερικούς από τους πολλούς τρόπους με τους οποίους ο οδηγός ταξί μπορεί να διευκολύνει τη διακίνησή τους. Επίσης, η υπομονή, η ευγένεια και η θετική ενέργεια αποτελούν αρετές που επιβάλλεται να διαθέτει ένας επαγγελματίας οδηγός ταξί.

20. Ένας συνάδελφος σας ο οποίος είναι ιδιοκτήτης αστικού ταξί με έδρα την Αστική Τροχαία Περιοχή Λευκωσίας σας αναφέρει ότι επειδή στην Λεμεσό υπάρχει αυξημένη εργασία για ταξί προτιμά να εργάζεται με το ταξί του εκεί. Τί θα τον συμβουλευάτε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

Θα τον ενημέρωνα ότι αφού το ταξί του έχει έδρα την Αστική Τροχαία Περιοχή Λευκωσίας σύμφωνα με την Νομοθεσία και τους όρους της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί του, μπορεί να μεταφέρει επιβάτες από την έδρα του προς οπουδήποτε.

Επίσης σύμφωνα με τους πρόσθετους όρους της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί μπορεί να εκτελεί μισθώσεις από οπουδήποτε αλλά απαραίτητα ο προορισμός πρέπει να είναι η έδρα του και να έχει μαζί του γραπτή παραγγελία (voucher).

Αν το ταξί εκτελεί μισθώσεις εντός της Λεμεσού τότε αυτόματα παραβιάζονται οι όροι της Άδειας Οδικής Χρήσης του ταξί και ο οδηγός διαπράττει πειθαρχικό αδίκημα.

21. Πότε ο οδηγός ταξί πρέπει να εκδίδει απόδειξη πληρωμής στον επιβάτη και τί πρέπει να αναγράφεται σε αυτή;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.1

Ο οδηγός ταξί πρέπει να εκδίδει απόδειξη πληρωμής, όταν του ζητείται από τον επιβάτη. Στην απόδειξη πρέπει να αναγράφονται ο αριθμός εγγραφής του ταξί, το ονοματεπώνυμο του επαγγελματία οδηγού, η ημερομηνία και η ώρα που έγινε η μίσθωση, η αφετηρία και το τέρμα της μίσθωσης καθώς και ο αριθμός της απόδειξης.

22. Ποια είναι η Αρμόδια Αρχή για την δίωξη των πειθαρχικών αδικημάτων των επαγγελματιών οδηγών και τί ποινές μπορεί να επιβάλλει;

Απάντηση: στην ενότητα 1.2.3, 1.2.4

Η δίωξη και η τιμωρία πειθαρχικών αδικημάτων αναφορικά με τους επαγγελματίες οδηγούς ταξί αποτελεί, με βάση τον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο 80(Ι)/2011 καθήκον της Αρχής Αδειών.

Οι Αρχή Αδειών μπορεί να επιβάλλει τις ακόλουθες ποινές:

- Γραπτή επίπληξη
- Πρόστιμο (μέχρι και 854 ευρώ)
- Αναστολή ή ανάκληση της επαγγελματικής άδειας οδηγού

23. Καλείστε να μεταφέρετε ένα πελάτη με γνωστική αναπηρία (ειδικές ανάγκες). Εξηγήστε με ποιο τρόπο θα χειριστείτε αυτή την περίπτωση.

Απάντηση: στην ενότητα 1.3.1

- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να συμπεριφέρεται στους πελάτες του με τον τρόπο που θα ήθελε αυτοί να του συμπεριφέρονταν.
- Αν ο πελάτης αντιμετωπίζει δυσκολίες ή κινείται αργά, ο οδηγός πρέπει να είναι υπομονετικός για να μην τον κάνει να αισθανθεί ένοχος για τις αδυναμίες του.
- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να χαμογελά, να είναι καλός ακροατής, να δείχνει σεβασμό και ευγένεια απέναντι στους πελάτες.

- Ένας οδηγός ταξί πρέπει να είναι πρόθυμος να παρέχει βοήθεια, αλλά να μην επιμένει αν ο πελάτης δεν το επιθυμεί.

24. Καλείστε να μεταβείτε στο νοσοκομείο για να παραλάβετε έναν τυφλό πελάτη και να τον μεταφέρετε στο σπίτι του. Πώς θα χειριστείτε την περίπτωση αυτή;

Απάντηση: στην ενότητα 1.3.1

- Να χρησιμοποιείτε το όνομα του πελάτη, αν το γνωρίζετε, ή να αγγίζετε απαλά το μπράτσο του καθώς συστήνει τον εαυτό του, ώστε να γίνεται αντιληπτός.
- Να ζητάτε από τον πελάτη να σας καθορίζει το είδος της βοήθειας που χρειάζεται.
- Στην περίπτωση που το άτομο με μερική ή ολική τύφλωση σας ζητήσει να το καθοδηγήσετε στο ταξί, εσείς πρέπει να του προσφέρετε το μπράτσο σας.
- Κατά την άφιξη του οχήματος, θα πρέπει να πληροφορήσετε τον πελάτη αναφορικά με τον τύπο του οχήματος και την κατεύθυνση προς την οποία είναι στραμμένο. Επιπλέον, θα πρέπει να απλώσετε το χέρι σας προς το χερούλι της πόρτας, να ζητήσετε από τον πελάτη να τοποθετήσει το χέρι του πάνω στο δικό σας και με αυτό τον τρόπο να τον κατευθύνετε, ώστε να πιάσει το χερούλι της πόρτας για να μπορέσει στη συνέχεια να καθίσει μέσα στο όχημα.
- Πρέπει να βοηθάτε στη φόρτωση των αποσκευών του πελάτη του στο ταξί.
- Πρέπει να βοηθάτε τον πελάτη σας να προσδέσει τη ζώνη ασφαλείας του, όταν εισέλθει στο ταξί.
- Κατά την πληρωμή, πρέπει να πληροφορείτε τον πελάτη για τα κόμιστρα που αναγράφονται στο ταξίμετρο (είναι προτιμότερο να γίνεται χρήση ταξίμετρου με φωνή). Όταν ο πελάτης σας δώσει χρήματα, εσείς πρέπει πρώτα να πείτε μεγαλόφωνα το ποσό χρημάτων που σας δόθηκε και ύστερα να τα φυλάξετε. Αν ο πελάτης χρειάζεται ρέστα, εσείς πρέπει να τα μετρήσετε μεγαλόφωνα και να τα τοποθετήσετε απευθείας μέσα στο χέρι του.
- Κατά την άφιξη του πελάτη στον προορισμό του, εσείς πρέπει να τον πληροφορείτε για την τοποθεσία, να του προσφέρετε βοήθεια κατά την έξοδό του από το όχημα και να τον καθοδηγήτε προς μια ασφαλισμένη περιοχή πριν τον εγκαταλείψετε.

25. Καλείστε να μεταφέρετε δυο φοιτητές με προβλήματα ακοής από το πανεπιστήμιο στο σπίτι. Εξηγήστε με ποιο τρόπο θα χειριστείτε αυτήν την περίπτωση.

Απάντηση: στην ενότητα 1.3.1

Ο οδηγός θα πρέπει να κοιτάζει στα μάτια τους φοιτητές και να βεβαιώνεται ότι μπορεί να δουν το στόμα του. Επίσης θα πρέπει να χρησιμοποιεί χειρονομίες και εκφράσεις προσώπου για να περάσει το μήνυμά του. Να χρησιμοποιεί μικρές προτάσεις και απλό λεξιλόγιο, να μιλά αργά. Θα πρέπει να είναι υπομονετικός και να επαναλαμβάνει στους φοιτητές κάτι που είπαν, σε περίπτωση που του ζητηθεί.

26. Ένας πελάτης σας ζητά να τον μεταφέρετε σε κοντινό προορισμό (μόλις 1 χιλιόμετρο από το γραφείο). Εσείς προβληματίζεστε εάν θα τον πάτε, διότι προτιμάτε μια άλλη διαδρομή που θα είναι πιο μακρινή. Τι πρέπει να πράξετε;

Απάντηση: στην ενότητα 1.3.1

Ο οδηγός ταξί δεν θα πρέπει να αρνείται τις υπηρεσίες του βάσει της απόστασης και της τοποθεσίας από την οποία θα παραλάβει ένα πελάτη, ως επίσης και βάσει του προορισμού του πελάτη, εκτός αν συντρέχουν λόγοι που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά του, όπως π.χ. αν επικρατούν επικίνδυνες καιρικές συνθήκες (χιόνι, παγετός κ.λπ.). Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση δεν θα πρέπει να αρνηθείτε.

27. Το γραφείο ταξί στο οποίο εργάζεστε σας ειδοποιεί ότι πρέπει να παραλάβετε πελάτη από συγκεκριμένη τοποθεσία. Κατά τη διάρκεια της πορείας, σας επισημαίνεται ότι υπάρχει τροχαία συμφόρηση. Επίσης δεν υπάρχει τρόπος φυγής από το συγκεκριμένο σημείο και είστε αποκλεισμένος χωρίς καμία διέξοδο. Τι πρέπει να κάνετε;

Απάντηση: Στην ενότητα 1.3.1

- Να κάνετε λίγη υπομονή μέσα σε λογικά πλαίσια για να διαπιστώσετε αν η τροχαία συμφόρηση θα είναι σύντομη ή αν πρόκειται για κάτι πιο σοβαρό όπως ατύχημα κ.τ.λ.
- Ειδοποιήστε το γραφείο σας ότι υπάρχει καθυστέρηση (εξηγήστε τι είναι το πρόβλημα) και ότι είναι πιθανό να μην μπορέσετε να παραλάβετε τον πελάτη μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια.
- Εάν διαπιστώσετε ότι το συγκεκριμένο πρόβλημα δεν θα ξεκαθαρίσει μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια, ειδοποιήστε το γραφείο για να τηλεφωνήσει του πελάτη, και να του προσφέρει εναλλακτικές λύσεις.

28. Παρατηρείτε ότι το ταξίμετρο σας είναι χαλασμένο. Πώς θα ενεργήσετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.1

Σε περίπτωση προβλήματος με το ταξίμετρο ο οδηγός ταξί σύμφωνα με τον Κανονισμό 13(IV)(α) των ΚΔΠ 53/91 οφείλει αμέσως να αποσύρει το ταξί του και να μεριμνήσει για την επιδιόρθωση του από ιδιώτη εξειδικευμένο τεχνικό και να εξασφαλίσει σχετική βεβαίωση. Στη συνέχεια πρέπει εντός πέντε εργάσιμων ημερών να παρουσιάσει το ταξί για τελικό έλεγχο και έγκριση στο ΚΕΜΟ της πόλης του. Στο ΚΕΜΟ ο Τεχνικός Επιθεωρητής θα σφραγίσει ξανά το ταξίμετρο με την ειδική μολυβοσφραγίδα που φέρει το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

29. Είναι Κυριακή του Πάσχα και επιβιβάζεται από το αεροδρόμιο της Λάρνακας μια τετραμελής οικογένεια από την Ελλάδα. Εσείς πολύ ευγενικά φορτώνετε και τις 4 βαλίτσες τους στο πίσω μέρος του οχήματος σας και τους μεταφέρετε στον προορισμό τους. Στον πατέρα της οικογένειας, η χρέωση φαίνεται ψηλή και διαμαρτύρεται. Πώς θα του εξηγήσατε τις χρεώσεις;

Απάντηση: στην ενότητα 1.3.1 και 1.4.1

Θα του εξηγούσα ευγενικά ότι οι επιπλέον χρεώσεις αφορούν τις μέρες δημόσιας αργίας, όπως π.χ. είναι η Κυριακή του Πάσχα. Επίσης υπάρχει επιπλέον χρέωση για τις αποσκευές.

30. Είναι η πρώτη σας μέρα ως οδηγός ταξί. Ετοιμάζεστε για την πρώτη σας διαδρομή. Πώς πρέπει να χρησιμοποιήσετε το ταξίμετρο;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.1

Το ταξίμετρο πρέπει να τίθεται σε λειτουργία με την είσοδο του πελάτη στο ταξί και να μηδενίζεται μετά την πληρωμή και αποχώρησή του από αυτό.

Η χρέωση του πελάτη πρέπει να γίνεται μόνο με την τελική ένδειξη του ταξιμέτρου και των επιπρόσθετων επιβαρύνσεων αν υπάρχουν (αποσκευές, ταξί που μεταφέρουν 5 επιβάτες 20% αύξηση, ταξί που μεταφέρουν 6 επιβάτες 40% αύξηση) που προστίθεται στο τέλος.

Οι οδηγοί αστικών ταξί που είναι συμβεβλημένοι με ηλεκτρονικές πλατφόρμες κρατήσεων ή εφαρμογές δεν δικαιούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να καταφεύγουν σε άλλους τρόπους υπολογισμού του κομίστρου πλην αυτού που υπολογίζεται από το πιστοποιημένο ταξίμετρο που διατηρούν στο όχημα ταξί τους και δεν δικαιούνται να προβαίνουν σε οποιοδήποτε προσφορά μειωμένου ή αυξημένου κομίστρου.

31. Το γραφείο ταξί στο οποίο εργάζεστε αποφάσισε για να προσελκύσει νέους πελάτες να κάνει προσφορές για μειωμένο κόμιστρο σε συγκεκριμένες διαδρομές. Τι θα λέγατε στον υπεύθυνο του γραφείου;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.1

Θα του εξηγούσα ότι ο μόνος τρόπος υπολογισμού του κομίστρου των αστικών ταξί είναι με τη χρήση ταξιμέτρου, το οποίο έχει ρυθμιστεί με βάση τα εγκεκριμένα κόμιστρα από εγκεκριμένο συνεργείο εγκατάστασης ταξιμέτρων.

Προσφορές που γίνονται από επαγγελματίες οδηγούς, ή εταιρείες ταξί, ή πλατφόρμες εύρεσης ταξί για μειωμένο ή αυξημένο κόμιστρο δεν είναι νόμιμες αφού δημιουργούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού σε άλλους επαγγελματίες οδηγούς.

Οι οδηγοί αστικών ταξί δεν δικαιούνται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να καταφεύγουν σε άλλους τρόπους υπολογισμού του κομίστρου πλην αυτού που υπολογίζεται από το πιστοποιημένο ταξίμετρο που διατηρούν στο όχημα ταξί τους και δεν δικαιούνται να προβαίνουν σε οποιοδήποτε προσφορά μειωμένου ή αυξημένου κομίστρου.

32. Είναι η πρώτη σας μέρα ως οδηγός αστικού ταξί. Ετοιμάζεστε για την πρώτη σας διαδρομή. Ποια διακριτικά πρέπει να φέρει το εσωτερικό του οχήματος αστικού ταξί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.2

- Τα εγκεκριμένα κόμιστρα που τοποθετούνται στα σταθερά μέρη των πίσω παραθύρων του οχήματος.
- Την επαγγελματική ταυτότητα του οδηγού, σε σημείο που να γίνεται αντιληπτή από τον πελάτη.
- Μία εσωτερική κορδέλα αναγνώρισης αυτοκόλλητου τύπου στο πίσω γυαλί, με πρόσοψη προς τα έξω, που να φέρει τις ενδείξεις: (α) τα νούμερα των πινακίδων του ταξί (β) την έδρα του ταξί (γ) τον αριθμό της άδειας οδικής χρήσης και (δ) το ένσημο ασφαλείας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα χρώματα του φόντου και των γραμμάτων είναι διαφορετικά για κάθε μία από τις 6 έδρες (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, Πόλις, Αμμόχωστος).
- Μία εσωτερική φωτεινή πινακίδα με την ένδειξη ΕΛΕΥΘΕΡΟ (FOR HIRE) στην αριστερή γωνία του ταμπλό και η οποία είναι συνδεδεμένη με το ταξίμετρο (όταν ενεργοποιηθεί το ταξίμετρο η πινακίδα σβήνει και αντίθετα)

33. Είναι η πρώτη σας μέρα ως οδηγός αστικού ταξί. Ποια διακριτικά πρέπει να φέρει το εξωτερικό του οχήματος ταξί;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.1

- Φωτεινή πινακίδα με την επιγραφή «ΤΑΞΙ» πρέπει να είναι αναμμένη κατά τις νυκτερινές ώρες και όταν το ταξί είναι διαθέσιμο προς μίσθωση.
- Τα αστικά ταξί, σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (τροποποιητικό) Νόμο του 2002, θα πρέπει να έχουν μαύρο ή άσπρο χρώμα.
- Δύο εξωτερικές πινακίδες αυτοκόλλητου τύπου, (μαύρη με άσπρα γράμματα ή το αντίθετο) μία για το μπροστινό και μία για το πίσω προφυλακτήρα του ταξί, στις οποίες αναγράφονται: (α) η αστική περιοχή-έδρα στην οποία ανήκει το ταξί (β) ο μέγιστος αριθμός πελατών που μπορεί να μεταφέρει το ταξί.
- Οι πινακίδες εγγραφής του ταξί θα πρέπει να είναι χρώματος κίτρινου

34. Τι χρώμα μπορούν να είναι τα αγροτικά ταξί και ποια διακριτικά πρέπει να φέρουν εσωτερικά και εξωτερικά;

Απάντηση: στην ενότητα 1.4.1

Τα αγροτικά ταξί μπορούν να είναι οποιουδήποτε χρώματος. Πρέπει να φέρουν τα εξής διακριτικά και εξοπλισμό:

Πρέπει να έχουν εγκατεστημένη μια φωτεινή πινακίδα αναγνώρισεως στην οροφή του ταξί χρώματος βαθύ πράσινο στην οποία να αναγράφεται η ένδειξη ΤΑΞΙ με ελάχιστο ύψος 11 εκατοστά και ελάχιστο πλάτος 25 εκατοστά.

Στην πινακίδα θα πρέπει να αναγράφονται με χρώμα κίτρινο η λέξη "ΤΑΞΙ", με κεφαλαία ψηφία, ύψους τουλάχιστον 6 εκατοστών και η ονομασία της έδρας του αγροτικού ταξί, με κεφαλαία ψηφία, ύψους τουλάχιστον 2,5 εκατοστών.

Εντός του οχήματος πρέπει να είναι τοποθετημένα τα εγκεκριμένα κόμιστρα των αγροτικών ταξί και η επαγγελματική ταυτότητα του οδηγού, σε σημείο που να γίνεται αντιληπτή από τον πελάτη.

Επίσης οι πινακίδες εγγραφής του ταξί θα πρέπει να είναι χρώματος κίτρινου.

ΜΕΡΟΣ 2
ΟΔΗΓΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΟΣ
& ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 2. ΟΔΗΓΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Κεφάλαιο 2.1: Εμβάθυνση στην επαρκή οδήγηση.....

2.1.1 Συστήματα ενεργητικής και παθητικής ασφάλειας των οχημάτων

2.1.2 Αμυντική και επιθετική οδήγηση

2.1.3 Οδήγηση κατά τη διάρκεια της νύκτας

2.1.4 Οδήγηση σε αυτοκινητόδρομο.....

2.1.5 Οδήγηση κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες

2.1.6 Οδήγηση το χειμώνα

2.1.7 Οδήγηση το καλοκαίρι

Κεφάλαιο 2.2: Περιστατικά έκτακτης ανάγκης και τρόποι αντιμετώπισής τους

2.2.1 Μηχανική βλάβη

2.2.2 Επιδιορθώσεις έκτακτης ανάγκης

2.2.3 Σκάσιμο (κλατάρισμα) ελαστικού

2.2.4 Πυρκαγιά

2.2.5 Υστερικές αντιδράσεις πελατών.....

2.2.6 Αξιολόγηση των περιστατικών που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.....

Κεφάλαιο 2.3: Αντιμετώπιση οδικών ατυχημάτων

2.3.1 Εμπλοκή σε οδικό ατύχημα

2.3.2 Αποτροπή δευτερεύοντος ατυχήματος

2.3.3 Ειδοποίηση των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας

2.3.4 Βασικές αρχές φιλικής δήλωσης τροχαίου ατυχήματος

Κεφάλαιο 2.4: Τρόπος αντιμετώπισης εγκληματικών πράξεων.....

2.4.1 Πρόληψη εγκληματικότητας

2.4.2 Αντιδράσεις σε περιπτώσεις επιθέσεων

2.4.3. Λαθρομετανάστευση.....

Κεφάλαιο 2.1: Εμβάθυνση στην επαρκή οδήγηση

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, θα αναλυθούν θέματα που αφορούν:

- Στα συστήματα παθητικής και ενεργητικής ασφάλειας των οχημάτων
- Στην αμυντική οδήγηση
- Στην οδήγηση κατά τη διάρκεια της νύκτας
- Στην οδήγηση στον αυτοκινητόδρομο, καθώς και
- Στην οδήγηση σε αντίξοες καιρικές συνθήκες
- Στην οδήγηση το χειμώνα
- Στην οδήγηση το καλοκαίρι

2.1.1 Συστήματα ενεργητικής και παθητικής ασφάλειας των οχημάτων⁷

Οι κατασκευαστές των οχημάτων λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους την πτυχή που αφορά στην ασφάλεια των οδηγών και των άλλων επιβαινόντων ατόμων σε αυτά, καθώς επίσης και των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Για το σκοπό αυτό, τα οχήματα είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουν τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια στους ανθρώπους. Τα συστήματα και οι τεχνικές ασφάλειας των οχημάτων έχουν διπλή αποστολή. Αφενός, να βοηθήσουν τον οδηγό να αποφύγει την εμπλοκή του σε ένα ατύχημα και αφετέρου, να μειώσουν τις πιθανότητες σοβαρού τραυματισμού μετά από ένα τροχαίο ατύχημα. Τα συστήματα/μέτρα ασφαλείας σ' ένα όχημα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως ακολούθως:

- **Ενεργητική ασφάλεια:** Περιλαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας (οι τεχνικές, τα συστήματα κ.ά.), που αποσκοπούν στο να αποτρέψουν να συμβεί ένα ατύχημα.
- **Παθητική ασφάλεια:** Περιλαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας, που στόχο έχουν στη μείωση και περιορισμό των σοβαρών τραυματισμών σε περίπτωση εμπλοκής ενός οχήματος σε τροχαίο ατύχημα.

(α) Συστήματα ενεργητικής ασφάλειας οχήματος

Όταν ένας οδηγός κινδυνεύει να εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα με το όχημά του, τότε υπάρχουν οι εξής τεχνικές για να το αποφύγει:

1. Να επιταχύνει
2. Να φρενάρει
3. Να ελιχθεί
4. Να συνδυάσει κάποιους από τους πιο πάνω τρόπους

Η επιτάχυνση

Στην περίπτωση που οι συνθήκες επιβάλλουν ως σωστή λύση τη γρήγορη απομάκρυνση του οχήματος από την επικίνδυνη περιοχή για αποφυγή τροχαίου ατυχήματος, τότε μεγάλη σημασία έχει η ικανότητα του οδηγού αλλά και η δυνατότητα του οχήματος να αυξάνει την ταχύτητά του σε μικρό χρονικό διάστημα, δηλαδή να επιταχύνει. Η επιτάχυνση είναι σημαντικό χαρακτηριστικό για κάθε όχημα και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (κινητήρα, συνολικό βάρος, κιβώτιο ταχυτήτων, αεροδυναμική κ.λπ.).

⁷ Ανδρινός, Ν., Παναγιωτίδης, Π., Παπαδόπουλος Α. (2001). *Συστήματα αυτοκινήτου Ι*. Αθήνα: Έκδοση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Το σύστημα πέδησης (φρενάρισμα)

Όταν οι συνθήκες το απαιτούν, η χρήση των φρένων (ποδόφρενα, χειρόφρενο) επιβάλλεται για την ακινητοποίηση του οχήματος ή για την μείωση της ταχύτητάς του. Η αποτελεσματικότητα του συστήματος πέδησης εξαρτάται από:

- Την ταχύτητα του οχήματος
- Την κατάσταση του οδοστρώματος
- Το είδος και την τεχνολογία του συστήματος πέδησης
- Το βαθμό συντήρησης του συστήματος πέδησης

Σήμερα, τα οχήματα εξοπλίζονται και με άλλα συστήματα που βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της πεδήσεώς τους (π.χ. σύστημα ABS- αντικλειδωτικό σύστημα φρένων, σύστημα BAS- σύστημα δυναμικής επιβράδυνσης και σύστημα ASR ή ESR –αντιολισθητικό σύστημα τροχών). Εκτενής αναφορά για το σύστημα ABS γίνεται στο Μέρος 3.

Οι ελιγμοί

Σε κάποιες περιπτώσεις, ο οδηγός για να αποφύγει ένα τροχαίο ατύχημα χρειάζεται να κάνει κάποιο ελιγμό. Ο ελιγμός αφορά στην απότομη αλλαγή της θέσης ή/και της ταχύτητας του οχήματος. Καθοριστικός παράγοντας για την εκτέλεση του ελιγμού, είναι η πρόσφυση, δηλαδή το «κράτημα» του οχήματος στο δρόμο. Η *πρόσφυση* (traction) είναι η δύναμη την οποία μπορούν να εφαρμόσουν οι τροχοί στο οδόστρωμα, με σκοπό την αλλαγή ή την διατήρηση κινητικής κατάστασης του οχήματος. Οι παράγοντες που καθορίζουν την πρόσφυση είναι οι εξής δύο:

- α) Τα χαρακτηριστικά του οχήματος, όπως το βάρος του οχήματος, το σύστημα ανάρτησης, ο κινητήρας, η κατάσταση των ελαστικών κ.λπ.
- β) Τα χαρακτηριστικά του οδοστρώματος πάνω στο οποίο κινείται το όχημα, όπως η μορφή της επιφάνειάς του, αν είναι βρεγμένος, κ.λπ.

Για να μπορεί, όμως, ένας οδηγός να επιταχύνει, να φρενάρι ή να ελιχθεί με το όχημά του θα πρέπει να έχει καλή ορατότητα μπροστά και γύρω του. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό να διατηρεί καθαρούς και σε καλή κατάσταση τους υαλοκαθαριστήρες, τους καθρέφτες, τα φώτα, τον ανεμοθώρακα, τα παράθυρα κ.ά.

Πιο κάτω παρουσιάζονται συνοπτικά κάποια συστήματα ενεργητικής ασφάλειας που διαθέτουν τα οχήματα. Αυτά αναλύονται στο Μέρος 4.

- Το τιμόνι, το πεντάλ καυσίμου, το ποδόφρενο, το πεντάλ του συμπλέκτη (κλατσ), ο μοχλός ταχυτήτων, το χειρόφρενο.
- Τα φώτα, τα φώτα κινδύνου, οι καθαριστήρες-ψεκαστήρες του ανεμοθώρακα και του πίσω τζαμιού και η κόρνα.
- Η ρύθμιση του καθίσματος στο σωστό ύψος και στη σωστή απόσταση από το τιμόνι, ώστε ο οδηγός να χειρίζεται με άνεση το τιμόνι και να έχει καλή ορατότητα.
- Το εσωτερικό και τα εξωτερικά καθρεφτάκια.
- Όλα τα ενδεικτικά όργανα στον πίνακα ελέγχου του ταμπλό του οχήματος.
- Η ικανοποιητική ηχομόνωση του χώρου του κινητήρα που συντείνει στη μείωση του θορύβου στον εσωτερικό χώρο του οχήματος και στην αποφυγή της απόσπασης της προσοχής του οδηγού.
- Το κεντρικό σύστημα ασφαλείας των θυρών και παραθύρων του οχήματος, που διασφαλίζει ότι αυτά θα παραμένουν κλειστά καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας του οχήματος.
- Οι αισθητήρες στάθμευσης ή/και οι κάμερες
- Τα διάφορα μηχανολογικά συστήματα του οχήματος (πέδησης, αντιολίσθησης, κ.λπ.).

(β) Συστήματα παθητικής ασφάλειας οχήματος

Στην περίπτωση που ένα όχημα εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα, τότε πρέπει να υπάρχουν όσο το δυνατόν λιγότερες ή και καθόλου αρνητικές συνέπειες στην υγεία των επιβατών. Για το λόγο αυτό, οι

πρόνοιες για μέτρα παθητικής ασφάλειας του οχήματος καθίστανται απαραίτητες. Κάποια βασικά συστήματα παθητικής ασφάλειας του οχήματος παρατίθενται πιο κάτω:

- Οι ζώνες ασφαλείας: Ο ρόλος της ζώνης ασφαλείας είναι συγκρατητικός σε περιπτώσεις συγκρούσεων ή/και σε ανατροπές οχημάτων. Η εξέλιξη των ζωνών ασφαλείας τα τελευταία χρόνια, από τις ζώνες δύο σημείων στις ζώνες τριών σημείων, καθώς και στις ζώνες ασφαλείας με προενταντήρες δείχνει τη σημασία που έχει δοθεί στο σημαντικό αυτό παράγοντα παθητικής ασφάλειας. Για τα παιδιά χρησιμοποιούνται κατάλληλα εγκεκριμένου τύπου μέσα συγκράτησης (παιδικά καθίσματα), που συνδυάζονται με τις ζώνες ασφαλείας ή τις αντικαθιστούν.
- Αερόσακοι ασφαλείας: Ένα ολοκληρωμένο σύστημα συγκράτησης των επιβατών αποτελείται από τους αερόσακους και τις ζώνες ασφαλείας. Ο σκοπός των αερόσακων ασφαλείας είναι να προφυλάξουν το κεφάλι, αλλά και άλλα μέρη του ανθρώπινου σώματος (πόδια, γόνατα, στήθος), τόσο του οδηγού όσο και των άλλων επιβατών, σε περίπτωση μετωπικής ή πλευρικής σύγκρουσης. Για το λόγο αυτό τα σύγχρονα οχήματα είναι εξοπλισμένα με ικανοποιητικό αριθμό αερόσακων για την καλύτερη προστασία όλων των επιβαινόντων στο όχημα σε περίπτωση μετωπικής ή πλευρικής σύγκρουσης. Το σύστημα των αερόσακων ενεργοποιείται σε περίπτωση τόσο μετωπικής όσο και πλευρικής σύγκρουσης (κάτω από συγκεκριμένη γωνία πρόσκρουσης) και όταν το όχημα κινείται με ταχύτητα πέραν των 30 km/h.
 - Λειτουργία: Οι αισθητήρες επιβράδυνσης και επιβεβαίωσης στέλνουν σήμα στην ηλεκτρονική μονάδα των αερόσακων για το μέγεθος της επιβράδυνσης του οχήματος. Η ηλεκτρονική μονάδα, εφόσον επεξεργαστεί το σήμα στέλνει ένα ηλεκτρικό παλμό στον πυροκροτικό μηχανισμό, ο οποίος θα πυροδοτήσει τις ταμπλέτες αερίου των αερόσακων με αποτέλεσμα οι αερόσακοι να φουσκώσουν ακαριαία. Στη συνέχεια, ο αερόσακος ξεφουσκώνει από τις οπές που βρίσκονται στο πίσω του μέρος, για αποφυγή της συμπίεσης του πελάτη. Σε μια σύγκρουση διάρκειας 150 χιλιοστών του δευτερολέπτου οι αερόσακοι φουσκώνουν στα 60 χιλιοστά του δευτερολέπτου.
- Υποστηρίγματα κεφαλής (προσκέφαλα): Η χρήση και σωστή ρύθμιση των υποστηριγμάτων κεφαλής προστατεύει τον αυχένα από σοβαρές βλάβες κατά τη σύγκρουση.
- Τιμόνι: Τα οχήματα σήμερα φέρουν συστήματα με τα οποία το ύψος της κολώνας του τιμονιού ρυθμίζεται είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω , όταν εξασκηθεί επάνω του ορισμένη δύναμη. Σε άλλες περιπτώσεις το τιμόνι υποχωρεί προς τα μέσα μετά από μία σύγκρουση, προστατεύοντας έτσι τον οδηγό.
- Οι προφυλακτήρες: Λειτουργούν ως απορροφητές ενέργειας σε περίπτωση σύγκρουσης.
- Η δομή και το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο το όχημα: Στόχος είναι η απορρόφηση όσο το δυνατό περισσότερης ενέργειας μετά από μια σύγκρουση για να προστατευτούν οι επιβαίνοντες στο όχημα.

2.1.2 Αμυντική και επιθετική οδήγηση⁸

Αμυντική οδήγηση: είναι ο τρόπος οδήγησης που επιτρέπει στον οδηγό να προβλέψει, να αναγνωρίσει, καθώς και να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα με σκοπό να αποφύγει αποτελεσματικά ενδεχόμενους οδικούς κινδύνους και, συνεπώς, εμπλοκή του σε ατύχημα. Η αμυντική οδήγηση επιτρέπει στον οδηγό να προβλέπει πιθανούς κινδύνους και οδικά λάθη των άλλων οδηγών. Επίσης, η αμυντική οδήγηση προϋποθέτει ότι ο κάθε οδηγός σέβεται τους υπόλοιπους οδηγούς.

Η αμυντική οδήγηση καλύπτει θέματα που αφορούν στη γνώση, στην τεχνική κατάρτιση, στην ενημέρωση, στην αλλαγή νοοτροπίας και στην αποτελεσματική οδική συμπεριφορά. Με αυτό τον

⁸ Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office)

τρόπο, οι οδηγοί είναι σε θέση να αναγνωρίζουν, να προβλέπουν και να αποφεύγουν τους ενδεχόμενους κινδύνους με ασφάλεια.

Επιθετική οδήγηση: είναι ο τρόπος οδήγησης κατά τον οποίο ο οδηγός οδηγεί θεωρώντας τους άλλους οδηγούς σαν εμπόδιο στην προγραμματισμένη πορεία του, λαμβάνει ριψοκίνδυνες αποφάσεις και πραγματοποιεί ελιγμούς, με σκοπό να αποφύγει κάθε εμπόδιο με κάθε τρόπο και να φτάσει στον προορισμό του.

Η επιθετική οδήγηση περιγράφεται ως οδήγηση υπό την επήρεια συναισθηματικής φόρτισης, η οποία δημιουργεί συμπεριφορά που συντελεί σε αύξηση του κινδύνου τροχαίου ατυχήματος. Η επιθετική οδήγηση είναι μια παράβαση ή ένας συνδυασμός παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή άλλων προσώπων ή και ιδιοκτησιών. Τα πιο κάτω αποτελούν παραδείγματα επιθετικής οδήγησης: η μη τήρηση απόστασης από το προπορευόμενο όχημα, οι αναίτιες επιταχύνσεις και επιβραδύνσεις, τα απότομα φρεναρίσματα, τα επικίνδυνα προσπεράσματα, οι αλλαγές λωρίδων χωρίς επισήμανση της πρόθεσης και άλλες μορφές αμελούς ή απερίσκεπτης οδήγησης. Η επιθετική οδήγηση αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων.

Συμπέρασμα: Οι οδηγοί ταξί, ως επαγγελματίες οδηγοί, είναι υπεύθυνοι εκτός από τη δική τους ζωή και για τη ζωή των πελατών που μεταφέρουν. Ως εκ τούτου, πάντοτε πρέπει να οδηγούν με αμυντικό τρόπο. Η επιθετική οδήγηση αποτελεί δείγμα αντί-επαγγελματικής, αντιδεοντολογικής και ανεύθυνης οδικής συμπεριφοράς.

2.1.3 Οδήγηση κατά τη διάρκεια της νύκτας

Η ορατότητα το βράδυ είναι μειωμένη, ιδιαίτερα σε δρόμους που δεν είναι φωτισμένοι, με αποτέλεσμα οι πιθανότητες εμπλοκής σε ατύχημα να είναι μεγαλύτερες. Κατά τη διάρκεια της νύκτας, η ικανότητα εκτίμησης των αποστάσεων και της ταχύτητας μειώνεται. Ως αποτέλεσμα αυτού, οι οδηγοί προσλαμβάνουν πολύ λιγότερες πληροφορίες για όσα συμβαίνουν γύρω τους και η οδήγηση γίνεται περισσότερο απαιτητική και κουραστική. Έτσι, ο οδηγός πρέπει να λαμβάνει κάποια βασικά μέτρα, όπως:

- Να μη χρησιμοποιεί ο,τιδήποτε μπορεί να μειώσει την ικανότητα οράσεως του το βράδυ (π.χ. γυαλιά ηλίου).
- Να διατηρεί τον ανεμοθώρακα του οχήματος πάντοτε καθαρό.
- Να ελέγχει αν τα φώτα του οχήματός του λειτουργούν σωστά.

(α) Χρήση των φώτων

Τα φώτα του οχήματος διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες:

- Τα φώτα θέσεως ή στάθμευσης (1η στάση φώτων)
- Τα φώτα διασταυρώσεως (2η στάση φώτων- «χαμηλά φώτα»)
- Τα φώτα πορείας (3η στάση φώτων «ψηλά/ μεγάλα φώτα»)
- Τα φώτα ομίχλης

Πιο κάτω παρατίθενται κάποιες συμβουλές που πρέπει να γνωρίζετε, ώστε να αξιοποιείτε σωστά τα φώτα του οχήματός κατά τη διάρκεια της νύκτας:⁹

- Χρησιμοποιήστε τα φώτα θέσεως ή στάθμευσης κατά το σούρμπο.
- Χρησιμοποιήστε τα φώτα διασταυρώσεως όταν βραδιάσει σε φωταγωγημένους δρόμους.
- Γενικά, προτιμάτε να χρησιμοποιείτε τα φώτα πορείας «ψηλά» για να βλέπετε σε πιο μακρινή απόσταση, εκτός από τις περιπτώσεις που υπάρχει κάποιο όχημα μπροστά σας ή κάποιο όχημα πλησιάζει από την απέναντι κατεύθυνση. Τα φώτα πορείας δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο που να συγχύζουν ή να μειώνουν την ορατότητα των άλλων οδηγών.

⁹ Ως νύκτα ορίζεται η περίοδος που ξεκινά μισή ώρα μετά από τη δύση του ήλιου και τελειώνει μισή ώρα πριν από την ανατολή του ήλιου.

- Ανάψτε τα φώτα ομίχλης όταν η ορατότητα είναι μειωμένη σε πολύ μεγάλο βαθμό. Όταν η ορατότητα βελτιωθεί τα φώτα ομίχλης θα πρέπει να σβήσουν, ούτως ώστε να μη «θαμπωθεί» κάποιος από τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου.
- Αφήστε τα φώτα θέσεως του οχήματός σας αναμμένα όταν αυτό βρίσκεται σε στάση ή στάθμευση και όχι τα φώτα διασταύρωσης ή πορείας.

(β) Προσπέρασμα

Τι πρέπει να έχετε υπόψη σας όταν προσπερνάτε κατά τη διάρκεια της νύκτας;

Γενικά τα προσπεράσματα κρύβουν παγίδες και προβλήματα. Ως εκ τούτου, τα προσπεράσματα τη νύκτα, κατά τη διάρκεια της οποίας είναι δυσκολότερο για τους οδηγούς να εκτιμήσουν το χώρο, τις αποστάσεις, την ταχύτητα των άλλων οχημάτων, καθώς και να διακρίνουν πιθανούς κινδύνους απαιτούν πρόσθετη προσοχή.

Σε περίπτωση που επιχειρήσετε να προσπεράσετε κατά τη διάρκεια της νύκτας, θα πρέπει να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή στα πιο κάτω:

- Στις στροφές του δρόμου μπορεί να υπάρχουν σταθμευμένα ή να έρχονται άλλα οχήματα από την αντίθετη κατεύθυνση.
- Στο σκοτάδι μπορεί να μη διακρίνονται εύκολα οι ποδηλάτες και οι πεζοί.
- Αν χρειάζεται να προειδοποιήσετε για την παρουσία σας τη νύκτα ή και πριν αλλάξετε λωρίδα, αναβοσβήστε τα μεγάλα φώτα σας.
- Προτού εγκαταλείψετε τη λωρίδα σας χρησιμοποιείτε το φλας σας.
- Όταν προσπερνάτε κάποιο όχημα να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως. Όταν φτάσετε στο επίπεδο του προπορευόμενου οχήματος, τότε μπορείτε να ανάψετε και πάλι τα φώτα πορείας του οχήματός σας, με την προϋπόθεση ότι δε θα υπάρχει κίνδυνος να «θαμπώσετε» τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου (προπορευόμενο όχημα σε τέτοια απόσταση που τα «ψηλά» φώτα θα του καθιστούσαν την οδήγηση δύσκολη ή όχημα που πλησιάζει από απέναντι).

Τι πρέπει να έχετε υπόψη σας όταν σας προσπερνούν κατά τη διάρκεια της νύκτας;

Για όσο διάστημα το όχημα που επιχειρεί να σας προσπεράσει δεν βρίσκεται στο ύψος σας διατηρήστε τα φώτα πορείας. Μειώστε την ταχύτητά σας για να βοηθήσετε το όχημα να σας προσπεράσει το συντομότερο. Όταν σας προσπεράσει, ανάψτε τα φώτα διασταυρώσεως για να μη θαμπώσετε τον οδηγό.

Τι πρέπει να έχετε υπόψη σας όταν σας ακολουθεί όχημα με αναμμένα τα φώτα πορείας;

Εάν το όχημα που σας ακολουθεί έχει τα μεγάλα φώτα αναμμένα και δεν μπορείτε να δείτε γιατί σας θαμπώνει, ρυθμίστε τον εσωτερικό σας καθρέπτη στη «θέση νύκτας». Εάν όμως συνεχίσει να σας ενοχλεί, τότε μειώστε την ταχύτητά σας, ώστε να παροτρύνετε τον οδηγό να σας προσπεράσει.

2.1.4 Οδήγηση σε αυτοκινητόδρομο¹⁰

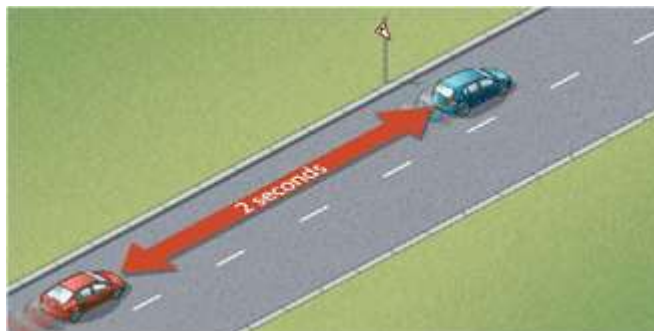
Στον αυτοκινητόδρομο το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας είναι μεγαλύτερο από ότι σε άλλους δρόμους και έτσι τα οχήματα συνήθως κινούνται με μεγαλύτερη ταχύτητα. Σαν αποτέλεσμα αυτού, οι οδηγοί έχουν πολύ λιγότερο χρόνο για να αντιδράσουν σε πιθανούς κινδύνους. Στον αυτοκινητόδρομο, είναι σημαντικό:

- Να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα, τηρώντας τον κανόνα των 2 δευτερολέπτων. Ο κανόνας αυτός αναφέρει πως πρέπει να αφήνετε απόσταση από το

¹⁰ Department for Transport & Driving Standards Agency. (2007). *The official highway code*. Norwich: Stationery Office Books.

Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

προπορευόμενο όχημα τουλάχιστον 2 δευτερολέπτων. Αυτό επιτυγχάνεται με την επιλογή ενός σημείου στην άκρη του δρόμου μπροστά. Μόλις το προπορευόμενο όχημα περάσει το σημείο αυτό αρχίστε να μετράτε δευτερόλεπτα (χίλια ένα, χίλια δύο, κλπ) μέχρι ο μπροστινός τροχός του οχήματος που επιβαίνετε περάσει το ίδιο σημείο. Αν έχετε μετρήσει περισσότερα από 2 δευτερόλεπτα τότε βρίσκεστε σε απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα. Σε περίπτωση βρεγμένου οδοστρώματος, ο χρόνος που χρειάζεται να διανυθεί η απόσταση ασφαλείας διπλασιάζεται σε 4 δευτερόλεπτα.

Εικόνα 2.1 Απόσταση 2 δευτερολέπτων.

- Να τηρείτε το καθορισμένο όριο ταχύτητας. Δεν χρειάζεται να ταξιδεύετε με το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά το προσπέρασμα και να χρησιμοποιείτε συχνά τα καθρεφτάκια σας για να ελέγχετε την κίνηση πίσω σας. Να έχετε υπόψη σας ότι είναι πολύ δύσκολο να αντιληφθείτε την ταχύτητα με την οποία κινείται ένα όχημα που έρχεται από πίσω σας.
- Να βρίσκεστε σε συνεχή εγρήγορση. Αν χρησιμοποιείτε του Συστήματος Αυτόματης Πλοήγησης (Cruise Control) πρέπει να παραμένετε συγκεντρωμένοι και να παρακολουθείτε συνεχώς το δρόμο. Για περισσότερες πληροφορίες για τη χρήση του Cruise Control δες το Μέρος 4 του εγχειριδίου.

Όταν εισέρχεστε σε αυτοκινητόδρομο, τον προσεγγίζετε είτε από ένα εξωτερικό δρόμο που καταλήγει στην αριστερή πλευρά του είτε από ένα παρακείμενο αυτοκινητόδρομο. Κατά τη διάρκεια αυτής σας της προσπάθειας, θα πρέπει να:

- Δίνετε προτεραιότητα στην τροχαία κίνηση που ήδη υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο.
- Ελέγχετε την κυκλοφορία που υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο και να προσαρμόζετε την ταχύτητά σας, ούτως ώστε να μπορέσετε τελικά να εισέλθετε με ασφάλεια στην αριστερή λωρίδα του.
- Βεβαιωθείτε ότι οι άλλοι οδηγοί που κινούνται στον αυτοκινητόδρομο έχουν αντιληφθεί την παρουσία σας.

Μετά την είσοδό σας στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει να:

- Παραμείνετε στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου, μέχρι να αναπτύξετε τη ταχύτητα που χρειάζεται και μετά να επιχειρήσετε να προσπεράσετε.
- Οδηγείτε με σταθερή ταχύτητα, η οποία να μην ξεπερνά το καθορισμένο ανώτατο όριο ταχύτητας
- Ελέγχετε έγκαιρα και πολύ συχνά τους καθρέφτες του οχήματός σας, για να ενημερώνεστε για την κίνηση γύρω σας και να προβλέπετε πιθανούς κινδύνους.
- Τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα. Η απόσταση αυτή αυξάνεται όταν ο δρόμος είναι βρεγμένος, παγωμένος, υπάρχει ομίχλη και γενικά επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Αν χάσετε την έξοδό σας ή πάρετε λάθος διαδρομή θα πρέπει να συνεχίσετε μέχρι να φτάσετε στην επόμενη έξοδο ή στον επόμενο κυκλικό κόμβο. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να κάνετε επαναστροφή, όπισθεν ή να οδηγείτε αντίθετα από το ρεύμα κυκλοφορίας.

(α) Απόσταση ασφαλείας από προπορευόμενο όχημα

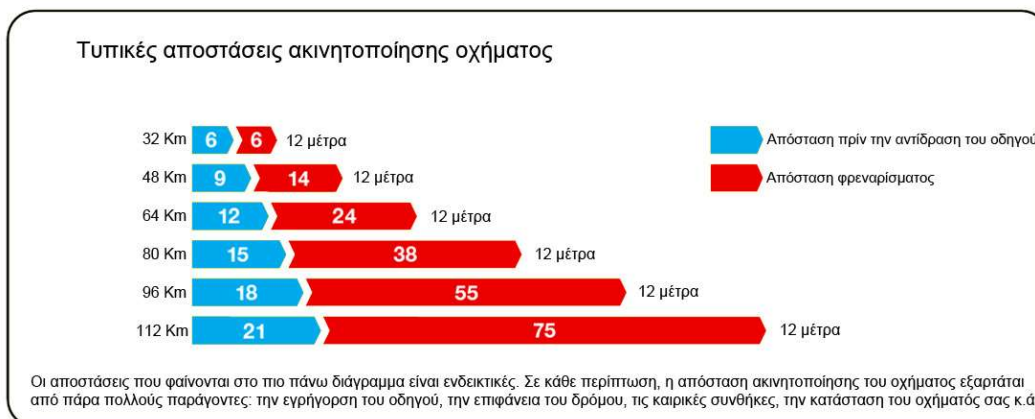
Όπως και στις υπόλοιπες οδούς, έτσι και στον αυτοκινητόδρομο είναι σημαντικό να τηρείτε την απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα, ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί να πραγματοποιήσετε ένα απότομο φρενάρισμα να έχετε τη δυνατότητα να αντιδράσετε έγκαιρα. Επειδή στον αυτοκινητόδρομο τα όρια ταχύτητας είναι μεγαλύτερα, είναι σημαντικό να τηρείται η απόσταση ασφαλείας για την αποφυγή σοβαρών ατυχημάτων. Χρησιμοποιήστε όπου υπάρχουν τα βέλη (chevrons) στο οδόστρωμα για να σας βοηθήσουν εξασκηθείτε στον υπολογισμό της απόστασης ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα- (κανόνας των δύο δευτερολέπτων).

Εικόνα 2.2: Απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα

Αναλυτικότερα είναι σημαντικό:

- Να μην πλησιάζετε το προπορευόμενο όχημα περισσότερο από τη συνολική απόσταση που θα χρειαστεί να διανύσει το όχημά σας για να ακινητοποιηθεί σε περίπτωση φρεναρίσματος.
- Να τηρείτε τον κανόνα των δύο δευτερολέπτων. Έχετε υπόψη σας ότι σε περίπτωση που ο οδηγός του προπορευόμενου οχήματος φρενάρει ξαφνικά, εσείς θα χρειαστείτε ένα δευτερόλεπτο περίπου για να το αντιληφτείτε και να φρενάρετε (χρόνος αντίδρασης).

Εικόνα 2.3: Τυπικές αποστάσεις ακινητοποίησης οχήματος¹¹

¹¹ Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

(β) Όριο ταχύτητας

Ο καθορισμός των ορίων ταχύτητας γίνεται βάσει της περιοχής, του τύπου του δρόμου κ.λπ. Η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα στους αυτοκινητόδρομους της Κύπρου είναι 100 km/h. Παρόλα αυτά, σε ορισμένα τμήματα του οδικού δικτύου η μέγιστη ταχύτητα είναι χαμηλότερη και καθορίζεται από κατάλληλη σήμανση. Η υπέρβαση του ορίου ταχύτητας καθιστά την οδήγηση επικίνδυνη και τιμωρείται ποινικά.

(γ) Προσπέρασμα

Η ταχύτητα των οχημάτων στον αυτοκινητόδρομο είναι υψηλότερη, σε σύγκριση με το υπόλοιπο οδικό δίκτυο. Ως εκ τούτου, οι συνέπειες ενός ατυχήματος κατά το προσπέρασμα μπορεί να είναι πιο σοβαρές. Συνεπώς, κάθε οδηγός οφείλει να λαμβάνει ιδιαίτερες προφυλάξεις κατά το προσπέρασμα στον αυτοκινητόδρομο.

Πριν το προσπέρασμα βεβαιωθείτε ότι:

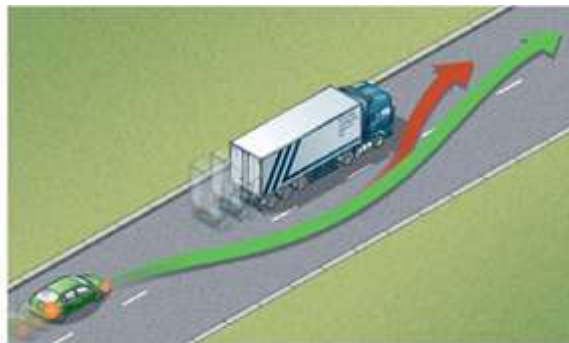
- Ο δρόμος μπροστά και πίσω σας είναι «καθαρός».
- Δεν ετοιμάζεται να σας προσπεράσει ο οδηγός κάποιου άλλου οχήματος.
- Υπάρχει αρκετό κενό μπροστά από το όχημα που σκοπεύετε να προσπεράσετε.
- Σε περίπτωση που θα επιχειρήσετε να προσπεράσετε σε δρόμο διπλής κυκλοφορίας, θα πρέπει πέραν από τα ανωτέρω- να βεβαιωθείτε πως δεν έρχονται οχήματα από απέναντι.

Προσπεράστε μόνο όταν αυτό είναι ασφαλές και νόμιμο:

- Το προσπέρασμα γίνεται πάντοτε από δεξιά. Ακόμα και στην περίπτωση που κάποιο όχημα καταλαμβάνει παράνομα τη δεξιά λωρίδα χωρίς να προσπερνά κανένα, δεν πρέπει να επιχειρήσετε να το προσπεράσετε από αριστερά.

Κατά το προσπέρασμα:

- Μην πλησιάζετε πολύ το όχημα που σκοπεύετε να προσπεράσετε.
- Βεβαιωθείτε πως είναι ασφαλές να προσπεράσετε, χρησιμοποιώντας τους καθρέφτες του οχήματός σας.
- Ανάψτε το δεξί σας φλας και φανερώστε την πρόθεση που έχετε για να περάσετε στη δεξιά λωρίδα του δρόμου προτού να προσπεράσετε το προπορευόμενο όχημα.
- Ξεκινήστε να κινείστε ομαλά προς τη δεξιά λωρίδα του δρόμου. Αν χρειάζεται αλλάξτε σε κατώτερη θέση ταχύτητας.
- Αφού εισέλθετε στη δεξιά λωρίδα, επιταχύνετε ώστε να προσπεράσετε το όχημα που κινείται δίπλα σας.
- Όταν απομακρυνθείτε από το όχημα, ανάψτε το αριστερό σας φλας.
- Μόλις διακρίνετε από τον αριστερό σας καθρέπτη το όχημα που έχετε προσπεράσει κινηθείτε ομαλά προς στην αριστερή λωρίδα.

Εικόνα 2.4: Απότομο Προσπέρασμα

(δ) Πρόβλεψη πιθανών κινδύνων

Όπως προαναφέρθηκε, ο συχνός έλεγχος των καθρεπτών του οχήματός σας, η τήρηση των αποστάσεων ασφαλείας, αλλά και του ορίου ταχύτητας, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις αμυντικής οδήγησης με στόχο την πρόβλεψη κινδύνων που ενδέχεται να συναντήσετε καθώς οδηγάτε στον αυτοκινητόδρομο.

Πιο κάτω παρατίθενται και κάποιες συμβουλές που πρέπει να έχετε υπόψη σας κατά την οδήγηση:

- Τα σήματα που υπάρχουν στον αυτοκινητόδρομο σας προειδοποιούν για τους κινδύνους που ενδέχεται να συναντήσετε (π.χ. οδικά έργα, ομίχλη, οδικό ατύχημα, επικίνδυνη στροφή, ολισθηρό οδόστρωμα), γι' αυτό και πρέπει να τα παρατηρείτε με προσοχή.
- Σε περίπτωση που περάσετε δίπλα από τη σκηνή ενός ατυχήματος, παραμείνετε συγκεντρωμένος στην οδήγησή σας και μην ελαττώσετε ταχύτητα αν δε χρειάζεται, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει σύγκρουση ή κυκλοφοριακή συμφόρηση.
- Η μονοτονία της οδήγησης στον αυτοκινητόδρομο μπορεί να σας προκαλέσει υπνηλία, που αυξάνει το ρίσκο για πρόκληση οδικού ατυχήματος. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό πριν ξεκινήσετε τη βάρδια σας να φροντίσετε να είστε ξεκούραστοι. Αυτό μπορεί να το επιτύχετε με το σωστό ύπνο, την υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή και τη συχνή σωματική άσκηση (βλέπε Μέρος 5).
- Σημαντικό είναι να συμβουλευέστε συχνά τους δείκτες και τις φωτεινές ενδείξεις του πίνακα οργάνων του οχήματός σας, ώστε αν προκύψει κάποιο πρόβλημα να το αντιμετωπίσετε έγκαιρα.
- Επειδή τα οχήματα στον αυτοκινητόδρομο κινούνται με μεγάλες ταχύτητες, δεν πρέπει να σταματάτε στην άκρη του δρόμου, εκτός και αν αντιμετωπίζετε ένα επείγον περιστατικό.
- Σε περίπτωση που χρειαστεί να σταματήσετε στην άκρη του αυτοκινητόδρομου, ανάψτε το αριστερό σας φλας, ελέγξτε τους καθρέφτες σας, μειώστε σταδιακά την ταχύτητα του οχήματός σας, προσέλθετε στην εξωτερική λωρίδα του δρόμου και ανάψτε τα φώτα κινδύνου για να κάνετε ορατή την παρουσία του οχήματός σας.
- Αν ένα όχημα προσπαθεί να εισέλθει στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου από λωρίδα επιτάχυνσης, τότε, αν εσείς βρίσκεστε στην αριστερή λωρίδα και το εμποδίζετε, αφού ελέγξετε τους καθρέφτες σας, ανάψτε το δεξί σας φλας και εισέλθετε σταδιακά στη δεξιά λωρίδα. Αφού εισέλθει στην αριστερή λωρίδα το άλλο όχημα, επανέλθετε και εσείς στην αριστερή λωρίδα.

2.1.5 Οδήγηση κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες ¹²

Η οδήγηση κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες μπορεί να είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη αν δε ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας. Το χιόνι, η βροχή, η ομίχλη, ο άνεμος, η έντονη ηλιοφάνεια, η οδήγηση κατά το ηλιοβασίλεμα δυσχεραίνουν σε μεγάλο βαθμό τις προσπάθειες ενός οδηγού για ασφαλή οδήγηση. Οι οδηγοί ταξί, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη μεταφορά και διακίνηση πελατών οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, ούτως ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν κάθε πιθανή ανάγκη. Στη συνέχεια, παρατίθενται κάποιες χρήσιμες συμβουλές αναφορικά με την οδήγηση σε αντίξοες καιρικές συνθήκες:

(α) Οδήγηση κατά τη διάρκεια ζέστης:

Σε περιόδους υψηλών θερμοκρασιών είναι σημαντικό:

- Να φροντίζετε το όχημά σας να εξαερίζεται καλά, ώστε να αποφεύγετε την υπνηλία.
- Να είστε πολύ προσεκτικοί καθώς οδηγείτε, ειδικά όταν μετά από μια περίοδο ξηρασίας βρέξει, διότι τότε το οδόστρωμα μπορεί να γίνει ιδιαίτερα επικίνδυνο λασπώδες και ολισθηρό.
- Να ελαττώνετε ταχύτητα ή και να σταματάτε εντελώς το όχημά σας, στην περίπτωση που το ηλιακό φως σας θαμπώνει.

¹² Department for Transport & Driving Standards Agency. (2007). *The official highway code*. Norwich: Stationery Office Books.

Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office)

- Να χρησιμοποιείτε γυαλιά για τον ήλιο.

(β) Οδήγηση σε άνεμο:

Όταν υπάρχει ρεύμα ανέμου, όσο πιο γρήγορα κινείται ένα όχημα τόσο πιο εύκολα μπορεί να ξεφύγει από την πορεία του. Σε περιπτώσεις ισχυρού ανέμου (κυρίως πλευρικού) ακολουθήστε τις εξής συμβουλές:

- Για να μην κινδυνεύσετε από μια ανεπιθύμητη εκτροπή του οχήματός σας προς τα πλάγια, απαραίτητο είναι να ελαττώσετε την ταχύτητά σας.
- Πρέπει να αποφεύγετε να πλησιάζετε βαρέα οχήματα, διότι αν περάσετε από δίπλα τους υπάρχει πιθανότητα να επηρεάσουν αρνητικά την κίνηση του οχήματός σας λόγω ισχυρών ρευμάτων αέρος.
- Να γίνεται συνεχής διόρθωση στο τιμόνι λόγω πλάγιας μετατόπισης του οχήματος από τον άνεμο.

(γ) Οδήγηση σε βροχή:

Σε συνθήκες βροχής, οι αποστάσεις ακινητοποίησης του οχήματος γίνονται τουλάχιστο διπλάσιες σε σχέση με εκείνες που ισχύουν σε στεγνό οδόστρωμα. Αυτό συμβαίνει λόγω του ότι η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος μειώνεται σε βρεγμένο οδόστρωμα. Σαν αποτέλεσμα αυτού, σε συνθήκες βροχής:

- Επιβάλλεται να τηρείτε τη διπλάσια απόσταση ασφαλείας, δηλαδή 4 δευτερόλεπτα, από τα προπορευόμενα οχήματα. Αυτό θα σας επιτρέψει να εντοπίζετε έγκαιρα τους πιθανούς κινδύνους και ως εκ τούτου να αντιδράτε γρήγορα και αποτελεσματικά.
- Τα φώτα του οχήματος σας (φώτα διασταυρώσεως), όταν βρέχει, πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία, ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας. Το ίδιο ισχύει και για τους υαλοκαθαριστήρες.
- Αν δυσκολεύεστε να ελέγξετε το τιμόνι σας, αυτό μάλλον σημαίνει ότι το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα μειώνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος σας. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να μειώσετε σταδιακά την ταχύτητα σας, ώστε να αποκτήσετε καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας.
- Η βροχή σε συνδυασμό με τα νερά που μπορεί να εκτοξεύονται από τα ελαστικά των προπορευόμενων οχημάτων, μειώνουν τόσο τη δική σας ορατότητα όσο και αυτή των υπολοίπων οδηγών. Γι' αυτό πρέπει να βρίσκεστε συνεχώς σε εγρήγορση και να διατηρείτε μικρές ταχύτητες.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν γύρω σας υπάρχουν πεζοί, ποδηλάτες και μοτοσικλετιστές.
- Ακόμη και όταν η βροχή σταματήσει ο δρόμος παραμένει ολισθηρός.

(δ) Συνθήκες μειωμένης ορατότητας:

Σε περίπτωση που η ορατότητα είναι μειωμένη σε μεγάλο βαθμό, και γενικότερα όταν δε μπορείτε να δείτε σε απόσταση πέραν των 100 μέτρων, πρέπει να ανάβετε τα φώτα ομίχλης (μπροστά και πίσω). Μόλις βελτιωθεί η ορατότητα πρέπει να τα σβήνετε, ώστε να μη θαμπώνετε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου.

(ε) Οδήγηση σε ομίχλη:

Η ομίχλη αποτελεί ένα από τα πιο επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, καθώς περιορίζει σε σημαντικό βαθμό την ορατότητα του οδηγού. Όταν υπάρχει ομίχλη, τόσο στον αυτοκινητόδρομο όσο και στο υπόλοιπο οδικό δίκτυο, κάθε απρόβλεπτο γεγονός μπορεί να προκαλέσει ατύχημα. Η περίπτωση οδήγησης σε ομίχλη εξηγείται περαιτέρω στο Μέρος 4.

Προτού εισέλθετε σε ομίχλη πρέπει:

- Να ελέγχετε τους καθρέφτες του οχήματός σας και να ελαττώνετε ταχύτητα

Όταν οδηγείτε μέσα σε ομίχλη πρέπει:

- Να ανάβετε τα μπροστά και πίσω φώτα ομίχλης, όταν η ορατότητα μειώνεται σε μεγάλο βαθμό.

- Να σβήνετε τα φώτα ομίχλης όταν βελτιώνεται η ορατότητα, καθώς αυτά μπορεί να θαμπώσουν τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου.
- Να τηρείτε τις απαιτούμενες αποστάσεις ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό στους αυτοκινητόδρομους, όπου τα οχήματα κινούνται με μεγαλύτερες ταχύτητες.
- Να χρησιμοποιείτε τους υαλοκαθαριστήρες του οχήματός σας για να βελτιώνονται τα επίπεδα της ορατότητάς σας.
- Να είστε προσεκτικοί, ιδιαίτερα με τους οδηγούς που δε χρησιμοποιούν τα φώτα ομίχλης των οχημάτων τους.
- Να μην επιταχύνετε απότομα για να απομακρυνθείτε από κάποιο όχημα που βρίσκεται πολύ κοντά στο πίσω μέρος του οχήματός σας.
- Να ελέγχετε τους καθρέφτες του οχήματός σας, πριν ελαττώσετε ταχύτητα
- Να ακολουθείτε τις γραμμές του δρόμου και όχι τα φώτα του προπορευόμενου οχήματος.
- Να ανοίγετε τον κλιματισμό (A/C) για να αφαιρεί την υγρασία απο το εσωτερικό του οχήματος (ανεμοθώρακας και αλλα γυαλιά.

(στ) Οδήγηση σε χιόνι:

Όταν υπάρχει χιόνι ή παγετός στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών και υπάρχει ο κίνδυνος το όχημα να μην είναι σταθερό στο δρόμο. Κάτω από τέτοιες συνθήκες να προσέξετε τα πιο κάτω.

Πριν ξεκινήσετε τη βάρδια σας:

- Να βεβαιώνετε πως τα παράθυρα και τα καθρεφτάκια του οχήματός σας είναι καθαρά και ως εκ τούτου δε θα περιορίζουν τα επίπεδα της ορατότητάς σας.
- Να εφοδιάζετε το όχημα σας με αντιολισθητικές αλυσίδες, που είναι απαραίτητες για την ασφαλή οδήγηση σε χιονισμένο ή παγωμένο οδόστρωμα.

Αφού ξεκινήσετε τη βάρδια σας:

- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά την οδήγηση και οι κινήσεις σας σε όλα τα χειριστήρια να είναι ιδιαίτερα σταθερές. Η σταθερή και χαμηλή ταχύτητα, χωρίς βίαια πατήματα του γκαζιού αλλά και του φρένου, είναι πολύ σημαντική για την ασφαλή οδήγηση σε χιόνι.
- Να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα, καθώς η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας σε χιονισμένο οδόστρωμα μπορεί να γίνει μέχρι και δέκα φορές μεγαλύτερη σε σχέση με το στεγνό οδόστρωμα.
- Να οδηγείτε με πολύ χαμηλή ταχύτητα στις στροφές, όπου υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να χάσετε τον έλεγχο του οχήματός σας. Όταν πλησιάζετε μια στροφή, και προτού φτάσετε σε αυτή, να ελαττώνετε σταδιακά ταχύτητα. Αυτό θα σας επιτρέψει να περάσετε με ομαλότητα τη στροφή .
- Να ελέγχετε την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας. Αυτό μπορείτε να το επιτύχετε επιλέγοντας ένα ασφαλές μέρος του δρόμου για να φρενάρετε με ομαλότητα. Αν κατά το φρενάρισμα αισθανθείτε ότι δεν μπορείτε να ελέγξετε το τιμόνι σας, αυτό σημαίνει ότι το οδόστρωμα είναι ολισθηρό και η πρόσφυση των ελαστικών σας μειωμένη.
- Κατά την εκκίνηση με χειροκίνητο κιβώτιο ταχυτήτων, πατώντας τον συμπλέκτη επιλέξτε την 1η ταχύτητα και αφήστε αργά τον συμπλέκτη ενώ πιέζετε το πεντάλ καυσίμου αργά, διατηρώντας τις στροφές του κινητήρα χαμηλές μέχρι το όχημα να εκκινήσει χωρίς σπινάρισμα των τροχών. Κατά την εκκίνηση με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων τοποθετήστε τον μοχλό στην θέση D (Drive) και πιέστε αργά το πεντάλ καυσίμου μέχρι το όχημα να εκκινήσει χωρίς σπινάρισμα των τροχών.
- Να παρατηρείτε το θερμομέτρο του οχήματός σας για να ενημερώνετε για τη θερμοκρασία του εξωτερικού περιβάλλοντος και να έχετε καλύτερη εικόνα των περιβαλλοντικών συνθηκών που επικρατούν.

2.1.6 Οδήγηση το χειμώνα¹³

Κατά τη διάρκεια ιδιαίτερα των χειμερινών μηνών η οδήγηση γίνεται πολύ πιο απαιτητική. Οι αντίξοες καιρικές συνθήκες (βροχή, χιόνι, άνεμος, ομίχλη) επιδρούν αρνητικά στην ορατότητα του οδηγού, καθιστούν το δρόμο ολισθηρό και ως εκ τούτου μειώνουν την πρόσφυση του οχήματος. Παράλληλα, οι ώρες της ηλιοφάνειας είναι λιγότερες. Ως εκ τούτου, κάθε οδηγός πρέπει να είναι πολύ πιο προσεκτικός και να κινείται με χαμηλότερες ταχύτητες, ακόμη και σε δρόμους που γνωρίζει καλά. Βασικό παράγοντα για ασφαλή οδήγηση αποτελούν τα ελαστικά, γι' αυτό και χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή τους.

(α) Συνθήκες χαμηλής πρόσφυσης (βρεγμένο ή χιονισμένο οδόστρωμα)

- Όταν υπάρχει χιόνι, πάγος αλλά και νερό στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών και υπάρχει ο κίνδυνος το όχημα να μην είναι σταθερό στο δρόμο. Η διατήρηση χαμηλής ταχύτητας, η τήρηση των αποστάσεων ασφαλείας, καθώς και η κατάλληλη χρήση των φώτων και των υαλοκαθαριστήρων του οχήματος θα σας επιτρέψουν να προβλέπετε τους πιθανούς κινδύνους και να τους αντιμετωπίσετε αποτελεσματικά.
- Στην περίπτωση που συναντήσετε λιμνάζοντα νερά θα πρέπει να κρατήσετε σταθερό το τιμόνι και το γκάζι και οπωσδήποτε να μην φρενάρετε. Η κίνηση με αυξημένη ταχύτητα πάνω σε λιμνάζοντα νερά δημιουργεί το φαινόμενο της υδρολίσθησης, κατά το οποίο το όχημα χάνει την επαφή του με το οδόστρωμα και μένει ουσιαστικά ακυβέρνητο.

(β) Χειμερινά ελαστικά

Σημαντικό ρόλο για τη σωστή και ασφαλή οδική συμπεριφορά του οχήματος έχουν τα ελαστικά του. Ο ρόλος τους, ειδικά σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες, είναι καθοριστικός. Τα χειμερινά ελαστικά χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Στα χειμερινά ελαστικά χωρίς καρφιά και στα χειμερινά ελαστικά με καρφιά. Οι κυπριακές συνθήκες δεν απαιτούν τη χρήση χειμερινών ελαστικών με ή χωρίς καρφιά.

Χειμερινά ελαστικά χωρίς καρφιά:

Τα σύμβολα που χαρακτηρίζουν αυτά τα ελαστικά είναι M (mud=λάσπη) και S (snow=χιόνι). Αυτά τα ελαστικά έχουν βαθιές αυλακώσεις σε σχήμα λαβύρινθου, καθώς και πολλά λεπτά σχίσματα. Τα ελαστικά αυτά λόγω του υλικού τους παρουσιάζουν καλύτερη πρόσφυση στον πάγο και στο χιόνι από τα συνηθισμένα και έχουν μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα τα 190 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h) και ελάχιστο βάθος αυλακώσεων τα 4 χιλιοστά (mm). Αξίζει να σημειωθεί πως διατηρούν την πρόσφυσή τους σε στεγνό και βρεγμένο δρόμο, αλλά στον στεγνό δρόμο παρουσιάζουν μεγαλύτερη φθορά.

Χειμερινά ελαστικά με καρφιά:

Στο πέλμα αυτών των ελαστικών τοποθετούνται ατσάλινα καρφιά για αύξηση της πρόσφυσης στον πάγο και στο χιόνι. Σε ορισμένες χώρες απαγορεύονται εφόσον καταστρέφουν το οδόστρωμα.

- Τα θερινά ελαστικά (all weather) μπορούν να αντεπεξέλθουν σε περιορισμένο μόνο βαθμό σε συνθήκες ιδιαίτερα χαμηλής θερμοκρασίας.
- Όταν το οδόστρωμα είναι χιονισμένο, επιβάλλεται η χρήση κατάλληλων χειμερινών ελαστικών και αντιολισθητικών αλυσίδων.
- Σε συνθήκες βροχής ή χιονόπτωσης τα χειμερινά ελαστικά αντιδρούν καλύτερα από τα θερινά. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, τα όρια πρόσφυσης παραμένουν ιδιαίτερα χαμηλά. Για το λόγο αυτό απαιτείται να είστε πολύ προσεκτικοί.
- Η διατήρηση υπερβολικής ταχύτητας για μεγάλη απόσταση και σε στεγνό οδόστρωμα με χειμερινά ελαστικά, μπορεί να οδηγήσει στην καταστροφή τους και κατά συνέπεια στην απώλεια ελέγχου του οχήματος.

¹³ Department for Transport & Driving Standards Agency. (2007). *The official highway code*. Norwich: Stationery Office Books.

(γ) Αλυσίδες χιονιού

- Για την κίνηση στο χιόνι ή στον πάγο, απαραίτητη είναι η χρήση των αλυσίδων χιονιού, που εξασφαλίζουν ασφαλή οδήγηση.
- Είναι καλό να επιλέγετε τις αλυσίδες που σας προτείνει ο κατασκευαστής του οχήματός σας και να εξασκείστε στην τους πριν να παρουσιαστεί ανάγκη χρήσης τους.
- Οι αλυσίδες πρέπει να τοποθετούνται στους κινητήριους
- Μετά την τοποθέτηση των αλυσίδων πρέπει να ελέγχετε εφαρμογή τους.
- Σε περίπτωση που το όχημα είναι τετρακίνητο, οι αλυσίδες τοποθετούνται κατά προτίμηση στους μπροστινούς

Εικόνα 2.5: Αλυσίδες χιονιού

τοποθέτησή
την
τροχούς.

2.1.7 Οδήγηση το καλοκαίρι

Την καλοκαιρινή περίοδο, οι υψηλές θερμοκρασίες μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα κατά την οδήγηση, τόσο σε εσάς όσο και στο όχημά σας. Για να τα αποφύγετε θα πρέπει να έχετε υπόψη σας τις πιο κάτω συμβουλές:

(α) Συμβουλές για τον οδηγό

(Για περισσότερες λεπτομέρειες αναφερθείτε στο Μέρος 5)

- Να αποφεύγετε τα «βαριά» γεύματα προτού ξεκινήσετε τη βάρδια σας, καθώς αυτά μπορεί να σας προκαλέσουν υπνηλία.
- Να μεταφέρετε πάντοτε μαζί σας μια μπουκάλα με νερό, ώστε να περιορίσετε τον κίνδυνο αφυδάτωσης ή ηλίαισης.
- Να φοράτε γυαλιά ηλίου όταν η ηλιοφάνεια είναι έντονη και μειώνει την ορατότητά σας.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν οδηγείτε μέσα σε πόλεις κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, καθώς σε αυτές υπάρχει αυξημένη κίνηση από πεζούς και ποδήλατα.

(β) Σημαντικοί έλεγχοι οχήματος

Προτού ξεκινήσετε τη βάρδια σας να βεβαιώνετε ότι:

- Υπάρχει αρκετό ψυκτικό υγρό στον κινητήρα.
- Η στάθμη του νερού και του λαδιού βρίσκεται στα σωστά επίπεδα.
- Ο κλιματισμός λειτουργεί αποτελεσματικά.
- Το όχημα διαθέτει αρκετά αποθέματα καυσίμων.
- Η πίεση των ελαστικών να είναι η κατάλληλη για τους καλοκαιρινούς μήνες. (Οι υπερβολικά υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού αυξάνουν την πίεση τους).

Κατά τη διάρκεια της βάρδιας σας :

- Να ελέγχετε τις φωτεινές ενδείξεις στο ταμπλό του οχήματός σας. Σε περίπτωση που ο δείκτης της θερμοκρασίας του κινητήρα ξεπεράσει τα καθορισμένα επίπεδα, θα πρέπει να:
 - Σταματήσετε αμέσως στην άκρη του δρόμου.
 - Περιμένετε μέχρι να «κρυώσει» ο κινητήρας και να ελέγξετε την στάθμη ψυκτικού υγρού στο ραδιατέρ του οχήματός σας.

Η οδήγηση με κινητήρα που έχει υπερθερμανθεί, είναι πιθανό να προκαλέσει ζημιά στον κινητήρα.

Κεφάλαιο 2.2: Περιστατικά έκτακτης ανάγκης και τρόποι αντιμετώπισής τους

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα αναλυθούν θέματα που αφορούν:

- Στην αντιμετώπιση των μηχανικών βλαβών του οχήματος.

- Στις ενέργειες που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σε περίπτωση κλαταρίσματος του ελαστικού του οχήματος.
- Στους τρόπους αντιμετώπισης μιας πυρκαγιάς οχήματος.
- Στο χειρισμό περιστατικών που χρίζουν άμεσης αντιμετώπισης.

2.2.1 Μηχανική βλάβη

Αν καθώς οδηγείτε το όχημα ταξί παρουσιάσει κάποια μηχανική βλάβη, θα πρέπει πρώτα από όλα να σκεφτείτε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου.

Αναλυτικότερα, σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει:

- Να απομακρύνετε το όχημά σας από το δρόμο, το συντομότερο δυνατό.
- Να ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας, αν αυτό βρίσκεται σε σημείο που εμποδίζει την υπόλοιπη κυκλοφορία.
- Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν, ώστε να διευθετήσει την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας.
- Να φορέσετε φωσφορούχο γιλέκο, ώστε οι υπόλοιποι χρήστες του οδικού δικτύου να σας διακρίνουν εύκολα.
- Να τοποθετήσετε προειδοποιητικό τρίγωνο, σε απόσταση τουλάχιστον 45 μέτρων πίσω από το όχημά σας.
- Να διατηρήσετε ανοικτά τα φώτα θέσεως του οχήματός σας, αν είναι νύκτα ή η ορατότητα είναι περιορισμένη.

Εικόνα 2.6: Τοποθέτηση προειδοποιητικών τριγώνων

Παράλληλα, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει:

- Να σταθείτε (ή να επιτρέψετε σε κάποιο πελάτη σας να σταθεί) προς την πλευρά του δρόμου.
- Να σταθείτε σε σημεία που δεν θα είναι εύκολο για τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου να σας διακρίνουν, ειδικά αν είναι νύκτα ή η ορατότητα είναι περιορισμένη.

Αν καθώς οδηγείτε σε αυτοκινητόδρομο το ταξί σας παρουσιάσει κάποια μηχανική βλάβη, τότε θα πρέπει:

- Να μεταβείτε στη λωρίδα ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου, αφού προειδοποιήσετε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου χρησιμοποιώντας το δείκτη σας.
- Να ακινητοποιήσετε το όχημά σας.
- Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν, δηλώνοντας με ακρίβεια το σημείο στο οποίο είστε σταματημένος, ούτως ώστε να κανονίσει την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας και να καλέσει την οδική βοήθεια.

- Αν χρειαστεί, να βγείτε από την αριστερή πόρτα του οχήματος σας και να βεβαιωθείτε πως και οι πελάτες σας θα κάνουν το ίδιο.

Εικόνα 2.7: Χρήση τηλεφώνου έκτακτης ανάγκης

2.2.2 Επιδιορθώσεις έκτακτης ανάγκης¹⁴

Τα φώτα πορείας δεν λειτουργούν: Ελέγξτε αν είναι καμένη η ασφάλεια των φώτων πορείας. Στην ασφαλειοθήκη του οχήματος υπάρχουν εφεδρικές, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Η θέση της ασφαλειοθήκης αναγράφεται στο βιβλίο οδηγιών του οχήματος.

Οι καθαριστήρες ή οι πίδακες νερού του ανεμοθώρακα δεν λειτουργούν: Ελέγξτε για πιθανή ύπαρξη υγρού στο ντεπόζιτο των καθαριστήρων. Επίσης, ελέγξτε για πιθανή ύπαρξη καμένης ασφάλειας.

Μπαταρία αποφορτισμένη: Η αποφόρτιση της μπαταρίας μπορεί να προκληθεί σε περίπτωση που ξεχαστούν τα φώτα αναμμένα κ.λπ. Χρησιμοποιήστε booster ή αλλάξτε την μπαταρία για να εκκινήσετε το όχημα. *Υπερθέρμανση του κινητήρα:* Αφήστε τον κινητήρα να κρυώσει και ελέγξτε την στάθμη του ψυκτικού υγρού στο ραδιατέρ. Εάν χρειάζεται προσθέστε υγρό και παρατηρήστε για τυχόν διαρροές.

Ανάβει η προειδοποιητική λυχνία του λαδιού του κινητήρα : Με τον κινητήρα σβηστό ελέγξτε την στάθμη του λαδιού. Εάν χρειάζεται προσθέστε λάδι. Αν παρόλα αυτά η προειδοποιητική λυχνία συνεχίσει να ανάβει, τότε υπάρχει πρόβλημα με την πίεση του λιπαντικού. Ακινητοποιήστε το όχημα σας.

Ανάβει η προειδοποιητική λυχνία των φρένων: Ελέγξτε την στάθμη του υγρού των φρένων. Προσθέστε εάν χρειάζεται.

Το υδραυλικό τιμόνι δε λειτουργεί σωστά ή/και ακούγεται θόρυβος κατά τη λειτουργία: Ελέγξτε τη στάθμη του υγρού στο δοχείο λαδιού του τιμονιού και προσθέστε εάν χρειάζεται. Σε περίπτωση που υπάρχει ηλεκτρικό σύστημα υποβοήθησης στο τιμόνι, τότε ακινητοποιήστε το αυτοκίνητο.

2.2.3 Σκάσιμο (κλατάρισμα) ελαστικού

Σε περίπτωση σκασίματος του ελαστικού κατά τη διάρκεια που το όχημά σας κινείται πρέπει:

- Να διατηρήσετε τη ψυχραιμία σας.

¹⁴ Denton, T. (2006). *Advanced Automotive Fault Diagnosis*. (2nd ed.).Oxford: Elsevier.

- Να προσπαθήσετε να κρατήσετε δυνατά και σταθερά το τιμόνι σας.
- Να ελαττώσετε σταδιακά ταχύτητα χωρίς απότομο φρενάρισμα αλλά με προοδευτικό κατέβασμα σχέσεως ταχύτητας.
- Να ακινητοποιήσετε το όχημά σας σε σταθερό έδαφος και σε σημείο που να μην εμποδίζει την υπόλοιπη κυκλοφορία.
- Να καταστήσετε το όχημά σας ορατό προς τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου με τη χρήση των φώτων έκτακτης ανάγκης και με το προειδοποιητικό τρίγωνο.
- Να ακινητοποιήσετε το όχημά σας, τραβώντας το χειρόφρενο και βάζοντας την 1η ταχύτητα ή την όπισθεν αναλόγως.
- Αν χρησιμοποιείτε κάποια σφήνα, να την τοποθετήσετε κάτω από τον τροχό, που βρίσκεται σε αντιδιαμετρική θέση από το σημείο ανυψώσεως.
- Να ξεσφίξετε ελαφρά τα περικόχλια του τροχού, προτού σηκώσετε το όχημα.
- Σε περίπτωση που το έδαφος δεν είναι αρκετά σταθερό και υπάρχει ο κίνδυνος να λυγίσει ο γρύλος ή να καταστραφεί, θα πρέπει να τοποθετήσετε κάποια σανίδα ή κάποια πλατιά πέτρα για να τον σταθεροποιήσετε καλά.
- Να σηκώσετε αρκετά ψηλά το όχημα για να μπορέσετε να βγάλετε τον καταστραμμένο τροχό και να τοποθετήσετε το βοηθητικό.
- Να ξεβιδώσετε εντελώς τα περικόχλια και να τραβήξετε τον τροχό.
- Να τοποθετήσετε τον εφεδρικό τροχό, να ξαναβάλετε τα περικόχλια και να τα σφίξετε σταυρωτά, στρίβοντάς τα προοδευτικά με το ειδικό κλειδί.
- Να κατεβάσετε το όχημα, να σφίξετε καλά τα περικόχλια του τροχού.
- Να επισκευάσετε έγκαιρα τον φθαρμένο τροχό.

Συνιστάται η αντικατάσταση των ελαστικών κάθε 4-5 χρόνια ή κάθε 40,000 - 50.000 χιλιόμετρα. Στα πλέον σύγχρονα οχήματα, ο εφεδρικός τροχός αντικατάστασης (spare tyre) είναι μικρότερου μεγέθους ή αφρός/γόμα και συμπιεστής αέρα. Αυτό συμβαίνει για λόγους εξοικονόμησης χώρου και βάρους στο όχημα. Ο εφεδρικός τροχός αυτού του τύπου πρέπει να μπαίνει πάντοτε σε μία από τις δύο πίσω θέσεις και ποτέ μπροστά. Σε περίπτωση σκασίματος ενός από τα μπροστινά ελαστικά, ένας εκ των δύο πίσω τροχών πρέπει να πάρει τη θέση του μπροστινού τροχού και ο εφεδρικός τροχός να πάρει την πίσω θέση. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί ο εφεδρικός τροχός, ο κατασκευαστής καθορίζει το μέγιστο όριο ταχύτητας και απόστασης που μπορεί να καλύψει το όχημα με τον τροχό αυτό. Οι συστάσεις αυτές είναι σημαντικό να τηρούνται από τον οδηγό, για σκοπούς ασφάλειας και αποφυγής ατυχημάτων.

2.2.4 Πυρκαγιά

Πυρκαγιά (Φωτιά) είναι το φαινόμενο της γρήγορης καύσης. Για να μπορέσει να προκληθεί πυρκαγιά, πρέπει να συνυπάρξουν τρεις παράγοντες: το καύσιμο υλικό, η θερμότητα και το οξυγόνο (τρίγωνο της φωτιάς).

Στην περίπτωση των οχημάτων, όπου υπάρχει καύσιμη ύλη και οξυγόνο στην ατμόσφαιρα, με τη δημιουργία ενός σπινθήρα μπορεί να προκληθεί πυρκαγιά, η οποία πιθανώς να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα. Τις συνηθέστερες αιτίες πυρκαγιών σε οχήματα, αποτελούν τα μηχανικά και τα ηλεκτρικά προβλήματα. Τα ηλεκτρικά καλώδια και τα καύσιμα και το λάδι των φρένων φάνηκε ότι είναι τα κατεξοχήν υλικά που συντελούν στην εκδήλωση πυρκαγιών σε οχήματα.

(α) Ειδικός εξοπλισμός ταξί

Όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο 1.1.3, σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ., στον πρόσθετο εξοπλισμό που πρέπει να διαθέτει υποχρεωτικά κάθε όχημα ταξί, για σκοπούς ασφάλειας, εντάσσεται και ο πυροσβεστήρας. Ως εκ τούτου, κάθε όχημα ταξί υποχρεούται να διαθέτει πυροσβεστήρα για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Ο πυροσβεστήρας πρέπει να βρίσκεται σε κατάλληλη θέση και όχι στο χώρο των αποσκευών του οχήματος, αλλά εντός της καμπίνας επιβατών, ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί, η επέμβαση να είναι άμεση.

Είναι προτιμότερο να είναι ξηρής σκόνης, ή άλλου κατάλληλου κατασβεστικού υλικού, εγκεκριμένου από την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Ο έλεγχος του πυροσβεστήρα είναι απαραίτητο να γίνεται τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο από τους αρμόδιους προμηθευτές.

Ο πυροσβεστήρας πρέπει να φέρει πινακίδα με τις αναγκαίες πληροφορίες για την σωστή και ασφαλή χρήση του, όπου να αναγράφονται:

- Το είδος και η ποσότητα του κατασβεστικού υλικού
- Οι κατηγορίες πυρκαγιών για τις οποίες είναι κατάλληλος
- Οδηγίες χρήσεως
- Ημερομηνία απαιτούμενης αναγόμωσης (ξαναγεμίσματος)
- Κατασβεστική ικανότητα

(β) Αντιμετώπιση πυρκαγιάς

Οι πυρκαγιές των αυτοκινήτων είναι πολύ επικίνδυνες και σε περίπτωση που δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα μπορεί να λάβουν μεγάλες διαστάσεις και να θέσουν σε κίνδυνο τόσο τη ζωή των πελατών του φλεγόμενου οχήματος όσο και των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Αυτό οφείλεται στο ότι στα οχήματα υπάρχει αρκετή ποσότητα καύσιμης ύλης (βενζίνη - πετρέλαιο), λάδια και διάφορα άλλα εύφλεκτα υγρά, που συντείνουν στη γρήγορη μετάδοση της πυρκαγιάς.

Για το λόγο αυτό, η πρώτη επέμβαση για την αντιμετώπιση μιας πυρκαγιάς πρέπει να είναι γρήγορη και αποτελεσματική. Επιπλέον, τα μέσα κατάσβεσης, πρέπει να είναι πολύ αποτελεσματικά για να επιτευχθεί άμεσα η κατάσβεσή της. Σε περίπτωση που καθώς οδηγείτε ξεσπάσει πυρκαγιά μικρού βαθμού στο όχημα ταξί, τότε θα πρέπει:

1. Να παραμείνετε ψύχραιμος και να δράσετε έγκαιρα.
2. Να σταματήσετε στην άκρη του δρόμου.
3. Να ενεργοποιήσετε τα φώτα κινδύνου.
4. Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας.
5. Να απομακρύνετε τους επιβάτες από το φλεγόμενο όχημα.
6. Αν υπάρχουν περαστικοί στην περιοχή του οχήματος, να τους κρατήσετε μακριά από αυτό.
7. Να καλέσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία, καλώντας στο 112.

Αφού πραγματοποιήσετε τις παραπάνω ενέργειες, θα πρέπει να προσπαθήσετε να αντιμετωπίσετε την πυρκαγιά, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος επέκτασής της, μέχρις ότου να καταφθάσει η Πυροσβεστική Υπηρεσία στη σκηνή του έκτακτου περιστατικού.

- Αν εκδηλωθεί πυρκαγιά στον κινητήρα του οχήματος τότε θα πρέπει να λάβετε προφυλακτικά μέτρα, γιατί με το άνοιγμα του καπό υπάρχει κίνδυνος με την είσοδο ατμοσφαιρικού αέρα στο χώρο να δημιουργηθεί μεγάλη φλόγα. Για το λόγο αυτό, το κάλυμμα του κινητήρα πρέπει να ανοίγεται τόσο όσο χρειάζεται για να πραγματοποιηθεί η κατάσβεση.
- Αν η πυρκαγιά εκδηλωθεί μέσα στο χώρο του οδηγού- επιβατών:
 - Θα πρέπει να ανοίξετε με προσοχή μια μόνο πόρτα, τόσο όσο χρειάζεται για να εισέλθει μόνο το ακροφύσιο του πυροσβεστήρα. Με αυτό τον τρόπο θα εμποδίσετε την είσοδο του αέρα, που είναι απαραίτητο στοιχείο για την καύση, μέσα στο όχημά σας.
 - Σε περίπτωση που εισέρχεται αέρας στην καμπίνα του οχήματός σας από κάπου, τότε είναι προτιμότερο να ανοίξετε την πόρτα του οχήματός σας και να προσπαθήσετε να χτυπήσετε την πυρκαγιά κατά μέτωπο με τον πυροσβεστήρα.
- Αν υπάρχει κίνδυνος να πιάσει φωτιά η δεξαμενή καυσίμων του οχήματός σας, τότε θα πρέπει να την ψύξετε με νερό ή με αφρό από μια ασφαλή θέση, ώστε να αποκλείσετε το ενδεχόμενο έκρηξης.
- Σε περίπτωση που καίγονται τα ελαστικά του οχήματος, κατά το αρχικό στάδιο της κατάσβεσης θα πρέπει να σταθείτε σε πλάγια θέση και όχι ακριβώς απέναντι από τα ελαστικά, γιατί υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού εξαιτίας της έντονης εκτόνωσης του υπό πίεση αέρα.

Προσοχή! Σε περίπτωση που ξεσπάσει πυρκαγιά μεγάλου βαθμού στο όχημά σας, πραγματοποιήστε τις ενέργειες 1-7 πιο πάνω και μην επιχειρήσετε σε καμιά περίπτωση να σβήσετε τη φωτιά μόνοι σας.

2.2.5 Υστερικές αντιδράσεις πελατών¹⁵

Κάποια από τα συμπτώματα υστερίας είναι τα κλάματα, οι κραυγές, η παράλυση μελών του σώματος, ο τρόμος, η αφασία κ.ά.

Ένας οδηγός ταξί είναι πολύ πιθανό να βρεθεί αντιμέτωπος με υστερικές αντιδράσεις των πελατών του. Οι πελάτες μπορεί να γίνουν υστερικοί για διάφορους λόγους. Η υστερία των πελατών μπορεί να αποβεί μοιραία, καθώς μπορεί να αποσπάσει την προσοχή του οδηγού ταξί και να αποτελέσει την αιτία πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος.

Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο κάθε οδηγός ταξί να είναι προετοιμασμένος για την αντιμετώπιση πιθανών υστερικών αντιδράσεων των πελατών του, ούτως ώστε σε ένα τέτοιο περιστατικό να μπορέσει να αντιδράσει κατάλληλα και να μην τεθεί σε κίνδυνο ούτε η ζωή του ιδίου, αλλά ούτε και των πελατών του. Μερικοί τρόποι για την αντιμετώπιση της υστερίας παρατίθενται πιο κάτω:

(α) Τρόποι αντιμετώπισης υστερίας

Σε περίπτωση που έρθετε αντιμέτωπος με κάποια υστερική αντίδραση πελάτη, τότε θα πρέπει:

- Να συνεχίσετε να έχετε τα «μάτια» σας στο δρόμο και να μην αφήσετε τον επιβάτη να αποσπάσει την προσοχή σας. Ό,τι και να λέει ή να κάνει, όση νευρικότητα και αν σας προκαλεί, προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η ασφαλής οδήγηση.
- Εάν ο πελάτης είναι τραυματισμένος ή αντιδρά υστερικά εξαιτίας ιατρικών λόγων, εσείς θα πρέπει να ξεκινήσετε να μιλάτε μαζί του, με στόχο να τον καθησυχάσετε. Καλό είναι να τον ενημερώσετε όταν πλησιάζετε προς το νοσοκομείο ή το σπίτι του και να τον κάνετε να αισθανθεί πιο ασφαλής, λέγοντας του ότι σύντομα θα τον παραδώσετε στα χέρια ενός επαγγελματία ιατρού.
- Αν ο πελάτης εκφράσει κάποιο φόβο, είτε αυτός είναι λογικός είτε παράλογος, εσείς θα πρέπει να τον συζητήσετε μαζί του. Επιπλέον, θα πρέπει να τον βοηθήσετε να καταλάβει πως στόχος σας είναι να τον στηρίξετε και να τον προστατέψετε. Στη συνέχεια, απαραίτητο είναι, χρησιμοποιώντας λογικά επιχειρήματα, να προσπαθήσετε να τον πείσετε ότι ο φόβος του είναι υπερβολικός και αδικαιολόγητος. Αν το επιτρέπουν οι περιστάσεις θα πρέπει να σταματήσετε στην άκρη του δρόμου και να συζητήσετε με τον πελάτη, σχετικά με το φόβο του.
- Σε περίπτωση που ο πελάτης ξεκινήσει να κάνει αρνητικά σχόλια για τις ικανότητες οδήγησής σας και να σας δίνει συμβουλές για καλύτερη οδήγηση, δεν πρέπει να αφήσετε τα σχόλια του να επηρεάσουν αρνητικά την ψυχολογία σας ή να σας προκαλέσουν νευρικότητα. Όποια συμβουλή και να σας δώσει ο πελάτης, εσείς θα πρέπει να συνεχίσετε να έχετε τον έλεγχο της οδήγησής σας.
- Αν νιώσετε ότι ο πελάτης σας αποσπά την προσοχή και ότι χάνετε τον έλεγχο της οδήγησης του οχήματός σας, τότε θα πρέπει να σταματήσετε το ταξί σας και να προσπαθήσετε να τον ηρεμήσετε. Αφού το πετύχετε αυτό, θα πρέπει -με ήρεμο τρόπο- να πείτε στον πελάτη σας πως, αν δεν σταματήσει την «υστερική» συμπεριφορά, η διαδρομή δεν θα μπορέσει να συνεχιστεί.

Ό,τι και να συμβεί, εσείς θα πρέπει να παραμείνετε ψύχραιμος και συγκεντρωμένος στην οδήγηση του οχήματός σας. Εάν χάσετε τον έλεγχο, τότε όχι μόνο δεν θα βοηθήσετε τον πελάτη σας, αλλά ούτε και θα επιτελέσετε σωστά το έργο σας.

2.2.6 Αξιολόγηση των περιστατικών που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης

Η οδήγηση κρύβει πολλούς κινδύνους. Καθημερινά συμβαίνουν ατυχήματα και γενικότερα προκύπτουν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μέσα στους δρόμους. Σαν αποτέλεσμα αυτού, ένας επαγγελματίας οδηγός έρχεται συχνά αντιμέτωπος με τέτοια περιστατικά που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και συχνά καλείται να προσφέρει επείγουσα βοήθεια σε άτομα που έχουν εμπλακεί σε

¹⁵ Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

ατύχημα, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για ατύχημα με το δικό του όχημα ή όχι. Ως εκ τούτου, είναι καλό να είναι σε θέση να προσφέρει τις πρώτες βοήθειες σε οποιαδήποτε ώρα έκτακτης ανάγκης.

Οι απαιτήσεις της Εθνικής και της Κοινοτικής Νομοθεσίας για τα θέματα πρώτων βοηθειών στους χώρους εργασίας αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του Κανονισμού 7 των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2002 (Κ. Δ. Π 173/2002).

Με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς, σε κάθε χώρο εργασίας, πρέπει:

- Να υπάρχουν ανά πάσα στιγμή εκπαιδευμένοι από αναγνωρισμένο οργανισμό πρώτοι βοηθοί και αρμόδια άτομα για παροχή πρώτων βοηθειών.
- Να υπάρχουν κουτιά πρώτων βοηθειών. Ο εξοπλισμός των πρώτων βοηθειών πρέπει να ελέγχεται συστηματικά από υπεύθυνο πρώτο βοηθό, για τυχόν ελλείψεις του.
- Η εκπαίδευση των πρώτων βοηθών και των αρμόδιων προσώπων πρέπει να τεκμηριώνεται με αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, το οποίο να ανανεώνεται με επανεκπαίδευση ανά έτος. Οι εκπαιδευμένοι πρώτοι βοηθοί πρέπει να παρακολουθούν εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιτήρησης ανά έτος.

Το όχημα αποτελεί το χώρο εργασίας του επαγγελματία οδηγού και ο εργοδότης καλείται να εφαρμόσει, για το συγκεκριμένο χώρο εργασίας, τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. Για σκοπούς πρώτων βοηθειών, η εταιρεία και οι ίδιοι οι οδηγοί θα ήταν καλό να μεριμνήσουν:

- Για την εκπαίδευσή τους σε θέματα πρώτων βοηθειών. Οι ανάγκες εκπαίδευσης για τους οδηγούς των οχημάτων προκύπτουν ανάλογα με την συχνότητα της δραστηριότητάς τους και τις αποστάσεις που διανύουν.
- Να διαθέτουν κουτιά πρώτων βοηθειών μέσα στο όχημά τους.

Κεφάλαιο 2.3: Αντιμετώπιση οδικών ατυχημάτων¹⁶

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, θα αναλυθούν θέματα που αφορούν στις ενέργειες που θα πρέπει να προβεί ένας οδηγός ταξί σε περίπτωση που εμπλακεί σε κάποιο τροχαίο ατύχημα.

2.3.1 Εμπλοκή σε οδικό ατύχημα

Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ., κάθε οδηγός που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε ένα οδικό ατύχημα οφείλει:

- Να παραμένει στο χώρο του ατυχήματος, χωρίς να εγκαταλείπει τα θύματα.
- Να παρέχει βοήθεια στα άτομα που κινδυνεύουν.
- Να καταθέτει τη μαρτυρία του για το ατύχημα.

Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που εμπλακείτε σε οδικό ατύχημα, θα πρέπει να αξιολογήσετε τη σοβαρότητά του, δηλαδή αν υπάρχουν τραυματίες. Προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η δική σας ασφάλεια, των πελατών σας, αλλά και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου. Για να το επιτύχετε αυτό, θα πρέπει:

- Να αναφέρετε το οδικό ατύχημα στην εταιρεία σας.
- Να ελευθερώσετε το δρόμο, αν αυτό είναι δυνατό, ώστε να μην παρεμποδίζετε την κυκλοφορία των άλλων οχημάτων.
- Να ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας, ώστε να προειδοποιήσετε την υπόλοιπη κυκλοφορία για το συμβάν.
- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας και σε καμία περίπτωση να μην ανάψετε τσιγάρο, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκρηξης.
- Να βεβαιωθείτε πως όλοι έχουν απομακρυνθεί από τη σκηνή του ατυχήματος, εκτός αν υπάρχουν τραυματίες που δεν πρέπει να μετακινηθούν.

¹⁶ Λαμπρακάκης, Λ. (2007). *Τροχαία Ατυχήματα*. Ιδιωτική έκδοση.

- Να καλέσετε στον αριθμό 112 και να δώσετε λεπτομέρειες αναφορικά με το ατύχημα και τους τραυματίες, αν υπάρχουν.
- Να παράσχετε τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες, αν είστε κατάλληλα εκπαιδευμένοι (βλέπε κεφάλαιο 2.2.6).
- Να φροντίσετε για την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας, μέσω της εταιρείας σας.
- Να καταγράψετε λεπτομέρειες αναφορικά με το οδικό ατύχημα (ονόματα, αριθμό αδείας των υπολοίπων εμπλεκόμενων στο οδικό ατύχημα, λεπτομέρειες για τους μάρτυρες).
- Να αναφέρετε τα στοιχεία σας όταν σας ζητηθεί (π.χ. ασφαλιστικά στοιχεία, όνομα, τηλέφωνο).
- Να παραμείνετε στη σκηνή του ατυχήματος, μέχρι να καταφθάσουν οι Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης.

Αν στο οδικό ατύχημα, εμπλέκεται κάποιο όχημα που μεταφέρει επικίνδυνα εμπορεύματα τότε θα πρέπει:

- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας και να μην καπνίσετε.
- Να απομακρυνθείτε από το όχημα με τα επικίνδυνα εμπορεύματα και να μην επιχειρήσετε να σώσετε κάποιο τραυματία, καθώς είναι πολύ πιθανό να τραυματιστείτε και εσείς.
- Να ειδοποιήσετε τις αρμόδιες υπηρεσίες, καλώντας στον αριθμό 112 και να τους δώσετε όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις πινακίδες και τις σημάνσεις που υπάρχουν πάνω στο όχημα αυτό.
- Να μη χρησιμοποιήσετε το κινητό σας τηλέφωνο, αν βρίσκεστε κοντά σε κάποιο όχημα που μεταφέρει εύφλεκτα υλικά, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει έκρηξη.

2.3.2 Αποτροπή δευτερεύοντος ατυχήματος

Σε περίπτωση εμπλοκής σας σε τροχαίο ατύχημα, θα πρέπει να προβείτε στις παρακάτω ενέργειες, έτσι ώστε να αποφύγετε οποιοδήποτε δευτερόν ατύχημα:

- Τοποθετείστε προειδοποιητικό τρίγωνο ασφάλειας σε απόσταση τουλάχιστον 45 μέτρων πριν από το σημείο του ατυχήματος, ούτως ώστε οι υπόλοιποι οδηγοί του οδικού δικτύου να αντιλαμβάνονται έγκαιρα τον κίνδυνο.
- Διασφαλίστε την ομαλή ροή της κυκλοφορίας και την ανεμπόδιστη προσέγγιση των οχημάτων βοήθειας, προτρέποντας τους περιεργούς οδηγούς να μην σταματούν στο σημείο του ατυχήματος.
- Σε περίπτωση που χρειαστείτε βοήθεια από τα διερχόμενα οχήματα για να μπορέσετε να αντιμετωπίσετε αποτελεσματικότερα την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, τότε θα πρέπει να προτρέψετε κάποιους από τους οδηγούς να σας βοηθήσουν.
- Αν βρίσκεστε σε δρόμο ταχείας κυκλοφορίας με συνεχή κίνηση, μην επιχειρήσετε να διασχίσετε κάθετα το δρόμο για οποιονδήποτε λόγο, παρά μόνο εάν διακοπεί ή περιοριστεί η κίνηση στο συγκεκριμένο σημείο και είστε 100% σίγουρος για την ασφάλειά σας.
- Εάν υπάρχουν τραυματίες, μην επιχειρήσετε να τους μετακινήσετε από το σημείο που βρίσκονται, γιατί υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να τους προκαλέσετε σοβαρές βλάβες και αναπηρίες. Η άμεση μετακίνηση θα πρέπει να γίνεται στην περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή έκρηξη στη σκηνή.
- Αν υπάρχει τραυματισμένος μοτοσικλετιστής, μην επιχειρήσετε να του βγάλετε το κράνος του, εκτός και αν αυτό είναι απαραίτητο.
- Σε καμιά περίπτωση μην παραμείνετε στο χώρο του ατυχήματος κυκλοφορώντας άσκοπα, γιατί έτσι θα θέσετε τη ζωή σας σε κίνδυνο, ενώ παράλληλα θα εμποδίζετε τη λειτουργία των σωστικών συνεργείων.

2.3.3 Ειδοποίηση των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας

Όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο 2.2.6, ως επαγγελματίες οδηγοί, είναι καλό να είστε σε θέση να προσφέρετε τις πρώτες βοήθειες σε οποιαδήποτε ώρα έκτακτης ανάγκης, καθώς, λόγω του επαγγέλματός σας, οι πιθανότητες που έχετε για να εμπλακείτε σε κάποιο τροχαίο ατύχημα, είτε με το δικό σας όχημα είτε όχι, είναι πάρα πολλές.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στην προσπάθειά σας να βοηθήσετε, δεν πρέπει ποτέ να κάνετε οτιδήποτε που δεν γνωρίζετε ή που δεν είστε βέβαιοι αν θα βοηθούσε πραγματικά τον τραυματία. Μια λανθασμένη σας κίνηση μπορεί να αποβεί μοιραία για τον τραυματία.

Από τις άμεσες ενέργειες που πρέπει να αναλάβετε είναι η κλήση βοήθειας από τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Νοσοκομείο, Πυροσβεστική). Αυτό μπορεί να γίνει είτε από εσάς, είτε με εντολές που θα δώσετε σε παρευρισκόμενα στη σκηνή του ατυχήματος πρόσωπα.

Ο αριθμός έκτακτης ανάγκης, που ισχύει για όλες τις χώρες της ΕΕ, είναι το 112. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι, κατά την επικοινωνία σας με τις αρμόδιες υπηρεσίες, θα πρέπει να δώσετε πλήρη στοιχεία για τον τόπο και τον τρόπο διεξαγωγής του ατυχήματος (π.χ. είδος σύγκρουσης, αριθμός και είδος οχημάτων που ενεπλάκησαν στο ατύχημα, χαρακτηριστικά τραυματιών, καιρικές συνθήκες στη σκηνή του ατυχήματος).

Αν γίνει η κατάλληλη ενημέρωση, οι διασώστες που θα φτάσουν στη σκηνή θα είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για την πληρέστερη αντιμετώπιση της περίπτωσης.

2.3.4 Βασικές αρχές φιλικής δήλωσης τροχαίου ατυχήματος

Καθημερινώς συμβαίνουν τροχαία ατυχήματα, στα οποία οι συμμετέχοντες καλούνται να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Ανάλογα με τη σοβαρότητα του ατυχήματος και την παραδοχή ή όχι των ευθυνών, ακολουθείται η ανάλογη διαδικασία.

Περίπτωση 1: Ατύχημα στο οποίο δεν υπάρχουν τραυματίες και όπου ο υπαίτιος έχει παραδεχθεί την ευθύνη

Σε αυτή την περίπτωση οι δυο οδηγοί θα πρέπει να ανταλλάξουν στοιχεία. Οι οδηγοί θα πρέπει να ειδοποιήσουν για το ατύχημα τις ασφαλιστικές τους εταιρείες και να δηλώσουν το οδικό ατύχημα σε ειδικό έντυπο των συγκεκριμένων ασφαλιστικών εταιρειών. Επιπρόσθετα, μπορούν- αν το επιθυμούν- να ενημερώσουν και την Αστυνομία για το συμβάν.

Περίπτωση 2: Ατύχημα στο οποίο δεν υπάρχουν τραυματίες και όπου ο υπαίτιος δεν έχει παραδεχθεί την ευθύνη

Σε μια τέτοια περίπτωση ατυχήματος, όπου ο υπαίτιος δεν παραδέχεται και η ευθύνη δεν είναι ξεκάθαρη, ενημερώνεται η Αστυνομία, που τις περισσότερες φορές καταφθάνει στο χώρο του ατυχήματος με σκοπό την συλλογή στοιχείων και πληροφοριών για την επίρριψη των ευθυνών. Εκτός από την Αστυνομία, ειδοποιούνται και οι ασφαλιστικές εταιρείες, που επικοινωνούν μεταξύ τους και διευθετούν τις ζημιές.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες, στα ατυχήματα όπου δεν υπάρχουν τραυματίες, προσπαθούν να διευθετούν τις υποθέσεις όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, χωρίς την προσφυγή στη Δικαιοσύνη.

Περίπτωση 3: Ατύχημα στο οποίο υπάρχουν τραυματίες

Όταν πρόκειται για ατυχήματα με τραυματίες είναι πιο πολύπλοκη η περίπτωση. Σε αυτά τα ατυχήματα αναλαμβάνει τις υποθέσεις κατά κανόνα η Αστυνομία. Η Αστυνομία, φτάνοντας στο χώρο του ατυχήματος, ετοιμάζει ένα σχέδιο αναπαράστασης του ατυχήματος. Στη συνέχεια, σύμφωνα με αυτό, ετοιμάζεται μια έκθεση από την Αστυνομία, την οποία παίρνουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, γραπτώς ή προφορικώς. Επιπλέον, συλλέγουν δηλώσεις και πληροφορίες από τους πελάτες τους. Για σοβαρά ατυχήματα με τραυματίες, πραγματοποιείται διευθέτηση της υπόθεσης με δικηγόρους ή, αν απαιτείται, με το δικαστήριο. Για ατυχήματα με τραυματίες, που δεν είναι τόσο σοβαρά, οι ασφαλιστικές εταιρείες προσπαθούν να κλείνουν τις υποθέσεις χωρίς την παρέμβαση του δικαστηρίου, αποζημιώνοντας τους τραυματίες.

Κεφάλαιο 2.4: Τρόπος αντιμετώπισης εγκληματικών πράξεων

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα αναλυθούν θέματα που αφορούν:

- Στην πρόληψη της εγκληματικότητας
- Στις αντιδράσεις του οδηγού ταξί σε περίπτωση που πέσει θύμα εγκληματικών ενεργειών
- Στη λαθρομετανάστευση

2.4.1 Πρόληψη εγκληματικότητας ¹⁷

Οι οδηγοί ταξί, λόγω του επαγγέλματός τους, συναναστρέφονται με διάφορους ανθρώπους. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένας οδηγός ταξί έχει πέσει θύμα κάποιας εγκληματικής ενέργειας. Με κάποιους απλούς τρόπους, που παρατίθενται πιο κάτω, οι οδηγοί ταξί μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο της εκδήλωσης εγκληματικής συμπεριφοράς μέσα στο ταξί τους.

(α) Συμπεριφορά οδηγού ταξί

Για να προλάβετε την εκδήλωση εγκληματικών ενεργειών μέσα στο ταξί σας, είναι σημαντικό:

- Μπαίνοντας μέσα στο ταξί σας και ξεκινώντας τη βάρδια σας να συνδέεστε με το ραδιοσύστημα της εταιρείας σας και να ελέγχετε τη λειτουργία του.
- Να μη λογομαχείτε με τους πελάτες σας για θέματα που αφορούν σε προσωπικές σας πεποιθήσεις για πολιτικά, αθλητικά, κ.λπ. ζητήματα.
- Να παραμένετε ψύχραιμοι και πάντοτε να συζητάτε σε ήρεμο τόνο.
- Σε περίπτωση εκδήλωσης ληστείας, εκτιμήστε τον κίνδυνο και σε καμία περίπτωση μην προβάλετε αντίσταση αν ο ληστής έχει στην κατοχή του οποιοδήποτε όπλο. Συμμορφωθείτε με τις απαιτήσεις του, αν αυτές αφορούν σε χρήματα ή άλλα αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένου και του ταξί.
- Ποτέ να μην κυνηγάτε κλέφτες ή άτομα που αποφεύγουν να σας πληρώσουν. Καλύτερα να ενημερώσετε την Αστυνομία και την Εταιρεία σας δίνοντας τους όσες πιο πολλές πληροφορίες μπορείτε.

(β) Επικίνδυνες τοποθεσίες

Για λόγους ασφάλειας, πρέπει να προσπαθείτε να αποφεύγετε τις επικίνδυνες τοποθεσίες.

Λαμβάνοντας τα παρακάτω μέτρα μπορείτε να μειώσετε το ρίσκο να παρευρεθείτε σε τέτοιου είδους τοποθεσίες.

- Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ποιες από τις τοποθεσίες της περιοχής σας είναι οι πιο επικίνδυνες από άποψη εγκληματικότητας.
- Τη νύκτα, να σταματάτε το ταξί σας στις πιο καλά φωτισμένες περιοχές.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν κινείστε σε απομονωμένες περιοχές.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί σε περιοχές που σχετίζονται με υπερβολική χρήση αλκοόλης (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης).
- Να επιβιβάζετε στο ταξί σας άτομα από ασφαλή σημεία της περιοχής σας και να γνωστοποιείτε μέσω ασυρμάτου την εταιρία σας για τον προορισμό σας.
- Όταν είστε σταθμευμένοι, να έχετε τις πόρτες του ταξί σας κλειδωμένες.

(γ) Ληστεία

Για να μειώσετε το ρίσκο να πέσετε θύμα ληστείας, πρέπει να έχετε υπόψη σας τα ακόλουθα:

- Ποτέ να μην μεταφέρετε μέσα στο ταξί σας μεγάλα ποσά μετρητών.
- Να μην τοποθετείτε ποτέ χρήματα σε σημεία που να μπορούν να τα δουν οι πελάτες σας (π.χ. σε κουτί που να είναι ορατό στους επιβάτες).
- Να απαντάτε με προσοχή σε επικίνδυνα ερωτήματα που εγκυμονούν την υποψία κλοπής όπως είναι τα εξής: «Είχατε καλή μέρα σήμερα στη δουλειά;», «Μπορείτε να μου αλλάξετε ένα χαρτονόμισμα των 100 ευρώ;». Κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα θα

¹⁷ NSW Taxi Council. (2006). *NSW Taxi Driver, Guide to a safer workplace*. East Sydney.

ήταν: «Ήταν πολύ δύσκολη μέρα, χωρίς ιδιαίτερη πελατεία» ή «Όχι δε μπορώ να σας το αλλάξω, διότι είστε ο πρώτος μου πελάτης».

(δ) Επικίνδunami πελάτες

Μερικοί τρόποι για να αποφύγετε τους επικίνδunami πελάτες είναι οι εξής:

- Σε περίπτωση που ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων στο δρόμο σας καλεί να σταματήσετε, και εσείς εκτιμάτε ότι μπορεί να είναι επικίνδυνη, τότε εσείς σταματήσετε το ταξί σας πέντε με δέκα μέτρα πιο μπροστά. Αυτό θα σας δώσει χρόνο να αξιολογήσετε όσο καλύτερα γίνεται την κατάσταση και να δράσετε αναλόγως.
- Εάν έχετε αμφιβολίες σχετικά με το βαθμό επικινδυνότητας των επικείμενων πελατών σας ή βρεθείτε κάτω από απειλή, τότε απομακρυνθείτε αμέσως και ενημερώστε σχετικά την εταιρία σας και την Αστυνομία.
- Σε περίπτωση που κινείστε σε επικίνδυνες περιοχές, πρέπει να διασφαλίζετε ότι οι πόρτες του οχήματος σας είναι κλειδωμένες και τα παράθυρά του κλειστά. Οι πόρτες πρέπει να ανοίγουν μόνο τη στιγμή που κάποιος πελάτης θα θέλουν να επιβιβαστούν μέσα σε αυτό.
- Όταν επιβιβάζονται πελάτες στο ταξί σας, καλό είναι να τους κοιτάζετε μέσα στα μάτια και να είστε πολύ θετικός.
- Είναι σημαντικό να γνωρίζετε που είναι ο πλησιέστερος αστυνομικός σταθμός της περιοχής που βρίσκεστε.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικός όταν σας δίνονται ασαφείς οδηγίες από τους πελάτες, όπως: «Ξεκίνα να οδηγάς και θα σου πούμε στη συνέχεια τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσεις».
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικός από πελάτες που σας ζητούν να αλλάξετε τον προορισμό σας στα μέσα της διαδρομής.

(ε) Κάμερες ασφαλείας

Σε κάποιες χώρες είναι υποχρεωτικό τα ταξί να έχουν κάμερα ασφαλείας, για σκοπούς μείωσης της εγκληματικότητας εις βάρος των οδηγών ταξί. Οι συγκεκριμένες κάμερες συλλέγουν φωτογραφίες των πελατών καθώς εισέρχονται στο ταξί, αλλά και κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διαδρομής.

Υπάρχουν διάφοροι τύποι καμερών ασφαλείας. Κάθε τύπος κάμερας μπορεί να έχει κάποιες μικροδιαφορές στον τρόπο λειτουργίας του. Για παράδειγμα, τα πιο μοντέρνα μοντέλα καμερών ασφαλείας έχουν τη δυνατότητα αποθήκευσης περισσότερων φωτογραφιών από τις συνηθισμένες κάμερες. Επίσης, διαθέτουν πιο εξελιγμένα χαρακτηριστικά και λειτουργούν με διαφορετικό τρόπο.

Οι κάμερες στα ταξί συμβάλλουν στην αύξηση των επιπέδων ασφάλειας και στη μείωση της εγκληματικότητας κατά των οδηγών ταξί.

2.4.2 Αντιδράσεις σε περιπτώσεις επιθέσεων¹⁸

Αν παρά τα προληπτικά μέτρα που θα λάβετε, πέσετε θύμα επίθεσης ή ληστείας πρέπει να έχετε υπόψη σας τα πιο κάτω:

- Δεν πρέπει ποτέ να κυνηγάτε πελάτες, γιατί αυτό αυξάνει το ρίσκο για επίθεση.
- Σε περίπτωση ληστείας ή τραυματισμού, θα πρέπει να ενημερώσετε σχετικά τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Νοσοκομείο), καλώντας στα επείγοντα περιστατικά, στον αριθμό 112.
- Αμέσως μετά την επίθεση, θα πρέπει, σε όσο το δυνατό πιο σύντομο χρονικό διάστημα, να καταγράψετε σε ένα χαρτί όσες πιο πολλές από τις πιο κάτω πληροφορίες για να ενημερώσετε αργότερα την Αστυνομία:
 - Τύπος του περιστατικού (π.χ. επίθεση, βανδαλισμός, κλοπή)
 - Ώρα και ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε το περιστατικό
 - Τοποθεσία όπου πραγματοποιήθηκε το περιστατικό

¹⁸ NSW Taxi Council. (2006). *NSW Taxi Driver, Guide to a safer workplace*. East Sydney.

- Περίληψη του περιστατικού
 - Φύση του τραυματισμού (περιγραφή του τραύματος)
 - Στοιχεία των μαρτύρων (π.χ. Όνομα, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, ηλικία)
 - Περιγραφή υπόπτου/ κατηγορούμενου [π.χ. φύλο, ανάστημα, χροιά επιδερμίδας προσώπου (π.χ. ξανθός, μελαχρινός, έγχρωμος), χρώμα ματιών, χρώμα μαλλιών, Εθνικότητα (π.χ. Ευρωπαίος, Ασιάτης, Αφρικανός κ.ο.κ.), ηλικία, ύψος, γλώσσα, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (π.χ. τατουάζ, ουλές, σκουλαρίκια)]
 - Αν επιβιβάστηκε σε όχημα, ποια ήταν τα χαρακτηριστικά του οχήματος (χρώμα, πινακίδες κ.τ.λ.)
- Αν τραυματιστείτε στις περιπτώσεις επίθεσης ή ληστείας, τότε θα πρέπει να αναζητήσετε ιατρική βοήθεια.

2.4.3. Λαθρομετανάστευση

Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κύπρος είναι αυτό της λαθρομετανάστευσης. *Λαθρομετανάστες* είναι τα άτομα που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, και αυτό μπορεί να γίνεται είτε από τα κατεχόμενα διασχίζοντας την πράσινη γραμμή είτε από μη ελεγχόμενα σημεία της ελεύθερης Κύπρου. Οι λαθρομετανάστες ζουν και εργάζονται παράνομα στην Κυπριακή Δημοκρατία ως παράνομοι εργάτες και σε περίπτωση σύλληψής τους από τις Αρχές απελαύνονται στις χώρες τους. *Παράνομοι μετανάστες* θεωρούνται και εκείνοι που εισέρχονται αρχικά στη χώρα με παραχώρηση άδειας (φοιτητές, εργάτες), αλλά όταν λήξει η άδεια παραμονής τους, εξακολουθούν να παραμένουν στην Κύπρο. Επισημαίνεται ότι οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κοινοτικοί) έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης διακίνησης, εγκατάστασης, εργασίας και περιουσίας σε όποια χώρα της ΕΕ χωρίς να χρειάζεται να εξασφαλίσουν οποιαδήποτε άδεια.

Τα τελευταία χρόνια, το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους:

- Οι αναταραχές που συμβαίνουν σε πολλές περιοχές του πλανήτη θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή των κατοίκων των περιοχών αυτών και έτσι αυτοί αναγκάζονται να μεταναστεύσουν.
- Το οικονομικό χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στις προηγμένες και τις χώρες του τρίτου κόσμου έχει σαν αποτέλεσμα τη μετανάστευση των ανθρώπων των Τρίτων χωρών, που επιδιώκουν να βρεθούν στις αναπτυγμένες χώρες για να διασφαλίσουν καλύτερους όρους διαβίωσης.

Οι δύσκολες συνθήκες διαβίωσης που επικρατούν σε κάποιες χώρες της Ασίας και της Αφρικής, αναγκάζουν εκατομμύρια πολίτες κάθε χρόνο να αναζητούν μια καλύτερη ζωή στις αναπτυγμένες χώρες της Δύσης, διακινδυνεύοντας ακόμα και την ίδια τους τη ζωή. Η μεταφορά των λαθρομεταναστών γίνεται, κυρίως, δια θαλάσσης, αλλά και με οχήματα, φορτηγά και λεωφορεία, κάτω από συνθήκες άκρως επικίνδυνες για τη ζωή τους.

(α) Στατιστικά στοιχεία

Με βάση στατιστικές της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης δεκάδες χιλιάδες λαθρομετανάστες έφτασαν στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου κυρίως μέσω των κατεχομένων περιοχών. Κάποιοι από αυτούς ζήτησαν άσυλο, που σημαίνει την προσωρινή νόμιμη παραμονή τους, μέχρι να αποφασιστεί η παράταση της παραμονής τους ή η απέλασή τους.

Οι λαθρομετανάστες που καταφθάνουν στο νησί μας προέρχονται κυρίως από διάφορες χώρες της Ασίας, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. Συνήθως, αφού φτάσουν στην Τουρκία ταξιδεύουν είτε αεροπορικά στην κατεχόμενη Κύπρο είτε μεταβαίνουν στις νότιες ακτές της Τουρκίας για να συνεχίσουν μετέπειτα, δια θαλάσσης, το ταξίδι τους προς την κατεχόμενη Κύπρο. Ένας αριθμός λαθρομεταναστών έρχονται στην Κύπρο με βάρκες και πλοιάρια, απευθείας στις κατεχόμενες ή ελεύθερες περιοχές.

(β) Νομοθεσία

Σύμφωνα με τον Περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμο του 2007 (Ν.8(Ι)/2007), η παράνομη απασχόληση αλλοδαπών και η παροχή ασύλου σε λαθρομετανάστες θεωρείται παραβίαση του Νόμου και τιμωρείται με ποινές όπως παρατίθενται πιο κάτω:

- Η παροχή ασύλου σε λαθρομετανάστες τιμωρείται με μέγιστη ποινή φυλάκισης 3 χρόνια ή με το ποσό των 8.543 Ευρώ ή και με τις δύο ποινές.
- Η διακίνηση–εμπορία λαθρομεταναστών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας τιμωρείται με ποινή μέχρι και 8 χρόνια φυλάκισης ή πρόστιμο 34.172 Ευρώ ή και με τις δύο ποινές.
- Επιπρόσθετα, ο επαγγελματίας οδηγός που σχετίζεται με τη λαθρομετανάστευση μπορεί να τιμωρηθεί με αφαίρεση ή αναστολή της επαγγελματικής του άδειας. Επιπλέον, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κατάσχεση του οχήματος με το οποίο διαπράχθηκε το αδίκημα.

(γ) Προληπτικά μέτρα

Λόγω της συνεχής διακίνησης των ταξί σε όλους τους δρόμους της Κύπρου και καθ' όλο το εικοσιτετράωρο, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα για ένα οδηγό ταξί να συναντήσει τυχαία στο δρόμο του λαθρομετανάστες. Για αυτό το λόγο είναι καλό ο οδηγός να γνωρίζει κάποιους τρόπους αντιμετώπισης μιας τέτοιας περίπτωσης.

Στην περίπτωση εκείνη που ύστερα από κάποια πρώτη αξιολόγηση συντρέχουν σοβαροί λόγοι που κάνουν τον οδηγό ταξί να πιστεύει ότι κάποια πρόσωπα είναι λαθρομετανάστες, τότε θα πρέπει να είναι προετοιμασμένος να δράσει ορθολογικά και αποτελεσματικά. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, ακολουθούν κάποιες πρακτικές εισηγήσεις και συμβουλές που αφορούν στις εξής δύο πτυχές:

- α) Στην αξιολόγηση της κατάστασης που προβαίνει ο οδηγός.
- β) Στους τρόπους δράσης του οδηγού, όταν υπάρχουν εύλογες υποψίες ότι εμπλέκονται λαθρομετανάστες.

Αξιολόγηση της κατάστασης

Στην αξιολόγηση της κατάστασης που θα κάνει ο οδηγός ταξί για να αποφασίσει αν κάποια άτομα είναι λαθρομετανάστες ή όχι, καλό είναι να έχει υπόψη του κάποιες παραμέτρους και δεδομένα που παρατίθενται πιο κάτω. Διευκρινίζεται ότι τα πιο κάτω σημεία δεν ισχύουν για όλες τις περιπτώσεις λαθρομεταναστών και ότι αποτελούν ενδείξεις και τίποτε περισσότερο, με στόχο να βοηθήσουν τον οδηγό ταξί να καταλήξει σε κάποια προσωπικά συμπεράσματα.

- Συμπεριφορά και κινήσεις: Οι λαθρομετανάστες, ως παρανομούντες, είναι άτομα φοβισμένα και απροσανατόλιστα στο χώρο. Γενικά διακατέχονται από νευρικότητα και άγχος και επιδεικνύουν μία ύποπτη και μη φυσιολογική συμπεριφορά, που εύκολα μπορεί να γίνει αντιληπτή.
- Τόπος: Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών περνά στις ελεύθερες περιοχές διαμέσου συγκεκριμένων σημείων διέλευσης της πράσινης γραμμής και γι' αυτό είναι πολύ πιθανόν να θεαθούν κοντά σε αυτές τις περιοχές.
- Ώρα: Συνήθως οι λαθρομετανάστες διακινούνται κατά τη διάρκεια της νύκτας, για να επωφεληθούν το σκότος και να μην γίνουν εύκολα αντιληπτοί από τις Αρχές και από περαστικούς.
- Εμφάνιση: Οι λαθρομετανάστες είναι άνθρωποι φτωχοί που ταξιδεύουν χωρίς πολλές αποσκευές για μέρες και εβδομάδες κάτω από αντίξοες και επικίνδυνες συνθήκες για να φτάσουν στον προορισμό τους. Ως εκ τούτου, είναι άτομα που δείχνουν ταλαιπωρημένα, εξαντλημένα και είναι φτωχικά ντυμένα, έως και ρακένδυτα.
- Αριθμός: Συνήθως οι λαθρομετανάστες διακινούνται σε πολυμελείς ομάδες και κάποιες φορές μαζί με ολόκληρη την οικογένειά τους που μπορεί να περιλαμβάνει και μικρά παιδιά.
- Ομιλία: Είναι πολύ πιθανόν οι λαθρομετανάστες να μην γνωρίζουν ή να μην μπορούν να προφέρουν σωστά τα διάφορα τοπωνύμια.

Πιο κάτω ακολουθούν κάποιες συμβουλές πρακτικής φύσεως για τον οδηγό ταξί, στην περίπτωση που συναντήσει λαθρομετανάστες:

- Αν εντοπίσετε κάποια πρόσωπα στο δρόμο που οδηγείτε, και έχετε υποψίες ότι πρόκειται για λαθρομετανάστες, συνεχίστε κανονικά την πορεία σας και ενημερώστε σχετικά την Αστυνομία, δίνοντας όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε.
- Αν έχετε εύλογες υποψίες ότι τα άτομα τα οποία σας καλούν για να σταματήσετε στο δρόμο είναι λαθρομετανάστες, τότε συνεχίστε και πάλι την πορεία σας χωρίς να σταματήσετε και ενημερώστε και πάλι την Αστυνομία δίνοντας τις σχετικές πληροφορίες.
- Αν υποψιάζεστε κάτι, χωρίς όμως να μπορείτε να το προσδιορίσετε, ότι τα άτομα που σας καλούν στο δρόμο μπορεί να είναι λαθρομετανάστες, προχωρήστε και σταματήστε το ταξί σας κάποια μέτρα πιο κάτω, ώστε να σας δοθεί κάποιος χρόνος για να αξιολογήσετε καλύτερα την κατάσταση. Βεβαιωθείτε ότι οι πόρτες και τα παράθυρα του οχήματος σας είναι κλειστά και κλειδωμένα. Κατεβάστε λίγο το παράθυρο σας αν χρειαστεί να συνομιλήσετε μαζί τους. Αν καταλήξετε στο συμπέρασμα ότι πρόκειται μάλλον για λαθρομετανάστες, είναι προτιμότερο να επινοήσετε κάποια δικαιολογία για να μην τους επιτρέψετε να επιβιβαστούν στο ταξί σας. Αν πάλι σας ζητήσουν απλά κάποιες πληροφορίες, απαντήστε σύντομα και ευγενικά, λέγοντας ότι δεν γνωρίζετε την πληροφορία. Προσπαθήστε να συμπεριφέρεστε φυσιολογικά και αφού επανεκκινήσετε το ταξί σας ενημερώστε άμεσα την Αστυνομία για τις υποψίες σας.
- Αν σας δημιουργηθούν υποψίες ότι κάποια πρόσωπα, που έχουν ήδη επιβιβαστεί στο ταξί σας, είναι λαθρομετανάστες, τότε συνεχίστε κανονικά την πορεία σας χωρίς να κινήσετε οποιεσδήποτε υποψίες μέχρι τον προορισμό τους. Μην επιχειρήσετε να μιλήσετε με την εταιρία σας ή την Αστυνομία για να τους γνωστοποιήσετε τις υποψίες σας ενόσω οι πελάτες βρίσκονται ακόμα στο ταξί σας. Μπορεί οι λαθρομετανάστες να αντιληφθούν την προσπάθειά σας και να αντιδράσουν με απρόβλεπτο τρόπο αν αντιληφθούν ότι σκοπεύετε να τους καταδώσετε και ότι κινδυνεύουν να συλληφθούν. Διατηρήστε τη ψυχραιμία σας, συμπεριφερθείτε φυσιολογικά, μην κάνετε αδιάκριτες ερωτήσεις και αφού φτάσετε στον προορισμό σας και αποβιβαστούν από το ταξί σας, ενημερώστε άμεσα την Αστυνομία και δώστε όλες τις σχετικές πληροφορίες.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Κεφάλαιο 2.1: Εμβάθυνση στην επαρκή οδήγηση

78. Όταν το όχημά σας βρίσκεται σε κίνηση, η αποτελεσματικότητα του συστήματος πέδησης εξαρτάται από:

- A. την ταχύτητα του οχήματος
- B. το βαθμό συντήρησής του οχήματος
- Γ. την κατάσταση του οδοστρώματος
- Δ. την ένταση του ανέμου

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και B
- (β) το B και Γ
- (γ) το A, B και Γ
- (δ) το A, B, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Η αποτελεσματικότητα του συστήματος πέδησης εξαρτάται από:

- την ταχύτητα του οχήματος
- την κατάσταση του οδοστρώματος
- το είδος και την τεχνολογία του συστήματος πέδησης
- το βαθμό συντήρησης του συστήματος πέδησης (2.1.1)

79. Ποιο από τα παρακάτω αποτελεί μέρος του συστήματος παθητικής ασφάλειας του οχήματος;

- (α) Το κάθισμα του οδηγού
- (β) Το κεντρικό σύστημα ασφάλειας του οχήματος
- (γ)** Το υποστήριγμα κεφαλής
- (δ) Το καθρεφτάκι του οδηγού

Απάντηση: (γ)

Η χρήση και σωστή ρύθμιση των υποστηριγμάτων κεφαλής προστατεύει τον αυχένα από σοβαρές βλάβες σε περίπτωση σύγκρουσης. Ως εκ τούτου, το υποστήριγμα κεφαλής αποτελεί μέρος του συστήματος παθητικής ασφάλειας του οχήματος. (2.1.1)

80. Ποιο από τα παρακάτω δεν αποτελεί μέρος του συστήματος ενεργητικής ασφάλειας του οχήματος;

- (α) Οι υαλοκαθαριστήρες του οχήματος
- (β)** Οι προφυλακτήρες που λειτουργούν και ως απορροφητές ενέργειας
- (γ) Τα ενδεικτικά όργανα του ταμπλό του οχήματος
- (δ) Οι προβολείς του οχήματος

Απάντηση: (β)

Στο σύστημα παθητικής ασφάλειας ενός οχήματος περιλαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας που στόχο έχουν τη μείωση και τον περιορισμό των σοβαρών τραυματισμών σε περίπτωση εμπλοκής του οχήματος σε ένα ατύχημα. Οι προφυλακτήρες που λειτουργούν ως απορροφητές ενέργειας σε περίπτωση σύγκρουσης θεωρούνται ως μέρος του συστήματος παθητικής ασφάλειας ενός οχήματος. (2.1.1)

81. Ένας επαγγελματίας οδηγός ταξί θα πρέπει να οδηγεί.....

- (α) επιθετικά
- (β) γρήγορα
- (γ)** αμυντικά
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Όταν ένας οδηγός οδηγεί αμυντικά μπορεί να προβλέπει, να αναγνωρίζει καθώς και να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα με σκοπό να αποφεύγει αποτελεσματικά ενδεχόμενους οδικούς κινδύνους και συνεπώς την εμπλοκή του σε τροχαίο ατύχημα.

Οι οδηγοί ταξί ως επαγγελματίες οδηγοί, είναι υπεύθυνοι πέραν από τη δική τους ζωή και για τη ζωή των επιβατών που μεταφέρουν. Ως εκ τούτου, πάντοτε πρέπει να οδηγούν με αμυντικό τρόπο. (2.1.2)

82. Ποια από τις δηλώσεις που ακολουθούν είναι ορθή;

- (α) Η αμυντική οδήγηση αποτελεί δείγμα αντιεπαγγελματικής συμπεριφοράς
- (β) Η επιθετική οδήγηση επιτρέπει στον οδηγό να προβλέπει πιθανούς κινδύνους, καθώς και τυχόν λάθη των άλλων οδηγών
- (γ) Η αμυντική οδήγηση αποτελεί μια από της βασικές αιτίες των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων
- (δ)** Η επιθετική οδήγηση είναι επικίνδυνη και αυξάνει τον κίνδυνο πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος

Απάντηση: (δ)

Η επιθετική οδήγηση είναι ο τρόπος οδήγησης κατά τον οποίο ο οδηγός οδηγεί θεωρώντας τους άλλους οδηγούς σαν εμπόδιο στην προγραμματισμένη πορεία του και πραγματοποιεί ριψοκίνδυνες οδηγητικές αποφάσεις και ελιγμούς με σκοπό να αποφύγει κάθε εμπόδιο με κάθε τρόπο και να φτάσει στον προορισμό του. Αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων. (2.1.2)

83. Ποια στιγμή της ημέρας ξεκινά η χρήση των φώτων του οχήματος για έναν σωστό επαγγελματία οδηγό;

- (α) Μόλις ανατείλει ο ήλιος
- (β) Μόλις ξημερώσει για τα καλά
- (γ)** Μόλις δύσει ο ήλιος
- (δ) Μόλις βραδιάσει για τα καλά

Απάντηση: (γ)

Κατά τη διάρκεια της νύκτας οι οδηγοί προσλαμβάνουν πολύ λιγότερες πληροφορίες γι' αυτά που συμβαίνουν γύρω τους και η οδήγηση γίνεται περισσότερο απαιτητική και κουραστική. Ως εκ τούτου, από το σούρουπο ως την αυγή κάθε οδηγός πρέπει να χρησιμοποιεί σωστά τα φώτα του οχήματός του για να βελτιώνει τόσο τη δική του ορατότητα, όσο και αυτή των γύρω του. (2.1.3)

84. Λέγοντας φώτα πορείας του οχήματος εννοούμε.....

- (α) τα χαμηλά φώτα
- (β)** τα ψηλά φώτα
- (γ) τα φώτα ομίχλης
- (δ) τα φώτα διασταυρώσεως

Απάντηση: (β)

Τα φώτα πορείας του οχήματος ονομάζονται και ψηλά φώτα. (2.1.3)

85. Κάθε οδηγός για να βελτιώνει την ορατότητά του το βράδυ, πρέπει να λαμβάνει κάποιες πρόσθετες και ειδικές προφυλάξεις, όπως.....

- (α)** να διατηρεί τον ανεμοθώρακα του οχήματός του πάντοτε καθαρό
- (β) να χρησιμοποιεί συνεχώς τα φώτα πορείας του οχήματός του
- (γ) να έχει αναμμένα τα εσωτερικά φώτα του οχήματος του
- (δ) να χρησιμοποιεί συνεχώς τα φώτα θέσεως του οχήματός του

Απάντηση: (α)

Κάθε οδηγός πρέπει να διατηρεί τον ανεμοθώρακα του οχήματος του καθαρό, ώστε να υπάρχει καλύτερη ορατότητα. (2.1.3)

86. Οδηγείτε πίσω από κάποιο άλλο όχημα κατά τη διάρκεια της νύκτας σε ένα δρόμο χωρίς φωτισμό. Για να μην «θαμπώσετε» τον οδηγό του προπορευόμενου οχήματος θα πρέπει.....

- (α) να ανάψετε τα φώτα θέσεως του οχήματός σας
- (β)** να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός σας
- (γ) να ανάψετε τα φώτα ομίχλης του οχήματός σας
- (δ) να ανάψετε τα φώτα πορείας του οχήματός σας

Απάντηση: (β)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός σας διότι αυτά θα σας επιτρέψουν να έχετε τα καλύτερα δυνατά επίπεδα ορατότητας χωρίς να «θαμπώσετε» τον οδηγό του προπορευόμενου οχήματος. (2.1.3)

87. Είναι νύκτα και οδηγείτε σε ένα δρόμο όπου ο φωτισμός είναι ικανοποιητικός. Ποια φώτα του οχήματός σας θα πρέπει να χρησιμοποιείτε σε αυτή την περίπτωση;

- (α) Τα φώτα θέσεως
- (β) Τα φώτα διασταυρώσεως
- (γ) Τα φώτα πορείας
- (δ) Τα φώτα ομίχλης

Απάντηση: (β)

Κατά τη διάρκεια της νύκτας, κάθε οδηγός είναι σημαντικό κυκλοφορεί με αναμμένα τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός του, ακόμα και σε δρόμους με ικανοποιητικό φωτισμό, ώστε να υπάρχουν καλά επίπεδα ορατότητας τόσο για τον ίδιο όσο και για τους γύρω του. (2.1.3)

88. Είναι νύκτα και οδηγείτε σε ένα δρόμο χωρίς φωτισμό έχοντας αναμμένα τα φώτα πορείας του οχήματός σας. Ξαφνικά αντιλαμβάνεστε ότι ένα όχημα σας πλησιάζει από την αντίθετη κατεύθυνση. Εσείς, πώς πρέπει να αντιδράσετε;

- (α) Να συνεχίσετε να κινείστε έχοντας αναμμένα τα φώτα πορείας του οχήματός σας. Ο δρόμος είναι σκοτεινός
- (β) Να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματος σας
- (γ) Να ανάψετε τα φώτα θέσεως του οχήματος σας
- (δ) Να ανάψετε τα φώτα ομίχλης του οχήματός σας

Απάντηση: (β)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ανάψετε τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός σας, ώστε να μην «θαμπώσετε» τον οδηγό του οχήματος που σας πλησιάζει από την αντίθετη κατεύθυνση.(2.1.3)

89. Οδηγείτε και είναι αργά το απόγευμα. Πρέπει να ανάψετε τα φώτα του οχήματός σας...

- A. μόνο αν τα φώτα του δρόμου δεν είναι αναμμένα
- B. μόνο όταν τα ανάψουν και οι υπόλοιποι οδηγοί
- Γ. ακόμα και όταν τα φώτα του δρόμου είναι αναμμένα
- Δ. για να μπορούν να σας δουν οι υπόλοιποι οδηγοί

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και B
- (β) το B και Γ
- (γ) το Γ και Δ
- (δ) το A, B και Δ

Απάντηση: (γ)

Όταν οδηγείτε και είναι απόγευμα πρέπει να ανάψετε τα φώτα του οχήματος σας, έστω και αν ο δρόμος στον οποίο κινείστε είναι φωταγωγημένος, ούτως ώστε να βελτιώνεται τόσο τη δική σας ορατότητα, όσο και αυτή των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου. (2.1.3)

90. Σε ποιες από τις παρακάτω περιπτώσεις πρέπει να αποφεύγετε το προσπέρασμα, όταν οδηγάτε κατά τη διάρκεια της νύκτας;

- (α) Αμέσως μετά από μια στροφή
- (β) Όταν πλησιάζετε σε καμπύλες ή βυθίσεις του δρόμου
- (γ) Όταν κινείστε σε δρόμο όπου το ανώτατο επιτρεπτό όριο ταχύτητας είναι 65 χιλιόμετρα την ώρα
- (δ) Όταν κινείστε σε δρόμο όπου το ανώτατο επιτρεπτό όριο ταχύτητας είναι 50 χιλιόμετρα την ώρα

Απάντηση: (β)

Κατά τη διάρκεια της νύκτας, είναι καλό να αποφεύγετε το προσπέρασμα όταν πλησιάζετε σε καμπύλες ή βυθίσεις του δρόμου, καθώς αυτές μπορεί να κρύβουν σταθμευμένα ή αντίθετα κινούμενα οχήματα. (2.1.3)

91. Οδηγείτε το βράδυ και σας ακολουθεί ένα όχημα που έχει αναμμένα τα φώτα πορείας του. Εσείς πρέπει να.....

- A. ρυθμίσετε τον καθρέπτη σας στη θέση νύκτας
- B. ελαττώσετε ταχύτητα και να παροτρύνετε τον οδηγό να σας προσπεράσει
- Γ. επιταχύνετε απότομα, ώστε να απομακρυνθείτε από το όχημα που σας ακολουθεί
- Δ. να κορνάρετε, ώστε να δείξετε στον οδηγό πως σας ενοχλεί

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και B
- (β) το A και Γ
- (γ) το B και Γ
- (δ) το A, Γ και Δ

Απάντηση: (α)

Εάν το όχημα που σας ακολουθεί έχει τα μεγάλα φώτα αναμμένα και δεν μπορείτε να δείτε γιατί σας θαμπώνει, ρυθμίστε τον εσωτερικό σας καθρέπτη στη «θέση νύκτας». Εάν όμως συνεχίσει να σας ενοχλεί, τότε μη διστάσετε να μειώσετε την ταχύτητά σας, ώστε να παροτρύνετε τον οδηγό να σας προσπεράσει. (2.1.3)

92. Όταν εισέρχεστε σε αυτοκινητόδρομο πρέπει να.....

- (α) δίνετε προτεραιότητα στην τροχαία κίνηση που ήδη υπάρχει μέσα στον αυτοκινητόδρομο
- (β) περνάτε πάνω από τις συνεχείς λευκές γραμμές που διαχωρίζουν τις λωρίδες του δρόμου, αν αυτό θα σας βοηθήσει να εισέλθετε γρηγορότερα στον αυτοκινητόδρομο
- (γ) ελέγχετε την κυκλοφορία που υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο μόνο όταν φτάσετε στο τέρμα της λωρίδας εισόδου
- (δ) αναβοσβήνετε τα φώτα σας στα οχήματα της αριστερής λωρίδας, μέχρι να σας αφήσουν τον απαραίτητο χώρο για να μπορέσετε να εισέλθετε στον αυτοκινητόδρομο

Απάντηση: (α)

Όταν εισέρχεστε σε αυτοκινητόδρομο πρέπει να δίνετε προτεραιότητα στην τροχαία κίνηση που ήδη υπάρχει μέσα στον αυτοκινητόδρομο. Πρέπει, δηλαδή, να ελέγχετε την κυκλοφορία που υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο και να προσαρμόζετε την ταχύτητά σας, ούτως ώστε να μπορέσετε τελικά να εισέλθετε με ασφάλεια στην αριστερή λωρίδα του. (2.1.4)

93. Αμέσως μετά την είσοδό σας στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει να.....

- (α) προσπαθήσετε να προσπεράσετε τα προπορευόμενα οχήματα
- (β) αναπροσαρμόσετε τους καθρέπτες του οχήματός σας
- (γ) μεταβείτε στη δεξιά λωρίδα του δρόμου
- (δ) παραμείνετε στην αριστερή λωρίδα του δρόμου

Απάντηση: (δ)

Μετά την είσοδό σας στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει να παραμείνετε στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου, μέχρι να αναπτύξετε τη ταχύτητα που χρειάζεται και μετά να επιχειρήσετε να προσπεράσετε. (2.1.4)

94. Το καθορισμένο ανώτατο όριο ταχύτητας στους αυτοκινητόδρομους της Κύπρου είναι:

- (α) 120 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h)
- (β) 100 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h)

(γ) 110 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h)

(δ) 125 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h)

Απάντηση: (β)

Η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα στους αυτοκινητόδρομους έχει ορισθεί στα 100 χιλιόμετρα ανά ώρα (km/h) και αφορά μόνον τα επιβατικά αυτοκίνητα και στις μοτοσυκλέτες άνω των 125 κυβικά εκατοστά (cc). Ταχύτητες μεγαλύτερες του ανωτάτου ορίου καθιστούν την οδήγηση επικίνδυνη και τιμωρούνται ποινικά. (2.1.4)

95. Οδηγείτε σε ένα βρεγμένο δρόμο. Σε αυτή την περίπτωση, η απόσταση που πρέπει να τηρείτε από το προπορευόμενο όχημα θα πρέπει να είναι τουλάχιστον.....

(α) ενός δευτερολέπτου

(β) δύο δευτερολέπτων

(γ) τριών δευτερολέπτων

(δ) τεσσάρων δευτερολέπτων

Απάντηση: (δ)

Όταν το οδόστρωμα είναι βρεγμένο η απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα πρέπει να διπλασιάζεται (από δύο δευτερόλεπτα γίνεται τέσσερα δευτερόλεπτα). (2.1.4)

96. Πρέπει να αφήνετε ένα κενό τουλάχιστον δύο δευτερολέπτων από το προπορευόμενο όχημα όταν.....

(α) υπάρχει υγρασία

(β) υπάρχει ομίχλη

(γ) ο καιρός είναι καλός

(δ) βρέχει

Απάντηση: (γ)

Όταν ο καιρός είναι καλός πρέπει να αφήνετε ένα κενό τουλάχιστον δύο δευτερολέπτων από το προπορευόμενο όχημα, ούτως ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί να πραγματοποιήσετε ένα απότομο φρενάρισμα ή μια απρόβλεπτη επιβράδυνση εξαιτίας κάποιου εμποδίου να έχετε τη δυνατότητα να αντιδράσετε έγκαιρα. Το κενό αυτό πρέπει να γίνεται τουλάχιστον διπλάσιο σε βρεγμένους δρόμους και ακόμη μεγαλύτερο σε παγωμένους δρόμους. (2.1.4)

97. Η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας εξαρτάται από

(α) την εγρήγορση σας

(β) την επιφάνεια του δρόμου

(γ) τις καιρικές συνθήκες

(δ) την κατάσταση του οχήματος

Από τα πιο πάνω ισχύει:

(α) το Α και Β

(β) το Β και Δ

(γ) το Γ και Δ

(δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (δ)

Σε κάθε περίπτωση, η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος εξαρτάται από την εγρήγορση του οδηγού (thinking distance), την επιφάνεια του δρόμου, τις καιρικές συνθήκες και την κατάσταση του οχήματός. (2.1.4)

98. Ετοιμάζεστε να προσπεράσετε ένα προπορευόμενο όχημα. Θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι.....

- (α) ο δρόμος μπροστά και πίσω σας είναι «καθαρός»
- (β) δεν ετοιμάζεται να σας προσπεράσει ο οδηγός κάποιου άλλου οχήματος
- (γ) υπάρχει αρκετό κενό μπροστά από το όχημα που σκοπεύετε να προσπεράσετε
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Πριν το προσπέρασμα πρέπει πάντοτε να βεβαιώνεστε ότι:

- Ο δρόμος μπροστά και πίσω σας είναι «καθαρός»
- Δεν ετοιμάζεται να σας προσπεράσει ο οδηγός κάποιου άλλου οχήματος
- Υπάρχει αρκετό κενό μπροστά από το όχημα που σκοπεύετε να προσπεράσετε
- Σε περίπτωση που θα επιχειρήσετε να προσπεράσετε σε δρόμο διπλής κυκλοφορίας, θα πρέπει- πέραν από τα ανωτέρω- να βεβαιωθείτε πως δεν έρχονται οχήματα από απέναντι. (2.1.4)

99. *Οδηγείτε σε αυτοκινητόδρομο και θέλετε να προσπεράσετε το προπορευόμενο όχημα. Στη δεξιά λωρίδα του δρόμου υπάρχει ένα άλλο όχημα που κινείται με ταχύτητα η οποία σας εμποδίζει να προσπεράσετε. Εσείς θα πρέπει να.....*

- (α) εισέλθετε στη δεξιά λωρίδα, να αναβοσβήσετε τα φώτα του οχήματός σας και έτσι να του υποδείξετε να προσέλθει στην αριστερή λωρίδα
- (β) κορνάρετε συνεχώς, μέχρι ο οδηγός να αντιληφθεί το λάθος του και να αλλάξει λωρίδα
- (γ) να εισέλθετε στη δεξιά λωρίδα και να πλησιάσετε σε μικρή απόσταση το προπορευόμενο όχημα
- (δ) να εισέλθετε στη λωρίδα ασφαλείας και να προσπεράσετε το προπορευόμενο όχημα από αριστερά

Απάντηση: (α)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να εισέλθετε στη δεξιά λωρίδα του δρόμου, να αναβοσβήσετε τα φώτα του οχήματός σας και έτσι να του υποδείξετε στον οδηγό του προπορευόμενου οχήματος να προσέλθει στην αριστερή λωρίδα. (2.1.4)

100. *Οδηγείτε σε δρόμο με αυξημένη τροχαία κίνηση και κινείστε με σταθερή ταχύτητα που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο ταχύτητας. Ο οδηγός του οχήματος που σας ακολουθεί ετοιμάζεται να σας προσπεράσει. Εσείς πρέπει....*

- (α) να πλησιάσετε το προπορευόμενο όχημα, ώστε να μη δώσετε την ευκαιρία στον οδηγό να σας προσπεράσει
- (β) να κάνετε «σήμα» στον οδηγό ώστε να σας προσπεράσει όταν αυτό θα είναι ασφαλές
- (γ) να συνεχίσετε να κινείστε με σταθερή ταχύτητα και να δώσετε την ευκαιρία στον οδηγό να σας προσπεράσει
- (δ) να επιταχύνετε ώστε να απομακρυνθείτε από τον οδηγό

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να διατηρήσετε σταθερή τη ταχύτητα του οχήματός σας, ούτως ώστε ο οδηγός να μπορέσει να σας προσπεράσει με ασφάλεια. (2.1.4)

101. *Για να μπορείτε να προβλέπετε τους κινδύνους που ενδέχεται να συναντήσετε, καθώς οδηγάτε στον αυτοκινητόδρομο πρέπει.....*

- (α) σε αραιά χρονικά διαστήματα να ελέγχετε τους καθρέπτες του οχήματός σας
- (β) να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα
- (γ) να κινείστε πάντοτε με το κατώτατο όριο ταχύτητας
- (δ) όλα τα παραπάνω

Απάντηση: (β)

Όπως και στις υπόλοιπες οδούς, έτσι και στον αυτοκινητόδρομο είναι σημαντικό να τηρείται η απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα, ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί να πραγματοποιήσετε ένα απότομο φρενάρισμα ή μια απρόβλεπτη επιβράδυνση εξαιτίας κάποιου εμποδίου να έχετε τη δυνατότητα να αντιδράσετε έγκαιρα. (2.1.4)

102. Πότε επιτρέπεται να σταματήσετε ενώ οδηγείτε στον αυτοκινητόδρομο;

- (α) Όταν χρειάζεται να περπατήσετε για να αναπνεύσετε καθαρό αέρα
- (β) Όταν θέλετε να παραλάβετε κάποιον που κάνει ωτοστόπ
- (γ)** Όταν σας το ζητήσει κάποιο αστυνομικό όργανο
- (δ) Όταν θέλετε να χρησιμοποιήσετε το κινητό σας τηλέφωνο

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α
- (β) το Β και το Γ
- (γ)** το Γ
- (δ) το Γ και το Δ

Απάντηση: (γ)

Επειδή τα οχήματα στον αυτοκινητόδρομο κινούνται με μεγάλες ταχύτητες, δεν πρέπει να σταματάτε στην άκρη του δρόμου, εκτός και αν αντιμετωπίζετε ένα επείγον περιστατικό ή αν σας το ζητήσει κάποιο αστυνομικό όργανο. (2.1.4)

103. Πότε μπορείτε να χρησιμοποιείτε τη λωρίδα ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου;

- (α)** Όταν αντιμετωπίζετε ένα επείγον περιστατικό
- (β) Όταν εξέρχεστε από τον αυτοκινητόδρομο
- (γ) Όταν νιώσετε κουρασμένος
- (δ) Όταν πρέπει να προσπεράσετε από τα αριστερά

Απάντηση: (α)

Η λωρίδα ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε περίπτωση που αντιμετωπίζετε κάποιο επείγον περιστατικό, το οποίο καθιστά απαραίτητη την ακινητοποίηση του οχήματός σας (π.χ. μηχανική βλάβη) ή αν σας το ζητήσει κάποιο αστυνομικό όργανο. (2.1.4)

104. Κινείστε κατά μήκος της αριστερής λωρίδας του αυτοκινητόδρομου. Ένα άλλο όχημα προσπαθεί να εισέλθει στον αυτοκινητόδρομο από ένα παρακείμενο δρόμο. Φτάνει σχεδόν στο ύψος του δικού σας οχήματος. Εσείς θα πρέπει.....

- (α) να παραμείνετε στη αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου και να κορνάρετε, ώστε ο οδηγός του οχήματος να αντιληφθεί πως θα πρέπει να περιμένει να απομακρυνθείτε για να εισέλθει στον αυτοκινητόδρομο
- (β)** να ελέγξετε τους καθρέφτες σας, να ανάψετε το δεξί σας φλας και να εισέλθετε σταδιακά στη δεξιά λωρίδα
- (γ) να ελαττώσετε απότομα ταχύτητα, ώστε να του δώσετε τη δυνατότητα να εισέλθει στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου
- (δ) να επιταχύνετε απότομα, ώστε να του δώσετε τη δυνατότητα να εισέλθει στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου

Απάντηση: (β)

Αν ένα όχημα προσπαθεί να εισέλθει στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου από λωρίδα επιτάχυνσης, τότε αν εσείς βρίσκεστε στην αριστερή λωρίδα και το εμποδίζετε, αφού ελέγξετε τους καθρέφτες σας, ανάψτε το δεξί σας φλας και εισέλθετε σταδιακά στη δεξιά λωρίδα. Αφού εισέλθει στην αριστερή λωρίδα το άλλο όχημα, επανέλθετε και εσείς στην αριστερή λωρίδα. (2.1.4)

105. Οδηγείτε σε αυτοκινητόδρομο και βλέπετε μια πινακίδα που σας προειδοποιεί ότι πλησιάζετε σε οδικά έργα. Τι θα πρέπει να κάνετε;

- (α) Να επιταχύνετε απότομα ώστε να απομακρυνθείτε από την περιοχή όσο το δυνατό πιο γρήγορα
- (β) Να κάνετε επαναστροφή και να συνεχίσετε το δρομολόγιό σας ακολουθώντας διαφορετική πορεία
- (γ)** Να τηρείτε τα όρια ταχύτητας
- (δ) Να επιβραδύνετε με απότομο φρενάρισμα

Απάντηση: (γ)

Σε αυτή την περίπτωση, ο ρόλος της πινακίδας είναι προειδοποιητικός. Τηρώντας τα όρια ταχύτητας που ισχύουν για τη συγκεκριμένη περιοχή, θα μπορέσετε να προσπεράσετε τα οδικά έργα και να συνεχίσετε την πορεία σας σμε πλήρη ασφάλεια. (2.1.4)

106. Σε βρεγμένο οδόστρωμα η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος αυξάνεται διότι.....

- (α) αυξάνεται η πρόσφυση των ελαστικών του
- (β)** μειώνεται η πρόσφυση των ελαστικών του
- (γ) η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας είναι χαμηλότερη
- (δ) μειώνεται η πίεση στα ελαστικά

Απάντηση: (β)

Σε συνθήκες βροχής, οι αποστάσεις ακινητοποίησης του οχήματος γίνονται τουλάχιστο διπλάσιες σε σχέση με εκείνες που ισχύουν σε στεγνό οδόστρωμα. Αυτό συμβαίνει λόγω του ότι η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος μειώνεται σε βρεγμένο οδόστρωμα. (2.1.5)

107. Η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας σε βρεγμένο δρόμο μπορεί να είναι...

- (α)** διπλάσια από τη φυσιολογική
- (β) πενταπλάσια από τη φυσιολογική
- (γ) επταπλάσια από τη φυσιολογική
- (δ) δεκαπλάσια από τη φυσιολογική

Απάντηση: (α)

Σε βρεγμένο οδόστρωμα η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος μειώνεται. Σαν αποτέλεσμα αυτού η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος μπορεί να γίνει διπλάσια από τη φυσιολογική. (2.1.5)

108. Όταν χιονίζει θα πρέπει να αναμένετε ότι η απόσταση που θα χρειαστεί να διανύσει το όχημά σας μέχρι να ακινητοποιηθεί πλήρως, θα είναι μεγαλύτερη από αυτή που θα χρειαστεί όταν οι καιρικές συνθήκες είναι καλές.

- (α) 2 φορές
- (β) 5 φορές
- (γ) 7 φορές
- (δ)** 10 φορές

Απάντηση: (δ)

Όταν χιονίζει είναι ακόμα πιο σημαντικό να τηρούνται οι αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα, καθώς η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος σε χιονισμένο οδόστρωμα μπορεί να γίνει μέχρι και δέκα φορές μεγαλύτερη σε σχέση με το στεγνό οδόστρωμα. (2.1.5)

109. Όταν οι καιρικές συνθήκες είναι καλές και κινείστε με 96 χιλιόμετρα την ώρα, ποια είναι η τυπική απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας;

- (α) 23 μέτρα
- (β) 53 μέτρα
- (γ) 73 μέτρα
- (δ) 93 μέτρα

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση, η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας θα είναι ίση με 73 μέτρα (m) (18m= απόσταση πριν την αντίδραση του οδηγού, 55m =απόσταση φρεναρίσματος) (2.1.4)

110. Ποια είναι η μικρότερη τυπική απόσταση ακινητοποίησης όταν κινείστε με 80 χιλιόμετρα την ώρα (km/h) σε στεγνό δρόμο;

- (α) 23 μέτρα
- (β) 36 μέτρα
- (γ) 53 μέτρα
- (δ) 96 μέτρα

Απάντηση: (γ)

Όταν κινείστε σε στεγνό δρόμο με 80km/h η μικρότερη τυπική απόσταση ακινητοποίησης είναι ίση με 53 μέτρα (15m= απόσταση πριν την αντίδραση του οδηγού, 38m =απόσταση φρεναρίσματος). (2.1.4)

111. Οδηγείτε σε στεγνό και ομαλό οδόστρωμα και κινείστε με 64 χιλιόμετρα την ώρα. Τα φρένα και τα ελαστικά του οχήματός σας βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Σε αυτή την περίπτωση, ποια θα είναι η τυπική απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας;

- (α) 23 μέτρα
- (β) 36 μέτρα
- (γ) 53 μέτρα
- (δ) 96 μέτρα

Απάντηση: (β)

Όταν κινείστε σε στεγνό και ομαλό οδόστρωμα με 64 χιλιόμετρα την ώρα, τα φρένα και τα ελαστικά του οχήματός σας βρίσκονται σε καλή κατάσταση η τυπική απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας είναι ίση με 36 μέτρα (12 μέτρα= απόσταση πριν την αντίδραση του οδηγού, 24 μέτρα =απόσταση φρεναρίσματος). (2.1.4)

112. Κινείστε πίσω από ένα όχημα σε βρεγμένο δρόμο, τηρώντας την απαραίτητη απόσταση ασφαλείας. Ξαφνικά, ένας άλλος οδηγός σας προσπερνά, καταλαμβάνοντας το κενό που εσείς αφήσατε για λόγους ασφαλείας. Εσείς τι θα πρέπει να κάνετε;

- (α) Να αναβοσβήσετε τα φώτα σας, για να του δείξετε ότι η ενέργειά του ήταν λανθασμένη
- (β) Να προσπαθήσετε να τον προσπεράσετε με ασφάλεια το συντομότερο δυνατό
- (γ) Να ελαττώσετε ταχύτητα, μέχρι να επανακτήσετε μια ασφαλή απόσταση από το προπορευόμενο όχημα
- (δ) Να παραμείνετε πολύ κοντά στο προπορευόμενο όχημα, μέχρι αυτό να επιταχύνει και να απομακρυνθεί

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση, εσείς θα πρέπει να ελαττώσετε σταδιακά ταχύτητα ελέγχοντας τα καθρεφτάκια του οχήματός σας, ούτως ώστε:

- αν σας ακολουθεί κάποιο όχημα να μην του ανακόψετε την πορεία του, και
- να μπορέσετε να επανακτήσετε μια ασφαλή απόσταση από το προπορευόμενο όχημα. (2.1.5)

113. Οδηγείτε κατά τη διάρκεια μιας βροχερής μέρας. Τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός σας.....

- (α) πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία για τη βελτίωση τόσο της δικής σας ορατότητας όσο και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου
- (β) δεν πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία διότι υπάρχει κίνδυνος να θαμπώσουν τους υπόλοιπους οδηγούς
- (γ) δεν είναι απαραίτητο να βρίσκονται σε λειτουργία αφού είναι μέρα
- (δ) πρέπει να ανάβουν μόνο όταν σας πλησιάζει κάποιο όχημα από την αντίθετη κατεύθυνση

Απάντηση: (α)

Σε συνθήκες βροχής, η ορατότητα μειώνεται σε σημαντικό βαθμό ακόμα και κατά τη διάρκεια της μέρας. Ως εκ τούτου, τα φώτα διασταυρώσεως του οχήματός σας πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία τόσο για τη δική σας ασφάλεια, όσο και για την ασφάλεια των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου. (2.1.5)

114. *Οδηγείτε κατά τη διάρκεια μιας βροχερής μέρας. Κάποια στιγμή αισθάνεστε πως δυσκολεύεστε να ελέγξετε το τιμόνι σας. Αυτό μάλλον σημαίνει ότι.....*

- (α) το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα αυξάνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας
- (β) το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα μειώνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας
- (γ) έχει εισχωρήσει νερό μέσα στο δοχείο με το λάδι του τιμονιού
- (δ) κανένα από τα παραπάνω

Απάντηση: (β)

Σε συνθήκες βροχής αν δυσκολεύεστε να ελέγξετε το τιμόνι σας, αυτό μάλλον σημαίνει ότι το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα μειώνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να μειώσετε σταδιακά την ταχύτητα σας, ώστε να αποκτήσετε καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας. (2.1.5)

115. *Όταν υπάρχει χιόνι ή πάγος στο οδόστρωμα είναι σημαντικό....*

- (α) να εφοδιάζετε το όχημά σας με αντιολισθητικές αλυσίδες
- (β) οι κινήσεις σας σε όλα τα χειριστήρια του οχήματός σας να είναι ιδιαίτερα σταθερές
- (γ) να οδηγείτε με πολύ χαμηλή ταχύτητα
- (δ) όλα τα παραπάνω

Απάντηση: (δ)

Όταν υπάρχει χιόνι ή πάγος στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών και υπάρχει ο κίνδυνος το όχημα να μην είναι σταθερό στο δρόμο. Κάτω από τέτοιες συνθήκες ένας οδηγός πρέπει να εφοδιάζει το όχημά του με αντιολισθητικές αλυσίδες, να οδηγεί με πολύ χαμηλή ταχύτητα και να προσέχει ώστε οι κινήσεις του σε όλα τα χειριστήρια του οχήματός να είναι ιδιαίτερα σταθερές. (2.1.5)

116. *Οδηγείτε κατά τη διάρκεια χιονόπτωσης. Θα πρέπει...*

- (α) να φρενάρετε με απότομες και γρήγορες κινήσεις
- (β) να χρησιμοποιήσετε το χειρόφρενο για να φρενάρετε
- (γ) να φρενάρετε έγκαιρα και με σταθερές κινήσεις
- (δ) να οδηγείτε με σταθερές και γρήγορες κινήσεις

Απάντηση: (γ)

Όταν υπάρχει χιόνι ή πάγος στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών του οχήματός και υπάρχει ο κίνδυνος το αυτοκίνητο να μην είναι σταθερό στο δρόμο. Κάτω από τέτοιες συνθήκες πρέπει να φρενάρετε έγκαιρα και με σταθερές κινήσεις προκειμένου η οδήγησή σας να είναι ασφαλή. (2.1.5)

117. Όταν υπάρχει χιόνι ή πάγος στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών και υπάρχει ο κίνδυνος το αυτοκίνητο να μην είναι σταθερό στο δρόμο. Σε μια τέτοια περίπτωση, για να ελέγξετε το κράτημα του οχήματός σας θα πρέπει.....

- (α) να κινηθείτε με μεγάλη ταχύτητα σε μια στροφή που θα συναντήσετε
- (β)** να επιλέξετε ένα ασφαλές μέρος του δρόμου για να φρενάρετε με ομαλότητα
- (γ) να επιλέξετε ένα ασφαλές μέρος του δρόμου για να φρενάρετε απότομα
- (δ) να αυξομειώνετε απότομα την ταχύτητά σας, καθώς οδηγείτε

Απάντηση: (β)

Για να ελέγξετε το κράτημα των ελαστικών σας θα πρέπει να επιλέξετε ένα ασφαλές μέρος του δρόμου για να φρενάρετε με ομαλότητα. Αν κατά το φρενάρισμα αισθανθείτε ότι δε μπορείτε να ελέγξετε το τιμόνι σας, σημαίνει ότι το οδόστρωμα είναι ολισθηρό και η πρόσφυση των ελαστικών σας μειωμένη. (2.1.5)

118. Οδηγείτε σε παγωμένο οδόστρωμα. Πώς θα πρέπει να αντιδράσετε όταν πλησιάζετε μια απότομη στροφή;

- (α)** Να ελαττώσετε σταδιακά ταχύτητα προτού φτάσετε στη στροφή
- (β) Να τραβήξετε ελαφρά το χειρόφρενο όταν φτάσετε στην στροφή
- (γ) Να ξεκινήσετε να χρησιμοποιείτε τα φρένα του οχήματός σας όταν κινείστε εντός της στροφής
- (δ) Να διατηρήσετε σταθερή την ταχύτητα που ήδη έχει το όχημά σας και στη στροφή

Απάντηση: (α)

Όταν πλησιάζετε μια στροφή, και προτού φτάσετε σε αυτή, να ελαττώνετε σταδιακά ταχύτητα. Αυτό θα σας επιτρέψει να περάσετε με ομαλότητα τη στροφή, χωρίς να χάσετε τον έλεγχο του οχήματός σας. (2.1.5)

119. Σε περιπτώσεις ισχυρού ανέμου, θα πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί:

- (α) αν χρειαστεί να περάσετε δίπλα από ένα βαρέο όχημα
- (β) αν χρειαστεί να περάσετε δίπλα από κάποιο ποδηλάτη
- (γ) όταν χρησιμοποιείτε τα φρένα του οχήματός σας
- (δ) όταν πρόκειται να στρίψετε μέσα σε ένα στενό δρόμο

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α)** το Α και Β
- (β) το Α και Γ
- (γ) το Α και Δ
- (δ) το Α, Β και Δ

Απάντηση: (α)

Σε περιπτώσεις ισχυρού ανέμου πρέπει να αποφεύγετε να πλησιάζετε βαρέα οχήματα, διότι αν περάσετε από δίπλα τους υπάρχει πιθανότητα να επηρεάσουν αρνητικά την κίνηση του οχήματός σας λόγω ισχυρών ρευμάτων αέρος. Επίσης πρέπει να αποφεύγετε να περνάτε δίπλα από κάποιο ποδηλάτη, καθώς αυτό μπορεί να δημιουργήσει ισχυρό ρεύμα αέρα το οποίο να τον εκτρέψει. (2.1.5)

120. Ποιο από το πιο κάτω καιρικό φαινόμενο θεωρείται ως πιο «ύπουλο», αφού περιορίζει σε σημαντικό βαθμό την ορατότητα του οδηγού;

- (α) βροχή
- (β) χιόνι
- (γ) άνεμος
- (δ)** ομίχλη

Απάντηση: (δ)

Η ομίχλη αποτελεί ένα από τα πιο επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, καθώς περιορίζει σε σημαντικό βαθμό την ορατότητα του οδηγού. Όταν υπάρχει ομίχλη, τόσο στον αυτοκινητόδρομο, όσο και στο υπόλοιπο οδικό δίκτυο κάθε απρόβλεπτο γεγονός μπορεί να προκαλέσει ατύχημα. (2.1.5)

121. Όταν οδηγείτε μέσα σε ομίχλη είναι σημαντικό να.....

- (α) ακολουθείτε τις γραμμές του δρόμου
- (β) ακολουθείτε τα φώτα του προπορευόμενου οχήματος
- (γ) χρησιμοποιείτε τα φώτα ομίχλης του οχήματός σας
- (δ) χρησιμοποιείτε τους υαλοκαθαριστήρες του οχήματός σας

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Γ
- (β) το Β και Γ
- (γ) το Α, Γ και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Όταν οδηγείτε σε ομίχλη πρέπει να ανάβετε τα μπροστά και πίσω φώτα ομίχλης καθώς η ορατότητα μειώνεται σε μεγάλο βαθμό. Όταν βελτιωθεί η ορατότητα, θα πρέπει να τα σβήνετε για να μην θαμπώνετε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου. Επίσης, όταν κινείστε σε ομίχλη πρέπει να χρησιμοποιείτε τους υαλοκαθαριστήρες του οχήματός σας για να βελτιώνονται τα επίπεδα της ορατότητάς σας και να ακολουθείτε πάντοτε τις γραμμές του δρόμου και όχι τα φώτα του προπορευόμενου οχήματος. (2.1.5)

122. Οδηγείτε σε ομίχλη σε ένα δρόμο όπου υπάρχουν και άλλα οχήματα. Έχετε τα φώτα ομίχλης αναμμένα. Τι άλλο μπορείτε να κάνετε ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες να εμπλακείτε σε κάποιο τροχαίο ατύχημα;

- (α) Να παραμείνετε κοντά στο προπορευόμενο όχημα. Ακολουθώντας το δεν υπάρχει περίπτωση να εμπλακείτε σε κάποιο τροχαίο ατύχημα
- (β) Να χρησιμοποιείτε τα φώτα πορείας και όχι τα φώτα διασταυρώσεως, ώστε να βελτιώνεται σε μεγαλύτερο βαθμό η ορατότητά σας
- (γ) Να προσπαθείτε να παρατηρείτε το δρόμο βγάζοντας το κεφάλι σας έξω από το παράθυρο
- (δ) Να κινείστε με χαμηλή ταχύτητα και να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα

Απάντηση: (δ)

Η ομίχλη αποτελεί ένα από τα πιο επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, καθώς περιορίζει σε σημαντικό βαθμό την ορατότητα του οδηγού. Για το λόγο αυτό όταν περνάτε μέσα σε ομίχλη πρέπει να κινείστε με χαμηλή ταχύτητα και να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας, ώστε να μπορείτε να προβλέπετε πιθανούς κινδύνους που ενδέχεται να συναντήσετε. (2.1.5)

123. Ποια από τις δηλώσεις που ακολουθούν δεν είναι ορθή;

- (α) Σε περιόδους υψηλών θερμοκρασιών είναι σημαντικό να φροντίζετε ώστε το όχημά σας να εξαερίζεται καλά για να αποφεύγετε το αίσθημα της υπνηλίας
- (β) Όταν μετά από μια περίοδο ξηρασίας βρέξει, πρέπει να είστε πολύ προσεκτικοί καθώς οδηγάτε, διότι το οδόστρωμα μπορεί να γίνει ολισθηρό
- (γ) Σε περίπτωση που το ηλιακό φως σας θαμπώνει καθώς οδηγάτε, εσείς θα πρέπει να επιταχύνετε ώστε να απομακρυνθείτε από το συγκεκριμένο σημείο του δρόμου όσο το δυνατό γρηγορότερα
- (δ) Καμία από τις παραπάνω

Απάντηση: (γ)

Όταν η ηλιοφάνεια είναι έντονη και μειώνει την ορατότητά σας πρέπει να φοράτε γυαλιά ηλίου ώστε να βελτιώνετε όσο το δυνατό περισσότερο τα επίπεδα της όρασής σας. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να επιταχύνετε, καθώς η μεγάλη ταχύτητα σε δρόμους με περιορισμένη ορατότητα μπορεί να γίνει η αιτία πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος. (2.1.7)

124. Όταν υπάρχει χιόνι, πάγος ή νερό στο οδόστρωμα, η απόδοση των ελαστικών του οχήματός σας.....

- (α) μειώνεται λίγο
- (β) μειώνεται σημαντικά**
- (γ) δεν επηρεάζεται
- (δ) βελτιώνεται

Απάντηση: (β)

Όταν υπάρχει χιόνι, πάγος αλλά και νερό στο οδόστρωμα μειώνεται σημαντικά η απόδοση των ελαστικών και υπάρχει ο κίνδυνος το αυτοκίνητο να μην είναι σταθερό στο δρόμο. (2.1.6)

125. Σε περίπτωση που συναντήσετε λιμνάζοντα νερά καθώς οδηγείτε θα πρέπει να.....

- (α) κρατήσετε σταθερό το τιμόνι σας
- (β) φρενάρετε απότομα
- (γ) κρατήσετε σταθερό το γκάζι
- (δ) επιταχύνετε για να απομακρυνθείτε από αυτά το γρηγορότερο

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β) το Α και Γ**
- (γ) το Α και Δ
- (δ) το Α, Γ και Δ

Απάντηση: (β)

Στην περίπτωση που συναντήσετε λιμνάζοντα νερά θα πρέπει να κρατήσετε σταθερό το τιμόνι και το γκάζι και οπωσδήποτε να μην φρενάρετε. Η κίνηση με αυξημένη ταχύτητα πάνω σε λιμνάζοντα νερά δημιουργεί το φαινόμενο της υδρολίστεσης, κατά το οποίο το όχημα χάνει την επαφή του με το οδόστρωμα και μένει ουσιαστικά ακυβέρνητο. (2.1.6)

126. Ποιες από τις παρακάτω αποτελούν βασικές αιτίες πρόκλησης του φαινομένου της υδρολίστεσης;

- (α) τα φθαρμένα ελαστικά
- (β) κάποιο σφάλμα του οδηγού
- (γ) οι καιρικές συνθήκες
- (δ) το βάρος του οχήματος

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β) το Α και Γ
- (γ) το Α, Β, Γ και Δ
- (δ) το Α, Β και Γ**

Απάντηση: (δ)

Βασικές αιτίες πρόκλησης του φαινομένου της υδρολίστεσης είναι:

- Τα φθαρμένα ελαστικά, καθώς τα όρια πρόσφυσής τους είναι πάρα πολύ χαμηλά. Σαν αποτέλεσμα αυτού, αυξάνεται ο κίνδυνος το όχημα να μην είναι σταθερό στο δρόμο.
- Οι καιρικές συνθήκες, αλλά και ο ίδιος ο οδηγός. Αναλυτικότερα, όταν ένα όχημα κινείται σε λιμνάζοντα νερά είναι πολύ επικίνδυνο, μετά από κάποιο λανθασμένο χειρισμό του

οδηγού (π.χ. απότομο φρενάρισμα), να χάσει την επαφή του με το οδόστρωμα και να μείνει ουσιαστικά ακυβέρνητο. (2.1.6)

127. Το φαινόμενο της υδρολίσθησης είναι πιο πιθανό να συμβεί όταν.....

- (α) υπάρχει ομίχλη
- (β) υπάρχουν λιμνάζοντα νερά στο οδόστρωμα
- (γ) πνέουν δυνατοί άνεμοι
- (δ) το οδόστρωμα είναι στεγνό

Απάντηση: (β)

Η υδρολίσθηση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο το όχημα χάνει την επαφή του με το οδόστρωμα και μένει ουσιαστικά ακυβέρνητο. Αυτό είναι πιο πιθανό να συμβεί όταν υπάρχουν λιμνάζοντα νερά στο οδόστρωμα, τα οποία μειώνουν σε σημαντικό βαθμό την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος. (2.1.6)

128. Η χρήση αντιολισθητικών αλυσίδων είναι απαραίτητη όταν.....

- (α) οδηγείτε σε χιόνι
- (β) οδηγείτε σε λάσπη
- (γ) οδηγείτε σε βρεγμένο έδαφος
- (δ) οδηγείτε σε ανώμαλο οδόστρωμα

Απάντηση: (α)

Για τη κίνηση στο χιόνι ή στον πάγο απαραίτητη είναι η χρήση των αλυσίδων χιονιού, οι οποίες εξασφαλίζουν ασφαλή οδήγηση, καθώς συντελούν ώστε το όχημα να μη γλιστρά στο χιόνι. (2.1.6)

129. Ποιος είναι ο ρόλος των αντιολισθητικών αλυσίδων;

- (α) Κρατάνε σταθερό το όχημα κατά την οδήγηση σε ανώμαλο οδόστρωμα
- (β) Κρατάνε σταθερό το όχημα και δε γλιστρά από το χιόνι
- (γ) Κρατάνε σταθερή τη θερμοκρασία των ελαστικών
- (δ) Προστατεύουν το όχημα από το φαινόμενο της υδρολίσθησης

Απάντηση: (β)

Για τη κίνηση στο χιόνι ή στον πάγο απαραίτητη είναι η χρήση των αλυσίδων χιονιού, οι οποίες εξασφαλίζουν ασφαλή οδήγηση. (2.1.6)

130. Πριν ξεκινήσετε τη βάρδια σας είναι σημαντικό να ελέγχετε εάν.....

- (α) το όχημα διαθέτει αρκετά αποθέματα καυσίμων
- (β) υπάρχει αρκετό ψυκτικό υγρό στον κινητήρα
- (γ) η στάθμη του νερού και του λαδιού βρίσκεται στα σωστά επίπεδα
- (δ) όλα τα παραπάνω

Απάντηση: (δ)

Προτού ξεκινήσετε τη βάρδια σας να βεβαιώνετε ότι:

- Υπάρχει αρκετό ψυκτικό υγρό στον κινητήρα
- Η στάθμη του νερού και του λαδιού βρίσκεται στα σωστά επίπεδα
- Το φίλτρο του κλιματισμού λειτουργεί αποτελεσματικά
- Το όχημα διαθέτει αρκετά αποθέματα καυσίμων
- Η πίεση των ελαστικών να είναι η κατάλληλη (2.1.7)

131. Γιατί είναι πολύ σημαντικό να ελέγχετε την πίεση των ελαστικών του οχήματός σας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες;

- (α) Διότι η πίεση των ελαστικών του οχήματός σας μπορεί να αυξηθεί λόγω των υψηλών θερμοκρασιών
- (β) Διότι η πίεση των ελαστικών του οχήματός σας μπορεί να μειωθεί λόγω των υψηλών θερμοκρασιών
- (γ) Διότι η πίεση των ελαστικών σας μπορεί είτε να αυξηθεί είτε να μειωθεί λόγω των υψηλών θερμοκρασιών
- (δ) Κανένα από τα παραπάνω

Απάντηση: (α)

Οι υπερβολικά υψηλές θερμοκρασίες που σημειώνονται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ενδέχεται να αυξήσουν την πίεση των ελαστικών του οχήματός σας. Σε περίπτωση που υπερθερμανθούν, θα πρέπει να σταματήσετε για λίγο ώστε να επανέλθουν στην κανονική τους θερμοκρασία. Αν δε το κάνετε αυτό, υπάρχει κίνδυνος τα ελαστικά σας να κλατάρουν ή και να πάρουν φωτιά (2.1.7)

132. Οδηγείτε κατά τη διάρκεια μιας ζεστής καλοκαιρινής μέρας. Στο ταμπλό του ταξί σας εμφανίζεται μια φωτεινή ένδειξη που σας ενημερώνει ότι η θερμοκρασία του κινητήρα έχει ξεπεράσει τα καθορισμένα επίπεδα. Εσείς πώς θα πρέπει να αντιδράσετε;

- (α) Να συνεχίσετε να οδηγείτε και να ανάψετε τη θέρμανση για λίγο, καθώς αυτό θα συντελέσει στο να ελαττωθεί η θερμοκρασία του κινητήρα
- (β) Να σταματήσετε αμέσως στην άκρη του δρόμου, να περιμένετε μέχρι να «κρυώσει» η μηχανή του οχήματος και να προσθέσετε ψυκτικό υγρό στο ραδιατέρ του
- (γ) Να σταματήσετε στην άκρη του δρόμου και να προσθέσετε αμέσως ψυκτικό υγρό στο ραδιατέρ του
- (δ) Να συνεχίσετε να οδηγείτε και να δυναμώσετε το σύστημα κλιματισμού, καθώς αυτό θα συντελέσει στο να ελαττωθεί η θερμοκρασία του κινητήρα

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση που ο δείκτης της θερμοκρασίας του κινητήρα ξεπεράσει τα καθορισμένα επίπεδα, θα πρέπει να:

- σταματήστε αμέσως στην άκρη του δρόμου
- περιμένετε μέχρι να «κρυώσει» ο κινητήρας του οχήματός σας και προσθέστε ίση ποσότητα νερού και ψυκτικού υγρού στο ραδιατέρ του οχήματός σας (2.1.7)

Κεφάλαιο 2.2: Περιστατικά έκτακτης ανάγκης και τρόποι αντιμετώπισής τους

133. Οδηγείτε κατά τη διάρκεια της μέρας. Το ταξί σας παρουσιάζει κάποια μηχανική βλάβη. Σε ποιες από τις παρακάτω ενέργειες θα πρέπει να προβείτε, ώστε να μη θέσετε σε κίνδυνο τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου;

- (α) Να απομακρύνετε το όχημά σας από το δρόμο, το συντομότερο δυνατό.
- (β) Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν
- (γ) Να φορέσετε φωσφορούχο γιλέκο
- (δ) Να ανάψετε τα φώτα θέσεως του οχήματός σας

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και τη Β
- (β) το Α, Β και Γ
- (γ) το Α, Γ και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (α)

Αν το όχημα ταξί, παρουσιάσει κάποια μηχανική βλάβη καθώς οδηγείτε, θα πρέπει πρώτα από όλα να σκεφτείτε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου.

Αναλυτικότερα, σε μια τέτοια περίπτωση δύο από τις ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβείτε είναι:

- Να απομακρύνετε το όχημά σας από το δρόμο, το συντομότερο δυνατό
- Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν, ώστε να κανονίσει την εναλλακτική μεταφορά των επιβατών σας (2.2.1)

134. Καθώς οδηγείτε στον αυτοκινητόδρομο, το ταξί σας παρουσιάζει κάποια μηχανική βλάβη. Εσείς θα πρέπει να.....

- (α) μεταβείτε στη λωρίδα ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου, αφού προειδοποιήσετε με το δείκτη σας τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου
- (β) ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν ώστε να καλέσει την οδική βοήθεια
- (γ) προσπαθήσετε να διορθώσετε τη βλάβη του οχήματός σας
- (δ) ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το α και β
- (β)** το α, β και δ
- (γ) το α και γ
- (δ) το α, β, γ και δ

Απάντηση: (β)

Αν το όχημα ταξί, παρουσιάσει κάποια μηχανική βλάβη, καθώς οδηγείτε σε αυτοκινητόδρομο τότε κάποιες από τις ενέργειες στις οποίες θα πρέπει να προβείτε είναι:

- Αφού προειδοποιήσετε τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου χρησιμοποιώντας το δείκτη σας, να μεταβείτε στη λωρίδα ασφαλείας του αυτοκινητόδρομου
- Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν, δηλώνοντας με ακρίβεια το σημείο στο οποίο είστε σταματημένος, ούτως ώστε να κανονίσει την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας και να καλέσει την οδική βοήθεια
- Να αποφύγετε να κάνετε ακόμα και μικρές επιδιορθώσεις, καθώς αυτό μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή σας (2.2.1)

135. Καθώς οδηγείτε σκάζει ένα από τα ελαστικά του ταξί σας. Εσείς θα πρέπει.....

- (α) να ακινητοποιήσετε το όχημά σας, γρήγορα, σε οποιοδήποτε σημείο του δρόμου
- (β) να ανάψετε τα φώτα πορείας σας
- (γ) να επισκευάσετε έγκαιρα τον φθαρμένο τροχό
- (δ) να τοποθετήσετε προειδοποιητικό τρίγωνο πίσω από το όχημά σας, αν είναι βράδυ

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β) το Α και Γ
- (γ)** το Γ και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Σε περίπτωση σκασίματος του ελαστικού πρέπει:

- να ακινητοποιήσετε γρήγορα το όχημά σας σε σταθερό έδαφος και σε σημείο που να μην εμποδίζει την υπόλοιπη κυκλοφορία
- να καταστήσετε το όχημά σας ορατό προς τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου με τη χρήση των φώτων έκτακτης ανάγκης και με το προειδοποιητικό τρίγωνο
- να επισκευάσετε έγκαιρα τον φθαρμένο τροχό. (2.2.3)

136. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει συχνή χρήση του οχήματος, η αντικατάσταση των ελαστικών του συνίσταται κάθε....

- (α) 6 μήνες
- (β) 1 χρόνο
- (γ) 2-3 χρόνια
- (δ)** 4-5 χρόνια

Απάντηση: (δ)

Συνιστάται η αντικατάσταση των ελαστικών κάθε 4-5 χρόνια (2.2.3)

137. Η αντικατάσταση των ελαστικών του οχήματός σας συνίσταται όταν συμπληρώσει περίπου τα.....

- (α) 10.000-20.000 χιλιόμετρα (km)
- (β) 20.000-30.000 χιλιόμετρα (km)
- (γ) 30.000-40.000 χιλιόμετρα (km)
- (δ)** 40.000-50.000 χιλιόμετρα (km)

Απάντηση: (δ)

Συνιστάται η αντικατάσταση των ελαστικών κάθε 40,000 – 50,000 km. (2.2.3)

138. Ποιοι παράγοντες πρέπει να συνυπάρξουν, ούτως ώστε να προκληθεί πυρκαγιά σε ένα όχημα;

- (α)** Καύσιμο υλικό, θερμότητα και οξυγόνο
- (β) Καύσιμο υλικό και διοξείδιο του άνθρακα
- (γ) Καύσιμο υλικό και άζωτο
- (δ) Θερμότητα και οξυγόνο

Απάντηση: (α)

Πυρκαγιά (Φωτιά) είναι το φαινόμενο της γρήγορης καύσης. Για να μπορέσει να προκληθεί πυρκαγιά, πρέπει να συνυπάρξουν τρεις παράγοντες: το καύσιμο υλικό, η θερμότητα και το οξυγόνο (τρίγωνο της φωτιάς). (2.2.4)

139. Σύμφωνα με έρευνες, κλήσεις που δέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία, αφορούν την εκδήλωση πυρκαγιάς σε κάποιο όχημα.

- (α) μια στις δύο
- (β) μια στις τρεις
- (γ)** μια στις τέσσερις
- (δ) μια στις πέντε

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας του U.S Fire Administration, μια στις τέσσερις κλήσεις που δέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία, αφορά την εκδήλωση πυρκαγιάς σε κάποιο όχημα. Βασικές αιτίες για την πρόκληση πυρκαγιών σε οχήματα, αποτελούν – όπως προέκυψε από την ίδια έρευνα – τα μηχανικά προβλήματα, καθώς και τα προβλήματα που προκύπτουν αναφορικά με το σχεδιασμό των οχημάτων. Επιπλέον, τα ηλεκτρικά καλώδια και τα καύσιμα φάνηκε ότι είναι τα κατεξοχήν υλικά που συντελούν στην εκδήλωση πυρκαγιών σε οχήματα. (2.2.4)

140. Ποια είναι τα κατεξοχήν υλικά που συντελούν στην εκδήλωση πυρκαγιών σε οχήματα;

- (α) Καύσιμα, μπογιά του οχήματος
- (β)** Καύσιμα, ηλεκτρικά καλώδια
- (γ) Καύσιμα, γυαλιά
- (δ) Ηλεκτρικά καλώδια, γυαλιά

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας του U.S Fire Administration τα ηλεκτρικά καλώδια και τα καύσιμα φάνηκε ότι είναι τα κατεξοχήν υλικά που συντελούν στην εκδήλωση πυρκαγιών σε οχήματα. (2.2.4)

141. Ποια/ες κατηγορία/ες ταξί χρειάζεται να διαθέτουν πυροσβεστήρα;

- (α) Μόνο τα αγροτικά
- (β) Μόνο τα υπεραστικά
- (γ) Μόνο τα αστικά
- (δ)** Όλα τα οχήματα ταξί

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ. στον πρόσθετο εξοπλισμό που πρέπει να διαθέτει υποχρεωτικά κάθε όχημα ταξί, για σκοπούς ασφάλειας, εντάσσεται και ο πυροσβεστήρας. Ως εκ τούτου, κάθε όχημα ταξί υποχρεούται να διαθέτει πυροσβεστήρα για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. (2.2.4)

142. Ο πυροσβεστήρας θα πρέπει να είναι τοποθετημένος.....

- (α) στο χώρο των αποσκευών του οχήματος
- (β)** εντός της καμπίνας επιβατών
- (γ) μέσα στο καπό της μηχανής
- (δ) δεν έχει σημασία η θέση του

Απάντηση: (β)

Ο πυροσβεστήρας πρέπει να βρίσκεται σε κατάλληλη θέση και όχι στο χώρο των αποσκευών του οχήματος, αλλά εντός της καμπίνας επιβατών, ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί, η επέμβαση να είναι άμεση. (2.2.4)

143. Ο έλεγχος του πυροσβεστήρα πρέπει να γίνεται τουλάχιστο μία φορά..... από τους αρμόδιους προμηθευτές.

- (α) κάθε έξι μήνες
- (β) κάθε εννιά μήνες
- (γ)** το χρόνο
- (δ) κάθε δύο χρόνια

Απάντηση: (γ)

Ο έλεγχος του πυροσβεστήρα είναι απαραίτητο να γίνεται, τουλάχιστον, μια φορά τον χρόνο από τους αρμόδιους προμηθευτές. (2.2.4)

144. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε ότι έχει εκδηλωθεί πυρκαγιά μικρού βαθμού στο κινητήρα του ταξί σας. Πώς πρέπει να αντιδράσετε;

- (α) Αφού σταματήσετε στην άκρη του δρόμου, θα πρέπει να απομακρυνθείτε τόσο εσείς όσο και οι επιβάτες σας από το όχημα. Ακολούθως θα πρέπει να ειδοποιήσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία
- (β) Αφού σταματήσετε στην άκρη του δρόμου, θα πρέπει να καλέσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία και ακολούθως να ανοίξετε εντελώς το καπό του οχήματός σας και να προσπαθήσετε να κατασβήσετε άμεσα τη φωτιά
- (γ) Αφού σταματήσετε στην άκρη του δρόμου θα πρέπει να καλέσετε την Άμεση Βοήθεια. Μέχρι να καταφθάσει στη σκηνή θα πρέπει να περιμένετε κάπου κοντά στο όχημα με στόχο να απομακρύνετε τους περιέργους περαστικούς από τη σκηνή
- (δ)** Αφού σταματήσετε στην άκρη του δρόμου, θα πρέπει να απομακρύνετε τους επιβάτες σας από αυτό, να ειδοποιήσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία και ακολούθως να ανοίξετε το καπό, τόσο

όσο να μπαίνει το στόμιο του πυροσβεστήρα σε αυτό, με στόχο τον περιορισμό ή και την πλήρη κατάσβεση της φωτιάς

Απάντηση: (δ)

Αφού σταματήσετε στην άκρη του δρόμου, θα πρέπει να απομακρύνετε τους επιβάτες σας από αυτό, να ειδοποιήσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία και ακολούθως να ανοίξετε το καπό, τόσο όσο να μπαίνει το στόμιο του πυροσβεστήρα σε αυτό, με στόχο τον περιορισμό ή και την πλήρη κατάσβεση της φωτιάς. (2.2.4)

145. Σε περίπτωση που καίγονται τα ελαστικά του οχήματός σας, κατά το αρχικό στάδιο της κατάσβεσης θα πρέπει.....

- (α) να σταθείτε ακριβώς απέναντι από αυτά
- (β)** να σταθείτε σε πλάγια θέση
- (γ) να σταθείτε σε απόσταση ενός μέτρου από αυτά
- (δ) κανένα από τα παραπάνω

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση όπου καίγονται τα ελαστικά του οχήματος, κατά το αρχικό στάδιο της κατάσβεσης θα πρέπει να σταθείτε σε πλάγια θέση και όχι ακριβώς απέναντι από τα ελαστικά, γιατί υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού εξαιτίας της έντονης εκτόνωσης του υπό πίεση αέρα (2.2.4)

146. Μεταφέρετε ένα επιβάτη που εξαιτίας κάποιου τραυματισμού του αντιδρά υστερικά. Εσείς θα πρέπει.....

- (α) να στρέψετε την προσοχή σας προς τον υστερικό πελάτη, αμελώντας αν χρειαστεί τη οδήγηση
- (β) να σταματήσετε κάπου με την πρώτη ευκαιρία και να κατεβάσετε κάτω τον πελάτη αφήνοντάς τον μόνο του
- (γ)** να ξεκινήσετε να μιλάτε μαζί του, προσπαθώντας να τον καθησυχάσετε, έχοντας όμως την προσοχή σας στραμμένη προς την οδήγηση
- (δ) να του υψώσετε τον τόνο της φωνής σας ώστε να του δείξετε πως θα πρέπει να ηρεμήσει τόσο για τη δική του ασφάλεια όσο και για τη δική σας

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ξεκινήσετε να μιλάτε μαζί του, προσπαθώντας να τον καθησυχάσετε, έχοντας όμως την προσοχή σας στραμμένη προς την οδήγηση. Ότι και να συμβεί, εσείς θα πρέπει να παραμείνετε ψύχραιμος και συγκεντρωμένος στο έργο σας. Εάν χάσετε τον έλεγχο, τότε όχι μόνο δεν θα βοηθήσετε τον επιβάτη σας, αλλά ούτε και θα επιτελέσετε σωστά το έργο σας. (2.2.5)

147. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι ορθή;

- (α)** Οι οδηγοί ταξί πρέπει να εκπαιδεύονται από την εταιρεία τους σε θέματα Πρώτων Βοηθειών
- (β) Οι οδηγοί ταξί δεν είναι απαραίτητο να εκπαιδεύονται σε θέματα Πρώτων Βοηθειών
- (γ) Η εταιρεία οδικών μεταφορών δεν είναι υποχρεωμένη να φροντίζει ώστε να υπάρχουν κουτιά Πρώτων Βοηθειών σε όλα τα οχήματα ταξί της
- (δ) Οι οδηγοί ταξί που κατέχουν αναγνωρισμένο πιστοποιητικό Πρώτων Βοηθειών δε χρειάζεται να τυγχάνουν οποιασδήποτε επανεκπαίδευσης

Απάντηση: (α)

Η οδήγηση κρύβει πολλούς κινδύνους. Καθημερινά συμβαίνουν τροχαία ατυχήματα και γενικότερα προκύπτουν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μέσα στους δρόμους. Σαν αποτέλεσμα αυτού, ένας επαγγελματίας οδηγός έρχεται συχνά αντιμέτωπος με τέτοια περιστατικά που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και συχνά καλείται να προσφέρει επείγουσα βοήθεια σε άτομα τα οποία έχουν εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για ατύχημα με το δικό του όχημα

ή όχι. Ως εκ τούτου, είναι καλό να είναι σε θέση να προσφέρει τις Πρώτες Βοήθειες σε οποιαδήποτε ώρα έκτακτης ανάγκης. Άλλωστε, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Εθνικής και της Κοινοτικής Νομοθεσίας για τα θέματα Πρώτων Βοηθειών στους χώρους εργασίας σε κάθε ανεξάρτητο χώρο εργασίας, πρέπει να υπάρχουν ανά πάσα στιγμή εκπαιδευμένοι από αναγνωρισμένο οργανισμό Πρώτοι Βοηθοί και Αρμόδια Άτομα για παροχή Πρώτων Βοηθειών (2.2.6)

Κεφάλαιο 2.3: Αντιμετώπιση οδικών ατυχημάτων

148. Κάθε οδηγός που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα δεν είναι υποχρεωμένος να.....

- (α) παραμένει στο χώρο του ατυχήματος
- (β) παρέχει βοήθεια στα άτομα που κινδυνεύουν
- (γ) δώσει μαρτυρία για το ατύχημα
- (δ)** κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ, κάθε οδηγός που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα οφείλει να:

- παραμένει στο χώρο του ατυχήματος, χωρίς να εγκαταλείπει τα θύματα
- παρέχει βοήθεια στα άτομα που κινδυνεύουν
- δίνει τη μαρτυρία του για το ατύχημα (2.3.1)

149. Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ, όταν ένας οδηγός ταξί εμπλακεί άμεσα ή έμμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα οφείλει να.....

- (α) μετακινήσει τους τραυματίες από το χώρο του ατυχήματος και να τους παρέχει τις πρώτες βοήθειες
- (β) παρέχει τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες έστω και αν δεν είναι επαρκώς καταρτισμένος για αυτό
- (γ)** παρέχει τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες μόνο αν κατέχει πιστοποιημένο δίπλωμα πρώτου βοηθού
- (δ) παρέχει τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες έστω και αν αυτό θα θέσει σε κίνδυνο τη δική του ζωή

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με τον Κ.Ο.Κ, κάθε οδηγός που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα οφείλει να:

- παραμένει στο χώρο του ατυχήματος, χωρίς να εγκαταλείπει τα θύματα
- παρέχει βοήθεια στα άτομα που κινδυνεύουν
- δίνει τη μαρτυρία του για το ατύχημα

Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να επιχειρήσει να παρέχει στους τραυματίες τις πρώτες βοήθειες, αν δεν είναι επαρκώς καταρτισμένος, καθώς αυτό μπορεί να τους προκαλέσει μόνιμη βλάβη, αναπηρία ή ακόμα και θάνατο (2.3.1)

150. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι ορθή;

- (α) Όταν εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, προτεραιότητα σας θα πρέπει να είναι η δική σας ασφάλεια
- (β) Όταν εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, προτεραιότητα σας θα πρέπει να είναι η ασφάλεια των επιβατών σας
- (γ) Όταν εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, προτεραιότητα σας θα πρέπει να είναι η ασφάλεια των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου

(δ) Όταν εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, προτεραιότητα σας θα πρέπει να είναι η δική σας ασφάλεια, των επιβατών σας, αλλά και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου

Απάντηση: (δ)

Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε τροχαίο ατύχημα, εν ώρα εργασίας, προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η δική σας ασφάλεια, των επιβατών σας αλλά και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου. (2.3.1)

151. Σε περίπτωση που εμπλακείτε άμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα, εν ώρα εργασίας, σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες θα προβείτε πρώτα;

(α) Να ανταλλάξετε στοιχεία με τον οδηγό του άλλου οχήματος

(β) Να τηλεφωνήσετε στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης

(γ) Να καταγράψετε λεπτομέρειες αναφορικά με το τροχαίο ατύχημα

(δ) Να φροντίσετε για την εναλλακτική μεταφορά των επιβατών σας μέσω της εταιρείας σας

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε τροχαίο ατύχημα, εν ώρα εργασίας, θα πρέπει πρώτα να ειδοποιήσετε τις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης ώστε να καταφθάσουν έγκαιρα στη σκηνή του ατυχήματος για να περιθάλψουν κατάλληλα τους τραυματίες. (2.3.1)

152. Σε περίπτωση που εμπλακείτε άμεσα σε ένα τροχαίο ατύχημα, εν ώρα εργασίας, ποια είναι η πρώτη ενέργεια στην οποία θα πρέπει να προβείτε;

(α) Να παρέχετε τις πρώτες βοήθειες στους τραυματίες

(β) Να ανταλλάξετε στοιχεία με τον οδηγό του άλλου οχήματος

(γ) Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας

(δ) Να φροντίσετε για την εναλλακτική μεταφορά των επιβατών σας

Απάντηση: (γ)

Θα πρέπει να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας το συντομότερο δυνατό, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκρηξης. (2.3.1)

153. Σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες δεν πρέπει να προβείτε σε περίπτωση που εμπλακείτε σε κάποιο τροχαίο ατύχημα;

(α) Να ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας, ώστε να προειδοποιήσετε και την υπόλοιπη κυκλοφορία για το συμβάν

(β) Να προσφέρετε τσιγάρο στους παρευρισκόμενους ώστε να ηρεμήσουν και να χαλαρώσουν

(γ) Να ειδοποιήσετε άμεσα τις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης

(δ) Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας

Απάντηση: (β)

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ανάψει κάποιος τσιγάρο στο χώρο του ατυχήματος, καθώς υπάρχει η πιθανότητα να προκληθεί έκρηξη. (2.3.1)

154. Έχετε συγκρουστεί με ένα όχημα το οποίο μεταφέρει εύφλεκτα υλικά. Σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες πρέπει να προβείτε;

(α) Να επιχειρήσετε να σώσετε κάποιο τραυματία

(β) Να χρησιμοποιήσετε το κινητό σας τηλέφωνο για να καλέσετε βοήθεια

(γ) Να ειδοποιήσετε τις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης

(δ) Να ανάψετε ένα τσιγάρο για να χαλαρώσετε

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει:

- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας και να μην καπνίσετε
- Να απομακρυνθείτε από το όχημα με τα επικίνδυνα εμπορεύματα και να μην επιχειρήσετε να σώσετε κάποιο τραυματία, καθώς είναι πολύ πιθανό να τραυματιστείτε και εσείς
- Να ειδοποιήσετε τις αρμόδιες υπηρεσίες καλώντας στον αριθμό 112 και να τους δώσετε όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις πινακίδες και τις σημάνσεις που υπάρχουν πάνω στο όχημα αυτό
- Να μην χρησιμοποιήσετε το κινητό σας τηλέφωνο, αν βρίσκεστε κοντά σε κάποιο όχημα που μεταφέρει εύφλεκτα υλικά, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει έκρηξη (2.3.1)

155. Έχετε εμπλακεί σε ένα τροχαίο ατύχημα. Προκειμένου να αποφύγετε την πρόκληση ενός δευτερεύοντος ατυχήματος, είναι σημαντικό να τοποθετήσετε ένα προειδοποιητικό τρίγωνο ασφαλείας σε απόσταση τουλάχιστον..... μέτρων πριν από το σημείο του ατυχήματος.

- (α) 25
- (β) 45
- (γ) 100
- (δ) 150

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση εμπλοκής σας σε ένα τροχαίο ατύχημα, θα πρέπει τοποθετήσετε προειδοποιητικό τρίγωνο ασφαλείας σε απόσταση τουλάχιστον 45 μέτρων πριν από το σημείο του ατυχήματος, ούτως ώστε οι υπόλοιποι οδηγοί του οδικού δικτύου να αντιλαμβάνονται έγκαιρα τον κίνδυνο και να αποφύγετε οποιοδήποτε δευτερεύον ατύχημα. (2.3.2)

156. Στην περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα ατύχημα είναι σημαντικό να φροντίζετε τους τυχόν τραυματίες μέχρι να καταφθάσουν στη σκηνή οι Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης. Όταν η περιοχή στην οποία βρίσκονται οι τραυματίες είναι ασφαλής, τότε θα πρέπει.....

- (α) να τους απομακρύνετε από το όχημα
- (β) να τους δώσετε κάτι να πιουν
- (γ) να τους αφήσετε μέσα στο όχημα
- (δ) να τους δώσετε κάτι να φάνε

Απάντηση: (γ)

Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε ατύχημα και υπάρχουν τραυματίες, μην επιχειρήσετε να τους μετακινήσετε από το σημείο που βρίσκονται γιατί υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να τους προκαλέσετε σοβαρές βλάβες και αναπηρίες. Η άμεση μετακίνηση θα πρέπει να εξετάζεται στην περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή έκρηξη. (2.3.2)

157. Στην περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, για να αποφύγετε την πρόκληση ενός δευτερεύοντος ατυχήματος θα πρέπει να:

- (α) μετακινήσετε τους τραυματίες από το σημείο στο οποίο βρίσκονται και να τους παρέχετε τις Πρώτες Βοήθειες έστω και αν δεν είστε επαρκώς καταρτισμένοι γι' αυτό
- (β) παραμείνετε στο όχημά σας μέχρι να καταφθάσουν στη σκηνή οι Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης
- (γ) διασφαλίσετε την ομαλή ροή της κυκλοφορίας στην περιοχή του ατυχήματος
- (δ) διακόψετε τη ροή της κυκλοφορίας και να ζητήσετε βοήθεια από τους οδηγούς των διερχόμενων οχημάτων

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίσετε την ομαλή ροή της κυκλοφορίας και την ανεμπόδιστη προσέγγιση των οχημάτων βοήθειας, προτρέποντας τους περιεργούς οδηγούς να μην σταματούν στο σημείο του ατυχήματος. (2.3.2)

158. Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα στον αυτοκινητόδρομο, θα πρέπει.....

- (α) να παραμείνετε στο ταξί σας, μέχρι να καταφθάσουν στη σκηνή οι Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης
- (β) να τοποθετήσετε προειδοποιητικό τρίγωνο ασφάλειας σε απόσταση τουλάχιστον 25m από το ταξί σας
- (γ) εάν υπάρχουν τραυματίες, να τους μετακινήσετε από το σημείο που βρίσκονται
- (δ)** να μην επιχειρήσετε για οποιοδήποτε λόγο να διασχίσετε κάθετα το δρόμο

Απάντηση: (δ)

Αν εμπλακείτε σε τροχαίο ατύχημα και βρίσκεστε σε δρόμο ταχείας κυκλοφορίας με συνεχή κίνηση, μην επιχειρήσετε να διασχίσετε κάθετα το δρόμο για οποιονδήποτε λόγο, παρά μόνο εάν διακοπεί ή περιοριστεί η κίνηση στο συγκεκριμένο σημείο και είστε 100% σίγουρος για την ασφάλειά σας. (2.3.2)

159. Έχετε συγκρουστεί με μια μοτοσικλέτα. Ο μοτοσικλετιστής έχει τραυματιστεί. Σε ποια περίπτωση πρέπει να δοκιμάσετε να του αφαιρέσετε το κράνος;

- (α)** Μόνο όταν αυτό είναι απαραίτητο
- (β) Πάντοτε πρέπει να αφαιρείται το κράνος
- (γ) Μόνο αν σας το ζητήσει ο μοτοσικλετιστής
- (δ) Πάντοτε, εκτός και αν ο τραυματίας βρίσκεται σε κατάσταση σοκ

Απάντηση: (α)

Η αφαίρεση του κράνους μπορεί να αποβεί μοιραία για το μοτοσικλετιστή, ειδικά στην περίπτωση που αυτός έχει τραυματιστεί στη σπονδυλική στήλη ή στον αυχένα. Για το λόγο αυτό, το κράνος πρέπει να αφαιρείται μόνο όταν είναι απαραίτητο. (2.3.2)

160. Σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος, ο αριθμός έκτακτης ανάγκης για όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το.....

- (α) 100
- (β)** 112
- (γ) 166
- (δ) 199

Απάντηση: (β)

Ο αριθμός έκτακτης ανάγκης, που ισχύει για όλες τις χώρες της ΕΕ, είναι το 112. (2.3.3)

161. Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα στο οποίο δεν υπάρχουν τραυματίες και όπου ο υπαίτιος έχει παραδεχθεί την ευθύνη, σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες θα πρέπει να προβείτε;

- (α) Θα πρέπει να ανταλλάξετε στοιχεία με τον άλλο οδηγό και να αναφέρετε το ατύχημα στην αστυνομία
- (β) Θα πρέπει να αναφέρετε το ατύχημα στην αστυνομία και να ειδοποιήσετε τις ασφαλιστικές σας εταιρείες για το ατύχημα
- (γ) Θα πρέπει να αναφέρετε το ατύχημα στην αστυνομία και να περιμένετε να έρθει επιτόπου για συλλογή μαρτυριών και καταθέσεις
- (δ)** Θα πρέπει να ανταλλάξετε στοιχεία με τον άλλο οδηγό και να ειδοποιήσετε τις ασφαλιστικές σας εταιρείες για το ατύχημα

Απάντηση: (δ)

Σε αυτή την περίπτωση οι δυο οδηγοί θα πρέπει να ανταλλάξουν στοιχεία. Οι οδηγοί θα πρέπει να ειδοποιήσουν για το ατύχημα τις ασφαλιστικές τους εταιρείες και να δηλώσουν το οδικό ατύχημα σε ειδικό έντυπο των συγκεκριμένων ασφαλιστικών εταιρειών. Επιπρόσθετα, μπορούν- αν το επιθυμούν- να ενημερώσουν και την Αστυνομία για το συμβάν. (2.3.4)

162. Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα στο οποίο δεν υπάρχουν τραυματίες και όπου ο υπαίτιος δεν έχει παραδεχθεί την ευθύνη σε ποια/ες από τις παρακάτω ενέργειες θα πρέπει να προβείτε;

- (α) Θα πρέπει να ανταλλάξετε στοιχεία με τον άλλο οδηγό
- (β) Θα πρέπει να αναφέρετε το ατύχημα στην αστυνομία και να περιμένετε να έρθει επιτόπου για συλλογή στοιχείων και πληροφοριών
- (γ) Θα πρέπει να ξεκινήσετε να μιλάτε έντονα στον άλλο οδηγό μέχρι να τον πείσετε να παραδεχθεί το λάθος του
- (δ) Θα πρέπει να ειδοποιήσετε τις ασφαλιστικές σας εταιρείες

Από τα παραπάνω ισχύει:

- (α) το Β και Γ
- (β) το Β, Γ και Δ
- (γ) το Β και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Σε μια τέτοια περίπτωση ατυχήματος όπου ο υπαίτιος δεν παραδέχεται και η ευθύνη δεν είναι ξεκάθαρη, ενημερώνεται η αστυνομία που τις περισσότερες φορές καταφθάνει στο χώρο του ατυχήματος με σκοπό την συλλογή στοιχείων και πληροφοριών για την επίρριψη των ευθυνών. Πέραν από την αστυνομία, ειδοποιούνται και οι ασφαλιστικές εταιρείες, όπου επικοινωνούν μεταξύ τους και διευθετούν τις ζημιές. (2.3.4)

Κεφάλαιο 2.4: Τρόπος αντιμετώπισης εγκληματικών πράξεων

163. Για την πρόληψη εγκληματικών ενεργειών μέσα στο ταξί σας είναι σημαντικό να...

- (α) είστε πάντα συνδεδεμένοι με το ραδιοσύστημα της εταιρείας σας
- (β) κλειδώνετε τις πόρτες και τα παράθυρα για να παγιδεύετε μέσα στο όχημα τα άτομα που προσπαθούν να σας ληστέψουν
- (γ) αντιστέκεστε σε όποιο σας επιτεθεί, ακόμα και αν αυτός οπλοφορεί
- (δ) να έχετε αναρτημένη πινακίδα μέσα στο ταξί που να αναγράφει ότι δεν κουβαλάτε μαζί σας μετρητά

Απάντηση: (α)

Για να προλάβετε την εκδήλωση εγκληματικών ενεργειών μέσα στο ταξί σας είναι σημαντικό μπαίνοντας μέσα στο ταξί σας και ξεκινώντας τη βάρδια σας να συνδέεστε με το ραδιοσύστημα της εταιρείας σας και να ελέγχετε τη λειτουργία του. (2.4.1)

164. Για λόγους ασφαλείας πρέπει να προσπαθείτε να αποφεύγετε τις επικίνδυνες τοποθεσίες. Προκειμένου να μειώσετε το ρίσκο να παρευρεθείτε σε τέτοιου είδους τοποθεσίες θα πρέπει.....

- (α) να γνωρίζετε ποιες τοποθεσίες της περιοχής σας είναι οι πιο επικίνδυνες
- (β) να επιβιβάζετε στο ταξί σας άτομα από ασφαλή σημεία της περιοχής σας
- (γ) να σταματάτε το ταξί σας στις πιο καλά φωτισμένες περιοχές κατά τη διάρκεια της νύκτας
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Για λόγους ασφάλειας, πρέπει να προσπαθείτε να αποφεύγετε τις επικίνδυνες τοποθεσίες. Λαμβάνοντας τα παρακάτω μέτρα μπορείτε να μειώσετε το ρίσκο να παρευρεθείτε σε τέτοιου είδους τοποθεσίες.

- Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ποιες από τις τοποθεσίες της περιοχής σας είναι οι πιο επικίνδυνες από άποψη εγκληματικότητας
- Τη νύκτα, να σταματάτε το ταξί σας στις πιο καλά φωτισμένες περιοχές
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν κινείστε σε απομονωμένες περιοχές
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί σε περιοχές που σχετίζονται με υπερβολική χρήση αλκοόλης (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης)
- Να επιβιβάζετε στο ταξί σας άτομα από ασφαλή σημεία της περιοχής σας και να γνωστοποιείτε μέσω ασυρμάτου την εταιρεία σας για τον προορισμό σας (2.4.1)

165. Για να μειώσετε το ρίσκο να πέσετε θύμα ληστείας, εν ώρα εργασίας, πρέπει.....

- (α) να τοποθετείτε τα χρήματα στη τσέπη σας
- (β) να τοποθετείτε τα χρήματα στη θήκη του συνοδηγού
- (γ) το κουτί με τα χρήματα να είναι κλειδωμένο
- (δ)** να αποφεύγετε να μεταφέρετε στο ταξί σας μεγάλα ποσά μετρητών

Απάντηση: (δ)

Για να μειώσετε το ρίσκο να πέσετε θύμα ληστείας, πρέπει να έχετε υπόψη σας τα εξής:

- ποτέ να μην μεταφέρετε μέσα στο ταξί σας μεγάλα ποσά μετρητών
- να μην τοποθετείτε ποτέ χρήματα σε σημεία που να μπορούν να τα δουν οι επιβάτες σας (π.χ. σε κουτί που να είναι ορατό στους επιβάτες) (2.4.1)

166. Ενώ είστε σε αναμονή κάποιος περαστικός σας ρωτά αν μπορείτε να του χαλάσετε ένα χαρτονόμισμα των 200 ευρώ. Εσείς πώς πρέπει να αντιδράσετε;

- (α)** Να του πείτε πως είχατε μια δύσκολη μέρα, χωρίς ιδιαίτερη πελατεία και πως δεν μπορείτε να του το αλλάξετε
- (β) Να του αλλάξετε το χαρτονόμισμα, αν έχετε αυτή τη δυνατότητα
- (γ) Να του αλλάξετε το χαρτονόμισμα κρατώντας κάποιο ποσό ως προμήθεια
- (δ) Να του το αλλάξετε και να το πάρετε στην τράπεζα για να ελέγξει τη γνησιότητά του

Απάντηση: (α)

Για να μειώσετε το ρίσκο να πέσετε θύμα ληστείας, πρέπει να έχετε υπόψη σας τα εξής:

Να απαντάτε με προσοχή σε επικίνδυνα ερωτήματα που εγκυμονούν την υποψία κλοπής, όπως είναι τα εξής: «Είχατε καλή μέρα σήμερα στη δουλειά;», «Μπορείτε να μου αλλάξετε ένα χαρτονόμισμα των 100 ευρώ;». Κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα θα ήταν: «Ήταν πολύ δύσκολη μέρα, χωρίς ιδιαίτερη πελατεία» ή «Όχι δε μπορώ να σας τα αλλάξω, διότι είστε ο πρώτος μου πελάτης» (2.4.1)

167. Σε περίπτωση που μια ομάδα ατόμων που ενδέχεται να είναι επικίνδυνη σας καλεί ενώ εσείς οδηγείτε το ταξί σας, τότε εσείς θα πρέπει να σταματήσετε το ταξί σας 5-10 μέτρα πιο μπροστά, καθώς αυτό θα σας δώσει χρόνο να αξιολογήσετε την κατάσταση. Αν κρίνετε ότι τα άτομα είναι κάπως επικίνδυνα τότε.....

- (α) να τους παραλάβετε, αλλά να ειδοποιήσετε την εταιρεία σας
- (β)** να φύγετε κατ' ευθείαν
- (γ) να τους παραλάβετε και να ειδοποιήσετε την αστυνομία
- (δ) να κατεβείτε από το ταξί για να αξιολογήσετε καλύτερα την κατάσταση

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση που ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων στο δρόμο σας καλεί να σταματήσετε, και εσείς εκτιμάτε ότι μπορεί να είναι επικίνδυνη, τότε εσείς σταματήσετε το ταξί σας πέντε με δέκα μέτρα πιο μπροστά. Αυτό θα σας δώσει χρόνο να αξιολογήσετε όσο καλύτερα γίνεται την κατάσταση και να δράσετε αναλόγως. Εάν έχετε αμφιβολίες σχετικά με το βαθμό επικινδυνότητας των επικείμενων επιβατών σας, τότε απομακρυνθείτε αμέσως και ενημερώστε σχετικά την εταιρεία σας και την Αστυνομία. (2.4.1)

168. Σε περίπτωση που πέσετε θύμα ληστείας από κάποιο πελάτη σας, θα πρέπει να....

- (α) τον κυνηγήσετε και να μην τον αφήσετε να σας ξεφύγει
- (β)** καλέσετε την αστυνομία
- (γ) καλέσετε την αστυνομία και μετά να τον κυνηγήσετε
- (δ) να ειδοποιήσετε την εταιρεία σας

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση ληστείας ή τραυματισμού, θα πρέπει να ενημερώσετε σχετικά τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Νοσοκομείο) καλώντας τα επείγοντα περιστατικά στον αριθμό 112. (2.4.2)

169. Οι λαθρομετανάστες θεωρούνται τα άτομα που.....

- (α)** έρχονται χωρίς άδεια, είτε από τα κατεχόμενα, είτε από μη ελεγχόμενα σημεία της ελεύθερης Κύπρου
- (β) που λήγει η άδεια παραμονής τους στην Κύπρο, αλλά εξακολουθούν να παραμένουν
- (γ) μεταφέρουν παράνομες ουσίες από τα κατεχόμενα στην ελεύθερη Κύπρο
- (δ) έρχονται στην Κύπρο για να ζητήσουν πολιτικό άσυλο

Απάντηση: (α)

Λαθρομετανάστες είναι τα άτομα τα οποία εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, και αυτό μπορεί να γίνεται είτε από τα κατεχόμενα μέσω της Πράσινης γραμμής, είτε από μη ελεγχόμενα σημεία της ελεύθερης Κύπρου. (2.4.3)

170. Ποια από τις παρακάτω δεν αποτελεί βασική αιτία για το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης;

- (α) Το οικονομικό χάσμα μεταξύ των προηγμένων χωρών και των χωρών του Τρίτου Κόσμου
- (β)** Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης
- (γ) Οι αναταραχές που συμβαίνουν σε διάφορες περιοχές του πλανήτη
- (δ) Καμία από τις παραπάνω

Απάντηση: (β)

Βασικές αιτίες για το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης είναι:

- Οι αναταραχές που συμβαίνουν σε πολλές περιοχές του πλανήτη θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή των κατοίκων των περιοχών αυτών και έτσι αυτοί αναγκάζονται να μεταναστεύσουν
- Το οικονομικό χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στις προηγμένες και τις χώρες του τρίτου κόσμου έχει σαν αποτέλεσμα την μετανάστευση των ανθρώπων των Τρίτων χωρών, που επιδιώκουν να βρεθούν στις αναπτυσσόμενες χώρες για να διασφαλίσουν καλύτερους όρους διαβίωσης (2.4.3)

171. Σε περίπτωση που ένας οδηγός ταξί διακινεί λαθρομετανάστες, ο Περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμο δεν προνοεί τη(ν)....

- (α) αφαίρεση της επαγγελματικής του άδειας οδήγησης για κάποιο χρονικό διάστημα
- (β) κατάσχεση του αυτοκινήτου του
- (γ) μόνιμη αφαίρεση της επαγγελματικής του άδειας οδήγησης

(δ) απόλυση του από την εταιρεία όπου εργάζεται

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με τον Περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμο του 2007(Ν. 8(Ι)/2007), η παράνομη απασχόληση αλλοδαπών και η παροχή ασύλου σε λαθρομετανάστες θεωρείται παραβίαση του Νόμου και τιμωρούνται με ποινές όπως παρατίθενται πιο κάτω:

- Η παροχή ασύλου προς τους λαθρομετανάστες τιμωρείται με μέγιστη ποινή φυλάκισης 3 χρόνια, ή με το ποσό των 8. 543 ευρώ ή και οι δύο ποινές
- Η διακίνηση-εμπορία λαθρομεταναστών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, τιμωρείται με ποινή μέχρι και 8 χρόνια φυλάκισης, ή πρόστιμο 34.172 ευρώ, ή και τα δύο
- Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, οποιοσδήποτε επαγγελματίας οδηγός σχετίζεται με την λαθρομετανάστευση, μπορεί να τιμωρηθεί με αφαίρεση ή αναστολή της επαγγελματικής του άδειας. Επιπλέον, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κατάσχεση του αυτοκινήτου με το οποίο διαπράχθηκε το αδίκημα. (2.4.3)

172. Η διακίνηση-εμπορία λαθρομεταναστών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, τιμωρείται με ποινή μέχρι και.....χρόνια φυλάκισης.

(α) 7

(β) 8

(γ) 9

(δ) 10

Απάντηση: (β)

Σύμφωνα με τον Περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμο του 2007(Ν. 8(Ι)/2007) μια ποινή με την οποία τιμωρείται η διακίνηση και εμπορία λαθρομεταναστών είναι η φυλάκιση που μπορεί να ανέλθει μέχρι και σε 8 χρόνια. (2.4.3)

173. Ποιο/α από τα παρακάτω θεωρούνται ως τα κύρια σημεία εισόδου των λαθρομεταναστών στην Κύπρο;

(α) η «πράσινη γραμμή»

(β) οι ακτές της ελεύθερης Κύπρου

(γ) τα αεροδρόμια της ελεύθερης Κύπρου

(δ) αεροδρόμια της κατεχόμενης Κύπρου

Από τα πιο πάνω ισχύει:

(α) το Α και Δ

(β) το Γ και Δ

(γ) το Β και Γ

(δ) το Α, Β και Δ

Απάντηση: (δ)

Η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών περνά στις ελεύθερες περιοχές διαμέσου συγκεκριμένων σημείων διέλευσης της πράσινης γραμμής και για αυτό είναι πολύ πιθανόν να θεαθούν κοντά σε αυτές τις περιοχές. Κάποιοι άλλοι καταφθάνουν αεροπορικώς ή δια θαλάσσης στην κατεχόμενη Κύπρο. Εκτός από τα κατεχόμενα, κάποιοι λαθρομετανάστες φτάνουν στην Κύπρο απευθείας από τις ακτές των ελεύθερων περιοχών. (2.4.3)

174. Ποια από τις παρακάτω δεν αποτελεί χώρα προέλευσης των λαθρομεταναστών που καταφθάνουν στην Κύπρο;

(α) Συρία

(β) Πακιστάν

(γ) Ιράκ

(δ) Βουλγαρία

Απάντηση: (δ)

Οι λαθρομετανάστες που καταφθάνουν στο νησί μας προέρχονται κυρίως από διάφορες χώρες της Ασίας, της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. (2.4.3)

175. Οι λαθρομετανάστες συνήθως.....

- (α) μεταφέρουν πολλές αποσκευές μαζί τους
- (β) διακινούνται σε πολυμελείς ομάδες
- (γ) διακινούνται κατά τη διάρκεια της μέρας
- (δ) καταφθάνουν στην ελεύθερη Κύπρο από τα κατεχόμενα

Από τα παραπάνω ισχύει:

- (α) το Α, Β και Δ
- (β)** το Β και Δ
- (γ) το Β, Γ και Δ
- (δ) το Δ

Απάντηση: (β)

Οι λαθρομετανάστες είναι άνθρωποι φτωχοί που ταξιδεύουν χωρίς πολλές αποσκευές για μέρες και εβδομάδες κάτω από αντίξοες και επικίνδυνες συνθήκες για να φτάσουν στον προορισμό τους. Συνήθως, διακινούνται σε πολυμελείς ομάδες κατά τη διάρκεια της νύκτας ώστε να μην γίνουν αντιληπτοί από τις Αρχές. Η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών περνά στις ελεύθερες περιοχές διαμέσου συγκεκριμένων σημείων διέλευσης της πράσινης γραμμής και για αυτό είναι πολύ πιθανόν να θεαθούν κοντά σε αυτές τις περιοχές. (2.4.3)

176. Αν έχετε εύλογες υποψίες ότι τα άτομα τα οποία σας καλούν για να σταματήσετε στο δρόμο και να τα παραλάβετε είναι λαθρομετανάστες, τότε εσείς πρέπει:

- (α) να συνεχίσετε την πορεία σας χωρίς να τους επιτρέψετε να επιβιβαστούν στο ταξί σας
- (β)** να ενημερώσετε το γραφείο ταξί στο οποίο εργάζεστε σχετικά με το θέμα αυτό
- (γ) να ενημερώσετε την Αστυνομία δίνοντας όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε
- (δ) να κατεβάσετε λίγο το παράθυρό σας και να συνομιλήσετε μαζί τους προτού πάρετε την τελική σας απόφαση (αν θα επιτρέψετε την επιβίβασή τους στο ταξί σας)

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β)** το Α και Γ
- (γ) το Δ
- (δ) το Β και Γ

Απάντηση: (β)

Αν έχετε εύλογες υποψίες ότι τα άτομα τα οποία σας καλούν για να σταματήσετε στο δρόμο είναι λαθρομετανάστες, τότε συνεχίστε την πορεία σας χωρίς να σταματήσετε και ενημερώστε την Αστυνομία δίνοντας τις σχετικές πληροφορίες. (2.4.3)

177. Αν σας δημιουργηθούν υποψίες ότι κάποια πρόσωπα, που έχουν ήδη επιβιβαστεί στο ταξί σας, είναι λαθρομετανάστες, τότε εσείς πρέπει....

- (α) να επιχειρήσετε να μιλήσετε με την εταιρεία σας ενόσω οι πελάτες βρίσκονται στο ταξί σας
- (β) να επιχειρήσετε να μιλήσετε με την αστυνομία ενόσω οι πελάτες βρίσκονται στο ταξί σας
- (γ)** να ενημερώσετε την αστυνομία μόλις αποβιβαστούν οι πελάτες από το ταξί σας
- (δ) με διάφορα ερωτήματα που θα τους υποβάλετε να ελέγξετε αν είναι ορθές οι υποψίες σας. Αν είναι ορθές τότε ζητήστε τους να κατέβουν αμέσως από το ταξί σας

Απάντηση: (γ)

Αν σας δημιουργηθούν υποψίες ότι κάποια πρόσωπα, που έχουν ήδη επιβιβαστεί στο ταξί σας, είναι λαθρομετανάστες, τότε συνεχίστε κανονικά την πορεία σας χωρίς να κινήσετε οποιοσδήποτε υποψίες μέχρι τον προορισμό τους. Μην επιχειρήσετε να μιλήσετε με την εταιρεία σας ή την Αστυνομία για να τους γνωστοποιήσετε τις υποψίες σας ενόσω οι πελάτες βρίσκονται ακόμα στο ταξί σας. Μπορεί οι λαθρομετανάστες να αντιληφθούν την προσπάθειά σας και να αντιδράσουν με απρόβλεπτο τρόπο αν αντιληφθούν ότι σκοπεύετε να τους καταδώσετε και ότι κινδυνεύουν να συλληφθούν. Διατηρήστε τη ψυχραιμία σας, συμπεριφερθείτε φυσιολογικά, μην κάνετε αδιάκριτες ερωτήσεις και αφού φτάσετε στον προορισμό σας και αποβιβαστούν από το ταξί σας, ενημερώστε άμεσα την Αστυνομία και δώστε όλες τις σχετικές πληροφορίες. (2.4.3)

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

1. Βρίσκεστε στα γραφεία της εταιρείας σας και διαβάζετε ένα άρθρο στην εφημερίδα που αναφέρει το εξής: Έρευνες έχουν δείξει ότι, σήμερα, ο δείκτης συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων ύστερα από σύγκρουση του οχήματος, είναι μικρότερος σε σύγκριση με πριν 50 χρόνια. Να εξηγήσετε 4 τουλάχιστον λόγους που σχετίζονται με τις εξελίξεις στα συστήματα παθητικής ασφάλειας των οχημάτων, που συνέβαλαν στη μείωση αυτή.

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.1

Κάποια βασικά συστήματα παθητικής ασφάλειας που συνέβαλαν στη μείωση αυτή είναι τα εξής:

Οι ζώνες ασφαλείας: Ο ρόλος της ζώνης ασφαλείας είναι συγκρατητικός σε περιπτώσεις συγκρούσεων ή/και σε ανατροπές οχημάτων.

Αερόσακοι ασφαλείας: Τα σύγχρονα οχήματα είναι εξοπλισμένα με αριθμό αερόσακων για την καλύτερη προστασία όλων των επιβαινόντων στο όχημα σε περίπτωση μετωπικής ή πλευρικής σύγκρουσης.

Υποστηρίγματα κεφαλής (προσκέφαλα): Η χρήση και σωστή ρύθμιση των υποστηριγμάτων κεφαλής προστατεύει τον αυχένα από σοβαρά τραύματα κατά τη σύγκρουση.

Τιμόνι: Τα οχήματα σήμερα φέρουν συστήματα με τα οποία το ύψος της κολώνας του τιμονιού ρυθμίζεται είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω, όταν εξασκηθεί επάνω του ορισμένη δύναμη. Σε άλλες περιπτώσεις το τιμόνι υποχωρεί προς τα μέσα μετά από μία σύγκρουση, προστατεύοντας έτσι τον οδηγό. Οι προφυλακτήρες: Λειτουργούν ως απορροφητές ενέργειας σε περίπτωση σύγκρουσης

Η δομή και το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο το όχημα: Απορροφούν όσο το δυνατό περισσότερη ενέργεια ύστερα από μια σύγκρουση για να προστατεύονται οι επιβαίνοντες στο όχημα.

2. Εργάζεστε σε γραφείο ταξί στη Λεμεσό και ένα βράδυ πηγαίνετε να πάρετε τουρίστες από τη Λεμεσό στο Πισσούρι. Στον αυτοκινητόδρομο ένα όχημα σας ακολουθεί έχοντας αναμμένα τα φώτα πορείας (ψηλά φώτα). Τι θα πράξετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.3

Εάν το όχημα που σας ακολουθεί έχει τα φώτα πορείας αναμμένα και σας θαμπώνει, ρυθμίστε τον εσωτερικό σας καθρέπτη στη «θέση νύκτας». Εάν όμως συνεχίσει να σας ενοχλεί, τότε μειώστε την ταχύτητά σας, ώστε να παροτρύνετε τον οδηγό να σας προσπεράσει.

3. Είστε στα γραφεία της εταιρείας σας, όπου και πληροφορείστε ότι ένας συνάδελφός σας είχε τροχαίο ατύχημα με προπορευόμενο όχημα στον αυτοκινητόδρομο. Στην προκειμένη περίπτωση, πως συνάδελφός σας θα μπορούσε να αποφύγει το τροχαίο ατύχημα; Εξηγήστε τι θα έπρεπε να κάνει.

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.4

Είναι σημαντικό να τηρείται η απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα, ώστε σε περίπτωση που χρειαστεί να πραγματοποιηθεί ένα απότομο φρενάρισμα να υπάρχει η δυνατότητα να αντιδράσετε έγκαιρα. Επειδή στον αυτοκινητόδρομο τα όρια ταχύτητας είναι μεγαλύτερα, είναι σημαντικό να τηρείται η απόσταση ασφαλείας για την αποφυγή σοβαρών ατυχημάτων. Ο οδηγός ταξί, στην περίπτωση αυτή, θα έπρεπε να διατηρήσει τις αποστάσεις ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα, τηρώντας τον κανόνα των 2 δευτερολέπτων. Ο κανόνας αυτός αναφέρει πως πρέπει να αφήνετε απόσταση από το προπορευόμενο όχημα τουλάχιστον 2 δευτερολέπτων. Αυτό επιτυγχάνεται με την επιλογή ενός σημείου στην άκρη του δρόμου μπροστά. Μόλις το προπορευόμενο όχημα περάσει το σημείο αυτό αρχίστε να μετράτε δευτερόλεπτα μέχρι ο μπροστινός τροχός του οχήματος που επιβαίνετε περάσει το ίδιο σημείο. Αν έχετε μετρήσει περισσότερα από 2 δευτερόλεπτα τότε βρίσκεστε σε απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα.

4. Μεταφέρετε τουρίστες από τη Λεμεσό στα Λεύκαρα. Στην πορεία αρχίζει να βρέχει. Πώς πρέπει να προσαρμόσετε την απόστασή σας από τα προπορευόμενα οχήματα;

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.4 & 2.1.5

Στην προκειμένη περίπτωση ο κανόνας των 2 δευτερολέπτων αλλάζει, λόγω βρεγμένου οδοστρώματος. Σε συνθήκες βροχής, οι αποστάσεις ακινητοποίησης του οχήματος γίνονται τουλάχιστο διπλάσιες σε σχέση με εκείνες που ισχύουν σε στεγνό οδόστρωμα. Αυτό συμβαίνει επειδή η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος μειώνεται σε βρεγμένο οδόστρωμα. Έτσι, σε συνθήκες βροχής επιβάλλεται να τηρείτε τη διπλάσια απόσταση ασφαλείας, δηλαδή 4 δευτερόλεπτα, από τα προπορευόμενα οχήματα. Αυτό θα σας επιτρέψει να εντοπίζετε έγκαιρα τους πιθανούς κινδύνους και ως εκ τούτου να αντιδράτε γρήγορα και αποτελεσματικά.

5. Μεταφέρετε τουρίστες από τη Λευκωσία στην Ασίνου. Στην πορεία σας αρχίζει να βρέχει. Πώς πρέπει να προσαρμόσετε την οδήγησή σας σε σχέση με τα προπορευόμενα οχήματα;

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.4 & 2.1.5

Σε συνθήκες βροχής, οι αποστάσεις ακινητοποίησης του οχήματος γίνονται τουλάχιστο διπλάσιες σε σχέση με εκείνες που ισχύουν σε στεγνό οδόστρωμα. Αυτό συμβαίνει διότι η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος σε βρεγμένο οδόστρωμα μειώνεται. Έτσι, σε συνθήκες βροχής:

- Επιβάλλεται να τηρείτε τη διπλάσια απόσταση ασφαλείας, δηλαδή 4 δευτερόλεπτα, από τα προπορευόμενα οχήματα. Αυτό θα σας επιτρέψει να εντοπίζετε έγκαιρα τους πιθανούς κινδύνους και ως εκ τούτου να αντιδράτε γρήγορα και αποτελεσματικά
- Τα φώτα του αυτοκινήτου σας (φώτα διασταυρώσεως), όταν βρέχει, πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία, ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας. Το ίδιο ισχύει και για τους υαλοκαθαριστήρες
- Αν δυσκολεύεστε να ελέγξετε το τιμόνι σας, αυτό μάλλον σημαίνει ότι το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα μειώνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να μειώσετε σταδιακά την ταχύτητα σας, ώστε να αποκτήσετε καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας
- Η βροχή, σε συνδυασμό με τα νερά που μπορεί να εκτοξεύονται από τα ελαστικά των προπορευόμενων οχημάτων, μειώνουν τόσο τη δική σας ορατότητα όσο και αυτή των υπολοίπων οδηγών. Γι' αυτό πρέπει να βρίσκεστε συνεχώς σε εγρήγορση και να διατηρείτε μικρές ταχύτητες
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν γύρω σας υπάρχουν πεζοί, ποδηλάτες και μοτοσικλετιστές
- Ακόμη και όταν η βροχή σταματήσει, ο δρόμος παραμένει ολισθηρός

6. Ένα βράδυ, μεταφέρετε τουρίστες από Πρωταρά στην Αγία Νάπα μέσω Κάβο Γκρέκο. Καθώς οδηγείτε, στην πορεία σας συναντάτε ένα μικρό φορτηγό να κινείται μπροστά σας προς την ίδια κατεύθυνση με σχετικά χαμηλή ταχύτητα και θέλετε να το προσπεράσετε. Πώς θα πρέπει να ενεργήσετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.3

Οι οδηγοί ταξί θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν προσπερνούν κατά τη διάρκεια της νύχτας. Επομένως, για να το προσπεράσετε θα πρέπει να δράσετε δίνοντας προσοχή στα πιο κάτω:

- στις στροφές του δρόμου μπορεί να υπάρχουν σταθμευμένα ή να έρχονται άλλα οχήματα από την αντίθετη κατεύθυνση
- στους ποδηλάτες και τους πεζούς που τη νύχτα μπορεί να μην διακρίνονται
- προειδοποιήσετε, αν χρειαστεί, για την παρουσία σας και πριν αλλάξετε λωρίδα αναβοσβήστε τα μεγάλα φώτα σας
- προτού εγκαταλείψετε τη λωρίδα σας χρησιμοποιείστε το φλας σας
- να χρησιμοποιείτε τα φώτα διασταυρώσεως, όταν προσπερνάτε κάποιο όχημα

7. Μόλις έχετε παραλάβει από το αεροδρόμιο Λάρνακας δύο πελάτες για να τους μεταφέρετε στη Λευκωσία. Ετοιμάζεστε για να εισέλθετε στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού. Τι θα πρέπει να προσέξετε πριν και μετά την είσοδό σας;

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.4

Όταν εισέρχεστε ή αλλάζετε αυτοκινητόδρομο, θα πρέπει:

- να δίνετε προτεραιότητα στην τροχαία κίνηση που ήδη υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο
- να ελέγχετε την κυκλοφορία που υπάρχει στον αυτοκινητόδρομο και να προσαρμόζετε την ταχύτητά σας, ούτως ώστε να μπορέσετε τελικά να εισέλθετε με ασφάλεια στην αριστερή λωρίδα του
- να βεβαιώνετε ότι οι άλλοι οδηγοί που κινούνται στον αυτοκινητόδρομο έχουν αντιληφθεί την παρουσία σας.

Μετά την είσοδό σας στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει:

- να παραμείνετε στην αριστερή λωρίδα του αυτοκινητόδρομου, μέχρι να αναπτύξετε την αναγκαία ταχύτητα και μετά να επιχειρήσετε να προσπεράσετε
- να οδηγείτε με σταθερή ταχύτητα, η οποία να μην ξεπερνά το καθορισμένο ανώτατο όριο ταχύτητας
- να ελέγχετε έγκαιρα και πολύ συχνά τους καθρέφτες του οχήματός σας, για να ενημερώνετε για την κίνηση γύρω σας και να προβλέπετε πιθανούς κινδύνους
- να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα

8. Έχετε παραλάβει τουρίστες από το αεροδρόμιο της Πάφου για να τους μεταφέρετε στις Πλάτρες. Στην πορεία της διαδρομής ξεκίνα να βρέχει πολύ δυνατά. Να ονομάσετε τουλάχιστον 3 μέτρα που θα πάρετε, ούτως ώστε να αντιμετωπίσετε κινδύνους που τυχόν θα προκύψουν.

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.5

Σε συνθήκες βροχής, οι αποστάσεις ακινητοποίησης του οχήματος γίνονται τουλάχιστο διπλάσιες σε σχέση με εκείνες που ισχύουν σε στεγνό οδόστρωμα. Αυτό συμβαίνει λόγω του ότι η πρόσφυση των ελαστικών του οχήματος μειώνεται σε βρεγμένο οδόστρωμα. Σαν αποτέλεσμα αυτού, σε συνθήκες βροχής:

- Επιβάλλεται να τηρείτε τη διπλάσια απόσταση ασφαλείας από τα προπορευόμενα οχήματα, από ότι όταν οι καιρικές συνθήκες είναι φυσιολογικές, δηλαδή στα 4 δευτερόλεπτα. Αυτό θα σας επιτρέψει να εντοπίζετε έγκαιρα τους πιθανούς κινδύνους και ως εκ τούτου να αντιδράτε γρήγορα και αποτελεσματικά
- Τα φώτα του οχήματος σας (φώτα διασταυρώσεως), όταν βρέχει, πρέπει να βρίσκονται σε λειτουργία, ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας. Το ίδιο ισχύει και για τους υαλοκαθαριστήρες

- Αν δυσκολεύεστε να ελέγξετε το τιμόνι σας, αυτό μάλλον σημαίνει ότι το νερό που υπάρχει στο οδόστρωμα μειώνει την πρόσφυση των ελαστικών του οχήματός σας. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να μειώσετε σταδιακά την ταχύτητα σας, ώστε να αποκτήσετε καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας
- Η βροχή, σε συνδυασμό με τα νερά που μπορεί να εκτοξεύονται από τα ελαστικά των προπορευόμενων οχημάτων, μειώνουν τόσο τη δική σας ορατότητα όσο και αυτή των υπολοίπων οδηγών. Γι' αυτό πρέπει να βρίσκεστε συνεχώς σε εγρήγορση και να διατηρείτε μικρές ταχύτητες
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν γύρω σας υπάρχουν πεζοί, ποδηλάτες και μοτοσυκλετιστές
- Ακόμη και όταν η βροχή σταματήσει μην εφησυχάσετε, καθώς ο δρόμος παραμένει ολισθηρός

9. Ξεκινήσατε με ένα πελάτη για να μεταβείτε από την Πάφο στη Λεμεσό. Την ημέρα αυτή πνέουν ισχυροί άνεμοι και νιώθετε ότι το όχημά σας ξεφεύγει εύκολα από την πορεία του. Ο πελάτης, φοβισμένος από την κατάσταση αυτή, αρχίζει να φωνάζει υστερικά. Εξηγήστε με ποιο τρόπο μπορείτε να αντιμετωπίσετε τυχόν κινδύνους που θα προκύψουν.

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.5 & 2.2.4

Είναι σημαντικό πως ό,τι και να συμβεί, εσείς θα πρέπει να παραμείνετε ψύχραιμος και συγκεντρωμένος στο έργο σας. Εάν χάσετε τον έλεγχο, τότε όχι μόνο δεν θα βοηθήσετε τον επιβάτη σας, αλλά ούτε και θα επιτελέσετε σωστά το έργο σας. Επομένως, για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος από τις καιρικές συνθήκες και από τον υστερικό επιβάτη θα πρέπει να συνεχίσετε να έχετε τα «μάτια» σας στο δρόμο και να μην αφήσετε τον επιβάτη να αποσπάσει την προσοχή σας. Ό,τι και να λέει ή να κάνει, όση νευρικότητα κι αν σας προκαλεί, προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η ασφαλής οδήγηση.

(α) Για να αντιμετωπίσετε τον υστερικό επιβάτη:

- Να συνεχίσετε να έχετε τα «μάτια» σας στο δρόμο και να μην αφήσετε τον επιβάτη να αποσπάσει την προσοχή σας
- Αν ο πελάτης εκφράσει κάποιο φόβο, είτε λογικό είτε παράλογο, εσείς θα πρέπει να τον συζητήσετε μαζί του
- Οποιαδήποτε συμβουλή και να σας δώσει ο πελάτης, εσείς θα πρέπει να συνεχίσετε να έχετε τον έλεγχο της οδήγησής σας
- Αν νιώσετε ότι ο πελάτης σας αποσπά την προσοχή και ότι χάνετε τον έλεγχο της οδήγησης του οχήματός σας, τότε θα πρέπει να σταματήσετε το ταξί σας και να προσπαθήσετε να τον ηρεμήσετε. Αφού το πετύχετε αυτό, θα πρέπει -με ήρεμο τρόπο- να πείτε στον επιβάτη σας πως, αν δεν σταματήσει την «υστερική» συμπεριφορά, η διαδρομή δεν θα μπορέσει να συνεχιστεί

(β) Για να αντιμετωπίσετε το ρεύμα ανέμου ακολουθείστε τα εξής:

- Για να μην κινδυνεύσετε από μια ανεπιθύμητη εκτροπή του οχήματός σας προς τα πλάγια, απαραίτητο είναι να ελαττώσετε την ταχύτητά σας
- Πρέπει να αποφεύγετε να πλησιάζετε βαρέα οχήματα, διότι αν περάσετε από δίπλα τους υπάρχει πιθανότητα να επηρεάσουν αρνητικά την κίνηση του οχήματός σας λόγω ισχυρών ρευμάτων αέρος
- Να γίνεται συνεχής διόρθωση στο τιμόνι, λόγω πλάγιας μετατόπισης του οχήματος από τον άνεμο

10. Θα μεταφέρετε τουρίστες από τη Λευκωσία στο χιονοδρομικό κέντρο του Τροόδου. Αν και προβλέπεται ελαφρά χιονόπτωση, σύμφωνα με τα αστυνομικά δελτία επιτρέπεται η μετάβαση από και προς το Τρόοδο. Εξηγήστε τι πρέπει να έχετε υπόψη σας για ασφαλή οδήγηση που αφορούν στα ελαστικά του οχήματός σας.

Απάντηση: στην ενότητα 2.1.6

Ο οδηγός πριν το ταξίδι πρέπει να έχει υπόψη του τα ακόλουθα:

- Τα ελαστικά του οχήματος να είναι χειμερινά ελαστικά (τύπου Mud & Snow). Τα ελαστικά αυτά, λόγω του υλικού τους, παρουσιάζουν καλύτερη πρόσφυση στον πάγο και στο χιόνι από τα συνηθισμένα. Επίσης, διατηρούν την πρόσφυσή τους σε στεγνό και βρεγμένο δρόμο
- Να έχετε μαζί σας αλυσίδες χιονιού
- Να ελέγξετε την πίεση και την κατάσταση των ελαστικών του οχήματος σας, έτσι ώστε να είναι σύμφωνες με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή ελαστικών και τις καιρικές συνθήκες.

11. Εκτελείτε τη νυχτερινή σας βάρδια και μεταφέρετε πελάτες από την περιοχή Αγλαντζιάς στο Τσέρι. Ενώ πλησιάζετε στο Τσέρι, το όχημά σας παρουσιάζει μηχανική βλάβη και αποφασίζετε ότι πρέπει να το ακινητοποιήσετε. Πώς πρέπει να ενεργήσετε σε μια τέτοια περίπτωση;

Απάντηση: στην ενότητα 2.2.1

- Να απομακρύνετε το όχημά σας από το δρόμο
- Να ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας, αν αυτό βρίσκεται σε σημείο που εμποδίζει την υπόλοιπη κυκλοφορία
- Να ενημερώσετε την εταιρεία σας για το συμβάν, ώστε να κανονίσει την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας
- Να φορέσετε φωσφορούχο γιλέκο, ώστε οι υπόλοιποι χρήστες του οδικού δικτύου να σας διακρίνουν με ευκολία
- Να τοποθετήσετε προειδοποιητικό τρίγωνο, σε απόσταση τουλάχιστον 45 μέτρα πίσω από το όχημά σας
- Να διατηρήσετε ανοικτά τα φώτα θέσεως του οχήματός σας

12. Κινείστε από την Πάφο για Λεμεσό. Στην πορεία της διαδρομής σας σκάει το μπροστινό σας λάστιχο. Εσείς, αφού κάνετε τις απαραίτητες ενέργειες για να ακινητοποιήσετε το όχημά σας με ασφάλεια ξεκινάτε να επιδιορθώσετε το σκασμένο ελαστικό. Περιγράψτε τι πρέπει να προσέξετε στην αντικατάσταση του ελαστικού.

Απάντηση: στην ενότητα 2.2.3

Αυτό που πρέπει να προσέξετε είναι η θέση που θα τοποθετηθεί ο εφεδρικός τροχός. Στα πλέον σύγχρονα αυτοκίνητα, ο εφεδρικός τροχός αντικατάστασης (spare tyre) είναι μικρότερου μεγέθους. Αυτό συμβαίνει για λόγους εξοικονόμησης χώρου και βάρους στο αυτοκίνητο. Ο εφεδρικός τροχός αυτού του τύπου πρέπει να μπαίνει πάντοτε σε μία από τις δύο πίσω θέσεις και ποτέ μπροστά. Σε περίπτωση σκασίματος ενός από τα μπροστινά ελαστικά, ένας εκ των δύο πίσω τροχών πρέπει να πάρει τη θέση του μπροστινού τροχού και ο εφεδρικός τροχός να πάρει την πίσω θέση. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί ο εφεδρικός τροχός, ο κατασκευαστής καθορίζει το μέγιστο όριο ταχύτητας και απόστασης που μπορεί να καλύψει το αυτοκίνητο με τον τροχό αυτό. Οι συστάσεις αυτές είναι σημαντικό να τηρούνται από τον οδηγό, για σκοπούς ασφάλειας και αποφυγής τροχαίων ατυχημάτων.

13. Κινείστε στον παλιό δρόμο Λεμεσού- Λάρνακας χωρίς πελάτες και ξαφνικά σκάει το λάστιχό σας. Περιγράψτε την διαδικασία που θα ακολουθήσετε να αντικαταστήσετε τον τροχό με τον εφεδρικό.

Απάντηση: στην ενότητα 2.2.3

Σε περίπτωση σκασίματος του ελαστικού πρέπει:

- Να διατηρήσετε τη ψυχραιμία σας
- Να προσπαθήσετε να κρατήσετε δυνατά και σταθερά το τιμόνι σας
- Να ελαττώσετε σταδιακά ταχύτητα χωρίς απότομο φρενάρισμα αλλά με προοδευτικό κατέβασμα σχέσεως ταχύτητας
- Να ακινητοποιήσετε γρήγορα το όχημά σας σε σταθερό έδαφος και σε σημείο που να μην εμποδίζει την υπόλοιπη κυκλοφορία
- Να καταστήσετε το όχημά σας ορατό προς τους υπόλοιπους χρήστες του οδικού δικτύου με τη χρήση των φώτων έκτακτης ανάγκης και με το προειδοποιητικό τρίγωνο

- Να ακινητοποιήσετε το όχημα σας, τραβώντας το χειρόφρενο και βάζοντας την 1η ταχύτητα
- Αν χρησιμοποιείτε κάποια σφήνα, να την τοποθετήσετε κάτω από τον τροχό, που βρίσκεται σε αντιδιαμετρική θέση από το σημείο ανυψώσεως
- Να αφαιρέσετε το κάλυμμα της ζάντας και να ξεσφίξετε ελαφρά τα περικόχλια του τροχού, προτού σηκώσετε το όχημα
- Σε περίπτωση που το έδαφος δεν είναι αρκετά σταθερό και υπάρχει ο κίνδυνος να λυγίσει ο γρύλος ή να καταστραφεί, θα πρέπει να τοποθετήσετε κάποια σανίδα ή κάποια πλατιά πέτρα για να τον σταθεροποιήσετε καλά
- Να σηκώσετε αρκετά ψηλά το όχημα, για να μπορέσετε να βγάλετε τον καταστραμμένο τροχό και να τοποθετήσετε το βοηθητικό
- Να ξεβιδώσετε εντελώς τα περικόχλια και να τραβήξετε τον τροχό
- Να τοποθετήσετε τον εφεδρικό τροχό, να ξαναβάλετε τα περικόχλια και να τα σφίξετε σταυρωτά, στρίβοντάς τα προοδευτικά με το ειδικό κλειδί
- Να κατεβάσετε το όχημα, να σφίξετε καλά τα περικόχλια του τροχού και να τοποθετήσετε το κάλυμμα της ζάντας

14. Μόλις έχετε τελειώσει τη σημερινή σας εργασία. Είστε καθοδόν προς το σπίτι σας, και ξαφνικά, ενώ οδηγείτε, αντιλαμβάνεστε ότι έχει ξεσπάσει πυρκαγιά μικρού βαθμού στον κινητήρα του οχήματός σας. Εξηγήστε με ποιο τρόπο θα πρέπει να δράσετε σε μια τέτοια περίπτωση.

Απάντηση: στην ενότητα 2.2.3 & 2.2.4

Σε περίπτωση που καθώς οδηγείτε ξεσπάσει πυρκαγιά μικρού βαθμού στο όχημα ταξί, τότε θα πρέπει:

- Να παραμείνετε ψύχραιμος και να δράσετε έγκαιρα
- Να σταματήσετε στην άκρη του δρόμου, αφού προειδοποιήσετε για τις προθέσεις σας τους οδηγούς που σας ακολουθούν, χρησιμοποιώντας το δείκτη σας
- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας
- Αν υπάρχουν περαστικοί στην περιοχή του οχήματος, να τους κρατήσετε μακριά από αυτό
- Να προειδοποιήσετε τα οχήματα που πλησιάζουν από το αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας για το συμβάν
- Να καλέσετε την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τηλεφωνώντας αμέσως στον πανευρωπαϊκό αριθμό εκτάκτου ανάγκης «112».

Αφού πραγματοποιήσετε τις παραπάνω ενέργειες, θα πρέπει να προσπαθήσετε να αντιμετωπίσετε την πυρκαγιά, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος επέκτασής της, μέχρις ότου καταφθάσει η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

15. Μόλις έχετε παραλάβει μια φοιτήτρια από το σπίτι της για να τη μεταφέρετε στο Πανεπιστήμιο για να παρακαθίσει στις τελικές εξετάσεις για την απόκτηση του πτυχίου της. Λόγω της πυκνής τροχαίας κίνησης η φοιτήτρια αρχίζει να ανησυχεί, να κλαίει και να φωνάζει υστερικά ότι φοβάται πώς θα αργήσει. Εσείς πώς πρέπει να αντιδράσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 2.2.4

- Εσείς θα πρέπει να παραμείνετε ψύχραιμος και συγκεντρωμένος στην οδήγηση του οχήματός σας.
- Να συνεχίσετε να έχετε τα «μάτια» σας στο δρόμο και να μην αφήσετε τον επιβάτη να αποσπάσει την προσοχή σας. Ό,τι και να λέει ή να κάνει, όση νευρική και αν σας προκαλεί, προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η ασφαλής οδήγηση
- Να καθησυχάσετε την φοιτήτρια λέγοντάς της ότι πλησιάζετε και ότι θα προσπαθήσετε να τη μεταφέρετε εγκαίρως στον προορισμό της

16. Οδηγείτε στο δρόμο Αστρομερίτη προς Κακοπετριά και έχετε πελάτες. Ξαφνικά, ένα τρακτέρ εξερχόμενο από πάροδο, και χωρίς να σταματήσει, σας κόβει τον δρόμο και προσκρούετε πάνω του. Ευτυχώς κανένας δεν τραυματίζεται σοβαρά. Πώς θα ενεργήσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 2.3.1

Προτεραιότητά σας θα πρέπει να είναι η δική σας ασφάλεια, των πελατών σας αλλά και των υπολοίπων χρηστών του οδικού δικτύου. Για να το επιτύχετε αυτό, θα πρέπει:

- Να αναφέρετε το οδικό ατύχημα στην εταιρεία σας
- Να ελευθερώσετε το δρόμο, αν αυτό είναι δυνατό, ώστε να μην παρεμποδίζετε την κυκλοφορία των άλλων οχημάτων
- Να ανάψετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας, ώστε να προειδοποιήσετε την υπόλοιπη κυκλοφορία για το συμβάν
- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας και σε καμία περίπτωση να μην ανάψετε τσιγάρο
- Να βεβαιωθείτε πως όλοι έχουν απομακρυνθεί από τη σκηνή του ατυχήματος
- Σε περίπτωση που το όχημά σας πρέπει να ακινητοποιηθεί, να φροντίσετε για την εναλλακτική μεταφορά των πελατών σας
- Να καταγράψετε λεπτομέρειες αναφορικά με το οδικό ατύχημα (ονόματα, αριθμό άδειας των υπολοίπων εμπλεκόμενων στο οδικό ατύχημα, λεπτομέρειες για τους μάρτυρες)
- Να αναφέρετε τα στοιχεία σας όταν σας ζητηθεί (π.χ. ασφαλιστικά στοιχεία, όνομα, τηλέφωνο)

17. Κινείστε στη βιομηχανική περιοχή Ύψωνα στη Λεμεσό. Ξαφνικά συγκρούεστε με βυτιοφόρο καυσίμων. Πώς πρέπει να δράσετε σε μια τέτοια περίπτωση;

Απάντηση: στην ενότητα 2.3.1

Αν έχετε εμπλακεί σε τροχαίο οδικό ατύχημα όπου εμπλέκεται κάποιο όχημα που μεταφέρει επικίνδυνα εμπορεύματα, τότε θα πρέπει:

- Να σβήσετε τον κινητήρα του οχήματός σας και να μην καπνίσετε
- Να απομακρυνθείτε από το όχημα με τα επικίνδυνα εμπορεύματα και να μην επιχειρήσετε να σώσετε κάποιο τραυματία, καθώς είναι πολύ πιθανό να τραυματιστείτε και εσείς
- Να ειδοποιήσετε τις αρμόδιες υπηρεσίες καλώντας στον αριθμό 112 και να τους δώσετε όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τις πινακίδες και τις σημάνσεις που υπάρχουν πάνω στο όχημα αυτό
- Να μην χρησιμοποιήσετε το κινητό σας τηλέφωνο, αν βρίσκεστε κοντά σε κάποιο όχημα που μεταφέρει εύφλεκτα υλικά, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει έκρηξη

18. Οδηγείτε στον παραλιακό δρόμο της Λεμεσού. Στη διάρκεια της διαδρομής σας συγκρούεστε με Άγγλο οδηγό, ο οποίος εργάζεται στην Κύπρο εδώ και 2 χρόνια. Ο Άγγλος οδηγός παραδέχεται το λάθος του και ότι αυτός είναι ο υπαίτιος του τροχαίου ατυχήματος. Σε αυτή την περίπτωση ποια είναι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.3.4

Σε περίπτωση που στο ατύχημα δεν υπάρχουν τραυματίες και που ο υπαίτιος έχει παραδεχθεί ενοχή, τότε οι δυο οδηγοί θα πρέπει να ανταλλάξουν τα στοιχεία τους. Οι οδηγοί θα πρέπει να ειδοποιήσουν για το ατύχημα τις ασφαλιστικές τους εταιρείες. Παράλληλα, θα πρέπει να δηλώσουν το οδικό ατύχημα σε ειδικό έντυπο των συγκεκριμένων ασφαλιστικών εταιρειών. Μετά την ενημέρωση της Ασφαλιστικής εταιρίας μπορούν- αν το επιθυμούν- να ενημερώσουν και την Αστυνομία για το συμβάν.

19. Κινείστε με το όχημά σας στην παλιά Λευκωσία και έχετε εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα με νεαρό οδηγό. Ευτυχώς, στο τροχαίο που έγινε δεν υπήρξαν τραυματίες. Ωστόσο, ούτε εσείς ούτε ο νεαρός παραδέχεστε ότι φέρετε ευθύνη για το ατύχημα. Σε αυτή την περίπτωση ποια είναι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.3.4

Στην περίπτωση που στο ατύχημα δεν υπάρχουν τραυματίες, αλλά ο υπαίτιος δεν έχει παραδεχθεί ευθύνη, τότε ενημερώνεται η Αστυνομία για να εξετάσει το ατύχημα. Πέραν από την Αστυνομία,

ειδοποιούνται και οι Ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες επικοινωνούν μεταξύ τους και διευθετούν τις ζημιές.

20. Έχετε εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα κατά το οποίο ο πελάτης σας που βρίσκεται στο όχημά σας έχει τραυματιστεί στο πόδι. Τι θα κάνατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.3.2

Αφού αξιολογήσετε την κατάσταση θα πρέπει να καλέσετε το ασθενοφόρο και να ειδοποιήσετε την Αστυνομία. Εάν ο τραυματισμός στο πόδι είναι σοβαρός, δεν πρέπει να επιχειρήσετε τη μετακίνηση του πελάτη από το σημείο που βρίσκεται. Η άμεση μετακίνησή του θα πρέπει να εξεταστεί μονάχα αν στην περιοχή του ατυχήματος υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή πτώση του οχήματος στο κενό.

21. Ένας συναδέλφός σας, σας εκφράζει τις ανησυχίες του γιατί στην περιοχή που εκτελεί τις νυκτερινές του βάρδιες υπάρχουν συνήθως και νεαροί που πίνουν, μεθούν και κάνουν χρήση ναρκωτικών. Δε μπορεί ωστόσο να αποφεύγει την περιοχή αυτή, αφού εκεί υπάρχουν τουρίστες και συχνά βρίσκει πελάτες. Εσείς τι θα τον συμβουλευάτε να κάνει για να μειώσει τον κίνδυνο όταν βρίσκετε σε τέτοιου είδους τοποθεσίες;

Απάντηση: στην ενότητα 2.4.1

Θα πρέπει να συστήσετε να αποφεύγει όσο μπορεί αυτές τις περιοχές, αλλά αν πρέπει να πάει εκεί, τότε συμβουλευστε τον τα εξής, για να μειώσει τον κίνδυνο:

- Τη νύκτα, να σταματά το ταξί του στις πιο καλά φωτισμένες περιοχές
- Να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός όταν κινείται σε απομονωμένες περιοχές
- Να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός σε περιοχές που σχετίζονται με υπερβολική χρήση αλκοόλης (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης)
- Να επιβιβάζει στο ταξί του άτομα από ασφαλή σημεία της περιοχής και να γνωστοποιεί μέσω ασυρμάτου την εταιρία του για τον προορισμό του
- Όταν είναι σταθμευμένος να έχει τις πόρτες του ταξί του κλειδωμένες
- Όταν κινείστε στις επικίνδυνες περιοχές, να διασφαλίζει ότι οι πόρτες του οχήματός του είναι κλειδωμένες και τα παράθυρά του κλειστά. Οι πόρτες πρέπει να ανοίγουν μόνο τη στιγμή που κάποιοι πελάτες θα θέλουν να επιβιβαστούν μέσα σε αυτό

22. Συζητάτε με τους συναδέλφους σας για την περίπτωση ενός οδηγού ταξί από άλλη πόλη, ο οποίος έπεσε θύμα ληστείας και ξυλοκοπήθηκε. Ποια μέτρα προστασίας μπορείτε να λάβετε, έτσι ώστε να μειώσετε τις πιθανότητες να πέσετε θύμα ληστείας;

Απάντηση: στην ενότητα 2.4.1

Για να μειώσετε το ρίσκο να πέσετε θύμα ληστείας, πρέπει να έχετε υπόψη σας τα εξής:

- Ποτέ να μην μεταφέρετε μέσα στο ταξί σας μεγάλα ποσά μετρητών
- Να μην τοποθετείτε ποτέ χρήματα σε σημεία που να μπορούν να τα δουν οι πελάτες σας (π.χ. σε κουτί που να είναι ορατό στους πελάτες)
- Να απαντάτε με προσοχή σε επικίνδυνα ερωτήματα που εγκυμονούν την υποψία κλοπής, όπως είναι τα εξής: «Είχατε καλή μέρα σήμερα στη δουλειά;», «Μπορείτε να μου αλλάξετε ένα χαρτονόμισμα των 100 ευρώ;». Κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα θα ήταν: «Ήταν πολύ δύσκολη μέρα, χωρίς ιδιαίτερη πελατεία» ή «Όχι, δεν μπορώ να σας τα αλλάξω, διότι είστε ο πρώτος μου πελάτης».

23. Έχετε παραλάβει δύο νεαρούς τουρίστες από νυκτερινό κέντρο διασκέδασης στην Αγία Νάπα. Στην πορεία της διαδρομής, οι πελάτες σας με απειλή μαχαριού παίρνουν όλα τα λεφτά που είχατε μαζί σας και αποβιβάζονται από το όχημά σας. Εσείς πώς πρέπει να αντιδράσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 2.4.2

- Ποτέ να μην κυνηγάτε κλέφτες ή άτομα που αποφεύγουν να σας πληρώσουν. Καλύτερα να ενημερώσετε την Αστυνομία και την Εταιρία σας, δίνοντας τους όσες πιο πολλές πληροφορίες μπορείτε.
- Σε περίπτωση ληστείας ή τραυματισμού, θα πρέπει να ενημερώσετε σχετικά τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Νοσοκομείο) καλώντας τα επείγοντα περιστατικά στον αριθμό 112
- Αμέσως μετά την επίθεση, θα πρέπει, σε όσο το δυνατό πιο σύντομο χρονικό διάστημα, να καταγράψετε σε ένα χαρτί όσες πιο πολλές πληροφορίες (όπως περιγραφή κατηγορουμένου, στοιχεία μαρτύρων, κ.λπ.) μπορείτε και να ενημερώσετε την Αστυνομία.

24. Έχετε παραλάβει νύχτα από την οδό Ρηγαίνης στη Λευκωσία δύο πελάτες. Αφού τους μεταφέρετε στον προορισμό τους, κατεβαίνουν από το όχημα και τρέχουν χωρίς να σας πληρώσουν. Πώς θα ενεργήσετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 2.4.1

Αν βρεθείτε σε μια τέτοια κατάσταση, ποτέ να μην κυνηγάτε κλέφτες ή άτομα που αποφεύγουν να σας πληρώσουν. Καλύτερα να ενημερώσετε την Αστυνομία και την Εταιρία σας, δίνοντας τους όσες πιο πολλές πληροφορίες μπορείτε.

25. Μόλις έχετε παραλάβει μίαν οικογένεια (γονείς και δύο παιδάκια ηλικίας περίπου 5 και 3 ετών) από την παλιά Λευκωσία. Η οικογένεια κατάγεται από την Αφρική. Στη συζήτηση με τον πατέρα της οικογένειας καταλαβαίνετε ότι είναι λαθρομετανάστες. Εσείς τον λυπάστε και στενοχωριέστε για την οικογένεια, όταν ακούτε τα προβλήματα που περνούν και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στη χώρα τους. Πώς πρέπει να δράσετε σε μια τέτοια περίπτωση;

Απάντηση: στην ενότητα 2.4.3

Ως επαγγελματίες οδηγοί ταξί γνωρίζετε ότι η λαθρομετανάστευση είναι παράνομη και αν συναντήσετε τέτοια πρόσωπα, θα πρέπει να ενημερώσετε την Αστυνομία, δίνοντας όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε, ασχέτως συναισθημάτων. Στην προκειμένη περίπτωση, από τη στιγμή που έχετε ήδη επιβιβάσει στο ταξί σας λαθρομετανάστες, τότε συνεχίστε κανονικά την πορεία σας χωρίς να κινήσετε οποιεσδήποτε υποψίες μέχρι τον προορισμό τους. Μην επιχειρήσετε να μιλήσετε με την Εταιρία σας ή την Αστυνομία για να τους γνωστοποιήσετε τις υποψίες σας ενόσω οι πελάτες βρίσκονται ακόμα στο ταξί σας. Μπορεί οι λαθρομετανάστες να καταλάβουν την προσπάθειά σας και να αντιδράσουν με απρόβλεπτο τρόπο, αν αντιληφθούν ότι σκοπεύετε να τους καταδώσετε και ότι κινδυνεύουν να συλληφθούν. Διατηρήστε τη ψυχραιμία σας, συμπεριφερθείτε φυσιολογικά, μην κάνετε αδιάκριτες ερωτήσεις και αφού φτάσετε στον προορισμό σας και αποβιβαστούν από το ταξί σας, ενημερώστε άμεσα την Αστυνομία και δώστε όλες τις σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ 3
ΒΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 3. ΒΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο 3.1 Βασικά στοιχεία μηχανολογίας των οχημάτων ταξί

3.1.1 Κινητήρας

3.1.2 Σύστημα Μετάδοσης Κίνησης (ΣΜΚ)

3.1.3 Σύστημα ανάρτησης

3.1.4 Σύστημα πέδησης

3.1.5 Σύστημα κλιματισμού

Κεφάλαιο 3.2: Χαρακτηριστικά του συστήματος μετάδοσης της κίνησης για τη βελτιστοποίηση της χρήσης του

3.2.1 Καμπύλες ροπής, ισχύος και ειδικής κατανάλωσης κινητήρα

3.2.2 Περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου

3.2.3 Διάγραμμα επικάλυψης των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου ταχυτήτων

3.2.4 Καλύτερος συνδυασμός ταχύτητας και των σχέσεων του κιβωτίου

ΜΕΡΟΣ 3. ΒΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο 3.1 Βασικά στοιχεία μηχανολογίας των οχημάτων ταξί

Στο κεφάλαιο 3.1 παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Κινητήρας
- Σύστημα μετάδοσης κίνησης
- Σύστημα ανάρτησης
- Σύστημα πέδησης

3.1.1 Κινητήρας

(α) Εισαγωγή

Ο σκοπός του κινητήρα εσωτερικής καύσης είναι η μετατροπή της θερμότητας που παράγεται κατά την καύση του καυσίμου σε μηχανικό έργο. Ως μέσο για την παραγωγή έργου (εργαζόμενο μέσο) οι κινητήρες χρησιμοποιούν μίγμα αέρα και καυσίμου. Στους εν λόγω κινητήρες, τόσο η καύση όσο και η παραγωγή του έργου πραγματοποιούνται εσωτερικά στο χώρο του κινητήρα και γι' αυτό ονομάζονται για συντομία Μ.Ε.Κ., δηλαδή Μηχανές Εσωτερικής Καύσης. Στην κατηγορία των ΜΕΚ ανήκουν και οι κινητήρες των οχημάτων.

(β) Κατηγορίες Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ)

Οι μηχανές εσωτερικής καύσης που χρησιμοποιούνται σήμερα στα οχήματα ταξινομούνται στις εξής κατηγορίες:

- Σύμφωνα με το είδος καυσίμου που καταναλώνουν
 - Βενζίνη (Βενζινοκινητήρες)
 - Πετρέλαιο (Πετρελαιοκινητήρες)
 - Υγραέριο ή φυσικό αέριο (υγραεριοκινητήρες ή κινητήρες φυσικού αερίου)
- Σύμφωνα με τη διάταξη των κυλίνδρων:
 - Κατακόρυφη
 - Οριζόντια
 - Σχήματος V

(γ) Σύγκριση πετρελαιοκινητήρων με βενζινοκινητήρες

Σήμερα, η πλειοψηφία των οχημάτων ταξί στην Κύπρο χρησιμοποιεί πετρελαιοκινητήρες. Οι πετρελαιοκινητήρες έχουν την ίδια βασική δομή με τους βενζινοκινητήρες. Η βασική διαφορά μεταξύ τους είναι η καύσιμη ύλη με αποτέλεσμα τον διαφορετικό τρόπο ανάφλεξης.

Σ' ένα βενζινοκινητήρα η ανάφλεξη γίνεται με την παρουσία του σπινθηριστή (σπάρκ) ο οποίος παράγει σπινθήρα την κατάλληλη χρονική στιγμή στον κύλινδρο του κινητήρα με σκοπό ν' αναφλέξει το μίγμα αέρα-καυσίμου στον κύλινδρο.

Αντίθετα, σ' έναν πετρελαιοκινητήρα δεν υπάρχει σύστημα ανάφλεξης εφόσον το πετρέλαιο, λόγω της υψηλής πίεσης και θερμοκρασίας που δημιουργείται στον κύλινδρο την κατάλληλη χρονική στιγμή, αυτοαφλέγεται και έτσι η ύπαρξη σπινθήρα δεν είναι αναγκαία.

Τα βασικά πλεονεκτήματα των πετρελαιοκινητήρων έναντι των αντίστοιχων βενζινοκινητήρων είναι τα εξής:

- Χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου
- Καλύτερος θερμικός βαθμός απόδοσης
- Μεγαλύτερη διάρκεια ζωής και αξιοπιστία
- Μεγαλύτερη ασφάλεια σε περίπτωση διαρροής καυσίμου, λόγω του ότι το πετρέλαιο είναι λιγότερο εύφλεκτο από την βενζίνη

Τα μειονεκτήματα των πετρελαιοκινητήρων έναντι των αντίστοιχων βενζινοκινητήρων είναι τα εξής:

- Μικρότερη ισχύς
- Πιο ογκώδης και βαριά κατασκευή
- Μικρότερος λόγος της παραγόμενης ισχύος προς τον κυβισμό του κινητήρα
- Μεγαλύτερος λόγος του βάρους του κινητήρα προς την ισχύ του κινητήρα
- Περισσότερα βλαβερά αέρια και σωματίδια

(δ) Η λειτουργία του τετράχρονου κινητήρα

Κύκλος λειτουργίας και διαδρομή εμβόλου

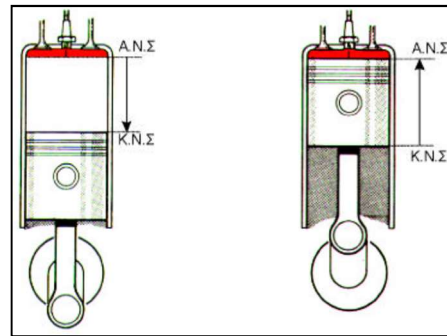
Η πιο απλή ΜΕΚ αποτελείται από ένα κύλινδρο μέσα στον οποίο παλινδρομεί (κινείται πάνω-κάτω) ένα έμβολο. Στον κύλινδρο αυτό το επάνω τμήμα είναι κλειστό, ενώ το κάτω είναι ανοικτό για να επιτρέπει την ελεύθερη κίνηση του διωστήρα, ο οποίος συνδέεται στο ένα άκρο του με το έμβολο και στο άλλο με το στροφαλοφόρο άξονα.

Το έμβολο εκτελεί παλινδρομική κίνηση μεταξύ δύο ακραίων θέσεων, του Άνω Νεκρού Σημείου (ΑΝΣ) και του Κάτω Νεκρού Σημείου (ΚΝΣ).

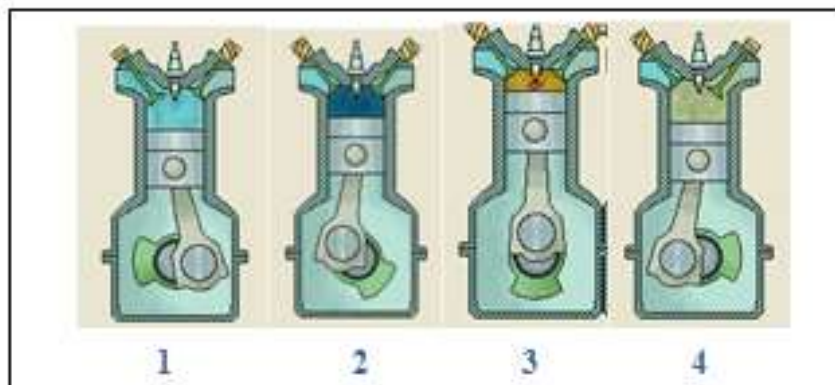
Και στις δύο αυτές θέσεις η ταχύτητα του εμβόλου μηδενίζεται.

Ένας τετράχρονος κινητήρας μπορεί να εκτελεί ένα πλήρη κύκλο λειτουργίας του σε 2 περιστροφές του στροφαλοφόρου άξονά του δηλαδή σε 4 παλινδρομήσεις του εμβόλου. Ένας πλήρης κύκλος λειτουργίας της ΜΕΚ περιλαμβάνει τους πιο κάτω χρόνους:

- Εισαγωγή ή αναρρόφηση του αέρα ή του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Συμπίεση του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Ανάφλεξη και εκτόνωση, ως αποτέλεσμα της καύσης του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Εξαγωγή των καυσαερίων

Εικόνα 3.1: Λειτουργία εμβόλου

Εικόνα 3.2: Πλήρης κύκλος λειτουργίας τετράχρονου κινητήρα

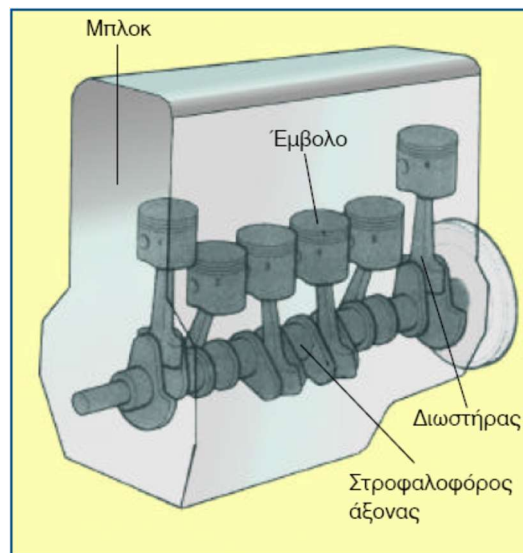
(ε) Κύρια κατασκευαστικά μέρη κινητήρα

Η γενική περιγραφή που ακολουθεί αναφέρει τα κύρια μέρη της κατασκευής του κινητήρα. Ως βασικός τύπος χρησιμοποιείται ο τετράχρονος κινητήρας οχήματος. Τα κύρια μέρη του κινητήρα είναι τα ακόλουθα:

- Ο κορμός του κινητήρα (Μπλοκ)
- Τα έμβολα (πιστόνια) με τους διωστήρες (μπιέλες)
- Ο στροφαλοφόρος άξονας (κράγκο)
- Ο σφόνδυλος (βαλάντι)
- Κυλινδροκεφαλή (καππάτζι)
- Ο εκκεντροφόρος άξονας (έκκεντρο)

Κορμός κινητήρα (Μπλοκ)

Το κύριο κατασκευαστικό μέρος του κινητήρα είναι ο κορμός του. Είναι το μέρος όπου γίνεται η διαμόρφωση των κυλίνδρων του κινητήρα καθώς επίσης και η στερέωση όλων των άλλων μηχανισμών του κινητήρα. Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τους θαλάμους κυκλοφορίας του νερού, μέρος των αγωγών κυκλοφορίας του λαδιού κτλ. Ο κορμός του κινητήρα στους σύγχρονους κινητήρες κατασκευάζεται από κράμα αλουμινίου. Ο όγκος που εγκλείεται στον κύλινδρο μεταξύ του κάτω και άνω νεκρού σημείου της διαδρομής του εμβόλου είναι χαρακτηριστικό του κάθε κινητήρα. Αθροίζοντας τους όγκους που εγκλείονται κάθε κύλινδρο εξάγεται ο κυβισμός του εκάστοτε κινητήρα.

κύριο
σε

Εικόνα 3.3: Κύρια μέρη κινητήρα

Έμβολα (πιστόνια) και διωστήρες (μπιέλες)

Ο βασικός σκοπός του εμβόλου είναι η συμπίεση του μίγματος. Είναι ένα από τα σημαντικότερα μέρη του κινητήρα αφού η επιφάνειά του δέχεται τη σημαντική στιγμιαία αύξηση της θερμοκρασίας και πίεσης που δημιουργείται κατά την καύση. Η θερμοκρασία που αναπτύσσεται στην κεφαλή του εμβόλου κατά την καύση μπορεί να φτάσει τους 2500 °C. Η δύναμη που αναπτύσσεται στην επιφάνεια του εμβόλου κατά την καύση μεταφέρεται στον στροφαλοφόρο άξονα μέσω του διωστήρα για να τον περιστρέψει.

Ο διωστήρας (μπιέλα) έχει ως σκοπό να μεταφέρει την κινητική ενέργεια του εμβόλου στο στροφαλοφόρο άξονα, αλλά και αντίστροφα, δηλαδή να μεταφέρει τη δύναμη που χρειάζεται το έμβολο από τον στροφαλοφόρο άξονα για να κινηθεί, ιδιαίτερα στη φάση της συμπίεσης και λιγότερο κατά τη φάση της εξαγωγής και της εισαγωγής.

Στροφαλοφόρος άξονας

Ο στροφαλοφόρος άξονας έχει σκοπό να μετατρέπει, με τη βοήθεια των στροφάλων και των διωστήρων, την παλινδρομική κίνηση του εμβόλου σε περιστροφική.

Σφόνδυλος

Ο σφόνδυλος (βαλάντι) είναι ένας βαρύς μεταλλικός δίσκος, που λόγω της μάζας του αποθηκεύει ενέργεια κατά τον ωφέλιμο χρόνο της εκτόνωσης και στη συνέχεια την αποδεσμεύει για να πραγματοποιηθούν οι υπόλοιποι τρεις παθητικοί χρόνοι (η εισαγωγή, η συμπίεση και η εξαγωγή).

Κυλινδροκεφαλή

Ένα άλλο κύριο μέρος του κινητήρα είναι η κυλινδροκεφαλή. Στην κυλινδροκεφαλή εφαρμόζονται οι βαλβίδες εισαγωγής και εξαγωγής. Μέσω των βαλβίδων εισαγωγής εισέρχεται ο αέρας ή το μίγμα αέρα-καυσίμου, ανάλογα με τον τύπο του κινητήρα, ο οποίος θα καεί στη συνέχεια στο θάλαμο καύσης. Στη συνέχεια, μέσω των βαλβίδων εξαγωγής εξέρχονται τα καυσαέρια από το θάλαμο καύσης. Μέσα στην κυλινδροκεφαλή υπάρχουν δίοδοι, όπου κυκλοφορεί ψυκτικό υγρό για την απαγωγή της θερμότητας και τη διατήρηση ως εκ τούτου της θερμοκρασίας του κινητήρα στα επιθυμητά επίπεδα.

Εκκεντροφόρος άξονας

Ο εκκεντροφόρος άξονας είναι υπεύθυνος για το χρονισμό των βαλβίδων εισαγωγής και εξαγωγής. Η γεωμετρία του, σε συνδυασμό με την περιστροφική του κίνηση, επιτυγχάνει την επιθυμητή βύθιση των βαλβίδων την κατάλληλη χρονική στιγμή.

(στ) Κύρια συστήματα λειτουργίας του κινητήρα

Τα κύρια συστήματα για τη λειτουργία του κινητήρα είναι τα συστήματα *ανάφλεξης, ψεκασμού, ψύξης και λίπανσης* τα οποία περιγράφονται πιο κάτω. Τα συστήματα ανάφλεξης και ψεκασμού αναλύονται παράλληλα για τις περιπτώσεις (α) των βενζινοκινητήρων και (β) των πετρελαιοκινητήρων.

Σύστημα ανάφλεξης βενζινοκινητήρα

Ο σκοπός του συστήματος ανάφλεξης στους βενζινοκινητήρες είναι η δημιουργία σπινθήρα στο εσωτερικό του κυλίνδρου λίγο πριν το τέλος της φάσης της συμπίεσης, για την ανάφλεξη του συμπιεσμένου μίγματος καυσίμου – αέρα.

Τα συστήματα ανάφλεξης μπορούν να χωριστούν στα συμβατικά και στα ηλεκτρονικά. Τα ηλεκτρονικά συστήματα είναι η εξέλιξη των συμβατικών συστημάτων ανάφλεξης. Η πλειοψηφία των οχημάτων σήμερα χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική ανάφλεξη, με κεντρική ηλεκτρονική μονάδα χωρίς διανομέα.

Τα κυριότερα μέρη ενός συστήματος ηλεκτρονικής ανάφλεξης με κεντρική ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου χωρίς διανομέα είναι:

- Αισθητήρας στροφαλοφόρου άξονα
- Αισθητήρας γωνίας πεταλούδας
- Αισθητήρας υποπίεσης στην πολλαπλή εισαγωγή
- Αισθητήρας θερμοκρασίας κινητήρα
- Αισθητήρας θερμοκρασίας αέρα κινητήρα
- Ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου (εγκέφαλος)
- Πολλαπλασιαστής (κκόιλ)

Η κεντρική ηλεκτρονική μονάδα δέχεται σήματα από τους διάφορους αισθητήρες και σύμφωνα με αποθηκευμένες τιμές στη μνήμη της ηλεκτρονικής μονάδας (χαρτογράφηση κινητήρα) στέλνει ρεύμα ανάφλεξης στον πολλαπλασιαστή (έναν για κάθε κύλινδρο) για την παραγωγή σπινθήρα την κατάλληλη χρονική στιγμή με σκοπό την πραγματοποίηση της καύσης.

Σύστημα ανάφλεξης πετρελαιοκινητήρα

Η ανάφλεξη στον πετρελαιοκινητήρα δεν απαιτεί την παρουσία σπινθηριστή, όπως γίνεται στους βενζινοκινητήρες, αλλά επιτυγχάνεται μέσω της αυτανάφλεξης του καυσίμου. Η αυτανάφλεξη του καυσίμου επιτυγχάνεται με υψηλή συμπίεση στον κύλινδρο. Το μίγμα αέρα –καυσίμου που δημιουργείται στον κύλινδρο μετά από τον ψεκασμό του καυσίμου σε πολύ υψηλή πίεση αυταναφλέγεται γύρω στους 800 βαθμούς Κελσίου (°C).

Σύστημα ψεκασμού βενζινοκινητήρα

Σκοπός του συστήματος ψεκασμού σ' ένα βενζινοκινητήρα είναι η έκχυση της απαραίτητης ποσότητας καυσίμου για τη δημιουργία μίγματος αέρα–καυσίμου προς ανάφλεξη.

Ο ηλεκτρονικά ελεγχόμενος ψεκασμός πολλαπλών σημείων είναι το σύστημα ψεκασμού που χρησιμοποιεί η πλειοψηφία των οχημάτων σήμερα. Αποτελείται από το υποσύστημα τροφοδοσίας καυσίμου, το υποσύστημα εισαγωγής και μέτρησης του αέρα, καθώς και το υποσύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου που περιλαμβάνει τους αισθητήρες και την ηλεκτρονική μονάδα.

Σύστημα ψεκασμού πετρελαιοκινητήρα

Ο σκοπός του συστήματος ψεκασμού στους πετρελαιοκινητήρες είναι η έκχυση του καυσίμου σε υψηλή πίεση στον κύλινδρο, για επίτευξη της αυτανάφλεξης του κατά τη συμπίεση. Τα κύρια μέρη του συστήματος ψεκασμού πετρελαιοκινητήρα είναι τα εξής:

- Δοχείο καυσίμου
- Φίλτρο καυσίμου
- Σωληνώσεις
- Αντλία καυσίμου (Πόμπα πετρελαίου)
- Μπεκ καυσίμου (Πέκκα πετρελαίου)

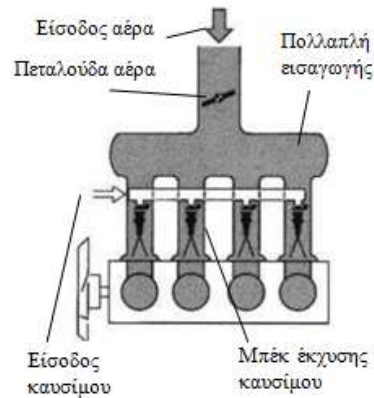
Ο χρονισμός του ψεκασμού ελέγχεται μέσω της αντλίας πετρελαίου, η οποία κινείται από τον ιμάντα ή την καδένα χρονισμού (κολάνι τάμι).

Οι σύγχρονοι πετρελαιοκινητήρες χρησιμοποιούν την τεχνολογία *common rail*. Σκοπός της τεχνολογίας αυτής είναι να μειώσει τους εκπεμπόμενους ρύπους μέσω της βελτιστοποίησης της διαδικασίας της καύσης. Η λειτουργία του συστήματος είναι παρόμοια με αυτήν του ηλεκτρονικά ελεγχόμενου ψεκασμού πολλαπλών σημείων στους βενζινοκινητήρες.

Τα κύρια μέρη του συστήματος είναι:

- Δοχείο καυσίμου (τάγγι πετρελαίου)
- Σωληνώσεις
- Φίλτρο καυσίμου
- Αντλία χαμηλής πίεσης
- Αισθητήρας μέτρησης ροής αέρα
- Ηλεκτρονική μονάδα (εγκέφαλος)
- Αντλία υψηλής πίεσης καυσίμου
- Κοινός αγωγός (*common rail*)
- Μπεκ έκχυσης καυσίμου
- Αισθητήρας μέτρησης θερμοκρασίας ψυκτικού μέσου
- Αισθητήρας μέτρησης επιτάχυνσης πεντάλ καυσίμου

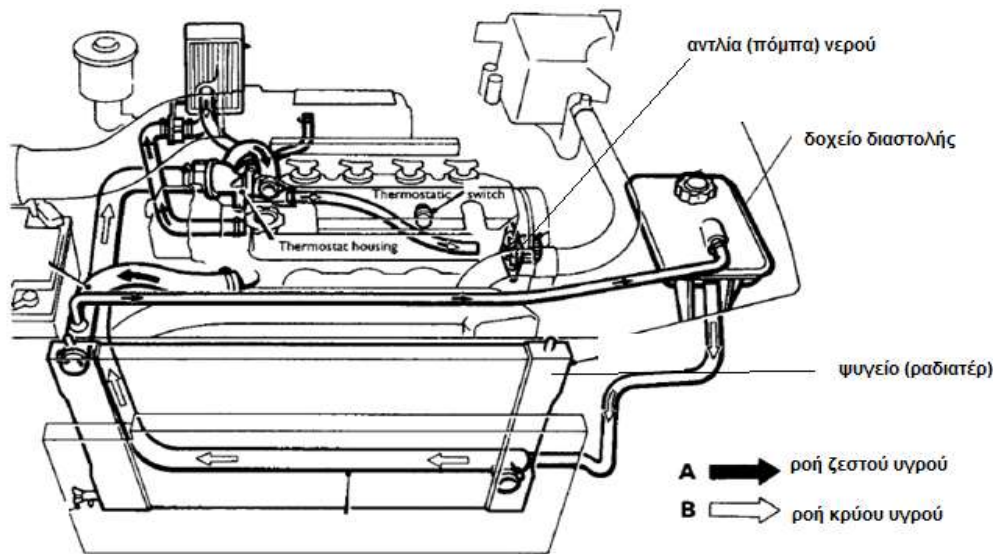
Ο χρονισμός της έκχυσης του καυσίμου σε αυτήν την περίπτωση γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω της ηλεκτρονικής μονάδας. Η πίεση αυξάνεται με τη συνεχή τροφοδοσία καυσίμου στον κοινό αγωγό. Η πίεση ψεκασμού μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 1600 bar. Μέσω αυτού του συστήματος οι πετρελαιοκινητήρες αποκτούν μεγαλύτερη δυναμικότητα, είναι λιγότερο θορυβώδεις, μειώνονται οι ρύποι και επιτυγχάνεται σημαντική εξοικονόμηση καυσίμου που μπορεί να φτάσει μέχρι και το 20%.

Εικόνα 3.4: Ψεκασμός πολλαπλών σημείων

Σύστημα ψύξης

Σκοπός του συστήματος ψύξης είναι η απαγωγή περίπου του 33% της θερμότητας που παράγεται κατά τη λειτουργία του κινητήρα.

Εικόνα 3.5: Σύστημα ψύξης

Τα κυριότερα μέρη του συστήματος ψύξης με ψυκτικό υγρό είναι:

- Το δοχείο διαστολής (έξτρα τάγκι)
- Το ψυγείο (ραδιατέρ)
- Η αντλία νερού (πόμπα νερού)
- Ο θερμοστάτης
- Ο ανεμιστήρας ψύξης (φαν)
- Ο αισθητήρας θερμοκρασίας

Με το θερμοστάτη κλειστό, η κυκλοφορία του ψυκτικού περιορίζεται στον κορμό και στην κυλινδροκεφαλή του κινητήρα. Όταν η θερμοκρασία του ψυκτικού φτάσει σε μια ορισμένη τιμή, ο θερμοστάτης ανοίγει. Με τη βοήθεια της αντλίας, η οποία συνήθως κινείται από τον εξωτερικό ιμάντα (του δυνάμου) ή τον ιμάντα χρονισμού, το ψυχρό ψυκτικό υγρό κυκλοφορεί από το κάτω μέρος του ψυγείου στον κινητήρα, και το θερμό ψυκτικό υγρό μετακινείται από το πάνω μέρος του κινητήρα στο ψυγείο για ψύξη.

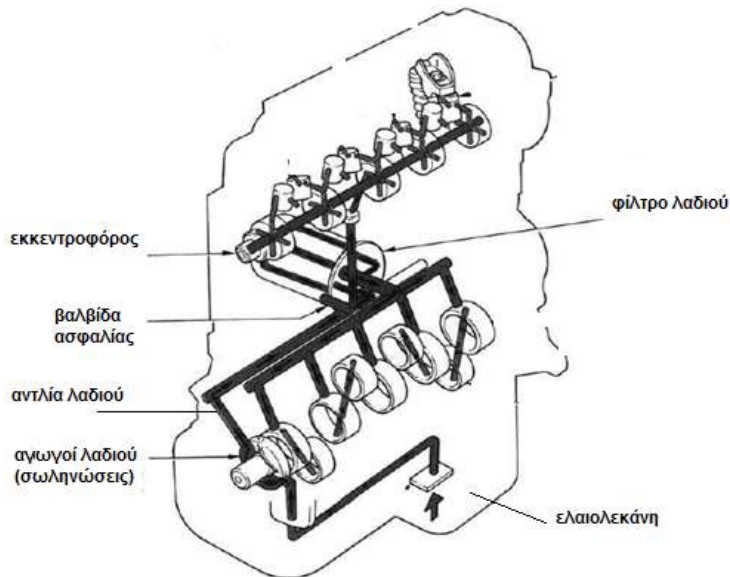
Βοήθεια στη ψύξη του κινητήρα παρέχει και ο *ανεμιστήρας*, ο οποίος ενεργοποιείται μέσω του διακόπτη θερμοκρασίας. Ο ανεμιστήρας αντλεί τον αέρα από το περιβάλλον προς το ψυγείο και ενεργοποιείται όταν η θερμοκρασία του ψυκτικού υπερβεί ένα συγκεκριμένο κατά τον κατασκευαστή όριο. Κατά την κίνηση του οχήματος σε μεγάλες ταχύτητες η ροή του αέρα προς το ψυγείο είναι αρκετή και έτσι η λειτουργία του ανεμιστήρα σταματά.

Σύστημα λίπανσης

Σκοπός του συστήματος λίπανσης είναι να τροφοδοτεί συνέχεια με λάδι τις τριβόμενες επιφάνειες του κινητήρα, για να εξασφαλίζεται η μείωση των φθορών, η στεγανότητα, ο καθαρισμός, η προστασία από οξείδωση, η μείωση του θορύβου και η ψύξη των μεταλλικών επιφανειών. Τα κυριότερα μέρη του συστήματος είναι τα εξής:

- Η αντλία λαδιού
- Οι σωληνώσεις

- Η βαλβίδα ασφαλείας
- Το φίλτρο λαδιού
- Ο δείκτης στάθμης λαδιού
- Ο μετρητής πίεσης λαδιού με την προειδοποιητική λυχνία
- Το ψυγείο λαδιού (εάν υπάρχει)

Εικόνα 3.6 Σύστημα Λίπανσης

Η αντλία λαδιού που περιστρέφεται από τον στροφαλοφόρο ή τον εκκεντροφόρο άξονα αναρροφά το λάδι από την ελαιολεκάνη (κοιλιά) και το στέλνει στο φίλτρο λαδιού. Στη συνέχεια από εκεί κυκλοφορεί στο ψυγείο λαδιού (εάν υπάρχει). Από εκεί μεταφέρεται στην κεντρική σωλήνωση και από εκεί διασκορπίζεται στα διάφορα μέρη, όπου υπάρχει ανάγκη για λίπανση. Η πίεση στο σύστημα ρυθμίζεται από τη βαλβίδα ασφαλείας. Ο δείκτης πίεσης του λαδιού μετρά την πίεση στο σύστημα για να ειδοποιήσει τον οδηγό σε περίπτωση βλάβης.

Όταν λειτουργεί ο κινητήρας, μέσα στην ελαιολεκάνη αναπτύσσονται ατμοί λαδιού που δημιουργούν πιέσεις μέσα στην ελαιολεκάνη και δυσκολεύουν τη λειτουργία του κινητήρα. Για την αποτροπή αυτού του φαινομένου, οι κινητήρες διαθέτουν σύστημα εξαερισμού του στροφαλοθαλάμου, με αποτέλεσμα οι ατμοί να οδηγούνται προς καύση στους κυλίνδρους.

Το φίλτρο λαδιού συγκρατεί τα κατάλοιπα της καύσης και τις άλλες ακαθαρσίες που συγκεντρώνονται στο λάδι, ώστε αυτό που κυκλοφορεί να είναι καθαρό, με τελικό στόχο να γίνεται σωστή λίπανση στα τριβόμενα μέρη του κινητήρα. Το φίλτρο λαδιού τοποθετείται έξω από τον κινητήρα για να αντικαθίσταται εύκολα.

Βλάβες

Πιο κάτω γίνεται αναφορά σε κάποιες περιπτώσεις βλαβών που αφορούν τον κινητήρα (κατασκευαστικά μέρη και συστήματα λειτουργίας) και στις πιθανές αιτίες τους.

Υπερβολική κατανάλωση λαδιού

Πιθανές αιτίες:

- Διαρροές εξωτερικά ή εσωτερικά του κινητήρα
- Καύση του λαδιού στους κυλίνδρους

Οι εξωτερικές διαρροές μπορούν να εντοπιστούν στον κινητήρα με οπτικό έλεγχο και μπορεί να οφείλονται σε φθορά των τσιμούχων στεγανοποίησης. Εσωτερική διαρροή μπορεί να παρουσιαστεί στο σύστημα ψύξης μέσω του ψυγείου λαδιού, μέσω κάποιας ρωγμής του κορμού ή της κυλινδροκεφαλής του κινητήρα ή στην κακή τοποθέτηση της φλάντζας της κυλινδροκεφαλής. Εσωτερική διαρροή στο θάλαμο καύσης μπορεί να παρουσιαστεί λόγω φθοράς ή του οβάλ των κυλίνδρων, φθοράς ή κακής τοποθέτησης των ελατηρίων των εμβόλων στις εγκοπές τους, μεγάλης ανοχής μεταξύ των βαλβίδων εισαγωγής και των οδηγών τους, ή της φλάντζας της κυλινδροκεφαλής (αν αυτή δεν έχει τοποθετηθεί σωστά) και του κακού εξαερισμού του κινητήρα.

Αφλογιστία στο ρελαντί

Πιθανές αιτίες:

- Βλάβη στον πολλαπλασιαστή ή ρωγμή στο καπάκι του διανομέα
- Μειωμένη συμπίεση στους κυλίνδρους
- Ακαθαρσίες στο φίλτρο αέρα
- Ρωγμή στο σύστημα εισαγωγής
- Φθαρμένοι σπινθηριστές

Αφλογιστία σε όλα τα σημεία λειτουργίας του κινητήρα (Η καύση στον κινητήρα δεν πραγματοποιείται σωστά με ή χωρίς πάτημα του πεντάλ καυσίμου)

Πιθανές αιτίες:

- Φραγμένο φίλτρο καυσίμου
- Χαμηλή πίεση αντλίας καυσίμου
- Πρόβλημα στο σύστημα εξαερισμού του δοχείου καυσίμου
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Φθαρμένοι σπινθηριστές
- Πρόβλημα στην καλωδίωση των σπινθηριστών

Δύσκολη εκκίνηση του κινητήρα όταν είναι κρύος

Πιθανές αιτίες:

- Αποφορτισμένη μπαταρία
- Οι πόλοι σύνδεσης της μπαταρίας είναι χαλαροί ή διαβρωμένοι
- Ακάθαρτο ή μπλοκαρισμένο φίλτρο αέρα
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας
- Φθαρμένοι σπινθηριστές
- Πρόβλημα στο μπεκ ψυχρής εκκίνησης

Δύσκολη εκκίνηση του κινητήρα όταν είναι ζεστός

Πιθανές αιτίες:

- Αποφορτισμένη μπαταρία
- Οι πόλοι σύνδεσης της μπαταρίας είναι χαλαροί ή διαβρωμένοι
- Ακάθαρτο ή μπλοκαρισμένο φίλτρο αέρα
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας

Ο κινητήρας περιστρέφεται αλλά δεν εκκινεί (δεν παίρνει μπρός)

Πιθανές αιτίες:

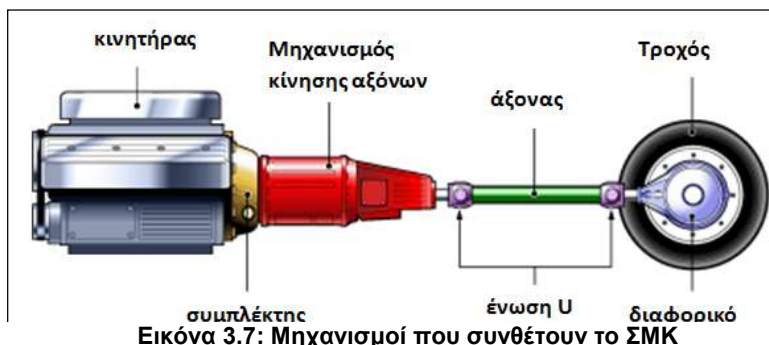
- Δεν υπάρχει καύσιμο στο ρεζερβουάρ καυσίμου
- Η μπαταρία είναι αποφορτισμένη και ο κινητήρας περιστρέφεται αργά
- Το φίλτρο αέρα είναι ακάθαρμο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί ο αέρας να εισχωρήσει στον κινητήρα
- Χαμηλή σχέση συμπίεσης στους κυλίνδρους
- Ο μάντας χρονισμού έχει σπάσει
- Πρόβλημα στα συμπληρωματικά συστήματα ανάφλεξης και τροφοδοσίας καυσίμου
- Πρόβλημα στο σύστημα ενίσχυσης καυσίμου (πρόσθετο μπεκ καυσίμου στην εισαγωγή), του οποίου σκοπός είναι να λειτουργεί ο κινητήρας χωρίς προβλήματα μέχρι να φτάσει στη θερμοκρασία λειτουργίας

Προσοχή! Σε κάθε περίπτωση διάγνωσης κάποιας βλάβης-προβλήματος, η επισκευή και η συντήρηση του οχήματος πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένο συνεργείο οχημάτων.

3.1.2 Σύστημα Μετάδοσης Κίνησης (ΣΜΚ)

Σκοπός του *Συστήματος Μετάδοσης Κίνησης* (ΣΜΚ) ενός οχήματος είναι η μεταφορά της ισχύος του κινητήρα στους τροχούς που έχουν ως αποτέλεσμα την κίνηση του οχήματος. Σε κάθε όχημα υπάρχουν οι παρακάτω μηχανισμοί, που συνθέτουν το ΣΜΚ (εικ. 3.7):

- Ο συμπλέκτης
- Το κιβώτιο ταχυτήτων
- Ο άξονας μετάδοσης κίνησης
- Το διαφορικό
- Τα ημιαξόνια με τις πλήμνες
- Οι τροχοί

Η ροπή από τον στροφαλοφόρο άξονα (κινητήρα) μεταδίδεται μέσω του συμπλέκτη στο κιβώτιο ταχυτήτων. Από το κιβώτιο ταχυτήτων μεταδίδεται στον άξονα κίνησης, ο οποίος καταλήγει στο διαφορικό. Στη συνέχεια από το διαφορικό η ροπή μεταδίδεται στα ημιαξόνια και μετέπειτα στις πλήμνες. Τέλος, από τις πλήμνες η ροπή μεταφέρεται στους τροχούς του οχήματος και τους περιστρέφει.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου αναλύονται οι εξής μηχανισμοί του ΣΜΚ:

- Ο συμπλέκτης
- Το κιβώτιο ταχυτήτων
- Το διαφορικό
- Τα είδη συστημάτων κίνησης (τετρακίνηση, εμπροσθοκίνηση, οπισθοκίνηση)
- Οι άξονες μετάδοσης κίνησης και τα ημιαξόνια

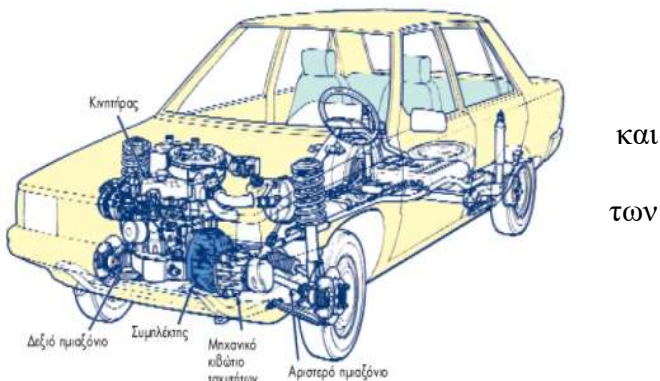
(α) Συμπλέκτης

Σκοπός του συμπλέκτη είναι να συνδέει ή να αποσυνδέει τον σφόνδυλο από το κιβώτιο ταχυτήτων. Αυτό επιτυγχάνεται με τη σύνδεση ή αποσύνδεση του στροφαλοφόρου άξονα (μέσω του σφονδύλου)

με τον πρωτεύοντα άξονα του κιβωτίου ταχυτήτων. Ο συμπλέκτης είναι μέρος του συστήματος μετάδοσης κίνησης και βρίσκεται αμέσως μετά τον κινητήρα, δηλαδή βρίσκεται μεταξύ του σφονδύλου και του κιβωτίου ταχυτήτων. Στην Κύπρο, ο συμπλέκτης είναι γνωστός και ως «κλατς» από την αντίστοιχη αγγλική λέξη clutch.

Πιο αναλυτικά ο συμπλέκτης επιτρέπει:

- Τη μεταφορά της ροπής στρέψης του σφονδύλου στο κιβώτιο ταχυτήτων
- Τη δυνατότητα ομαλής εκκίνησης χωρίς αναπηδήματα
- Τη διακοπή της κίνησης μεταξύ κινητήρα κιβωτίου ταχυτήτων
- Την προστασία του κινητήρα και όλων εξαρτημάτων μεταφοράς ροπής από υπερφόρτιση, παρεμποδίζοντας τη μεταφορά πολύ μεγάλων ροπών στρέψης

Εικόνα 3.8: Θέση του συμπλέκτη

Φθορές – Βλάβες – Συντήρηση συμπλέκτη

Οι πιο συνηθισμένες βλάβες ενός συμπλέκτη αφορούν στις περιπτώσεις (α) κακής αποσύμπλεξης, (β) απότομης σύμπλεξης και (γ) θορυβώδους λειτουργίας κατά τις αλλαγές ταχυτήτων. Πιο κάτω παρατίθενται κάποιιοι τρόποι ελέγχου και διάγνωσης βλαβών του συμπλέκτη τριβής σε χειροκίνητα κιβώτια ταχυτήτων.

Έλεγχος ολίσθησης συμπλέκτη κατά την εκκίνηση

- Με σταθμευμένο το όχημα και με πατημένο το πεντάλ του συμπλέκτη, ο οδηγός τοποθετεί την πρώτη ταχύτητα στο κιβώτιο ταχυτήτων.
- Αυξάνει τις στροφές του κινητήρα περίπου στο διπλάσιο των στροφών του ρελαντί.
- Ελευθερώνει απότομα το πεντάλ του συμπλέκτη για να επιτύχει σύμπλεξη με το σύστημα μετάδοσης κίνησης (δηλαδή με το κιβώτιο ταχυτήτων).

Αποτέλεσμα: Το όχημα πρέπει να επιταχύνει ομαλά στο δρόμο, χωρίς αναπήδηση. Αν αυτό δεν γίνει, τότε υπάρχει ολίσθηση στο συμπλέκτη και χρειάζεται επισκευή ή αντικατάστασή του.

Έλεγχος ολίσθησης με χρήση χειρόφρενου

- Με σταθμευμένο το όχημα και με πατημένο το πεντάλ του συμπλέκτη, ο οδηγός τοποθετεί μια υψηλή ταχύτητα (π.χ. 3η ή 4η).
- Αυξάνει τις στροφές του κινητήρα.
- Έχει καλά τραβηγμένο το χειρόφρενο.
- Ελευθερώνει απότομα το πεντάλ του συμπλέκτη.

Αποτέλεσμα: Ο κινητήρας θα πρέπει, φυσιολογικά, να σβήσει. Στην περίπτωση, όμως, που αυτός θα εξακολουθεί να λειτουργεί, τότε ο συμπλέκτης ολισθαίνει (πατινάρει) και δεν μπορεί να μεταφέρει τη ροπή στρέψης, όποτε θα χρειαστεί επισκευή ή αντικατάστασή του.

Έλεγχος κανονικής λειτουργίας του συμπλέκτη

- Ο οδηγός πατάει το πεντάλ του συμπλέκτη.
- Τοποθετεί μια ταχύτητα στο κιβώτιο ταχυτήτων και προσπαθεί να ακούσει θορύβους, χωρίς να αφήνουμε το πεντάλ.

Αποτέλεσμα: Φυσιολογικά, ο οδηγός δεν πρέπει να αντιληφθεί κάποιο ιδιαίτερο θόρυβο. Εάν όμως συμβεί το αντίθετο, τότε ο συμπλέκτης δεν απομονώνει (αποσυμπλέκει) σωστά το σύστημα μετάδοσης της κίνησης, οπότε απαιτείται επισκευή του.

(β) Κιβώτιο ταχυτήτων

Σκοπός του κιβωτίου ταχυτήτων είναι:

- Η αύξηση ή η μείωση της ροπής στρέψης στον άξονα μετάδοσης της κίνησης.
- Η αύξηση ή η μείωση των στροφών περιστροφής στον άξονα μετάδοσης της κίνησης.
- Να επιτρέπει τη λειτουργία του κινητήρα ακόμη και όταν το όχημα είναι σε στάση.
- Να αναστρέφει τη φορά κίνησης στους άξονες μετάδοσης κίνησης και κατά συνέπεια των κινητήριων τροχών.
- Να διακόπτει την κίνηση προς τους τροχούς.

Τα κιβώτια ταχυτήτων διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

- Χειροκίνητα κιβώτια ταχυτήτων
- Αυτόματα κιβώτια ταχυτήτων
- Ημι-αυτόματα κιβώτια ταχυτήτων

Πιο κάτω αναλύονται και οι τρεις τύποι κιβωτίων ταχυτήτων.

Φθορές – Βλάβες στο χειροκίνητο κιβώτιο ταχυτήτων

Και τα τρία είδη κιβωτίων, επειδή αποτελούνται από περιστρεφόμενα και τριβόμενα μέρη, παθαίνουν φθορές και βλάβες. Ο εντοπισμός του προβλήματος γίνεται ύστερα από διαγνωστικό έλεγχο από εξειδικευμένο τεχνικό, για τη σωστή και ασφαλή επιδιόρθωση του προβλήματος.

Δυσκολία αλλαγής ταχυτήτων

Πιθανές αιτίες:

- Κακή αποσύμπλεξη του συμπλέκτη, που συνοδεύεται από χαρακτηριστικό «τρίξιμο» ταχύτητας
- Μη ολίσθηση του αξονίσκου των φουρκέτων (διχάλας)
- Εμπλοκή των γραναζιών του δευτερεύοντα άξονα, λόγω ανωμαλιών του πολύσφηνου, που προέρχονται κυρίως από κτυπήματα
- Φθορά των συγχρονιστών
- Χαμηλή θερμοκρασία λιπαντικού

Θορυβώδης λειτουργία

Πιθανές αιτίες:

- Έλλειψη λιπαντικού
- Φθορά των κυρίως ρουλεμάν του πρωτεύοντα άξονα.
- Φθορά των σημείων στήριξης (τριβέων ή κουζινέτων) του ενδιάμεσου άξονα
- Φθορά τριβέων (ρουλέμαν) του δευτερεύοντα άξονα, οπότε και παρουσιάζεται θόρυβος σε όλες τις ταχύτητες, εκτός από το «νεκρό» σημείο
- Φθορά των «δοντιών» του ζεύγους των γραναζιών μιας ταχύτητας

Απότομη αποσύμπλεξη («πέταγμα ταχύτητας»)

Πιθανές αιτίες:

- Φθορά «ασφαλειών» διχάλων, σπασμένο ή εξασθετισμένο ελατήριο ασφαλείας, φθαρμένη εγκάθιση (φωλιά) σφαιριδίων
- Στραβωμένο ή φθαρμένο δίχαλο ταχυτήτων
- Υπερβολική φθορά οδόντων των εμπλεκόμενων οδοντωτών τροχών (γραναζιών)
- Υπερβολική φθορά των τριβέων του άξονα, εκείνου που βρίσκεται κοντά στην ταχύτητα αυτή
- Μη ευθυγράμμιση κιβωτίου ταχυτήτων και συμπλέκτη

- Φθορά στα ορειχάλκινα φρένα συγχρονισμού («φρενάκια»), στην περίπτωση κιβωτίων ταχυτήτων συγχρονισμού

Διαρροή λιπαντικού

Πιθανές αιτίες:

- Υπερβολική ποσότητα λιπαντικού στο κιβώτιο, με αποτέλεσμα τη διαρροή του λιπαντικού από τους εμφρακτήρες (τσιμούχες) του λαδιού προς το συμπλέκτη, την υπερθέρμανση του κιβωτίου και την απώλεια στροφών
- Φθαρμένος τριβέας του πρωτεύοντα ή του δευτερεύοντα άξονα
- Κατεστραμμένη τσιμούχα λαδιού του πίσω τριβέα

Ακατάλληλο λιπαντικό

Η λίπανση των οδοντωτών τροχών του κιβωτίου ταχυτήτων πρέπει να γίνεται με το κατάλληλο λιπαντικό. Τα διάφορα λιπαντικά που χρησιμοποιούνται για κιβώτια ταχυτήτων έχουν διαφορετικές ιδιότητες (όπως ιξώδες) στις διάφορες θερμοκρασίες. Ο κατασκευαστής του οχήματος είναι ο αρμόδιος να ορίσει το κατάλληλο λιπαντικό για το συγκεκριμένο κιβώτιο ταχυτήτων, καθώς και σε κάθε πόσα χιλιόμετρα ή σε πόσο χρόνο θα πρέπει να αλλάζεται ή να ανανεώνεται για την σωστή συντήρηση του κιβωτίου ταχυτήτων. Η χρήση λανθασμένου λιπαντικού ή η αποφυγή ανανέωσής ή αλλαγής του όπως προκαθορίζεται οδηγεί στη μείωση της διάρκειας ζωής του κιβωτίου ταχυτήτων. Οι μεγάλες δυνάμεις τριβής που αναπτύσσονται μεταξύ των γραναζιών απαιτούν την αυστηρή τήρηση των προδιαγραφών. Πάντοτε, η αλλαγή του λιπαντικού πρέπει να γίνεται όταν το κιβώτιο είναι ζεστό, μετά από διαδρομή του οχήματος, διότι τότε το λιπαντικό έχει γίνει λεπτόρρευστο και έτσι παρασύρονται εύκολα –κατά την εκκένωση- οι όποιες ακαθαρσίες (ρινίσματα μετάλλων από τη φθορά των οδοντωτών τροχών, επικαθίσεις κ.λπ.).

Ημι-αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων

Σκοπός του ημι-αυτόματου κιβωτίου ταχυτήτων είναι:

- Η επίτευξη ομαλότερων και αθόρυβων αλλαγών ταχυτήτων σε σχέση με το χειροκίνητο κιβώτιο ταχυτήτων
- Η βελτίωση της απόδοσης του οχήματος
- Η εξοικονόμηση καυσίμου
- Η μείωση των αλλαγών ταχυτήτων, με αποτέλεσμα την αύξηση της ζωής του κιβωτίου ταχυτήτων

Το ημι-αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων αποτελείται από ένα μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων και έναν ηλεκτρονικά ελεγχόμενο συμπλέκτη, που επιτρέπει την αυτόματη αλλαγή των ταχυτήτων.

Αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων

Το αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων υποκαθιστά το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων και το μηχανικό συμπλέκτη στα σύγχρονα συστήματα μετάδοσης της κίνησης. Τα αυτόματα κιβώτια ταχυτήτων αποτελούνται από τα πιο κάτω μέρη:

- Τα πλανητικά συστήματα
- Τους συμπλέκτες
- Τα φρένα
- Το υδραυλικό σύστημα ελέγχου του αυτόματου κιβωτίου

Σε γενικές γραμμές, η αρχή λειτουργίας του αυτόματου κιβωτίου ταχυτήτων στηρίζεται στο πλανητικό σύστημα μετάδοσης κίνησης.

Οι βασικοί αισθητήρες είναι ο αισθητήρας θέσης της πεταλούδας, ο αισθητήρας ταχύτητας του οχήματος και ο επιλογέας ταχυτήτων. Η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου δέχεται τα σήματα από τους αισθητήρες, τα επεξεργάζεται και στέλνει σήματα στις ηλεκτρομαγνητικές βαλβίδες του κιβωτίου. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η ομαλή και αυτόματη αλλαγή των ταχυτήτων, ανάλογα με τις

συνθήκες οδήγησης. Ο αριθμός των στροφών κατά τον οποίο θα γίνει αλλαγή της ταχύτητας έχει να κάνει με τον προγραμματισμό της ηλεκτρονικής μονάδας.

Φθορές - Βλάβες στο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων

Σε περίπτωση βλάβης, στο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων:

- Η ενδεικτική λυχνία βλάβης ανάβει για να προειδοποιήσει τον οδηγό
- Μπαίνει αυτόματα μόνιμα μία ταχύτητα, για να δοθεί στον οδηγό η δυνατότητα να το οδηγήσει στο συνεργείο για επιδιόρθωση. Η επιδιόρθωση απαιτείται να γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό.

Έλεγχοι - Συντήρηση

- Ο έλεγχος της στάθμης του λαδιού του κιβωτίου ταχυτήτων πρέπει να γίνεται όταν βρίσκεται σε θερμοκρασία λειτουργίας (γύρω στους 80° C). Η στάθμη του λαδιού πρέπει να βρίσκεται μεταξύ των ενδείξεων min και max.
- Η αλλαγή του λαδιού πρέπει να γίνεται όταν βρίσκεται σε θερμοκρασία λειτουργίας, για καλύτερη απομάκρυνση των ακαθαρσιών.
- Η μπαταρία του οχήματος δεν πρέπει να αλλάζεται με το διακόπτη στην θέση ON γιατί μπορεί να δημιουργηθεί σπινθήρας, που πιθανόν να δημιουργήσει πρόβλημα στην ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου.
- Δεν είναι επιτρεπτή η τοποθέτηση ανυψωτικού στο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων, γιατί μπορεί να προκληθεί πρόβλημα στην ηλεκτροϋδραυλική μονάδα.
- Δε συνίσταται ρυμούλκηση οχημάτων με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων.

(γ) Διαφορικό

Σκοπός του διαφορικού είναι να κατανέμει τη ροπή στρέψης του κινητήρα στους κινητήριους τροχούς, κατά τέτοιο τρόπο που να μπορούν να περιστρέφονται ταυτόχρονα, αλλά με διαφορετικές ταχύτητες περιστροφής ο καθένας. Το διαφορικό αποτελείται από:

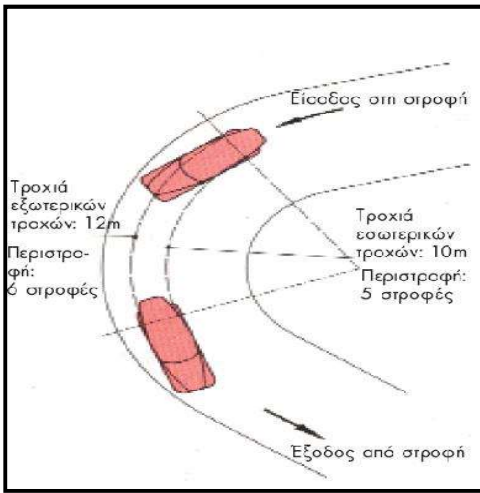
- Το πινιό
- Την κορώνα
- Τη θήκη του διαφορικού
- Τους δορυφόρους
- Τους πλανήτες
- Το εξωτερικό κέλυφος
- Τον πείρο των δορυφόρων

Ακολουθεί επεξήγηση της λειτουργίας του διαφορικού και στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην κίνηση στους τέσσερις τροχούς, στην εμπροσθοκίνηση και την οπισθοκίνηση και τέλος παρατίθενται περιπτώσεις βλαβών.

Επεξήγηση λειτουργίας διαφορικού

Ο μηχανισμός του διαφορικού περιστρέφεται μέσα στο εξωτερικό κέλυφος όπου περιέχει την απαραίτητη ποσότητα του προκαθορισμένου από τον κατασκευαστή λαδιού.

Η ισχύς που παράγεται από τον κινητήρα του οχήματος μεταφέρεται από το κιβώτιο ταχυτήτων στους τροχούς μέσω του *διαφορικού*. Όταν το όχημα κινείται σε ευθεία γραμμή οι κινητήριοι τροχοί κινούνται με την ίδια ταχύτητα, ενώ όταν το όχημα εκτελεί μια στροφή, ο εξωτερικός κινητήριος τροχός πρέπει να διανύσει μεγαλύτερη απόσταση από τον αντίστοιχο εσωτερικό, πορεία την οποία διαγράφει αν κινείται με μεγαλύτερη ταχύτητα (εικόνα 3.10).

Στο παράδειγμα δίπλα, παρουσιάζεται ένα όχημα που κινείται εντός μίας αριστερόστροφης στροφής. Οι δύο εσωτερικοί τροχοί του οχήματος πρέπει να καλύψουν μια απόσταση 10 μέτρων που ισούται με 5 περιστροφές. Οι δύο εξωτερικοί τροχοί πρέπει να καλύψουν μια απόσταση 12 μέτρων, 2 μέτρα μεγαλύτερη από τους εσωτερικούς τροχούς, και έτσι θα πρέπει να περιστραφούν 6 φορές για να καλύψουν τη συγκεκριμένη απόσταση.

Εικόνα 3.10: Χρησιμότητα του διαφορικού

Βλάβες διαφορικού

Η λειτουργία του διαφορικού αποτελείται από περιστρεφόμενα και τριβώμενα μέρη, γι' αυτό πρέπει να γίνονται περιοδικοί έλεγχοι και να ακολουθείται η προκαθορισμένη από τον κατασκευαστή συντήρηση.

- Θορυβώδης λειτουργία του διαφορικού σε ταχύτητες άνω των 70 km/h κατά την επιτάχυνση ή επιβράδυνση.
Πιθανή αιτία: Λανθασμένη επαφή του ζεύγους κορώνας-πινιόν και κατά την οδήγηση σε σταθερές στροφές ο θόρυβος μπορεί να οφείλεται σε φθαρμένα ρουλεμάν.
- Θορυβώδης λειτουργία σε όλο το μήκος των ταχυτήτων.
Πιθανή αιτία: Φθαρμένα ρουλεμάν ή/και σε σπασμένα δόντια γρاناζιών.
- Θραύση των δοντιών του ζεύγους κορώνας – πινιόν.
Πιθανή αιτία: Καταστρεμμένα ρουλεμάν, πρόβλημα στην λίπανση, πρόβλημα στη ρύθμιση της ανοχής κορώνας – πινιόν.
- Σπάσιμο των ρουλεμάν ή/και των ημιαξονίων.
Πιθανή αιτία: Φθορά των ρουλεμάν, που ευθύνονται για τη στήριξη των ημιαξονίων, σε απότομη φόρτιση των αξόνων πιθανότατα κατά τη διάρκεια ρυμούλκησης οχήματος ή σε πιθανό μπλοκάρισμα του διαφορικού.

(δ) Είδη συστημάτων μετάδοσης κίνησης

Στα επιβατικά οχήματα η κίνηση μπορεί να βρίσκεται στους πίσω τροχούς ή στους εμπρόσθιους τροχούς ή σε όλους τους τροχούς. Έτσι, ανάλογα με το που βρίσκεται η κίνηση, τα οχήματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- Εμπροσθοκίνητα οχήματα (που είναι ο συνηθέστερος τύπος οχημάτων)
- Οπισθοκίνητα οχήματα
- Οχήματα με κίνηση και στους τέσσερις τροχούς

Κίνηση στους εμπρόσθιους τροχούς

Η κίνηση από τον κινητήρα, που βρίσκεται στο εμπρόσθιο τμήμα του οχήματος, μεταδίδεται στους μπροστινούς τροχούς. Το διαφορικό βρίσκεται στο εμπρόσθιο τμήμα, ενσωματωμένο στο κιβώτιο ταχυτήτων.

Τα πλεονεκτήματα της εμπροσθοκίνησης είναι τα εξής:

- Μικρότερο βάρος οχήματος.
- Αποτελεσματικότερη μετάδοση της ροπής στρέψης στους τροχούς, λόγω της απλότητας και του μικρότερου μήκους της κατασκευής.

- Μικρότερος χώρος για τον κινητήρα και μεγαλύτερος χώρος για τους επιβάτες λόγω απουσίας εξογκώματος δαπέδου.
- Απλουστευμένο σύστημα κίνησης των αξόνων.
- Καλύτερη οδική συμπεριφορά -καλύτερο κράτημα, ιδιαίτερα στις στροφές και σε ολισθηρό οδόστρωμα, διότι το όχημα έλκεται και δεν ωθείται.

Τα βασικότερα μειονεκτήματα της εμπροσθοκίνησης είναι τα εξής:

- Κακή κατανομή βάρους μεταξύ εμπρόσθιου και οπίσθιου άξονα
- Υποστροφή στις στροφές με μεγάλη ταχύτητα
- Μεγαλύτερη φθορά στους εμπρόσθιους τροχούς
- Μειωμένη απόδοσή τους κατά την επιτάχυνση, σε σύγκριση με τα οπισθοκίνητα οχήματα

Κίνηση στους πίσω τροχούς

Η κίνηση από τον κινητήρα που βρίσκεται στο εμπρόσθιο τμήμα του οχήματος μεταδίδεται πίσω, μέσω της παρεμβολής του κεντρικού άξονα μετάδοσης κίνησης. Ο κεντρικός άξονας συνδέει το κιβώτιο ταχυτήτων με το διαφορικό, το οποίο βρίσκεται στο πίσω τμήμα του οχήματος.

Κίνηση και στους τέσσερις τροχούς

Η κίνηση και στους τέσσερις τροχούς είναι επιθυμητή σε ειδικές περιπτώσεις (χιόνι, ανώμαλο έδαφος, λάσπες, κλπ). Η κίνηση στους τέσσερις τροχούς επιτυγχάνεται με τρεις τρόπους:

- Την κατ' επιλογήν μηχανική σύζευξη
- Την αυτόματη σύζευξη με συμπλέκτη
- Τη μόνιμη τετρακίνηση

Μόνιμη τετρακίνηση

Το προαναφερθέν πρόβλημα στα σύγχρονα οχήματα έχει λυθεί με την προσθήκη ενός τρίτου κεντρικού διαφορικού σε συνεργασία με έναν συμπλέκτη. Ανάλογα με την περιστροφική ταχύτητα των τροχών η ροπή κατανέμεται ανάμεσα στους δύο άξονες.

Αυτόματη σύζευξη με συμπλέκτη

Σ' αυτήν την περίπτωση υπάρχουν δύο διαφορικά και ένας συμπλέκτης ο οποίος παίζει τον ρόλο του κεντρικού διαφορικού και μεταδίδει ή μεταβάλλει την ροπή στους πίσω τροχούς. Ο συμπλέκτης αντιλαμβάνεται την περιστροφή των τροχών και στην συνέχεια κατανέμει την ροπή στους μπροστά και πίσω τροχούς ανάλογα.

(ε) Άξονες μετάδοσης κίνησης και τα ημιαξόνια με τις πλήμνες

Στην περίπτωση όπου ο κινητήρας και το κιβώτιο ταχυτήτων βρίσκονται τοποθετημένα μπροστά στο όχημα και οι κινητήριοι τροχοί είναι οι πίσω, χρειάζεται η παρεμβολή του άξονα μετάδοσης κίνησης. Σκοπός του άξονα μετάδοσης κίνησης είναι η μεταφορά της κίνησης από το κιβώτιο ταχυτήτων που είναι τοποθετημένο μπροστά στους κινητήριους τροχούς που τυγχάνει να είναι οι πίσω τροχοί του οχήματος. Ο άξονας μετάδοσης κίνησης συνδέει το κιβώτιο ταχυτήτων (μπροστά) με το διαφορικό (πίσω).

Ο πιο διαδεδομένος τρόπος σύνδεσης του άξονα μετάδοσης κίνησης με τα επιμέρους εξαρτήματα είναι ο αρθρωτός σύνδεσμος τύπου σταυρού. Ο σύνδεσμος αυτός είναι ένας μεταλλικός σταυρός ο οποίος έχει κυλινδρικές άκρες. Σε κάθε κυλινδρική άκρη του προσαρμόζεται ένα βελονοειδές ρουλεμάν. Τα τέσσερα αυτά ρουλεμάν στις τέσσερις άκρες του σταυρού εφαρμόζουν σε τέσσερις κατάλληλες υποδοχές του άξονα.

Σκοπός των ημιαξονίων είναι η σύνδεση του διαφορικού με τις πλήμνες των τροχών για την μεταφορά της κίνησης από το διαφορικό στις πλήμνες των τροχών.

Φθορές – Βλάβες – Συντήρηση

- Έντονος θόρυβος και τρέμουλο του οχήματος σε ταχύτητες άνω των 70 km/h.
Αιτία-Επιδιόρθωση: Ο σταυρός χρειάζεται αντικατάσταση.
- Θόρυβος (κτύπημα) του κεντρικού άξονα κατά την επιτάχυνση – επιβράδυνση.
Αιτία-Επιδιόρθωση: Ο σταυρός χρειάζεται αντικατάσταση.
- Θόρυβος κατά την περιστροφή του τροχού.
Αιτία-Επιδιόρθωση: Τα ρουλεμάν του ημιαξόνιου χρειάζονται αντικατάσταση.
- Θόρυβος κατά την εκκίνηση σε στροφή.
Αιτία-Επιδιόρθωση: Τα αξονάκια χρειάζονται αντικατάσταση.

Συντήρηση

Ο σταυρός του κεντρικού άξονα πρέπει να γρασάρεται (όταν προσφέρεται η δυνατότητα) κατά τα διαστήματα της συντήρησης του οχήματος.

Τα φουσερά των ημιαξόνιων πρέπει να επιθεωρούνται κατά τα διαστήματα της συντήρησης και να αντικαθίστανται άμεσα εάν διαπιστώνεται φθορά.

3.1.3 Σύστημα ανάρτησης

Ο σκοπός του συστήματος ανάρτησης είναι να:

- Εξασφαλίζει άνεση στους επιβάτες και ασφάλεια στο φορτίο.
- Περιορίζει την καταπόνηση των μερών του οχήματος από τους κραδασμούς - τραντάγματα και πραγματοποιεί την απόσβεση των ταλαντώσεων που δημιουργούνται λόγω ανωμαλιών στο οδόστρωμα, κλίσεις οδοστρώματος κτλ.
- Εξασφαλίζει μια συνεχή επαφή των τροχών με το δρόμο, και ευστάθεια του οχήματος κατά την πορεία.

(α) Βασικά είδη συστημάτων ανάρτησης

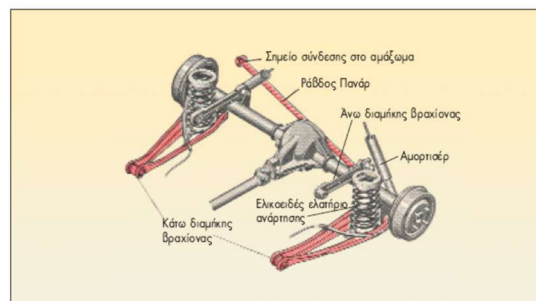
Τα βασικά είδη συστημάτων ανάρτησης διακρίνονται στα εξής:

- Συστήματα ανάρτησης με άκαμπτους (σταθερούς) άξονες
- Σύστημα ανάρτησης με ημιάκαμπτους άξονες
- Συστήματα με ανεξάρτητη ανάρτηση τροχών
- Υδροπνευματικό σύστημα ανάρτησης
- Ηλεκτρονικά ελεγχόμενο σύστημα ανάρτησης

Ακολουθεί περιγραφή των πιο πάνω συστημάτων ανάρτησης.

Άκαμπτος άξονας

Οι δύο τροχοί συνδέονται μεταξύ τους με άκαμπτο άξονα και με το αμάξωμα μέσω ελατηρίων. Όταν ένας τροχός διέρχεται από εμπόδιο του δρόμου, τότε ολόκληρος ο άξονας παίρνει λοξή θέση και αλλάζει η των τροχών.

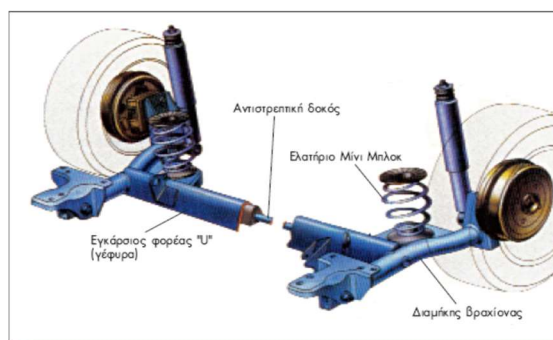

Εικόνα 3.11: Οπίσθιος άκαμπτος άξονας

έναν
κάποιο
πτώση

Ημιάκαμπτοι άξονες

Οι δύο τροχοί είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους άκαμπτα μέσω φορέων αξόνων. Με την ελαστικότητα των φορέων αυτών υπάρχει μια κάποια ανεξαρτησία των τροχών στην κίνηση του ενός προς τον άλλον. Οι ημιάκαμπτοι άξονες, όταν και οι δυο τροχοί ανυψώνονται ή βυθίζονται ομοιόμορφα, συμπεριφέρονται όπως οι άκαμπτοι άξονες, ενώ σε ανομοιόμορφη κίνηση περίπου σαν ανεξάρτητη ανάρτηση. Οι ημιάκαμπτοι άξονες χρησιμοποιούνται σε σύγχρονες κατασκευές μικρών επιβατικών αυτοκινήτων και ενεργούν σαν σταθεροποιητές, ενώ αυξάνουν και την ευστάθεια του οχήματος, κυρίως, στις στροφές.

Εικόνα 3.12: Ημιάκαμπτος άξονας με δομικές

Ανεξάρτητη ανάρτηση

Στις ανεξάρτητες αναρτήσεις κάθε τροχός κινείται σχεδόν κατακόρυφα, ανεξάρτητα από τους άλλους και η κίνησή του δεν επηρεάζεται από το εμπόδιο που θα συναντήσει η ανάρτηση του άλλου τροχού. Με αυτόν τον τρόπο, στην ανεξάρτητη ανάρτηση, όταν ο ένας τροχός συναντήσει ένα εμπόδιο ο άλλος τροχός παραμένει ανεπηρέαστος, κάτι που κάνει την ανάρτηση περισσότερο αποτελεσματική.

Υδροπνευματικό σύστημα ανάρτησης

Στο υδροπνευματικό σύστημα ανάρτησης το κάθε ψαλίδι της ανάρτησης ενώνεται μ' ένα έμβολο το οποίο συνδέεται με μία σφαίρα. Στο πάνω μέρος της σφαίρας υπάρχει μία ποσότητα αερίου (συνήθως άζωτο) και στο κάτω μέρος της ένα υγρό. Το αέριο και το υγρό διαχωρίζονται με μία μεμβράνη και έχουν την ίδια πίεση.

Όταν κατά την διάρκεια της οδήγησης ο τροχός περάσει πάνω από μία ανωμαλία το έμβολο κινείται πάνω ή κάτω μεταβάλλοντας την πίεση του υγρού και του αερίου στην σφαίρα.

Όλες οι σφαίρες του συστήματος είναι υδραυλικά συνδεδεμένες μεταξύ τους. Μία υδραυλική αντλία συνδεδεμένη με το σύστημα μπορεί ν' αυξομειώνει την πίεση στις σφαίρες ρυθμίζοντας το ύψος του οχήματος από το έδαφος.

Ηλεκτρονικά ελεγχόμενο σύστημα ανάρτησης

Ο συνδυασμός του ηλεκτρονικού ελέγχου μ' ένα υδραυλικά συνδεδεμένο σύστημα ανάρτησης μπορεί να επιφέρει το βέλτιστο αποτέλεσμα. Ένα πλήθος αισθητήρων ενημερώνουν την κεντρική μονάδα ελέγχου για την δυναμική συμπεριφορά του οχήματος και ανάλογα με τις συνθήκες οδήγησης η ηλεκτρονική μονάδα δίνει οδηγίες για να σκληρύνει ή να μαλακώσει ή ανάρτηση. Επίσης ο οδηγός μπορεί να ρυθμίσει εάν επιθυμεί χειροκίνητα το ύψος από το έδαφος και τον βαθμό σκληρότητας της ανάρτησης του οχήματος.

(β) Κύρια μέρη του συστήματος ανάρτησης

Τα κύρια μέρη που περιλαμβάνουν τα διάφορα συστήματα ανάρτησης, είναι:

- Τα ελατήρια
- Οι αποσβεστήρες κραδασμών (κόντρα σούστες)
- Η αντιστρεπτική ράβδος
- Οι σφαιρικοί σύνδεσμοι
- Τα ελαστικά μέρη ανάρτησης
- Τα ημιελλειπτικά ελατήρια και τρόποι σύνδεσης με το πλαίσιο

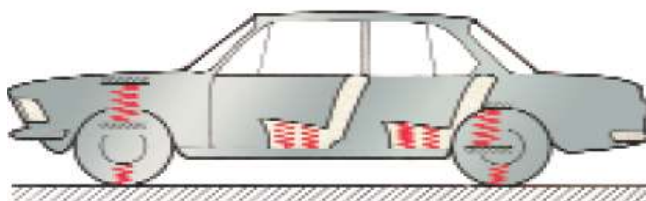
Πιο κάτω γίνεται αναφορά στα ελατήρια, τους αποσβεστήρες κραδασμών και στην αντιστρεπτική ράβδο και σε κάποιες φθορές-βλάβες.

Ελατήρια

Τα ελατήρια, είναι κύρια στοιχεία της ανάρτησης (βλ. εικόνα 3.13). Ο σκοπός των ελατηρίων είναι η απορρόφηση της ενέργειας που μεταδίδεται στους τροχούς του οχήματος λόγω των ανωμαλιών του οδοστρώματος. Η ενέργεια αυτή χρησιμοποιείται στη συνέχεια από τα ελατήρια για την επαναφορά του οχήματος στην αρχική του θέση. Τα ελατήρια μπορεί να είναι διαφορετικού σχήματος και υλικού.

Τα βασικά είδη ελατηρίων είναι:

- Ημιελλειπτικά φύλλα σούστας τα οποία απορροφούν τις ανωμαλίες με την κάμψη τους.
- Τα ελικοειδή ελατήρια τα οποία απορροφούν τις ανωμαλίες του δρόμου με την συμπίεσή τους.

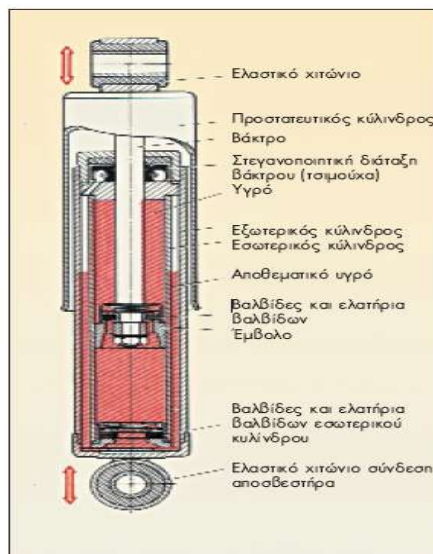

Εικόνα 3.13: Τυπικά ελατήρια σε μια ανάρτηση επιβατικού οχήματος

Αποσβεστήρες κραδασμών

Τα ελατήρια ανάρτησης εξασφαλίζουν ελαστικότητα μεταξύ των τροχών και του αμαξώματος, αλλά το σοβαρό τους μειονέκτημα είναι ότι δημιουργούν ταλαντώσεις που είναι πολύ ενοχλητικές για τους επιβάτες. Για την απόσβεση ακριβώς αυτών των ταλαντώσεων τοποθετούνται μεταξύ των αναρτημένων και μη αναρτημένων μαζών ειδικά εξαρτήματα, οι αποσβεστήρες ταλαντώσεων, γνωστοί και ως αμορτισέρ. Για την απόσβεση των ταλαντώσεων οι περισσότεροι χρησιμοποιούμενοι τύποι αποσβεστήρα σήμερα είναι ο υδραυλικός (εικ 3.14) και αποσβεστήρας γκαζιού-αερίου.

Σε ορισμένα οχήματα υπάρχουν αναρτήσεις με ηλεκτρονικά ρυθμιζόμενους αποσβεστήρες ταλαντώσεων. Με αυτό τον τρόπο ελέγχεται η υδραυλική πίεση στον αποσβεστήρα, με αποτέλεσμα να αλλάζει η σκληρότητα του αποσβεστήρα. Οι συνήθεις επιλογές είναι η κανονική, η αγωνιστική και η αναπαικτική. Όταν ο τροχός συναντήσει κάποιο εμπόδιο τότε ο αποσβεστήρας συμπιέζεται. Όταν ο τροχός κατεβαίνει ο αποσβεστήρας εκτείνεται και επανέρχεται στη φυσική του θέση.

Εικόνα 3.14: Αποσβεστήρας

Αντιστρεπτική ράβδος

Με την αντιστρεπτική ράβδο επιτυγχάνεται η μεταφορά της πίεσης που εξασκείται στον ένα τροχό και στον άλλο με ελαστικό τρόπο. Επίσης, επιτυγχάνεται καλύτερο κράτημα κατά την οδήγηση, εφόσον η ανάρτηση του ενός τροχού υποβοηθείται από την ανάρτηση του άλλου τροχού, που θα παρέμενε αφόρτιστη εάν η αντιστρεπτική ράβδος απουσίαζε από το σύστημα ανάρτησης.

Φθορές - Βλάβες - Συντήρηση

Βλάβη στους αποσβεστήρες κραδασμών

Μία βαθιά βύθιση προς τα κάτω σε περίπτωση αναπήδησης του οχήματος και η αργή επαναφορά του στην προβλεπόμενη θέση υποδηλώνει βλάβη στους αποσβεστήρες ταλαντώσεων. Γενικά, εάν το όχημα αδυνατεί να επανέρχεται στην προβλεπόμενη θέση ακαριαία ή γίνεται πολύ έντονο το πέρασμα του οχήματος από τα διάφορα εμπόδια οι αποσβεστήρες ταλαντώσεων πρέπει να αλλάζονται. Υπάρχουν συσκευές που μπορούν να ελέγχουν την απόδοση των αποσβεστήρων, καταγράφοντας την ταλάντωση του αποσβεστήρα μετά από προκαθορισμένες διεγέρσεις.

Να σημειωθεί πως οι αποσβεστήρες ταλαντώσεων πρέπει να αλλάζονται σε ζευγάρια ανά (δύο μπροστά – δύο πίσω). Δηλαδή, ποτέ δεν πρέπει να αλλάζεται ο ένας πίσω αποσβεστήρας ή ο ένας μπροστά χωρίς την αλλαγή του απέναντί του. Σε περίπτωση αλλαγής μόνο του ενός αποσβεστήρα η ταλάντωση δεν θα αποσβένεται ομαλά, με πιθανόν προβλήματα σταθερότητας.

Το όχημα γέρνει προς μία μεριά

Πιθανότατα να υπάρχει σπασμένο ή αδύνατο ελατήριο, η απώλεια λαδιού σε υδραυλικό σύστημα ανάρτησης. Στην περίπτωση ελατηρίου θα πρέπει να αλλάζονται σε ζευγάρια, όπως έχει αναφερθεί και με τους αποσβεστήρες. Στην περίπτωση υδραυλικού συστήματος επιδιορθώνεται η διαρροή λαδιού.

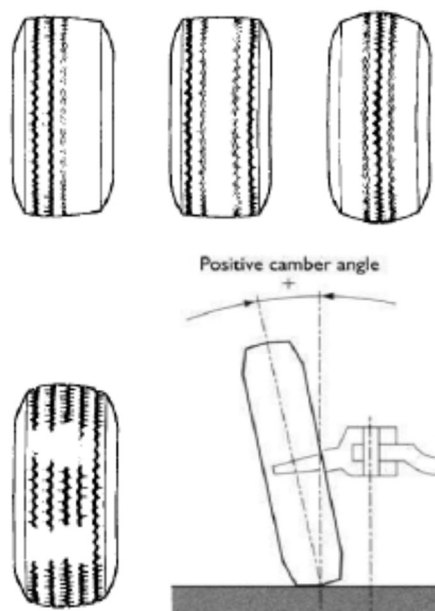
Θόρυβος κατά την οδήγηση του οχήματος

Αν ακούγονται χτυπήματα κατά οδήγηση του οχήματος είναι πιθανόν να υπάρχει βλάβη στους ελαστικούς συνδέσμους της ανάρτησης και είναι απαραίτητη η αλλαγή τους.

Εκτεταμένη φθορά στα ελαστικά του οχήματος

Πιθανόν να υπάρχει λάθος στη γεωμετρία της ανάρτησης. Λόγω κάποιας σύγκρουσης μπορεί να έχει στραβώσει κάποιο εξάρτημα της ανάρτησης και να πρέπει να αλλαχθεί άμεσα. Το μέτρημα του τιμονιού είναι αναγκαίο μετά από τέτοιου είδους ενέργειες.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η παρουσία μεμονωμένων φθαρμένων περιοχών σε όλο το πλάτος του ελαστικού (περίπτωση Δ εικ. 3.15) μπορεί να οφείλεται σε στραβή φλάντζα ή ζάντα, σε κατεστραμμένους αποσβεστήρες κραδασμών, σε εκτεταμένο φρενάρισμα ή μη ζυγοστάθμιση των τροχών. Εκτεταμένη φθορά στην εσωτερική πλευρά του ελαστικού (περίπτωση Α εικ. 3.15) οφείλεται σε λανθασμένη γωνία camber (βλέπε εικ. 3.15). Εκτεταμένη φθορά στην ενδιάμεση περιφέρεια του ελαστικού (εικ. 3.15) δυνατόν να οφείλεται σε υπερβολικό φούσκωμα του ελαστικού. Τέλος, εκτεταμένη φθορά στην εσωτερική και εξωτερική πλευρά του ελαστικού (εικ. 3.15) μπορεί να οφείλεται σε μειωμένη πίεση στα ελαστικά.

Εικόνα 3.15: Φθορές ελαστικών και γωνία camber

3.1.4 Σύστημα πέδησης

Σκοπός του συστήματος πέδησης ή φρένων είναι να επιτρέπει στον οδηγό να μειώνει προοδευτικά την ταχύτητα του οχήματός του, να το σταματά εντελώς όταν αυτό κινείται, ή να το αποτρέπει από αυτόματη και ανεπιθύμητη εκκίνηση όταν είναι σταματημένο, ανεξάρτητα από την κλίση του δρόμου. Η λειτουργία του συστήματος πέδησης βασίζεται στην τριβή και επιτυγχάνεται με δύο τρόπους:

- Τη χρήση του ποδόφρενου
- Τη χρήση του χειρόφρενου

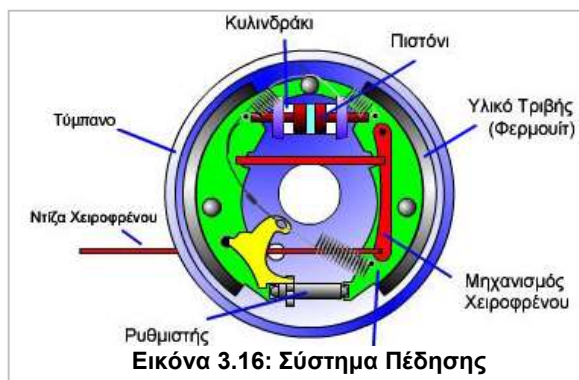
Το χειρόφρενο χρησιμεύει μόνο για την εξασφάλιση ακινησίας ενόσω αυτό είναι σε στάση ή είναι σταθμευμένο και δεν είναι ικανό να ακινητοποιήσει το όχημα όταν αυτό κινείται με σχετικά μεγάλη ταχύτητα.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου αυτού γίνεται ανάλυση του υδραυλικού συστήματος πέδησης, του βοηθητικού συστήματος πέδησης, του Αντικλειδωτικού Συστήματος Φρένων (ABS), του Ηλεκτρονικού Προγράμματος Ευστάθειας (ESP) και τέλος γίνεται αναφορά σε βλάβες του συστήματος πέδησης.

(α) Υδραυλικό σύστημα πέδησης

Τα κύρια μέρη του υδραυλικού συστήματος πέδησης είναι:

- Το πεντάλ φρένων
- Το σερβόφρενο
- Κεντρική αντλία πίεσης υγρών φρένων
- Αντλίες πίεσης των τροχών
- Κατανεμητής πίεσης
- Τα δισκόφρενα με τους δίσκους και οι σιαγόνες με τα τύμπανα (Κάθε τροχός περιλαμβάνει ένα σύστημα με δύο δισκόφρενα και ένα δίσκο ή δύο σιαγόνες και ένα τύμπανο)

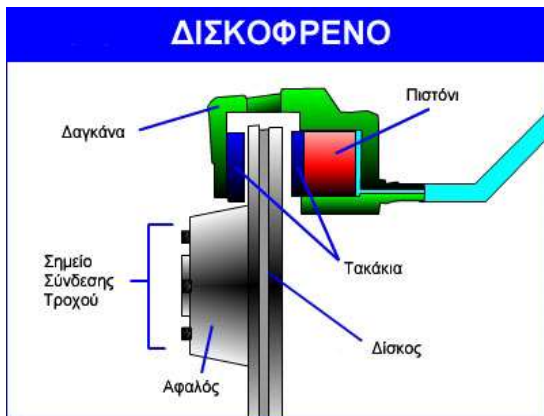

Όλα τα οχήματα πλέον χρησιμοποιούν υδραυλικά φρένα.

Η δύναμη που ασκεί ο οδηγός στο πεντάλ φρένων μεταφέρεται στα δισκόφρενα ή στις σιαγόνες μέσω ενός υδραυλικού συστήματος. Η πίεση που δημιουργείται στο σύστημα, ασφαλώς πρέπει να είναι ικανή να δημιουργεί την απαραίτητη δύναμη για το φρενάρισμα του οχήματος.

Κατά τη διαδικασία φρεναρίσματος το περισσότερο βάρος μεταφέρεται στους εμπρόσθιους τροχούς. Για το λόγο αυτό, περισσότερη έμφαση δίνεται στο φρενάρισμα των εμπρόσθιων τροχών. Επίσης, για την αποφυγή το ενδεχόμενου να κλειδώσουν οι πίσω τροχοί κατά το φρενάρισμα, με αποτέλεσμα την ολίσθηση του οχήματος, μερικά υδραυλικά συστήματα διαθέτουν βαλβίδες εκτόνωσης για τη μείωση της υδραυλικής πίεσης στους πίσω τροχούς.

Τα υδραυλικά συστήματα φρένων, αν και είναι πολύ αποτελεσματικά, έχουν το εξής σοβαρό μειονέκτημα: αν παρουσιαστεί διαρροή του υγρού σε οποιοδήποτε σημείο των σωληνώσεων ή των κυλινδρών, τότε αχρηστεύεται ολόκληρο το σύστημα των φρένων και το όχημα παύει να έχει πέδηση (εκτός από το χειρόφρενο). Για να αντιμετωπίσουν το μειονέκτημα αυτό, οι κατασκευαστές χρησιμοποιούν δύο ανεξάρτητα κυκλώματα φρένων με μία δίδυμη κεντρική αντλία φρένων. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται ανεξαρτητοποίηση των δύο κυκλωμάτων και έτσι πιθανή βλάβη στο ένα υδραυλικό κύκλωμα δεν επηρεάζει το άλλο.

Ο οδηγός πατά το πεντάλ και το υγρό έρχεται με πίεση από την κεντρική αντλία πίσω από τα έμβολα που βρίσκονται μέσα στην δαγκάνα, πιέζοντας τα τακάκια. Τα τακάκια εφαρμόζουν πάνω στη δισκόπλακα και μέσω της τριβής την «φρενάρουν», φρενάροντας έτσι και τον τροχό πάνω στον οποίο βρίσκεται η δισκόπλακα.

(β) Βοηθητικό σύστημα πέδησης

Το φρενάρισμα του οχήματος εξαρτάται, κατά πολύ, από τη δύναμη που εξασκεί ο οδηγός στο πεντάλ του φρένου. Για να μεγαλώσει η δύναμη αυτή και να γίνει πιο άνετη η οδήγηση επινοήθηκαν μηχανισμοί μέσω τους οποίους μία πρόσθετη δύναμη αυξάνει την πίεση που ασκείται στο υδραυλικό κύκλωμα των φρένων με αποτέλεσμα το όχημα να φρενάρει καλύτερα.

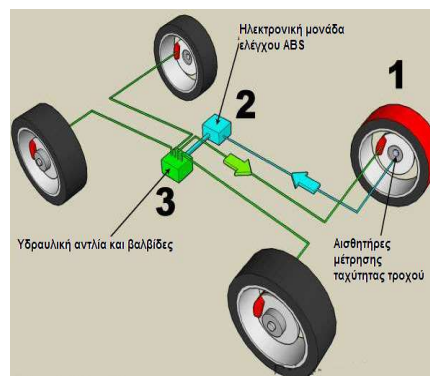
Οι βοηθητικοί μηχανισμοί του συστήματος πέδησης ονομάζονται *σερβόφρενα* και ανήκουν στο σύστημα φρένων. Οι δύο βασικές κατηγορίες σερβόφρενων είναι:

- Σερβόφρενα υποπίεσης
- Σερβόφρενα σταθερής υποπίεσης με αντλία κενού

(γ) Αντικλειδωτικό σύστημα φρένων - ABS

Σήμερα, τα σύγχρονα οχήματα είναι σχεδόν όλα πλέον εξοπλισμένα με το Αντικλειδωτικό Σύστημα Φρένων, γνωστό ως ABS (Antilock Braking System). Ο λόγος για τον οποίο κρίθηκε αναγκαίο να δημιουργηθεί το ABS είναι η αποφυγή του κλειδώματος ενός ή περισσοτέρων τροχών του οχήματος κατά τη διαδικασία του φρεναρίσματος. Σε οχήματα που δεν διαθέτουν ABS, στην περίπτωση απότομου φρεναρίσματος ένας ή περισσότεροι τροχοί του οχήματος δύναται να κλειδώσουν (μπλοκάρουν) με αποτέλεσμα:

- Οι τροχοί να ολισθαίνουν κατά 100% με αποτέλεσμα η δύναμη τριβής που εμφανίζεται μεταξύ του τροχού και του οδοστρώματος να είναι μικρότερη από εκείνη που εμφανίζεται σε τροχό που κυλάει με αποτέλεσμα η απόσταση πέδησης να αυξάνει.
- Λόγω της ολίσθησης των τροχών η πλάγια ευστάθεια εξαλείφεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου από τον οδηγό, αφού το όχημα δεν μπορεί να κατευθυνθεί με το τιμόνι. Παράλληλα, η φθορά των ελαστικών είναι αυξημένη.

Εικόνα 3.18: Σύστημα φρένων ABS

Τα κύρια μέρη του συστήματος ABS είναι τα εξής:

- Οι αισθητήρες μέτρησης της ταχύτητας του κάθε τροχού
- Η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου
- Το υδραυλικό συγκρότημα του ABS

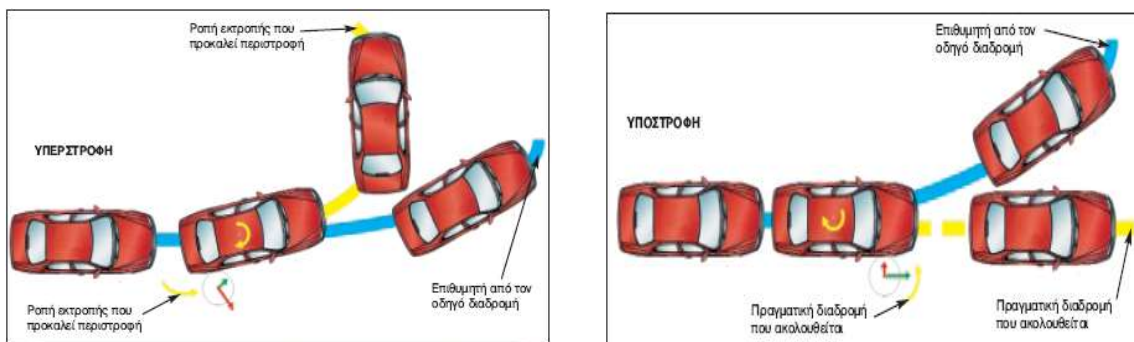
Λειτουργία ABS

Κατά τη διάρκεια της κίνησης του οχήματος οι αισθητήρες μέτρησης ταχύτητας παίρνουν μετρήσεις των στροφών του κάθε τροχού και στέλνουν σήματα στην ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου του ABS, η

οποία επεξεργάζεται τα στοιχεία αυτά και μπορεί να αναγνωρίσει εάν κάποιος τροχός πιθανότατα θα μπλοκάρει, και ενεργοποιεί τις ηλεκτρομαγνητικές βαλβίδες των αντίστοιχων υδραυλικών κυκλωμάτων των τροχών έτσι ώστε να εξασφαλιστεί φρενάρισμα χωρίς μπλοκάρισμα των τροχών. Συνήθως ο κάθε τροχός ελέγχεται από μια ηλεκτρομαγνητική βαλβίδα. Η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου μπορεί να ρυθμίζει τη βαλβίδα σε τρεις θέσεις. Μέσω των τριών λειτουργιών των ηλεκτρομαγνητικών βαλβίδων η ηλεκτρονική μονάδα του ABS επιτυγχάνει φρενάρισμα χωρίς το μπλοκάρισμα κάποιου τροχού, με την ανεξάρτητη μεταβολή της πίεσης του υγρού φρένων στο έμβολο του κάθε τροχού. Έτσι αποφεύγεται το μπλοκάρισμα του τροχού και η ολίσθηση που θα επιφέρει μείωση της δύναμης τριβής.

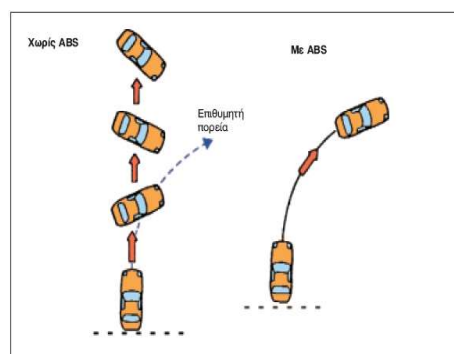
Χρησιμότητα του ABS

Για καλύτερη κατανόηση της χρησιμότητας του συστήματος ABS, παρουσιάζονται δύο παραδείγματα εκτροπής των οχημάτων που δεν διαθέτουν ABS (εικόνα 3.19). Τα οχήματα ενώ κινούνται σε ανοικτή στροφή ξεφεύγουν από την επιθυμητή τους πορεία λόγω ολίσθησης. Θεωρούμε ότι ο οδηγός κάνει χρήση των φρένων του οχήματος του και υποπίπτει, στην πρώτη περίπτωση σε υπερστροφή και στη δεύτερη σε υποστροφή. Με το σύστημα ABS, η εκτροπή θα μπορούσε να αποφευχθεί. Στα περισσότερα σύγχρονα οχήματα, το σύστημα ABS είναι συνδεδεμένο με το πρόγραμμα ηλεκτρονικής ευστάθειας γνωστό ως ESP (Electronic Stability Program – Ηλεκτρονικό Σύστημα Ευστάθειας), για το οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στο Μέρος 4 του παρόντος εγχειριδίου.

Εικόνα 3.19: Υπερστροφή και υποστροφή

Στην εικόνα 3.20 φαίνεται η χρησιμότητα των φρένων ABS στην περίπτωση φρεναρίσματος πάνω σε στροφή. Στο πρώτο σχεδιάγραμμα αριστερά το όχημα δεν διαθέτει ABS. Σε απότομο φρενάρισμα εντός της στροφής το όχημα ολισθαίνει και εκτροχιάζεται. Με το σύστημα ABS μειώνεται η πιθανότητα ολίσθησης και εκτροχιασμού του οχήματος και αυξάνονται οι πιθανότητες το όχημα παραμένει εντός της πορείας του.

Εικόνα 3.20: Χρησιμότητα φρένων ABS

(δ) Ηλεκτρονικό πρόγραμμα ευστάθειας (Electronic Stability Programme - ESP)

Για να υπάρχει το ESP σε ένα όχημα βασική προϋπόθεση είναι ότι το όχημα πρέπει να διαθέτει σύστημα ABS. Η ανάγκη για διατήρηση της ευστάθειας του οχήματος με την αποφυγή της εκτροπής του λόγω ολίσθησης των τροχών του σε περιπτώσεις όπως η απότομη επιτάχυνση, η είσοδος σε στροφή με μεγάλη ταχύτητα κ.λπ., οδήγησε στη δημιουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ευστάθειας ESP.

Η αρχή λειτουργίας του ESP στηρίζεται στη σύγκριση της επιθυμητής γραμμής διαδρομής του οχήματος από τον οδηγό με την πραγματική γραμμή διαδρομής του οχήματος. Σε περίπτωση απόκλισης των γραμμών διαδρομής το ESP ενεργεί ανάλογα με την επιτάχυνση ή επιβράδυνση κάποιου τροχού (μέσω της πίεσης υγρών φρένων), αν πρέπει η όχη να μειωθεί η ροπή του κινητήρα και τέλος εάν πρέπει να επέμβει η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου του αυτόματου κιβωτίου (σε περίπτωση αυτόματου κιβωτίου) για αλλαγή της σχέσης μετάδοσης του κιβωτίου. Η ενεργοποίηση του ESP μπορεί να παρατηρηθεί σε περιπτώσεις υπερστροφής ή υποστροφής του οχήματος.

Γενικά, το ηλεκτρονικό σύστημα ευστάθειας:

- Συμβάλλει στη διατήρηση της σταθερότητας του οχήματος.
- Κατανέμει με βέλτιστο τρόπο την ροπή στους τροχούς.
- Μειώνει τις προσπάθειες του οδηγού για να διατηρήσει τον έλεγχο του οχήματος.

Το ηλεκτρονικό σύστημα ευστάθειας χρησιμοποιεί το αντικλειδωτικό σύστημα φρένων σε συνεργασία με τους πιο κάτω αισθητήρες:

- Τον αισθητήρα γωνίας περιστροφής του τιμονιού, ο οποίος βρίσκεται στην κολώνα του τιμονιού και είναι υπεύθυνος για την μέτρηση της γωνίας περιστροφής του τιμονιού.
- Τον αισθητήρα πλευρικής επιτάχυνσης, ο οποίος βρίσκεται στην κολώνα του τιμονιού και είναι υπεύθυνος για την μέτρηση της πλευρικής επιτάχυνσης των τροχών.
- Τον αισθητήρα διαμήκους επιτάχυνσης, ο οποίος παρατηρείται στα οχήματα με κίνηση στους τέσσερις τροχούς, όπου μπορεί να παρατηρηθεί διαφορετική πρόσφυση στους μπροστά με τους πίσω τροχούς. Ο αισθητήρας αυτός βρίσκεται στο αμάξωμα.
- Τον αισθητήρα ροπής εκτροπής, ο οποίος βρίσκεται στην κολώνα του τιμονιού και είναι υπεύθυνος για την μέτρηση ύπαρξης πιθανής εκτροπής του οχήματος σε σχέση με τον κάθετο άξονά του.

(ε) Παράγοντες που επηρεάζουν την επιβράδυνση

Εκτός από το σύστημα πέδησης που διαθέτει ένα όχημα υπάρχει και μια σειρά από άλλους παράγοντες που επηρεάζουν την επιβράδυνση και την πλήρη ακινητοποίηση ενός οχήματος, για τους οποίους ο οδηγός θα πρέπει να είναι ενήμερος. Συγκεκριμένα, οι παράγοντες αυτοί είναι οι εξής:

- Η κατάσταση και η πίεση των ελαστικών

Σημαντικό ρόλο έχουν τα ελαστικά του οχήματος, δηλαδή να είναι σε καλή κατάσταση, να έχουν την προβλεπόμενη από τον κατασκευαστή πίεση αέρα και να είναι τα κατάλληλα για το τύπο του οχήματος.

- Το οδόστρωμα

Η κατάσταση του οδοστρώματος λόγω καιρικών συνθηκών (βροχής, παγετού) ή και λόγω άλλων παραγόντων (χαλίκια, άμμος, κ.λπ.) μειώνει τον συντελεστή τριβής μεταξύ ελαστικού και οδοστρώματος δυσχεραίνοντας την επιβράδυνση του οχήματος με αποτέλεσμα να προκαλέσει αύξηση της απόστασης φρεναρίσματος, ολίσθηση και εκτροπή του οχήματος από την πορεία του.

- Συντελεστής τριβής

Ο συντελεστής τριβής εξαρτάται άμεσα από το υλικό και την κατάσταση των τριβομένων επιφανειών πέδησης. Είναι επομένως πολύ σημαντικό να γίνεται τακτικός έλεγχος και συντήρηση των συστημάτων από εξειδικευμένο προσωπικό καθώς και χρησιμοποίηση ανταλλακτικών των οποίων η ποιότητά τους πιστοποιείται.

(στ) Φθορές – Βλάβες - Συντήρηση

Η καλή λειτουργία του συστήματος πέδησης έχει μεγάλη σημασία και ο οδηγός πρέπει να την παρακολουθεί συνεχώς. Για κάθε παρέκκλιση από τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας πρέπει να

απευθύνεστε αμέσως στους ειδικούς. Πιο κάτω γίνεται αναφορά σε περιπτώσεις βλάβης στα υδραυλικά φρένα με σιαγόνες και τύμπανο και στα δισκόφρενα με το δίσκο.

- Το πεντάλ των φρένων, ενώ πιέζεται, κατεβαίνει (υποχωρεί) ελεύθερα μέχρι το δάπεδο
Αυτό μπορεί να οφείλεται σε μεγάλο κενό διάστημα ανάμεσα στο τύμπανο και τις σιαγόνες ή σε βλάβη κάπου στο σύστημα που οδηγεί σε απώλεια υγρών.
- Το πεντάλ των φρένων δεν έχει ελεύθερη διαδρομή, είναι δηλαδή «σκληρό» πριν αρχίσει να μεταδίδει πίεση στον κεντρικό κύλινδρο
Είναι πιθανό να μην υπάρχει ελεύθερη διαδρομή πλήρους επιστροφής του εμβόλου του κεντρικού κυλίνδρου και, επομένως, παρουσιάζεται τριβή ανάμεσα στις σιαγόνες και το τύμπανο (ή τα δισκόφρενα και τους δίσκους), με αποτέλεσμα την υπερθέρμανση και τη φθορά του υλικού τριβής.
- Το πεντάλ των φρένων παρουσιάζει μεγάλη ελαστικότητα όταν το πιέζουμε
Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει αέρας στο σύστημα των φρένων και χρειάζεται οπωσδήποτε εξαέρωση.
- Το πεντάλ των φρένων απαιτεί ασυνήθιστα μεγάλη δύναμη για το φρενάρισμα
Αυτό σημαίνει ή ότι οι επενδύσεις τριβής έχουν βραχεί από νερό ή λάδια ή ότι υπάρχει υπερβολικό διάκενο ανάμεσα στις σιαγόνες και το τύμπανο ή ότι υπερθερμάνθηκαν τα σημεία τριβής.
- Τα φρένα σφηνώνουν («μαγκώνουν»)
Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε σε κακή ρύθμιση του πεντάλ και του διάκενου ανάμεσα στις σιαγόνες και το τύμπανο (όταν δεν υπάρχει αυτόματη διάταξη ρύθμισης του διακένου,) είτε σε απόφραξη (φραξίμο) του σωληνίσκου, που οδηγεί στο σφηνωμένο φρένο, είτε σε κόλλημα του κυαθίου μέσα στον κύλινδρο είτε σε σπάσιμο ή χαλάρωση του ελατηρίου επαναφοράς είτε, τέλος, σε πολύ φθαρμένα ρουλεμάν του τροχού.
- Τα φρένα όταν ενεργοποιούνται κάνουν θόρυβο
Ο θόρυβος μπορεί να οφείλεται είτε σε υπερβολική φθορά των επενδύσεων τριβής, είτε σε παραμόρφωση των σιαγόνων είτε σε ανομοιόμορφη φθορά του τυμπάνου ή των δίσκων είτε, τέλος, σε χαλάρωση του δίσκου στήριξης των φρένων.
- Τρέμουλο στο πεντάλ
Αυτό μπορεί να οφείλεται σε παραμόρφωση του σχήματος των δίσκων.
- Το πεντάλ των φρένων κατεβαίνει μέχρι το δάπεδο, χωρίς φρενάρισμα. Τα αίτια είναι:
 - Κάποιο έμβολο είναι αντικανονικά τοποθετημένο μέσα στον κύλιντρό του.
 - Διαρροή ανάμεσα στον κύλινδρο και το έμβολο σε κάποιο άλλο σημείο του δίχαλου («δαγκάνας»).
 - Είσοδος αέρα μέσα στους κύλινδρους.
- Το πεντάλ των φρένων κάνει υπερβολικά μεγάλη διαδρομή για το φρενάρισμα. Τα αίτια είναι:
 - Υπερβολική φθορά είτε της επένδυσης τριβής των τακακιών είτε του δίσκου
 - Διαρροές υγρού από τους κυλίνδρους της δαγκάνας
 - Φθορά την κεντρικής αντλίας φρένων
- Το όχημα, κατά το φρενάρισμα εκτρέπεται («τραβάει») προς τη μια πλευρά. Τα αίτια είναι:
 - Άνιση φθορά του υλικού τριβής των τακακιών
 - Τα τακάκια στη μία πλευρά τους είναι διαφορετικού τύπου
 - Κάποιο έμβολο σφηνώνεται («μαγκώνει») ή παγώνει μέσα στον κύλιντρό του
 - Κάποιο τακάκι διαποτίζεται με λάδι
 - Κάποιος ελαστικός σωλήνας («μαρκούτσι») έχει υποστεί διόγκωση και εμποδίζει τα υγρά να επιστρέψουν ελεύθερα προς την κεντρική αντλία φρένων

Συντήρηση

- Η συντήρηση του υδραυλικού συστήματος φρένων απαιτεί σχολαστική καθαριότητα.
- Η στάθμη του υγρού στη δεξαμενή υγρών των φρένων πρέπει να ελέγχεται τακτικά.
- Οι σωληνώσεις, τα μαρκούτζια και οι υδραυλικοί κύλινδροι (κεντρικός και τροχών) πρέπει να επιθεωρούνται τακτικά για πιθανές διαρροές υγρού.
- Το υγρό των φρένων πρέπει να αλλάζεται σε καθορισμένα από τον κατασκευαστή χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε δύο χρόνια). Το υγρό που θα τοποθετηθεί στο σύστημα πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.
- Οι δίσκοι πρέπει να αλλάζονται όταν το πάχος τους μειωθεί πέραν του καθορισμένου από τον κατασκευαστή πάχους ή έχει αλλοιωθεί η επιφάνειά τους σε βαθμό που να δυσχεραίνει την πέδηση.
- Τα τύμπανα πρέπει να αντικαθίστανται όταν η ποιότητα της επιφάνειάς τους έχει υποβαθμιστεί σε βαθμό που να δυσχεραίνει την πέδηση.
- Όλα τα εξαρτήματα του συστήματος πρέπει να επιθεωρούνται με προσοχή κατά τα διαστήματα της συντήρησης από εξειδικευμένο προσωπικό.
- Τα ανταλλακτικά που δύναται να χρησιμοποιηθούν κατά την συντήρηση ή επιδιόρθωση του συστήματος πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

Υγρά φρένων

Για τα υδραυλικά συστήματα πέδησης χρησιμοποιούνται υγρά, τα οποία έχουν ως βάση τη γλυκόλη με χαμηλό σημείο πήξης, υψηλό σημείο ζέσης και με τελείως ουδέτερη αντίδραση προς το σίδηρο και το ελαστικό. Τέτοια υγρά φρένων με συγκεκριμένες προδιαγραφές είναι τα DOT 4. Τα υγρά DOT 4 τυγχάνουν ευρείας εφαρμογής και πλεονεκτούν έναντι του παλαιότερου τύπου DOT 3, λόγω του ότι έχουν μεγαλύτερη ρευστότητα σε πολύ χαμηλή θερμοκρασία (-50°C) και σημείο ζέσης (230°C). Πιο πρόσφατα έχουν κυκλοφορήσει τα Super DOT 5 με ακόμη περισσότερη αντοχή σε υψηλότερες θερμοκρασίες και με ικανότητα απορρόφησης ελάχιστων ποσών υγρασίας.

Τα υγρά των φρένων πρέπει να έχουν τη μικρότερη δυνατή συμπιεστότητα και να είναι ελάχιστα υγροσκοπικά, δηλαδή να μπορούν να απορροφούν πολύ ελάχιστη ποσότητα υγρασίας-νερού, και γενικά να διατηρούν τα χαρακτηριστικά τους τόσο σε υψηλές όσο και σε χαμηλές θερμοκρασίες. Στην περίπτωση που το υγρό των φρένων απορροφήσει υγρασία, αυτή μπορεί να ατμοποιηθεί στα σημεία των κυλίνδρων των τροχών και να παρουσιάσει υψηλή συμπιεστότητα, δηλαδή ως να έχουμε αέρα στο υδραυλικό κύκλωμα. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα η πέδηση να γίνει αναποτελεσματική και η απόσταση φρεναρίσματος να αυξηθεί υπερβολικά. Τα υγρά των φρένων πρέπει να ελέγχονται για ποσοστό υγρασίας και εάν αυτό είναι άνω του 4%, τότε πρέπει να αντικαθίστανται.

Τα υγρά φρένων δεν πρέπει για κανένα λόγο να αναμιγνύονται με ορυκτά λάδια (πετρέλαια, λιπαντέλαια, παραφίνες, κ.λπ.) γιατί προσβάλλονται (φθείρονται) τα ελαστικά κυάθια των κυλίνδρων. Καλό είναι να αποφεύγεται η ανάμιξη υγρών φρένων διαφόρων εργοστασίων, γιατί ο κάθε κατασκευαστής ίσως χρησιμοποιεί για την παρασκευή τους διαφορετικά χημικά συστατικά και θα είναι άγνωστη η αντίδραση από τη μεταξύ τους ανάμιξη.

3.1.5 Σύστημα κλιματισμού

Σκοπός του συστήματος κλιματισμού είναι ο έλεγχος της θερμοκρασίας, της σχετικής υγρασίας και του αερισμού στο εσωτερικό του οχήματος. Ο συνδυασμός των ανεξάρτητων συστημάτων θέρμανσης και ψύξης του οχήματος αποτελεί το σύστημα κλιματισμού.

Η θέρμανση του εισερχόμενου αέρα επιτυγχάνεται μέσω του κλειστού συστήματος θέρμανσης. Το θερμαντικό στοιχείο είναι ένας εναλλάκτης νερού-αέρα ο οποίος τοποθετείται στο εσωτερικό της κονσόλας του οχήματος. Το υγρό που χρησιμοποιείται για την παραγωγή θερμότητας από τον κινητήρα κυκλοφορεί, εξαναγκαζόμενο από την αντλία νερού, στο εσωτερικό του εναλλάκτη θερμότητας μέσω του οποίου ο επιτυγχάνεται θέρμανση του αέρα που εισέρχεται στο εσωτερικό του οχήματος. Η θερμοκρασία του θερμαντικού υγρού ελέγχεται μέσω του θερμοστάτη.

Η ψύξη του αέρα επιτυγχάνεται μέσω του κλειστού συστήματος ψύξης (air condition). Το κλειστό σύστημα ψύξης αποτελείται από τα ακόλουθα:

- Συμπιεστής
- Συμπυκνωτής
- Αφυγραντήρας
- Βαλβίδα εκτόνωσης
- Εξατμιστής

Το air condition λειτουργεί στο μέγιστο της ψυκτικής του ικανότητας συνεχόμενα κατά την λειτουργία του. Η μόνη δυνατή ρύθμιση είναι η μεταβολή των στροφών του ανεμιστήρα που ωθεί τον αέρα στο εσωτερικό του οχήματος.

Στο αυτόματο σύστημα κλιματισμού όλες οι λειτουργικές παράμετροι όπως η ταχύτητα του ανεμιστήρα, η θέση των κλαπέτων, η ρύθμιση του συμπιεστή κτλ γίνονται αυτόματα μετά την επιλογή της επιθυμητής θερμοκρασίας στο εσωτερικό του οχήματος από τον οδηγό.

Το τελευταίο στάδιο εξέλιξης αποτελεί ο ηλεκτρονικά ελεγχόμενος κλιματισμός (Climatronic). Το σύστημα αυτό αποτελείται από αισθητήρες, ενεργοποιητές και την ηλεκτρική μονάδα ελέγχου. Τα συστήματα θέρμανσης και ψύξης του οχήματος ελέγχονται ηλεκτρονικά, με σκοπό την επίτευξη της επιλεχθείσας θερμοκρασίας στο εσωτερικό του οχήματος από τον οδηγό. Σε περίπτωση σφάλματος καταχωρείται κωδικός σφάλματος στη μνήμη της ηλεκτρονικής μονάδας, ο οποίος μπορεί να διαβαστεί με τη χρήση διαγνωστικής συσκευής.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του συστήματος κλιματισμού

Ο κλιματισμός μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερη άνεση στον οδηγό, εφόσον επιτυγχάνεται ακριβώς η επιλεχθείσα θερμοκρασία στο συντομότερο δυνατό διάστημα και διατηρείται συνέχεια μέχρι την αλλαγή της. Αυτό επίσης συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενέργειας, εφόσον οι μηχανισμοί λειτουργούν όσο χρειάζονται. Από την άλλη πλευρά, το κόστος συντήρησης και επιδιόρθωσης αυξάνει ραγδαία λόγω της πολυπλοκότητας του συστήματος. Το air condition δεν προσφέρει στον οδηγό την άνεση που προσφέρει το climatronic, και ούτε επιτυγχάνει τη βέλτιστη εξοικονόμηση ενέργειας. Η απλότητά του όμως μειώνει το κόστος συντήρησης και επιδιόρθωσης σημαντικά.

Κεφάλαιο 3.2: Χαρακτηριστικά του συστήματος μετάδοσης της κίνησης για τη βελτιστοποίηση της χρήσης του

Στο κεφάλαιο 3.2 παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Οι καμπύλες ροπής, ισχύος και ειδικής κατανάλωσης του κινητήρα.
- Η περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου.
- Το διάγραμμα επικάλυψης των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου ταχυτήτων.
- Ο καλύτερος συνδυασμός ταχύτητας και των σχέσεων του κιβωτίου ταχυτήτων.

3.2.1 Καμπύλες ροπής, ισχύος και ειδικής κατανάλωσης κινητήρα

(α) Ροπή

Ροπή (torque) είναι η δύναμη που προσπαθεί να περιστρέψει ένα αντικείμενο. Για να βρούμε το μέγεθος της ροπής πολλαπλασιάζουμε τη δύναμη επί την απόσταση από το σημείο που εξασκείται η δύναμη μέχρι το σημείο περιστροφής του αντικειμένου. Έτσι έχουμε την εξής εξίσωση:

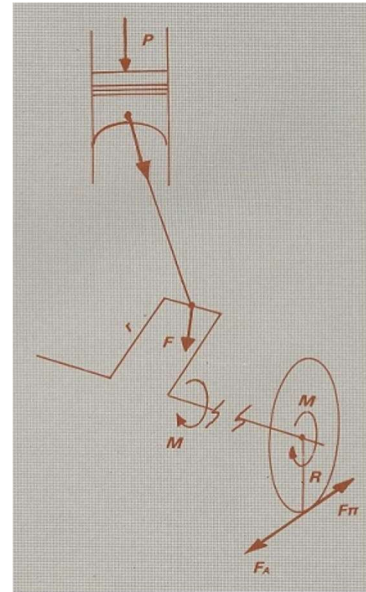
Ροπή = Δύναμη Χ Απόσταση ή Δύναμη = Ροπή / Απόσταση

Η ροπή εκφράζεται σε νιουτόμετρα (Nm) όπου N=Newton και m=meters στο Διεθνές σύστημα SI.

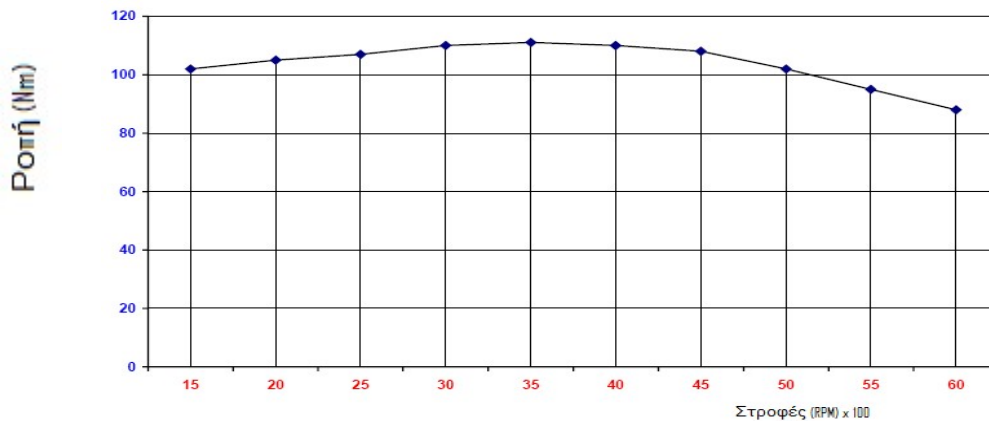
Λόγω της εκτόνωσης των καυσαερίων δημιουργείται η δύναμη P η οποία σπρώχνει το έμβολο προς τα κάτω και μέσω του διωστήρα καταλήγει στο κομβίο του στροφαλοφόρου άξονα και δημιουργεί σ' αυτόν την ροπή M (βλέπε εικόνα 3.21).

Με τη σειρά της, η ροπή αυτή μεταφέρεται στους τροχούς και τα ελαστικά του κινητήριου άξονα του οχήματος μέσω του κιβωτίου ταχυτήτων και του διαφορικού. Η ροπή αποτελεί ένα πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό της λειτουργίας του κινητήρα.

Η ροπή σε ένα όχημα είναι άμεσα συνυφασμένη με τις στροφές λειτουργίας του κινητήρα. Η εικόνα 3.22 δείχνει την τυπική καμπύλη ροπής και τη σχέση μεταξύ Ροπής και Στροφών. Παρατηρούμε ότι η ροπή αυξάνεται όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών, όμως μέχρι ενός σημείου που είναι η μέγιστη τιμή. Στη συνέχεια, παρόλο που οι στροφές του κινητήρα αυξάνονται η ροπή έχει πτωτική τάση. Στο πιο κάτω συγκεκριμένο παράδειγμα, η μέγιστη τιμή ροπής επιτυγχάνεται στις 3500 στροφές ανά λεπτό (σ.α.λ., RPM). Με την περαιτέρω αύξηση των στροφών η ροπή μειώνεται.

Εικόνα 3.21: Δημιουργία της ροπής στο στροφαλοφόρο άξονα

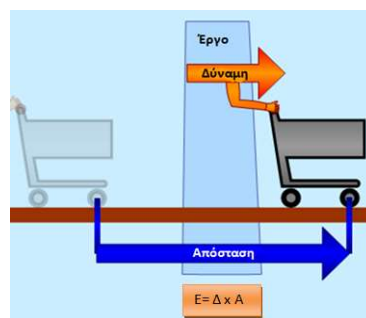
Εικόνα 3.22: Σχέση ροπής και στροφών

(β) Έργο

Το έργο ορίζεται ως η μεταφορά ενέργειας από ένα σύστημα σε ένα άλλο, όπως για παράδειγμα το σπρώξιμο ενός τρόλεϊ. Το έργο δεν σχετίζεται άμεσα με τη λειτουργία οχήματος. Μαθηματικά, το έργο ισούται με το γινόμενο του μέτρου της δύναμης επί το μέτρο της μετατόπισης νοουμένου πως η μετατόπιση είναι παράλληλη προς την φορά της δύναμης. Μονάδα μέτρησης είναι το *Joule*.

Ροπή και έργο

Αν και οι μονάδες μέτρησης τόσο της ροπής όσο και του έργου προκύπτουν από το αποτέλεσμα της δύναμης και της απόστασης, εντούτοις η ροπή και το έργο είναι δύο διαφορετικές έννοιες. Η ροπή είναι η δύναμη που δύναται να προκαλέσει περιστροφή και όχι μετατόπιση του αντικειμένου. Αντίθετα στο έργο η δύναμη προκαλεί μετατόπιση του αντικειμένου.

ΤΟΥ

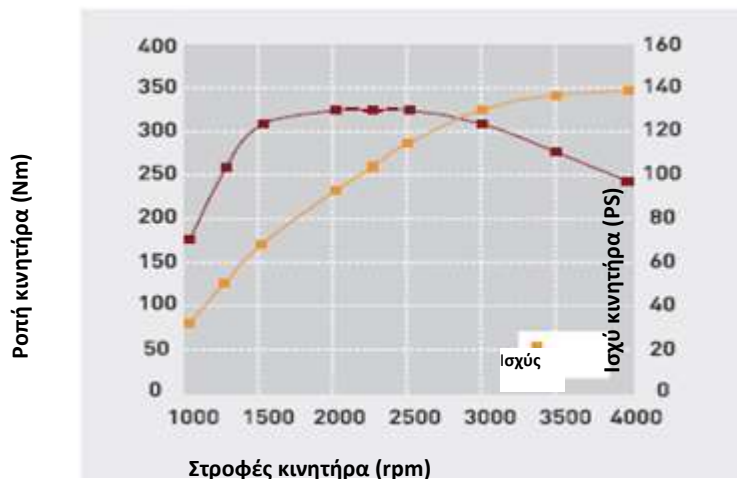
Εικόνα 3.23: Έννοια του έργου

(γ) Ισχύς ενός κινητήρα

Το ζητούμενο ενός οχήματος είναι να μπορεί να επιταχύνει και να διατηρεί την ταχύτητά του κάτω από όλες τις συνθήκες. Η Ισχύς είναι η ποσότητα του Έργου που παράγεται σε συγκεκριμένο χρόνο.

Η ισχύς δίνεται σε PS, HP και KW. Τα σύμβολα PS και HP προκύπτουν από το ακρωνύμιο της λέξης ιπποδύναμη στα Γερμανικά και Αγγλικά (horsepower) αντίστοιχα και στην καθομιλουμένη χρησιμοποιείται ο όρος «ίππου». Η επίσημη μονάδα μέτρησης στο Διεθνές Σύστημα SI σήμερα είναι το KW (κιλοβάτ). Περίπου 1 hp ισούται με 0.75 KW.

Για το μέγεθος της ισχύος (παραγωγή ενέργειας στη μονάδα του χρόνου) θεωρούμε πως ένας κινητήρας σε συγκεκριμένες στροφές παράγει πάντα την ίδια ισχύ [π.χ στις 3.200 σ.α.λ. αποδίδει 90 KW (120 ίππους)]. Η εικόνα 3.24 παρουσιάζει με σκούρο χρώμα την καμπύλη της ροπής και με ανοικτότερο χρώμα την καμπύλη ισχύος σε συνάρτηση με τις στροφές. Ο συγκεκριμένος κινητήρας εξασφαλίζει μέγιστη ισχύ 104 KW (140 ίππων) στις 4000 σ.α.λ. Η ισχύς εμφανίζεται στη δεξιά πλευρά του διαγράμματος και οι στροφές του κινητήρα στο κάτω μέρος.

Εικόνα 3.24: Σχέση ροπής και ισχύς με στροφές του κινητήρα

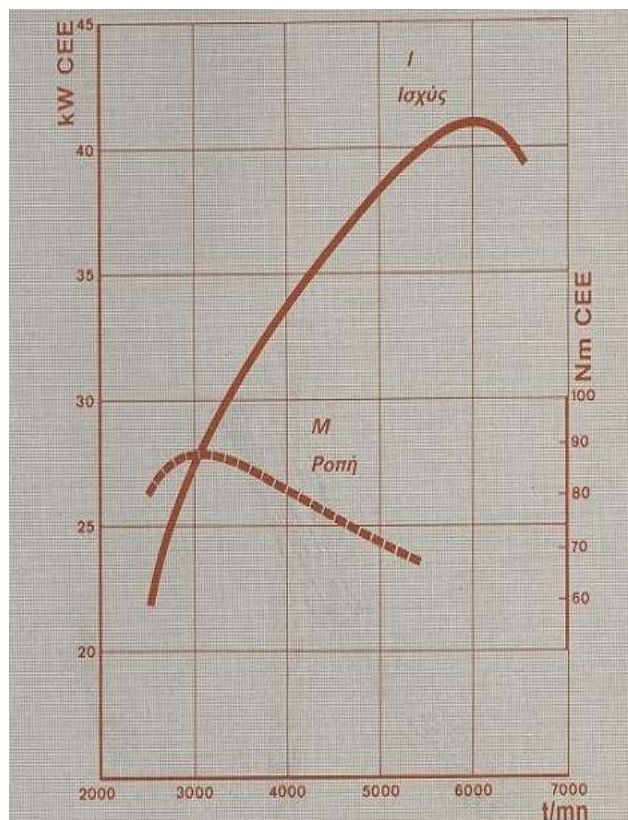
Η ισχύς ενός κινητήρα είναι αυτό που καθορίζει το πόσο γρήγορα μπορεί να εκτελεστεί ένα συγκεκριμένο έργο. Μεγάλη ισχύς κινητήρα σημαίνει ότι το όχημα μπορεί να παράγει σημαντικό έργο και σε λιγότερο χρόνο. Έτσι για παράδειγμα, ένα όχημα με μεγάλη ισχύ κινητήρα μπορεί να διανύσει ένα ανηφορικό δρόμο 2 χιλιομέτρων με 4 επιβάτες, με μεγαλύτερη ταχύτητα, δηλαδή να παράγει αυτό το έργο γρηγορότερα από ότι ένα άλλο όχημα με μικρότερη ισχύ κινητήρα.

(δ) Η καμπύλη της Ισχύος σε σχέση με τη ροπή

Η ισχύς ενός κινητήρα εξαρτάται από τη ροπή και τις στροφές περιστροφής του κινητήρα ανά λεπτό (Revolutions per Minute, RPM). Ο υπολογισμός της ισχύς καθορίζεται από την εξής εξίσωση $HP = \text{Ροπή} \times \text{RPM} \div 5252$.

Σε γενικές γραμμές η ροπή μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα μέγεθος που περιγράφει πόσο εύκολα μπορεί να αντιμετωπίσει ένα όχημα διάφορες αντιστάσεις που δύναται να του παρουσιαστούν (αντίθετος άνεμος, ανηφόρα κτλ) και η ισχύς μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα μέγεθος που περιγράφει πόσο γρήγορα μπορεί ένα όχημα να αντιμετωπίσει τις αντιστάσεις αυτές.

Η εικόνα 3.25 παρουσιάζει τη σχέση Ισχύος και Ροπής σε συνάρτηση με τη μεταβολή στις στροφές του κινητήρα ανά λεπτό (RPM). Παρατηρούμε ότι τόσο η ισχύς όσο και η ροπή παρουσιάζουν μέγιστα σε διαφορετικές στροφές του κινητήρα. Επίσης, παρατηρούμε ότι το εύρος μεταβολής της ισχύς και της ροπής διαφέρει σημαντικά σε σχέση με τον αριθμό στροφών.

Εικόνα 3.25: Σχέση ισχύος και ροπής με τις στροφές του κινητήρα

(ε) Ειδική κατανάλωση καυσίμου

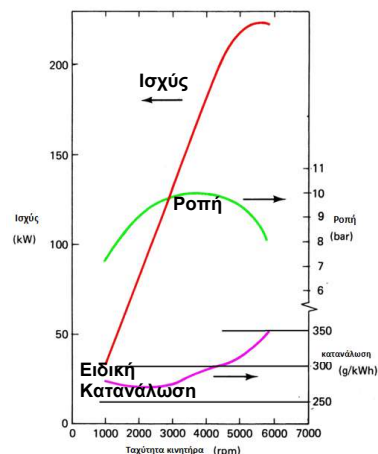
Για την παραγωγή της απαιτούμενης ισχύος και ροπής ο κινητήρας καταναλώνει καύσιμο, με στόχο την εκμετάλλευση της θερμικής ενέργειας του καυσίμου για την παραγωγή της ενέργειας κίνησης του οχήματος. Η κατανάλωση καυσίμου ενός κινητήρα δεν είναι σταθερή, αλλά εξαρτάται από σειρά παραγόντων όπως το βάρος του οχήματος, οι συνθήκες οδήγησης, ο τρόπος οδήγησης κ.ά.

Η Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου (Specific Fuel Consumption-SFC) είναι η ποσότητα του καυσίμου που καταναλώνεται για κάθε μονάδα ενέργειας που παράγει ο κινητήρας και μας επιτρέπει να συγκρίνουμε την κατανάλωση διαφόρων κινητήρων. Για το λόγο αυτό εκφράζεται συνήθως σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα (gr/kwh) και δείχνει πόσα γραμμάρια καυσίμου καταναλώνει ο κινητήρας για την παραγωγή μιας κιλοβατώρας. Όσο μικρότερη είναι η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου τόσο αποδοτικότερος είναι ο κινητήρας, επειδή καταναλώνει λιγότερο καύσιμο για το ίδιο έργο. Πολλές φορές η ειδική κατανάλωση καυσίμου υπολογίζεται σε λίτρα ανά 100 χιλιόμετρα (l/100 km). Με τον τρόπο αυτό γίνεται ευκολότερος ο υπολογισμός κατανάλωσης καυσίμου, δηλαδή πόσα λίτρα καυσίμου χρειάζεται για να διανύσει ένα όχημα μία συγκεκριμένη απόσταση.

(στ) Ισχύς, ροπή και ειδική κατανάλωση καυσίμου

Παρατηρώντας η εικόνα 3.26 μπορούμε να αντιληφθούμε τη σχέση μεταξύ των τριών παραμέτρων: ισχύς, ροπής και ειδικής κατανάλωσης καυσίμου.

Αρχικά, στις 1000 στροφές, η τιμή της ΕΚΚ είναι 280 g/kWh. Στη συνέχεια, και μέχρι ενός σημείου, όσο αυξάνονται οι στροφές, η ΕΚΚ μειώνεται. Η ελάχιστη τιμή της ΕΚΚ είναι περίπου τα 270 g/kWh και αυτό συμβαίνει στις 2500 στροφές. Πέραν του σημείου αυτού, όσο αυξάνονται οι στροφές τόσο αυξάνεται η ΕΚΚ με τη μέγιστη τιμή της στα 350 g/kWh στις 6000 στροφές.

Εικόνα 3.26: Σχέση μεταξύ ισχύς, ροπής και ειδικής κατανάλωσης καυσίμου

3.2.2 Περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου

Η περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου διαφέρει σε κάθε όχημα και εξαρτάται από τον τύπο του κινητήρα, όπως καθορίζεται στις προδιαγραφές του από τον κατασκευαστή. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό ο οδηγός να συμβουλευτεί το εγχειρίδιο του κατασκευαστή και να ενημερώνεται για τα χαρακτηριστικά του κινητήρα του οχήματός του.

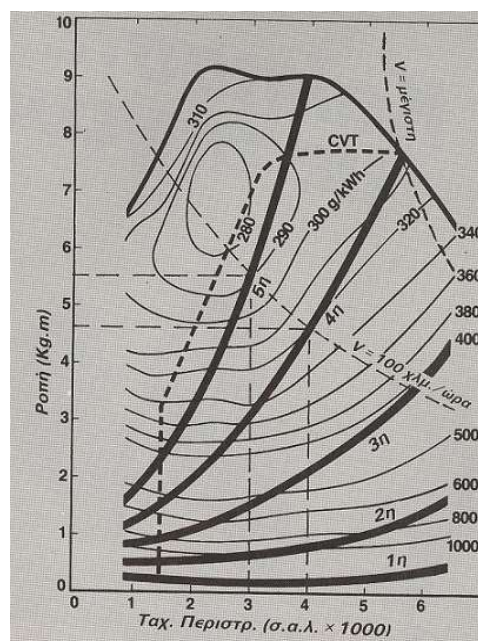
Είναι πολύ σημαντικό κατά την διάρκεια της οδήγησης οι στροφές του κινητήρα να παραμένουν στην περιοχή όπου αντιστοιχεί η βέλτιστη κατανάλωση καυσίμου για επίτευξη της μέγιστης εξοικονόμησης καυσίμου καθώς επίσης και την μείωση στο ελάχιστο δυνατό των εκπεμπόμενων ρύπων. Είναι επίσης σημαντικό όπως ο οδηγός αποφεύγει τις αχρείαστες και υπερβολικές επιταχύνσεις που αυξάνουν δραματικά τις στροφές του κινητήρα και κατά συνέπεια την κατανάλωση καυσίμου.

3.2.3 Διάγραμμα επικάλυψης των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου ταχυτήτων

Η εικόνα 3.27 παρουσιάζει την επικάλυψη των σχέσεων μεταξύ των ταχύτητας που μπορεί να αναπτύξει ένα όχημα σε σχέση με τις θέσεις ταχυτήτων στο κιβώτιο ταχυτήτων. Οι καμπύλες που φέρουν τους αριθμούς 1, 2, 3, 4, 5 αφορούν στις θέσεις ταχύτητας στο κιβώτιο των ταχυτήτων. Στην εικόνα παρουσιάζεται η καμπύλη ροπής. Το όχημα μπορεί να αντιμετωπίσει φορτία που βρίσκονται κάτω από αυτή την καμπύλη. Στην εικόνα παρουσιάζονται και οι καμπύλες ειδικής κατανάλωσης καυσίμου του οχήματος.

Επίσης στην εικόνα παρουσιάζονται δύο διακεκομμένες γραμμές. Η μία αναφέρεται στην μέγιστη ταχύτητα του οχήματος και η άλλη σε μία ταχύτητα 100 km/h.

Στην εικόνα φαίνεται ότι υπάρχει επικάλυψη της ταχύτητας με την οποία κινείται ένα όχημα με περισσότερες από μία θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων. Για παράδειγμα, στην εικόνα φαίνεται ότι το όχημα μπορεί να κινηθεί με την ταχύτητα των 100 χιλιομέτρων ανά ώρα με 3 διαφορετικές θέσεις ταχύτητας: 3^η, 4^η και 5^η.

Εικόνα 3.27 : Διάγραμμα φορτίων στροφών ειδικής κατανάλωσης για συγκεκριμένο όχημα με κιβώτιο 5 ταχ.

Επίσης στην εικόνα παρουσιάζονται δύο διακεκομμένες γραμμές. Η μία αναφέρεται στην μέγιστη ταχύτητα του οχήματος και η άλλη σε μία ταχύτητα 100 km/h.

Στην εικόνα φαίνεται ότι υπάρχει επικάλυψη της ταχύτητας με την οποία κινείται ένα όχημα με περισσότερες από μία θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων. Για παράδειγμα, στην εικόνα φαίνεται ότι το όχημα μπορεί να κινηθεί με την ταχύτητα των 100 χιλιομέτρων ανά ώρα με 3 διαφορετικές θέσεις ταχύτητας: 3^η, 4^η και 5^η.

3.2.4 Καλύτερος συνδυασμός ταχύτητας και των σχέσεων του κιβωτίου

Μια συγκεκριμένη θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων προκαλεί αλλαγή των στροφών του κινητήρα και κατ' επέκταση την ανάλογη αλλαγή στη ταχύτητα του οχήματος. Μέσω της εικόνας 3.27 μπορεί να εξευρεθεί η βέλτιστη περιοχή στροφών του κινητήρα στην περίπτωση που αφορά στην ελάχιστη κατανάλωση καυσίμου. Για παράδειγμα, φαίνεται στο διάγραμμα ότι το όχημα μπορεί να κινηθεί με ταχύτητα 100 km/h με τρεις διαφορετικές θέσεις ταχυτήτων: 3^η, 4^η και 5^η ταχύτητα. Η ταχύτητα που οδηγεί στην ελάχιστη ειδική κατανάλωση καυσίμου είναι η 5^η.

Υπάρχουν όμως περιπτώσεις όπου οι οδικές συνθήκες καθώς και η απαίτηση για αυξημένες επιδόσεις από το όχημα επιβάλλουν την χρήση ταχυτήτων που δεν οδηγούν στην ελάχιστη ειδική κατανάλωση καυσίμου. Επίσης η χρήση της 5^{ης} ταχύτητας προϋποθέτει την χρήση των άλλων ταχυτήτων για να μπορεί το όχημα να επιταχύνει σπαταλώντας καύσιμο. Ένα κιβώτιο με πολλές σχέσεις μετάδοσης θα επέτρεπε στον κινητήρα του οχήματος να μην ανεβάζει πολύ τις στροφές του κατά την επιτάχυνσή του και επομένως να εξοικονομεί καύσιμο. Επίσης η εξασφάλιση της βέλτιστης σχέσης μετάδοσης για ελάχιστη κατανάλωση καυσίμου προϋποθέτει αυτόματη αλλαγή ταχυτήτων.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Μέρος 3: βασική τεχνολογία των οχημάτων

Κεφάλαιο 3.1 Βασικά στοιχεία μηχανολογίας των οχημάτων ταξί

178. Το ακρωνύμιο Μ.Ε.Κ σημαίνει.....

- (α) Μηχανές Εσωτερικού Κινητήρα
- (β) Μηχανές Εξωτερικού Κινητήρα
- (γ) Μηχανές Εσωτερικής Καύσης**
- (δ) Μηχανές Εξωτερικής Καύσης

Απάντηση: (γ)

Το ακρωνύμιο Μ.Ε.Κ σημαίνει Μηχανές Εσωτερικής Καύσης (3.1.1)

179. Σκοπός του κινητήρα εσωτερικής καύσης είναι η μετατροπή.....

- (α) της θερμότητας σε μηχανικό έργο**
- (β) της χημικής ενέργειας σε μηχανικό έργο
- (γ) του μηχανικού έργου σε θερμότητα
- (δ) του μηχανικού έργου σε χημική ενέργεια

Απάντηση: (α).

Ο σκοπός του κινητήρα εσωτερικής καύσης είναι η μετατροπή της θερμότητας που παράγεται κατά την καύση του καυσίμου σε μηχανικό έργο. (3.1.1)

180. Ποιο από τα πιο κάτω δεν είναι είδος καυσίμου που καταναλώνουν οι Μ.Ε.Κ.;

- (α) βενζίνη
- (β) ακάθαρτο πετρέλαιο (μαζούτ)
- (γ) πετρέλαιο
- (δ) φυσικό αέριο

Απάντηση: (β).

Οι ΜΕΚ ταξινομούνται σύμφωνα με το είδος καυσίμου που καταναλώνουν και που μπορεί να είναι:

- Βενζίνη (Βενζινοκινητήρες)
- Πετρέλαιο (Πετρελαιοκινητήρες)
- Υγραέριο ή φυσικό αέριο (υγραεριοκινητήρες ή κινητήρες φυσικού αερίου) (3.1.1)

181. Ποια από τις πιο κάτω δεν είναι τρόπος διάταξης των κυλίνδρων στις Μ.Ε.Κ.;

- (α) Κατακόρυφη
- (β) Οριζόντια
- (γ) Σχήματος V
- (δ) Σχήματος N

Απάντηση: (δ).

Οι Μ.Ε.Κ. ταξινομούνται σύμφωνα με τη διάταξη των κυλίνδρων:

- Κατακόρυφη
- Οριζόντια
- Σχήματος V

182. Η διαφορά μεταξύ των πετρελαιοκινητήρων και βενζινοκινητήρων όσον αφορά την ανάφλεξη, είναι ότι στους πετρελαιοκινητήρες η ανάφλεξη.....

- (α) δεν υπάρχει
- (β) γίνεται με την παρουσία σπινθηριστή
- (γ) είναι πιο δυνατή
- (δ) δημιουργείται λόγω χαμηλής πίεσης

Απάντηση: (α).

Αντίθετα, σ' έναν πετρελαιοκινητήρα δεν υπάρχει σύστημα ανάφλεξης εφόσον το πετρέλαιο, λόγω της υψηλής πίεσης και θερμοκρασίας που δημιουργείται στον κύλινδρο (3.1.1)

183. Ποιο από τα παρακάτω δεν ανήκει στα κύρια κατασκευαστικά μέρη του κινητήρα;

- (α) ο κορμός του κινητήρα
- (β) ο σφόνδυλος
- (γ) ο εκκεντροφόρος άξονας
- (δ) ο ρυθμιστής πίεσης

Απάντηση: (δ)

Τα κύρια μέρη του συστήματος του κινητήρα είναι τα ακόλουθα:

- Ο κορμός του κινητήρα (Μπλοκ)
- Τα έμβολα (πιστόνια) με τους διωστήρες (μπιέλες)
- Ο στροφαλοφόρος άξονας (κράγκο)
- Ο σφόνδυλος (βολάν)

- Κυλινδροκεφαλή (καππάτζι)
- Ο εκκεντροφόρος άξονας (έκκεντρο) (3.1.1)

184. Η δύναμη που αναπτύσσεται στην επιφάνεια του εμβόλου κατά την καύση μεταφέρεται μέσω του διαστήρα στο(ν).....

- (α)** στροφαλοφόρο άξονα
- (β) εκκεντροφόρο άξονα
- (γ) σφόνδυλο
- (δ) κορμό του κινητήρα

Απάντηση: (α)

Η δύναμη που αναπτύσσεται στην επιφάνεια του εμβόλου κατά την καύση μεταφέρεται στον στροφαλοφόρο άξονα μέσω του διωστήρα για να τον περιστρέψει (3.1.1)

185. Η ενέργεια που μεταφέρει ο διωστήρας (μπιέλα) είναι.....

- (α) μηχανική
- (β) θερμική
- (γ)** κινητική
- (δ) δυναμική

Απάντηση: (γ)

Ο διωστήρας (μπιέλα) έχει ως σκοπό να μεταφέρει την κινητική ενέργεια από το έμβολο στον στροφαλοφόρο άξονα, αλλά και αντίστροφα, δηλαδή να μεταφέρει τη δύναμη που χρειάζεται το έμβολο από τον στροφαλοφόρο για να κινηθεί, ιδιαίτερα στη φάση της συμπίεσης και λιγότερο κατά τη φάση της εξαγωγής και της εισαγωγής. (3.1.1)

186. Η δύναμη που αναπτύσσεται στην επιφάνεια του εμβόλου κατά την καύση μεταφέρεται στον στροφαλοφόρο άξονα μέσω του.....

- (α) στροφαλοφόρου άξονα
- (β)** διωστήρα (μπιέλα)
- (γ) σφονδύλου
- (δ) εκκεντροφόρου άξονα

Απάντηση: (β)

Η δύναμη που αναπτύσσεται στην επιφάνεια του εμβόλου κατά την καύση μεταφέρεται στον στροφαλοφόρο άξονα μέσω του διωστήρα για να τον περιστρέψει. (3.1.1)

187. Ποια είναι η λειτουργία του στροφαλοφόρου άξονα;

- (α) Η αποθήκευση της ενέργειας
- (β) Ο συγχρονισμός των βαλβίδων εισαγωγής και εξαγωγής
- (γ)** Η μετατροπή της παλινδρομικής κίνησης του εμβόλου σε περιστροφική
- (δ) Η συμπίεση του μίγματος αέρα-καυσίμου

Απάντηση: (γ)

Ο στροφαλοφόρος άξονας έχει ως σκοπό να μετατρέπει, με τη βοήθεια των στροφάλων, την παλινδρομική κίνηση του εμβόλου σε περιστροφή. (3.1.1)

188. Ποιο από τα παρακάτω συστήματα είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία σπινθήρα στο εσωτερικό του κυλίνδρου λίγο πριν το τέλος της συμπίεσης;

- (α) το σύστημα ψεκασμού

- (β) το σύστημα ψύξης
- (γ) το σύστημα λίπανσης
- (δ) το σύστημα ανάφλεξης

Απάντηση: (δ)

Ο σκοπός του συστήματος ανάφλεξης στους βενζινοκινητήρες είναι η δημιουργία σπινθήρα στο εσωτερικό του κυλίνδρου λίγο πριν το τέλος της φάσης της συμπίεσης, για την ανάφλεξη του συμπιεσμένου μίγματος καυσίμου – αέρα. (3.1.1)

189. Τα συστήματα ανάφλεξης βενζινοκινητήρα μπορούν να χωριστούν στα....

- (α) συμβατικά και στα ηλεκτρονικά
- (β) συμβατικά και ασύμβατα
- (γ) ηλεκτρονικά και πετρελαιοκίνητα
- (δ) πετρελαιοκίνητα και συμβατικά

Απάντηση: (α)

Τα συστήματα ανάφλεξης μπορούν να χωριστούν στα συμβατικά και στα ηλεκτρονικά.. (3.1.1.)

190. Ποιος είναι ο σκοπός συστήματος ψεκασμού στους πετρελαιοκινητήρες;

- (α) η έκχυση του καυσίμου σε υψηλή πίεση στον κύλινδρο για επίτευξη αυτανάφλεξης του κατά τη συμπίεση
- (β) η δημιουργία σπινθήρα στο εσωτερικό του κυλίνδρου λίγο πριν το τέλος της φάσης της συμπίεσης για να αναφλέξει το συμπιεσμένο μίγμα
- (γ) η απαγωγή του 33% περίπου της θερμότητας που παράγεται κατά τη λειτουργία του κινητήρα
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Σκοπός του συστήματος ψεκασμού είναι η έκχυση της απαραίτητης ποσότητας καυσίμου για την δημιουργία μίγματος αέρα – καυσίμου προς ανάφλεξη. (3.1.1.)

191. Οι σύγχρονοι πετρελαιοκινητήρες χρησιμοποιούν την τεχνολογία *common rail*. Σκοπός της τεχνολογίας αυτής είναι να.....

- (α) αυξήσει τη δύναμη του πετρελαιοκινητήρα
- (β) διευκολύνει τη μεταφορά ενέργειας στον πετρελαιοκινητήρα
- (γ) μειώσει τους εκπεμπόμενους ρύπους
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Σκοπός της τεχνολογίας αυτής είναι να μειώσει τους είναι να μειώσει τους εκπεμπόμενους ρύπους μέσω της βελτιστοποίησης της διαδικασίας της καύσης. (3.1.1.)

192. Το σύστημα λίπανσης του κινητήρα δε σχετίζεται με:

- (α) τη μείωση των φθορών
- (β) τη ψύξη μεταλλικών επιφανειών
- (γ) τη μείωση του θορύβου
- (δ) την αυτανάφλεξη του καυσίμου

Απάντηση: (δ)

Σκοπός του συστήματος λίπανσης είναι να τροφοδοτεί συνέχεια με λάδι τις τριβόμενες επιφάνειες του κινητήρα, για να εξασφαλίζεται μείωση των φθορών, στεγανότητα, καθαρισμό, προστασία από οξείδωση, μείωση του θορύβου και ψύξη των μεταλλικών επιφανειών. (3.1.1.)

193. Το έμβολο εκτελεί μια..... κίνηση.

- (α) ευθύγραμμη
- (β) κυκλική
- (γ) παλινδρομική
- (δ) επιβραδυνόμενη

Απάντηση: (γ)

Το έμβολο εκτελεί μια παλινδρομική κίνηση μεταξύ δύο ακραίων θέσεων του Άνω Νεκρού Σημείου (ΑΝΣ) και του Κάτω Νεκρού Σημείου (ΚΝΣ). (3.1.1.)

194. Η ταχύτητα του εμβόλου στις δύο ακραίες θέσεις του Άνω Νεκρού Σημείου (ΑΝΣ) και του Κάτω Νεκρού Σημείου (ΚΝΣ).....

- (α) μηδενίζεται
- (β) διπλασιάζεται
- (γ) τριπλασιάζεται
- (δ) τετραπλασιάζεται

Απάντηση: (α)

Το έμβολο εκτελεί μια παλινδρομική κίνηση μεταξύ δύο ακραίων θέσεων του Άνω Νεκρού Σημείου (ΑΝΣ) και του Κάτω Νεκρού Σημείου (ΚΝΣ). Και στις δύο αυτές θέσεις η ταχύτητα του εμβόλου μηδενίζεται. (3.1.1.)

195. Ένας τετράχρονος κινητήρας εκτελεί ένα πλήρη κύκλο λειτουργίας σε..... περιστροφές του στροφαλοφόρου άξονα.

- (α) 2
- (β) 3
- (γ) 4
- (δ) 5

Απάντηση: (α)

Ένας τετράχρονος κινητήρας μπορεί να εκτελεί ένα πλήρη κύκλο λειτουργίας του σε 2 περιστροφές του στροφαλοφόρου άξονά του δηλαδή σε 4 παλινδρομήσεις του εμβόλου (3.1.1)

196. Ένας τετράχρονος κινητήρας εκτελεί ένα πλήρη κύκλο λειτουργίας σε..... παλινδρομήσεις του εμβόλου.

- (α) 1
- (β) 2
- (γ) 3
- (δ) 4

Απάντηση: (δ)

Ένας τετράχρονος κινητήρας μπορεί να εκτελεί ένα πλήρη κύκλο λειτουργίας του σε 2 περιστροφές του στροφαλοφόρου άξονά του δηλαδή σε 4 παλινδρομήσεις του εμβόλου. (3.1.1)

197. Μετά την εισαγωγή του μίγματος αέρα-καυσίμου στη Μ.Ε.Κ., ακολουθεί του μίγματος αέρα-καυσίμου

- (α) η ανάφλεξη
- (β) η συμπίεση
- (γ) η εξαγωγή των καυσαερίων

(δ) η εκτόνωση

Απάντηση: (β)

Ένας πλήρης κύκλος λειτουργίας της ΜΕΚ περιλαμβάνει τους πιο κάτω χρόνους:

- Εισαγωγή ή αναρρόφηση του αέρα ή του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Συμπίεση του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Ανάφλεξη και εκτόνωση ως αποτέλεσμα της καύσης του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Εξαγωγή των καυσαερίων (3.1.1)

198. Το τελικό στάδιο ενός πλήρους κύκλου λειτουργίας της Μ.Ε.Κ. είναι η.....

(α) εισαγωγή

(β) συμπίεση

(γ) ανάφλεξη και εκτόνωση

(δ) εξαγωγή των καυσαερίων

Απάντηση: (δ)

Ένας πλήρης κύκλος λειτουργίας της ΜΕΚ περιλαμβάνει τους πιο κάτω χρόνους κατά σειρά:

- Εισαγωγή ή αναρρόφηση του αέρα ή του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Συμπίεση του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Άναφλεξη και εκτόνωση ως αποτέλεσμα της καύσης του μίγματος αέρα - καυσίμου
- Εξαγωγή των καυσαερίων (3.1.1)

199. Ποια από τις παρακάτω βλάβες μπορεί να οδηγήσει σε υπερβολική κατανάλωση του λαδιού;

(α) διαρροές στο εξωτερικό ή εσωτερικό του κινητήρα

(β) χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους

(γ) ακαθαρσίες στο φίλτρο αέρα

(δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Οι βλάβες που μπορεί να οδηγήσουν σε υπερβολική κατανάλωση λαδιού είναι οι εξής:

- Οι διαρροές στο εξωτερικό ή εσωτερικό του κινητήρα
- Πιθανή καύση του λαδιού στους κυλίνδρους (3.1.1)

200. Σε τι μπορεί να οφείλεται η εξωτερική διαρροή λαδιού;

(α) φθορά κυλίνδρων

(β) κακή τοποθέτηση ελατηρίων

(γ) φθορά των ελατηρίων

(δ) φθορά των τσιμούχων στεγανοποίησης

Απάντηση: (δ)

Οι εξωτερικές διαρροές λαδιού μπορούν να εντοπιστούν στον κινητήρα με οπτικό έλεγχο και μπορεί να οφείλονται σε φθορά των τσιμούχων στεγανοποίησης. (3.1.1)

201. Η αφλογιστία του κινητήρα του οχήματος πιθανόν να οφείλεται

A. σε φραγμένο φίλτρο καυσίμου

B. σε πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας

Γ. σε πρόβλημα στους πόλους σύνδεσης της μπαταρίας

Δ. στη χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους

Από τα πιο πάνω ισχύει:

(α) το A

(β) το Α και το Γ

(γ) το Α και το Δ

(δ) το Α, Β, Γ, Δ

Απάντηση: (γ)

Αφλογιστία σε όλα τα σημεία λειτουργίας του κινητήρα (Η καύση στον κινητήρα δεν πραγματοποιείται σωστά με ή χωρίς πάτημα του πεντάλ καυσίμου) μπορεί προκληθεί από τους εξής παράγοντες:

- Φραγμένο φίλτρο καυσίμου
- Χαμηλή πίεση αντλίας καυσίμου
- Πρόβλημα στο σύστημα εξαερισμού του δοχείου καυσίμου
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Φθαρμένοι σπινθηριστές
- Πρόβλημα στην καλωδίωση των σπινθηριστών (3.1.1)

202. Όταν ο κινητήρας είναι ζεστός και παρουσιάζει δυσκολίες στην εκκίνηση του, αυτό δεν μπορεί να οφείλεται.....

(α) σε πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας

(β) σε ακάθαρτο φίλτρο αέρα

(γ) σε πρόβλημα στο σύστημα ψυχρής εκκίνησης

(δ) σε φθαρμένους σπινθηριστές

Απάντηση: (δ)

Όταν είναι δύσκολη εκκίνηση του κινητήρα όταν είναι κρύος, αυτό μπορεί να οφείλεται στα εξής:

- Αποφορτισμένη μπαταρία
- Οι πόλοι σύνδεσης της μπαταρίας είναι χαλαροί ή διαβρωμένοι
- Ακάθαρτο ή μπλοκαρισμένο φίλτρο αέρα
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας
- Φθαρμένοι σπινθηριστές
- Πρόβλημα στο σύστημα ψυχρής εκκίνησης (3.1.1)

203. Όταν παρουσιάζεται αφλογιστία του κινητήρα στο ρελαντί, αυτό πιθανώς να οφείλεται.....

(α) σε ακαθαρσίες στο φίλτρο αέρα

(β) στην καλωδίωση των σπινθηριστών

(γ) σε αποφορτισμένη μπαταρία

(δ) σε χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους

Απάντηση: (α)

Το πρόβλημα μπορεί να οφείλεται σε ένα από τους πιο κάτω λόγους:

- Βλάβη στον πολλαπλασιαστή ή ρωγμή στο καπάκι του διανομέα
- Μειωμένη συμπίεση στους κυλίνδρους
- Ακαθαρσίες στο φίλτρο αέρα
- Ρωγμή στο σύστημα εισαγωγής
- Φθαρμένοι σπινθηριστές (3.1.1)

204. Δοκιμάζετε να ξεκινήσετε το ταξί σας. Ο κινητήρας περιστρέφεται αλλά δεν εκκινεί. Αυτό πιθανόν να οφείλεται σε:

(α) υπερθέρμανση της μηχανής

(β) ακάθαρτο φίλτρο

- (γ) ανοχή μεταξύ των βαλβίδων εισαγωγής
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Όταν ο κινητήρας περιστρέφεται αλλά δεν εκκινεί (δεν παίρνει μπρός), αυτό μπορεί να οφείλεται στα εξής:

- Δεν υπάρχει καύσιμο στο ρεζερβουάρ καυσίμου
- Η μπαταρία είναι αποφορτισμένη και ο κινητήρας περιστρέφεται αργά
- Το φίλτρο αέρα είναι ακάθαρμο με αποτέλεσμα να μην μπορεί ο αέρας να εισχωρήσει στον κινητήρα
- Χαμηλή σχέση συμπίεσης στους κυλίνδρους
- Ο ιμάντας χρονισμού έχει σπάσει
- Πρόβλημα στα συμπληρωματικά συστήματα ανάφλεξης και τροφοδοσίας καυσίμου
- Πρόβλημα στο σύστημα ενίσχυσης καυσίμου (πρόσθετο μπέκ καυσίμου στην εισαγωγή) του οποίου σκοπός είναι να λειτουργεί ο κινητήρας χωρίς προβλήματα μέχρι να φτάσει στην θερμοκρασία λειτουργίας (3.1.1)

205. Σε τι πλεονεκτούν οι πετρελαιοκινητήρες από τους βενζινοκινητήρες;

- (α) Έχουν μεγαλύτερη ισχύ
- (β) Έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής
- (γ) Είναι πιο ελαφριοί
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Τα βασικά πλεονεκτήματα των πετρελαιοκινητήρων έναντι των βενζινοκινητήρων είναι τα εξής:

- Η καλύτερη κατανάλωση καυσίμου
- Η καλύτερος θερμικός βαθμός απόδοσης
- Η μεγαλύτερη διάρκεια ζωής και αξιοπιστία
- Μεγαλύτερη ασφάλεια, σε περίπτωση διαρροής καυσίμου, λόγω του ότι το πετρέλαιο είναι λιγότερο εύφλεκτο από την βενζίνη (3.1.1)

206. Ένα μειονέκτημα που έχουν οι πετρελαιοκινητήρες έναντι των βενζινοκινητήρων είναι ότι....

- (α) συνήθως είναι πιο ογκώδεις και βαριοί
- (β) έχουν λιγότερο θερμικό βαθμό απόδοσης
- (γ) έχουν λιγότερη αξιοπιστία
- (δ) παρέχουν λιγότερη ασφάλεια σε περίπτωση διαρροής καυσίμου

Απάντηση: (α)

Τα μειονεκτήματα των πετρελαιοκινητήρων έναντι των αντίστοιχων βενζινοκινητήρων είναι τα εξής:

- Η μικρότερη ισχύς
- Η πιο ογκώδης και βαριά κατασκευή
- Ο μικρότερος λόγος της παραγόμενης ισχύος προς τον κυβισμό του κινητήρα
- Ο μεγαλύτερος λόγος του βάρους του κινητήρα προς την ισχύ του κινητήρα (3.1.1)

207. Σκοπός του συστήματος μετάδοσης κίνησης ενός οχήματος είναι.....

- (α) η εξασφάλιση της συνεχούς επαφής των τροχών με το δρόμο
- (β) η μεταφορά της ισχύος του κινητήρα στους τροχούς του οχήματος
- (γ) η εξασφάλιση ευστάθειας του οχήματος
- (δ) η εξασφάλιση της ομαλής αλλαγής των ταχυτήτων

Απάντηση: (β)

Σκοπός του συστήματος μετάδοσης κίνησης ενός οχήματος είναι η μεταφορά της ισχύος του κινητήρα στους τροχούς με αποτέλεσμα την κίνησή του. (3.1.2)

208. Από ποια μέρη αποτελείται το σύστημα μετάδοσης κίνησης (ΣΜΚ) ενός οχήματος;

- (α) τον κινητήρα, το συμπλέκτη και το σύστημα των φρένων
- (β) το συμπλέκτη, το κιβώτιο ταχυτήτων και το διαφορικό
- (γ) το κιβώτιο ταχυτήτων και το τιμόνι
- (δ) το συμπλέκτη και τον κινητήρα

Απάντηση: (β)

Σε κάθε όχημα υπάρχουν οι παρακάτω μηχανισμοί, που συνθέτουν το ΣΜΚ:

- συμπλέκτης
- Το κιβώτιο ταχυτήτων
- Ο άξονας μετάδοσης κίνησης
- Το διαφορικό
- Τα ημιαξόνια
- Οι πλήμνες
- Οι τροχοί (3.1.2)

209. Η ροπή από το στροφαλοφόρο άξονα μεταδίδεται μέσω του συμπλέκτη στο(ν).....

- (α) τροχό
- (β) άξονα μετάδοσης κίνησης
- (γ) κιβώτιο ταχυτήτων
- (δ) διαφορικό

Απάντηση: (γ)

Η ροπή από τον στροφαλοφόρο άξονα μεταδίδεται μέσω του συμπλέκτη στο κιβώτιο ταχυτήτων. Από το κιβώτιο ταχυτήτων μεταδίδεται στον άξονα κίνησης ο οποίος καταλήγει στο διαφορικό. Στη συνέχεια από το διαφορικό η ροπή μεταδίδεται στα ημιαξόνια και μετέπειτα στις πλήμνες. Τέλος από τις πλήμνες η ροπή μεταφέρεται στους τροχούς του οχήματος και τους περιστρέφει. (3.1.2)

210. Τελικός αποδέκτης της ροπής από το στροφαλοφόρο άξονα είναι..... του οχήματος.

- (α) το κιβώτιο ταχυτήτων
- (β) οι τροχοί
- (γ) το διαφορικό
- (δ) ο άξονας μετάδοσης κίνησης

Απάντηση: (β)

Η ροπή από τον στροφαλοφόρο άξονα μεταδίδεται μέσω του συμπλέκτη στο κιβώτιο ταχυτήτων. Από το κιβώτιο ταχυτήτων μεταδίδεται στον άξονα κίνησης ο οποίος καταλήγει στο διαφορικό. Στη συνέχεια από το διαφορικό η ροπή μεταδίδεται στα ημιαξόνια και μετέπειτα στις πλήμνες. Τέλος από τις πλήμνες η ροπή μεταφέρεται στους τροχούς του οχήματος και τους περιστρέφει. (3.1.2)

211. Το πλεονέκτημα των εμπροσθοκίνητων οχημάτων έναντι των οπισθοκίνητων είναι:

- (α) το μικρότερο βάρος οχήματος
- (β) η αυξημένη απόδοση κατά την επιτάχυνση
- (γ) καλή κατανομή βάρους μεταξύ εμπρόσθιου και οπίσθιου άξονα
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Τα πλεονεκτήματα της εμπροσθοκίνησης είναι τα εξής:

- Μικρότερο βάρος οχήματος
- Αποτελεσματικότερη μετάδοση της ροπής στρέψης στους τροχούς λόγω της απλότητας και του μικρότερου μήκους της κατασκευής
- Μικρότερος χώρος για τον κινητήρα και μεγαλύτερος χώρος για τους επιβάτες λόγω απουσίας εξογκώματος δαπέδου
- Απλουστευμένο σύστημα κίνησης των αξόνων
- Καλύτερη οδική συμπεριφορά - καλύτερο κράτημα, ιδιαίτερα στις στροφές και σε ολισθηρό οδόστρωμα, διότι το όχημα έλκεται και δεν ωθείται (3.1.2)

212. Το πλεονέκτημα των εμπροσθοκίνητων οχημάτων έναντι των οπισθοκίνητων είναι:

- (α) το καλύτερο κράτημα στις στροφές
- (β) η αυξημένη απόδοση κατά την επιτάχυνση
- (γ) καλή κατανομή βάρους μεταξύ εμπρόσθιου και οπίσθιου άξονα
- (δ) η αυξημένη απόδοση κατά την επιτάχυνση

Απάντηση: (α)

Τα πλεονεκτήματα της εμπροσθοκίνησης είναι τα εξής:

- Μικρότερο βάρος οχήματος
- Αποτελεσματικότερη μετάδοση της ροπής στρέψης στους τροχούς λόγω της απλότητας και του μικρότερου μήκους της κατασκευής
- Μικρότερος χώρος για τον κινητήρα και μεγαλύτερος χώρος για τους επιβάτες λόγω απουσίας εξογκώματος δαπέδου
- Απλουστευμένο σύστημα κίνησης των αξόνων
- Καλύτερη οδική συμπεριφορά - καλύτερο κράτημα, ιδιαίτερα στις στροφές και σε ολισθηρό οδόστρωμα, διότι το όχημα έλκεται και δεν ωθείται (3.1.2)

213. Η κίνηση στους τέσσερις τροχούς στο όχημα είναι επιθυμητή επειδή μπορεί να.....

- (α) εξασφαλίζει μεγαλύτερη ταχύτητα κίνησης
- (β) δώσει καλύτερο κράτημα
- (γ) συμβάλει στην εξοικονόμηση καυσίμου
- (δ) μειώσει τις φθορές στο κιβώτιο ταχυτήτων

Απάντηση: (β)

Η κίνηση και στους τέσσερις τροχούς είναι επιθυμητή καθώς δίνει καλύτερο κράτημα και ειδικότερα σε περιπτώσεις όπως χιόνι, ανώμαλο έδαφος, λάσπες, κλπ. (3.1.2)

214. Ο συμπλέκτης ('κλατς') βρίσκεται μεταξύ.....

- (α) κιβωτίου ταχυτήτων και φρένων
- (β) κιβωτίου ταχυτήτων και σφονδύλου
- (γ) κινητήρα και διαφορικού
- (δ) φρένων και διαφορικού

Απάντηση: (β)

Ο συμπλέκτης('κλατς') είναι μέρος του συστήματος μετάδοσης κίνησης και βρίσκεται αμέσως μετά τον κινητήρα, δηλαδή βρίσκεται μεταξύ σφονδύλου και κιβωτίου ταχυτήτων. (3.1.2)

215. Ο συμπλέκτης επιτρέπει.....

- (α) τη αύξηση της ροπής στρέψης του σφονδύλου στο κιβώτιο ταχυτήτων
- (β) τη δυνατότητα εκκίνησης
- (γ) τον έλεγχο της κίνησης του κινητήρα

(δ) τη σύνδεση ή αποσύνδεση του κινητήρα από το κιβώτιο ταχυτήτων

Απάντηση: (δ)

Σκοπός του συμπλέκτη(‘κλατς’) είναι να συνδέει ή να αποσυνδέει τον κινητήρα από το κιβώτιο ταχυτήτων. Αυτό επιτυγχάνεται με τη σύνδεση ή αποσύνδεση του στροφαλοφόρου άξονα (μέσω του σφονδύλου) με τον πρωτεύοντα άξονα του κιβωτίου ταχυτήτων. (3.1.2)

216. Ποιο από τα παρακάτω δεν περιλαμβάνεται στις λειτουργίες του συμπλέκτη (‘κλατς’):

(α) Η μεταφορά ροπής στρέψης του κινητήρα στο κιβώτιο ταχυτήτων

(β) Η αύξηση της ροπής στρέψης του σφονδύλου στο κιβώτιο ταχυτήτων

(γ) Η δυνατότητα ομαλής εκκίνησης χωρίς αναπηδήματα

(δ) Η διακοπή της κίνησης μεταξύ κινητήρα και κιβωτίου ταχυτήτων

Απάντηση: (β)

Ο συμπλέκτης (‘κλατς’) επιτρέπει:

- τη μεταφορά της ροπής στρέψης του κινητήρα στο κιβώτιο ταχυτήτων
- τη δυνατότητα ομαλής εκκίνησης χωρίς αναπηδήματα
- τη διακοπή της κίνησης μεταξύ κινητήρα και κιβωτίου ταχυτήτων
- την προστασία του κινητήρα και όλων των εξαρτημάτων μεταφοράς ροπής από υπερφόρτιση, παρεμποδίζοντας τη μεταφορά πολύ μεγάλων ροπών στρέψης (3.1.2)

217. Ο συμπλέκτης βρίσκεται ...

(α) πριν το κιβωτίου ταχυτήτων και άξονα

(β) μεταξύ του κινητήρα και του σφονδύλου

(γ) μεταξύ του διαφορικού και του σφονδύλου

(δ) μεταξύ του κινητήρα και του κιβωτίου ταχυτήτων

Απάντηση: (δ)

Ο συμπλέκτης είναι μέρος του συστήματος μετάδοσης κίνησης και βρίσκεται αμέσως μετά τον κινητήρα, δηλαδή βρίσκεται μεταξύ του σφονδύλου και του κιβωτίου ταχυτήτων.

218. Στο Σύστημα Μετάδοσης Κίνησης δεν ανήκει/ανήκουν.....

(α) ο συμπλέκτης

(β) τα δισκόφρενα

(γ) το κιβώτιο ταχυτήτων

(δ) το διαφορικό

Απάντηση: (β)

Τα δισκόφρενα ανήκουν στο σύστημα πέδησης (3.1.2)

219. Το κιβώτιο ταχυτήτων ενός οχήματος δε(v).....

(α) αυξάνει ή μειώνει τη ροπή στρέψης στον άξονα μετάδοσης της κίνησης

(β) επιτρέπει τη λειτουργία του κινητήρα ακόμη και όταν το όχημα είναι σε στάση

(γ) αναστρέφει τη φορά κίνησης των κινητήριων τροχών

(δ) μεταφέρει κινητική ενέργεια από τον κινητήρα στους τροχούς

Απάντηση: (δ)

Σκοπός του κιβωτίου ταχυτήτων είναι η:

- Αύξηση ή μείωση της ροπής στρέψης στον άξονα μετάδοσης της κίνησης
- Αύξηση ή μείωση των στροφών περιστροφής στον άξονα μετάδοσης της κίνησης
- Αλλαγή και μεταφορά της ροπής στρέψης του κινητήρα

- Επιτρέπει τη λειτουργία του κινητήρα ακόμη και όταν το όχημα είναι σε στάση
- Αναστρέφει τη φορά κίνησης των κινητήριων τροχών
- Διακόπτει την κίνηση προς τους τροχούς (3.1.2)

220. Τα αυτόματα κιβώτιο ταχυτήτων υποκαθιστά μόνο.....

- (α) το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων
- (β) το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων και το μηχανικό συμπλέκτη
- (γ) το μηχανικό συμπλέκτη
- (δ) το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων και τα φρένα

Απάντηση: (β)

Το αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων υποκαθιστά το μηχανικό κιβώτιο ταχυτήτων και το μηχανικό συμπλέκτη στα σύγχρονα συστήματα μετάδοσης της κίνησης (3.1.2)

221. Σε περίπτωση βλάβης, στο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων μπαίνει αυτόματα.....

- (α) η κενή ταχύτητα
- (β) η Ρ θέση
- (γ) η όπισθεν ταχύτητα
- (δ) μία ταχύτητα

Απάντηση: (δ)

Σε περίπτωση βλάβης, στο αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων μπαίνει αυτόματα μόνιμα μία ταχύτητα, για να δοθεί στον οδηγό η δυνατότητα να το οδηγήσει στο συνεργείο για επιδιόρθωση. (3.1.2)

222. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως δυσκολεύεστε να αλλάξετε ταχύτητα. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να οφείλεται στη(ν).....

- (α) φθορά των «δοντιών» του ζεύγους των γραναζιών μιας ταχύτητας
- (β) κακή αποσύμπλεξη του συμπλέκτη
- (γ) φθορά των σημείων στήριξης του ενδιάμεσου άξονα
- (δ) μη ευθυγράμμιση του κιβωτίου ταχυτήτων με το συμπλέκτη

Απάντηση: (β)

Η δυσκολία αλλαγής ταχυτήτων μπορεί να οφείλεται:

- Κακή αποσύμπλεξη του συμπλέκτη, που συνοδεύεται από χαρακτηριστικό «τρίξιμο» ταχύτητας
- Μη ολίσθηση του αξονίσκου των φουρκέτων (διχάλας)
- Εμπλοκή των γραναζιών του δευτερεύοντα άξονα, λόγω ανωμαλιών του πολύσφηνου, που προέρχονται κυρίως από κτυπήματα
- Φθορά των συγχρονιστών
- Χαμηλή θερμοκρασία λιπαντικού (3.1.2)

223. Η θορυβώδης λειτουργία που μπορεί να παρατηρηθεί στο κιβώτιο ταχυτήτων, πιθανώς να οφείλεται σε.....

- (α) μη ευθυγράμμιση κιβωτίου ταχυτήτων και συμπλέκτη
- (β) φθαρμένο δίχαλο ταχυτήτων
- (γ) κακή αποσύμπλεξη του συμπλέκτη
- (δ) έλλειψη λιπαντικού

Απάντηση: (δ)

Η θορυβώδης λειτουργία μπορεί να οφείλεται:

- Έλλειψη λιπαντικού

- Φθορά του κυρίως ρουλεμάν του πρωτεύοντα άξονα.
- Φθορά των σημείων στήριξης (τριβέων ή κουζινέτων) του ενδιάμεσου άξονα
- Φθορά τριβέων (ρουλέμαν) του δευτερεύοντα άξονα, οπότε και παρουσιάζεται θόρυβος σε όλες τις ταχύτητες, εκτός από το «νεκρό» σημείο
- Φθορά των «δοντιών» του ζεύγους των γραναζιών μιας ταχύτητας (3.1.2)

224. Η απότομη αποσύμπλεξη («πέταγμα ταχύτητας») που μπορεί να παρατηρηθεί στο κιβώτιο ταχυτήτων, πιθανώς να οφείλεται στη φθορά.....

- (α) των «δοντιών» του ζεύγους των γραναζιών μιας ταχύτητας
- (β) του κυρίως ρουλεμάν του πρωτεύοντα άξονα
- (γ) «ασφαλειών» διχάλων
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Η απότομη αποσύμπλεξη μπορεί να οφείλεται σε:

- Φθορά «ασφαλειών» διχάλων, σπασμένο ή εξασθετισμένο ελατήριο ασφαλείας, φθαρμένη εγκαθισση (φωλιά) σφαιριδίων
- Στραβωμένο ή φθαρμένο δίχαλο ταχυτήτων
- Υπερβολική φθορά οδόντων των εμπλεκόμενων οδοντωτών τροχών (γραναζιών).
- Υπερβολική φθορά των τριβέων του άξονα εκείνου που βρίσκεται κοντά στην ταχύτητα αυτή
- Μη ευθυγράμμιση κιβωτίου ταχυτήτων και συμπλέκτη
- Φθορά στα ορειχάλκινα φρένα συγχρονισμού («φρενάκια»), στην περίπτωση κιβωτίων ταχυτήτων συγχρονισμού (3.1.2)

225. Η αρχή λειτουργίας του αυτόματου κιβωτίου ταχυτήτων στηρίζεται στο

- (α) πλανητικό σύστημα μετάδοσης κίνησης
- (β) σύστημα ανάρτησης
- (γ) σύστημα ανάφλεξης
- (δ) σύστημα πέδησης

Απάντηση: (α)

Η αρχή λειτουργίας του αυτόματου κιβωτίου ταχυτήτων στηρίζεται στο πλανητικό σύστημα μετάδοσης κίνησης. (3.1.2)

226. Ποιος είναι ο βασικός σκοπός του διαφορικού;

- (α) Να μεταφέρει την ισχύ που παράγεται στον κινητήρα στο κιβώτιο ταχυτήτων
- (β) Να κατανέμει τη ροπή στρέψης του κινητήρα στους κινητήριους τροχούς
- (γ) Να αυξάνει τις στροφές του κινητήρα
- (δ) Να μειώνει τις στροφές του κινητήρα

Απάντηση: (β)

Σκοπός του διαφορικού είναι να κατανέμει τη ροπή στρέψης του κινητήρα στους κινητήριους τροχούς με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτοί να μπορούν να περιστρέφονται ταυτόχρονα αλλά με διαφορετικές ταχύτητες περιστροφής ο καθένας. (3.1.2)

227. Για την κατανομή της ροπή στρέψης του κινητήρα στους κινητήριους τροχούς κατά τέτοιο τρόπο που να μπορούν να περιστρέφονται ταυτόχρονα, αλλά με διαφορετικές ταχύτητες περιστροφής ο καθένας, υπεύθυνο(ς) είναι

- (α) το κιβώτιο ταχυτήτων
- (β) το διαφορικό
- (γ) οι άξονες μετάδοσης κίνησης και τα ημιαξόνια

(δ) ο συμπλέκτης

Απάντηση: (β)

Σκοπός του διαφορικού είναι να κατανέμει τη ροπή στρέψης του κινητήρα στους κινητήριους τροχούς με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτοί να μπορούν να περιστρέφονται ταυτόχρονα αλλά με διαφορετικές ταχύτητες περιστροφής ο καθένας. (3.1.2)

228. *Αν καθώς οδηγείται προσέξετε θορυβώδη λειτουργία του διαφορικού σε όλο το μήκος των ταχυτήτων, αυτό μπορεί να οφείλεται σε.....*

- (α) φθαρμένα ρουλεμάν
- (β) έλλειψη λιπαντικού
- (γ) απότομη φόρτιση των αξόνων
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Η θορυβώδης λειτουργία σε όλο το μήκος των ταχυτήτων του διαφορικού, μπορεί να οφείλεται σε φθαρμένα ρουλεμάν ή/και σε σπασμένα δόντια γραναζιών. (3.1.2)

229. *Σκοπός του συστήματος ανάρτησης δεν είναι να.....*

- (α) εξασφαλίζει άνεση στους επιβάτες
- (β) περιορίζει την καταπόνηση από τους κραδασμούς
- (γ) εξασφαλίζει ευστάθεια του οχήματος κατά την κίνηση
- (δ) μεταδίδει τη ροπή στρέψης στους κινητήριους τροχούς με σταθερότητα

Απάντηση: (δ)

Ο σκοπός του συστήματος ανάρτησης είναι να:

- Εξασφαλίζει άνεση στους επιβάτες και ασφάλεια στο φορτίο
- Περιορίζει την καταπόνηση των μερών του οχήματος από τους κραδασμούς –τραντάγματα και πραγματοποιεί την απόσβεση των ταλαντώσεων, που δημιουργούνται από τα ελατήρια της ανάρτησης
- Εξασφαλίζει, μια συνεχή επαφή των τροχών με το δρόμο, και ευστάθεια του οχήματος κατά την πορεία (3.1.3)

230. *Ποιο από τα παρακάτω δεν εντάσσεται στα βασικά είδη συστημάτων ανάρτησης;*

- (α) σύστημα ανάρτησης με σταθερούς ή άκαμπτους άξονες
- (β) σύστημα ανάρτησης με εξαρτημένη ανάρτηση τροχών
- (γ) σύστημα με ανεξάρτητη ανάρτηση τροχών
- (δ) σύστημα ανάρτησης με ημιάκαμπτους άξονες

Απάντηση: (β)

Τα βασικά είδη συστημάτων ανάρτησης διακρίνονται στα εξής:

- Συστήματα ανάρτησης με άκαμπτους (σταθερούς) άξονες
- Σύστημα ανάρτησης με ημιάκαμπτους άξονες
- Συστήματα με ανεξάρτητη ανάρτηση τροχών (3.1.3)

231. *Τα ελατήρια ανάρτησης εξασφαλίζουν.....*

- (α) ελαστικότητα μεταξύ των τροχών και του αμαξώματος
- (β) τη μείωση των ταλαντώσεων
- (γ) μεταφορά της πίεσης που εξασκείται στον ένα τροχό και στον άλλο
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Τα ελατήρια ανάρτησης εξασφαλίζουν, ελαστικότητα μεταξύ των τροχών και του αμαξώματος, αλλά το σοβαρό μειονέκτημα τους είναι, ότι δημιουργούν ταλαντώσεις που είναι πολύ ενοχλητικές για τους επιβάτες. Η αντιστρεπτική ράβδος είναι αυτή που συμβάλλει για μεταφορά της πίεσης που εξασκείται στον ένα τροχό και στον άλλο. (3.1.3)

232. Για την απόσβεση των ταλαντώσεων χρησιμοποιούνται:

- (α) το διαφορικό
- (β) τα ελατήρια
- (γ) τα έμβολα
- (δ) οι αποσβεστήρες κραδασμών

Απάντηση: (δ)

Τα ελατήρια ανάρτησης εξασφαλίζουν, ελαστικότητα βέβαια μεταξύ των τροχών και του αμαξώματος, αλλά το σοβαρό μειονέκτημα τους είναι, ότι δημιουργούν ταλαντώσεις που είναι πολύ ενοχλητικές για τους επιβάτες. Για την απόσβεση, ακριβώς αυτών των ταλαντώσεων τοποθετούνται μεταξύ των αναρτημένων και μη αναρτημένων μαζών ειδικά εξαρτήματα, οι αποσβεστήρες ταλαντώσεων. (3.1.3)

233. Με ποιο μέρος του συστήματος ανάρτησης επιτυγχάνεται η σταθερότητα στην οδήγηση;

- (α) Με τα ελατήρια
- (β) Με την αντιστρεπτική ράβδο
- (γ) Με τον αποσβεστήρα κραδασμών
- (δ) Με τους σφαιρικούς συνδέσμους

Απάντηση: (β)

Με την αντιστρεπτική ράβδο επιτυγχάνεται πιο σταθερή οδήγηση εφόσον η ανάρτηση του ενός τροχού υποβοηθείται από την ανάρτηση του άλλου τροχού, η οποία θα παρέμενε αφόρτιστη εάν η αντιστρεπτική ράβδος απουσίαζε από το σύστημα ανάρτησης. (3.1.3)

234. Όταν το όχημα αδυνατεί να επανέρχεται στην προβλεπόμενη θέση ακαριαία, πιθανώς να οφείλεται σε βλάβη..... του οχήματος

- (α) των ελατηρίων
- (β) των σφαιρικών συνδέσμων
- (γ) των αποσβεστήρων ταλαντώσεων
- (δ) της αντιστρεπτικής ράβδου

Απάντηση: (γ)

Εάν το όχημα αδυνατεί να επανέλθει στην προβλεπόμενη θέση ακαριαία ή γίνεται πολύ έντονο το πέρασμα του οχήματος από τα διάφορα εμπόδια, οι αποσβεστήρες ταλαντώσεων πρέπει να αλλάζονται. Υπάρχουν συσκευές οι οποίες μπορούν να ελέγχουν την απόδοση των αποσβεστήρων καταγράφοντας την ταλάντωση του αποσβεστήρα μετά από προκαθορισμένες διεγέρσεις. (3.1.3)

235. Αν καθώς οδηγείτε το όχημα σας ακούτε χτυπήματα, αυτό πιθανώς να οφείλεται σε βλάβη

- (α) στους αποσβεστήρες ταλαντώσεων
- (β) στα ελαστικά του οχήματος
- (γ) στους ελαστικούς συνδέσμους ανάρτησης
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Αν ακούγονται χτυπήματα κατά οδήγηση του οχήματος είναι πιθανόν να υπάρχει βλάβη στους ελαστικούς συνδέσμους της ανάρτησης και είναι απαραίτητη η αλλαγή τους. (3.1.3)

236. Σκοπός του συστήματος πέδησης δεν είναι.....

- (α) να μειώνει προοδευτικά την ταχύτητα του οχήματος
- (β) να σταματά το όχημα τελείως, όταν αυτό κινείται
- (γ) να αποτρέπει το όχημα από αυτόματη και ανεπιθύμητη εκκίνηση, όταν αυτό είναι σταματημένο
- (δ)** η μεταφορά της ισχύος του κινητήρα στους τροχούς

Απάντηση: (δ)

Σκοπός του συστήματος πέδησης ή φρένων είναι να επιτρέπει στον οδηγό να μειώνει προοδευτικά την ταχύτητα του οχήματός του, να το σταματά τελείως, όταν αυτό κινείται, ή να το αποτρέπει από αυτόματη και ανεπιθύμητη εκκίνηση, όταν είναι σταματημένο, ανεξάρτητα από την κλίση του δρόμου. (3.1.4)

237. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) όλα τα οχήματα πλέον χρησιμοποιούν υδραυλικά φρένα
- (β) ένα ολοκληρωμένο υδραυλικό σύστημα αποτελείται από μια κεντρική υδραυλική αντλία
- (γ)** τα υδραυλικά συστήματα φρεναρίσματος είναι τα ίδια για όλα τα μοντέλα και τύπους οχημάτων
- (δ) όλες οι πιο πάνω δηλώσεις είναι λανθασμένες

Απάντηση: (γ)

Όλα τα οχήματα πλέον χρησιμοποιούν υδραυλικά φρένα. Ένα ολοκληρωμένο υδραυλικό σύστημα φρεναρίσματος αποτελείται από μία κεντρική υδραυλική αντλία η οποία στην συνέχεια ενεργοποιεί τις υδραυλικές αντλίες του κάθε τροχού. Η πίεση που δημιουργείται στο σύστημα ασφαλώς πρέπει να είναι ικανή να δημιουργεί την απαραίτητη δύναμη για το φρενάρισμα του οχήματος. Τα υδραυλικά συστήματα φρεναρίσματος διαφέρουν για κάθε διαφορετικό μοντέλο και τύπο οχήματος. (3.1.4)

238. Σκοπός του συστήματος ABS, κατά τη διαδικασία φρεναρίσματος, είναι.....

- (α)** η αποφυγή του κλειδώματος ενός ή περισσοτέρων τροχών του οχήματος
- (β) το ταυτόχρονο κλείδωμα όλων των τροχών του οχήματος
- (γ) το κλείδωμα των μπροστινών τροχών του οχήματος
- (δ) η αποφυγή του κλειδώματος των μπροστινών τροχών του οχήματος

Απάντηση: (α)

Σήμερα, τα σύγχρονα αυτοκίνητα είναι όλα πλέον εξοπλισμένα με το αντικλειδωτικό σύστημα φρένων Antilock Braking System (ABS). Ο λόγος για τον οποίο κρίθηκε αναγκαίο να δημιουργηθεί το ABS είναι η αποφυγή του κλειδώματος ενός ή περισσοτέρων τροχών του οχήματος κατά την διαδικασία του φρεναρίσματος. (3.1.4)

239. Στην περίπτωση απότομου φρεναρίσματος αν το όχημά σας δε διαθέτει ABS, οι τροχοί του θα μπλοκάρουν και η θερμοκρασία στα φρένα του θα αυξηθεί. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα:

- (α)** να αυξηθεί η πιθανότητα απώλειας ελέγχου του οχήματος
- (β) να μειωθεί η απόσταση πέδησης
- (γ) να αυξηθεί ο συντελεστής τριβής
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Σε οχήματα που δεν διαθέτουν ABS, στην περίπτωση απότομου φρεναρίσματος ένας ή περισσότεροι τροχοί του οχήματος κλειδώνουν με αποτέλεσμα: (α) Να αυξάνεται η θερμοκρασία

που αναπτύσσεται στις επιφάνειες τριβής και έτσι λόγω υπερθέρμανσης (κόπωσης) των φρένων να ελαττώνεται ο συντελεστής τριβής και η απόσταση πέδησης να αυξάνεται, (β) Οι τροχοί να ολισθαίνουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου από τον οδηγό, αφού το όχημα δεν μπορεί να κατευθυνθεί με το τιμόνι. Παράλληλα, η φθορά των ελαστικών είναι αυξημένη. (3.1.4.)

240. Ποιο από τα παρακάτω δεν αποτελεί μέρος του συστήματος ABS;

- (α) Οι αισθητήρες μέτρησης της ταχύτητας κάθε τροχού
- (β) Η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου
- (γ) Το υδραυλικό συγκρότημα
- (δ) Τα δισκόφρενα

Απάντηση: (δ)

Τα κύρια μέρη του συστήματος ABS είναι τα εξής:

- οι αισθητήρες μέτρησης της ταχύτητας του κάθε τροχού
- η ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου ABS
- το υδραυλικό συγκρότημα του ABS (3.1.4.)

241. Ποιος από τους παρακάτω παράγοντες επηρεάζει την απόσταση ακινητοποίησης ενός οχήματος;

- (α) η ταχύτητα του οχήματος
- (β) η κατάσταση των ελαστικών του οχήματος
- (γ) η κατάσταση των φρένων του οχήματος
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιβράδυνση είναι:

- Η ταχύτητα του οχήματος
- Τα ελαστικά του οχήματος
- Το οδόστρωμα
- Τα φρένα
- Ο οδηγός (3.1.4)

242. Τα υγρά των φρένων ενός οχήματος που διαθέτει υδραυλικό σύστημα πέδησης θα πρέπει να ελέγχονται για το ποσοστό υγρασίας τους και εάν αυτό είναι άνω του, πρέπει να αντικαθίστανται.

- (α) 4%
- (β) 14%
- (γ) 24%
- (δ) 34%

Απάντηση: (α)

Τα υγρά των φρένων πρέπει να ελέγχονται για το ποσοστό υγρασίας τους και εάν αυτό είναι άνω του 4%, πρέπει να αντικαθίστανται. (3.1.4)

243. Το ταξί σας διαθέτει υδραυλικά φρένα με σιαγόνες. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως το πεντάλ των φρένων ενώ πιέζεται, κατεβαίνει ελεύθερα μέχρι το δάπεδο. Αυτό δε μπορεί να οφείλεται σε.....

- (α) κακή ρύθμιση του πεντάλ
- (β) υπερθέρμανση στα σημεία τριβής
- (γ) απώλεια υγρών
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Αυτό μπορεί να οφείλεται ή σε κακή ρύθμιση του πεντάλ, ή σε μεγάλο κενό διάστημα ανάμεσα στο τύμπανο και τις σιαγόνες, ή σε υπερβολικά φθαρμένες επενδύσεις, ή σε φθαρμένο έμβολο, ή τέλος, σε απώλεια υγρών. (3.1.4.)

244. Το ταξί σας διαθέτει υδραυλικά φρένα με σιαγόνες. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως το πεντάλ παρουσιάζει μεγάλη ελαστικότητα. Αυτό σημαίνει ότι.....

- (α) οι επενδύσεις τριβής έχουν βραχεί από νερό ή λάδια
- (β) υπάρχει μεγάλο κενό διάστημα ανάμεσα στο τύμπανο και τις σιαγόνες
- (γ) υπάρχει αέρας στο σύστημα των φρένων
- (δ) υπάρχει υπερθέρμανση στα σημεία τριβής

Απάντηση: (γ)

Αν το πεντάλ των φρένων παρουσιάζει μεγάλη ελαστικότητα, όταν το πιέζουμε, αυτό σημαίνει, ότι υπάρχει αέρας στο σύστημα των φρένων και χρειάζεται οπωσδήποτε εξαέρωση. (3.1.4.)

245. Το ταξί σας διαθέτει υδραυλικά φρένα με σιαγόνες. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως το πεντάλ απαιτεί ασυνήθιστα μεγάλη δύναμη για το φρενάρισμα. Αυτό σημαίνει ότι.....

- (α) διαρρέει υγρό από τους κυλίνδρους της δαγκάνας
- (β) έχουν βραχεί από νερό ή λάδια οι επενδύσεις τριβής
- (γ) υπάρχει αέρας στο σύστημα των φρένων
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Αν το πεντάλ των φρένων απαιτεί ασυνήθιστα μεγάλη δύναμη για το φρενάρισμα, αυτό σημαίνει ή ότι οι επενδύσεις τριβής έχουν βραχεί από νερό ή λάδια ή ότι υπάρχει υπερβολικό διάκενο ανάμεσα στις σιαγόνες και το τύμπανο ή ότι υπερθερμάνθηκαν τα σημεία τριβής. (3.1.4.)

246. Το ταξί σας διαθέτει υδραυλικά φρένα με σιαγόνες. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως τα φρένα σφηνώνουν («μαγκώνουν»). Αυτό μπορεί να οφείλεται σε.....

- (α) σπάσιμο του ελατηρίου επαναφοράς
- (β) απώλεια υγρών
- (γ) αέρα στο σύστημα φρένων
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Όταν τα φρένα σφηνώνουν («μαγκώνουν»), αυτό είναι δυνατό να οφείλεται, είτε σε κακή ρύθμιση του πεντάλ και του διάκενου ανάμεσα στις σιαγόνες και το τύμπανο (όταν δεν υπάρχει αυτόματη διάταξη ρύθμισης του διακένου,) είτε σε απόφραξη (φράξιμο) του σωληνίσκου, όπου οδηγεί στο σφηνωμένο φρένο, είτε σε κόλλημα του κυάθιου μέσα στον κύλινδρο, είτε σε σπάσιμο ή χαλάρωση του ελατηρίου επαναφοράς, είτε, τέλος, σε πολύ φθαρμένα ρουλεμάν του τροχού. (3.1.4.)

247. Το ταξί σας διαθέτει υδραυλικά φρένα με σιαγόνες. Καθώς οδηγείτε αντιλαμβάνεστε πως τα φρένα κάνουν θόρυβο όταν ενεργοποιούνται. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε.....

- (α) σπάσιμο ελατηρίων
- (β) αέρα στο σύστημα φρένων
- (γ) απώλεια υγρών
- (δ) παραμόρφωση των σιαγόνων

Απάντηση: (δ)

Ο θόρυβος μπορεί να οφείλεται είτε σε υπερβολική φθορά των επενδύσεων τριβής, μέχρι του σημείου να έχουν αποκαλυφθεί οι κεφαλές των περτσινών, είτε σε παραμόρφωση των σιαγόνων,

είτε σε ανομοιόμορφη φθορά του τυμπάνου, ή των δίσκων, είτε τέλος, σε χαλάρωση του δίσκου στήριξης των φρένων. (3.1.4.)

248. Ποια από τις πιο κάτω λειτουργίες δεν γίνονται αυτόματα στο αυτόματο σύστημα κλιματισμού;

- (α) η ταχύτητα του ανεμιστήρα
- (β) η ρύθμιση του συμπιεστή
- (γ) η θέση των κλαπέτων
- (δ) η επιλογή της θερμοκρασίας

Απάντηση: (δ)

Στο αυτόματο σύστημα κλιματισμού όλες οι λειτουργικές παράμετροι όπως η ταχύτητα του ανεμιστήρα, η θέση των κλαπέτων, η ρύθμιση του συμπιεστή κτλ γίνονται αυτόματα μετά την επιλογή της επιθυμητής θερμοκρασίας στο εσωτερικό του οχήματος από τον οδηγό. (3.1.4.)

249. Το air condition σε σύγκριση με το climatronic

- (α) μειώνει την κατανάλωση καυσίμου
- (β) προσφέρει περισσότερη άνεση στον οδηγό
- (γ) έχει λιγότερο κόστος συντήρησης
- (δ) είναι πιο δύσκολη η επιδιόρθωσή του

Απάντηση: (γ)

Το air condition δεν προσφέρει στον οδηγό την άνεση που προσφέρει το climatronic, και ούτε επιτυγχάνει τη βέλτιστη εξοικονόμηση ενέργειας. Η απλότητά του όμως μειώνει το κόστος συντήρησης και επιδιόρθωσης σημαντικά. (3.1.4.)

Κεφάλαιο 3.2: Χαρακτηριστικά του συστήματος μετάδοσης της κίνησης για τη βελτιστοποίηση της χρήσης του

250. Τι είναι η ροπή;

- (α) είναι η δύναμη που προσπαθεί να περιστρέψει ένα αντικείμενο
- (β) είναι η ιδιότητα των υλικών σωμάτων να έλκουν άλλα υλικά σώματα
- (γ) η δύναμη που συγκρατεί τα ηλεκτρόνια στα άτομα
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Ροπή (torque) είναι η δύναμη που προσπαθεί να περιστρέψει ένα αντικείμενο. (3.2.1)

251. Για να βρούμε το μέγεθος της ροπής πολλαπλασιάζουμε τη.....

- (α) δύναμη επί τη μάζα του αντικειμένου
- (β) δύναμη επί την απόσταση μέχρι το σημείο περιστροφής του αντικειμένου
- (γ) δύναμη επί τον όγκο του αντικειμένου
- (δ) κανένα από τα παραπάνω

Απάντηση: (β)

Για να βρούμε το μέγεθος της ροπής πολλαπλασιάζουμε τη δύναμη επί την απόστασή της από το σημείο περιστροφής του αντικειμένου. Έτσι έχουμε την εξής εξίσωση: Ροπή = Δύναμη * Απόσταση ή Δύναμη = Ροπή / Απόσταση (3.2.1)

252. Η ροπή εκφράζεται σε.....

- (α) μέτρα

- (β) αμπέρ
- (γ) νιουτόμετρα (Nm)
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Η ροπή εκφράζεται σε νιουτόμετρα (Nm) (3.2.1)

253. Η δύναμη που δημιουργείται λόγω της εκτόνωσης των καυσαερίων στον κύλινδρο του κινητήρα δημιουργεί τελικώς ροπή στο(ν).....

- (α) διωστήρα
- (β) σφόνδυλο
- (γ) εκκεντροφόρο άξονα
- (δ) στροφαλοφόρο άξονα

Απάντηση: (δ)

Λόγω της εκτόνωσης των καυσαερίων δημιουργείται η δύναμη P η οποία σπρώχνει το έμβολο προς τα κάτω και μέσω του διωστήρα καταλήγει στο κομβίο του στροφαλοφόρου άξονα και δημιουργεί σ' αυτόν την ροπή M. (3.2.1)

254. Η ροπή του κινητήρα στα οχήματα καταλήγει τελικώς.....

- (α) στους τροχούς και στα ελαστικά του κινητήριου άξονα
- (β) στο συμπλέκτη
- (γ) στα φρένα
- (δ) στο διαφορικό

Απάντηση: (α)

Η ροπή μεταφέρεται στους τροχούς και τα ελαστικά του κινητήριου άξονα του οχήματος μέσω του κιβωτίου ταχυτήτων και του διαφορικού. (3.2.1)

255. Η ροπή είναι συνυφασμένη με..... του κινητήρα.

- (α) τις στροφές
- (β) τη συντήρηση
- (γ) την ανάφλεξη
- (δ) τα κατασκευαστικά μέρη

Απάντηση: (α)

Η ροπή σε ένα όχημα είναι άμεσα συνυφασμένη με τις στροφές λειτουργίας του κινητήρα. (3.2.1)

256. Ως έργο ορίζεται.....

- (α) η αντίσταση των σωμάτων να κινηθούν
- (β) η μεταφορά ενέργειας από ένα σύστημα σε άλλο
- (γ) η περιστροφή ενός αντικειμένου
- (δ) η δύναμη που εξασκείται σε ένα αντικείμενο

Απάντηση: (β)

Το έργο ορίζεται ως η μεταφορά ενέργειας από ένα σύστημα σε ένα άλλο. (3.2.1)

257. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι ορθή;

- (α) Η ροπή και το έργο είναι ταυτόσημες έννοιες
- (β) Η ροπή και το έργο προκύπτουν από το γινόμενο της δύναμης επί της απόστασης
- (γ) Η ροπή έχει σχέση με την μετακίνηση ενός αντικειμένου ενώ το έργο με την περιστροφή του

(δ) Το έργο και η ροπή έχουν τις ίδιες μονάδες μέτρησης

Απάντηση: (β)

Αν και οι μονάδες μέτρησης τόσο της ροπής όσο και του έργου προκύπτουν από το αποτέλεσμα της δύναμης και της απόστασης, εντούτοις η ροπή και το έργο είναι δύο διαφορετικές έννοιες. Η ροπή είναι η δύναμη που δύναται να προκαλέσει περιστροφή και όχι μετατόπιση του αντικειμένου. Αντίθετα στο έργο η δύναμη προκαλεί μετατόπιση του αντικειμένου. (3.2.1)

258. Το έργο ισούται με το γινόμενο της δύναμης που εξασκείται σε ένα αντικείμενο επί.....

- (α) της μάζας του αντικειμένου
- (β) της ταχύτητας κίνησης του αντικειμένου
- (γ) της ορμής του αντικειμένου
- (δ) της απόστασης μετακίνησης του αντικειμένου

Απάντηση: (δ)

Το έργο ισούται με το γινόμενο του μέτρου της δύναμης επί το μέτρο της μετατόπισης. (3.2.1)

259. Η εξίσωση για την ισχύ είναι η εξής:

- (α) $\text{Ισχύς} = \text{Έργο} / \text{Χρόνο}$
- (β) $\text{Ισχύς} = \text{Δύναμη} / \text{Χρόνο}$
- (γ) $\text{Ισχύς} = \text{Δύναμη} / \text{Απόσταση}$
- (δ) $\text{Ισχύς} = \text{Έργο} / \text{Απόσταση}$

Απάντηση: (α)

Η Ισχύς είναι η ποσότητα του Έργου που παράγεται σε συγκεκριμένο χρόνο. (3.2.1)

260. Ποια είναι η επίσημη μονάδα μέτρησης της ισχύς στο Διεθνές Σύστημα SI;

- (α) Τα νιούτον (N)
- (β) Τα αμπέρ (A)
- (γ) Τα κιλοβάτ (KW)
- (δ) Τα κέλβιν (K)

Απάντηση: (γ)

Η επίσημη μονάδα μέτρησης της ισχύς στο διεθνές σύστημα είναι το KW (κιλοβάτ). (3.2.1)

261. Μεγάλη ισχύς ενός κινητήρα σημαίνει ότι το όχημα μπορεί να:

- (α) παράγει μικρό έργο σε μεγάλο χρόνο
- (β) παράγει σημαντικό έργο σε σύντομο χρόνο
- (γ) παράγει σημαντικό έργο σε μεγάλο χρόνο
- (δ) παράγει μικρό έργο σε σύντομο χρόνο

Απάντηση: (β)

Η ισχύς ενός κινητήρα είναι αυτό που καθορίζει το πόσο γρήγορα μπορεί να εκτελεστεί ένα συγκεκριμένο έργο. Μεγάλη ισχύς κινητήρα σημαίνει ότι το όχημα μπορεί να παράγει σημαντικό έργο και σε λιγότερο χρόνο. (3.2.1)

262. Όσο πιο μικρή είναι η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου ενός κινητήρα του οχήματος τόσο.....

- (α) πιο μικρή ισχύ έχει ο κινητήρας
- (β) πιο αποδοτικός είναι ο κινητήρας
- (γ) περισσότερο καύσιμο καταναλώνει ο κινητήρας
- (δ) λιγότερο αποδοτικός είναι ο κινητήρας

Απάντηση: (β)

Όσο μικρότερη είναι η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου, τόσο αποδοτικότερος είναι ο κινητήρας, επειδή καταναλώνει λιγότερο καύσιμο για τις ίδιες συνθήκες λειτουργίας. (3.2.1)

263. Η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου υπολογίζεται σε

- (α) λίτρα ανά χιλιόμετρο
- (β) γραμμάρια ανά χιλιόμετρο
- (γ) νιουτόμετρα ανά χιλιόμετρο
- (δ) χιλιόμετρα ανά κιλοβατώρα

Απάντηση: (α)

Η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου εκφράζεται σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα (gr/kwh) και δείχνει πόσα γραμμάρια καυσίμου καταναλώνει ο κινητήρας για την παραγωγή μιας κιλοβατώρας ή σε λίτρα ανά 100 χιλιόμετρα ($l/100 km$). (3.2.1)

264. Ένα όχημα που έχει τιμή ειδικής κατανάλωσης καυσίμου εντός της πόλης 10 ($L/100 Km$), σημαίνει ότι.....

- (α) καταναλώνει 10 λίτρα καυσίμου για να διανύσει 1000 χιλιόμετρα
- (β) καταναλώνει 1 λίτρο καυσίμου για να διανύσει 100 χιλιόμετρα
- (γ) καταναλώνει 1 λίτρο καυσίμου για να διανύσει 10 χιλιόμετρα
- (δ) καταναλώνει 10 λίτρα καυσίμου για να διανύσει 1 χιλιόμετρο

Απάντηση: (γ)

Η Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου (Specific Fuel Consumption-SFC) υπολογίζεται σε λίτρα ανά 100 χιλιόμετρα ($l/100 km$), δηλαδή πόσα λίτρα καυσίμου χρειάζεται για να διανύσει ένα όχημα μία συγκεκριμένη απόσταση σε χιλιόμετρα. Άρα $10 l/100 km$ ισούται με 10 λίτρα για 100 χιλιόμετρα ή 1 λίτρο για 10 χιλιόμετρα (3.2.1).

265. Όταν κατά την διάρκεια της οδήγησης οι στροφές του κινητήρα παραμένουν στην περιοχή όπου αντιστοιχεί η βέλτιστη κατανάλωση καυσίμου, τότε επιτυγχάνεται η μέγιστη

- (α) ισχύς του κινητήρα
- (β) εξοικονόμηση καυσίμου
- (γ) ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημα
- (δ) τιμή ροπής του κινητήρα

Απάντηση: (β)

Είναι πολύ σημαντικό κατά την διάρκεια της οδήγησης οι στροφές του κινητήρα να παραμένουν στην περιοχή όπου αντιστοιχεί η βέλτιστη κατανάλωση καυσίμου για επίτευξη της μέγιστης εξοικονόμησης καυσίμου καθώς επίσης και την μείωση στο ελάχιστο δυνατό των εκπεμπόμενων ρύπων. (3.2.2)

266. Σε ποια από τις πιο κάτω περιπτώσεις η κατανάλωση καυσίμου είναι η μικρότερη; Θεωρήστε ότι και στις 4 περιπτώσεις ο κινητήρας είναι ο ίδιος.

- (α) Θέση ταχύτητας: 2 Ταχύτητα: 100 Km/h
- (β) Θέση ταχύτητας: 3 Ταχύτητα: 100 Km/h
- (γ) Θέση ταχύτητας: 4 Ταχύτητα: 100 Km/h
- (δ) Θέση ταχύτητας: 5 Ταχύτητα: 100 Km/h

Απάντηση: (δ)

Μια συγκεκριμένη θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων προκαλεί αλλαγή των στροφών του κινητήρα και κατ' επέκταση την ανάλογη αλλαγή στη ταχύτητα του οχήματος. Το όχημα μπορεί να

κινείται με ταχύτητα 100 km/h με τρεις διαφορετικές θέσεις ταχυτήτων: 2^η, 3^η, 4^η και 5^η ταχύτητα. Η ταχύτητα που οδηγεί στην ελάχιστη ειδική κατανάλωση καυσίμου είναι η 5^η.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ 3 ΒΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

26. Συζητάτε με ένα φίλο σας για οχήματα, και σας αναφέρει ότι δεν μπορεί να καταλάβει το λόγο που τα περισσότερα καινούρια ταξί είναι πετρελαιοκίνητα, από τη στιγμή που η τιμή του πετρελαίου έπαψε από καιρό να είναι πολύ πιο φτηνή από αυτή της βενζίνης. Τι του λέτε για να εξηγήσετε αυτό το φαινόμενο;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.1

Τα βασικά πλεονεκτήματα των πετρελαιοκινητήρων έναντι των αντίστοιχων βενζινοκινητήρων είναι τα εξής:

- Καλύτερη κατανάλωση καυσίμων
- Καλύτερος θερμικός βαθμός απόδοσης
- Μεγαλύτερη διάρκεια ζωής και αξιοπιστία
- Μεγαλύτερη ασφάλεια σε περίπτωση διαρροής καυσίμων, λόγω του ότι το πετρέλαιο είναι λιγότερο εύφλεκτο από την βενζίνη

27. Ένα χειμωνιάτικο πρωινό, ετοιμάζεστε να ξεκινήσετε για να πάτε στη δουλειά σας. Προσπαθείτε να εκκινήσετε το ταξί σας, αλλά ο κινητήρας δεν παίρνει μπρος. Τελικά με την 5η προσπάθεια τα καταφέρνετε και ο κινητήρας ξεκινά. Πού μπορεί να οφείλεται το πρόβλημα;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.1

Πιθανές αιτίες για δύσκολη εκκίνηση του κινητήρα όταν είναι κρύος:

- Αποφορτισμένη μπαταρία
- Οι πόλοι σύνδεσης της μπαταρίας είναι χαλαροί ή διαβρωμένοι
- Ακάθαρτο ή μπλοκαρισμένο φίλτρο αέρα
- Χαμηλή συμπίεση στους κυλίνδρους
- Πρόβλημα στο σύστημα τροφοδοσίας
- Φθαρμένοι σπινθηριστές
- Πρόβλημα στο σύστημα ψυχρής εκκίνησης

28. Ένα πρωινό, στα μέσα του μήνα Γενάρη, ετοιμάζεστε να ξεκινήσετε για να πάτε στη δουλειά σας. Προσπαθείτε να εκκινήσετε το ταξί σας, αλλά ο κινητήρας δεν παίρνει μπρος. Συνεχίζετε να δοκιμάζετε για ακόμη κάποιες φορές, αλλά και πάλι ο κινητήρας δεν ξεκινά. Πού μπορεί να οφείλεται το πρόβλημα; Τι είναι αυτό που πρέπει να ελέγξετε σε πρώτη φάση;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.1

Η περίπτωση που δεν παίρνει μπρος ο κινητήρας μπορεί αν οφείλεται στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Δεν υπάρχουν καύσιμα στο ρεζερβουάρ καυσίμων
- Η μπαταρία είναι αποφορτισμένη και ο κινητήρας περιστρέφεται αργά

- Το φίλτρο αέρα είναι ακάθαρμο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί ο αέρας να εισχωρήσει στον κινητήρα
- Χαμηλή σχέση συμπίεσης στους κυλίνδρους
- Ο ιμάντας χρονισμού έχει σπάσει
- Πρόβλημα στα συμπληρωματικά συστήματα ανάφλεξης και τροφοδοσίας καυσίμων
- Πρόβλημα στο σύστημα ενίσχυσης καυσίμων (πρόσθετο μπεκ καυσίμων στην εισαγωγή), του οποίου σκοπός είναι να λειτουργεί ο κινητήρας χωρίς προβλήματα μέχρι να φτάσει στη θερμοκρασία λειτουργίας

Ο οδηγός θα πρέπει να ελέγξει το δείκτη καυσίμων για να επιβεβαιώσει ότι υπάρχουν κάσιμα στο όχημα. Σε δεύτερη να ελέγξει την περίπτωση να είναι αποφορτισμένη η μπαταρία του οχήματός του.

- 29.** Σε μια συζήτηση που έχετε με δύο συναδέλφους σας για οχήματα, ο ένας συνάδελφός σας λέει ότι είναι καλύτερα τα οχήματα με κίνηση στους μπροστινούς τροχούς (εμπροσθοκίνητα) και ότι αυτός είναι ο λόγος που τα πλείστα οχήματα είναι εμπροσθοκίνητα. Ο άλλος συνάδελφός σας, ισχυρίζεται ότι είναι καλύτερα εκείνα που έχουν την κίνηση στους πίσω τροχούς (οπισθοκίνητα), αλλά η κατασκευή τους στοιχίζει περισσότερο και για αυτό το λόγο δεν υπάρχουν πολλά. Εσείς, τι τους λέτε για το συγκεκριμένο θέμα;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.2

Τα πλεονεκτήματα των εμπροσθοκίνητων οχημάτων έναντι των οπισθοκίνητων είναι περισσότερα από τα μειονεκτήματα. Αυτά είναι τα εξής:

- Μικρότερο βάρος οχήματος
- Αποτελεσματικότερη μετάδοση της ροπής στρέψης στους τροχούς, λόγω της απλότητας και του μικρότερου μήκους της κατασκευής
- Μικρότερος χώρος για τον κινητήρα και μεγαλύτερος χώρος για τους πελάτες λόγω απουσίας εξογκώματος δαπέδου
- Απλουστευμένο σύστημα κίνησης των αξόνων
- Καλύτερη οδική συμπεριφορά -καλύτερο κράτημα, ιδιαίτερα στις στροφές και σε ολισθηρό οδόστρωμα, διότι το όχημα έλκεται και δεν ωθείται

Τα βασικότερα μειονεκτήματα της εμπροσθοκίνησης είναι τα εξής:

- Κακή κατανομή βάρους μεταξύ εμπρόσθιου και οπίσθιου άξονα
- Υποστροφή στις στροφές με μεγάλη ταχύτητα
- Μεγαλύτερη φθορά στους εμπρόσθιους τροχούς
- Μειωμένη απόδοσή τους κατά την επιτάχυνση, σε σύγκριση με τα οπισθοκίνητα οχήματα.

- 30.** Συζητάτε με κάποιο συνάδελφό σας, μεγάλο σε ηλικία, του οποίου το ταξί είναι 25 χρονών και δεν διαθέτει συστήματα ABS και ESP. Γνωρίζει ότι το δικό σας όχημα διαθέτει ABS και ESP και ζητά από εσάς να μάθει βασικές πληροφορίες για το τι είναι και τι κάνουν τα συστήματα αυτά. Τι θα του απαντούσατε για να τον βοηθήσετε να καταλάβει;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.4

ABS

Το αντικλειδικό σύστημα φρένων Antilock Braking System (ABS) συμβάλλει στην αποφυγή του κλειδώματος ενός οι περισσότερων τροχών του οχήματος κατά τη διαδικασία του φρεναρίσματος.

Σε οχήματα που δεν διαθέτουν ABS, στην περίπτωση απότομου φρεναρίσματος ένας ή περισσότεροι τροχοί του οχήματος κλειδώνουν, με αποτέλεσμα:

- Να υπάρχει υπερθέρμανση (κόπωση) των φρένων και έτσι η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος να αυξάνεται.

- Οι τροχοί να ολισθαίνουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου από τον οδηγό, αφού το όχημα δεν μπορεί να κατευθυνθεί με το τιμόνι.
- Η φθορά των ελαστικών είναι αυξημένη.

Γενικά, με το σύστημα ABS μειώνεται η πιθανότητα ολίσθησης και εκτροχιασμού του οχήματος και αυξάνονται οι πιθανότητες το όχημα να παραμένει εντός της πορείας του, ιδιαίτερα κατά την οδήγηση σε στροφές.

ESP

Το ESP συμβάλλει στη διατήρηση της ευστάθειας του οχήματος. Συμβάλλει στην αποφυγή της εκτροπής του οχήματος λόγω ολίσθησης των τροχών του, σε περιπτώσεις όπως η απότομη επιτάχυνση και η είσοδος σε στροφή με μεγάλη ταχύτητα. Η αρχή λειτουργίας του ESP στηρίζεται στη σύγκριση της επιθυμητής γραμμής διαδρομής του οχήματος από τον οδηγό με την πραγματική γραμμή διαδρομής του οχήματος. Σε περίπτωση απόκλισης των γραμμών διαδρομής, το ESP ενεργεί ανάλογα, δηλαδή:

- Είτε επιταχύνει είτε επιβραδύνει κάποιο τροχό (μέσω της πίεσης υγρών φρένων)
- Μειώνει, όταν χρειαστεί, τη ροπή του κινητήρα
- Εάν πρέπει, αλλάζει τη θέση ταχύτητας, μέσω της ηλεκτρονικής μονάδας ελέγχου του αυτόματου κιβωτίου (σε περίπτωση αυτόματου κιβωτίου).

Η ενεργοποίηση του ESP μπορεί να παρατηρηθεί σε περιπτώσεις υπερστροφής ή υποστροφής του οχήματος.

- 31.** Ένας συνάδελφός σας έχει πρόσφατα αλλάξει το ταξί του. Σας αναφέρει το γεγονός ότι σε ένα έκτακτο περιστατικό που χρειάστηκε να φρενάρει απότομα στον αυτοκινητόδρομο, παρατήρησε ότι η απόσταση ακινητοποίησης σε σύγκριση με το προηγούμενό του όχημα του ήταν μεγαλύτερη. Επιπρόσθετα σας αναφέρει ότι η ταχύτητα με την οποία κινείται στον αυτοκινητόδρομο είναι σχεδόν πάντα 110 Km/h. Ζητά τη γνώμη σας για το τι μπορεί να συμβαίνει. Εσείς τι του λέτε;

Απάντηση: στην ενότητα 3.1.4

Το φρενάρισμα, δηλαδή η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματος εξαρτάται από διάφορους παράγοντες: ταχύτητα οχήματος, κατάσταση ελαστικών, κατάσταση οδοστρώματος, τεχνολογία συστήματος πέδησης (ABS, ESP), συντήρηση οχήματος .

Πιο αναλυτικά, οι παράγοντες είναι οι εξής:

- Τα ελαστικά του οχήματος
Σημαντικό ρόλο στην επιβράδυνση του οχήματος έχουν τα ελαστικά του: να είναι σε καλή κατάσταση και όχι φθαρμένα, να έχουν την προβλεπόμενη από τον κατασκευαστή πίεση αέρα και να είναι τα κατάλληλα για το τύπο του οχήματος όσον αφορά στον τύπο και στο μέγεθος
- Το οδόστρωμα
Η κατάσταση του οδοστρώματος, λόγω καιρικών συνθηκών (βροχής, παγετού) ή και άλλων παραγόντων (χαλίκια, άμμος, κ.λπ.) μπορεί να δυσχεράνει την επιβράδυνση του οχήματος, με αύξηση της απόστασης φρεναρίσματος, ολίσθηση και εκτροπή του οχήματος από την πορεία του.
- Τα φρένα (τύπος και κατάσταση)
Το είδος των φρένων (μηχανικά, υδραυλικά), τα διάφορα συστήματα φρένων (ABS) και τα συστήματα (BAS, ESP) που έχουν σχέση και είναι συνδεδεμένα με τα φρένα, συμβάλλουν κατά πολύ στην αποτελεσματική επιβράδυνση του οχήματος.
- Καλή συντήρηση

Πολύ μεγάλη σημασία έχει ο τακτικός έλεγχος και η καλή συντήρηση όλων των συστημάτων από εξειδικευμένο προσωπικό. Η κακή κατάσταση του συστήματος πέδησης λόγω φθορών, βλάβης και έλλειψης συντήρησής του αυξάνει την επικινδυνότητα κατά την οδήγηση.

32. Ένας συνάδελφός σας πρόκειται να αγοράσει καινούριο όχημα και μελετά τα τεχνικά χαρακτηριστικά για δύο συγκεκριμένα οχήματα που τον ενδιαφέρουν. Διαβάζει την πληροφορία που λέει ότι η ισχύς του κινητήρα του ενός οχήματος είναι 90 KW σε 5000 σ.α.λ. και του άλλου 125 KW σε 6000 σ.α.λ. Δεν καταλαβαίνει ακριβώς τι σημαίνουν αυτά και σας ρωτά να του εξηγήσετε. Δώστε και ένα συγκεκριμένο πρακτικό παράδειγμα για να καταλάβει καλύτερα τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτοκινήτων.

Απάντηση: στην ενότητα 3.2.1

Το KW (κιλοβάτ) είναι η μονάδα μέτρησης της ισχύος του κινητήρα του οχήματος. Για το μέγεθος της ισχύος θεωρούμε πως ένας κινητήρας σε συγκεκριμένες στροφές παράγει πάντα την ίδια ισχύ. Άρα ο 1^{ος} κινητήρας στις 5000 σ.α.λ. (στροφές ανά λεπτό) αποδίδει 90 KW, ενώ ο 2^{ος} κινητήρας στις 6000 σ.α.λ. αποδίδει 125 KW.

Αυτό σημαίνει ότι ο 2^{ος} κινητήρας μπορεί να παράξει το ίδιο έργο σε λιγότερο χρόνο.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι, κάτω από τις ίδιες συνθήκες (βάρος, δρόμος, καιρικές συνθήκες, κ.ο.κ.), το 2^ο όχημα μπορεί να αναπτύξει μεγαλύτερη ταχύτητα από το 1^ο.

33. Ένας συνάδελφός σας διαβάζει σε ένα περιοδικό για τη ροπή και την ισχύ κάποιου κινητήρα όπου μία Γραφική Παράσταση (αυτή που είναι δίπλα) η σχέσεις:

- Ροπής με τις Στροφές του κινητήρα, και
- Ισχύος με τις Στροφές του κινητήρα

Ο συνάδελφός σας ζητά να του εξηγήσετε:

- Τι είναι η ισχύ του κινητήρα.
- Τι σημαίνει πρακτικά όταν λέμε ότι ένας μεγάλη ισχύ.

Απάντηση: στην ενότητα 3.2.1

- α) Η Ισχύς είναι η ποσότητα του Έργου που παραγεται σε συγκεκριμένο χρόνο και καθορίζει το πόσο γρήγορα μπορεί να εκτελεστεί ένα συγκεκριμένο έργο.

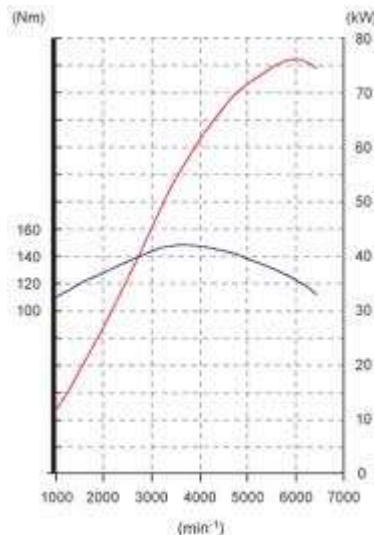
Για το μέγεθος της ισχύος (παραγωγή ενέργειας στη μονάδα του χρόνου) θεωρούμε πως ένας κινητήρας σε συγκεκριμένες στροφές παράγει πάντα την ίδια ισχύ (π.χ στις 5000 σ.α.λ. αποδίδει 70 KW). Ο συγκεκριμένος κινητήρας εξασφαλίζει μέγιστη ισχύ περίπου 77 KW στις 6000 σ.α.λ.

β) Μεγάλη ισχύς κινητήρα πρακτικά σημαίνει ότι το όχημα μπορεί να παραγάγει σημαντικό έργο και σε λιγότερο χρόνο. Έτσι για παράδειγμα, ένα όχημα με μεγάλη ισχύ κινητήρα μπορεί να διανύσει ένα ανηφορικό δρόμο 2 χιλιομέτρων με 4 επιβάτες, με μεγαλύτερη ταχύτητα, δηλαδή να παράγει αυτό το έργο γρηγορότερα από ότι ένα άλλο όχημα με μικρότερη ισχύ κινητήρα.

34. Σκέφτεστε να αγοράσετε ένα καινούριο όχημα και έχετε καταλήξει σε δύο διαφορετικά μοντέλα. Μελετάτε τις προδιαγραφές των 2 κινητήρων και παρατηρείτε ότι έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά αλλά εκείνο που διαφέρει σημαντικά μεταξύ τους είναι η Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου για εντός της πόλης: ο πρώτος κινητήρας έχει τιμή 11 L/100 Km και ο δεύτερος 9 L/100 Km.

Ποιό από τα 2 οχήματα είναι πιο οικονομικό στην κατανάλωση καυσίμου; Εξηγήστε την απόφασή σας.

Απάντηση: στην ενότητα 3.2.1

αυτοκίνητα για παρουσιάζει και οποία δείχνει τις

κινητήρας έχει

παράγεται σε

Το δεύτερο όχημα είναι πιο οικονομικό στην κατανάλωση καυσίμου.

Αυτό το ξέρουμε βλέποντας τις τιμές της Ειδικής Κατανάλωσης Καυσίμου των 2 κινητήρων. Η *Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου* που είναι η ποσότητα του καυσίμου που καταναλώνεται για κάθε μονάδα ενέργειας που παράγει ο κινητήρας και μας επιτρέπει να συγκρίνουμε την κατανάλωση διαφόρων κινητήρων.

Όσο μικρότερη είναι η τιμή της ειδικής κατανάλωσης καυσίμου τόσο αποδοτικότερος είναι ο κινητήρας, επειδή καταναλώνει λιγότερο καύσιμο για το ίδιο έργο. Ο πρώτος κινητήρας με τιμή 11 L/100 Km σημαίνει ότι καταναλώνει 11 λίτρα καυσίμου για να διανύσει την απόσταση 100 χιλιομέτρων, ενώ ο δεύτερος κινητήρας με τιμή 9 L/100 Km σημαίνει ότι καταναλώνει 9 λίτρα καυσίμου για να διανύσει την απόσταση 100 χιλιομέτρων.

35. Ένας συνάδελφός σας, σας αναφέρει ότι την περασμένη βδομάδα πήγε να παραλάβει πελάτη από τη Λευκωσία και αντί του αυτοκινητόδρομου χρησιμοποίησε τον παλιό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού. Εσείς του αναφέρετε ότι αυτό που έκανε είχε μεγαλύτερη κατανάλωση καυσίμων. Ο συνάδελφός σας, σας λέει ότι αυτό δεν μπορεί να είναι σωστό, αφού και οι δύο διαδρομές έχουν σχεδόν το ίδιο μήκος. Μπορείτε να εξηγήσετε στο συνάδελφό σας ότι κάνει λάθος και να του δώσετε τους λόγους;

Απάντηση: στην ενότητα 3.2.1

Χρησιμοποιώντας τον παλιό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού σημαίνει ότι, λόγω της φύσεως του δρόμου (στροφές), θα είχε αρκετές επιβραδύνσεις και επιταχύνσεις, ενώ στον αυτοκινητόδρομο η ταχύτητά του θα ήταν πιο σταθερή.

Οι επιβραδύνσεις και οι επιταχύνσεις αυξάνουν την κατανάλωση καυσίμων διότι, όταν το όχημα επιβραδύνει σημαίνει ότι η θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων είναι χαμηλή. Στις χαμηλές θέσεις ταχύτητας οι στροφές του κινητήρα αυξάνονται και αυτόματα αυξάνεται και η κατανάλωση καυσίμων.

36. Ενώ μελετάτε το εγχειρίδιο του ταξί σας, παρατηρείτε ότι στη σελίδα που γράφει για την ειδική κατανάλωση καυσίμου υπάρχουν δύο τιμές:
- Εντός της πόλης 11 L/100 Km, και
 - Εκτός της πόλης 8 L/100 Km

Εξηγήστε:

- α) τι σημαίνουν οι πιο πάνω τιμές
- β) γιατί η κατανάλωση εντός και εκτός της πόλης είναι διαφορετική;

Απάντηση: στην ενότητα 3.2.1

α) Οι 2 τιμές δείχνουν την Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου του κινητήρα. Αυτό σημαίνει ότι όταν η τιμή είναι 11 L/100 Km, το θα καταναλωθούν περίπου 11 λίτρα καυσίμου για να καλύψει το όχημα την απόσταση 100 χιλιομέτρων.

β) Στην πόλη, λόγω της τροχαίας κίνησης το όχημα αναγκάζεται να σταματά και να ξεκινά συχνά, πράγμα που σημαίνει συχνή χρήση χαμηλών ταχυτήτων. Οι χαμηλές ταχύτητες σημαίνουν ψηλές στροφές και συνεπώς αυξημένη κατανάλωση. Για το λόγω αυτό η Ειδική Κατανάλωση Καυσίμου για την πόλη είναι μεγαλύτερη από αυτήν που αφορά την οδήγηση εκτός πόλης (π.χ. στον αυτοκινητόδρομο).

37. Σε συζήτηση που έχετε με έναν φίλο σας, αυτός ισχυρίζεται ότι ο μοναδικός παράγοντας που επηρεάζει την κατανάλωση καυσίμου είναι η ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημα. Σας λέει για παράδειγμα ότι αν στο αυτοκινητόδρομο κινείστε με 100 km/h αντί με 80 km/h, τότε σίγουρα η κατανάλωση καυσίμου θα είναι μεγαλύτερη.

Χρησιμοποιήστε την γραφική για να του εξηγήσετε ότι αυτό που δεν ισχύει.

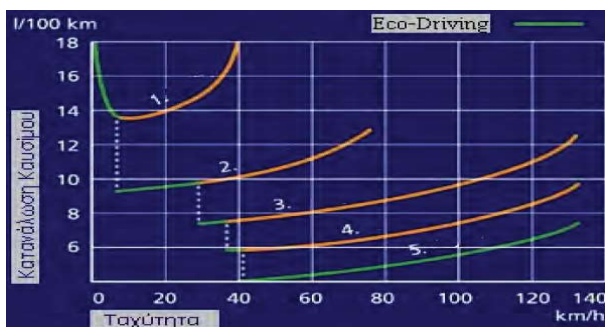
Απάντηση: στην ενότητα 3.2.2

Καθοριστικός παράγοντας για την είναι η θέση ταχύτητας και όχι πόσο ταχύτητα με την οποία κινείται το

Αντίθετα από το παράδειγμα που φίλος σας, το όχημα που ταξιδεύει μπορεί να έχει μικρότερη κατανάλωση από ότι το όχημα με 80 km/h και αυτό εξαρτάται από τη θέση ταχύτητας.

Στην γραφική παράσταση φαίνεται ότι αν η ταχύτητα των 100 km/h μπορεί να επιτευχθεί με 3 θέσεις ταχύτητας (3^η, 4^η και 5^η). Με την 3^η ταχύτητα η κατανάλωση είναι περίπου 10 L/100 Km, με την 4^η ταχύτητα η κατανάλωση είναι μεταξύ 7-8 L/100 Km, ενώ με την 5^η ταχύτητα η κατανάλωση είναι λιγότερη από 6 L/100 Km.

Έτσι λοιπόν στο συγκεκριμένο παράδειγμα φαίνεται ότι η οικονομικότερη ταχύτητα είναι 100 Km/h.

παράσταση σας αναφέρει

κατανάλωση μεγάλη είναι η όχημα.

αναφέρει ο με 100 km/h

ΜΕΡΟΣ 4

ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων.....	
ΜΕΡΟΣ 4. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ.....	
Κεφάλαιο 4.1: Βασικός εξοπλισμός για ορθολογική οδήγηση.....	
4.1.1 Τι είναι η ορθολογική οδήγηση.....	
4.1.2 Ο εξοπλισμός του οχήματος.....	
Κεφάλαιο 4.2: Συντήρηση – Πρακτικές ορθολογικής οδήγησης.....	
4.2.1 Έλεγχοι οχήματος.....	
4.2.2 Πρακτικές εφαρμογές ορθολογικής οδήγησης.....	
Κεφάλαιο 4.3: «Πράσινη οδήγηση» - οικονομική και οικολογική οδήγηση	
4.3.1 Εισαγωγή.....	
4.3.2.Κανόνες και τεχνικές εφαρμογής του eco-driving.....	
4.3.3 Αντιστάσεις στο όχημα.....	

Κεφάλαιο 4.1: Βασικός εξοπλισμός για ορθολογική οδήγηση

Στο Μέρος 4 παρουσιάζονται τα εξής:

- Επεξήγηση της έννοιας «ορθολογική οδήγηση»
- Αναφορά στο διαθέσιμο εξοπλισμό του οχήματος
- Βασικοί τρόποι αξιοποίησης του εξοπλισμού στα πλαίσια της ορθολογικής οδήγησης

4.1.1 Τι είναι η ορθολογική οδήγηση

Η ορθολογική οδήγηση είναι εκείνος ο τρόπος οδήγησης κατά τον οποίο ο οδηγός αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό τον εξοπλισμό που διαθέτει το όχημά του, με στόχο πρωτίστως¹⁹:

- Την αμυντική οδήγηση
- Την εξοικονόμηση καυσίμων
- Τη μείωση του κόστους συντήρησης του οχήματος και
- Τη μείωση των επιπτώσεων που προκαλεί η χρήση του οχήματος στο περιβάλλον

Η εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης προϋποθέτει γνώσεις και δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ο κάθε οδηγός και αφορούν τον εξοπλισμό του οχήματος του και τον ορθό τρόπο οδήγησης του. Εκτός από γνώσεις και δεξιότητες, προϋποθέτει ότι ο οδηγός διακατέχεται από τις αρχές της υπευθυνότητας, της ωριμότητας και της ευσυνειδησίας. Η εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης αποτελεί απόδειξη του σεβασμού του οδηγού στην ασφάλεια όλων των χρηστών του οδικού δικτύου και στο περιβάλλον. Με την εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης εξυπηρετούνται και οι στόχοι της αμυντικής οδήγησης (δες Μέρος 2), της οικονομικής οδήγησης και της περιβαλλοντικής ή *πράσινης* οδήγησης (eco-driving) οι οποίοι στηρίζονται στους ίδιους άξονες: την εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση του κόστους συντήρησης του οχήματος, την προστασία του περιβάλλοντος και την ασφάλεια των χρηστών του οδικού δικτύου.

Τέλος, ανεξάρτητα από τα όποια συστήματα και εξοπλισμό διαθέτει ένα σύγχρονο όχημα, ο καθοριστικότερος παράγοντας για την ασφαλή οδήγηση είναι ο οδηγός. Η γνώση και η εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση του κάθε οδηγού, ιδιαίτερα του επαγγελματία.

4.1.2 Ο εξοπλισμός του οχήματος

Η ορθολογική οδήγηση, ως τρόπος οδήγησης, προϋποθέτει ότι ο οδηγός γνωρίζει, κατανοεί και αξιοποιεί τις δυνατότητες του οχήματός του. Στο μέρος αυτό παρουσιάζεται ο εξοπλισμός ενεργητικής ασφάλειας, με κάποιες βασικές πληροφορίες για το σκοπό, τη χρήση και τη χρησιμότητά του, στα πλαίσια της ορθολογικής οδήγησης.

Για σκοπούς μελέτης, ο εξοπλισμός του οχήματος, που οφείλει ο κάθε οδηγός να γνωρίζει και να μπορεί να εφαρμόζει στα πλαίσια μιας ορθολογικής οδήγησης, διαχωρίζεται σε πέντε κατηγορίες²⁰. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την κάθε κατηγορία και τον εξοπλισμό που περιλαμβάνει η καθεμιά από αυτές.

¹⁹ Greek Road Federation: <http://www.odomel.gr/docs/odomel/eco-driving.pdf>

²⁰ Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

	Κατηγορία εξοπλισμού	Εξοπλισμός
1	Θέση οδήγησης	Ρυθμίσεις: Κάθισμα οδηγού, τιμόνι, υποστήριγμα κεφαλής
2	Έλεγχος της διεύθυνσης και της ταχύτητας του οχήματος	Τιμόνι, πεντάλ καυσίμων, ποδόφρενο, πεντάλ συμπλέκτη (κλατς), μοχλός ταχυτήτων, χειρόφρενο, ESP (ηλεκτρονικό σύστημα σταθερότητας)
3	Διακόπτες	Φώτα, κλειδαριά ανάφλεξης κινητήρα, καθαριστήρες-ψεκαστήρες & θέρμανση ανεμοθώρακα - πίσω τζαμιού, κόρνα
4	Συσκευές έμμεσης όρασης	Συμβατικά κάτοπτρα (καθρεφτάκια), κάμερα – οθόνη, άλλες συσκευές
5	Όργανα ελέγχου (πίνακας οργάνων)	Όλα τα όργανα στον πίνακα ελέγχου στο ταμπλό

Πίνακας 4.1: Εξοπλισμός ενεργητικής ασφάλειας οχήματος

Πιο κάτω ακολουθεί επεξήγηση των τρόπων χρήσης του εξοπλισμού που αναφέρεται στον πιο πάνω πίνακα. Η επεξήγηση εστιάζει στις βασικές πληροφορίες που πρέπει ο κάθε οδηγός να γνωρίζει για τη χρήση του συγκεκριμένου εξοπλισμού. Στη συνέχεια ακολουθεί ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων που απαιτούν περισσότερες γνώσεις και δεξιότητες από τον επαγγελματία οδηγό στα πλαίσια εφαρμογής της ορθολογικής οδήγησης.

(α) Θέση οδήγησης

Η θέση οδήγησης στο όχημά σας, πρέπει να είναι τέτοια που να σας επιτρέπει (α) να φτάνετε και να χρησιμοποιείτε με ευκολία τον υπόλοιπο εξοπλισμό, όπως το τιμόνι και τα πεντάλ, και (β) να έχετε όσο το δυνατό καλύτερο πεδίο ορατότητας.

Πριν από την οδήγηση ρυθμίστε λοιπόν ανάλογα τα πιο κάτω:

- Τη θέση καθίσματος του οδηγού (μπροστά-πίσω, πάνω-κάτω, κλίση της πλάτης του καθίσματος).
- Την κλίση της γωνίας της μπάρας του τιμονιού καθώς και τη θέση του τιμονιού μέσα ή έξω.
- Το υποστήριγμα της κεφαλής (περίπου στο ύψος των ματιών).
- Το ύψος της ζώνης ασφαλείας (να περνά πάνω από τον ώμο και μπροστά από το στήθος).

Εικόνα 4.1: Θέση οδήγησης

(β) Διεύθυνση οχήματος και αλλαγή ταχύτητας

Τιμόνι

Το τιμόνι επιτρέπει στον οδηγό να ελέγχει την κατεύθυνση του οχήματος μέσω του συστήματος διεύθυνσης που στρίβει τους μπροστινούς τροχούς. Οι τρόποι χρήσης του τιμονιού για καλύτερο έλεγχο είναι οι ακόλουθοι:

- Να έχετε και τα δύο σας χέρια πάνω στο τιμόνι σε θέση που να αισθάνεστε άνετα, να βλέπετε τον πίνακα οργάνων/ενδείξεων και να σας επιτρέπει να έχετε πλήρη έλεγχο. Η οδήγηση με ένα χέρι πρέπει να γίνεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα την στιγμή που θα αλλάξετε ταχύτητα.
- Να αποφεύγετε να ακουμπάτε το χέρι σας είτε στη πόρτα είτε στο παράθυρο καθότι αυτό εμποδίζει τις κινήσεις σας.

- Σε καμία περίπτωση δεν σηκώνετε και τα δύο χέρια από το τιμόνι ενόσω το όχημα κινείται.
- Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τον τρόπο που συμπεριφέρεται το όχημά σας όταν στρίβετε το τιμόνι. Η περιστροφή του τιμονιού προκαλεί διαφορετική γωνία στροφής των τροχών σε διαφορετικά οχήματα. Στην καθομιλουμένη, η έκφραση που χρησιμοποιείται για το συγκεκριμένο θέμα είναι «πόσο κόβει το τιμόνι του οχήματος».
- Το στρίψιμο του τιμονιού όταν το όχημά σας δεν κινείται (επιτόπου στρίψιμο) πρέπει να αποφεύγεται, καθότι προκαλεί φθορά στα ελαστικά και πιθανές ζημιές στο σύστημα διεύθυνσης του οχήματος.

Μοχλός ταχυτήτων

Ο μοχλός ταχυτήτων επιτρέπει την αλλαγή της θέσης ταχύτητας προς τα κάτω ή προς τα πάνω. Τα πλείστα οχήματα διαθέτουν 5 ή 6 ταχύτητες για εμπρόσθια πορεία και 1 ταχύτητα για οπίσθια πορεία. Στη κενή θέση, δεν υπάρχει καμία ταχύτητα επιλεγμένη. Η αλλαγή των ταχυτήτων γίνεται στο κιβώτιο ταχυτήτων με τη βοήθεια του συμπλέκτη (κλατσ). Δεν πρέπει να κοιτάζετε το μοχλό ταχυτήτων για επιλογή της θέσης της ταχύτητας.

Για τα οχήματα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων, η αλλαγή των ταχυτήτων γίνεται αυτόματα εκτός αν ο οδηγός έχει θέσει τον επιλογέα ταχυτήτων σε συγκεκριμένη επιλογή ταχύτητας. Τα αυτόματα οχήματα διαθέτουν επιλογέα ταχυτήτων, ο οποίος αναλόγως του οχήματος, περιλαμβάνει συνήθως τις εξής επιλογές:

- P - θέση στάθμευσης (park)
- R – οδήγηση με όπισθεν πορεία (reverse)
- N – κενή θέση (neutral)
- D – οδήγηση με εμπροσθεν πορεία (drive)
- 2 – 2^η θέση ταχύτητας
- 1 – 1^η θέση ταχύτητας

Με την επιλογή της θέσης 1 το κιβώτιο ταχυτήτων δεν θα προχωρήσει σε εναλλαγή ταχύτητας μεγαλύτερη από την πρώτη (π.χ. χρήση σε χιονισμένο δρόμο). Με την επιλογή του επιλογέα στην θέση 2 δεν θα γίνει εναλλαγή της ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων πέραν της δεύτερης (π.χ κατάβαση από ορεινούς δρόμους).

Tiptronic: Τα σύγχρονα αυτόματα κιβώτια ταχυτήτων επιτρέπουν επίσης την χειροκίνητη επιλογή ταχυτήτων από τον οδηγό μέσω της λειτουργίας tiptronic. Κατά την διάρκεια της οδήγησης οι ταχύτητες αλλάζουν μόνο κατ' εντολή του οδηγού σπρώχνοντας το μοχλό ταχυτήτων πάνω ή μια θέση κάτω με τους ενεργοποιητές συν (συμβολίζεται με +) και πλην (συμβολίζεται με -) για πάνω και κάτω αντίστοιχα.

Το χειρόφρενο

Ο σκοπός του χειρόφρενου είναι η συγκράτηση του οχήματος, όταν αυτό είναι σταματημένο. Στα περισσότερα οχήματα το χειρόφρενο λειτουργεί πάνω στους δύο όπισθεν τροχούς. Αν το χειρόφρενο ενεργοποιηθεί κατά την κίνηση του οχήματος υπάρχει ο κίνδυνος κλειδώματος των τροχών και ολίσθησης του οχήματος. Η χρήση του κατά την κίνηση του οχήματος θα πρέπει να γίνεται μόνο στην απίθανη περίπτωση που δεν λειτουργήσει το σύστημα των φρένων.

Για την ενεργοποίηση του χειρόφρενου, κάποιιο κατασκευαστές εισηγούνται ότι δεν πρέπει να έχετε πατημένο το κουμπί απελευθέρωσης του χειρόφρενου. Για τη σωστή διαδικασία θα πρέπει να συμβουλευτείτε το εγχειρίδιο του κατασκευαστή. Για την απενεργοποίηση του χειρόφρενου, πατήστε το κουμπί και σηκώστε το μοχλό ελαφριά προς τα πάνω. Στη συνέχεια, κρατήστε το κουμπί πατημένο και κατεβάστε το μοχλό μέχρι την θέση απενεργοποίησης.

Η χρήση του χειροφρένου στα οχήματα είναι πολύ σημαντική για την οδική αφάλεια και πρέπει να ενεργοποιείται στην ανώτατη θέση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως η στάση ή η στάθμευση σε ανωφέρειες ή/η κατωφέρειες.

Το πεντάλ επιτάχυνσης (βενζίνης ή πετρελαίου)

Το πεντάλ βενζίνης ελέγχει την αναλογία του μίγματος καυσίμου και αέρα που διοχετεύεται στον κινητήρα. Γενικά, όσο περισσότερο πιέζεται προς τα κάτω το πεντάλ καυσίμων τόσο περισσότερο καύσιμο πάει στον κινητήρα. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε πόση πίεση θα εξασκείτε στο πεντάλ βενζίνης για να έχετε τα επιθυμητά αποτελέσματα (εκκίνηση, επιτάχυνση, ελάττωση ταχύτητας, αύξηση δύναμης, κ.λπ.) και παράλληλα να εξασφαλίζετε τη μέγιστη οικονομία καυσίμων.

Kick-down: Το απότομο πάτημα του πεντάλ καυσίμου μέχρι τέρμα στα οχήματα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων, ονομάζεται kick-down. Το kick-down προκαλεί γρήγορη αλλαγή στην επόμενη κατώτερη θέση ταχύτητας και αύξηση των στροφών. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η γρήγορη επιτάχυνση του οχήματος, όπως για παράδειγμα όταν θέλετε να προσπεράσετε το προπορευόμενο όχημα. Όταν χαλαρώσετε την πίεση στο πεντάλ καυσίμου, γίνεται αλλαγή της θέσης ταχύτητας στην επόμενη ανώτερη θέση.

Ποδόφρενο

Για τη λειτουργία του ποδόφρενου (πεντάλ των φρένων), όπως και για το πεντάλ βενζίνης, χρησιμοποιείτε το δεξί σας πόδι. Ο σκοπός του ποδόφρενου είναι να επιτρέπει στον οδηγό να ελαττώνει ταχύτητα ή να ακινητοποιεί πλήρως το όχημά του. Το ποδόφρενο, όπως και το χειρόφρενο, είναι μέρος του συστήματος πέδησης του οχήματος.

Ο συμπλέκτης

Για τη χρήση του συμπλέκτη χρησιμοποιείτε το αριστερό σας πόδι (ισχύει για οχήματα με χειροκίνητο κιβώτιο ταχυτήτων). Ο σκοπός του συμπλέκτη είναι η σύνδεση ή η αποσύνδεση του κινητήρα από το κιβώτιο ταχυτήτων, την οποία ελέγχει ο οδηγός του οχήματος. Για περισσότερες λεπτομέρειες που αφορούν στη λειτουργία του διαβάστε το Μέρος 3. Θα πρέπει να εξοικειωθείτε με τη χρήση του συμπλέκτη του οχήματος σας, καθώς η συμπεριφορά του και τα χαρακτηριστικά του διαφέρουν από όχημα σε όχημα (η θέση σύμπλεξης – biting point).

(γ) Διακόπτες

Φώτα

Στα περισσότερα οχήματα ο διακόπτης των φώτων βρίσκεται στα αριστερά ή δεξιά του τιμονιού. Συνήθως ο διακόπτης έχει τρεις στάσεις:

- Φώτα σβηστά
- Φώτα θέσης ή στάθμευσης μπροστά και πίσω (ανάβει και το φως της πίσω πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας)
- Φώτα διασταύρωσης – «χαμηλά φώτα» (υπάρχει ο επιλογέας για φώτα πορείας, δηλαδή φώτα «ψηλά/δυνατά φώτα». Σε κάποια οχήματα, ο επιλογέας είναι ξεχωριστός διακόπτης.

Σύστημα αυτόματης ενεργοποίησης/απενεργοποίησης φώτων

Η ενεργοποίηση του συστήματος εξαρτάται από τους αισθητήρες φωτός. Νοούμενου ότι είναι ενεργοποιημένο, το σύστημα ανάβει αυτόματα τα φώτα διασταύρωσης του οχήματος, ανάλογα με τις συνθήκες φωτεινότητας, όπως για παράδειγμα το σούρουπο, την αυγή ή όταν υπάρχει ομίχλη ή συννεφιά. Το σύστημα σβήνει τα φώτα του οχήματος όταν αλλάξουν οι συνθήκες και υπάρχει ικανοποιητικός εξωτερικός φωτισμός. Συστήνεται για σκοπούς ασφαλείας όπως έχετε πάντα ενεργοποιημένο το σύστημα αυτό.

Φώτα ομίχλης

Επειδή τα φώτα ομίχλης χρησιμοποιούνται μόνο σε δύσκολες καιρικές συνθήκες όπου υπάρχει μειωμένη ορατότητα, ο διακόπτης τους βρίσκεται σε κάποια θέση στο ταμπλό του οχήματος ξεχωριστά από τα υπόλοιπα φώτα. Τα φώτα ομίχλης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν το πεδίο ορατότητας είναι λιγότερο από 100 μέτρα. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τα φώτα ομίχλης όταν δεν υπάρχει λόγος,

καθότι μπορεί να προκαλέσουν πρόβλημα θάμπωσης των άλλων οδηγών και χρηστών του οδικού δικτύου.

Χρήση των φώτων σε ομίχλη

- Ανάψετε τα φώτα διασταύρωσης (χαμηλά) του οχήματος σας.
- Σε περιπτώσεις πυκνής ομίχλης ανάψετε επιπλέον τα φώτα ομίχλης.
- Μην ανάψετε τα φώτα πορείας (ψηλά) καθότι το φως τους θα αντανακλάται στην ομίχλη και θα σας θαμπώσουν.

Φωτεινοί δείκτες αλλαγής κατεύθυνσης (φλας)

Ο μοχλός για τα φλας βρίσκεται σε μία από τις δύο πλευρές του τιμονιού. Ο σκοπός τους είναι να γνωστοποιούν στους άλλους οδηγούς και χρήστες του οδικού δικτύου την κατεύθυνση που προτίθεστε να ακολουθήσετε, δηλαδή δεξιά ή αριστερά. Η σωστή και έγκαιρη χρήση των φλας είναι πολύ σημαντική για την ασφαλή οδήγηση. Κανονικά θα πρέπει να μπορείτε να ενεργοποιείτε τα φλας χωρίς να χρειάζεται να αφήνετε το χέρι σας από το τιμόνι.

Φώτα έκτακτης ανάγκης (φώτα κινδύνου)

Η θέση του διακόπτη αυτού είναι διαφορετική σε κάθε μοντέλο οχήματος. Συνήθως βρίσκεται σε περιοπτη θέση για να μπορεί εύκολα ο οδηγός να το εντοπίζει και να το φτάνει με το χέρι του. Τα φώτα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να τα χρησιμοποιείτε για να σας προσέξουν οι άλλοι οδηγοί και χρήστες του οδικού δικτύου και για να τους προειδοποιείτε για συγκεκριμένες έκτακτες περιπτώσεις -όπως για παράδειγμα όταν το όχημά σας έχει ακινητοποιηθεί λόγω βλάβης ή όταν προτίθεστε να ελαττώσετε ταχύτητα στον αυτοκινητόδρομο λόγω κάποιου κινδύνου ή προβλήματος που υπάρχει μπροστά σας. Η χρήση τους δεν δικαιολογεί τη στάση ή στάθμευση σε απαγορευμένη περιοχή ή δρόμο.

Προσοχή! Στις περιπτώσεις που ένας οδηγός δεν μπορεί να δει και τις δύο πλευρές του οχήματος σας, μπορεί να εκλάβει τα φώτα κινδύνου ως φλας και να θεωρήσει ότι προτίθεστε να στρίψετε δεξιά ή αριστερά.

Φώτα πέδησης (stop lights – φώτα του στόπερ)

Τα φώτα αυτά βρίσκονται στο πίσω μέρος του οχήματος και ενεργοποιούνται όταν ο οδηγός πατήσει το πεντάλ των φρένων. Επιπρόσθετα από τα δύο φώτα που βρίσκονται δεξιά και αριστερά στο πίσω μέρος του οχήματος, στα σύγχρονα οχήματα σύμφωνα με Ευρωπαϊκές προδιαγραφές (1998) υπάρχει απαραίτητως από τον κατασκευαστή τρίτο κεντρικό φως φρένων στο άνω μέρος του πίσω τζαμιού ώστε να κάνει την ενεργοποίησή τους ακόμα πιο έντονη για τους οδηγούς που ακολουθούν.

Καθαριστές και ψεκαστήρες του ανεμοθώρακα και του πίσω τζαμιού

Οι μοχλοί ελέγχου των καθαριστήρων και των ψεκαστήρων νερού βρίσκονται συνήθως σε μια από τις πλευρές του τιμονιού, πάνω στην κολώνα στήριξής του. Κάποια οχήματα διαθέτουν ξεχωριστούς μοχλούς για το πίσω τζάμι. Οι καθαριστές και οι ψεκαστήρες είναι πολύ σημαντικοί για την ασφαλή οδήγηση, καθότι διατηρούν τον ανεμοθώρακα και το πίσω τζάμι καθαρά από τη βροχή, το χιόνι, τη σκόνη και την ομίχλη. Είναι σημαντικό ο οδηγός να ελέγχει τακτικά το δοχείο του νερού των ψεκαστήρων και αν χρειάζεται να προσθέτει σε αυτό νερό. Εκτός από νερό είναι καλό να χρησιμοποιούνται και κάποιες επιπρόσθετες ουσίες, όπως αντιπηκτικό υγρό (για αποφυγή πήξης του σε περιπτώσεις θερμοκρασιών κάτω του 0 °C) ή ειδικό σαπούνι (για καλύτερα αποτελέσματα στον καθαρισμό των τζαμιών). Είναι σημαντικό όπως οι οπές των ψεκαστήρων είναι καθαρές και οι καθαριστήρες να βρίσκονται σε καλή κατάσταση και να αλλάζονται όταν έχουν φθαρεί. Μια καλή πρακτική είναι να **έχετε** μέσα στο όχημά σας δύο καινούριους καθαριστήρες.

Σύστημα αυτόματης ενεργοποίησης/απενεργοποίησης καθαριστήρων

Η λειτουργία του συστήματος αυτόματης ενεργοποίησης/απενεργοποίησης καθαριστήρων στηρίζεται στους αισθητήρες βροχής, που ενεργοποιούν ανάλογα τους καθαριστήρες του ανεμοθώρακα όταν

παρουσιαστεί υγρό (υγρασία, βροχή) στον ανεμοθώρακα. Συστήνεται όπως το σύστημα αυτό είναι συνεχώς ενεργοποιημένο.

Θερμαινόμενος ανεμοθώρακας και πίσω τζάμι

Στα περισσότερα οχήματα το πίσω τζάμι είναι θερμαινόμενο. Κάποια οχήματα διαθέτουν και θερμαινόμενο ανεμοθώρακα. Η χρησιμότητα τους έγκειται στο ότι διατηρούν τις επιφάνειες των τζαμιών καθαρές εσωτερικά από υδρατμούς που δημιουργούνται εντός του οχήματος και τις εξωτερικές επιφάνειες από παγετό, υγρασία και χιόνι. Η ενεργοποίηση και απενεργοποίηση τους γίνεται με ξεχωριστά κουμπιά για τον ανεμοθώρακα και το πίσω τζάμι.

Η κόρνα

Η κόρνα στα οχήματα, βρίσκεται συνήθως είτε πάνω στο τιμόνι είτε πάνω στο μοχλό των φλας. Ο σκοπός της κόρνας είναι να προειδοποιείτε τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου για την παρουσία σας, αν κρίνετε ότι αυτό είναι αναγκαίο. Η αλόγιστη χρήση της είναι επικίνδυνη, αφού μπορεί να αποσπάσει την προσοχή των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε την κόρνα όταν το όχημά σας είναι σε στάση ή όταν οδηγείτε σε κατοικημένη περιοχή κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.

Διακόπτης ανάφλεξης-ενεργοποίησης κινητήρα (starter)

Πριν την εκκίνηση του κινητήρα του οχήματος σας, βεβαιωθείτε ότι το χειρόφρενο είναι στην πάνω θέση (ενεργοποιημένο) και ότι η ταχύτητα είναι στην κενή θέση. Στα αυτόματα οχήματα η θέση αυτή είναι το P (που υποδηλοί στάθμευση, από το αγγλικό parking). Η εκκίνηση του κινητήρα του οχήματος γίνεται όταν γυρίσουμε το κλειδί στη θέση 3, όπως περιγράφεται στην πιο κάτω περίπτωση - παράδειγμα.

Θέσεις ενεργοποίησης διακόπτη του κινητήρα

- Θέση 0: είναι η θέση εισδοχής του κλειδιού στο διακόπτη.
- Θέση 1: ξεκλειδώνει το τιμόνι, σε περίπτωση που υπάρχει αντικλεπτικός μηχανισμός. Κάποιος ηλεκτρικός εξοπλισμός, όπως το ράδιο, λειτουργεί.
- Θέση 2: Γίνεται ένας αυτοέλεγχος των συστημάτων του οχήματος με το άναμμα κάποιων λαμπών (φωτεινές ενδείξεις) στον πίνακα ενδείξεων στο ταμπλό, οι οποίες ανάβουν και σβήνουν εντός δευτερολέπτων, εκτός κι αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα σε κάποιο σύστημα ή κάποιος άλλος λόγος (π.χ. το χειρόφρενο είναι ανασηκωμένο).
- Θέση 3: Ενεργοποιείται ο κινητήρας του οχήματος. Το κλειδί πρέπει να ελευθερωθεί για να επιστρέψει στη θέση 2. Μην επιχειρήσετε να γυρίσετε το κλειδί στη θέση 3 ενόσω ο κινητήρας είναι σε λειτουργία.

(δ) Συσκευές Έμμεσης Όρασης (Κάτοπτρα - Καθρεφτάκια)

Ως συσκευές έμμεσης όρασης θεωρούνται οι συσκευές εκείνες που επιτρέπουν στον οδηγό να παρατηρεί το χώρο κυκλοφορίας πλησίον του οχήματός του, κάτι που είναι αδύνατο να γίνει υπό άμεση όραση. Οι συσκευές έμμεσης όρασης μπορεί να είναι συμβατικά κάτοπτρα (καθρεφτάκια), κάμερα-οθόνη ή άλλες συσκευές ικανές να παρέχουν στον οδηγό πληροφορίες σχετικά με το έμμεσο οπτικό πεδίο. Το κάτοπτρο είναι η συσκευή που έχει σκοπό να διασφαλίζει καλή ορατότητα προς τα πίσω, τα πλάγια ή το πρόσθιο μέρος του οχήματος, εντός συγκεκριμένων οπτικών πεδίων που καθορίζονται σε σχετική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγία 2003/97/Εκ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)²¹. Σύμφωνα με την ίδια οδηγία τα κάτοπτρα ταξινομούνται στις εξής πέντε κατηγορίες ανάλογα τα χαρακτηριστικά τους, τις λειτουργίες τους και το οπτικό πεδίο που καλύπτουν (εικ. 4.4):

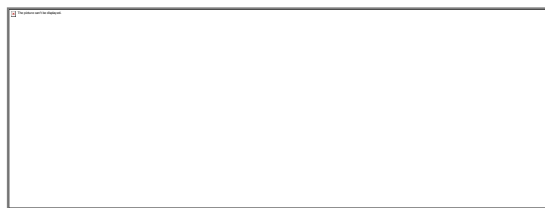
1. Κλάση I: εσωτερικά κάτοπτρα οδήγησης
2. Κλάση II και III: κύρια εξωτερικά κάτοπτρα οδήγησης

²¹ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Οδηγία 2003/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:025:0001:0045:EL:PDF>

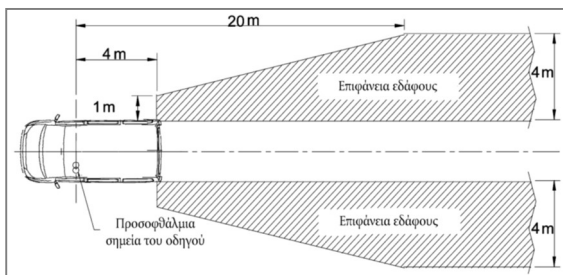
3. Κλάση IV: ευρυγώνια εξωτερικά κάτοπτρα
4. Κλάση V: εξωτερικά κάτοπτρα άμεσης εγγύτητας
5. Κλάση VI: πρόσθια κάτοπτρα

(α) Οπτικό πεδίο των κατόπτρων της κλάσης I

(β) Οπτικό πεδίο των κατόπτρων της κλάσης II

(γ) Οπτικό πεδίο των κατόπτρων της κλάσης II

(δ) Οπτικό πεδίο των ευρυγώνιων κατόπτρων της κλάσης IV

Εικόνα 4.4: Τα οπτικά πεδία των κατόπτρων κλάσης I, II, III, IV

Θέση και ρύθμιση κατόπτρων

Τα κάτοπτρα πρέπει να τοποθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπουν στον οδηγό, όταν κάθεται στο κάθισμά του σε κανονική στάση οδήγησης, να έχει σαφή εικόνα του δρόμου όπισθεν, παραπλεύρως ή εμπροσθεν του οχήματος. Τα κάτοπτρα και οι άλλες συσκευές έμμεσης όρασης πρέπει να τοποθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην μετακινούνται μεταβάλλοντας σημαντικά το οπτικό πεδίο όπως αυτό έχει μετρηθεί, ή να μη δονούνται σε βαθμό που θα οδηγούσε σε παρερμηνεία της φύσης του λαμβανομένου ειδώλου από τον οδηγό.

Πριν την οδήγηση ο οδηγός πρέπει να βεβαιωθεί ότι όλα τα κάτοπτρα του οχήματός του είναι καθαρά και ρυθμισμένα στην κατάλληλη θέση, που θα του επιτρέπουν να έχει το καλύτερο δυνατό οπτικό πεδίο. Σε πολλά οχήματα, το εσωτερικό καθρεφτάκι του οδηγού έχει τη δυνατότητα προσαρμογής της ανατοκλαστικότητάς του (χειροκίνητα ή αυτόματα), ανάλογα με την ένταση του φωτός που δέχεται από τα φώτα του οχήματος που ακολουθεί από πίσω, ώστε να εμποδίζει τη θάμπωση του οδηγού.

Χρήση κατόπτρων

Τα κάτοπτρα του οχήματος σας επιτρέπουν να γνωρίζετε τι συμβαίνει γύρω σας, ώστε να παίρνετε τις σωστές αποφάσεις βάσει της θέσης και της ταχύτητας της δικής σας και των άλλων οχημάτων. Συγκεκριμένα, ο οδηγός πρέπει να χρησιμοποιεί τα κάτοπτρα πριν και έγκαιρα στις περιπτώσεις που:

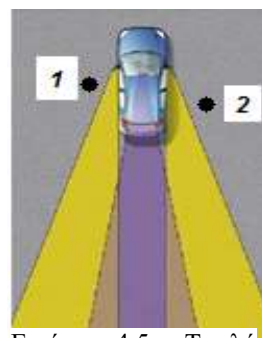
- Έρχεται αντιμέτωπος με κάποιο κίνδυνο στο δρόμο.
- Ελαττώνει ταχύτητα, αλλάζει λωρίδα ή κατεύθυνση.
- Ετοιμάζεται να εισέλθει στο δρόμο.
- Ετοιμάζεται να προσπεράσει κάποιο προπορευόμενο όχημα.
- Πρόκειται να σταματήσει ή να παρκάρει.
- Ανοίγει την πόρτα του οχήματος του.

Ευρυγώνια κάτοπτρα

Τα ευρυγώνια κάτοπτρα (κλάση IV) έχουν το πλεονέκτημα ότι επιτρέπουν στον οδηγό να βλέπει σε μεγαλύτερη γωνία και έτσι μεγαλύτερη περιοχή που είναι πίσω του. Ωστόσο, δυσκολεύουν τον οδηγό στο υπολογισμό της θέσης και της ταχύτητας των οχημάτων που ακολουθούν πίσω του. Ένα όχημα, στο ευρυγώνιο κάτοπτρο, φαίνεται μικρότερο από ότι σε ένα μη ευρυγώνιο κάτοπτρο και μπορεί να είναι πιο κοντά σας από ότι υπολογίζετε.

Τυφλά σημεία (Blind Spots)

Τυφλά σημεία είναι εκείνα τα σημεία που δεν μπορείτε να παρατηρήσετε από τα κάτοπτρα επειδή είναι εκτός των οπτικών τους πεδίων. Κατά την οδήγηση θα πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί με τα σημεία αυτά, να γνωρίζετε που βρίσκονται γύρω από το όχημά σας και να τα ελέγχετε με απευθείας παρατήρηση. Στη εικόνα 4.5 φαίνονται τα τυφλά σημεία 1 και 2.

Εικόνα 4.5: Τυφλά σημεία

Προσοχή! Όταν οδηγάτε στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει να ελέγχετε πιο έγκαιρα τα κάτοπτρά σας απο ότι σε κανονικές οδούς, διότι, λόγω των μεγάλων ταχυτήτων με τις οποίες κινούνται τα οχήματα, τα δεδομένα αλλάζουν πολύ πιο γρήγορα.

(ε) Πίνακας οργάνων

Τα περισσότερα όργανα διαχείρισης και ελέγχου των συστημάτων του οχήματος βρίσκονται στο ταμπλό του οχήματος και στον πίνακα οργάνων. Σε κάποια οχήματα υπάρχουν περιπτώσεις που κάποια όργανα ελέγχου βρίσκονται κοντά στο μοχλό ταχυτήτων.

Ο σκοπός των οργάνων στο ταμπλό του οχήματος είναι παρέχουν στον οδηγό όλες εκείνες τις πληροφορίες και ενδείξεις που χρειάζεται για τον έλεγχο του οχήματος, με απώτερο σκοπό την εφαρμογή μιας ορθολογικής οδήγησης. Η πιο κάτω εικόνα παρουσιάζει τον πίνακα ελέγχου των οργάνων ενός οχήματος και ακολουθεί επεξηγήσή τους.

Εικόνα 4.6 (α): Τα όργανα ελέγχου και διαχείρισης των συστημάτων

Εικόνα 4.6 (β): Ενδεικτικός πίνακας οργάνων οχήματος

Τα όργανα ελέγχου στον πίνακα του οχήματος της εικόνας 4.6 (β) είναι τα πιο κάτω:

• Κουμπί ελέγχου φωτεινότητας των λαμπτήρων για τις φωτεινές ενδείξεις.• Κουμπί μηδενισμού της ένδειξης του οδομετρητή και επανεργοποίησης.• Δείκτης ένδειξης θερμοκρασίας της μηχανής.• Δείκτης ένδειξης ποσότητας καυσίμων στο ντεπόζιτο του αυτοκινήτου.• Ένδειξη εξωτερικής θερμοκρασίας.• Δείκτης ένδειξης αριστερής στροφής	• Ταχύμετρο (χιλιόμετρα & μίλια)• Οδομετρητής ταξιδιού• Κυρίως οδομετρητής• Οθόνη παρουσίασης μηνυμάτων• Δείκτης ένδειξης δεξιάς στροφής• Στροφόμετρο με κλίμακα 1:100• Ένδειξη ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων• Ρολόι

Ο πίνακας ελέγχου οργάνων στο ταμπλό του οχήματος περιλαμβάνει:

- Προειδοποιητικά σήματα, όπως φωτεινές ενδείξεις, ήχοι, μηνύματα
- Μετρητές, όπως το ταχύμετρο και το στροφόμετρο

Προειδοποιητικά σήματα, μηνύματα και ήχοι

Τα προειδοποιητικά σήματα έχουν σκοπό να ενημερώνουν τον οδηγό για την κατάσταση των συστημάτων του οχήματος. Οι ενδείξεις αυτές είναι σημαντικές για την ασφάλεια του οχήματος και των επιβατών του, διότι παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες στον οδηγό για τον καλύτερο έλεγχο του οχήματος και παράλληλα δίνουν ενδείξεις για πιθανές βλάβες και προβλήματα στο όχημα. Τα προειδοποιητικά σήματα μπορεί να έχουν κάποια από τις εξής μορφές ή συνδυασμό αυτών:

- Φωτεινή ένδειξη. Είναι εικονίδιο ή λέξη. Για παράδειγμα όταν το χειρόφρενο είναι ενεργοποιημένο και ο κινητήρας του οχήματος σας είναι αναμμένος τότε ανάβει η φωτεινή ένδειξη BRAKE.
- Ήχος. Όταν για παράδειγμα η ζώνη ασφαλείας του οδηγού δεν είναι προσδεμένη κατά την κίνηση του οχήματος ακούγεται ένας συνεχόμενος χαρακτηριστικός ήχος. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, παράλληλα εμφανίζεται και η σχετική φωτεινή ένδειξη.
- Ηλεκτρονικό μήνυμα που εμφανίζεται στον πίνακα οργάνων. Για παράδειγμα σε κάποια μοντέλα οχημάτων το μήνυμα 'ABS-SYSTEM, VISIT WORKSHOP' εμφανίζεται ως ηλεκτρονικό μήνυμα στον πίνακα οργάνων και ενημερώνει τον οδηγό για πρόβλημα στο σύστημα ABS και ότι το όχημα θα πρέπει να πάει για έλεγχο.

Εικόνα 4.7: Γραπτό μήνυμα στον πίνακα οργάνων

Η πλήρης περιγραφή και ανάλυση των διάφορων ενδείξεων καταγράφεται μέσα στο εγχειρίδιο του κατασκευαστή του οχήματος, το οποίο ο οδηγός θα πρέπει να μελετήσει επισταμένα και να εξοικειωθεί στην αναγνώριση των διαφόρων προειδοποιητικών ενδείξεων.

Στιγμιαίες μετρήσεις - μετρητές

Πιο κάτω επεξηγούνται οι εξής μετρητές:

- Το Ταχύμετρο
- Ο Χιλιομετρητής

- Το Οδόμετρο
- Το Στροφόμετρο
- Ο μετρητής ποσότητας καυσίμων
- Ο μετρητής θερμοκρασίας του κινητήρα

Ταχύμετρο

Το ταχύμετρο είναι το όργανο ένδειξης της ταχύτητας με την οποία κινείται το όχημα και βρίσκεται σε περίοπτη θέση στο ταμπλό του οχήματος, μπροστά από τον οδηγό. Η ένδειξη που παρουσιάζει το ταχύμετρο μπορεί να είναι σε χιλιόμετρα ανά ώρα (Kilometers per hour – Km/h) ή/και μίλια ανά ώρα (miles per hour – Mph). Για την Κύπρο είναι υποχρεωτικό η ένδειξη να είναι σε χιλιόμετρα ανά ώρα. Έτσι, όταν ένα όχημα που κινείται με ταχύτητα 100 Km/h, αυτό σημαίνει ότι αν συνεχίσει με τη ίδια ταχύτητα για 1 ώρα, θα καλύψει απόσταση 100 χιλιομέτρων. Υπάρχουν 2 βασικά είδη ταχυμέτρων: (α) τα αναλογικά στα οποία η ένδειξη γίνεται με βελόνα και είναι ο συνηθέστερος τύπος, και (β) τα ψηφιακά.

Εικόνα 4.8: Ταχύμετρο

Χιλιομετρητής και οδόμετρο

Ο χιλιομετρητής καταγράφει τη συνολική απόσταση (χιλιόμετρα) που έχει διανύσει το όχημα από τη μέρα κατασκευής του. Τα συνολικά χιλιόμετρα ενός οχήματος είναι μια πολύ χρήσιμη πληροφορία για τον προγραμματισμό της συντήρησης του οχήματος.

Το οδόμετρο μπορεί να καταγράψει (α) την απόσταση συγκεκριμένης απόστασης (π.χ. την απόσταση συγκεκριμένου ταξιδιού) και (β) τα χιλιόμετρα που θα διανύσει το όχημα σε μια συγκεκριμένη χρονική διάρκεια (π.χ. σε 1 ημέρα ή σε 1 εβδομάδα). Το οδόμετρο μπορεί να μηδενιστεί, ενώ ο χιλιομετρητής όχι.

Στροφόμετρο

Το στροφόμετρο συνήθως βρίσκεται δίπλα από το ταχύμετρο και δείχνει τον αριθμό των στροφών του κινητήρα ανά λεπτό (RPM rotations per minute). Η ένδειξη των στροφών συνήθως δίνεται κλίμακα 1:1000 ή 1:100. Δηλαδή, η ένδειξη 4 σε ένα στροφόμετρο με κλίμακα 1:1000 σημαίνει ότι ο κινητήρας του οχήματος περιστρέφεται με ταχύτητα 4000 στροφών ανά λεπτό.

Εικόνα 4.9: Στροφόμετρο

-
σε

Μετρητής (δείκτης) καυσίμων

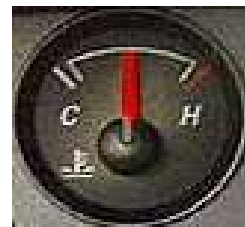
Ο δείκτης καυσίμων ενημερώνει για την υφιστάμενη ποσότητα καυσίμων που υπάρχει στο ντεπόζιτο των καυσίμων. Ο μετρητής έχει αριστερά το γράμμα E (empty) που σημαίνει άδειο και στην άλλη άκρη, στα δεξιά το γράμμα F (full) δηλαδή γεμάτο. Πολλά οχήματα δίνουν μέσω του ηλεκτρονικού τους υπολογιστή και συγκεκριμένη ένδειξη αριθμού χιλιομέτρων που μπορεί να διανύσει το όχημα με τα διαθέσιμα καύσιμα στο ντεπόζιτο με την υφιστάμενη κατανάλωση καυσίμου.

Εικόνα 4.10: Δείκτης καυσίμου

Μετρητής θερμοκρασίας κινητήρα

Ο μετρητής αυτός δείχνει τη θερμοκρασία του κινητήρα. Στα αριστερά υπάρχει η ένδειξη C (cold) και δεξιά H (hot). Πριν από την ένδειξη 'H' υπάρχει συνήθως και μία ζώνη με χρώμα κόκκινο. Στην περίπτωση που η βελόνα είναι σε αυτή τη ζώνη, τότε υπάρχει πρόβλημα υπερθέρμανσης κινητήρα και πρέπει ο οδηγός να δράσει άμεσα ακινητοποιώντας το όχημα. Σε τέτοια περίπτωση ανάβει και η σχετική λάμπα στον πίνακα ελέγχου των οργάνων.

του

Εικόνα 4.11: Μετρητής θερμοκρασίας

Βοηθητικά συστήματα οδήγησης

Η γνώση και η αξιοποίηση των συστημάτων αυτών μπορεί να συμβάλει στην προσπάθεια του οδηγού για εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης. Ακολουθεί επεξήγηση των πιο κάτω βοηθητικών συστημάτων:

- Σύστημα αυτόματης πλοήγησης (Cruise control)
- Οικονομετρητής - Μετρητής ταξιδιού
- Συστήματα πλοήγησης (GPS- Global Positioning System)
- Σύστημα κλιματισμού
- Άλλα συστήματα

Σύστημα αυτόματης πλοήγησης

Cruise control

Με την ενεργοποίηση του cruise control σε κάποια συγκεκριμένη ταχύτητα (π.χ. 90 Km/h), το σύστημα αναλαμβάνει εξ'ολοκλήρου τη διατήρηση της ταχύτητας οχήματος χωρίς ο οδηγός να πατάει το πεντάλ βενζίνης.

Adaptive Cruise Control

Σε κάποια οχήματα υπάρχει το σύστημα προσαρμογής (Adaptive Cruise Control -ACC), το οποίο επιπρόσθετα χρησιμοποιεί αισθητήρες για την παρακολούθηση και έλεγχο της απόστασης του οχήματος από το προπορευόμενο όχημα. Σε περίπτωση που το προπορευόμενο όχημα ελαττώσει ταχύτητα τότε το σύστημα αυτόματα ελαττώνει την ταχύτητα του οχήματος και την προσαρμόζει αναλόγως.

Οικονομετρητής

Ο οικονομομετρητής δίνει την τιμή της στιγμιαίας και της μέσης κατανάλωσης καυσίμων. Με αυτές τις ενδείξεις, ο οδηγός έχει τη δυνατότητα άμεσης πληροφόρησης και αντίληψης του τρόπου οδήγησής του. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό, γιατί με τη χρήση υπολογιστή ταξιδιού ο κάθε οδηγός μπορεί να εφαρμόσει και να ελέγξει την οικονομική οδήγηση του οχήματός του. Κάποια παραδείγματα ενδείξεων του οικονομομετρητή είναι τα εξής: (α) η μέση τιμή κατανάλωσης καυσίμου σε λίτρα ανά χιλιόμετρο (β) η απόσταση που μπορεί να καλύψει το όχημα με τα καύσιμα που διαθέτει με την υφιστάμενη κατανάλωση (γ) η μέση τιμή ταχύτητας του οχήματος για ένα συγκεκριμένο ταξίδι ή μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Μηχανισμοί ειδοποίησης υπέρβασης ταχύτητας

Στα περισσότερα σύγχρονα οχήματα υπάρχει το σύστημα ειδοποίησης υπέρβασης μιας προκαθορισμένης από τον οδηγό ταχύτητας κίνησης. Σε περίπτωση που ο οδηγός ξεπεράσει την προκαθορισμένη ταχύτητα (π.χ. 100 Km/h), τότε ενεργοποιείται κάποιος χαρακτηριστικός ήχος ή και παράλληλα εμφανίζεται σχετική ένδειξη (μήνυμα) στον πίνακα οργάνων.

του

Εικόνα 4.12: Μοχλός αυτόματης πλοήγησης

του

Εικόνα 4.13: Ένδειξη κατανάλωσης καυσίμων

Αισθητήρες στάθμευσης (parking sensors)

Οι αισθητήρες στάθμευσης βοηθούν τον οδηγό κατά τη διαδικασία στάθμευσης του οχήματος ενημερώνοντας τον με ηχητικές σημάνσεις για την απόσταση του οχήματος από κάποιο εμπόδιο ή αντικείμενο. Το σύστημα ενεργοποιείται αυτόματα όταν η ταχύτητα του οχήματος είναι χαμηλή (π.χ. κάτω από 15 Km/h). Η αρχή λειτουργίας του συστήματος στάθμευσης στηρίζεται σε αισθητήρες στάθμευσης που βρίσκονται στο πισινό και σε κάποιες περιπτώσεις και στο μπροστινό προφυλακτήρα του οχήματος.

Αυτόματο σύστημα στάθμευσης

Το σύστημα, μέσω αισθητήρων, ανιχνεύει το χώρο και αναγνωρίζει την κατάλληλη θέση στάθμευσης οπότε, μόλις ο οδηγός σταματήσει και βάλει την όπισθεν, το σύστημα περιστρέφει αυτόματα το τιμόνι μέχρι να σταθμεύσει το αυτοκίνητο. Ο οδηγός χειρίζεται μόνο το γκάζι και το φρένο, επιλέγοντας παράλληλα την 1η σχέση μόλις χρειαστεί.

Σύστημα ελέγχου πίεσης ελαστικών (TPMS – Tyre Pressure Monitoring System)

Παρακολουθεί την πίεση των ελαστικών του οχήματος και ενημερώνει τον οδηγό με σχετική ένδειξη στο ταμπλό των οργάνων εάν υπάρχει πρόβλημα πίεσης στα ελαστικά.

Κεφάλαιο 4.2: Συντήρηση – Πρακτικές ορθολογικής οδήγησης

Στο κεφάλαιο 4.2 εξετάζονται θέματα που αφορούν τα εξής:

- Πληροφορίες που αφορούν τους έλεγχους και τη συντήρηση του οχήματός.
- Ανάλυση συγκεκριμένων περιστατικών και τρόποι αντιμετώπισής τους στα πλαίσια της ορθολογικής οδήγησης.

4.2.1 Έλεγχοι οχήματος

Η προληπτική και σωστή συντήρηση του οχήματος συμβάλλει πρωτίστως στην ασφαλή οδήγηση και στη μείωση του κόστους λειτουργίας και επιδιορθώσης του οχήματος. Ο οδηγός είναι υπόχρεος να ενδιαφέρεται και να φροντίζει για την καλή κατάσταση του οχήματός του, να μεριμνά για την τήρηση του προγράμματος συντήρησής του και να προβαίνει στους απαραίτητους ελέγχους.

Οι έλεγχοι του οχήματος περιλαμβάνουν τρία επίπεδα:

- α) Καθημερινοί έλεγχοι (διενεργούνται από τον οδηγό)
- β) Περιοδικοί έλεγχοι (διενεργούνται από τον οδηγό)
- γ) Περιοδική συντήρηση (διενεργείται από εξειδικευμένο προσωπικό)

Ο οδηγός είναι υπεύθυνος για τους καθημερινούς και περιοδικούς ελέγχους του οχήματος (βασική συντήρηση) που αφορούν την καθαριότητα των τζαμιών, τα ηλεκτρικά συστήματα, τα καύσιμα, το ψυκτικό υγρό, τα λάδια, το σύστημα διεύθυνσης, το σύστημα ανάρτησης, τα φρένα και τα ελαστικά. Στο επίπεδο της περιοδικής συντήρησης, οι έλεγχοι και οι όποιες επιδιορθώσεις πρέπει να γίνονται όποτε καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματος και μόνο από εξειδικευμένα άτομα.

(α) Καθημερινοί έλεγχοι

Μεριμνήστε σε καθημερινή βάση ότι:

- Ο ανεμοθώρακας, το πίσω τζάμι, τα παράθυρα και όλα τα κάτοπτρα (καθρεφτάκια) είναι καθαρά. Είναι σημαντικό να έχετε καθαρό οπτικό πεδίο κατά την οδήγηση.
- Κατά την εκκίνηση του κινητήρα, όλες οι λάμπες αυτοελέγχου στον πίνακα οργάνων λειτουργούν. Προβείτε στις προβλεπόμενες ενέργειες αν κάποια λάμπα αυτοελέγχου δεν ανάβει ή παραμείνει αναμμένη μετά την πάροδο του χρόνου αυτοελέγχου.
- Όλα τα φώτα λειτουργούν (θέσης και διασταύρωσης, δείκτες αλλαγής κατεύθυνσης κ.ο.κ.). Φροντίστε για την αντικατάσταση των καμένων λαμπτήρων. Είναι καλό να έχετε στο όχημά σας επιπλέον λάμπες και ασφάλειες για έκτακτα περιστατικά. Ενδιαφερθείτε να μάθετε που είναι το

κιβώτιο με τις ασφάλειες και ρωτήστε να μάθετε πως γίνεται η αντικατάστασή τους (λάμπες και ασφάλειες).

- Τα φρένα λειτουργούν. Σε καμία περίπτωση μην οδηγήσετε το όχημά σας αν τα φρένα δεν λειτουργούν κανονικά.
- Υπάρχει επαρκής ποσότητα καυσίμου για το ταξίδι σας. Συμβουλευτείτε τον δείκτη καυσίμων στον πίνακα οργάνων.

(β) Περιοδικοί έλεγχοι

Το πόσο συχνά θα πρέπει να κάνετε τους περιοδικούς ελέγχους, αυτό εξαρτάται από τις προδιαγραφές του κατασκευαστή του οχήματός σας και από το πόσο πολύ χρησιμοποιείτε το όχημά σας.

Ελέγξτε το επίπεδο των πιο κάτω υγρών και συμπληρώστε αν χρειάζεται:

- Το λάδι του κινητήρα
- Το νερό στο ραδιατέρ
- Το λάδι των φρένων
- Το λάδι του συμπλέκτη
- Το υγρό στην μπαταρία (εκτός αν είναι κλειστού τύπου)
- Το νερό για τον καθαρισμό του ανεμοθώρακα και του πίσω τζαμιού

Ελέγξτε τα ελαστικά και βεβαιωθείτε ότι:

- Έχουν τη σωστή πίεση αέρα (όπως καθορίζεται στο εγχειρίδιο του κατασκευαστή).
- Είναι σε καλή κατάσταση και δεν είναι φθαρμένα πέραν του ορίου που καθορίζει ο σχετικός νόμος (δες Μέρος 1).

(γ) Συμβουλές για σωστή βασική συντήρηση

Πιο κάτω ακολουθούν κάποιες πρακτικές συμβουλές που πρέπει να γνωρίζετε και να εφαρμόζετε στα πλαίσια των καθημερινών και περιοδικών ελέγχων του οχήματός σας.

Καύσιμα

Μην αφήνετε το ντεπόζιτο καυσίμων να αδειάζει για να το ξαναγεμίσετε. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει διάφορα προβλήματα, ακόμα και ζημιά στον κινητήρα. Βεβαιωθείτε ότι χρησιμοποιείτε τα σωστά καύσιμα (βενζίνη ή πετρέλαιο) και τον κατάλληλο τύπο (π.χ. Unleaded).

Λάδι κινητήρα

Ελέγχετε τακτικά τη στάθμη λαδιού στον κινητήρα, ιδιαίτερα πριν από κάποιο μεγάλο ταξίδι, και αν είναι δυνατό να το ελέγχετε κάθε φορά που γεμίζετε με καύσιμα το όχημά σας.

Μεριμνήστε για την αλλαγή του λαδιού του κινητήρα σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή του οχήματος. Αν κάνετε πολλά και μικρά ταξίδια το λάδι θα πρέπει να αλλάζεται πιο συχνά, ιδιαίτερα σε συνθήκες όπου υπάρχει πολλή σκόνη. Παράλληλα, θα πρέπει να αλλάζεται και το φίλτρο λαδιού.

Να θυμάστε ότι δεν πρέπει να λειτουργείτε το όχημα σας αν η στάθμη στο δοχείο λαδιού είναι κάτω από το ελάχιστο όριο. Επίσης δεν πρέπει να βάζετε περισσότερο λάδι, πέραν του ανώτατου ορίου. Αν κατά την οδήγηση ανάψει η λάμπα για το λάδι του κινητήρα (εικ. 4.14), ακινητοποιήστε το όχημά σας το συντομότερο, ελέγξτε τη στάθμη λαδιού στον κινητήρα και συμπληρώστε λάδι αν χρειάζεται.

Τα λάδια του κιβωτίου ταχυτήτων και των φρένων είναι ειδικά λιπαντικά λάδια και θα πρέπει να ελέγχονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή. Έχετε υπόψη σας ότι το λάδι είναι τοξικό και μπορεί να προκαλέσει δερματικά προβλήματα αν έρθει σε επαφή με το δέρμα σας.

Εικόνα: 4.14: Λάμπα λαδιού

Ψυκτικό υγρό

Για το ψυκτικό υγρό συστήνεται να χρησιμοποιείται συνδυασμός νερού και αντιπηκτικού υγρού το οποίο θα εμποδίσει το νερό να παγώσει στην περίπτωση που η θερμοκρασία περιβάλλοντος είναι κάτω από το 0 °C . Θα πρέπει να ελέγχετε τακτικά την ποσότητα του ψυκτικού υγρού, ιδιαίτερα πριν από ένα μεγάλο ταξίδι όπως και κατά την περίοδο των καλοκαιρινών μηνών που επικρατούν ψηλές θερμοκρασίες.

Εικόνα 4.15: Ψυκτικό υγρό

Σύστημα διεύθυνσης και ανάρτησης

Αν διαπιστώσετε κάποιο πρόβλημα με τα συστήματα διεύθυνσης ή ανάρτησης θα πρέπει να πάρετε το όχημά σας σε ειδικό για επιδιόρθωση. Περισσότερες πληροφορίες για τα συστήματα αυτά και για τις βλάβες τους υπάρχουν στο Μέρος 3.

Φρένα

Τα φρένα αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία για την οδική ασφάλεια. Σε περίπτωση αντίληψης κάποιου προβλήματος ή δυσλειτουργίας, το όχημα θα πρέπει ακινητοποιείται άμεσα και να ελέγχεται από ειδικούς. Στο Μέρος 3 γίνεται ανάλυση του συστήματος πέδησης και των πιθανών βλαβών του.

Ελαστικά

Τα ελαστικά είναι τα μόνα μέρη του οχήματός σας που έρχονται σε επαφή με το δρόμο. Η επιφάνεια επαφής κάθε ελαστικού με το δρόμο είναι τόσο μικρή όσο και η σόλα του παπουτσιού. Τα ελαστικά δεν έχουν καλό κράτημα (πρόσφυση) στο δρόμο αν δεν είναι σε καλή κατάσταση ή δεν είναι φουσκωμένα με τη σωστή πίεση αέρα. Τα ελαστικά πρέπει να ελέγχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, αναλόγως της χρήσης του οχήματος.

Οι ενδείξεις για τη σωστή πίεση αέρα στα ελαστικά βρίσκονται στο εγχειρίδιο του κατασκευαστή και παράλληλα είναι αναγραμμένες, είτε στο πορτάκι του ντεπόζιτου των καυσίμων, είτε στο πλαίσιο της πόρτας του οδηγού. Ο έλεγχος πρέπει να γίνεται όταν τα ελαστικά είναι «κρύα» καθότι η πίεση των ελαστικών αυξάνεται όσο αυξάνεται η θερμοκρασία τους που προκαλείται από την κίνηση του οχήματος στο δρόμο.

Ο κατασκευαστής κάθε οχήματος ορίζει δύο τιμές για τις πιέσεις των ελαστικών. Η μικρότερη τιμή αφορά στην περίπτωση που το όχημα κινείται με ελαφρύ ή και καθόλου επιπρόσθετο βάρος. Η μεγαλύτερη τιμή αφορά στην περίπτωση που το όχημα φέρει το μέγιστο επιπρόσθετο βάρος.

Η καλή κατάσταση των ελαστικών καθορίζεται από το βάθος του πέλματός τους το οποίο ορίζεται από σχετικούς κανονισμούς (Για περισσότερες λεπτομέρειες δες στο Μέρος 1). Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται διαφορετικού μεγέθους ή πέλματος ελαστικά από αυτά που καθορίζει ο κατασκευαστής στο εγχειρίδιο του οχήματος σας, γιατί αυτό αυξάνει τον κίνδυνο για ατύχημα.

Εικόνα 4.16: Φθαρμένο ελαστικό

Ηλεκτρικά συστήματα

Μπαταρία: Οι περισσότερες σύγχρονες μπαταρίες δεν χρειάζονται συντήρηση. Αν η μπαταρία σας είναι ‘ανοικτού τύπου’ ελέγξτε αν χρειάζεται συμπλήρωση υγρού. Αν είναι ‘κλειστού τύπου’ δεν χρειάζεται συντήρηση και σε καμία περίπτωση μην επιχειρήσετε να την ανοίξετε καθότι είναι επικίνδυνο για την ασφάλειά σας.

Φώτα: Ελέγξτε τη λειτουργία όλων των φώτων, συμπεριλαμβανομένων των φώτων πέδησης (stop lights). Καλό είναι να μελετήσετε από το εγχειρίδιο τη διαδικασία αντικατάστασης λαμπτήρων, αν υπάρχει. Καλό είναι επίσης, να έχετε κάποιες επιπλέον λάμπες και ασφάλειες στο όχημά σας για έκτακτη ανάγκη. **Σ**Τα φώτα πορείας (μεγάλα) πρέπει να ρυθμίζεται η κατεύθυνσή τους προς το δρόμο μπροστά σας και όχι να θαμπώνουν άλλους οδηγούς.

Λάμπες συστημάτων: Βεβαιωθείτε ότι οι προειδοποιητικές λάμπες ελέγχου των συστημάτων του οχήματος λειτουργούν στη φάση που γυρίζετε το κλειδί στη θέση 2 στο διακόπτη ανάφλεξης ή μόλις εκκινήσετε τον κινητήρα

Καθαριστές ανεμοθώρακα-πισινού τζαμιού και ψεκαστήρες νερού

Ελέγξτε ότι λειτουργούν οι καθαριστήρες **και** είναι σε καλή κατάσταση. Ελέξτε ότι υπάρχει αρκετό νερό στο δοχείο για τους ψεκαστήρες νερού του ανεμοθώρακα και του πισινού τζαμιού (αν υπάρχουν). Ελέγξτε ότι οι σπές των ψεκαστήρων είναι ανοικτές και ρυθμίστε την κατεύθυνσή τους προς τον ανεμοθώρακα του οχήματος.

4.2.2 Πρακτικές εφαρμογές ορθολογικής οδήγησης

Πιο κάτω αναλύονται κάποιες πρακτικές οδήγησης για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων οδικών περιστατικών, στα πλαίσια της ορθολογικής οδήγησης, με απώτερο στόχο την οδική ασφάλεια.

(α) Φρεναρίσματα – Επιβραδύνσεις

Το ασφαλές και ελεγχόμενο φρενάρισμα είναι σημαντικό για την ορθολογική οδήγηση. Βασικός σας στόχος πρέπει να είναι να προσπαθείτε να επιβραδύνετε σταδιακά και ομαλά. Το φρενάρισμα μεταφέρει μεγάλο βάρος στους μπροστινούς τροχούς του οχήματος και αυτό επηρεάζει τον έλεγχο του οχήματος κάνοντας τον πιο δύσκολο.

Η χρήση του ποδόφρενου (πεντάλ των φρένων)

Όσο περισσότερη πίεση ασκείτε πάνω στο ποδόφρενο τόσο περισσότερο θα ελαττώνει η ταχύτητα του οχήματος. Η κατάλληλη πίεση που πρέπει να εξασκείτε στο ποδόφρενο θα προκύψει από την εμπειρία σας με το συγκεκριμένο όχημα. Πιέζετε το ποδόφρενο με το μπροστινό μέρος του πέλματός σας.

Σταδιακό/ομαλό φρενάρισμα

Σε κανονικές συνθήκες, πιέστε το ποδόφρενο αρχικά ελαφριά και σταδιακά συνεχίστε να αυξάνετε την πίεση μέχρι την ελάττωση της ταχύτητας του οχήματος σας στο επιθυμητό σημείο ή την πλήρη ακινητοποίησή του. Προς το τέλος πρέπει να μειώνετε την πίεση για να έχετε ομαλό σταμάτημα. Ο τρόπος αυτός σας δίνει το μέγιστο έλεγχο του οχήματος και η ακινητοποίησή του γίνεται με τρόπο ομαλό.

Απότομο φρενάρισμα

- Όχημα με ABS: εφαρμόστε πλήρη πίεση στο πεντάλ φρένων μέχρι να ακινητοποιηθεί το όχημα. Μην απελευθερώσετε την πίεση στα φρένα εάν δεν έχει ακινητοποιηθεί πλήρως το όχημα σας.
- Όχημα χωρίς ABS: αν αισθανθείτε ότι οι τροχοί «μπλοκάρουν» αφήστε για πολύ λίγο το πεντάλ φρένων και πιέστε ξανά Αυτό πρέπει να επαναλαμβάνεται μέχρι να σταματήσει εντελώς το όχημά σας.

Στα πλαίσια της αμυντικής οδήγησης (πρόβλεψη, μικρή ταχύτητα, κ.ο.κ.), οι περιπτώσεις που θα χρειαστείτε να εφαρμόσετε απότομο φρενάρισμα πρέπει να θεωρούνται ως οι εξαιρέσεις στον κανόνα. Κατά το απότομο φρενάρισμα υπάρχει σοβαρός κίνδυνος τραυματισμού λόγω της μη χρήσης ζώνης ασφαλείας από κάποιον από τους επιβαίνοντες στο ταξί ή λόγω της χρήσης ακατάλληλης ζώνης. Αυτό ισχύει στις περιπτώσεις ανηλίκων, όπου απαιτούνται ειδικά καθίσματα και ζώνες, αναλόγως της ηλικίας του παιδιού.

Προσοχή! Το σύστημα ABS δεν μειώνει απαραίτητα την απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας σε περίπτωση έκτακτου φρεναρίσματος. Όμως, επειδή οι τροχοί δεν ‘κλειδώνουν’ αυτό επιτρέπει στον οδηγό να χρησιμοποιεί το τιμόνι για να κάνει ελιγμούς, κάτι που δεν μπορεί να γίνει χωρίς το ABS.

(β) Ολίσθηση

Κατά την ολίσθηση ο οδηγός χάνει τον έλεγχο του οχήματός του. Η ολίσθηση μπορεί να είναι το αποτέλεσμα ενός ή συνδυασμού κάποιων από τα πιο κάτω:

- Στρίψιμο του τιμονιού
- Φρενάρισμα
- Επιτάχυνση

Η ολίσθηση μπορεί να συμβεί και σε στεγνούς δρόμους, ακόμα και όταν τα ελαστικά είναι σε καλή κατάσταση. Φυσικά, η ολίσθηση αυξάνεται λόγω της ολισθηρότητας του οδοστρώματος (βρεγμένο, χαλίκια, άμμος, κ.ά.). Τα συστήματα ABS και ESP μπορούν να σας βοηθήσουν ως ένα βαθμό να αποφύγετε την ολίσθηση και να ελέγξετε το όχημά σας. Επειδή όμως κανένα σύστημα δεν μπορεί να νικήσει τους νόμους της φύσης, αυτά τα συστήματα δεν αποτελούν εγγύηση ότι μπορούν να σας προστατεύσουν 100% από την ολίσθηση.

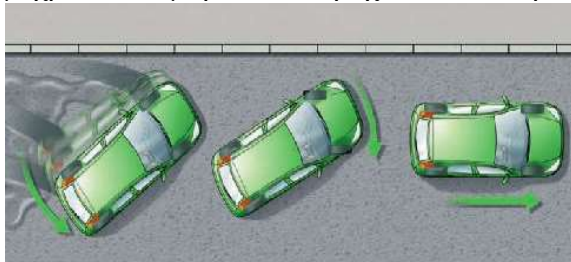
Τρόποι αποφυγής ολίσθησης

- Σε πολύ βρεγμένο οδόστρωμα η απόσταση φρεναρίσματος είναι 10 φορές μεγαλύτερη ~~απόσταση~~ απ’ ότι σε στεγνό δρόμο.
- Παρατηρήστε τις πινακίδες για ολισθηρό δρόμο. Προσέχετε το δρόμο αν είναι βρεγμένος, αν έχει χαλίκια ή άμμο, αν έχει λάδια από άλλα οχήματα.
- Αν υποψιάζεστε ότι ο δρόμος είναι ολισθηρός, μειώστε την ταχύτητά σας.
- Αλλάξτε σε κατώτερη θέση ταχύτητας.

Αντιμετώπιση ολίσθησης

Αν το όχημά σας ολισθαίνει, τότε ακολουθήστε τις εξής βασικές διαδικασίες²²:

- Απελευθερώστε εντελώς την πίεση από το πεντάλ των φρένων. Το φρενάρισμα κατά την ολίσθηση χειροτερεύει την κατάσταση.
- Αν έχετε ABS συμβουλευτείτε τις οδηγίες του κατασκευαστή του οχήματός σας.
- Γυρίστε το τιμόνι σας προς την κατεύθυνση που ολισθαίνει η **πίσω πλευρά** του οχήματος σας, μειώστε την πίεση πάνω στο πεντάλ βενζίνης. Αν για παράδειγμα η πίσω πλευρά του οχήματος σας ολισθαίνει προς τα αριστερά γυρίστε το τιμόνι σας προς τα αριστερά (εικ. 4.17).
- Κάποιες φορές το όχημα θα επανέλθει στην πορεία του και θα αρχίσει να ολισθαίνει προς την αντίθετη κατεύθυνση. Γυρίστε πάλι το τιμόνι σας προς την κατεύθυνση της ολίσθησης για να επαναφέρετε το όχημα στην πορεία του.
- Αν ολισθαίνουν οι μπροστινοί τροχοί, μαζί ή χωρίς τους πισινούς τροχούς, απελευθεώστε εντελώς το πεντάλ βενζίνης, και μην προσπαθήσετε να κάνετε όποιους ελιγμούς με το τιμόνι μέχρι που οι μπροστινοί τροχοί απανακτήσουν κάποιο από το κράτημα τους στο δρόμο.

Στη διπλανή εικόνα 4.17, το πίσω μέρος του οχήματος ολισθαίνει προς τα δεξιά και το όχημα αρχίζει να κινείται προς τα αριστερά. Ο οδηγός γυρίζει το τιμόνι προς τα δεξιά.

Εικόνα 4.17: Δεξιά ολίσθηση

²² Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

Προσοχή! Η καλύτερη αντιμετώπιση της ολίσθησης είναι η πρόβλεψη και η αποφυγή της. Υπεύθυνος για αυτό είστε εσείς, ο οδηγός. Εφαρμόστε βασικές αρχές αμυντικής και ορθολογικής οδήγησης για σκοπούς πρόληψης δυσάρεστων καταστάσεων.

(γ) Οδήγηση σε στροφές

Η οδήγηση σε στροφές απαιτεί την πρόβλεψη των συνθηκών κυκλοφορίας, ώστε το όχημα να μπορεί να προσεγγίσει την στροφή με την κατάλληλη ταχύτητα. Όταν πλησιάζετε σε μια στροφή για να επιτευχθεί ο μέγιστος έλεγχος του οχήματος πρέπει να:

- Μειώσετε την ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημά σας, απελευθερώνοντας το πεντάλ καυσίμων ή/και χρησιμοποιώντας το πεντάλ των φρένων.
- Επιλέξετε την ανάλογη κατώτερη θέση ταχύτητας.
- Ευθυγραμμίσετε το όχημά σας στην κατάλληλη θέση.

Η θέση του οχήματος πριν από δεξιά και αριστερή στροφή

Αριστερόστροφη στροφή (εικ. 4.18 α) Καθώς πλησιάζετε, παραμείνετε στο κέντρο της λωρίδα σας. Μην μετακινηθείτε στο κέντρο του δρόμου για να έχετε καλύτερο οπτικό πεδίο, επειδή αυτό θα σας φέρει κοντά στα οχήματα που έρχονται από την απέναντι κατεύθυνση.	Δεξιόστροφη στροφή (εικ. 4.18 β) Προτιμήστε να είστε όσο πιο αριστερά γίνεται, πάντα όμως μέσα στη λωρίδα σας. Έτσι θα έχετε το πλεονέκτημα να έχετε καλύτερο οπτικό πεδίο της στροφής και των οχημάτων που πλησιάζουν από την αντίθετη κατεύθυνση.

Εικόνα 4.18 (α): Αριστερόστροφη στροφή

Εικόνα 4.18 (β): Δεξιόστροφη στροφή

Άλλες συμβουλές για αντιμετώπιση των στροφών

- Αποφύγετε τα απότομα στριψίματα του τιμονιού. Υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης.
- Το όποιο πρόσθετο βάρος κουβαλά το όχημα κάνει τον έλεγχο του πιο δύσκολο.
- Η μη σωστή πίεση αέρα στα ελαστικά κάνει πιο δύσκολο τον έλεγχο του οχήματος στις στροφές.
- Αν χρειάζεται, ενόσω κινείστε επί της στροφής, πιέστε ελαφρά το πεντάλ καυσίμων για να βοηθήσετε τους τροχούς να αυξήσουν το κράτημά τους επί του δρόμου και για να έχετε καλύτερο έλεγχο του οχήματος²³.
- Ενόσω κινείστε επί της στροφής, αν δεν υπάρχει έκτακτη ανάγκη, αποφύγετε το απότομο φρενάρισμα, διότι αυτό μπορεί να προκαλέσει ολίσθηση του οχήματος.
- Αποφύγετε να σταματήσετε στη στροφή.

²³ Driving Standards Agency (DSA). (2010). *The Official DSA Guide to Driving - the essential skills*. London: TSO (The Stationery Office).

- Τη νύκτα, τα φώτα των οχημάτων που κινούνται από την απέναντι κατεύθυνση μπορούν να σας βοηθήσουν στο να εκτιμήσετε τη στροφή και να προετοιμαστείτε ανάλογα.
- Μην δοκιμάσετε να προσπεράσετε πριν από τη στροφή ή όταν κινείστε επί αυτής.

Ως επαγγελματίες οδηγοί, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι τα απότομα στριψίματα, οι μεγάλες ταχύτητες επί των στροφών και οι απότομες επιβραδύνσεις προ των στροφών κάνουν την οδήγηση πολύ επικίνδυνη και καθόλου άνετη για τους επιβάτες σας. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να έχετε υπόψη σας ότι διαφορετικά συμπεριφέρεται το όχημά σας όταν είναι χωρίς επιπλέον φορτίο και διαφορετικά όταν μεταφέρετε επιβάτες και αποσκευές. Εφαρμόστε τακτικές αμυντικής οδήγησης, με έμφαση στην εγρήγορση, την παρατήρηση και το σχεδιασμό των ενεργειών σας για καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας.

(δ) Οδήγηση σε ανωφερείς και κατωφερείς δρόμους

Η οδήγηση σε ανωφερείς και κατωφερείς δρόμους είναι διαφορετική από ότι σε επίπεδους δρόμους και μπορεί να επηρεάσει τον έλεγχο του οχήματος. Οδηγώντας σε ανωφερείς δρόμους, ο κινητήρας χρησιμοποιεί περισσότερη δύναμη, ενώ σε κατωφερείς δρόμους ο κινητήρας «υποβοηθείται» από το βάρος του οχήματος σε σχέση με την κλίση του δρόμου. Σε τέτοιους δρόμους, η κατάλληλη επιτάχυνση και το κατάλληλο φρενάρισμα του οχήματος είναι πολύ σημαντικά για την οδική ασφάλεια και την εξοικονόμηση καυσίμων. Αξιοποιήστε τις πληροφορίες από το ταχύμετρο και το στροφόμετρο, για τον καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας, σε σχέση με την ασφάλεια και την εξοικονόμηση καυσίμων.

Κατά την οδήγηση σε ανωφέρεις και κατωφέρεις, στην περίπτωση που μεταφέρετε επιβάτες και αποσκευές, πρέπει να λαμβάνετε σοβαρά υπόψη τον παράγοντα επιπλέον φορτίο-βάρος.

Ανωφέρεια

Σε ανηφορικούς δρόμους ο οδηγός οφείλει να χρησιμοποιεί την κατάλληλη θέση ταχύτητας, ώστε να μη χάνεται η ώθηση του οχήματος και να μην υπάρχει αύξηση στην κατανάλωση καυσίμων. Το σημαντικό στην ανωφέρεια είναι να μην επιδιώκετε να διατηρήσετε την ταχύτητα κίνησης του οχήματός σας, με τη υψηλότερη θέση ταχύτητας, όπως θα κάμνατε σε ισόπεδο δρόμο. Είναι προτιμότερο να έχετε χαμηλή θέση ταχύτητας για καλύτερο έλεγχο του οχήματος. Στα οχήματα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων, τοποθετήστε τον επιλογέα ταχυτήτων στην κατάλληλη θέση (π.χ. 2^η ή 3^η) για καλύτερο έλεγχο του οχήματος. Ελέγχετε συχνά το στροφόμετρο του οχήματός σας. Ο στόχος σας δεν θα πρέπει να είναι μόνο η εξοικονόμηση καυσίμων, αλλά και η οδική ασφάλεια.

Προσοχή! Να θυμάστε ότι το όχημα ανεβαίνει καλύτερα μια ανωφέρεια με μια πιο χαμηλή θέση ταχύτητας και ταυτόχρονα διατηρείτε καλύτερα τον έλεγχό του.

Κατωφέρεια

Σε κατηφορικούς δρόμους επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση της ταχύτητας που αποκτά το όχημα λόγω της κλίσης του εδάφους για περαιτέρω κίνηση του οχήματος για κάποιο χρόνο στον δρόμο που ακολουθεί, χωρίς να κάνει χρήση του πεντάλ καυσίμων. Ο οδηγός θα πρέπει να ελέγχει την ταχύτητα του οχήματός του, χρησιμοποιώντας λίγο ή καθόλου το πεντάλ καυσίμων, ανάλογα με την περίπτωση. Η επιλογή της θέσης ταχύτητας πρέπει να γίνεται με γνώμονα την αποφυγή της συχνής χρήσης των φρένων, αφού αυτό θα προκαλέσει υπερθέρμανση και δυσλειτουργία των φρένων. Για οχήματα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων χρησιμοποιήστε τον επιλογέα ταχυτήτων, για να ρυθμίσετε τη θέση ταχύτητας (π.χ. 2^η ή 3^η).

Ο παράγοντας πρόσθετο βάρος (επιβάτες, αποσκευές) είναι σημαντικός κατά την οδήγηση σε κατωφέρεις. Λόγω του αυξημένου βάρους, η δύναμη που ασκείται στο όχημα είναι μεγαλύτερη και άρα η ταχύτητα που τείνει να αναπτύξει το όχημα είναι μεγαλύτερη. Συνεπώς, (α) η απόσταση ακινητοποίησης σε περίπτωση φρεναρίσματος είναι μεγαλύτερη, και (β) ο έλεγχος των μπροστινών τροχών με το τιμόνι γίνεται δυσκολότερος, ιδιαίτερα στην περίπτωση φρεναρίσματος, επειδή ασκείται μεγάλη δύναμη πάνω τους

Προσοχή! Όταν οδηγείτε σε κατωφερή δρόμο χρησιμοποιήστε την ίδια θέση ταχύτητας που θα χρησιμοποιούσατε εάν ανεβαίνατε τον ίδιο δρόμο.

Άλλες συμβουλές για την οδήγηση σε ανωφέρεια/κατωφέρεια

- Όταν θα σταματήσετε σε μια ανωφέρεια ή κατωφέρεια, πρέπει πρώτα να ενεργοποιήσετε το χειρόφρενο στην ανώτατη θέση, προτού ελευθερώσετε το πεντάλ του ποδόφρενου.
- Παρατηρήστε τις πινακίδες για την κλίση του δρόμου. Αυτό θα σας βοηθήσει να κάνετε σωστή αξιολόγηση της κατάστασης και να προβείτε στις ανάλογες ενέργειες (ταχύτητα, θέση ταχύτητας).
- Πριν από κάποια στροφή, αλλάξτε σε κατώτερη θέση ταχύτητας.
- Κρατήστε ικανοποιητική απόσταση από το προπορευόμενο όχημα.
- Η προσπέραση σε ανωφέρεια είναι πολύ επικίνδυνη. Τα οχήματα από την απέναντι κατεύθυνση κινούνται με μεγαλύτερη ταχύτητα και είναι πολύ δύσκολο για αυτά να ελαττώσουν ταχύτητα.
- Η προσπέραση σε κατωφέρεια πρέπει να γίνεται νοουμένου ότι ο δρόμος μπροστά σας είναι ελεύθερος και ότι δεν υπάρχουν μπροστά σας στροφές ή διασταυρώσεις.
- Σε κάθε περίπτωση προσπεράσματος, πρέπει πάντα να ελέγχετε τα καθρεφτάκια σας και να χρησιμοποιείτε την κατάλληλη θέση ταχύτητας.
- Σε περίπτωση εκκίνησης σε ανωφέρεια ή κατωφέρεια, μην κατεβάσετε το μοχλό χειρόφρενου απότομα κάτω, επειδή το όχημα μπορεί να κυλήσει. Κατεβάζετε το χειρόφρενο αργά-αργά, έχοντας πεισμένο το κουμπί απελευθέρωσής του για να ελέγχετε την κίνηση του οχήματός σας. Κάντε τις κατάλληλες συντονισμένες κινήσεις μεταξύ τιμονιού- πεντάλ βενζίνης-συμπλέκτη-χειρόφρενου.
- Σε περίπτωση στάθμευσης σε ανωφέρεια, ενεργοποιήστε το χειρόφρενο στη μέγιστη ανώτατη θέση και βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη 1^η θέση ταχύτητας. Αν αριστερά σας υπάρχει πεζοδρόμιο, στρίψτε και αφήστε τους μπροστινούς τροχούς να έχουν κλίση προς τα δεξιά. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, γυρίστε τους τροχούς αριστερά, ώστε σε περίπτωση κύλισης το όχημα να μην κινηθεί προς το δρόμο. Το παράδειγμα αναφέρεται σε στάθμευση στην αριστερή πλευρά.
- Σε περίπτωση στάθμευσης σε κατωφέρεια, ενεργοποιήστε το χειρόφρενο και βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη θέση όπισθεν. Στρίψτε τους μπροστινούς τροχούς προς τα αριστερά. (είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, εικ. 4.19). Το παράδειγμα αναφέρεται σε στάθμευση στην αριστερή πλευρά.

(ε) Οδήγηση σε σήραγγα (τούνελ)

Όταν πλησιάζετε σε σήραγγα πρέπει να:

- Ανάψετε τα φώτα διασταύρωσης του οχήματός σας.
- Μη φοράτε γυαλιά ηλίου.
- Παρατηρήσετε τα σήματα και τις άλλες σχετικές πινακίδες/ανακοινώσεις.
- Έχετε την κατάλληλη απόσταση από το προπορευόμενο όχημα.

Εικόνα 4.19: Στάθμευση σε κατωφέρεια

Καλό είναι να ενημερώνετε τους επιβάτες σας από πριν, ότι ακολουθεί σήραγγα για να προετοιμαστούν αναλόγως. Αν για παράδειγμα χρησιμοποιούν το κινητό τους, να γνωρίζουν ότι μπορεί να χαθεί η λήψη σήματος και να διακοπεί η επικοινωνία. Κάποιοι επιβάτες μπορεί να έχουν κάποιου είδους φοβίες (π.χ. κλειστοφοβία). Καλό θα ήταν να τους καθησυχάσετε.

Όταν εισέρχεστε στη σήραγγα, οι συνθήκες φωτεινότητας και οι οδικές συνθήκες αλλάζουν και πρέπει να είστε προετοιμασμένοι για αυτό. Η οδήγηση στη σήραγγα, έστω κι αν είναι φωταγωγημένη, μοιάζουν πολύ με τις συνθήκες οδήγησης τη νύκτα.

Εάν υπάρχει κυκλοφοριακή κίνηση και τα οχήματα κινούνται πολύ αργά ή καθόλου, ενεργοποιήστε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (φώτα κινδύνου) και διατηρήστε απόσταση ασφαλείας από τα άλλα οχήματα,

τουλάχιστον 5 μέτρα (DSA, σελ. 157). Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τόσο εσείς όσο και οι επιβάτες σας να επιχειρήσετε να εξέλθετε του ταξί, έστω κι αν τα οχήματα είναι ακινητοποιημένα, π.χ. λόγω ουράς. Θα πρέπει μάλιστα να βεβαιωθείτε ότι οι πόρτες του ταξί είναι κλειδωμένες, για να προστατεύσετε τους επιβάτες σας, ιδιαίτερα μικρά παιδιά, από το να δοκιμάσουν να ανοίξουν τις πόρτες τους.

Προσοχή! Έχετε υπόψη σας ότι πιθανό η σήραγγα να μη διαθέτει λωρίδα ασφαλείας.

(στ) Οδήγηση στις διασταυρώσεις

Οι διασταυρώσεις αφορούν τις περιπτώσεις που δύο ή περισσότεροι δρόμοι συναντιούνται. Στις διασταυρώσεις απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και σε αυτές σημειώνονται πολλά τροχαία ατυχήματα. Όταν πλησιάζετε σε διασταύρωση, παρατηρήστε και αξιολογήστε τις πληροφορίες που έχουν σχέση με:

- Το είδος της διασταύρωσης
- Την τροχαία κίνηση
- Προειδοποιητικά σήματα
- Σημάνσεις στο οδόστρωμα
- Σήματα κατεύθυνσης
- Σήματα «STOP» και «Δρόμος με Προτεραιότητα»

Όταν πλησιάζετε σε διασταύρωση, εφαρμόστε τις πιο κάτω διαδικασίες:

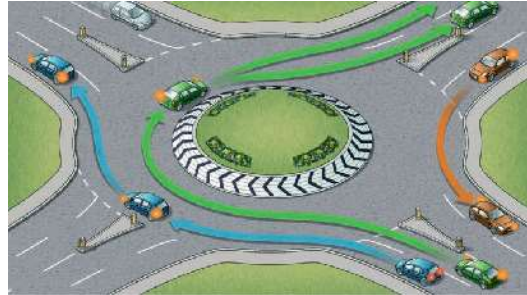
- Ελέγξτε από τα καθρεφτάκια σας τα οχήματα που είναι πίσω σας (τη θέση και την ταχύτητα τους).
- Να είστε σε ετοιμότητα για την περίπτωση που κάποιος οδηγός αλλάξει απότομα και χωρίς ένδειξη, λωρίδα κατεύθυνσης.
- Χρησιμοποιήστε εγκαίρως τους δείκτες αλλαγής κατεύθυνσης για να γνωστοποιήσετε στους άλλους οδηγούς την πορεία που θα ακολουθήσετε και μπειτε εγκαίρως στη σωστή λωρίδα.
- Ρυθμίστε αναλόγως και εγκαίρως την ταχύτητα του οχήματός σας και επιλέξτε την κατάλληλη θέση ταχύτητας.
- Μην επιχειρήσετε να προσπεράσετε όταν πλησιάζετε σε διασταύρωση. Υπάρχει περίπτωση ο οδηγός κάποιου οχήματος που βρίσκεται στη διασταύρωση να μην σας αντιληφθεί (εικ. 4.20).
- Προσέξτε ιδιαίτερα για ποδηλάτες ή πεζούς που μπορεί να διασταυρώνουν το δρόμο.
- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί αν το οπτικό σας πεδίο περιορίζεται λόγω κάποιου εμποδίου (εικ. 4.20).

Εικόνα 4.20: Περιορισμένο οπτικό πεδίο σε διασταύρωση

(ζ) Κυκλικοί Κόμβοι (Roundabouts)

Στους κυκλικούς κόμβους προτεραιότητα έχουν τα οχήματα που κινούνται εντός του κυκλικού κόμβου και έρχονται από τη δεξιά σας πλευρά. Ωστόσο, στους κυκλικούς κόμβους δεν απαιτείται η πλήρης στάση. Στους κυκλικούς κόμβους η σχετική πινακίδα για τους οδηγούς δεν είναι το «STOP» αλλά το «Δρόμος με προτεραιότητα». Αυτό σημαίνει πως όταν πλησιάζετε σε ένα κυκλικό κόμβο, μπορείτε να συνεχίσετε να κινείστε προσεκτικά με πολύ μικρή ταχύτητα, και αν ο δρόμος από τα δεξιά είναι «καθαρός» τότε να προχωρήσει. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να σταματήσετε εντελώς και να περιμένετε μέχρι που ο δρόμος να είναι καθαρός από άλλα οχήματα.

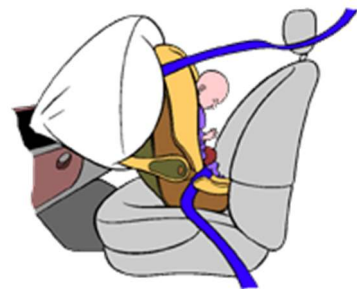
Εικόνα 4.21: Οδήγηση στον κυκλικό κόμβο

Όταν πλησιάζετε τον κυκλικό κόμβο πρέπει να κοιτάξετε απέναντι και να ελέγξετε την κίνηση που υπάρχει στον κυκλικό κόμβο, καθώς επίσης και την κίνηση που έχει η έξοδος που θα ακολουθήσετε, ώστε να είστε κατάλληλα προετοιμασμένοι.

(η) Ζώνες ασφαλείας

Όλοι οι επιβαίνοντες στο ταξί πρέπει να είναι προσδεμένοι με τις κατάλληλες ζώνες ασφαλείας. Αποτελεί δική σας ευθύνη και υποχρέωση όπως

- Όλες οι ζώνες του οχήματός σας να είναι σε καλή κατάσταση και να λειτουργούν κανονικά.
- Όλοι οι επιβάτες στο όχημά σας να είναι προσδεμένοι με ζώνη ασφαλείας. Θα πρέπει να ενημερώσετε και να υποδείξετε στους επιβάτες σας την υποχρέωσή τους να είναι προσδεμένοι με τις ζώνες ασφαλείας. Δεν θα πρέπει να επιτρέπετε την επιβίβαση περισσότερων ατόμων από όσα δικαιούστε να μεταφέρετε στο ταξί σας.
- Στις περιπτώσεις μικρών παιδιών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ανάλογα καθίσματα και ζώνες (βρεφικά και παιδικά καθίσματα, καθίσματα μαξιλαράκια –boosters cushions), διαφορετικά θέτετε σε σοβαρό κίνδυνο την ασφάλειά τους.
- Αν δεν υπάρχουν τα ειδικά καθίσματα, τότε τα παιδιά θα πρέπει να κάθονται μόνο στις πίσω θέσεις και ποτέ μπροστά και να μην χρησιμοποιούν τις κανονικές ζώνες. Είναι πολύ επικίνδυνο για τα μικρά παιδιά αν οι ζώνες περνούν από το σημείο του λαιμού τους και όχι από το στήθος τους.
- Δεν επιτρέπεται η ίδια ζώνη ασφαλείας να χρησιμοποιείται για να προσδεθούν δύο άτομα μαζί (μητέρα και παιδί στα γόνατα της μητέρας του).
- Στην περίπτωση μεταφοράς βρέφους, αυτό πρέπει να γίνεται σε ειδικό βρεφικό κάθισμα, το οποίο να τοποθετηθεί με τρόπο που να κοιτάζει προς το πίσω τζάμι και όχι προς τα μπροστά. Στην περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί η θέση του συνοδηγού για το βρεφικό κάθισμα, ο αερόσακκος πρέπει να απενεργοποιηθεί διαφορετικά σε περίπτωση ενεργοποίησης του αερόσακκου, αυτός θα προκαλέσει τραυματισμό στο βρέφος (εικ. 4.22).

Εικόνα 4.22: Τραυματισμός βρέφους από αερόσακκο

(θ) Κενή ταχύτητα (Coasting)

Η οδήγηση με κενή ταχύτητα (neutral) ή με πατημένο τον συμπλέκτη ονομάζεται coasting. Το coasting είναι πολύ επικίνδυνο αφού μειώνει δραματικά τον έλεγχο του οχήματός σας, ειδικά στις στροφές και στους κατωφερείς δρόμους επειδή θα πρέπει να κάνετε συχνή χρήση των φρένων. Η οδήγηση με κενή ταχύτητα μειώνει την ενεργητική ασφάλεια καθότι ο οδηγός δεν μπορεί να κάνει χρήση του πεντάλ καυσίμων ή δεν μπορεί εύκολα να κάνει επιλογή ταχύτητας μετά, ώστε να επιταχύνει σε περίπτωση

ανάγκης για να αποφύγει κάποιο ατύχημα (δες κεφάλαιο 2). Η οδήγηση με κενή ταχύτητα πρέπει να αποφεύγεται.

(ι) Φόρτωση αποσκευών

Για τη μεταφορά αντικειμένων, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι αυτά δεν επηρεάζουν την οδήγησή σας και δεν θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των επιβατών σας, τη δική σας και των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου. Βεβαιωθείτε ότι, οποιαδήποτε αντικείμενα που θα μεταφέρετε στο ταξί σας, σε καμία περίπτωση δεν εμποδίζουν το οπτικό σας πεδίο και δεν προεξέχουν από το όχημα. Οι αποσκευές πρέπει να μπαίνουν στο χώρο αποσκευών, και όχι στον χώρο των επιβατών, και να είναι προσδεδμεμένες με ζώνες ή δίκτυα (εκτός από μικρά, ελαφριά προσωπικά αντικείμενα, όπως οι τσάντες ώμου).

Έχετε υπόψη σας ότι όταν μεταφέρετε φορτίο (επιβάτες, αποσκευές, κ.ά.), αυτό επηρεάζει σε κάποιο βαθμό την αποδοτικότητα και την ανταπόκριση που θα έχει το όχημά σας σε κάποιες συνθήκες-περιστατικά που θα προκύψουν κατά την οδήγηση. Για παράδειγμα, σε περίπτωση έκτακτου φρεναρίσματος, η απόσταση ακινητοποίησης αυξάνεται.

Κάποιες επαναρυθμίσεις που πιθανόν να χρειαστεί να κάνετε, στην περίπτωση μεταφοράς σημαντικού φορτίου, αφορούν στη ρύθμιση της κατεύθυνσης των μπροστινών σας φώτων και την αύξηση της πίεσης αέρα στα ελαστικά. Είναι σημαντικό να κατανέμετε το φορτίο που θα μεταφέρετε με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην επηρεάζει το κέντρο βάρους του οχήματός σας.

Προσοχή! Βεβαιωθείτε ότι δεν φορτώνετε το όχημά σας με περισσότερο φορτίο (βάρος) από το επιτρεπόμενο όριο, όπως το καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματός σας. Αυτό είναι παράνομο και άκρως επικίνδυνο για την οδική ασφάλεια.

(κ) Οδήγηση εκτός ορίων δρόμου

Εάν για οποιοδήποτε λόγο, ενώ οδηγείτε στο δρόμο πέσετε σε έρεισμα του δρόμου, π.χ. στην αριστερή πλευρά του δρόμου, διατηρήστε την ψυχραιμία σας και κρατήστε το τιμόνι με βεβαιότητα. Μην προσπαθήσετε να επαναφέρετε το όχημα σας γρήγορα εντός της ασφάλτου και μην φρενάρετε απότομα. Χαλαρώστε ελαφρά την πίεση από το πεντάλ βενζίνης, ούτως ώστε το όχημά σας να ελαττώσει ταχύτητα. Όταν αποκτήσετε ξανά τον έλεγχο του οχήματός σας, επαναφέρετέ το εντός του δρόμου, επιλέγοντας, αν είναι δυνατό, κάποιο σημείο που να είναι στο ίδιο ύψος με το δρόμο.

(λ) Βλάβες οχήματος

Για τους τρόπους αντιμετώπισης βλαβών και τα μέτρα που πρέπει να πάρετε, γίνεται εκτενής αναφορά στα Μέρη 1 και 2. Ως επαγγελματίες οδηγοί, έχετε επιπρόσθετες ευθύνες έναντι των επιβατών και πελατών σας.

Στην περίπτωση που η βλάβη στο όχημά σας συμβεί κατά τη στιγμή που πάτε να παραλάβετε ή μεταφέρετε πελάτες, θα πρέπει οπωσδήποτε να ενημερώσετε το γραφείο σας ώστε να μεριμνήσει για να στείλει κάποιο άλλο ταξί. Αν πρόκειται να υπάρξει καθυστέρηση στην ώρα παραλαβή τους, οι πελάτες πρέπει να ενημερωθούν για αυτό.

Αν ακινητοποιήσετε το όχημά σας λόγω βλάβης, τότε πρέπει να λάβετε επιπλέον μέτρα για την ασφάλεια των πελατών σας. Αν υπάρχει λόγος να κατεβούν οι επιβάτες σας από το ταξί, βεβαιωθείτε ότι θα χρησιμοποιήσουν την πόρτα προς την πλευρά του πεζοδρομίου και να σταθούν σε ασφαλές σημείο μακριά από το οδόστρωμα.

Χρήσιμος εξοπλισμός για αντιμετώπιση βλαβών και έκτακτων περιστατικών

- Προειδοποιητικά τρίγωνα
- Κουτί πρώτων βοηθειών
- Φωσφορούχο γιλέκο
- Επιπλέον λαμπτήρες και ασφάλειες
- Πυροσβεστήρας
- Καλώδια μπαταρίας (πόλοι)
- Πλαστικό δοχείο με νερό
- Φακός (φανάρι)
- Καθαριστήρες

Κεφάλαιο 4.3: «Πράσινη οδήγηση» - οικονομική και οικολογική οδήγηση

Στο κεφάλαιο 4.3 καλύπτονται τα πιο κάτω θέματα:

- Ορισμός και στόχοι της πράσινης οδήγησης
- Κανόνες εφαρμογής της πράσινης οδήγησης
- Αεροδυναμικές αντιστάσεις

4.3.1 Εισαγωγή

Η πράσινη οδήγηση, γνωστή και ως οικολογική οδήγηση (από το eco-driving, ecological), είναι ένας τρόπος οδήγησης ο οποίος συμβάλλει:

- Στη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων.
- Στη μείωση των εκπομπών ρύπων και των αερίων, τα οποία προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.
- Στη μείωση του κόστους συντήρησης του οχήματος.
- Στην αύξηση της οδικής ασφάλειας.
- Στην καλύτερη άνεση των επιβαίνόντων του οχήματος.

Η πράσινη οδήγηση προϋποθέτει συνετή, ήπια και ασφαλής οδήγηση και εστιάζει στην οδήγηση σε χαμηλό αριθμό στροφών του κινητήρα (ο αριθμός διαφέρει σε κάθε όχημα).

4.3.2. Κανόνες και τεχνικές εφαρμογής του eco-driving

Πιο κάτω αναλύονται κάποιοι κανόνες και τεχνικές που πρέπει οι οδηγοί να γνωρίζουν στα πλαίσια εφαρμογής της πράσινης οδήγησης.

(α) Πρόβλεψη των συνθηκών κυκλοφορίας

Μια βασική αρχή της οικονομικής οδήγησης είναι η διορατικότητα και η εγρήγορση του οδηγού, ώστε να προβλέπει και να αξιολογεί τους ενδεχόμενους κινδύνους και να αποτρέψει τη δημιουργία συνθηκών πρόκλησης ατυχήματος. Είναι σημαντικό να ελέγχετε διαρκώς το οδικό περιβάλλον, τόσο κοντά όσο και μακριά από το όχημά σας, και να προβαίνετε έγκαιρα στις σωστές ενέργειες. Με τον τρόπο αυτό αξιοποιείτε καλύτερα τη ροπή, την ισχύ και την επιβράδυνση που προσφέρει ο κινητήρας του οχήματός σας. Όταν για παράδειγμα πλησιάζετε σε διασταύρωση κάντε τις απαραίτητες ενέργειες: προσαρμόστε ανάλογα την ταχύτητά σας, ελευθερώστε το πεντάλ καυσίμων, πατήστε το ποδόφρενο (αν χρειάζεται) και επιλέξτε τη σωστή θέση ταχύτητας. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγονται τα περιττά φρεναρίσματα και οι επιταχύνσεις.

(β) Προσαρμογή της ταχύτητας

Διατηρήστε σταθερή την ταχύτητα του οχήματος, χρησιμοποιώντας την κατάλληλη θέση μετάδοσης στο κιβώτιο ταχυτήτων (δες Μέρος 3). Με αυτό τον τρόπο περιορίζουμε σημαντικά την κατανάλωση καυσίμων. Τα συστήματα «cruise control» βοηθούν στην οδήγηση με σταθερή ταχύτητα. Ένα όχημα μπορεί να αναπτύξει την ίδια ταχύτητα (π.χ. 100 km/h) με διάφορες θέσεις ταχύτητας (π.χ. 3^η, 4^η, 5^η, 6^η). Η 6^η θέση ταχύτητας θα προσφέρει τη μέγιστη εξοικονόμηση καυσίμου (βλ. Μέρος 3).

(γ) Χαμηλές στροφές του κινητήρα και σταθερή ταχύτητα

Όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών τόσο αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμων. Για την εξοικονόμηση καυσίμων χρειάζεται να διατηρούμε τις στροφές στη βέλτιστη περιοχή της ελάχιστης κατανάλωσης καυσίμων, όπως καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματος (π.χ. 2000-2500 rpm). Το στροφόμετρο του οχήματος αποτελεί σημαντική βοήθεια, αφού σας πληροφορεί για τον αριθμό των στροφών. Επίσης, σε μερικά νέα οχήματα, η οικονομική περιοχή λειτουργίας του κινητήρα επισημαίνεται με πράσινο χρώμα στο στροφόμετρο.

(δ) Αλλαγή ταχυτήτων

Να αλλάζετε όσο το δυνατό πιο γρήγορα μια ταχύτητα με μεγαλύτερη (π.χ. από 2^η σε 3^η, από 3^η σε 4^η κ.λπ.) μέχρι την υψηλότερη. Να αλλάζετε μια ταχύτητα με μεγαλύτερη όταν φτάνεται κοντά στη βέλτιστη περιοχή στροφών για την κάθε ταχύτητα, αναλόγως του οχήματος σας. Εξίσου σημαντική είναι και η όσο δυνατό μεγαλύτερη καθυστέρηση αλλαγής ταχύτητας σε μικρότερες θέσεις μετάδοσης.

(ε) Ομαλή επιβράδυνση

Οι αχρείαστες και απότομες επιβραδύνσεις (φρεναρίσματα) καταπονούν το όχημα και αυξάνουν την κατανάλωση καυσίμων. Επίσης, οι επιβραδύνσεις φθείρουν τα ελαστικά και το σύστημα πέδησης. Όταν χρειαστεί να επιβραδύνεις ή να μειώσεις την ταχύτητα του οχήματος σου, άφησε εγκαίρως το πεντάλ βενζίνης. Εφαρμόστε την αρχή της παρατήρησης της κυκλοφορίας και προσαρμόστε ανάλογα την ταχύτητά σας.

(στ) Ενεργοβόρος εξοπλισμός - το κλιματιστικό

Η χρήση του κλιματιστικού εντός του οχήματος οδηγεί στην υπερφόρτωση του συστήματος του κινητήρα και κατ' επέκταση στην κατανάλωση καυσίμων. Για το λόγο αυτό συστήνεται η χρήση του κλιματιστικού όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, με τη θερμοκρασία να μην ρυθμίζεται κάτω από τους 23 βαθμούς Κελσίου. Η ρύθμιση αυτή είναι αναγκαία, όχι μόνο για την προφύλαξη κατανάλωσης καυσίμων αλλά και για την υγεία του οδηγού και των επιβατών, δεδομένου του ότι η μεγάλη θερμοκρασιακή διαφορά κατά την εναλλαγή των επιβατών μεταξύ του περιβάλλοντος μέσα και έξω από το όχημα μπορεί να προκαλέσει προβλήματα υγείας (κρυολόγημα, ψύξη μυών, κ.ά.).

Ωστόσο, για διαδρομές εκτός πόλεως και με ταχύτητα άνω των 80 km/h, η χρήση του κλιματισμού συμβάλλει στην εξοικονόμηση καυσίμων σε σχέση με την επιπλέον ποσότητα καυσίμων που απαιτείται εάν ανοίξουμε ένα παράθυρο (λόγω της αύξησης της αεροδυναμικής αντίστασης).

(ζ) Η τακτική συντήρηση

Ένα μη συντηρημένο όχημα βάζει σε κίνδυνο την ασφάλεια τη δική σας και των άλλων. Η καλή συντήρηση του οχήματός σας σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή μπορεί να σας γλιτώσει από πολλά έξοδα και ταλαιπωρία σε συνεργεία αυτοκινήτων.

(η) Σβήσιμο κινητήρα σε σύντομες στάσεις

Όταν ο κινητήρας λειτουργεί στο ρελαντί (δηλαδή χωρίς φορτίο), καταναλώνει καύσιμο. Επομένως, το σβήσιμο του κινητήρα όταν αυτός δεν χρειάζεται να λειτουργεί (π.χ. όταν περιμένετε κάποιον ή όταν είστε ακινητοποιημένοι λόγω κυκλοφοριακού), μπορεί να οδηγήσει σε αξιοσημείωτη εξοικονόμηση καυσίμων. Το σβήσιμο του κινητήρα πρέπει να εφαρμόζεται για σύντομες στάσεις πέραν του ενός λεπτού. Προσοχή όμως ώστε αυτό να μην θέσει σε κίνδυνο την δική σας ασφάλεια και την ασφάλεια των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου.

(θ) Η εκκίνηση του κινητήρα

Όταν εκκινείτε τον κινητήρα σε σύγχρονα οχήματα δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε το πεντάλ καυσίμων. Η σωστή εκκίνηση του κινητήρα πραγματοποιείται από την κεντρική ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου, που ρυθμίζει την κατάλληλη παροχή καυσίμων λαμβάνοντας υπόψη πολλές παραμέτρους. Η χρήση του πεντάλ καυσίμων κατά την εκκίνηση «μπερδεύει» το σύστημα, προκαλεί πιο απότομη εκκίνηση και συνεπώς αυξάνει την κατανάλωση καυσίμων και την εκπομπή καυσαερίων²⁴.

²⁴ Ecodrive.org ([Επίσημη Ιστοσελίδα Πράσινης Οδήγησης](http://www.ecodrive.org/en/what_is_ecodriving-additional_tips_and_tricks/)): http://www.ecodrive.org/en/what_is_ecodriving-additional_tips_and_tricks/

(ι) Συστήματα πλοήγησης (GPS- Global Positioning System)

Το GPS είναι ένα σύστημα πλοήγησης, βασισμένο σε δορυφόρους που είναι σε τροχιά γύρω από τη γη και οι οποίοι στέλνουν και παίρνουν ραδιοσήματα. Για τους οδηγούς ταξί το GPS είναι πολύ χρήσιμο, καθότι παρέχει πληροφορίες που αφορούν:

- Στη θέση του οχήματος
- Στον υπολογισμό της καλύτερης διαδρομής, λαμβάνοντας υπόψη τις επίκαιρες κυκλοφοριακές συνθήκες (τροχαία κίνηση, οδικά έργα, κ.ά.)
- Στην καθοδήγηση προς συγκεκριμένο προορισμό, με συστάσεις σχετικές με την κατεύθυνση κίνησης

Το GPS μπορεί επιπρόσθετα να δώσει και πληροφορίες που αφορούν στις κυκλοφοριακές συνθήκες, στα επιτρεπόμενα όρια ταχύτητας για κάθε δρόμο. Το σύστημα για να λειτουργήσει προϋποθέτει ότι ο οδηγός έχει εκ των προτέρων εξασφαλίσει τους σχετικούς χάρτες της περιοχής του και τους έχει καταχωρήσει στο σύστημα. Για τον υπολογισμό της καλύτερης διαδρομής ο οδηγός θα πρέπει προηγουμένως να καταχωρήσει τα στοιχεία του προορισμού του. Οι οδηγίες για τη διαδρομή παρουσιάζονται στην οθόνη και ανακοινώνονται στον οδηγό με κάθε λεπτομέρεια.

Εικόνα 4.23: GPS

Ασφαλή χρήση GPS

Πρέπει να είστε πλήρως συγκεντρωμένος και να παρακολουθείτε πάντα το δρόμο και όχι το σύστημα. Να δίνετε προτεραιότητα σε ό,τι βλέπετε εσείς και όχι σε ό,τι «βλέπει» το σύστημα! Αν νομίζετε ότι το σύστημα σας δείχνει λάθος δρόμο, μην το ακολουθήσετε. Μην επιχειρήσετε να προγραμματίσετε το σύστημα ενώ οδηγείτε. Χρησιμοποιείτε τις φωνητικές οδηγίες, αντί να παρακολουθείτε την οθόνη, για να μην αποσπάται η προσοχή σας από το δρόμο.

(κ) Σύστημα αυτόματης πλοήγησης (Cruise Control)

Γενικά το σύστημα αυτόματης πλοήγησης κρατά το όχημα σε σταθερή ταχύτητα με τις μικρότερες δυνατές διακυμάνσεις στροφών του κινητήρα, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική και άνετη οδήγηση.

Το cruise control πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή, γιατί εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλειά σας. Η χρήση του θα πρέπει να γίνεται σε περιπτώσεις όπου η τροχαία κίνηση και οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν να ταξιδεύετε με σταθερή ταχύτητα. Συγκεκριμένα, το σύστημα συστήνεται να χρησιμοποιείται σε δρόμους εκτός κατοικημένων περιοχών (π.χ. σε αυτοκινητόδρομους) όπου η πιθανότητα για έκτακτη επιτάχυνση ή πέδηση είναι περιορισμένες.

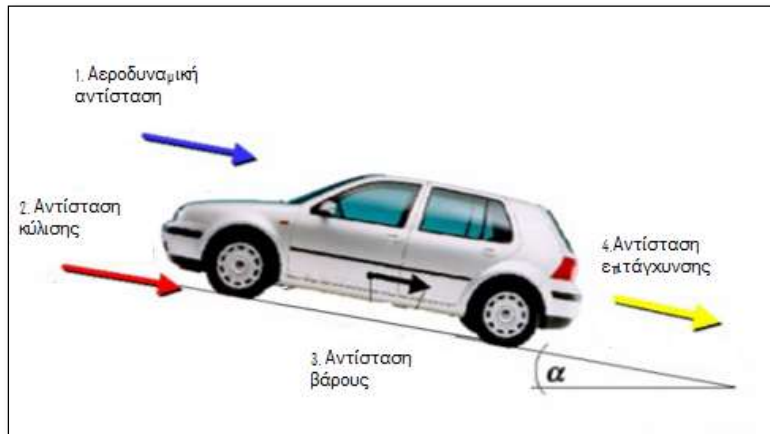
Επίσης, πρέπει να αποφεύγετε να χρησιμοποιείτε το cruise control αντί για τους ανάλογους ποδομοχλούς (βενζίνη, φρένα) για να επιταχύνετε ή να μειώσετε την ταχύτητά σας, για το λόγο ότι δεν έχετε τον πλήρη και άμεσο έλεγχο του οχήματος. Να θυμάστε ότι, όταν έχετε ενεργοποιημένο το cruise control θα πρέπει να είστε πλήρως συγκεντρωμένοι και να παρατηρείτε διαρκώς το δρόμο. Βασικό μειονέκτημα της αυτόματης πλοήγησης είναι ότι, σε περίπτωση που ο οδηγός χάσει τις αισθήσεις του για κάποιο λόγο (π.χ. υπνηλία) το όχημα συνεχίζει να κινείται με την προκαθορισμένη του ταχύτητα.

4.3.3 Αντιστάσεις στο όχημα

Οι αντιστάσεις είναι δυνάμεις που εξασκούνται πάνω στο όχημα όταν αυτό κινείται. Οι αντιστάσεις είναι αντίθετες προς την κίνηση του οχήματος και τείνουν να επιβραδύνουν την κίνησή του και την επιτάχυνσή του. Η προσπάθεια (ενέργεια) του οχήματος να υπερνικήσει τις αντιστάσεις αυτές έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της κατανάλωσης καυσίμων. Γενικά οι αντιστάσεις που συναντά το όχημα κατά την κίνησή του είναι οι ακόλουθες (εικ. 4.24):

- Αεροδυναμική αντίσταση
- Αντίσταση κύλισης

- Αντίσταση βάρους
- Αντίσταση επιτάχυνσης

Εικόνα 4.24: Οι αντιστάσεις στο όχημα

Το άθροισμα όλων των αντιστάσεων δίνει την ολική τιμή της αντίστασης, την οποία το όχημα (ο κινητήρας) πρέπει να υπερνικήσει για να διατηρήσει την ταχύτητά του ή για να επιταχύνει. Η αντίσταση κύλισης εξαρτάται από το φορτίο του οχήματος, το μέγεθος και την πίεση των ελαστικών του οχήματος. Η αντίσταση ανάβασης σχετίζεται με την κλίση του οδοστρώματος (ανωφέρειας) στο οποίο κινείται το όχημα. Όσο μεγαλύτερη είναι η κλίση τόσο μεγαλύτερη είναι και η αντίσταση. Η αντίσταση επιτάχυνσης εμφανίζεται κάθε φορά που το όχημα προσπαθεί να επιταχύνει. Η αεροδυναμική αντίσταση οφείλεται στην πρόσπτωση του αέρα στη μετωπική επιφάνεια του οχήματος όταν το όχημα κινείται στο δρόμο.

(α) Αεροδυναμική αντίσταση

Η αεροδυναμική αντίσταση αυξάνει την κατανάλωση καυσίμων και μειώνει τη σταθερότητα του οχήματος. Όλα τα οχήματα κατά τον σχεδιασμό τους δοκιμάζονται σε αεροδυναμικές σήραγγες προκειμένου να βελτιστοποιήσουν την αεροδυναμική συμπεριφορά τους. Τα αεροδυναμικά σχήματα χαρακτηρίζονται από το σχήμα, την κλίση επιφάνειας και τη μικρή μετωπική τους επιφάνεια στην οποία προσπίπτει ο αέρας. Κάθε πρόσθετο μέρος ή εξάρτημα που τοποθετείται στο βασικό όχημα, όπως σχάρες οροφής, πρόσθετες μεγάλες κεραίες κ.λπ. προκαλούν μεγάλη αύξηση στην αεροδυναμική αντίσταση του οχήματος και συνεπώς μεγάλη αύξηση στην κατανάλωση καυσίμων.

Η αεροδυναμική αντίσταση είναι ανάλογη της ταχύτητας και αυξάνεται όσο αυξάνεται η ταχύτητα του οχήματος. Σε χαμηλές ταχύτητες είναι ασήμαντη, αλλά αυξάνεται ραγδαία και αποκτά τεράστια σημασία στις υψηλές ταχύτητες. Η αεροδυναμική αντίσταση είναι η σημαντικότερη αντίσταση που έχει να αντιμετωπίσει το όχημα κατά την διάρκεια ταξιδιού σε αυτοκινητόδρομο, εφόσον το όχημα κινείται για μεγάλο χρονικό διάστημα με αυξημένη ταχύτητα.

(β) Τρόποι περιορισμού της αεροδυναμικής αντίστασης

Οδήγηση με κλειστά τα παράθυρα

Η οδήγηση με ανοικτά τα παράθυρα προκαλεί αύξηση της αεροδυναμικής αντίστασης, καθώς και πιθανή αστάθεια του οχήματος, ιδιαίτερα εάν είναι ανοικτά μόνο από την μια πλευρά του οχήματος.

Οδήγηση με κλειστή την ηλιοροφή

Η οδήγηση με ανοικτή την ηλιοροφή προκαλεί αύξηση της αεροδυναμικής αντίστασης και κατά συνέπεια και προκαλεί αύξηση της κατανάλωσης καυσίμων.

Αποφυγή οδήγησης πίσω από οχήματα μεγάλου όγκου

Η οδήγηση πίσω από οχήματα μεγάλου όγκου καταστρέφουν την ομαλή ροή του αέρα, με αποτέλεσμα την αστάθεια του οχήματος και την αύξηση της κατανάλωσης καυσίμων.

Μείωση πρόσθετου βάρους

Το βάρος είναι ένα πολύ σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την μέση κατανάλωση καυσίμων ενός οχήματος. Ως εκ τούτου, για να αποφεύγεται η επιπλέον κατανάλωση καυσίμων, τα οχήματα πρέπει να κινούνται με το ελάχιστο δυνατό πρόσθετο βάρος.

Τα συνηθέστερα πρόσθετα βάρη που καθημερινά συναντώνται στα οχήματα, περιλαμβάνουν περιττά ή ξεχασμένα βαριά αντικείμενα στο πόρτ μπαγκάζ ή στα πίσω καθίσματα, όπως κουτιά με διάφορα αντικείμενα, αλυσίδες χιονιού, εφεδρικά δοχεία καυσίμων, παλιά ανταλλακτικά του οχήματος κλπ., που πρέπει να απομακρύνονται από το όχημα όταν δεν είναι απαραίτητα.

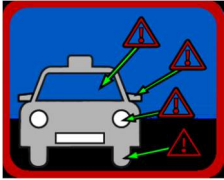
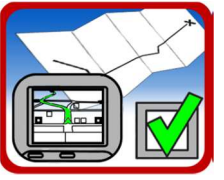

Οδήγηση στις χαμηλότερες δυνατόν ταχύτητες

Όπως έχει αναφερθεί, η αεροδυναμική αντίσταση είναι ανάλογη της ταχύτητας, άρα η οδήγηση σε χαμηλότερη ταχύτητα προκαλεί μείωση της αεροδυναμικής αντίστασης και έτσι μείωση της κατανάλωσης καυσίμων.

Μείωση μετωπικών επιφανειών

Αυξημένες μετωπικές επιφάνειες αυξάνουν την αεροδυναμική αντίσταση. Η σχάρα, η μπαγκαζιέρα οροφής και άλλος παρόμοιος εξοπλισμός αυξάνουν σε μεγάλο βαθμό την αεροδυναμική αντίσταση και συνεπώς την κατανάλωση καυσίμων και θα πρέπει να αφαιρούνται από το όχημα όταν δεν χρειάζονται.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις βασικές αρχές της ορθολογικής οδήγησης και της πράσινης οδήγησης.

	Συντηρήστε το όχημά σας Ελέγχετε το λάδι του κινητήρα και βεβαιωθείτε για την καλή κατάσταση των φίλτρων του αέρα. Χρησιμοποιείτε τα κατάλληλα καύσιμα και λάδι, όπως συστήνει ο κατασκευαστής για την πιο αποδοτική λειτουργία του κινητήρα. Πάντα να συμβουλευέστε το εγχειρίδιο του κατασκευαστή για την καλή συντήρηση του οχήματός σας.
	Αξιοποιήστε τον εξοπλισμό του οχήματος Χρησιμοποιήστε κατάλληλα το διαθέσιμο εξοπλισμό του οχήματός σας, όπως το GPS, τον οικονομετρητή, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή κ.ά., για εξοικονόμηση καυσίμων και χρόνου.
	Ταξιδέψτε χωρίς περιττό βάρος Αποφεύγετε να ταξιδεύετε με αχρειαστο φορτίο μέσα στο όχημά σας, καθώς αυτό επιβαρύνει την κατανάλωση καυσίμων. Μετακινήστε-Αφαιρέστε οτιδήποτε δεν χρειάζεστε από το όχημά σας το συντομότερο δυνατό.

	Ελέγχετε τα ελαστικά του οχήματός σας Ελέγχετε τακτικά τα ελαστικά σας για τη σωστή πίεση αέρα, όπως αυτή καθορίζεται από τον κατασκευαστή. Η σωστή πίεση συμβάλλει στην εξοικονόμηση καυσίμων μέχρι και 3-4%. Η χαμηλή πίεση αέρα στα ελαστικά αυξάνει την αντίσταση κύλισης.
	Οδηγείτε με σταθερή ταχύτητα Προσπαθείτε να οδηγείτε με σταθερή ταχύτητα στην πιο ψηλή κατά το δυνατό θέση ταχύτητας. Αποφεύγετε τις αχρείαστες επιταχύνσεις και επιβραδύνσεις. Παρατηρείτε την κυκλοφοριακή κίνηση και οδηγείτε προληπτικά. Χρησιμοποιείτε το σύστημα cruise control στους αυτοκινητόδρομους. Ελαττώνετε ταχύτητα όταν φυσούν δυνατοί άνεμοι, όταν υπάρχει δυνατή βροχόπτωση, χιονόπτωση και παγετός στο οδόστρωμα.
	Επιταχύνετε και επιβραδύνετε ομαλά Αποφεύγετε τις απότομες επιταχύνσεις και φρεναρίσματα, επειδή προκαλούν φθορά στο όχημά σας, λ.χ. στα ελαστικά και στα φρένα, καθώς και σπατάλη καυσίμων. Διατηρήστε ασφαλή απόσταση από τα άλλα οχήματα για να έχετε χρόνο να αντιδράσετε σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
	Ελέγχετε το ταμπλό με τις προειδοποιητικές ενδείξεις Τα περισσότερα σύγχρονα οχήματα διαθέτουν εξειδικευμένο σύστημα διάγνωσης, που ελέγχει τη λειτουργία πολλών συστημάτων και οργάνων του οχήματός σας. Σε περίπτωση που ανάψει κάποια ένδειξη θα πρέπει να μπορείτε να την ερμηνεύετε και να αναλαμβάνετε την ανάλογη δράση.
	Περιορίστε τα αχρείαστα φρεναρίσματα Κάθε φορά που χρησιμοποιείτε τα φρένα σπαταλάτε ενέργεια. Προσπαθήστε να αξιοποιείτε την κίνηση του οχήματός σας όσο το δυνατό περισσότερο. Χρησιμοποιείτε την επιβράδυνση που προσφέρει ο κινητήρας του οχήματος για να μειώνετε ταχύτητα όταν πλησιάζετε σε φανάρια τροχαίας. Όταν πλησιάζετε στα φανάρια, τότε πατήστε τα φρένα για να ακινητοποιήσετε το όχημά σας. Αυτό θα μειώσει και τη φθορά των φρένων και θα κάνει την οδήγηση πιο άνετη για τους επιβάτες σας.
	Αλλάζετε γρήγορα τις ταχύτητες Είναι σημαντικό για την εξοικονόμηση καυσίμων όπως αλλάζετε σε ανώτερη θέση ταχύτητας το συντομότερο δυνατό και χωρίς καθυστέρηση. Παρατηρείτε το στροφόμετρο του οχήματός σας για να είστε σίγουροι ότι η αλλαγή της ταχύτητας γίνεται στις κατάλληλες στροφές, όπως καθορίζει ο κατασκευαστής.
	Έχετε κλειστά τα παράθυρα σε υψηλές ταχύτητες Μην οδηγείτε με ανοικτά τα παράθυρα, εκτός και αν η ταχύτητά σας είναι κάτω από 30 Km/h. Η οδήγηση με ανοικτά παράθυρα σε υψηλές ταχύτητες αυξάνει την αεροδυναμική αντίσταση του οχήματος και αυξάνει έτσι την κατανάλωση καυσίμων. Αφαιρέστε από το όχημά σας οτιδήποτε δεν χρειάζεστε και αυξάνει την αεροδυναμική αντίσταση.

	Μειώστε στο ελάχιστο τη χρήση του κλιματισμού Χρησιμοποιείτε το κλιματισμό επιλεκτικά και μόνο όταν χρειάζεται, ώστε να μειώσετε το φόρτο του κινητήρα. Η μείωση της χρήσης του κλιματισμού εξοικονομεί 10-15% καύσιμα. Παρκάρετε το όχημά σας κάτω από σκιά.
	Μειώστε το χρόνο στάσης με αναμμένο τον κινητήρα Οι σύγχρονοι κινητήρες δεν χρειάζονται ζέσταμα. Ξεκινήστε τον κινητήρα και οδηγήστε αμέσως το όχημά σας ομαλά. Η παρατεταμένη στάση με αναμμένο τον κινητήρα αυξάνει τους ρύπους και την κατανάλωση καυσίμων. Σβήνετε τον κινητήρα σε παρατεταμένη αναμονή (π.χ. πέραν των 2 λεπτών). Αποφύγετε την οδήγηση σε δρόμους με αυξημένη τροχαία κίνηση και προτιμήστε εναλλακτικές διαδρομές, που είναι έστω και πιο μακρινές. Μπορεί αυτό να σας καθυστερήσει κάποια λεπτά, αλλά συμβάλλει σημαντικά στην εξοικονόμηση καυσίμων και στη λιγότερη φθορά στα φρένα, στο συμπλέκτη και στο κιβώτιο ταχυτήτων.

Πίνακας 4.2: Βασικές Αρχές της «Πράσινης Οδήγησης»

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Μέρος 4. Ορθολογική Οδήγηση

Κεφάλαιο 4.1 Βασικός Εξοπλισμός για ορθολογική οδήγηση

267. Τον πιο καθοριστικό ρόλο για την ορθολογική οδήγηση τον έχει

- (α) το είδος του οχήματος
- (β) ο εξοπλισμός του οχήματος
- (γ) ο οδηγός
- (δ) το οδόστρωμα

Απάντηση: (γ)

Ανεξάρτητα από τα όποια συστήματα και εξοπλισμό που διαθέτει ένα σύγχρονο αυτοκίνητο, ο καθοριστικότερος παράγοντας για την ασφαλή οδήγηση είναι ο οδηγός. Αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση του κάθε οδηγού, ιδιαίτερα του επαγγελματία, να γνωρίζει και να εφαρμόζει την ορθολογική οδήγηση. (4.1.1)

268. Ποιος από τους πιο κάτω τρόπους οδήγησης είναι αντίθετος με την ορθολογική οδήγηση;

- (α) Η αμυντική οδήγηση
- (β) Η επιθετική οδήγηση
- (γ) Η περιβαλλοντική οδήγηση
- (δ) Η οικονομική οδήγηση

Απάντηση: (β)

Μέσα από την εφαρμογή της ορθολογικής οδήγησης εξυπηρετούνται και οι στόχοι της αμυντικής οδήγησης, της οικονομικής οδήγησης και της περιβαλλοντικής οδήγησης ή πράσινης οδήγησης (eco-driving). Όλοι οι πιο πάνω τύποι οδήγησης, με τις όποιες διαφορές τους, στηρίζονται στους ίδιους άξονες: την προφύλαξη της ανθρώπινης ζωής, την εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση κόστων συντήρησης και την προστασία του περιβάλλοντος. (4.1.1)

269. Ποια είναι οι στόχοι της ορθολογικής οδήγησης;

- (α) Μείωση στην κατανάλωση καυσίμου
- (β) Μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον
- (γ) Μείωση των κόστων συντήρησης του οχήματος
- (δ)** Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Η ορθολογική οδήγηση είναι η οδήγηση εκείνη κατά την οποία ο οδηγός αξιοποιεί, στο μέγιστο βαθμό, τον εξοπλισμό που διαθέτει το αυτοκίνητό του με στόχο την οδική ασφάλεια, την εξοικονόμηση καυσίμου, τη μείωση του κόστους για συντήρηση του οχήματος, και τη μείωση των επιπτώσεων που προκαλεί η χρήση του αυτοκινήτου στο περιβάλλον. (4.1.1)

270. Ποια είναι η σωστή θέση της ζώνης ασφαλείας για τον οδηγό;

- (α)** Πάνω από τον ώμο του οδηγού και μπροστά από το στήθος
- (β) Κάτω από τον ώμο του οδηγού και μπροστά από το στήθος
- (γ) Γύρω από την περιφέρεια της μέσης του οδηγού και πίσω από τον ώμο
- (δ) Γύρω από την περιφέρεια της μέσης του οδηγού και πίσω από την πλάτη

Απάντηση: (α)

Το ύψος της ζώνης ασφαλείας να περνά πάνω από τον ώμο και μπροστά από το στήθος. (4.1.2)

271. Ποια από τις πιο κάτω δηλώσεις είναι σωστή;

- (α)** Το χειρόφρενο λειτουργεί πάνω στους δυο όπισθεν τροχούς
- (β) Το χειρόφρενο λειτουργεί πάνω στους δυο μπροστινούς τροχούς
- (γ) Το χειρόφρενο λειτουργεί πάνω στους τέσσερις τροχούς
- (δ) Το χειρόφρενο δεν λειτουργεί όταν τα φρένα υπερθερμανθούν

Απάντηση: (β)

Στα περισσότερα αυτοκίνητα το χειρόφρενο λειτουργεί πάνω στους δύο όπισθεν τροχούς. (4.1.2)

272. Εάν ενεργοποιηθεί το χειρόφρενο κατά τη διάρκεια οδήγησης σας, τότε ενδέχεται να:

- (α) ακινητοποιηθεί αμέσως το όχημα σας
- (β) κλειδωθεί το σύστημα του τιμονιού
- (γ) κλειδωθούν οι τροχοί του οχήματος
- (δ) χάσετε τον έλεγχο του οχήματος

Τι από τα παρακάτω ισχύει;

- (α) α και β
- (β) β και γ
- (γ) β και δ
- (δ)** γ και δ

Απάντηση: (δ)

Αν το χειρόφρενο ενεργοποιηθεί κατά την κίνηση του αυτοκινήτου υπάρχει ο κίνδυνος κλειδώματος των τροχών και ολίσθησης του αυτοκινήτου. (4.1.2)

273. Το τιμόνι είναι το όργανο που βοηθάει τον οδηγό να κατευθύνει το αυτοκίνητο μέσω του συστήματος:

- (α) διεύθυνσης
- (β) πέδησης
- (γ) ανάρτησης
- (δ) μετάδοσης κίνησης

Απάντηση: (α)

Το τιμόνι επιτρέπει στον οδηγό να ελέγχει την κατεύθυνση του αυτοκινήτου μέσω του συστήματος διεύθυνσης το οποίο στρίβει τους μπροστινούς τροχούς. (4.1.2)

274. Πότε επιτρέπεται να μην έχετε και τα δύο χέρια στο τιμόνι;

- (α) Όταν χρησιμοποιείτε το σύστημα αυτόματης πλοήγησης
- (β) Όταν αλλάζετε ταχύτητα
- (γ) Όταν θα ενεργοποιήσετε το δείκτη αλλαγής κατεύθυνσης
- (δ) Όταν οδηγείτε σε δρόμο ευθείας κατεύθυνσης

Απάντηση: (β)

Η οδήγηση με ένα χέρι πρέπει να γίνεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως για παράδειγμα την στιγμή που θα αλλάξετε ταχύτητα (4.1.2)

275. Η κενή θέση μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά την κίνηση του οχήματος σε:

- (α) Σε ανωφερείς δρόμους
- (β) Σε κατωφερείς δρόμους
- (γ) Σε αυτοκινητόδρομο
- (δ) Σε καμία περίπτωση

Απάντηση: (δ)

Στην κενή θέση, δεν υπάρχει καμία ταχύτητα επιλεγμένη και η οδήγηση με αυτό τον τρόπο είναι επικίνδυνη. Για αυτό το λόγο, πρέπει να αποφεύγεται η οδήγηση με ουδέτερη ταχύτητα. (4.1.2)

276. Σε όχημα με χειροκίνητο κιβώτιο ταχυτήτων, όταν ο οδηγός επιλέγει τη θέση ταχύτητας δεν πρέπει....

- (α) να κοιτάζει από τα καθρεφτάκια
- (β) να κοιτάζει το μοχλό ταχυτήτων
- (γ) να κοιτάζει το ταχύμετρο
- (δ) να κοιτάζει τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου

Απάντηση: (β)

Κατά την επιλογή της θέσης της ταχύτητας δεν πρέπει να κοιτάζετε το μοχλό ταχυτήτων. (4.1.2)

277. Η επιλογή στη θέση «P» του επιλογέα ταχυτήτων στα αυτόματα οχήματα, γίνεται όταν ο οδηγός θέλει να.....

- (α) βάλει όπισθεν
- (β) ενεργοποιήσει το σύστημα αυτόματης πλοήγησης
- (γ) εκκινήσει τον κινητήρα του οχήματος ή να σταθμεύσει το όχημα
- (δ) κινείται το όχημά του με συγκεκριμένη ταχύτητα

Απάντηση: (γ)

Στα αυτόματα οχήματα η θέση ταχύτητας P (στάθμευση από το parking) πρέπει να χρησιμοποιείται όταν ο οδηγός επιθυμεί να ακινητοποιήσει εντελώς το όχημα, όταν το όχημα είναι σταθμευμένο και όταν ο οδηγός επιθυμεί να εκκινήσει το όχημα. (4.1.2)

278. Η λειτουργία του συστήματος αυτόματης ενεργοποίησης/απενεργοποίησης καθαριστήρων του οχήματος στηρίζεται στους αισθητήρες ...

- (α) ήχου
- (β) θερμοκρασίας
- (γ) φωτός
- (δ)** υγρασίας

Απάντηση: (δ)

Η λειτουργία του συστήματος αυτόματης ενεργοποίησης/απενεργοποίησης καθαριστήρων στηρίζεται στους αισθητήρες υγρασίας που ενεργοποιούν ανάλογα τους καθαριστήρες του ανεμοθώρακα όταν παρουσιαστεί υγρό (υγρασία, βροχή) στον ανεμοθώρακα. (4.1.2)

279. Συνήθως στα περισσότερα οχήματα ο μοχλός των φώτων του οχήματος έχει.....στάσεις.

- (α) 2
- (β)** 3
- (γ) 4
- (δ) 5

Απάντηση: (β).

Συνήθως ο μοχλός των φώτων έχει τρεις στάσεις: 1) τα φώτα σβηστά, 2) τα φώτα θέσης ή στάθμευσης μπροστά και πίσω (ανάβει και το φως της πίσω πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας) και 3) τα φώτα διασταύρωσης - 'χαμηλά φώτα'. (4.1.2)

280. Τα φώτα ομίχλης πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν το πεδίο ορατότητας του οδηγού είναι λιγότερο από:

- (α) 50 μέτρα
- (β)** 100 μέτρα
- (γ) 150 μέτρα
- (δ) 200 μέτρα

Απάντηση: (β)

Τα φώτα ομίχλης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν το πεδίο ορατότητας είναι λιγότερο από 100 μέτρα. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τα φώτα ομίχλης όταν δεν υπάρχει λόγος καθότι μπορεί να προκαλέσουν πρόβλημα θάμπωσης στους άλλους οδηγούς. (4.1.2)

281. Ο σκοπός των φωτεινών δεικτών αλλαγής κατεύθυνσης είναι:

- (α) να βελτιώνουν το πεδίο ορατότητας σε περίπτωση ομίχλης
- (β)** να γνωστοποιούν την πρόθεση του οδηγού για αλλαγή της πορείας του οχήματος
- (γ) να ενημερώνουν τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου ότι το όχημα αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα
- (δ) να χρησιμοποιούνται όταν τα φώτα διασταύρωσης δεν λειτουργούν

Απάντηση: (β)

Ο σκοπός των φωτεινών δεικτών αλλαγής κατεύθυνσης είναι να γνωστοποιούν στους άλλους οδηγούς και χρήστες του οδικού δικτύου την κατεύθυνση την οποία προτίθεστε να ακολουθήσετε.. (4.1.2)

282. Τα φώτα κινδύνου του οχήματος χρησιμοποιούνται σε περίπτωση....

- (α) στάσης του οχήματος σε απαγορευμένη περιοχή
- (β) στάθμευσης του οχήματος σε δρόμο διπλής γραμμής
- (γ)** βλάβης ή ακινητοποίησης του οχήματος
- (δ) που ο οδηγός θέλει να ενημερώσει τους οδηγούς που οδηγούν από την αντίθετη κατεύθυνση ότι θα συναντήσουν κάποιο πρόβλημα στην πορεία τους

Απάντηση: (γ)

Τα φώτα κινδύνου χρησιμεύουν μόνο όταν χρειάζεται να ειδοποιήσετε τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου ότι υπάρχει βλάβη στο όχημα σας ή όταν υπάρχει πρόθεση να ελαττώσετε ταχύτητα στον αυτοκινητόδρομο (4.1.2)

283. Πόσες επιλογές υπάρχουν για τα φώτα του οχήματος;

- (α) 1
- (β) 2
- (γ)** 3
- (δ) 4

Απάντηση: (γ)

3:Φώτα θέσης ή στάθμευσης, Φώτα διασταύρωσης και Φώτα Πορείας. (4.1.2)

284. Σε ποια θέση του κλειδιού του κινητήρα οι φωτεινές ενδείξεις για έλεγχο των συστημάτων του οχήματος ανάβουν και σβήνουν εντός κάποιου χρονικού διαστήματος νοουμένου ότι δεν υπάρχει πρόβλημα;

- (α) στη θέση 0
- (β) στη θέση 1
- (γ)** στη θέση 2
- (δ) στη θέση 3

Απάντηση: (γ)

Στη θέση 2 οι φωτεινές ενδείξεις ανάβουν και σβήνουν εντός κάποιου χρονικού διαστήματος, εκτός αν υπάρχει λόγος (π.χ. το χειρόφρενο ανασηκωμένο) (4.1.2)

285. Σε ποια από τις παρακάτω περιπτώσεις ο οδηγός δεν χρειάζεται να παρατηρήσει τα κάτοπτρα του οχήματός του;

- (α) Όταν αλλάζει λωρίδα ή κατεύθυνση
- (β) Όταν ετοιμάζεται να εισέλθει στο δρόμο
- (γ) Όταν ανοίγει την πόρτα του οχήματός του
- (δ)** Όταν πρόκειται να αλλάξει τη θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων

Απάντηση: (δ)

Συγκεκριμένα, ο οδηγός πρέπει να χρησιμοποιεί τα κάτοπτρα πριν και έγκαιρα στις περιπτώσεις που:

- Έρχεται αντιμέτωπος με κάποιο κίνδυνο στο δρόμο
- Ελαττώνει ταχύτητα, αλλάζει λωρίδα ή κατεύθυνση
- Ετοιμάζεται να εισέλθει στο δρόμο
- Ετοιμάζεται να προσπεράσει κάποιο προπορευόμενο όχημα
- Πρόκειται να σταματήσει ή να παρκάρει
- Ανοίγει την πόρτα του οχήματος του (4.1.2)

286. Αν μετά την εκκίνηση του οχήματος σας, η φωτεινή ένδειξη «BRAKE» παραμένει φωτεινή, αυτό σημαίνει ότι.....

- (α) το όχημα σας έχει πρόβλημα με τα φρένα του
- (β) χρειάζεται αλλαγή στο υγρό των φρένων
- (γ) το χειρόφρενο είναι σε λειτουργία
- (δ) το όχημα σας χρειάζεται συντήρηση

Απάντηση: (γ)

Όταν το χειρόφρενο είναι ενεργοποιημένο και ο κινητήρας του οχήματος είναι αναμμένος τότε ανάβει η φωτεινή ένδειξη «BRAKE». (4.1.2)

287. Ο χιλιομετρητής καταγράφει.....

- (α) τη συνολική απόσταση που έχει διανύσει ένα όχημα μετά την κατασκευή του
- (β) την ταχύτητα κίνησης του οχήματος
- (γ) το συνολικό αριθμό των στροφών του κινητήρα του οχήματος
- (δ) τη συνολική κατανάλωση καυσίμου

Απάντηση: (α)

Ο χιλιομετρητής καταγράφει τη συνολική απόσταση που έχει διανύσει ένα όχημα μετά την κατασκευή του. (4.1.2)

288. Η ένδειξη 2,5 σε ένα στροφόμετρο με κλίμακα 1:1000 σημαίνει ο κινητήρας περιστρέφεται με ταχύτητα....

- (α) 25 στροφών ανά λεπτό
- (β) 250 στροφών ανά λεπτό
- (γ) 2500 στροφών ανά λεπτό
- (δ) 25000 στροφών ανά λεπτό

Απάντηση: (γ)

Σε ένα στροφόμετρο η ένδειξη των στροφών συνήθως δίνεται σε κλίμακα 1:1000 ή 1:100. Άρα, η ένδειξη 2,5 σε ένα στροφόμετρο με κλίμακα 1:1000, σημαίνει ότι ο κινητήρας του αυτοκινήτου περιστρέφεται με ταχύτητα 2500 στροφών ανά λεπτό ($2.5 \times 1000 = 2500$). (4.1.2)

289. Ποιο από τα πιο κάτω μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον οδηγό για να διατηρεί την ταχύτητα του οχήματος του σταθερή;

- (α) Το σύστημα αυτόματης πλοήγησης
- (β) Ο χιλιομετρητής
- (γ) Το σύστημα GPS
- (δ) Το στροφόμετρο

Απάντηση: (α)

Με την ενεργοποίηση του συστήματος αυτόματης πλοήγησης η ταχύτητα του οχήματος διατηρείται σταθερή χωρίς ο οδηγός να πατάει το πεντάλ βενζίνης. (4.1.2)

290. Την ένδειξη για την απόσταση που μπορεί να καλύψει το όχημα με την ποσότητα καυσίμου που έχει, μπορεί να δώσει

- (α) ο χιλιομετρητής
- (β) ο μετρητής καυσίμων
- (γ) το οδόμετρο
- (δ) ο οικονομομετρητής

Απάντηση: (δ)

Ο οικονομετρητής μπορεί να δώσει αυτή την ένδειξη βάσει της υφιστάμενης μέσης τιμής κατανάλωσης καυσίμου. (4.1.2)

291. Κατά τη διαδικασία της στάθμευσης, οι αισθητήρες στάθμευσης ενημερώνουν τον οδηγό για.....

- (α) την ταχύτητα του οχήματος
- (β)** την απόσταση του οχήματος από κάποιο εμπόδιο
- (γ) το χρόνο που θα μεσολαβήσει για την πλήρη ακινητοποίηση του οχήματος
- (δ) για το αν το μέγεθος του διαθέσιμου χώρου στάθμευσης είναι αρκετά μεγάλο για να σταθμεύσει το όχημα

Απάντηση: (β)

Το σύστημα στάθμευσης βοηθάει τον οδηγό κατά τη διαδικασία στάθμευσης του αυτοκινήτου ενημερώνοντας για την απόσταση του αυτοκινήτου από κάποιο εμπόδιο. (4.1.2)

Κεφάλαιο 4.2: Συντήρηση – Πρακτικές Ορθολογικής Οδήγησης

292. Η καλή συντήρηση του οχήματος είναι απαραίτητη προϋπόθεση για....

- (α) την ασφαλή οδήγηση
- (β) την πρόληψη της εκδήλωσης μηχανικής βλάβης
- (γ) τη μείωση του κόστους των επιδιορθώσεών του
- (δ)** όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Η προληπτική και καλή συντήρηση ενός οχήματος συμβάλλει πρωτίστως στην ασφαλή οδήγηση και στη μείωση τους κόστους των επιδιορθώσεων του οχήματος. Κάθε οδηγός είναι υπόχρεος να ενδιαφέρεται και να φροντίζει για την καλή κατάσταση του οχήματός του και να μεριμνά για τη τήρηση του προγράμματος συντήρησής του. (4.2.1)

293. Για ποια από τα παρακάτω είναι αποκλειστικά υπεύθυνος ο οδηγός;

- A. Τις επιδιορθώσεις
- B. Τους περιοδικούς ελέγχους
- Γ. Την περιοδική συντήρηση
- Δ. Τους καθημερινούς ελέγχους

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Β, Γ και Δ
- (β)** το Β και Δ
- (γ) το Δ
- (δ) το Α, Β, Γ, Δ

Απάντηση: (β)

Ο οδηγός είναι υπεύθυνος για τους καθημερινούς και περιοδικούς ελέγχους του οχήματός του. (4.2.1)

294. του οχήματος πρέπει να γίνεται/γίνονται αποκλειστικά από εξειδικευμένα άτομα.

- (α)** Η περιοδική συντήρηση
- (β) Οι περιοδικοί έλεγχοι
- (γ) Η βασική συντήρηση
- (δ) Οι καθημερινοί έλεγχοι

Απάντηση: (α)

Η περιοδική συντήρηση του οχήματος πρέπει να γίνονται αποκλειστικά από εξειδικευμένα άτομα. (4.2.1)

295. Στο δοχείο με το ψυκτικό υγρό πρέπει να μπαίνει.....

- (α) μόνο νερό
- (β) νερό και ειδικό σαπούνι
- (γ)** νερό και αντιπηκτικό υγρό
- (δ) μόνο αντιπηκτικό υγρό

Απάντηση: (γ)

Νερό και αντιπηκτικό υγρό. (4.2.1)

296. Στους καθημερινούς ελέγχους ενός οχήματος περιλαμβάνεται ο έλεγχος

- (α) της στάθμης του νερού του ραδιατέρ
- (β)** της λειτουργίας των φώτων του οχήματος
- (γ) της στάθμης του λαδιού στον κινητήρα
- (δ) της πίεσης των ελαστικών

Απάντηση: (β)

Σε καθημερινή βάση πρέπει να ελέγχετε αν οι λάμπες και τα φώτα του οχήματός σας λειτουργούν. Σε περίπτωση που εντοπίσετε κάποια βλάβη θα πρέπει να φροντίσετε για την αντικατάσταση των καμένων λαμπών. (4.2.1)

297. Το πόσο συχνά πρέπει να πραγματοποιούνται οι περιοδικοί έλεγχοι σε ένα όχημα, εξαρτάται από.....

- (α) το αν οι καθημερινοί έλεγχοι του οχήματος γίνονται κανονικά
- (β) το είδος καυσίμου που χρησιμοποιεί ο κνητήρας
- (γ) την ηλικία του οχήματος
- (δ)** τη συχνότητα χρήσης του οχήματος και από τις προδιαγραφές του κατασκευαστή

Απάντηση: (δ)

Το πόσο συχνά θα πρέπει να κάνετε τους περιοδικούς ελέγχους, εξαρτάται από το πόσο πολύ χρησιμοποιείτε το όχημά σας. Όσο περισσότερο οδηγάτε το όχημά σας, τόσο πιο συχνά θα πρέπει να κάνετε τους ελέγχους αυτούς. (4.2.1)

298. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Τα λάδια του κιβωτίου ταχυτήτων και των φρένων θα πρέπει να ελέγχονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή
- (β)** Είναι καλό να αφήνετε το ντεπόζιτο των καυσίμων να αδειάζει εντελώς και μετά να το ξαναγεμίζετε
- (γ) Πρέπει να βεβαιώνετε ότι χρησιμοποιείτε το σωστό τύπο καυσίμου στο όχημα σας
- (δ) Αν η στάθμη στο δοχείο λαδιού είναι κάτω από το ελάχιστο όριο, τότε δεν πρέπει να λειτουργείτε το όχημά σας

Απάντηση: (β)

Δεν πρέπει να αφήνετε το ντεπόζιτο καυσίμων να αδειάζει για να το ξαναγεμίσετε, καθώς αυτό μπορεί να δημιουργήσει διάφορα προβλήματα, ακόμα και ζημιά στον κινητήρα. (4.2.1)

299. Η ποσότητα του ψυκτικού υγρού του οχήματος πρέπει να ελέγχεται.....

- A. τακτικά, αλλά ιδιαίτερα πριν από ένα μεγάλο ταξίδι
- B. αποκλειστικά από κάποιο εξειδικευμένο άτομο
- Γ. τακτικά, αλλά ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες

Δ. επί καθημερινής βάσεως

Από τα πιο πάνω ισχύει:

(α) το Α και Β

(β) το Α και Γ

(γ) το Β

(δ) το Δ

Απάντηση: (β)

Ο έλεγχος του ψυκτικού υγρού του οχήματος αποτελεί μέρος της βασικής συντήρησης του οχήματός σας. Για το λόγο αυτό πρέπει να ελέγχετε τακτικά την ποσότητα του ψυκτικού υγρού, ιδιαίτερα πριν από ένα μεγάλο ταξίδι και κατά την περίοδο των καλοκαιρινών μηνών. (4.2.1)

300. Η πρόσφυση επηρεάζεται από.....

(α) το βάθος του πέλματος των ελαστικών

(β) τις καιρικές συνθήκες

(γ) την πίεση των ελαστικών

(δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Τα ελαστικά δεν έχουν καλό κράτημα (πρόσφυση) στο δρόμο αν δεν είναι σε καλή κατάσταση ή δεν είναι φουσκωμένα με τη σωστή ποσότητα αέρα (πίεση ελαστικών). Η καλή κατάσταση των ελαστικών καθορίζεται από το βάθος των πελμάτων τους το οποίο ορίζεται από σχετικούς κανονισμούς. Πέραν από τα ανωτέρω, η πρόσφυση των ελαστικών μειώνεται σε περίπτωση που το όχημα κινείται σε βρεγμένο, παγωμένο ή χιονισμένο οδόστρωμα. (4.2.1)

301. Ο κατασκευαστής κάθε οχήματος ορίζει τιμή/ές για την πίεση των ελαστικών.

(α) 1

(β) 2

(γ) 3

(δ) 4

Απάντηση: (β)

Ο κατασκευαστής κάθε οχήματος ορίζει δύο τιμές για τις πιέσεις των ελαστικών. Η μικρότερη τιμή αφορά στην περίπτωση που το όχημα κινείται με ελαφρύ ή και καθόλου επιπρόσθετο βάρος. Η μεγαλύτερη τιμή αφορά στην περίπτωση που το όχημα φέρει το μέγιστο επιπρόσθετο βάρος. (4.2.1)

302. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι ορθή;

Ο έλεγχος των ελαστικών του οχήματος πρέπει να γίνεται

(α) όταν αυτά είναι «κρύα»

(β) όταν αυτά είναι «ζεστά»

(γ) μόλις τελειώσετε ένα μεγάλο ταξίδι

(δ) μετά που το όχημα έχει διανύσει τουλάχιστον 10 χιλιόμετρα

Απάντηση: (α)

Ο έλεγχος πρέπει να γίνεται όταν τα ελαστικά είναι 'κρύα' καθότι η πίεση των ελαστικών αυξάνεται όσο αυξάνεται η θερμοκρασία τους που προκαλείται από την κίνηση του οχήματος στο δρόμο. (4.2.1)

303. Σε πολύ ολισθηρό οδόστρωμα η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας μπορεί να γίνει μέχρι και φορές μεγαλύτερη από ότι στο στεγνό οδόστρωμα.

- (α) 2
- (β) 4
- (γ) 8
- (δ) 10**

Απάντηση: (δ)

Κατά την ολίσθηση ο οδηγός χάνει τον έλεγχο του οχήματός του. Η ολίσθηση μπορεί να αυξηθεί λόγω ολισθηρού οδοστρώματος (βρεγμένο, χαλίκια, άμμος, κ.ά.). Σε πολύ ολισθηρό οδόστρωμα η απόσταση φρεναρίσματος είναι 10 φορές μεγαλύτερη από ότι σε στεγνό οδόστρωμα, για αυτό και απαιτείται ακόμα περισσότερη προσοχή από τους οδηγούς. (4.2.2)

304. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη:

- (α) Η ολίσθηση μπορεί να συμβεί και σε στεγνούς δρόμους
- (β) Η ολίσθηση μπορεί να είναι αποτέλεσμα ενός απότομου φρεναρίσματος
- (γ) Η ολίσθηση μπορεί να συμβεί ακόμα και όταν τα ελαστικά του οχήματός σας είναι σε καλή κατάσταση
- (δ) Το σύστημα ABS εγγυούνται την αποφυγή της ολίσθησης**

Απάντηση: (δ)

Τα συστήματα ABS μπορούν να σας βοηθήσουν ως ένα βαθμό να αποφύγετε την ολίσθηση και να ελέγξετε το όχημά σας. Ωστόσο, κανένα σύστημα δεν μπορεί να νικήσει τους νόμους της φύσης, για αυτό και δεν αποτελούν εγγύηση ότι μπορούν να σας προστατεύσουν 100% από την ολίσθηση. (4.2.2)

305. Σε περίπτωση που η πίσω πλευρά του οχήματός σας ολισθαίνει προς τα αριστερά, εσείς για να το επαναφέρετε στην πορεία του θα πρέπει να.....

- (α) γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα δεξιά
- (β) γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα αριστερά**
- (γ) κρατήσετε το τιμόνι σας σταθερό
- (δ) αφήσετε το τιμόνι σας ελεύθερο

Απάντηση: (β)

Σε περίπτωση που το όχημά σας ολισθαίνει είναι σημαντικό να γυρίσετε το τιμόνι σας προς την κατεύθυνση που ολισθαίνει η πίσω πλευρά του οχήματός σας (υποστροφή). Αν για παράδειγμα η πίσω πλευρά του οχήματός σας ολισθαίνει προς τα αριστερά θα πρέπει να γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα αριστερά. (4.2.2)

306. Σε περίπτωση που η πίσω πλευρά του οχήματός σας ολισθαίνει προς τα δεξιά, εσείς για να το επαναφέρετε στην πορεία του θα πρέπει να.....

- (α) γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα δεξιά**
- (β) γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα αριστερά
- (γ) κρατήσετε το τιμόνι σας σταθερό
- (δ) αφήσετε το τιμόνι σας ελεύθερο

Απάντηση: (α)

Σε περίπτωση που το όχημά σας ολισθαίνει είναι σημαντικό να γυρίσετε το τιμόνι σας προς την κατεύθυνση που ολισθαίνει η πίσω πλευρά του οχήματός σας (υποστροφή). Αν για παράδειγμα η πίσω πλευρά του οχήματός σας ολισθαίνει προς τα δεξιά θα πρέπει να γυρίσετε το τιμόνι σας προς τα δεξιά. (4.2.2)

307. Όταν πλησιάζετε σε μια στροφή, για να μπορέσετε να πετύχετε το μέγιστο έλεγχο του οχήματός σας θα πρέπει:

- A. να ενεργοποιήσετε τα φώτα κινδύνου και να φρενάρете απότομα
- B. να μειώσετε σταδιακά την ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημά σας
- Γ. να επιλέξετε την κατώτερη θέση ταχύτητας
- Δ. να επιλέξετε την ανώτερη θέση ταχύτητας

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Δ
- (β) το Β και Γ
- (γ) το Β και Δ
- (δ) το Α

Απάντηση: (β)

Η οδήγηση σε στροφές απαιτεί την πρόβλεψη των συνθηκών κυκλοφορίας, ώστε το όχημα μπορεί να προσεγγίσει τη στροφή με την κατάλληλη ταχύτητα. Όταν πλησιάζετε σε μια στροφή για να επιτευχθεί ο μέγιστος έλεγχος του οχήματος πρέπει να:

- μειώσετε την ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημα σας, απελευθερώνοντας το πεντάλ καυσίμου ή/και χρησιμοποιώντας το πεντάλ των φρένων
- επιλέξετε την ανάλογη κατώτερη θέση ταχύτητας
- χρησιμοποιείτε το πεντάλ καυσίμου με προσοχή
- ευθυγραμμίσετε το όχημά σας στην κατάλληλη θέση (4.2.2)

308. Ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς τον έλεγχο του οχήματός σας στις στροφές;

- A. τα απότομα φρεναρίσματα
- B. το πρόσθετο βάρος του οχήματος
- Γ. η μη σωστή πίεση του αέρα των ελαστικών
- Δ. το βρεγμένο οδόστρωμα

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Δ
- (β) το Α, Γ και Δ
- (γ) το Α, Β και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ, Δ

Απάντηση: (δ)

Τα απότομα φρεναρίσματα, το όποιο επιπρόσθετο βάρος (επιβάτες, βαριά αντικείμενα), η μη σωστή πίεση του αέρα στα ελαστικά, καθώς και το βρεγμένο οδόστρωμα επηρεάζουν δυσμενώς τον έλεγχο του οχήματος στις στροφές. (4.2.2)

309. Κινείστε με 80 χιλιόμετρα την ώρα σε επίπεδο δρόμο και πλησιάζετε σε ανηφορικό δρόμο. Για να μη χάσετε την ώθηση του οχήματός σας και για να έχετε καλύτερο έλεγχο του οχήματός σας θα πρέπει

- (α) να διατηρήσετε την ίδια θέση ταχύτητας και την ίδια ταχύτητα κίνησης του οχήματος
- (β) να διατηρήσετε την ταχύτητα κίνησης του οχήματός σας χρησιμοποιώντας κατώτερη θέση ταχύτητας
- (γ) να αυξήσετε την ταχύτητα κίνησης του οχήματός σας πιέζοντας περισσότερο το πεντάλ καυσίμου
- (δ) να αυξήσετε την ταχύτητα κίνησης του οχήματός σας επιλέγοντας την επόμενη ανώτερη θέση ταχύτητας

Απάντηση: (β)

Ο οδηγός οφείλει σε ανηφορικούς δρόμους να χρησιμοποιεί την κατάλληλη θέση ταχύτητας ώστε να μη χάνεται η ώθηση του οχήματος και να μην υπάρχει αύξηση στην κατανάλωση καυσίμου. Το σημαντικό στην ανωφέρεια είναι να μην επιδιώκετε να διατηρήσετε την ταχύτητα κίνησης του οχήματός σας, με υψηλή θέση ταχύτητας. Είναι προτιμότερο να έχετε χαμηλή θέση ταχύτητας για καλύτερο έλεγχο του οχήματος. (4.2.2)

310. Η θέση ταχύτητας που χρησιμοποιείτε όταν οδηγάτε σε ένα κατηφορικό δρόμο σε σχέση με τη θέση ταχύτητας που θα χρησιμοποιούσατε για να ανεβείτε τον ίδιο δρόμο πρέπει να είναι:

- (α) ανώτερη
- (β) κατώτερη
- (γ) η ίδια**
- (δ) δεν έχει σημασία

Απάντηση: (γ)

Όταν κινείστε σε ένα κατωφερή δρόμο είναι σημαντικό να χρησιμοποιείτε την ίδια θέση ταχύτητας με αυτή που θα χρησιμοποιούσατε για να ανεβείτε τον ίδιο δρόμο, καθώς με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται εξοικονόμηση καυσίμου. (4.2.2)

311. Σε περίπτωση που θα σταθμεύσετε στην αριστερή πλευρά ενός ανηφορικού δρόμου και δεν υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να

- (α) γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα δεξιά
- (β) γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα αριστερά**
- (γ) ευθυγραμμίσετε τους τροχούς του οχήματός σας
- (δ) δεν έχει σημασία που θα γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας

Απάντηση: (β)

Αν σταθμεύσετε σε ανωφέρεια και δεν υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα αριστερά, ώστε σε περίπτωση κύλισης, το όχημα σας να μην κινηθεί προς το δρόμο. (4.2.2)

312. Σε περίπτωση που σταθμεύσετε στην αριστερή πλευρά ενός ανηφορικού δρόμου και υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να:

- (α) γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα δεξιά**
- (β) γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα αριστερά
- (γ) ευθυγραμμίσετε τους τροχούς του οχήματός σας
- (δ) δεν έχει σημασία η κλίση των τροχών του οχήματός σας

Απάντηση: (α)

Αν σταθμεύσετε σε ανωφέρεια και υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να γυρίσετε τους τροχούς του οχήματός σας προς τα δεξιά, ώστε σε περίπτωση κύλισης, το όχημα σας να μην κινηθεί προς το δρόμο. (4.2.2)

313. Σε περίπτωση που σταθμεύσετε το όχημά σας στην αριστερή πλευρά ενός κατηφορικού δρόμου και δεν υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να.....

- A. ενεργοποιήσετε το χειρόφρενο
- B. στρίψετε τους μπροστινούς τροχούς προς τα αριστερά
- Γ. βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη θέση όπισθεν
- Δ. στρίψετε τους μπροστινούς τροχούς προς τα δεξιά

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Γ
- (β) το Α και Δ
- (γ) το Α, Β και Γ
- (δ) το Α, Β και Δ

Απάντηση: (γ).

Σε περίπτωση στάθμευσης σε κατωφέρεια-είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει πεζοδρόμιο αριστερά σας-ενεργοποιήστε το χειρόφρενο και βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη θέση όπισθεν. Στρίψτε τους μπροστινούς τροχούς προς τα αριστερά για να αποκλείσετε την πιθανότητα κύλισης του οχήματός σας προς το δρόμο. (4.2.2)

314. Σε περίπτωση που σταθμεύσετε το όχημά σας στην αριστερή πλευρά ενός κατηφορικού δρόμου και υπάρχει πεζοδρόμιο στα αριστερά σας, θα πρέπει να.....

- Α. ενεργοποιήσετε το χειρόφρενο
- Β. στρίψτε τους μπροστινούς τροχούς προς τα αριστερά
- Γ. βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη θέση όπισθεν
- Δ. στρίψτε τους μπροστινούς τροχούς προς τα δεξιά

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β) το Α και Δ
- (γ) το Α, Β και Γ
- (δ) το Α, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Σε περίπτωση στάθμευσης σε κατωφέρεια-είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει πεζοδρόμιο αριστερά σας-ενεργοποιήστε το χειρόφρενο και βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη θέση όπισθεν. Στρίψτε τους μπροστινούς τροχούς προς τα αριστερά για να αποκλείσετε την πιθανότητα κύλισης του οχήματός σας προς το δρόμο. (4.2.2)

315. Ποια θέση ταχύτητας πρέπει να επιλέξετε στο κιβώτιο ταχυτήτων στην περίπτωση που θα σταθμεύσετε σε ανωφέρεια;

- (α) κενή
- (β) θέση όπισθεν
- (γ) 1^η θέση ταχύτητας
- (δ) 2^η θέση ταχύτητας

Απάντηση: (γ)

Σε περίπτωση στάθμευσης σας σε ανωφέρεια, θα πρέπει να βεβαιώνετε ότι έχετε ενεργοποιήσει το χειρόφρενο στη μέγιστη θέση προς τα πάνω, και ότι βάλτε το μοχλό ταχυτήτων στη 1^η θέση ταχύτητας. (4.2.2)

316. Η απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας δεν επηρεάζεται από:

- (α) τις καιρικές συνθήκες
- (β) το πρόσθετο βάρος του οχήματος σας
- (γ) την κλίση του εδάφους (ανωφέρεια, κατωφέρεια)
- (δ) την επιλεγμένη θέση ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων

Απάντηση: (δ)

Το πρόσθετο βάρος του οχήματος, οι αντίξοες καιρικές συνθήκες καθώς και η κλίση του εδάφους αυξάνουν την απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός σας. (4.2.2)

317. Όταν πλησιάζετε σε σήραγγα πρέπει να.....

- (α) ενεργοποιείτε τα φώτα κινδύνου
- (β) ανάβετε τα φώτα πορείας του οχήματός σας
- (γ) ανάβετε τα φώτα διασταύρωσης του οχήματός σας
- (δ) κάνετε χρήση της κόρνας

Απάντηση: (γ)

Όταν πλησιάζετε σε σήραγγα πρέπει να ανάβετε τα φώτα διασταύρωσης του οχήματός σας

318. Καθώς μεταφέρετε μια οικογένεια με δυο μικρά παιδιά εισέρχεστε σε μια σήραγγα όπου υπάρχει αυξημένη κυκλοφοριακή κίνηση και τα οχήματα δεν κινούνται. Πώς θα πρέπει να αντιδράσετε;

- A. Να ενεργοποιήσετε τα φώτα κινδύνου του οχήματός σας
- B. Να ανάβετε τα φώτα πορείας του οχήματός σας
- Γ. Να κλειδώσετε τις πόρτες του ταξί σας
- Δ. Να εξέλθετε από το ταξί σας και να ελέγξετε τι συμβαίνει

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και Γ
- (β) το B και Γ
- (γ) το A και Δ
- (δ) το A

Απάντηση: (α)

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ενεργοποιήσετε τα φώτα έκτακτης ανάγκης (φώτα κινδύνου) του οχήματός σας και να διατηρήσετε απόσταση ασφαλείας από τα άλλα οχήματα (τουλάχιστον 5 μέτρα). Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τόσο εσείς όσο και οι επιβάτες σας να επιχειρήσετε να εξέλθετε του ταξί έστω και αν τα οχήματα είναι ακινητοποιημένα, π.χ. λόγω ουράς. Θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι οι πόρτες του ταξί είναι κλειδωμένες για να προστατεύσετε τους επιβάτες σας, ιδιαίτερα μικρά παιδιά, από το να δοκιμάσουν να ανοίξουν τις πόρτες τους. (4.2.2)

319. Σε περίπτωση που θέλετε να πάτε στην τρίτη έξοδο ενός κυκλικού κόμβου, θα πρέπει:

- A. να βρίσκεστε στην αριστερή λωρίδα του κυκλικού κόμβου
- B. να βρίσκεστε στη δεξιά λωρίδα του κυκλικού κόμβου
- Γ. αφού περάσετε τη δεύτερη έξοδο να χρησιμοποιήσετε το αριστερό φλας για να δείξετε την κατεύθυνση που θα ακολουθήσετε
- Δ. αφού περάσετε την πρώτη έξοδο να χρησιμοποιήσετε το αριστερό φλας για να δείξετε την κατεύθυνση που θα ακολουθήσετε

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και Δ
- (β) το A και Γ
- (γ) το B και Γ
- (δ) το B και Δ

Απάντηση: (γ)

Εάν θα κατευθυνθείτε στην τρίτη έξοδο του κυκλικού κόμβου, πρέπει να βρίσκεστε στην δεξιά λωρίδα. Αφού περάσετε τη δεύτερη έξοδο, χρησιμοποιήστε το αριστερό φλας για να δείξετε την κατεύθυνση που θα ακολουθήσετε. (4.2.2)

320. Σε περίπτωση αναγκαστικού φρεναρίσματος, αν το όχημά σας διαθέτει ABS, θα πρέπει να..... μέχρι να επιτευχθεί η πλήρης ακινητοποίησή του.

- (α) εφαρμόσετε πλήρη πίεση στο πεντάλ των φρένων και να τραβήξετε απότομα το χειρόφρενο

- (β) εφαρμόσετε πλήρη πίεση στο πεντάλ των φρένων
- (γ) πατάτε και να αφήνετε το πετάλ των φρένων
- (δ) επιλέξετε κατώτερη θέση ταχύτητας και μετά να εφαρμόσετε πλήρη πίεση στο πεντάλ των φρένων

Απάντηση: (β)

Αν το όχημά σας διαθέτει ABS, σε περίπτωση αναγκαστικού φρεναρίσματος, θα πρέπει να εφαρμόσετε πλήρη πίεση στο πεντάλ φρένων μέχρι να επιτύχετε την πλήρη ακινητοποίηση του. Μην απελευθερώσετε την πίεση στα φρένα εάν δεν ακινητοποιηθεί πλήρως το όχημά σας. (4.2.2)

321. Σε περίπτωση αναγκαστικού φρεναρίσματος, αν το όχημά σας δε διαθέτει ABS και αισθανθείτε ότι οι τροχοί «μπλοκάρουν», θα πρέπει να:

- (α) ελευθερώσετε την πίεση από το πεντάλ των φρένων
- (β) διατηρήσετε την πίεση στο πεντάλ των φρένων
- (γ) αφήσετε για λίγο το πεντάλ των φρένων και να το πιέσετε ξανά
- (δ) αυξήσετε την πίεση στο πεντάλ των φρένων

Απάντηση: (γ)

Αν το όχημα σας δε διαθέτει ABS και σε περίπτωση αναγκαστικού φρεναρίσματος αισθανθείτε ότι οι τροχοί του «μπλοκάρουν», θα πρέπει να αφήσετε για πολύ λίγο το πεντάλ φρένων και να πιέσετε ξανά. Αυτό θα πρέπει να επαναλαμβάνεται μέχρι να σταματήσει πλήρως το αυτοκίνητό σας. (4.2.2)

322. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Πρέπει να ενημερώνετε τους επιβάτες σας ότι είναι υποχρέωσή τους να φέρουν ζώνες ασφαλείας όταν το ταξί σας βρίσκεται σε κίνηση
- (β) Η ζώνη ασφαλείας δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για να προσδένονται δύο άτομα μαζί (μητέρα και παιδί στα γόνατά της)
- (γ) Τα ειδικά βρεφικά καθίσματα πρέπει να τοποθετούνται με τρόπο που να κοιτάζουν προς τον ανεμοθώρακα του οχήματος
- (δ) Ποτέ δεν πρέπει να επιβιβάζετε στο ταξί σας περισσότερα άτομα από αυτά που δικαιούστε να μεταφέρετε

Απάντηση: (γ)

Η μεταφορά βρεφών, πρέπει να γίνεται πάντοτε σε ειδικό βρεφικό κάθισμα, το οποίο να τοποθετείται με τέτοιο τρόπο που να κοιτάζει προς το πίσω τζάμι του ταξί και όχι προς τα μπροστά. (4.2.2)

323. Η οδήγηση με κενή ταχύτητα (coasting).....

- (α) μειώνει την παθητική ασφάλεια του οχήματός σας
- (β) μειώνει δραματικά τον έλεγχο του οχήματός σας
- (γ) συστήνεται όταν οδηγείτε σε ανωφερείς δρόμους
- (δ) συστήνεται όταν οδηγείτε σε κατωφερείς δρόμους

Απάντηση: (β)

Η οδήγηση με κενή ταχύτητα (coasting) είναι πολύ επικίνδυνη αφού μειώνει δραματικά τον έλεγχο του οχήματός σας, ειδικά στις στροφές και στους κατωφερείς δρόμους επειδή θα πρέπει να κάνετε συχνή χρήση των φρένων. Η οδήγηση με κενή ταχύτητα μειώνει την ενεργητική ασφάλεια. Ο οδηγός δεν μπορεί να κάνει χρήση του πεντάλ καυσίμου να επιταχύνει σε περίπτωση ανάγκης για να αποφύγει κάποιο ατύχημα. (4.2.2)

324. Σε περίπτωση που μεταφέρετε βαρύ φορτίο με το όχημα ταξί σας, ενδέχεται να χρειαστεί να

- (α) ρυθμίσετε τα καθρεφτάκια του οχήματός σας και να μειώσετε την πίεση του αέρα των ελαστικών σας
- (β) ρυθμίσετε την κατεύθυνση των μπροστινών σας φώτων και να μειώσετε την πίεση του αέρα των ελαστικών σας
- (γ) ρυθμίσετε την κατεύθυνση των μπροστινών σας φώτων και να αυξήσετε την πίεση του αέρα των ελαστικών σας
- (δ) ρυθμίσετε την απόσταση της θέσης σας από το τιμόνι και να αυξήσετε την πίεση του αέρα των ελαστικών σας

Απάντηση: (γ)

Κάποιες επαναριθμήσεις που πιθανόν να χρειαστεί να κάνετε, στην περίπτωση μεταφοράς σημαντικού φορτίου αφορούν στη ρύθμιση της κατεύθυνσης των μπροστινών σας φώτων και την αύξηση της πίεσης αέρα στα ελαστικά. Είναι σημαντικό, να κατανέμετε το φορτίο που θα μεταφέρετε με τέτοιο τρόπο ώστε να μην επηρεάζει το κέντρο βάρους του οχήματός σας. (4.2.2)

325. Σε περίπτωση που ενώ οδηγείτε πέσετε σε έρεισμα του δρόμου θα πρέπει να.....

- (α) προσπαθήσετε να επαναφέρετε γρήγορα τα όχημά σας εντός της ασφάλτου
- (β) φρενάρετε απότομα και στη συνέχεια να επαναφέρετε το όχημά σας εντός της ασφάλτου
- (γ) χαλαρώσετε ελαφρά την πίεση από το πεντάλ βενζίνης και όταν αποκτήσετε ξανά τον έλεγχο του οχήματός σας να το επαναφέρετε εντός του δρόμου
- (δ) εφαρμόσετε πλήρη πίεση στο πεντάλ της βενζίνης ώστε να δώσετε την κατάλληλη ώθηση στο όχημά σας για να επανέλθει εντός του δρόμου

Απάντηση: (γ).

Εάν για οποιοδήποτε λόγο, ενώ οδηγείτε το στο δρόμο πέσετε σε χαντάκι του δρόμου, π.χ. στην αριστερή πλευρά του δρόμου, διατηρήστε την ψυχραιμία σας και κρατήστε το τιμόνι με βεβαιότητα. Μην προσπαθήσετε να επαναφέρετε το όχημά σας γρήγορα εντός της ασφάλτου και μην φρενάρετε απότομα. Χαλαρώστε ελαφρά την πίεση από το πεντάλ βενζίνης ούτως ώστε το όχημά σας να ελαττώσει ταχύτητα. Όταν αποκτήσετε ξανά τον έλεγχο του οχήματός σας, επαναφέρετε το όχημά σας εντός του δρόμου, επιλέγοντας αν είναι δυνατό, κάποιο σημείο που να είναι στο ίδιο ύψος με το δρόμο. (4.2.2)

Κεφάλαιο 4.3: «Πράσινη οδήγηση» - Οικονομική και Οικολογική Οδήγηση

326. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη:

Η πράσινη οδήγηση είναι ένας τρόπος οδήγησης που συμβάλλει....

- (α) στη μείωση της κατανάλωσης καυσίμου
- (β) στην αύξηση της οδικής ασφάλειας
- (γ) στη μείωση κόστους συντήρησης του οχήματος
- (δ) στην αύξηση των εκπομπών ρύπων

Απάντηση: (δ)

Η πράσινη οδήγηση, γνωστή και ως eco-driving, είναι ένας τρόπος οδήγησης ο οποίος συμβάλλει:

- Στη μείωση της κατανάλωσης καυσίμου και επομένως συντείνει στη μείωση της καταναλισκόμενης ενέργειας του οχήματος
- Στη μείωση των εκπομπών ρύπων και των αερίων, τα οποία προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου
- Στη μείωση του κόστους συντήρησης του οχήματος
- Στην αύξηση της οδικής ασφάλειας
- Στην καλύτερη άνεση των επιβαινόντων του οχήματος (4.3.1)

327. Ποιος από τους παρακάτω τρόπους οδήγησης δεν συνάδει με την πράσινη οδήγηση;

- (α) Η οδήγηση με χαμηλό αριθμό στροφών του κινητήρα
- (β)** Η οδήγηση με υψηλό αριθμό στροφών του κινητήρα
- (γ) Η οδήγηση με υψηλές θέσεις ταχυτήτων
- (δ) Η οδήγηση με γρήγορη αλλαγή ταχυτήτων

Απάντηση: (β)

Eco-Driving (πράσινη οδήγηση) σημαίνει συνετή, ήπια και ασφαλής οδήγηση σε χαμηλό αριθμό στροφών του κινητήρα (ο αριθμός διαφέρει σε κάθε όχημα), με την οποία κατά μέσο όρο εξοικονομείται καύσιμο. (4.3.1)

328. Η εφαρμογή της πράσινης οδήγησης συμβάλλει στην αύξηση.....

- (α) του κόστους συντήρησης του οχήματος
- (β) του άγχους για τους οδηγούς
- (γ) των εκπομπών ρύπων
- (δ)** της οδικής ασφάλειας

Απάντηση: (δ)

Το Eco-Driving (πράσινη οδήγηση) μειώνει το κόστος συντήρησης και επισκευής του οχήματος, το άγχος κατά την οδήγηση και την εκπομπή ρύπων στην ατμόσφαιρα. (4.3.1)

329. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει;

Η βέλτιστη περιοχή στροφών του κινητήρα

- (α) είναι η ίδια για όλα τα οχήματα
- (β) δεν επηρεάζει την κατανάλωση καυσίμων
- (γ) εξαρτάται από την ταχύτητα με την οποία κινείται ένα όχημα
- (δ)** καθορίζεται από τον κατασκευαστή του κάθε οχήματος

Απάντηση: (δ)

Μέσα από τις καμπύλες κατανάλωσης καυσίμου και ταχύτητας του οχήματος υπάρχει το βέλτιστο σημείο λειτουργίας του οχήματος για κάθε επιλογή σχέσης ταχύτητας όπου προκύπτει η βέλτιστη τιμή στροφών του κινητήρα. Για την εξοικονόμηση καυσίμων χρειάζεται να διατηρούμε τις στροφές στη βέλτιστη περιοχή της ελάχιστης κατανάλωσης καυσίμων, όπως καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματος (4.3.2)

330. Η εφαρμογή της πράσινης οδήγησης στηρίζεται στην οδήγηση.....

- (α)** με χαμηλές στροφές του κινητήρα
- (β) με υψηλές θέσεις ταχύτητας στο κιβώτιο ταχυτήτων
- (γ) με μικρές ταχύτητες κίνησης
- (δ) με αξιοποίηση του συστήματος αυτόματης πλοήγησης

Απάντηση: (α)

Η βασική αρχή της πράσινης οδήγησης είναι η οδήγηση σε χαμηλές στροφές του κινητήρα (4.3.2)

331. Στα πλαίσια της πράσινης οδήγησης, ποια πρέπει να είναι η συμπεριφορά του οδηγού στις στροφές;

- (α) Να κάνει χρήση των φρένων εντός της στροφής
- (β) Να αλλάζει σε κατώτερη θέση ταχύτητας εντός της στροφής
- (γ)** Να προσαρμόζει αναλόγως την ταχύτητά του πριν τη στροφή
- (δ) Να επιταχύνει εντός της στροφής

Απάντηση: (γ)

Είναι σημαντικό να ελέγχει ο οδηγός διαρκώς το οδικό περιβάλλον, τόσο κοντά όσο και μακριά από το όχημά του, και να προβαίνει έγκαιρα στις σωστές ενέργειες. Με τον τρόπο αυτό, αξιοποιεί καλύτερα τη ροπή, την ισχύ και τη δύναμη πέδησης του οχήματός του. Όταν για παράδειγμα πλησιάζει σε διασταύρωση ή σε στροφή θα πρέπει να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να αποφεύγει τα περιττά φρεναρίσματα και τις επιταχύνσεις. (4.3.2)

332. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις δεν ισχύει;

Η διατήρηση σταθερής ταχύτητας του οχήματος.....

- (α) συντείνει στη μείωση κατανάλωσης καυσίμου
- (β) μειώνει την κυκλοφοριακή ροή των οχημάτων
- (γ) βελτιώνει την ασφάλεια των επιβατών του οχήματος
- (δ) συντείνει στην άνεση των επιβατών

Απάντηση: (β)

Η οδήγηση με σταθερή ταχύτητα μειώνει και τις εκπομπές ρύπων, ενώ επίσης βελτιώνει την κυκλοφοριακή ροή των οχημάτων, την ασφάλεια και την άνεση των επιβατών. (4.3.2)

333. Ποια είναι η σχέση των στροφών του κινητήρα με την κατανάλωση καυσίμων;

- (α) Όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών, τόσο μειώνεται η κατανάλωση καυσίμων
- (β) Όσο μειώνεται ο αριθμός των στροφών, τόσο αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμων
- (γ) Όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών, τόσο αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμων
- (δ) Δεν υπάρχει καμία σχέση μεταξύ των στροφών του κινητήρα με την κατανάλωση καυσίμων

Απάντηση: (γ)

Όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών, τόσο αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμου. Για την εξοικονόμηση καυσίμου χρειάζεται να διατηρούμε τις στροφές στη βέλτιστη περιοχή της ελάχιστης κατανάλωσης καυσίμου όπως καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματος. (4.3.2)

334. Στα πλείστα οχήματα, το στροφόμετρο θα πρέπει να είναι στις..... στροφές ανά λεπτό, καθώς το όχημα βρίσκεται σε κίνηση, για να επιτευχθεί πράσινη οδήγηση.

- (α) 1000-1500
- (β) 2000-2500
- (γ) 3000-3500
- (δ) 3500-4000

Απάντηση: (β)

Όσο αυξάνεται ο αριθμός των στροφών, τόσο αυξάνεται η κατανάλωση καυσίμου. Για την εξοικονόμηση καυσίμου χρειάζεται να διατηρούμε τις στροφές στη βέλτιστη περιοχή της ελάχιστης κατανάλωσης καυσίμου όπως καθορίζει ο κατασκευαστής του οχήματος (συνήθως 2000-2500 rpm). (4.3.2)

335. Τρία οχήματα του ίδιου μοντέλου ταξιδεύουν με ταχύτητα 100 χιλιομέτρων την ώρα για τον ίδιο χρόνο. Το 1^ο όχημα κινείται με την 3^η ταχύτητα, το 2^ο όχημα με την 4^η ταχύτητα και το 3^ο με την 5^η ταχύτητα. Ποιο όχημα θα καταναλώσει τα λιγότερα καύσιμα;

- (α) Το 1^ο
- (β) Το 2^ο
- (γ) Το 3^ο
- (δ) Όλα τα οχήματα θα καταναλώσουν την ίδια ποσότητα καυσίμων

Απάντηση: (γ)

Η ταχύτητα κίνησης με υψηλή θέση ταχύτητας συντείνει σε χαμηλότερες στροφές και κατά συνέπεια χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου. (4.3.2)

336. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις δεν ισχύει;

- (α) Οι απότομες επιβραδύνσεις καταπονούν το όχημα
- (β) Οι απότομες επιβραδύνσεις δεν επηρεάζουν την κατανάλωση καυσίμου
- (γ) Οι απότομες επιβραδύνσεις φθείρουν τα ελαστικά του οχήματος
- (δ) Όλα τα πιο πάνω ισχύουν

Απάντηση: (β)

Οι αχρειαστες και απότομες επιβραδύνσεις (φρεναρίσματα) καταπονούν το όχημα και αυξάνουν την κατανάλωση καυσίμου. Επίσης, οι επιβραδύνσεις φθείρουν τα ελαστικά και το σύστημα πέδησης. (4.3.2)

337. Κινείστε στον αυτοκινητόδρομο με ταχύτητα γύρω στα 100 χιλιόμετρα την ώρα. Με ποιο από τους παρακάτω τρόπους μπορείτε να πείτε ότι συμμορφώνεστε με τις αρχές της πράσινης οδήγησης;

- (α) Το κλιματιστικό είναι ρυθμισμένο στους 19 βαθμούς Κελσίου
- (β) Το κλιματιστικό είναι ρυθμισμένο στους 23 βαθμούς Κελσίου
- (γ) Το κλιματιστικό είναι ρυθμισμένο στους 25 βαθμούς Κελσίου και έχετε το παράθυρό σας ανοικτό
- (δ) Δε χρησιμοποιείτε το κλιματιστικό και έχετε ανοιχτά τα παράθυρα

Απάντηση: (β)

Η χρήση του κλιματιστικού εντός του οχήματος οδηγεί στην υπερφόρτωση του συστήματος του κινητήρα και κατ' επέκταση στην κατανάλωση καυσίμου έως και 10% περισσότερο από το επιτρεπτό όριο κατανάλωσης. Γι' αυτό το λόγο συστήνεται η χρήση του κλιματιστικού όταν είναι απαραίτητο, με τη θερμοκρασία να μην ρυθμίζεται κάτω από τους 23 βαθμούς Κελσίου. Για διαδρομές εκτός πόλεως και με ταχύτητα άνω των 80 km/h, η χρήση του κλιματισμού συμβάλλει στην εξοικονόμηση καυσίμου σε σχέση με την επιπλέον ποσότητα καυσίμου που απαιτείται εάν ανοίξουμε ένα παράθυρο (λόγω της αύξησης της αεροδυναμικής αντίστασης). (4.3.2)

338. Ο σωστός τρόπος εκκίνησης του κινητήρα στα σύγχρονα οχήματα είναι

- (α) με τη χρήση του ποδόφρενου
- (β) με τη χρήση του πεντάλ του καυσίμου
- (γ) χωρίς τη χρήση του πεντάλ του καυσίμου
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Όταν εκκινείτε τον κινητήρα σε σύγχρονα οχήματα δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε το πεντάλ καυσίμου. Η σωστή εκκίνηση του κινητήρα πραγματοποιείται από την κεντρική ηλεκτρονική μονάδα ελέγχου, η οποία ρυθμίζει την κατάλληλη παροχή καυσίμου λαμβάνοντας υπόψη πολλές παραμέτρους. Η χρήση του πεντάλ του καυσίμου κατά την εκκίνηση, «μπερδεύει» το σύστημα, προκαλεί πιο απότομη εκκίνηση και συνεπώς να αυξάνει την κατανάλωση καυσίμου και τα καυσαέρια. (4.3.2)

339. Ποιο από τα παρακάτω εμπίπτει στις αρχές της πράσινης οδήγησης;

- (α) Η σωστή συντήρηση του οχήματος
- (β) Η σωστή πίεση των ελαστικών
- (γ) Η ομαλή επιτάχυνση
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Όλα τα πιο πάνω συντείνουν στην πράσινη οδήγηση αφού, ο έλεγχος του λαδιού του κινητήρα και η καλή κατάσταση των φίλτρων του αέρα (συντήρηση οχήματος) βοηθούν στην αποδοτική λειτουργία του κινητήρα, η σωστή πίεση των ελαστικών μπορεί να συντείνει στην πράσινη οδήγηση μέχρι και 3-4% αφού η χαμηλή πίεση αέρα στα ελαστικά αυξάνει την αντίσταση κύλισης, και τέλος οι ομαλές επιταχύνσεις και επιβραδύνσεις συντείνουν στη χαμηλή κατανάλωση καυσίμων. (4.3.3)

340. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις δεν ισχύει;

Για τους οδηγούς ταξί το συστήματα πλοήγησης GPS είναι πολύ χρήσιμο καθότι παρέχει πληροφορίες που αφορούν.....

- (α) τη μέση τιμή κατανάλωσης καυσίμου
- (β) την απόσταση από τη θέση του ταξί ως τον τελικό προορισμό
- (γ) το χρόνο που χρειάζεται για να φτάσει στον προορισμό του το ταξί
- (δ)** την καθοδήγηση του οδηγού προς το συγκεκριμένο προορισμό

Απάντηση:

Για τους οδηγούς ταξί το GPS είναι πολύ χρήσιμο καθότι παρέχει πληροφορίες που αφορούν:

- στη θέση του οχήματος
- στον υπολογισμό της καλύτερης διαδρομής λαμβάνοντας υπόψη τις επίκαιρες κυκλοφοριακές συνθήκες (τροχαία κίνηση, οδικά έργα, κ.ά.)
- στην καθοδήγηση προς συγκεκριμένο προορισμό με συστάσεις σχετικές με την κατεύθυνση κίνησης (4.3.2)

341. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις για το σύστημα αυτόματης πλοήγησης (Cruise Control) δεν ισχύει;

Το σύστημα αυτόματης πλοήγησης όταν χρησιμοποιείται ορθολογικά.....

- (α) μπορεί να συμβάλει στην οικονομική και άνετη οδήγηση
- (β) συστήνεται σε δρόμους εκτός κατοικημένων περιοχών
- (γ) διατηρεί το όχημα σε σταθερή ταχύτητα
- (δ)** συντείνει στην αύξηση της εκπομπής ρύπων

Απάντηση: (δ)

Το σύστημα αυτόματης πλοήγησης (Cruise Control) όταν χρησιμοποιείται ορθολογικά μπορεί να συμφωνεί με τις αρχές της πράσινης οδήγησης αφού διατηρεί το όχημα σε σταθερή ταχύτητα με τις μικρότερες δυνατές διακυμάνσεις στροφών του κινητήρα, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική και άνετη οδήγηση. Η χρήση του θα πρέπει να γίνεται σε περιπτώσει όπου η τροχαία κίνηση και οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν να ταξιδεύετε με σταθερή ταχύτητα. Συγκεκριμένα, το σύστημα συστήνεται να χρησιμοποιείται σε δρόμους εκτός κατοικημένων περιοχών (π.χ. σε αυτοκινητόδρομους) όπου η πιθανότητα για έκτακτη επιτάχυνση ή πέδηση είναι περιορισμένες. (4.3.2)

342. Η κίνηση επιβραδύνεται από τις αντιστάσεις που εξασκούνται στο όχημα όταν αυτό.....

- (α)** είναι σε κίνηση
- (β) κινείται μόνο σε ανηφορικό δρόμο
- (γ) κινείται μόνο σε κατηφορικό δρόμο
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Οι αντιστάσεις είναι δυνάμεις που εξασκούνται πάνω στο όχημα όταν αυτό κινείται. Οι αντιστάσεις είναι αντίθετες προς την κίνηση του οχήματος και τείνουν να επιβραδύνουν την κίνησή του και την επιτάχυνσή του. (4.3.3)

343. Ποιος από τους παρακάτω παράγοντες δεν επηρεάζει την αντίσταση κύλισης του οχήματος;

- (α) Το φορτίο του οχήματος
- (β) Το μέγεθος του οχήματος
- (γ) Η πίεση των ελαστικών του οχήματος
- (δ)** Η ταχύτητα του οχήματος

Απάντηση: (δ)

Η αντίσταση κύλισης εξαρτάται από το φορτίο του οχήματος, το μέγεθος και την πίεση των ελαστικών του αυτοκινήτου. (4.3.3)

344. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει για την αντίσταση ανάβασης του οχήματος;

- (α) Όσο μεγαλύτερη είναι η κλίση του οδοστρώματος, τόσο μικρότερη είναι η αντίσταση ανάβασης
- (β) Όσο μικρότερη είναι η κλίση του οδοστρώματος, τόσο μεγαλύτερη είναι η αντίσταση ανάβασης
- (γ)** Όσο μεγαλύτερη είναι η κλίση του οδοστρώματος, τόσο μεγαλύτερη είναι η αντίσταση ανάβασης
- (δ) Η αντίσταση ανάβασης δε σχετίζεται με την κλίση του οδοστρώματος

Απάντηση: (γ)

Η αντίσταση ανάβασης σχετίζεται με την κλίση του οδοστρώματος (ανωφέρειας) στο οποίο κινείται το όχημα. Όσο μεγαλύτερη είναι η κλίση τόσο μεγαλύτερη είναι και η αντίσταση. (4.3.3)

345. Ποιο από τα πιο κάτω έχει σχέση με την αεροδυναμική αντίσταση;

- (α) Το βάρος που μεταφέρει το όχημα
- (β)** Η ταχύτητα του οχήματος
- (γ) Η χρήση του συστήματος κλιματισμού
- (δ) Η σωστή πίεση στα ελαστικά του οχήματος

Απάντηση: (β)

Η αεροδυναμική αντίσταση είναι ανάλογη της ταχύτητας και αυξάνεται όσο αυξάνεται η ταχύτητα του οχήματος. Σε χαμηλές ταχύτητες είναι ασήμαντη αλλά αυξάνεται ραγδαία και αποκτά τεράστια σημασία στις υψηλές ταχύτητες. Η αεροδυναμική αντίσταση είναι η σημαντικότερη αντίσταση που έχει να αντιμετωπίσει το όχημα κατά την διάρκεια ταξιδιού σε αυτοκινητόδρομο εφόσον το όχημα κινείται για μεγάλο χρονικό διάστημα με αυξημένη ταχύτητα. (4.3.3)

346. Όταν η αλλαγή θέσης ταχύτητας από τη μικρότερη προς τη μεγαλύτερη γίνεται όσο το δυνατό πιο γρήγορα τότε.....

- (α) μειώνεται η απόδοση του κινητήρα
- (β) αυξάνεται η αεροδυναμική αντίσταση
- (γ)** μειώνεται η κατανάλωση καυσίμου
- (δ) αυξάνεται η εκπομπή ρύπων

Απάντηση: (γ)

Είναι σημαντικό για την εξοικονόμηση καυσίμου όπως αλλάζετε σε ανώτερη θέση ταχύτητας το συντομότερο δυνατό και χωρίς καθυστέρηση. Έτσι μπορεί να επιτευχθεί καλύτερη απόδοση του κινητήρα, εξοικονόμηση καυσίμου και λιγότερη εκπομπή ρύπων. (4.3.3)

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ 4 ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ

38. Δανείζετε το ταξί κάποιου συναδέλφου σας επειδή το δικό σας έχει χαλάσει. Ποιες ρυθμίσεις στα πλαίσια της οδικής ασφάλειας, θα πρέπει να κάνετε προτού οδηγήσετε το ταξί, για να το προσαρμόσετε στα χαρακτηριστικά του δικού σας σωματότυπου (ύψος, βάρος, διάπλαση, κ.ο.κ.)

Απάντηση: στην ενότητα 4.1.1

Η θέση οδήγησής σας στο αυτοκίνητο, πρέπει να είναι τέτοια που να σας επιτρέπει (α) να φτάνετε και να χρησιμοποιείτε με ευκολία τον υπόλοιπο εξοπλισμό, όπως το τιμόνι και τα πεντάλ, και (β) να έχετε απρόσκοπτο πεδίο ορατότητας γύρω από το αυτοκίνητό σας.

Πριν από την οδήγηση ρυθμίστε λοιπόν ανάλογα τα πιο κάτω:

- Τη θέση του οδηγού (μπροστά-πίσω, πάνω-κάτω, κλίση της πλάτης του καθίσματος)
- Την κλίση της γωνίας της μπάρας του τιμονιού
- Το υποστήριγμα της κεφαλής (περίπου στο ύψος των ματιών)
- Το ύψος της ζώνης ασφαλείας (να περνά πάνω από τον ώμο και μπροστά από το στήθος)

39. Στα πλαίσια της συντήρησης, αποφασίζετε να ελέγξετε την καλή λειτουργία όλων των φώτων του ταξί σας. Ποια φώτα θα πρέπει να ελέγξετε;

Απάντηση: στην ενότητα 4.1.1

- Φώτα στάθμευσης (μπροστά – πίσω)
- Φώτα διασταύρωσης – «χαμηλά φώτα»
- Φώτα πορείας – «ψηλά/δυνατά φώτα»
- Φώτα ομίχλης
- Φωτεινοί δείκτες αλλαγής κατεύθυνσης (φλας)
- Φώτα τροχοπέδησης
- Φώτα έκτακτης ανάγκης (φώτα κινδύνου)

40. Είναι νύκτα και οδηγείτε στον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Λευκωσίας. Επειδή μπροστά σας δεν υπάρχει άλλο όχημα, έχετε αναμμένα τα φώτα πορείας (μεγάλα). Πλησιάζετε την περιοχή της Κοφίνου, όπου επικρατεί πυκνή ομίχλη. Ποιες θα είναι οι ενέργειές σας που έχουν σχέση με τα φώτα του οχήματος;

Απάντηση: στην ενότητα 4.1.1

Αξιολογήστε την κατάσταση στην ομίχλη και σε ποιο βαθμό επηρεάζει το πεδίο ορατότητας. Τα φώτα ομίχλης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν το πεδίο ορατότητας είναι λιγότερο από 100 μέτρα. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείτε τα φώτα ομίχλης όταν δεν υπάρχει λόγος, καθότι μπορεί να προκαλέσουν πρόβλημα θάμπωσης των άλλων οδηγών. Επιλέξτε να ανάψετε τα φώτα διασταύρωσης του οχήματος σας και τα φώτα ομίχλης και όχι τα φώτα πορείας (ψηλά) επειδή αυτά μπορεί να σας θαμπώσουν.

41. Είναι χειμώνας και το πρωί που ετοιμάζεστε να ξεκινήσετε το ταξί σας, παρατηρείτε ότι όλα τα παράθυρα, ο ανεμοθώρακας και το πίσω τζάμι του οχήματός σας έχουν υγρασία απ' έξω. Όταν κάθεστε μέσα στο ταξί, παρατηρείτε ότι αρχίζουν να δημιουργούνται υδρατμοί στην εσωτερική επιφάνεια του

ανεμοθώρακα. Ποια είναι η τεχνολογία που διαθέτει το ταξί σας, που θα σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε την κατάσταση; Εξηγήστε με λίγα λόγια τη χρησιμότητά τους.

Απάντηση: στην ενότητα 4.1.1

- Καθαριστήρες και ψεκαστήρες του ανεμοθώρακα και του πίσω τζαμιού
Οι καθαριστήρες και οι ψεκαστήρες βοηθούν στον καθαρισμό του ανεμοθώρακα και του πίσω τζαμιού.
- Θερμαινόμενος ανεμοθώρακας και θερμαινόμενο πίσω τζάμι
Η χρησιμότητα τους έγκειται στο ότι διατηρούν τις επιφάνειες των τζαμιών καθαρές, εσωτερικά από υδρατμούς που δημιουργούνται εντός του αυτοκινήτου και εξωτερικά από παγετό, υγρασία και χιόνι.
- Κλιματισμός
Μπορείτε να κατευθύνετε τη ροή του αέρα προς τον ανεμοθώρακα για να βοηθήσετε στον καθαρισμό από την υγρασία και τους υδρατμούς.

42. Σε συζήτηση που έχετε με ένα νεαρό συνάδελφό σας, σας αναφέρει ότι την προηγούμενη μέρα κάποιοι του έσπασαν τα πλαϊνά καθρεφτάκια στο ταξί. Σας λέει ότι λόγω των πολλών ασχολιών, δεν έχει χρόνο να πάρει το ταξί στο γκαράζ και ότι θα αφήσει την επιδιόρθωσή τους για μετά από κάποιες μέρες. Εσείς γνωρίζοντας τη χρησιμότητα που έχουν τα καθρεφτάκια για την οδική ασφάλεια, τι του λέτε για τον κάνετε να αντιληφθεί τη σοβαρότητα του θέματος;

Απάντηση: στην ενότητα 4.1.1

Η ορθή χρήση των καθρεφτών του οχήματος συμβάλλει σημαντικά στην ασφαλή οδήγηση. Τα καθρεφτάκια του οχήματος σας επιτρέπουν να γνωρίζετε για το τι συμβαίνει γύρω σας, ώστε να παίρνετε τις σωστές αποφάσεις βάσει της θέσης και της ταχύτητας της δικής σας και των άλλων οχημάτων. Συγκεκριμένα, ο οδηγός πρέπει να χρησιμοποιεί τα καθρεφτάκια πριν και έγκαιρα στις περιπτώσεις που:

- Έρχεται αντιμέτωπος με κάποιο κίνδυνο στο δρόμο.
- Ελαττώνει ταχύτητα, αλλάζει λωρίδα ή κατεύθυνση.
- Ετοιμάζεται να εισέλθει στο δρόμο.
- Ετοιμάζεται να προσπεράσει κάποιο προπορευόμενο όχημα.
- Πρόκειται να σταματήσει ή να παρκάρει.
- Ανοίγει την πόρτα του οχήματος του.

Όταν οδηγείτε στον αυτοκινητόδρομο θα πρέπει να ελέγχετε πιο έγκαιρα τα καθρεφτάκια σας από ό,τι σε κανονικές οδούς, διότι, λόγω των μεγάλων ταχυτήτων με τις οποίες κινούνται τα οχήματα, τα δεδομένα αλλάζουν πολύ πιο γρήγορα.

43. Είναι Δεκέμβριος και ταξιδεύετε προς το Τρόδος μεταφέροντας μια οικογένεια τουριστών με δύο παιδιά. Αν και ο καιρός είναι αίθριος, επειδή τις προηγούμενες μέρες έπεσε λίγο χιόνι, ο δρόμος είναι λίγο βρεγμένος από τα ελάχιστα χιόνια που έμειναν και λιώνουν. Καθώς οδηγείτε, παρατηρείτε ότι στον πίνακα ελέγχου του ταξί αναβοσβήνει η ένδειξη ESP. Και ότι αυτό επαναλαμβάνεται και στη συνέχεια. Τι μπορεί να συμβαίνει και τι πρέπει να κάνετε εσείς;

Απάντηση: στην ενότητα 4.2.2

Το πρόγραμμα ηλεκτρονικής ευστάθειας (ESP) ενεργοποιείται και ανάβει η ένδειξη. Αυτό σημαίνει ότι σε κάποιες στιγμές κάποιος τροχός ή τροχοί ολισθαίνουν και παρεμβαίνει το σύστημα για να σταματήσει την ολίσθηση. Πρέπει να μειώσετε την ταχύτητά σας, να βάλετε πιο χαμηλή θέση ταχύτητας και να είστε πιο προσεκτικός με το τιμόνι (όχι απότομα στριψίματα) και με τα φρένα (αποφυγή όπου είναι δυνατό και όχι απότομα φρεναρίσματα).

44. Σε μια συζήτηση που έχετε με δύο φίλους σας σχετικά με την ασφαλή οδήγηση, υπάρχει η εξής διαφωνία:

- Ο ένας λέει ότι πρέπει να αποφεύγεται η χρήση φρένων όταν το όχημα κινείται εντός μιας στροφής γιατί αυτό είναι επικίνδυνο.
- Ο δεύτερος λέει ότι αυτό σήμερα δεν ισχύει, γιατί τα σύγχρονα αυτοκίνητα διαθέτουν πλέον εξελιγμένη τεχνολογία, όπως τα συστήματα ABS και ESP.
- Εσείς πως σχολιάζετε τις θέσεις τους και τι τους λέτε για το θέμα αυτό;

Απάντηση: στην ενότητα 4.2.2

Η αλήθεια είναι κάπου στη μέση. Τα συστήματα ABS και ESP μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση ή την αποφυγή ολίσθησης του οχήματος. Σε καμία περίπτωση όμως, δεν μπορούν να νικήσουν τους νόμους της φυσικής και να σταματήσουν πάντα την ολίσθηση.

Ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης της ολίσθησης είναι η πρόληψη. Η οδήγηση σε στροφές απαιτεί την προσαρμογή της ταχύτητας του οχήματος αναλόγως των συνθηκών. Γενικά, όταν πλησιάζετε σε μια στροφή για να επιτευχθεί ο μέγιστος έλεγχος του οχήματος πρέπει να:

- Μειώσετε την ταχύτητα με την οποία κινείται το όχημα σας, απελευθερώνοντας το πεντάλ καυσίμων ή/και χρησιμοποιώντας το πεντάλ των φρένων.
- Επιλέξετε την ανάλογη κατώτερη θέση ταχύτητας.
- Χρησιμοποιείτε το πεντάλ καυσίμων με προσοχή.
- Ευθυγραμμίζετε το όχημά σας στην κατάλληλη θέση.

45. Μεταφέρετε μια τετραμελή οικογένεια τουριστών με δύο μικρά παιδιά στο ξενοδοχείο τους στις Πλάτρες. Όταν φτάνετε στον προορισμό σας, βλέπετε ότι το ξενοδοχείο είναι στην αριστερή πλευρά του δρόμου και ότι ο δρόμος είναι ανηφορικός με μεγάλη κλίση. Ποια μέτρα θα λάβετε για την ασφαλή στάθμευση του ταξί σας καθώς και για την ασφαλή αποβίβαση των πελατών σας και την εκφόρτωση των αποσκευών τους;

Απάντηση: στην ενότητα 4.2.2

Ασφαλής στάθμευση: Βεβαιωθείτε ότι έχετε ενεργοποιήσει το χειρόφρενο στη μέγιστη θέση προς τα πάνω και ότι επιλέξατε 1^η θέση ταχύτητας. Αφού αριστερά σας υπάρχει πεζοδρόμιο, στρίψετε και αφήστε τους μπροστινούς τροχούς να έχουν κλίση προς τα δεξιά.

Είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι το όχημα είναι πλήρως ακινητοποιημένο, καθότι θα πρέπει να σταθείτε πίσω από το ταξί σας κατά την εκφόρτωση των αποσκευών. Έτσι, βεβαιωθείτε ότι, για τη δική σας ασφάλεια και των πελατών σας, το ταξί δεν θα κυλήσει προς τα πίσω για αποφυγή ατυχήματος.

Ασφάλεια επιβατών: Να αποβιβαστούν από την αριστερή πόρτα. Να μην χρησιμοποιήσουν τη δεξιά πόρτα για αποβίβαση. Ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά.

46. Είναι Ιούνης και ένας συνάδελφός σας, σας αναφέρει ότι το βράδυ θα πάει να παραλάβει μια παρέα τεσσάρων ατόμων από το Τρόδος για να τους μεταφέρει στη Λευκωσία. Ο συνάδελφός σας, σας ανακοινώνει ότι στην επιστροφή θα πρέπει να εκμεταλλευτεί τον κατηφορικό δρόμο για να εξοικονομήσει καύσιμο και γι' αυτό θα χρησιμοποιεί όπου είναι δυνατό την κενή ταχύτητα. Τι του λέτε για αυτό; Τι άλλο τον συμβουλεύετε;

Απάντηση: στην ενότητα 4.2.2

Η οδήγηση με κενή ταχύτητα (neutral) ή με πατημένο τον συμπλέκτη ονομάζεται coasting. Το coasting είναι πολύ επικίνδυνο, αφού μειώνει δραματικά τον έλεγχο του οχήματός σας, ειδικά στις στροφές και στους κατωφερείς δρόμους, επειδή θα πρέπει να κάνετε συχνή χρήση των φρένων. Αυτό

θα έχει ως αποτέλεσμα την υπερθέρμανση των φρένων και πιθανώς τη δυσλειτουργία τους. Η οδήγηση με ουδέτερη ταχύτητα πρέπει να αποφεύγεται.

Το επιπλέον βάρος (πελάτες, αποσκευές) που θα έχει το ταξί είναι σημαντικός παράγοντας και πρέπει να τον λαμβάνετε υπόψη σας κατά την οδήγηση σε κατωφέρειες. Λόγω του αυξημένου βάρους, η δύναμη που έλκει το όχημα είναι μεγαλύτερη και άρα και η ταχύτητα που τείνει να αναπτύξει θα είναι μεγαλύτερη. Εκτός του ότι αυτό θα αναγκάσει τον οδηγό να κάνει συχνή χρήση των φρένων, επιπλέον μειώνεται η αποδοτικότητα των συστημάτων πέδησης και διεύθυνσης:

- Η απόσταση ακινητοποίησης σε περίπτωση φρεναρίσματος είναι μεγαλύτερη λόγω του αυξημένου συνολικού βάρους του οχήματος.
- Ο έλεγχος των μπροστινών τροχών με το τιμόνι γίνεται δυσκολότερος.

47. Είστε συνοδηγός στο αυτοκίνητο κάποιου φίλου σας, το οποίο έχει αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων. Ο φίλος σας προτιμά να χρησιμοποιεί το Tiptronic. Παρατηρείτε, ότι αρκετά συχνά ο φίλος σας κοιτάζει τον πίνακα ελέγχου οργάνων στο αυτοκίνητό του. Τον ρωτάτε αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα και τι είναι αυτό που κοιτάζει στον πίνακα οργάνων. Αυτός σας απαντά, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, και ότι απλά ελέγχει το στροφόμετρο. Γιατί νομίζετε ότι το κάνει αυτό; Σε τι τον βοηθά; Εξηγήστε.

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Αυτό βοηθά τον οδηγό για σκοπούς εξοικονόμησης καυσίμων. Ο φίλος σας ελέγχει τις στροφές του οχήματός του από το στροφόμετρο, γιατί όταν ο κινητήρας του οχήματος λειτουργεί στην περιοχή βέλτιστης χρήσης στροφόμετρου, τότε επιτυγχάνουμε τη μέγιστη εξοικονόμηση καυσίμων (για παράδειγμα στις 2500 στροφές). Η τιμή των 2500 σ.α.λ. δεν είναι απόλυτη και διαφέρει από αυτοκίνητο σε αυτοκίνητο, ανάλογα με τον τύπο και τα χαρακτηριστικά του κάθε κινητήρα. Επιπρόσθετα, η αλλαγή σε ανώτερη θέση ταχύτητας πρέπει να γίνεται και πάλι στην περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου. Έτσι, παρακολουθώντας το στροφόμετρο γνωρίζει τότε είναι καλύτερα να αλλάξει ταχύτητα.

48. Ένας συναδέλφος σας, σας αναφέρει ότι τις καλοκαιρινές νύκτες που οδηγά στον αυτοκινητόδρομο, προτιμά να σβήνει το κλιματιστικό στο ταξί για εξοικονόμηση καυσίμων και να ανοίγει το παράθυρο του απολαμβάνοντας το φρέσκο και δροσερό καλοκαιρινό αέρα. Πώς σχολιάζετε αυτές τις ενέργειες του συναδέλφου σας;

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Οι ενέργειες του συναδέλφου σας, αυξάνουν την αεροδυναμική αντίσταση, και έτσι προκαλείται αύξηση και όχι μείωση στην κατανάλωση καυσίμων.

- Χρήση κλιματιστικού
Παρόλο που η χρήση του κλιματιστικού αυξάνει την κατανάλωση καυσίμων, εντούτοις, για διαδρομές με ταχύτητα άνω των 80 km/h, η χρήση του κλιματισμού συμβάλλει στην εξοικονόμηση καυσίμων σε σχέση με την επιπλέον ποσότητα καυσίμων που απαιτείται εάν ανοίξουμε ένα παράθυρο (λόγω της αύξησης της αεροδυναμικής αντίστασης).
- Οδήγηση με κλειστά τα παράθυρα
Η οδήγηση με ανοικτά τα παράθυρα προκαλεί αύξηση της αεροδυναμικής αντίστασης, ιδιαίτερα εάν είναι ανοιγμένα μόνο από την μια πλευρά του οχήματος.

49. Είστε με πελάτη στο όχημα σας και υπάρχει πυκνή τροχαία κίνηση. Ο πελάτης σας λέει ότι θα μπορούσατε να εξοικονομήσετε καύσιμα εάν σε κάθε στάση σβήνατε τον κινητήρα του οχήματος σας. Τι θα απαντήσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Το σβήσιμο του κινητήρα όταν αυτός δεν χρειάζεται να λειτουργεί (π.χ. όταν περιμένετε κάποιον ή όταν είστε ακινητοποιημένοι λόγω κυκλοφοριακού), μπορεί να οδηγήσει σε αξιοσημείωτη εξοικονόμηση καυσίμων. Το σβήσιμο του κινητήρα πρέπει να εφαρμόζεται για στάσεις πέραν του ενός

λεπτού και όχι για πολύ σύντομες στάσεις. Προσοχή σε καμία περίπτωση δεν πρέπει το σβήσιμο του κινητήρα να βάζει σε κίνδυνο την ασφάλεια τη δική σας και των επιβατών σας καθώς με σβηστό κινητήρα δεν έχετε τη δυνατότητα εφαρμογής ενεργητικής ασφάλειας.

50. Ένας συνάδελφός σας, σας αναφέρει ότι πρόσφατα έχει εγκαταστήσει συσκευή GPS (σύστημα πλοήγησης) μέσα στο ταξί του και σας εξηγεί πόσο βολικό και χρήσιμο είναι. Ο ίδιος νιώθει πολύ ξέγνοιαστος και άνετος όταν οδηγεί στους δρόμους της πόλης του, αφού το σύστημα τον καθοδηγεί όπου θέλει να πάει, χωρίς να χρειάζεται ο ίδιος να σκέφτεται για τη διαδρομή.

Τι θα πρέπει να του πείτε για να αντιληφθεί τους κινδύνους που κρύβει η λανθασμένη χρήση του GPS;

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Οι κίνδυνοι από τη μη ορθολογική χρήση του GPS

Μην αφήνετε το σύστημα να σας αποσπά την προσοχή. Πρέπει να είστε πλήρως συγκεντρωμένος και να παρακολουθείτε πάντα το δρόμο και όχι το σύστημα. Δίνετε προτεραιότητα σε ό,τι βλέπετε εσείς, όχι σε ό,τι «βλέπει» το σύστημα! Αν νομίζετε ότι το σύστημα σας δείχνει λάθος δρόμο, μην το ακολουθήσετε. Μην επιχειρήσετε να προγραμματίσετε το σύστημα ενώ οδηγάτε. Προτιμήστε να χρησιμοποιείτε τις φωνητικές οδηγίες, αντί να παρακολουθείτε την οθόνη, χωρίς όμως να αποσπάται η προσοχή σας από το δρόμο. Τέλος, προσέξτε το σημείο που θα το εγκαταστήσετε, ώστε σε περίπτωση απότομου φρεναρίσματος να μην τραυματίσει εσάς ή κάποιον από τους πελάτες σας.

51. Ένας συνάδελφός σας, σας αναφέρει ότι απολαμβάνει πολύ τη νυκτερινή οδήγηση με cruise control στον αυτοκινητόδρομο, ιδιαίτερα τις ώρες που δεν υπάρχει κίνηση. Σας λέει ότι, όταν δεν έχει πελάτες συνηθίζει να μετακινεί τη θέση προς τα πίσω, να γέρνει την πλάτη του καθίσματός του πίσω και να χαλαρώνει. Τι λέτε στο συνάδελφό σας για να τον κάνετε να αντιληφθεί ότι οι ενέργειές του θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλειά του;

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Η χρήση του cruise control βοηθά στην άνετη και οικονομική οδήγηση, αλλά είναι επικίνδυνη όταν ο οδηγός χαλαρώνει και δεν είναι συνεχώς συγκεντρωμένος στην οδήγηση και σε πλήρη ετοιμότητα για να αντιμετωπίσει οποιοδήποτε έκτακτο περιστατικό. Η χαλάρωση εγκυμονεί κινδύνους καθώς μπορεί να οδηγήσει σε υπνηλία.

Η αλλαγή του καθίσματος σε θέση μακριά από το τιμόνι και τα πεντάλ καυσίμων και φρένων, εγκυμονεί επίσης κινδύνους, αφού σε κάποιο έκτακτο περιστατικό δεν θα μπορέσει να αντιδράσει σωστά.

52. Συζητάτε με ένα πελάτη, ο οποίος σας αναφέρει ότι πριν κάποιο καιρό αυτός μαζί με πέντε άλλους φίλους του είχαν χρησιμοποιήσει ένα αστικό ταξί για να μεταβούν στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Σας λέει ότι του έκανε εντύπωση όταν έμαθε ότι υπήρχαν επιπλέον χρεώσεις επειδή ήταν 6 άτομα στο ταξί και επιπλέον χρεώσεις για τις αποσκευές. Ο πελάτης σας λέει ότι δεν κατανοεί γιατί επιβάλλονται αυτές οι επιπλέον χρεώσεις, αφού τα έξοδα του ταξί είναι τα ίδια, ανεξάρτητα από το πόσα άτομα μεταφέρει. Πώς απαντάτε στο τελικό σχόλιο του πελάτη σας; Είναι αλήθεια αυτό που λέει;

Απάντηση: στην ενότητα 4.3.2

Ο πελάτης δεν έχει δίκαιο στο ότι τα έξοδα για το ταξί είναι τα ίδια, ανεξαρτήτως του αριθμού των ατόμων που μεταφέρει. Όσο περισσότεροι είναι οι πελάτες και οι αποσκευές στο ταξί τόσο περισσότερο είναι το βάρος που μεταφέρει. Το βάρος είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει αρχικώς την κατανάλωση καυσίμων και που παράλληλα καταπονεί και άλλα συστήματα του οχήματος (πέδησης, ανάρτησης, κ.λπ.) Έτσι, λοιπόν, είναι λογικό να υπάρχει επιπλέον χρέωση για περισσότερους πελάτες και αποσκευές, αφού τα έξοδα του ταξί είναι αυξημένα.

ΜΕΡΟΣ 5

ΥΓΕΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΟΔΗΓΗΣΗ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων.....	
ΜΕΡΟΣ 5. ΥΓΕΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ	
Κεφάλαιο 5.1: Σημασία φυσικής και πνευματικής ικανότητας	
5.1.1 Αρχές υγιούς και ισορροπημένης διατροφής.....	
5.1.2 Κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλης ουσίας που μπορεί να μεταβάλει τη συμπεριφορά του οδηγού (επιπτώσεις).....	
5.1.3 Η κόπωση.....	
5.1.4 Το άγχος.....	
5.1.5 Θεμελιώδης ρόλος του βασικού κύκλου εργασίας/ ανάπαυσης	
Κεφάλαιο 5.2: Πρόληψη των φυσικών κινδύνων	
5.2.1 Εργονομικές αρχές: επικίνδυνες κινήσεις και σωματικές στάσεις	
5.2.2 Φυσική κατάσταση	
5.2.3 Μέσα ατομικής προστασίας.....	
Κεφάλαιο 5.3: Παροχή βοήθειας σε περιστατικά οδικών ατυχημάτων	
5.3.1 Εισαγωγή στις πρώτες βοήθειες	
5.3.2 Περίθαλψη των τραυματιών	
5.3.3 Παροχή πρώτων βοηθειών.....	

Κεφάλαιο 5.1: Σημασία φυσικής και πνευματικής ικανότητας

Στο κεφάλαιο 5.1 παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

- Η σημασία της υγιούς φυσικής και πνευματικής ικανότητας για ένα οδηγό ταξί.
- Αρχές ισορροπημένης διατροφής, καθώς και χρήσιμες συμβουλές για ζητήματα, όπως η κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλης ουσίας που είναι δυνατόν να μεταβάλουν τη συμπεριφορά του οδηγού.
- Αιτίες και συμπτώματα του άγχους και της κόπωσης που επηρεάζουν αρνητικά τον οδηγό ταξί, καθώς και τρόποι αντιμετώπισής τους.

5.1.1 Αρχές υγιούς και ισορροπημένης διατροφής

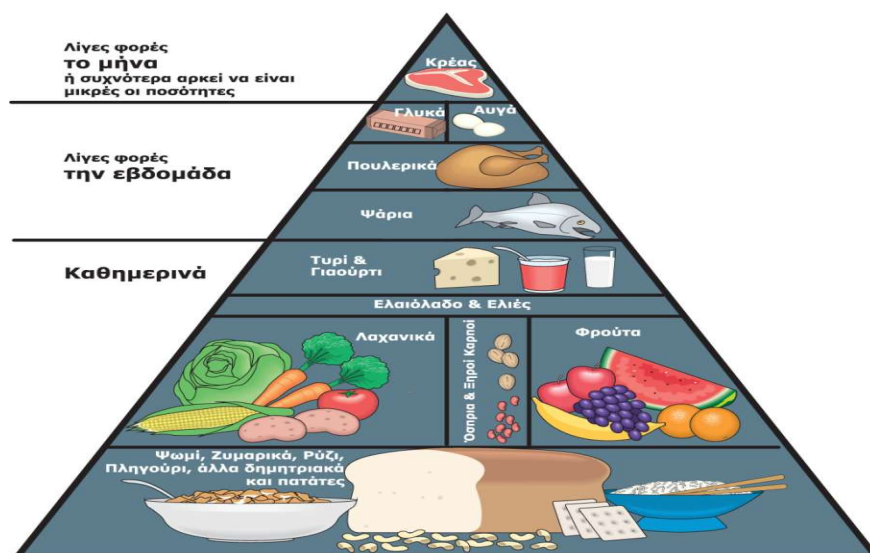
(α) Εισαγωγή

Η διατροφή είναι σημαντική για τη φυσική και πνευματική κατάστασή των ανθρώπων. Ένα άτομο που τρέφεται σωστά και παίρνει όλα τα θρεπτικά συστατικά σε σωστές ποσότητες και αναλογίες, έχει κανονικό βάρος και ισορροπία αισθημάτων και αντιδράσεων (Desai, 2000). Αντιθέτως, ένα άτομο που δεν τρέφεται σωστά παρουσιάζει αρνητικές ενδείξεις και συμπτώματα, όπως άγχος και κόπωση.

(β) Μεσογειακή διατροφή

Τη δεκαετία του 1950 διεξάχθηκε έρευνα για τις διατροφικές συνήθειες ανθρώπων από τη Γιουγκοσλαβία, την Ελλάδα, τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, την Ιταλία, την Ολλανδία και τη Φινλανδία. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι Κρητικοί εμφάνιζαν το μεγαλύτερο μέσο όρο ζωής. Έκτοτε, πολλές επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι το αποτέλεσμα αυτό οφειλόταν στην παραδοσιακή μεσογειακή διατροφή των Κρητικών εκείνης της εποχής.

Ως επακόλουθο αυτών των συμπερασμάτων, προέκυψε η Πυραμίδα της Μεσογειακής Διατροφής. Η βάση της Πυραμίδας της Μεσογειακής Διατροφής αναφέρεται σε τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά, ενώ η κορυφή της σε τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται σπάνια, με όλα τα υπόλοιπα τρόφιμα να βρίσκονται στις ενδιάμεσες θέσεις (Matalas et al., 2001). Η πυραμίδα διαμορφώνεται ως εξής (Willett, 2006):

Εικόνα 5.1: Πυραμίδα Μεσογειακής Διατροφής

- Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται τροφές που θεωρούνται πολύ καλές πηγές ενέργειας (π.χ. το ψωμί, τα δημητριακά και οι πατάτες) και που είναι πλούσιες σε υδατάνθρακες και φυτικές ίνες.

- Πιο πάνω βρίσκονται τροφές που είναι πλούσιες σε βιταμίνες και μέταλλα, δηλαδή τα φρούτα, τα λαχανικά και τα όσπρια.
- Πιο πάνω είναι το ελαιόλαδο, που συμβάλλει στην αύξηση της καλής χοληστερόλης. Ωστόσο, πρέπει να καταναλώνεται με μέτρο.
- Έπειτα, βρίσκεται η ομάδα των γαλακτοκομικών προϊόντων, που είναι πλούσια σε ασβέστιο, πρωτεΐνες και βιταμίνες Β.
- Ακολουθούν τα ψάρια και τα πουλερικά²⁵, που πρέπει να καταναλώνονται 2-4 φορές τη βδομάδα, διότι είναι πλούσια σε πρωτεΐνες, βιταμίνες Β, σίδηρο και ωμέγα-3 λιπαρά οξέα.
- Το κόκκινο κρέας, αν και είναι πηγή σιδήρου και πρωτεΐνης, βρίσκεται στην κορυφή της πυραμίδας, αφού περιέχει και κορεσμένο λίπος.
- Η κατανάλωση κόκκινου κρασιού με μέτρο (1-2 ποτήρια την ημέρα) συντείνει στη διατήρηση της «καλής» χοληστερόλης και δρα ευεργετικά στο καρδιαγγειακό σύστημα.

(γ) Χρήσιμες συμβουλές για οδηγούς ταξί

Στον οδηγό ταξί προτείνονται τα εξής:

- Να καταναλώνει τρόφιμα από όλες τις ομάδες σύμφωνα με τις αρχές της Μεσογειακής διατροφής, όπως αναφέρεται στο Κεφάλαιο 5.1.1(β).
- Να βασίζει τη διατροφή του σε τροφές που είναι πλούσιες σε υδατάνθρακες (π.χ. ψωμί, ζυμαρικά, ρύζι, δημητριακά, πατάτες) πρωτεΐνες και βιταμίνες (π.χ. φρούτα και λαχανικά).
- Να καταναλώνει δημητριακά ολικής αλέσεως και τρόφιμα πλούσια σε φυτικές ίνες.
- Να προτιμά τα γαλακτοκομικά προϊόντα που είναι χαμηλά σε λιπαρά.
- Να αποφεύγει τα τρόφιμα που έχουν ψηλή περιεκτικότητα σε αλάτι, καθώς συντείνουν στην κατακράτηση υγρών και επιβράδυνση της κυκλοφορίας του αίματος.
- Να ασκείται τακτικά. Περίπου 30 λεπτά καθημερινής άσκησης συντείνουν στη βελτίωση των σωματικών και πνευματικών λειτουργιών του οργανισμού.
- Να τεντώνεται και να κατεβαίνει για λίγο από το όχημά του, όποτε βρίσκει την ευκαιρία.
- Να έχει πάντα μαζί του ένα μπουκάλι πόσιμο νερό.
- Να καταναλώνει περίπου 1,5 λίτρο νερό την ημέρα.
- Να αποφεύγει τους πολλούς και έτοιμους καφέδες, καθώς η κατανάλωση πέρα των 2 καφέδων την ημέρα δύναται να αυξήσει την ένταση και τη νευρικότητα.
- Να προτιμά τα προϊόντα με χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη.
- Να καταναλώνει πολλά φρούτα και λαχανικά (τουλάχιστον 5 μικρομερίδες²⁶ καθημερινά) αντί αλμυρά, γλυκά και σοκολάτες.
- Να προγραμματίζει να έχει μαζί του φαγητό (για παράδειγμα ένα σάντουιτς χαμηλό σε λιπαρά και πλούσιο σε θρεπτική αξία), ιδίως όταν ξέρει πως θα διανύσει μεγάλες αποστάσεις.
- Να αποφεύγει να οδηγήσει για τουλάχιστον μία ώρα μετά την κατανάλωση του γεύματος/βραδινού του.
- Να αποφεύγει τα «βαρετά» και λιπαρά φαγητά εν ώρα εργασίας, ιδίως κατά την καλοκαιρινή περίοδο γιατί αυξάνουν το αίσθημα της υπνηλίας.
- Να μην τρώει βιαστικά, αλλά να μασά το φαγητό του αργά.

(δ) Συνήθειες ασθένειες/ παθήσεις για τους οδηγούς ταξί και τροφές που συντείνουν στην αντιμετώπισή τους

Σύμφωνα με μελέτες²⁷, τροφές που μπορούν να συντείνουν στην καταπράυνση συγκεκριμένων ασθενειών/ παθήσεων, παρουσιάζονται σε αντιστοιχία πιο κάτω (Τσολάκα, 2000α; 2000β):

²⁵ Προτιμήστε το βραστό τρόπο μαγειρέματος των τροφών ή στη σχάρα αντί τον τηγανιτό

²⁶ Μια μικρομερίδα αντιστοιχεί για παράδειγμα σε 12 κεράσια, 1 μικρό μήλο, 1 φέτα πεπόνι, κ.λπ.

²⁷ Iatronet: <http://www.iatronet.gr/>

OTE: <http://www.otenet.gr/>

- Άγχος: χρυσόμηλο, λάχανο, μαρούλι, καρότο, σπανάκι, αγγούρι, ροδάκινο, σόγια, βρώμη
- Αρθρίτιδα: αγκινάρα, λάχανο, αγγούρι, κεράσι, φράουλα, λεμόνι, μήλο, ντομάτα, γκρέιπφρουτ, σταφύλι
- Αρτηριακή υπέρταση: φράουλα, λεμόνι, μήλο, μπρόκολο, ρύζι, σταφύλι
- Αϋπνία: χρυσόμηλο, βρώμη, λάχανο, μαρούλι, μήλο, ροδάκινο, τσάι χαμομήλι
- Βήχας: μέλι, τσάι δυόσμος, τσάι ζαμπούκος, τσάι ευκάλυπτος
- Γρίπη/Κρυολόγημα: λεμόνι, μήλο, μέλι, πορτοκάλι, μανταρίνι, τσάι δυόσμος, τσάι χαμομήλι, τσάι ζαμπούκος
- Διάρροια: τσάι δυόσμος, βραστή πατάτα, λεμόνι, μήλο, ρύζι
- Δυσκοιλιότητα: βρώμη, δημητριακά, σύκο, μήλο, δαμάσκηνο, πορτοκάλι, σταφύλι, ροδάκινο, πράσινα λαχανικά, ντομάτα, καρότο, γιαούρτι
- Κόπωση: χρυσόμηλο, πορτοκάλι, βρώμη, καρότο, κάστανο, σύκο, φράουλα, αμύγδαλο, καρύδι, μήλο, μέλι, δαμάσκηνο, σταφύλι, τόνος, σολομός, ρέγκα
- Πονοκέφαλος²⁸: αυγό, γάλα, δημητριακά, κεράσι, λεμόνι, μήλο τσάι δυόσμος
- Πυρετός: αχλάδι, μανταρίνι, μήλο, πορτοκάλι, λεμόνι, γκρέιπφρουτ, σταφύλι, μέλι

Να σημειωθεί ότι τα πιο πάνω είναι ενδεικτικές τροφές που μπορούν να συντείνουν στην καταπράυνση συγκεκριμένων ασθενειών/ παθήσεων, όμως σε καμιά περίπτωση δεν αναιρούν την αναγκαιότητα επίσκεψης στον ιατρό.

5.1.2 Κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλης ουσίας που μπορεί να μεταβάλει τη συμπεριφορά του οδηγού (επιπτώσεις)

(α) Αλκοόλ και οδήγηση

Η οδήγηση απαιτεί πολλές δεξιότητες, όπως για παράδειγμα την ικανότητα για λήψη ταχύτατων αποφάσεων. Η κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλων ουσιών επιδρούν αρνητικά στη νοητική λειτουργία, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του οδηγού. Ως εκ τούτου, πρέπει να αποφεύγονται πριν και κατά την οδήγηση. Στην περίπτωση που ένας οδηγός οδηγεί υπό την επήρεια αλκοόλ, φαρμάκων ή ναρκωτικών διαπράττει αδίκημα, σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986 Ν(174/86) και των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων Νόμο του 1972 έως 2002 και όλες τις τροποποιήσεις μέχρι σήμερα και υπόκειται στην ανάλογη ποινή.

Μια από τις βασικές αιτίες πολλών τροχαίων ατυχημάτων αποτελεί η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι:

- Την περίοδο 2002-2006, το 42% (σύνολο 93 άτομα) των οδηγών που εμπλάκηκαν σε θανατηφόρο ατύχημα, είχαν θετική ένδειξη αλκοόλ στο αίμα τους.
- Από αυτούς, το 57% ήταν κάτω των 25 χρονών.

Η ικανότητα οδήγησης επηρεάζεται σημαντικά ακόμα και στην περίπτωση που ο οδηγός εξακολουθεί να αισθάνεται «καλά». Αναλυτικότερα, το αλκοόλ (Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπουργείο Υγείας Κύπρου, 2007)

- Δυσκολεύει τη λήψη αποφάσεων, αφού επιβραδύνει τις λειτουργίες του εγκεφάλου.
- Μειώνει τη φυσική ικανότητα του οδηγού να κάνει πάνω από μία ενέργειες ταυτόχρονα.
- Δυσχεραίνει την ικανότητα του οδηγού να υπολογίζει την ταχύτητα και την απόσταση από ανθρώπους, αντικείμενα και οχήματα.
- Δημιουργεί τη λανθασμένη εντύπωση ότι «οδηγείς καλύτερα».
- Αυξάνει το αίσθημα της υπνηλίας και της κούρασης.
- Μειώνει την ικανότητα για συντονισμό των κινήσεων και επηρεάζει τα αντανακλαστικά του οδηγού.
- Μειώνει το οπτικό πεδίο του οδηγού.

²⁸ Vita.gr: <http://www.vita.gr/html/ent/306/ent.1306.asp>

- Εμφανίζει θολά ή πολλαπλά είδωλα.

Η ύπαρξη του αλκοόλ στο αίμα εμφανίζεται και στον εκπνεόμενο αέρα, την οποία οι Αρχές μπορούν να μετρήσουν με τα αλκοολόμετρα. Ακόμη και η ελάχιστη ποσότητα αλκοόλης μπορεί να επηρεάσει την οδήγηση.

Σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, οποιοσδήποτε οδηγεί ή αποπειράται να οδηγήσει έχοντας καταναλώσει ποσότητα αλκοόλ, τόσο ώστε η αναλογία της αλκοόλης στην εκπνοή ή το αίμα του να υπερβαίνει το καθορισμένο όριο, είναι ένοχος αδικήματος. Οι οριακές τιμές συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα ή/και στην εκπνοή είναι, αντίστοιχα, στις ακόλουθες ποσότητες:

- Αίμα: μεγαλύτερη από 50 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (50 mg/dl).
- Εκπνοή: μεγαλύτερη από 22 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (22 μg/dl).

Στις ακόλουθες κατηγορίες οδηγών το όριο στην αναλογία αλκοόλης πρέπει να είναι χαμηλότερο και δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 9μg/100ml εκπνοής ή των 20 mg/100ml στο αίμα. Οι κατηγορίες οδηγών είναι οι ακόλουθες:

- Τα πρόσωπα που κατέχουν άδεια οδήγησης για περίοδο μικρότερη από τρία έτη
- τα πρόσωπα με άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- τα πρόσωπα με άδεια μοτοσυκλέτας, μοτοποδηλάτου L1e μέχρι L7e
- οι οδηγοί με άδεια Φορτηγού N2, N3
- οι οδηγοί με άδεια Λεωφορείου M2 ή M3
- Οδηγοί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Τα πρόσωπα που μεταφέρουν επικίνδυνο εμπόρευμα.

Η συγκέντρωση αλκοόλης στο αίμα, επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες όπως την ποσότητα αλκοόλ που έχει καταναλώσει ο οδηγός, καθώς επίσης και το βάρος του οδηγού (Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπουργείο Υγείας Κύπρου, 2007). Για παράδειγμα, όπως υποδεικνύεται και στην πιο κάτω εικόνα²⁹, αν ένας οδηγός 70 κιλά καταναλώσει 1 ποτήρι ποτό θα έχει στο αίμα του 30 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (30 mg/dl). Ένας οδηγός βάρους 90 κιλών, αν καταναλώσει 1 ποτήρι ποτό θα έχει στο αίμα του 23 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (23 mg/dl). Οι τιμές αυτές είναι ενδεικτικές και μπορούν να αξιοποιηθούν μόνο καθοδηγητικά. Όπως αναλύεται και πιο κάτω, η συγκέντρωση αλκοόλης στον ανθρώπινο οργανισμό πέρα από το βάρος επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες.

²⁹ Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπουργείο Υγείας Κύπρου. (2007). Αλκοόλ, φάρμακα, ναρκωτικά και οδήγηση... συνδυασμός που σκοτώνει. Ανακλήθηκε από: <http://www.moh.gov.cy>

ΠΟΤΑ	ΒΑΡΟΣ ΣΕ ΚΙΛΑ						
	70	75	80	85	90	95	100
	Συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα (mg/dL)						
1	30	27	26	24	23	22	21
2	59	55	52	49	46	43	41
3	88	82	77	73	67	65	62
4	118	110	103	97	92	87	82
5	147	137	129	121	114	108	103
6	176	165	154	145	137	130	124
7	206	192	180	170	160	152	144
8	235	220	206	194	183	173	165

Εικόνα 5.2: Συγκέντρωση αλκοόλης στο αίμα βάση της καταναλωμένης ποσότητας αλκοολούχου ποτού και το βάρος ενός ατόμου

Να σημειωθεί ότι η δοσολογία ένα ποτήρι ποτό αντιστοιχεί στην ποσότητα του αλκοολούχου ποτού που σερβίρεται συνήθως σε κυπριακά εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης. Όπως παρουσιάζεται και στην εικόνα 5.3³⁰, 1 ποτήρι κρασί (150 χιλιοστόλιτρα) αντιστοιχεί με 1 ποτήρι ζιβανία (50 χιλιοστόλιτρα). Για παράδειγμα, αν ένας οδηγός 70 κιλά καταναλώσει 1 ποτήρι κρασί ή 1 ποτήρι ζιβανία θα έχει στο αίμα του 30 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (30 mg/dl).

Ένα ποτό θεωρείται:								
	=		=		=		=	
150 ml κρασί άσπρο/κόκκινο		50 ml ουίσκι βότκα κονιάκ ούζο		50 ml σφηνάκι		45 ml ζιβανία		330 ml μπύρας

Εικόνα 5.3: Αντιστοιχία ορολογίας «ένα ποτήρι ποτό» για αλκοολούχα ποτά

³⁰ Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπουργείο Υγείας Κύπρου. (2007). *Αλκοόλ, φάρμακα, ναρκωτικά και οδήγηση... συνδυασμός που σκοτώνει*. Ανακλήθηκε από: <http://www.moh.gov.cy>

Σχέση μεταξύ διαφόρων αλκοολούχων ποτών

Η κατανάλωση της ίδιας δόσης αλκοολούχου ποτού από δύο διαφορετικά άτομα μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό επίπεδο συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στον εκπνεόμενο αέρα. Παράγοντες όπως η ηλικία, το βάρος, το φύλο και η διάθεση επηρεάζουν το βαθμό επίδρασης του αλκοόλ στο άτομο. Για παράδειγμα, όταν το στομάχι μας είναι άδειο η απορρόφηση της αλκοόλης από το αίμα γίνεται πιο γρήγορα. Παράλληλα, η κούραση επιδεινώνει τα συμπτώματα του αλκοόλ, για αυτό ακόμα και μια μικρή ποσότητα επηρεάζει την οδήγηση.

Ως εκ τούτου, εάν ο επαγγελματίας οδηγός πρόκειται να οδηγήσει δεν πρέπει να καταναλώσει οποιαδήποτε ποσότητα αλκοολούχου ποτού. Ακόμα και με την ελάχιστη επιτρεπόμενη συγκέντρωση αλκοόλης που ανιχνεύεται στον εκπνεόμενο αέρα (22 μg/dl) υπάρχει αύξηση του κινδύνου εμπλοκής σε ατύχημα κατά 11 φορές. Για το λόγο αυτό, επιβάλλεται όπως ο επαγγελματίας οδηγός να μην καταναλώνει κανένα αλκοολούχο ποτό σε οποιαδήποτε ποσότητα, αν πρόκειται να οδηγήσει.

(β) Λήψη φαρμάκων και οδήγηση

Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την οδήγηση είναι τα φάρμακα και τα ναρκωτικά, που από μόνα τους ή σε συνδυασμό με το αλκοόλ αυξάνουν τον κίνδυνο ατυχήματος. Η λήψη ορισμένων φαρμάκων δύναται να καταστήσει επικίνδυνη την οδήγηση, καθώς μπορεί να προκαλέσει υπνηλία, να επηρεάσει την όραση, αλλά και να μειώσει τα αντανακλαστικά. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό, προτού χρησιμοποιήσετε κάποιο φάρμακο για πρώτη φορά, να συμβουλευέστε το γιατρό σας ή το φαρμακοποιό σας και να διαβάσετε τις οδηγίες χρήσεως.

Η ικανότητα οδήγησης μπορεί να επηρεαστεί από τις πιο κάτω κατηγορίες φαρμάκων:

- Αντιισταμινικά που βοηθούν στην καταπολέμηση αλλεργιών και βρογχικού άσθματος.
- Αντιεμετικά που βοηθούν στην αντιμετώπιση κρυολογημάτων και προκαλούν μεταξύ άλλων υπνηλία και αδυναμία συγκέντρωσης.
- Αντιυπερτασικά που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της υπέρτασης, με σημαντικές παρενέργειες, όπως λιποθυμία, κόπωση και υπνηλία.
- Αντιδιαβητικά που μπορεί να προκαλέσουν συμπτώματα υπογλυκαιμίας, με επιπτώσεις στην οδήγηση (π.χ. ινσουλίνη).
- Ψυχοφάρμακα που χορηγούνται για θεραπεία ψυχικών παθήσεων.
- Αναισθητικά (αποφύγετε να οδηγήσετε τουλάχιστον για 24 ώρες, ακόμη κι αν έχετε υποβληθεί σε μικροεπέμβαση).

Η ταυτόχρονη λήψη ορισμένων φαρμάκων και αλκοόλ μπορεί να προκαλέσει αύξηση της δράσης τους, με αρνητικές επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, ένας επαγγελματίας οδηγός ταξί δεν πρέπει ποτέ να συνδυάζει φάρμακα με αλκοόλ, αφού αυτό μπορεί να έχει αρνητικές και μοιραίες επιπτώσεις.

(γ) Χρήση ουσιών και οδήγηση

Η χρήση οποιασδήποτε ουσίας που μπορεί να αποσπάσει την προσοχή του οδηγού, έστω και στο ελάχιστο, είναι απαγορευτική για την επαγγελματική οδήγηση. Τα ναρκωτικά θεωρούνται απαγορευμένες ουσίες και η χρήση τους απαγορεύεται σύμφωνα με τον περί Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμο του 1997 Ν(29/77). Παράλληλα, σύμφωνα με το συγκεκριμένο νόμο, η οδήγηση υπό την επήρεια ουσιών διώκεται ποινικά. Η επήρεια ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό μπορεί να διαγνωστεί με ειδικό τεστ, το οποίο ονομάζεται «ναρκοτέστ». Το ναρκοτέστ λειτουργεί όπως και το αλκοτέστ και για τη διάγνωση απαιτείται η λήψη βιολογικών υγρών, όπως σάλιου ή ιδρώτα. Πιο κάτω παρουσιάζονται οι επιπτώσεις της χρήσης παράνομων ουσιών στην οδήγηση.

Κάνναβη

Είναι φυτό που η χρήση του:

- Προκαλεί ψυχολογικές και σωματικές αντιδράσεις
- Επιβραδύνει ή διεγείρει τα αντανακλαστικά

- Αυξάνει τον καρδιακό ρυθμό και την αρτηριακή πίεση
- Επηρεάζει την αντίληψη και την όραση
- Προκαλεί αυξημένη όρεξη για φαγητό και υπνηλία
- Μειώνει την ικανότητα συγκέντρωσης

Χάπι «Εκστασι»

Είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για το χάπι που περιέχει αμφεταμίνη, καθώς και άλλες επικίνδυνες ουσίες και το οποίο:

- Προκαλεί πολύ γρήγορα υπερδιέγερση, υπερένταση και απώλεια του αυτοέλεγχου
- Επηρεάζει την όραση
- Προκαλεί παραισθήσεις και δυσλειτουργία του εγκεφάλου
- Μειώνει την ικανότητα συγκέντρωσης κατά την οδήγηση
- Προκαλεί υπερεκτίμηση των ικανοτήτων οδήγησης
- Κάνει το άτομο υπερευαίσθητο, με αποτέλεσμα ο οδηγός να γίνεται επιθετικός

Κοκαΐνη- Κρακ

Η κοκαΐνη είναι μια ισχυρή διεγερτική ουσία που επιδρά στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Οι επιδράσεις από τη χρήση της ουσίας, προκαλούν:

- Υπερδιέγερση και εγρήγορση
- Γρήγορη, ασύνδετη και ασυνάρτητη ομιλία
- Μείωση της ικανότητας για κριτική σκέψη
- Αντικοινωνική και παρανοϊκή συμπεριφορά
- Διάσπαση της προσοχής
- Ψευδαισθήσεις
- Εγκεφαλικά προβλήματα, σπασμούς και καρδιακή ανακοπή

Ηρωίνη

Η ηρωίνη είναι ένα ισχυρό οπιούχο σε μορφή σκόνης. Η χρήση της προκαλεί:

- Απότομες αλλαγές στην ψυχική διάθεση (από ευφορία σε απάθεια, δυσφορία και υπνηλία)
- Μείωση της αντίληψης, της μνήμης, της σκέψης και της ομιλίας
- Διάσπαση της προσοχής
- Προβλήματα στην όραση
- Μείωση των αντανακλαστικών, της ισορροπίας, του προσανατολισμού και της συγκέντρωσης

Η υπερβολική δόση μπορεί να προκαλέσει αναπνευστική ανεπάρκεια, που με τη σειρά της προκαλεί κόμα, καρδιακή ανεπάρκεια και θάνατο. Οι παραπάνω εξαρτησιογόνες ουσίες, όταν συνδυάζονται με αλκοόλ, μπορούν να γίνουν ιδιαίτερα τοξικές. Τα συμπτώματα που προκαλούνται από τις πιο πάνω εξαρτησιογόνες ουσίες αυξάνουν την πιθανότητα πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων. Ως εκ τούτου, δεν πρέπει ποτέ να συνδυάζονται με την οδήγηση

5.1.3 Η κόπωση

Η κόπωση του οδηγού αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων. Σύμφωνα με έρευνες, γύρω στο 20% των τροχαίων ατυχημάτων που έχουν συμβεί, προκλήθηκαν λόγω της κούρασης του οδηγού. Ωστόσο, η κόπωση είναι ένας παράγοντας που δύσκολα διαπιστώνεται, σε αντίθεση με παράγοντες όπως η ταχύτητα, το αλκοόλ και η κατάσταση του οχήματος που μπορούν να διαπιστωθούν εύκολα.

Η κούραση στον οδηγό επηρεάζει την ικανότητα οδηγήσεως, καθώς προκαλεί σοβαρά και επικίνδυνα προβλήματα, όπως μείωση της προσοχής, της συγκέντρωσης και της ικανότητας κρίσης και

καθυστερήσει στο χρόνο αντίδρασης. Εάν ο κουρασμένος οδηγός έχει καταναλώσει αλκοόλ, τότε οι αρνητικές συνέπειες πολλαπλασιάζονται.

(α) Συμπτώματα

Κόπωση ονομάζεται η μείωση της γενικής δραστηριότητας του οργανισμού. Βασικά συμπτώματα που φανερώνουν ότι ο οδηγός είναι κουρασμένος και χρειάζεται να ξεκουραστεί είναι τα εξής:

- Αδυναμία στην όραση
- Αίσθημα εξάντλησης και αδυναμίας
- Χασμουρητό
- Τάση αποκοίμισης κατά την οδήγηση
- Αθέλητες αυξομειώσεις της ταχύτητας του οχήματος
- Μη εσκεμμένες διακυμάνσεις της πορείας του οχήματος
- Βουητό στα αυτιά
- Παράβλεψη οδικών σημάνσεων
- Πόνοι σε διάφορα μέρη του σώματος
- Εκνευρισμός
- Δυσκολία στη συγκέντρωση
- Ευερεθιστότητα

(β) Αιτίες

Η κόπωση μπορεί να προκληθεί από:

- Παθολογικά αίτια
- Ψυχολογικά αίτια
- Τον καθημερινό φόρτο εργασίας
- Έλλειψη ύπνου
- Ανεπαρκή διατροφή
- Την ηλιοφάνεια και τις υψηλές θερμοκρασίες

Παθολογικά αίτια

Οι παθολογικοί παράγοντες που μπορούν να προκαλέσουν κόπωση είναι οι παθήσεις των μυών ή των νεύρων, καθώς επίσης και άλλες παθήσεις, όπως αναιμία, διάφορες λοιμώξεις και παθήσεις του κεντρικού νευρικού συστήματος. Πέραν από τους πιο πάνω παράγοντες υπάρχει και το «σύνδρομο χρόνιας κόπωσης». Χαρακτηριστικό του συνδρόμου αυτού είναι οι πονοκέφαλοι, ο ανήσυχος ύπνος, η έντονη σωματική εξάντληση με τρεμούλες, η διαταραχή της μνήμης, η έλλειψη συγκέντρωσης και τα χαμηλά επίπεδα ενεργητικότητας.

Ψυχολογικά αίτια

Η ψυχική κόπωση εκδηλώνεται μετά από μια τραυματική εμπειρία, όπως για παράδειγμα το θάνατο αγαπημένου προσώπου, διαζύγιο, κ.λπ. Άλλος ένας παράγοντας είναι το άγχος, οι αιτίες και τα συμπτώματα του οποίου θα αναλυθούν σε επόμενο κεφάλαιο.

Καθημερινός φόρτος εργασίας

Τα υπερφορτωμένα δρομολόγια, οι πολλές ώρες εργασίας, το άγχος για τη δουλειά, η συνολική κούραση, αλλά και η έλλειψη ύπνου επηρεάζουν την συγκέντρωση του οδηγού. Οι οδηγοί ταξί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και σε περιπτώσεις που δεν αισθάνονται καλά, δεν πρέπει να οδηγούν το ταξί τους. Ο σωστός ύπνος, η σωστή διατροφή και η τήρηση των βασικών ωρών εργασίας και ανάπαυσης που ισχύουν για τους επαγγελματίες οδηγούς είναι βασικά στοιχεία που αποτρέπουν σε σημαντικό βαθμό την εμφάνιση της κούρασης.

Αϋπνία

Ο ύπνος είναι απαραίτητος για τον ανθρώπινο οργανισμό. Σε κάθε 24 ώρες απαιτούνται 7 με 9 ώρες ύπνου για μεγιστοποίηση της απόδοσης. Το χάσιμο έστω και μιας νύκτας ύπνου μπορεί να οδηγήσει σε βραχυπρόθεσμες περιόδους υπνηλίας, ενώ οι συνεχείς διαταραχές του ύπνου μπορεί να οδηγήσουν σε χρόνια υπνηλία. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος για τη μείωση της υπνηλίας είναι ο ύπνος. Ακόμη ένα παράγοντας που προκαλεί υπνηλία είναι τα βαρετά γεύματα, ιδίως κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Επομένως, προτείνεται στον οδηγό ταξί να αποφεύγει τα βαρετά και λαδερά φαγητά εν ώρα εργασίας.

Κάποιες βασικές αιτίες που μπορεί να οδηγήσουν σε διαταραχές ύπνου είναι οι εξής:

- Ωρες εργασίας
- Οικογενειακές ευθύνες
- Κοινωνικές δραστηριότητες
- Αρρώστιες
- Φαρμακευτική αγωγή
- Άγχος

Ανεπαρκής διατροφή

Η έλλειψη βασικών θρεπτικών συστατικών οδηγεί στο αίσθημα της κούρασης. Είναι σημαντικό ο επαγγελματίας οδηγός ταξί, όσο δύσκολο και πιεστικό πρόγραμμα κι αν έχει να φροντίζει να τρέφεται υγιεινά, σύμφωνα με τη μεσογειακή διατροφή (βλέπε Κεφάλαιο 5.1.1 Αρχές υγιούς και ισορροπημένης διατροφής).

Ηλιοφάνεια και υψηλές θερμοκρασίες

Ένας άλλος παράγοντας που προκαλεί κόπωση είναι η ηλιακή ακτινοβολία και από αυτή προκύπτουν τα «εποχιακά σύνδρομα κόπωσης». Τα σύνδρομα αυτά παρουσιάζονται ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες, όπου υπάρχει ηλιοφάνεια και ψηλές θερμοκρασίες. Ο οδηγός ταξί τις περιόδους αυτές πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός, αφού το σώμα καταναλώνει περισσότερη ενέργεια και χρειάζεται συνεχώς υγρά.

(γ) Τρόποι αντιμετώπισης

Μερικοί τρόποι για την πρόληψη και αντιμετώπιση της κόπωσης που προτείνονται στον οδηγό ταξί είναι:

- Να βασίσει τη διατροφή του στην υγιεινή διατροφή (βλέπε Κεφάλαιο 5.1.2).
- Να κοιμάται 7-9 ώρες κάθε βράδυ.
- Να ασκείται καθημερινά. Μισή με μία ώρα γρήγορο περπάτημα την ημέρα βοηθά στην αντιμετώπιση της κούρασης και της έντασης.
- Να αποφεύγει την αλόγιστη χρήση φαρμάκων.
- Η βιασύνη πάντα κουράζει. Επομένως, καλό είναι ο οδηγός ταξί να διαθέτει περισσότερο χρόνο για την πρωινή προετοιμασία των δρομολογίων και των υπόλοιπων υποχρεώσεών του.
- Να βρίσκει χρόνο για ξεκούραση.

5.1.4 Το άγχος

Το άγχος είναι πλέον ένα συχνό φαινόμενο της καθημερινότητας πολλών ανθρώπων. Υπολογίζεται ότι περίπου 10% του γενικού πληθυσμού αισθάνεται άγχος και ένταση και συμβουλευεται το γιατρό. Η ανησυχία, ο εκνευρισμός, η δυσφορία και η νευρικότητα είναι κάποιες λέξεις που περιγράφουν συναισθηματικά ή ψυχικά συμπτώματα του άγχους.

Υπάρχουν δύο είδη άγχους, (α) το φυσιολογικό και (β) το παθολογικό.

- (α) Το φυσιολογικό άγχος βοηθά το άτομο να κινητοποιηθεί και να εντείνει τις προσπάθειές του για να πραγματοποιήσει τους στόχους του ή να αντιμετωπίσει μια αρνητική κατάσταση. Το άγχος αυτό ονομάζεται και «δημιουργικό», διότι συνιστά ένα προσαρμοστικό μηχανισμό.
- (β) Το παθολογικό άγχος είναι έντονο και παρατεταμένο και οδηγεί το άτομο σε λανθασμένες προβλέψεις και εκτιμήσεις. Αυτό το είδος άγχους εμποδίζει την ικανότητα του ατόμου να ανταποκρίνεται στις καθημερινές δραστηριότητες.

(α) Συμπτώματα

Το παθολογικό κυρίως άγχος συνοδεύεται από μια ποικιλία σωματικών συμπτωμάτων, όπως:

- Ταχυκαρδία
- Τρέμουλο
- Ξηροστομία
- Κόπωση
- Δύσπνοια
- Πόνο στο στήθος
- Εφίδρωση
- Κρύες ή υγρές παλάμες
- Ζαλάδα
- Πονοκέφαλο
- Ναυτία
- Στομαχικές διαταραχές
- Ξαφνικό αίσθημα ζέστης ή ρίγους
- Δυσκολία συγκέντρωσης
- Αϋπνίες

Για την καταπολέμηση και περιορισμό του άγχους θα πρέπει πρώτα να αναζητηθούν οι αιτίες του και να αντιμετωπιστούν.

(β) Αιτίες

Οι κυριότεροι παράγοντες που προκαλούν άγχος είναι:

- Η ιδιοσυγκρασία: Ορισμένα άτομα είναι πιο αγχώδη από τα άλλα από τη γέννησή τους.
- Η ανατροφή: Η ανατροφή και η επίδραση του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος μπορεί να προκαλούν άγχος.
- Αποτυχίες: Σε περίπτωση που κάποιο άτομο είχε επανειλημμένες και απροσδόκητες αποτυχίες στο παρελθόν.
- Κίνδυνοι και δυσκολίες: Στην καθημερινή ζωή υπάρχουν πολλές υποχρεώσεις και προβλήματα που προκαλούν άγχος.
- Χαμηλή αυτοπεποίθηση: Άγχος δημιουργείται εύκολα σε άτομα που αμφιβάλουν για την αξία ή τις ικανότητές τους.
- Διλήμματα: Άγχος δημιουργείται μπροστά σε διλήμματα ή όταν χρειάζεται να παρθεί κάποια μεγάλη απόφαση.
- Εσωτερικές συγκρούσεις: Άγχος προκαλείται συχνά από εσωτερικές συγκρούσεις που προκύπτουν όταν οι επιθυμίες ή οι προσδοκίες ενός ατόμου έρχονται σε αντίθεση με τους περιορισμούς που υπαγορεύει η συνείδηση ή το περιβάλλον του.
- Υπεραπασχόληση: Οι πολλές υποχρεώσεις οδηγούν σε αύξηση του άγχους.

(γ) Τρόποι αντιμετώπισης

Κάποιες πρακτικές εισηγήσεις για τον περιορισμό του άγχους είναι οι εξής:

- Ψυχική ευελιξία: Εστιαστείτε σε πράγματα που μπορείτε να ελέγξετε και να αλλάξετε. Με ψυχραιμία αναλύστε τις καθημερινές καταστάσεις.

- Μικροί και ρεαλιστικοί στόχοι: Θέστε μικρούς και ρεαλιστικούς στόχους που μπορείτε να κατακτήσετε εύκολα και χωρίς άγχος. Οι μεγάλοι και μακρινοί στόχοι καλό είναι να χωρίζονται σε επί μέρους μικρότερα και ευκολότερα βήματα.
- Γέλιο: Είναι μια νοητική λειτουργία που συντείνει στην αποτελεσματική εκτόνωση και απώθηση του άγχους.
- Τεχνικές αναπνοής: Όταν νιώθετε αγχωμένοι να αφιερώνετε λίγα λεπτά για να πάρετε βαθιές και αργές εισπνοές.
- Προγραμματισμός: Αντιμετωπίστε τα προβλήματα με προτεραιότητα και στη σειρά τους. Αντιμετωπίστε τα προβλήματα ένα – ένα και μην προσπαθείτε να τα κάνετε όλα μαζί.
- Συζήτηση: Συζητώντας ένα πρόβλημα με κάποιον άλλο, αυτό γίνεται μικρότερο και φαίνεται ευκολότερο. Μην υποτιμάτε τη συμβουλή ενός δικού σας ανθρώπου, η οποία μπορεί να αποδειχθεί πολύτιμη.
- Φυσική άσκηση και καθαρός αέρας: Η άσκηση βοηθά τόσο το σώμα όσο και το πνεύμα να χαλαρώσουν.

5.1.5 Θεμελιώδης ρόλος του βασικού κύκλου εργασίας/ ανάπαυσης

Για έναν επαγγελματία οδηγό είναι σημαντικό η ξεκούρασή του να είναι αποδοτική. Λόγω της φύσης της δουλειάς του, το σώμα και το πνεύμα του χρειάζονται καθημερινή ξεκούραση και πρέπει να αφιερώνει χρόνο για δραστηριότητες που τον βοηθούν να χαλαρώνει. Ένας οδηγός ταξί οφείλει να κοιμάται ικανοποιητικά, να τρέφεται υγιεινά και να επιδιώκει να χαλαρώνει στον ελεύθερο χρόνο του. Η καθιστική εργασία ενός οδηγού ταξί δεν του αφήνει πολλά περιθώρια εκγύμνασης του σώματός του. Ως εκ τούτου, καλό θα ήταν να προσθέσει τη σωματική άσκηση στο πρόγραμμά του. Όποτε βρίσκει την ευκαιρία, είναι καλό να τεντώνεται και να κατεβαίνει για λίγο από το όχημά του.

Κεφάλαιο 5.2: Πρόληψη των φυσικών κινδύνων

Στο κεφάλαιο 5.2 παρουσιάζονται εργονομικές αρχές για τους οδηγούς ταξί, έτσι ώστε να αποφεύγονται επικίνδυνες κινήσεις και σωματικές στάσεις για τους οδηγούς ταξί. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται η έννοια της καλής φυσικής κατάστασης όσον αφορά στις ασθένειες που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στην ικανότητά για οδήγηση, καθώς επίσης αναφέρονται και διάφορα μέσα και τρόποι ατομικής προστασίας.

5.2.1 Εργονομικές αρχές: επικίνδυνες κινήσεις και σωματικές στάσεις

Οι μεγαλύτεροι σε ένταση κίνδυνοι, στους οποίους είναι εκτεθειμένοι οι επαγγελματίες οδηγοί, είναι οι φυσικοί. Φυσικοί κίνδυνοι είναι ο θόρυβος, οι δονήσεις, ο αερισμός, ο φωτισμός, η θερμοκρασία, η υγρασία, οι ακτινοβολίες και τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία.

Ακολουθεί ανάλυση των κινδύνων που απειλούν την ασφάλεια και την υγεία του επαγγελματία οδηγού, οι οποίοι προέρχονται από τους κραδασμούς, καθώς και από το μικροκλίμα.

(α) Κραδασμοί/ δονήσεις

Οι μηχανικές ταλαντώσεις που μεταφέρονται μέσω στερεών σωμάτων ονομάζονται κραδασμοί/ δονήσεις. Η μεγάλη σε διάρκεια έκθεση σε δονήσεις και σε επαναλαμβανόμενες κρούσεις μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς των σπονδύλων και των δίσκων της σπονδυλικής στήλης. Ο εργαζόμενος που εκτίθεται σε υψηλό επίπεδο δονήσεων είναι πιθανόν να υποφέρει από πόνους στη μέση. Συγκριτικά με άλλους εργαζόμενους, οι οδηγοί και οι χειριστές που κάθονται πάνω ή μέσα σε κινούμενα οχήματα (κατασκευών ή μεταφοράς υλικών, φορτηγά κ.λπ.) έχουν περισσότερες πιθανότητες να υποφέρουν από οσφυϊκούς και ισχιακούς πόνους. Οι δονήσεις εμποδίζουν την ικανότητα για εργασία και μακροπρόθεσμα μπορεί να είναι επιβλαβείς για την υγεία των οδηγών. Εκτός από τον πόνο χαμηλά στη μέση, οι δονήσεις μπορεί να προκαλέσουν πόνο στον αυχένα και στον ώμο.

Ο κίνδυνος εμφάνισης πόνου στη μέση, αυξάνεται από τη(ν):

- Πολύωρη οδήγηση

- Γρήγορη οδήγηση σε μη κατάλληλο οδόστρωμα
- Μη κατάλληλη στάση του σώματος μέσα στο όχημα
- Ακατάλληλη προσαρμογή του καθίσματος στις ανάγκες του οδηγού ταξί
- Συχνή στροφή και λύγισμα του σώματος
- Μετακίνηση βαριών αντικειμένων

Για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των κραδασμών στους οδηγούς ταξί, προτείνονται τα ακόλουθα:

- Μείωση του χρόνου οδήγησης σε χωματόδρομους και ανώμαλα οδοστρώματα ή αποφυγή οδήγησης σε αυτά.
- Επιδιόρθωση (όπου χρειάζεται) της ανάρτησης του οχήματος, των αμορτισέρ των καθισμάτων και των ελατηρίων.
- Προγραμματισμό της εργασίας με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε η ημερήσια έκθεση σε κραδασμούς να διαρκεί όσο το δυνατό λιγότερο.
- Επιλογή κατάλληλων ελαστικών.
- Μείωση της ταχύτητας οδήγησης σε σκληρό έδαφος και ανώμαλο δρόμο.
- Επιλογή οχημάτων που απορροφούν τους κραδασμούς.

Το 2002 ψηφίστηκε κοινοτική νομοθεσία για την πρόληψη των δονήσεων στους χώρους εργασίας (Κοινοτική Οδηγία 2002/44/ΕΚ περί των ελαχίστων προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας όσον αφορά στην έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους που προέρχονται από φυσικούς παράγοντες- κραδασμοί). Η Κύπρος έχει εναρμονιστεί με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς) Κανονισμούς του 2005 (ΚΔΠ 332/2005).

Κραδασμοί και εργονομία

Σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία που ψηφίστηκε το 2002 για την πρόληψη των δονήσεων, οι εργαζόμενοι είναι σημαντικό να γνωρίζουν καλύτερα τους παράγοντες εργονομίας, έτσι ώστε να αναγνωρίζουν και να αποφεύγουν τις μη ασφαλείς συνθήκες εργασίας. Πρέπει επίσης να γνωρίζουν τα οφέλη από την υιοθέτηση ορθών πρακτικών και μεθόδων εργασίας. Σε ό,τι αφορά τους οδηγούς ταξί, είναι σημαντικό ένας οδηγός ταξί να γνωρίζει τα εξής:

- Το κάθισμα πρέπει να προσαρμόζεται με τρόπο που ο οδηγός:
 - να κάθεται αναπαυτικά
 - να φτάνει με ευκολία σε όλα τα σημεία χειρισμού οχήματος
- Για προστασία του αυχένα από σοβαρούς τραυματισμούς σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος, ο οδηγός ταξί πρέπει να ρυθμίζει αποτελεσματικά το υποστήριγμα της κεφαλής.
- Για να μην κουράζεται πάρα πολύ η ράχη του πρέπει ακουμπά καλά στην πλάτη του καθίσματος.
- Προτού εγκαταλείψει το όχημα, ύστερα από πολλές ώρες οδήγησης, πρέπει να τεντώνει το σώμα του.
- Συγκριτικά με το ομαλό έδαφος, οι λακκούβες προκαλούν ισχυρότερες δονήσεις. Επομένως, ο οδηγός πρέπει να ελέγχει την κατάσταση του εδάφους και να αποφεύγει τις λακκούβες.
- Πρέπει να δίνει προσοχή στην επιλογή των ελαστικών του οχήματος. Τα κατάλληλα ελαστικά μειώνουν τις δονήσεις που προκαλούν μικρά εμπόδια στο έδαφος. Τα ελαστικά πρέπει να είναι μαλακά και ελαστικά αέρος.

Εικόνα 5.4: Προσαρμογή καθίσματος για εργονομική οδήγηση

του
να

(β) Μικροκλίμα

Ένας άλλος παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα οδήγησης ενός οδηγού ταξί είναι το μικροκλίμα. Αυτό αναφέρεται στην ατμόσφαιρα που περιβάλλει τους οδηγούς στο χώρο εργασίας τους. Υπάρχουν τρεις κατηγορίες στις οποίες μπορεί να διακριθεί το μικροκλίμα. Αυτές είναι:

- Η κρύα περιοχή
- Το θερμικά ουδέτερο μικροκλίμα
- Η θερμή περιοχή

Οι συνθήκες του μικροκλίματος στους χώρους εργασίας επηρεάζονται τόσο από κλιματολογικούς παράγοντες, όπως η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας, η υγρασία του αέρα, η ταχύτητα κίνησης του αέρα, η θερμική ακτινοβολία όσο και από άλλους παράγοντες, όπως η ένταση/δραστηριότητα της εργασίας, η ένδυση, η κατάσταση της υγείας, κ.ο.κ.

Για να θεωρούνται ικανοποιητικές οι συνθήκες του μικροκλίματος θα πρέπει να είναι τέτοιες που να επιτρέπουν στον άνθρωπο να διατηρεί σταθερή τη θερμοκρασία του σώματός του. Σε φυσιολογικές συνθήκες η εσωτερική θερμοκρασία του ανθρώπινου σώματος είναι μεταξύ 36,1°C και 37,3°C. Για να παραμείνει σταθερή είναι απαραίτητο η θερμότητα που προσλαμβάνεται από τον οργανισμό να είναι ίση με αυτή που αποβάλλεται.

Παράγοντες κινδύνου

Ένας οδηγός ταξί, λόγω του επαγγέλματός του, περνά πολλές ώρες μέσα στο όχημα εργασίας του. Ως εκ τούτου, το εργασιακό του περιβάλλον πρέπει να επιθεωρείται και η θερμοκρασία στο χώρο του οδηγού και των επιβατών να διατηρείται στα κατάλληλα επίπεδα. Η ενδεδειγμένη διαφορά θερμοκρασίας μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών χώρων θα πρέπει να συμφωνεί με τις τιμές που καθορίζει ο πίνακας 5.1:

	Χειμώνας (°C)	Καλοκαίρι (°C)
Εξωτερική θερμοκρασία	Οποιαδήποτε	Οποιαδήποτε
Εσωτερική θερμοκρασία	20	20 - 25

Πίνακας 5.1 Ενδεδειγμένη θερμοκρασία οχήματος TAXI

Όταν το μικροκλίμα στο όχημα εργασίας ενός οδηγού ταξί βρίσκεται στο επίπεδο του μη ανεκτού κρύου, τότε μπορεί να προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις στον οργανισμό του. Για παράδειγμα, μπορεί να:

- Περιοριστεί η κινητικότητα του, λόγω της πιο αργής κυκλοφορίας του αίματος.
- Πάθει κρυοπαγήματα διαφόρων βαθμών.
- Πάθει υποθερμία, να πέσει δηλαδή δραματικά η θερμοκρασία του σώματός του, με αποτέλεσμα την απώλεια των αισθήσεων.

Όταν το μικροκλίμα βρίσκεται στο επίπεδο της μη ανεκτής ζέστης ο οδηγός ταξί είναι πιθανό να αισθανθεί κουρασμένος, αδύναμος, να κάνει περισσότερα λάθη και ως εκ τούτου να αυξηθεί η πιθανότητα πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος. Αναλυτικότερα, η έκθεση σε υψηλή θερμοκρασία μπορεί να προκαλέσει:

- Αύξηση της αρτηριακής πίεσης
- Ταχυπαλμία
- Αύξηση της εφίδρωσης και της ροής του αίματος στην επιδερμίδα (κοκκίνισμα)

- Διαταραχές του πεπτικού συστήματος
- Διαταραχές της αναπνοής
- Θερμοπληξία

Μικροκλίμα και εργονομία

Όπως προαναφέρθηκε, επιβάλλεται να δίνεται η δέουσα σημασία στις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στο χώρο εργασίας, καθώς αυτές επιδρούν άμεσα στην υγεία και στην παραγωγικότητα των εργαζομένων. Για τη μείωση και την αποτροπή των αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να προκύψουν όταν το μικροκλίμα δεν είναι κατάλληλο, πρέπει να λαμβάνονται κάποια μέτρα:

- Οι εργαζόμενοι πρέπει να εγκλιματίζονται σταδιακά στους χώρους εργασίας, και να αποφεύγουν τις απότομες κλιματικές αλλαγές.
- Πρέπει να πραγματοποιούνται παύσεις εργασίας ανάλογα με τους δείκτες θερμοκρασίας και υγρασίας μέσα και έξω από το όχημα.
- Πρέπει να καταναλώνονται μικρές ποσότητες υγρών σε τακτά χρονικά διαστήματα.

5.2.2 Φυσική κατάσταση

Ο θεσμός του επαγγελματία οδηγού διέπεται από τον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο του 2011 (Ν 80(Ι)/2011) και τους περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Κανονισμούς του 1991 Κ.Δ.Π. (53/1991). Όπως προαναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 1.1, κάθε οδηγός ταξί, για να μπορέσει να αποκτήσει επαγγελματική άδεια οδηγού, είναι απαραίτητο να παρουσιάσει πιστοποιητικό υγείας, το οποίο να αποδεικνύει τη φυσική του ικανότητα για την άσκηση του επαγγέλματος του οδηγού. Η καλή φυσική κατάσταση προϋποθέτει ο ενδιαφερόμενος να μην πάσχει από καμιά από τις παρακάτω ασθένειες, που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά την ικανότητά του για οδήγηση:

- Επιληψία
- Διανοητική διαταραχή ή δυσλειτουργία
- Τάση για αιφνίδιες κρίσεις ιλίγγου ή λιποθυμίας
- Αλκοολισμό ή εθισμό στα ναρκωτικά
- Ανικανότητα ανάγνωσης από απόσταση 20 μέτρων
- Οποιαδήποτε πάθηση ή αναπηρία των άκρων, που μπορεί να είναι επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια
- Κώφωση

5.2.3 Μέσα ατομικής προστασίας

Απαραίτητο είναι κάθε εργαζόμενος να προστατεύεται από ένα ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του στο χώρο εργασίας του. Σύμφωνα με τους περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμούς του 2001 (Κ. Δ. Π 470/2001), κάθε εργοδότης οφείλει να εξασφαλίζει τα απαραίτητα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στο προσωπικό του. Πρέπει επίσης να ενημερώνει, να εκπαιδεύει και να συζητά με τους εργαζομένους για τα θέματα που αφορούν στον εξοπλισμό ατομικής προστασίας. Η καταλληλότητα του εξοπλισμού ατομικής προστασίας εξαρτάται από τους κινδύνους που έχει η κάθε εργασία. Για παράδειγμα, τα ΜΑΠ που αφορούν στους επαγγελματίες οδηγούς έχουν άμεση σχέση με την ασφάλειά τους κατά την διάρκεια της οδήγησης. Σημαντικό είναι πως τα ΜΑΠ πρέπει να είναι εναρμονισμένα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

(α) Ζώνη Ασφαλείας

Κάθε οδηγός, σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986 (Ν. 147/1986), είναι απαραίτητο να χρησιμοποιεί τις ζώνες ασφαλείας ανά πάσα χρονική στιγμή, έστω και για δρομολόγια μικρής χρονικής διάρκειας, έστω και αν οδηγεί με χαμηλή ταχύτητα.

Τα περισσότερα τροχαία ατυχήματα συμβαίνουν μέσα σε κατοικημένες περιοχές με μικρές ταχύτητες και έχουν πολλούς και σοβαρούς τραυματισμούς, που θα μπορούσαν να περιοριστούν ή και να

αποφευχθούν με τη χρήση της ζώνης ασφαλείας. Η ζώνη ασφαλείας προστατεύει τους επιβάτες οχημάτων και μειώνει τον κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού από τυχόν απότομη αλλαγή ταχύτητας.

Κάτι άλλο που εδώ πρέπει να τονιστεί είναι η αναγκαιότητα της χρήσης ζώνης ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα. Ιδιαίτερα μάλιστα για τις μετωπικές προσκρούσεις, όταν οι επιβάτες που κάθονται στα πίσω καθίσματα δε φορούν ζώνη, τότε εκτοξεύονται μπροστά, συνθλίβοντας τους μπροστινούς επιβάτες και σχεδόν πενταπλασιάζονται οι κίνδυνοι θανάτου για τους μπροστινούς επιβάτες που φορούν τις ζώνες ασφαλείας. Ως εκ τούτου, κάθε οδηγός ταξί οφείλει: (α) να φορά πάντα ζώνη ασφαλείας και (β) να φροντίζει ώστε όλοι οι επιβάτες του οχήματός του να φορούν ζώνες ασφαλείας.

(β) Αερόσακοι

Οι αερόσακοι αποτελούν μέρος της παθητικής ασφάλειας του οχήματος και προστατεύουν τους επιβαίνοντες στο ταξί (οδηγό και επιβάτες) σε περίπτωση σύγκρουσης. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται Μέρος 2.

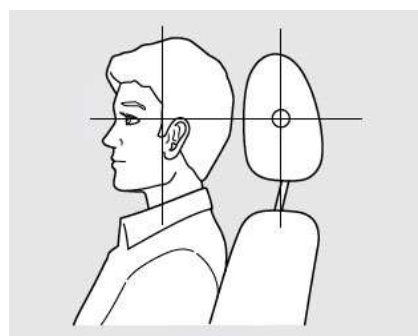
στο

κάθε

(γ) Υποστήριγμα κεφαλής

Ένας επαγγελματίας οδηγός ταξί αφιερώνει πολλές ώρες μέρα μέσα στο όχημα εργασίας του. Η σωστή θέση του καθίσματος του οδηγού, σε συνδυασμό με την κατάλληλη χρήση των υποστηριγμάτων κεφαλής, είναι δύο απαραίτητα στοιχεία για την ασφάλεια και τη διατήρηση της καλής φυσικής του κατάστασης. Επομένως, η θέση του καθίσματος του οδηγού θα πρέπει να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη, έτσι ώστε ο οδηγός να κάθεται με ελαφριά κλίση προς τα πίσω ώστε το βάρος του πάνω μέρος του σώματός του να κατανέμεται στην πλάτη του καθίσματος και το υποστήριγμα κεφαλής θα πρέπει να ρυθμίζεται σωστά (όπως φαίνεται στην εικόνα 5.6), ούτως ώστε να προστατεύεται ο αυχένας από σοβαρές βλάβες σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος.

Εικόνα 5.5: Αερόσακοι

Εικόνα 5.6: Υποστήριγμα κεφαλής

Κεφάλαιο 5.3: Παροχή βοήθειας σε περιστατικά οδικών ατυχημάτων

Το κεφάλαιο 5.3 παρουσιάζει:

- Τι είναι οι πρώτες βοήθειες, καθώς και βασικές αρχές τους για αντιμετώπιση τραυματιών σε περιστατικά οδικών ατυχημάτων.
- Τρόπους περίθαλψης των τραυματιών και αξιολόγηση μιας έκτακτης ανάγκης σε ένα τροχαίο ατύχημα, καθώς και βασικές οδηγίες πρώτων βοηθειών.

5.3.1 Εισαγωγή στις πρώτες βοήθειες

Πρώτες βοήθειες είναι η άμεση φροντίδα που μπορεί να προσφερθεί στο θύμα ενός ατυχήματος ή σε κάποιον που ασθένησε ξαφνικά. Οι στόχοι των πρώτων βοηθειών είναι:

- Η διάσωση της ζωής του θύματος.
- Η πρόληψη της πιθανής επέκτασης της βλάβης με την απομάκρυνση ή τον έλεγχο της αρχικής αιτίας κινδύνου.
- Η προετοιμασία του αρρώστου για πιθανή ειδική ιατρική του αντιμετώπιση αμέσως μετά.

- Η ενημέρωση του γιατρού για τις συνθήκες του ατυχήματος και για όλα αυτά που έγιναν μέχρι τη στιγμή που παραλαμβάνουν τον άρρωστο οι εντεταλμένες υπηρεσίες υγείας.

Πρώτος βοηθός θεωρείται επίσημα το άτομο που έχει εκπαιδευτεί και πέρασε τις εξετάσεις και κατέχει σχετικό πιστοποιητικό. Η εκπαίδευση των πρώτων βοηθών και των αρμόδιων προσώπων πρέπει να τεκμηριώνεται με αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, το οποίο να ανανεώνεται μέσω εκπαιδευτικού προγράμματος επιτήρησης ανά 3 έτη.

Σημαντικό είναι κάθε εταιρεία οδικών μεταφορών να:

- Εκπαιδεύει τους οδηγούς της σε θέματα πρώτων βοηθειών για να μπορούν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά επείγοντα περιστατικά, με τα οποία ενδέχεται να έρθουν αντιμέτωποι.
- Διαθέτει και να παρέχει κουτιά πρώτων βοηθειών, που να τηρούν τις προδιαγραφές των Ευρωπαϊκών κανονισμών.
- Ελέγχει τον εξοπλισμό του κουτιού των πρώτων βοηθειών, με βάση το καθορισμένο περιεχόμενό του.

5.3.2 Περίθαλψη των τραυματιών

Κάθε επαγγελματίας οδηγός είναι καλό να μπορεί να προσφέρει τις πρώτες βοήθειες σε οποιαδήποτε ώρα έκτακτης ανάγκης, καθώς, λόγω του επαγγέλματός του, οι πιθανότητες που έχει να βρεθεί μπροστά σε κάποιο ατύχημα είναι αυξημένες. Ένα βασικό ζήτημα, σε περίπτωση εμπλοκής σε ατύχημα, είναι η κατάλληλη περίθαλψη των τραυματιών από τον πρώτο βοηθό, από την οποία θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό η επιβίωσή τους.

Ένας επαγγελματίας οδηγός όταν εμπλακεί σε κάποιο ατύχημα, στο οποίο υπάρχουν τραυματίες, θα πρέπει να:

1. Ελέγξει τη γενική εικόνα της κατάστασης.
2. Προσδιορίσει την ασφάλεια στο χώρο του συμβάντος.
3. Εστιάσει την προσοχή του στην αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία.

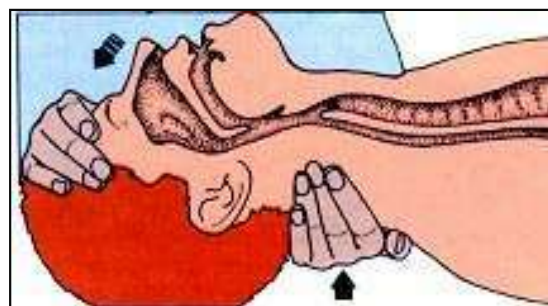
Δεν πρέπει να επιχειρήσει τη μετακίνηση του τραυματία από το σημείο που βρίσκεται, καθώς υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να του προκαλέσει σοβαρές βλάβες και αναπηρίες. Η άμεση μετακίνηση του, θα πρέπει να εξετάζεται μόνο αν στην περιοχή του ατυχήματος υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή πτώση του οχήματος στο κενό.

(α) Αξιολόγηση κατάστασης του τραυματία/ των τραυματιών

Πιο κάτω ακολουθούν κάποιες πρακτικές αντιμετώπισης και διαχείρισης που αφορούν τραυματίες για σκοπούς γενικής σας ενημέρωσης για πρώτες βοήθειες. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να επιχειρήσετε να εφαρμόσετε οποιοσδήποτε από τις τεχνικές που ακολουθούν, αν δεν κατέχετε τις απαραίτητες γνώσεις πρώτων βοηθειών, αφού υπάρχει ο κίνδυνος να προκαλέσετε περισσότερη ζημιά και να θέσετε σε κίνδυνο τη ζωή του τραυματία (The British Red Cross Society, 1999).

Βήμα Α - Διαχείριση της αεροφόρου οδού και σταθεροποίηση της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης

- Ελέγξτε αν οι αεροφόρες οδοί του τραυματία είναι ανοικτές. Βεβαιωθείτε ότι δεν υπάρχει κίνδυνος από κάποιο εμπόδιο.
- Σε περίπτωση που είναι κλειστές θα πρέπει να τις ανοίξετε προστατεύοντας τη σπονδυλική στήλη. Για να το πετύχετε αυτό θα πρέπει να:
 - Τις ανοίξετε χρησιμοποιώντας χειροκίνητες μεθόδους (ανασώκωμα του πηγουνιού ή διείδυση των χεριών στη σιαγόνα).

Εικόνα 5.7: Άνοιγμα αεροφόρου οδού

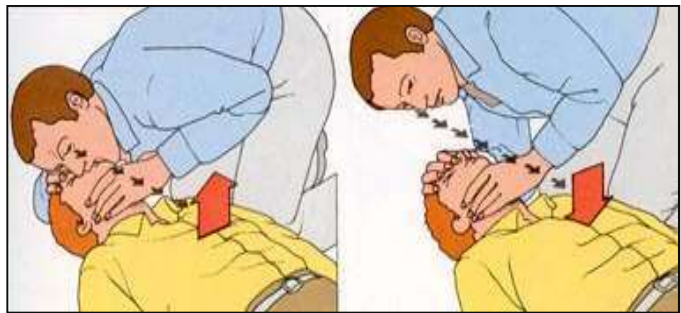
- Εξετάσετε αν υπάρχει κάκωση στον αυχένα.
- Χρησιμοποιήσετε τα κατάλληλα εργαλεία, εφόσον υπάρχουν, για τη διάνοιξη των αεροφόρων οδών.
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί τραυματισμός στη σπονδυλική στήλη, θα πρέπει ο λαιμός του τραυματία να παραμείνει, με τη βοήθεια των χεριών, σε οριζόντια θέση, κατά την διάρκεια διάνοιξης της αεροφόρου οδού. Κι αυτό γιατί οι απότομες και εκτεταμένες κινήσεις μπορεί, είτε να επιδεινώσουν είτε να δημιουργήσουν νευρολογική βλάβη στον πάσχοντα.

Προσοχή: Σε περίπτωση ύπαρξης κατάγματος στη σπονδυλική στήλη, ο πάσχοντας δεν πρέπει να μετακινηθεί, καθώς είναι πολύ πιθανό να του προκληθεί μεγαλύτερο πρόβλημα.

Βήμα Β – Έλεγχος Αναπνοής

Αφού ανοίξετε τις αεροφόρους οδούς, ελέγξτε την αναπνοή του τραυματία για 10 περίπου δευτερόλεπτα.

- Σκύψτε πάνω από το κεφάλι του πάσχοντα, βάλτε το αυτί σας κοντά στη μύτη του και το μάγουλό σας κοντά στο στόμα του.
- Ακούστε τον ήχο της αναπνοής του.
- Αισθανθείτε την αναπνοή του.
- Παρατηρήστε εάν ανασηκώνεται ο θώρακάς του.
- Εάν δεν αναπνέει εισάγεται αέρα με το φιλί της ζωής (τεχνητή αναπνοή Στόμα με Στόμα). Σταματήστε όταν ο πάσχοντας ξεκινήσει και πάλι να αναπνέει ή όταν έρθει το ασθενοφόρο.

Εικόνα 5.8: Τεχνητή Αναπνοή

Βήμα Γ – Έλεγχος Κυκλοφορίας και Αιμορραγίας

Το επόμενο βήμα στην περίθαλψη του τραυματία είναι η εξέταση του κυκλοφορικού συστήματος. Για να το πετύχετε αυτό:

- Ελέγξτε με απευθείας πίεση κατά πόσο ο τραυματίας έχει κάποιου είδους αιμορραγία (εσωτερική, εξωτερική).
- Ελέγξτε την ύπαρξη, ποιότητα και συχνότητα του σφυγμού.
- Τοποθετήστε κατάλληλους επιδέσμους, αν αυτό χρειάζεται.
- Ανυψώστε τα άκρα του τραυματία στο επίπεδο της καρδιάς του, σε περίπτωση που δεν μπορείτε να ελέγξετε την απώλεια αίματος.
- Πιέστε την πιο κοντινή στην πληγή αρτηρία.

Βήμα Δ – Κάντε νευρολογική εκτίμηση

Αξιολογήστε την εγκεφαλική λειτουργία του πάσχοντα, ώστε να μπορέσετε να καθορίσετε το επίπεδο συνείδησής του και να εξακριβώσετε την πιθανότητα υποξίας (προκαλείται όταν υπάρχει ανεπαρκής αερισμός των πνευμόνων ή ελλιπής οξυγόνωση των ιστών).

- Ελέγξτε κατά πόσο ο τραυματίας ανταποκρίνεται σε λεκτικά και επώδυνα ερεθίσματα, αν βρίσκεται σε εγρήγορση ή αν δεν αντιδρά καθόλου.

Βήμα Ε- Έκθεση/Περιβάλλον

- Αφαιρέστε τα ρούχα του τραυματία και ελέγξτε την ύπαρξη πιθανών τραυμάτων
- Εφόσον ελέγξετε ολόκληρο το σώμα του τραυματία σκεπάστε τον, για να διατηρήσει τη θερμοκρασία του σώματος.

5.3.3 Παροχή πρώτων βοηθειών

(α) Κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Οι επτά βασικές ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί ένας οδηγός – πρώτος βοηθός όταν βρεθεί αντιμέτωπος με κατάσταση έκτακτης ανάγκης και κληθεί να παρέχει πρώτες βοήθειες σε κάποιο πάσχοντα είναι οι εξής:

- Εκτίμηση της κατάστασης στο χώρο του ατυχήματος (είδος ατυχήματος, αριθμός τραυματιών, πόσα και τι είδους οχήματα έχουν εμπλακεί, τι είδους τραύματα υπάρχουν κ.λπ.).
- Εξέταση της ασφάλειας στη σκηνή του ατυχήματος (αποτροπή δευτερεύοντος ατυχήματος).
- Προσέγγιση του πάσχοντα.
- Παροχή πρώτων βοηθειών στον πάσχοντα.
- Κλήση βοήθειας.
- Παράδοση του πάσχοντα στην ομάδα διάσωσης (ασθενοφόρο, νοσοκομείο)
- Πραγματοποίηση λεπτομερούς αναφοράς στις Αρχές (αστυνομία, πυροσβεστική κ.λπ.).

Σημειώνεται ότι για να αναλάβει ένας οδηγός τον ρόλο του πρώτου βοηθού πρέπει να κατέχει ανάλογο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, ούτως ώστε η βοήθεια που θα παρέχει να μην επιδράσει αρνητικά στην κατάσταση του πάσχοντα. Ο ρόλος του πρώτου βοηθού τελειώνει μόλις καταφθάσουν στη σκηνή περισσότερο αρμόδια άτομα (διασώστες, νοσηλευτές) από την υπηρεσία διάσωσης (π.χ. με ασθενοφόρο), οπότε και γίνεται η παράδοση του πάσχοντα.

Κατά την παράδοση του πάσχοντα στους διασώστες, ο πρώτος βοηθός πρέπει να τους δώσει τις πληροφορίες που συνέλεξε και οι οποίες θα τους είναι χρήσιμες για το περαιτέρω έργο τους.

Τέτοιες πληροφορίες μπορεί να είναι:

- Η κατάσταση της αναπνοής του πάσχοντα.
- Ο αριθμός των σφυγμών του.
- Η νευρολογική κατάσταση του πάσχοντα (αν επικοινωνεί, αν μιλά, αν ανοίγει τα μάτια).
- Οποιαδήποτε φάρμακα διαπιστώθηκε ότι λαμβάνει ο πάσχοντας.
- Οποιοσδήποτε ενέργειες έκανε ο ίδιος κατά την αγωγή που παρείχε στον πάσχοντα κ.λπ.

(β) Βασικές οδηγίες προς τον πρώτο βοηθό

Κάποιες βασικές οδηγίες που πρέπει να έχει υπόψη του ένας επαγγελματίας οδηγός - πρώτος βοηθός όταν βρεθεί σε μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης και κληθεί να παρέχει τις πρώτες βοήθειες παρατίθενται πιο κάτω:

- Μην προσφέρετε πρώτες βοήθειες πέρα από όσα γνωρίζετε και αν δεν είσαστε κατάλληλα εκπαιδευμένοι.
- Πλησιάστε μόνο όταν κρίνετε ότι είστε ασφαλής και δεν κινδυνεύει και η δική σας ασφάλεια. Σε διαφορετική περίπτωση καλέστε βοήθεια.
- Μην πανικοβληθείτε και προσπαθήστε να ενθαρρύνεται το θύμα.
- Μέχρι να φθάσει ειδική και κατάλληλη ιατρική βοήθεια, εφαρμόστε μόνο τα απαραίτητα, ώστε το θύμα να παραμείνει στη ζωή.
- Αν η περιοχή είναι ασφαλής μη μετακινήσετε το θύμα. Ψάξτε για χαρτιά, ταυτότητα ή άλλες ενδείξεις που να αναφέρουν ειδικές ανάγκες του θύματος, εάν είναι αναισθητο.

(γ) Γενικές οδηγίες πρώτων βοηθειών³¹

Αναισθησία

Σε περίπτωση αναισθησίας:

- Ελέγξτε αν ο πάσχοντας αναπνέει και αν διατηρεί ανοικτές τις αεροφόρες οδούς.
- Αν δε μπορείτε να διατηρήσετε ανοικτές τις αεροφόρες οδούς, τότε, και εφόσον η κατάσταση το επιτρέπει, γυρίστε τον πάσχοντα πλάγια στη γνωστή «Θέση Ανάνηψης». Η θέση αυτή θα του επιτρέψει να διατηρεί ανοικτή την αεροφόρα οδό του, μέχρι να καταφθάσει βοήθεια.
- Σε περίπτωση που ο πάσχοντας εξακολουθεί να μην αναπνέει, καλέστε επείγουσα βοήθεια και ξεκινήστε τις τεχνητές αναπνοές.

Εικόνα 5.9: Θέση Ανάνηψης

Πληγή-Αιμορραγία

- Καθαρίστε τα χέρια σας και φορέστε γάντια μιας χρήσης ή χρησιμοποιήστε επιθέματα πληγών - αιμορραγιών ώστε να εμποδίσετε την επαφή των χεριών σας με την πληγή.
- Εφαρμόστε άμεση πίεση πάνω από το τραύμα με τα δάκτυλα ή την παλάμη σας για δέκα λεπτά (πιέστε για δέκα λεπτά και χαλαρώστε για μισό με ένα λεπτό).
- Ανασηκώστε το τραυματισμένο μέλος του πάσχοντα στο επίπεδο της καρδιάς του και φροντίστε ώστε να παραμείνει καθιστός ή ξαπλωμένος καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
- Αν το πρώτο επίθεμα απορροφήσει πολύ αίμα, εφαρμόστε δεύτερο και αν απορροφήσει και αυτό, αφαιρέστε το και εφαρμόστε καινούργιο.
- Επιδέστε πιθανά τραύματα.
- Σε περίπτωση που το θύμα έχει μικρές πληγές διατηρήστε τις στεγνές και καθαρές:
 - Καθαρίστε τις με αντισηπτικά μαντηλάκια.
 - Εφαρμόστε αδιάβροχους πλαστικούς επιδέσμους (τσιρότα) πάνω σε αυτές.

Υποψία κατάγματος

- Καλέστε βοήθεια αλλά ταυτόχρονα ακινητοποιήστε την περιοχή της κάκωσης και υποστηρίξτε το τραυματισμένο μέλος με τριγωνικούς επιδέσμους.

Έγκαυμα

Σε περίπτωση εγκαύματος:

- Δροσίστε το έγκαυμα με κρύο νερό (έως και δέκα λεπτά).
- Αφαιρέστε τα κοσμήματα ή τα ρούχα του τραυματία αν δεν είναι κολλημένα στο έγκαυμα.
- Μην αφαιρέσετε ρούχα που έχουν κολλήσει στην περιοχή του εγκαύματος.
- Καλύψτε απαλά την περιοχή με αποστειρωμένο επίθεμα ή νάιλον σακούλα για αποφυγή μόλυνσης.

Αν το έγκαυμα είναι χημικό:

- Ψύξτε το για είκοσι λεπτά.
- Μην σπάζετε τις φουσκάλες.
- Ελέγξτε την αναπνοή του πάσχοντα και σιγουρευτείτε ότι δεν αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα.

³¹ Riddor and Cosh (1995). *First aid at Work*. British Red Cross.

Σε επιπόλαια εγκαύματα (π.χ. από ζεστό νερό), αφού κρυώσετε την περιοχή αρκετά, τοποθετήστε το Burn Aid Gel στην περιοχή του τραύματος μέχρι να καταφθάσουν στη σκηνή του ατυχήματος πιο εξειδικευμένα άτομα. Στα εγκαύματα δεν πρέπει να τοποθετείτε φάρμακα, καθότι αυτά είναι θέμα ιατρικής ή παραϊατρικής φροντίδας.

Κακώσεις Οφθαλμών

Σε περίπτωση κάκωσης σε οφθαλμό, να έχετε υπόψη τα ακόλουθα:

- Εάν υπάρχει ξένο σώμα στο μάτι, που μπορεί να μετακινηθεί χωρίς να προκληθεί κάποιος άλλος τραυματισμός στον πάσχοντα (π.χ. σκόνη ή έντομο), πλύνετε το μάτι με καθαρό κρύο νερό ή αποστειρωμένο υγρό π.χ. φυσιολογικό ορό για πλύση ματιού, για να το μετακινήσετε. Μην αποπειραθείτε να μετακινήσετε ξένο σώμα που έχει σφηνωθεί στην περιοχή.
- Εάν υπάρχει κάκωση από χημικά, πλύνετε καλά το ανοικτό μάτι με νερό ή αποστειρωμένο υγρό για τουλάχιστον 10-15 λεπτά. Στη συνέχεια κλείστε το μάτι με αποστειρωμένο απορροφητικό επίθεμα (eye pad) και μεταφέρετε το θύμα στο νοσοκομείο.
- Σε περίπτωση πληγής-αιμορραγίας του ματιού, κλείστε και πάλι το μάτι με αποστειρωμένο επίθεμα.

Για επιπρόσθετη ολοκληρωμένη εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες ή σε θέματα υγείας και ασφάλειας μπορείτε να αποτείνεστε σε εγκεκριμένους εκπαιδευτές πρώτων βοηθειών.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Μέρος 5. Υγεία, φυσική κατάσταση και οδήγηση

Κεφάλαιο 5.1: Σημασία φυσικής και πνευματικής ικανότητας

347. Ένα άτομο που τρέφεται σωστά και υγιεινά, συγκριτικά με ένα άτομο που δεν τρέφεται σωστά και υγιεινά, έχει περισσότερες πιθανότητες να παρουσιάσει.....

- (α) Ανισορροπία συναισθημάτων
- (β) Σημάδια κόπωσης
- (γ) Σημάδια άγχους
- (δ) Ισορροπία αντιδράσεων**

Απάντηση: (δ)

Η υγιεινή διατροφή μπορεί να συντείνει στην ισορροπία αισθημάτων και αντιδράσεων, ενώ ένα άτομο που δεν τρέφεται υγιεινά παρουσιάζει συμπτώματα όπως άγχος και κόπωση. (5.1.1)

348. Η Μεσογειακή διατροφή βασίζεται στις διατροφικές συνήθειες που είχαν παλαιότερα οι.....

- (α) Ιταλοί
- (β) Κρητικοί**
- (γ) Ισπανοί
- (δ) Γάλλοι

Απάντηση: (β)

Έρευνα που είχε διεξαχθεί έδειξε ότι οι Κρητικοί εμφάνιζαν το μεγαλύτερο μέσο όρο ζωής, έκτοτε, πολλές επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι το αποτέλεσμα αυτό οφειλόταν στην παραδοσιακή Μεσογειακή Διατροφή των Κρητικών. (5.1.1)

349. Η διατροφή ενός ατόμου μπορεί να επηρεάσει.....

- A. το αίσθημα της κούρασης
- B. την ποιότητα του ύπνου
- Γ. τα συναισθήματα
- Δ. το ανοσοποιητικό σύστημα

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και Γ
- (β) το A και Δ
- (γ) το A, B και Δ
- (δ)** το A, B, Γ και Δ

Απάντηση: (δ).

Η διατροφή διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την καλύτερη φυσική και πνευματική κατάσταση ενός ατόμου και έχει αντίκτυπο στη συνολική λειτουργία του οργανισμού. Ένα άτομο που τρέφεται σωστά και παίρνει όλα τα θρεπτικά συστατικά σε σωστές ποσότητες και αναλογίες έχει κανονικό βάρος, ισορροπία αισθημάτων και αντιδράσεων, σωστό ύπνο, σπάνιες ασθένειες και μειώνεται το αίσθημα της κούρασης. (5.1.1)

350. Στην κορυφή της πυραμίδας της Μεσογειακής διατροφής βρίσκονται τρόφιμα που πρέπει.....

- (α) να καταναλώνονται καθημερινά
- (β) να καταναλώνονται μερικές φορές τη βδομάδα
- (γ)** να καταναλώνονται σπάνια
- (δ) να μην καταναλώνονται καθόλου

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με την πυραμίδα της Μεσογειακής Διατροφής στην κορυφή της βρίσκονται τα τρόφιμα που πρέπει να καταναλώνονται σπάνια και σε λιγότερο βαθμό. (5.1.1)

351. Στη βάση της πυραμίδας της Μεσογειακής διατροφής βρίσκονται τρόφιμα που πρέπει.....

- (α)** να καταναλώνονται καθημερινά
- (β) να καταναλώνονται μερικές φορές τη βδομάδα
- (γ) να καταναλώνονται σπάνια
- (δ) να μην καταναλώνονται καθόλου

Απάντηση: (α)

Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται οι τροφές που πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά, τροφές πλούσια σε υδατάνθρακες και φυτικές ίνες, όπως το ψωμί, δημητριακά, κλπ. (5.1.1)

352. Η Μεσογειακή διατροφή συστήνει καθημερινή κατανάλωση από.....

- (α) πουλερικά και ψάρια
- (β) αυγά
- (γ)** ψωμί, ρύζι και άλλα δημητριακά
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Οι διατροφές που πρέπει κατά τη Μεσογειακή Διατροφή να καταναλώνονται καθημερινά είναι οι πατάτες, το ψωμί, το ρύζι και άλλα δημητριακά που θεωρούνται καλές πηγές ενέργειας. (5.1.1)

353. Ποια από τις παρακάτω τροφές δεν πρέπει να καταναλώνεται σε καθημερινή βάση, σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή;

- (α) Φρούτα
- (β) Λαχανικά
- (γ) Γαλακτοκομικά προϊόντα
- (δ) Ψάρι**

Απάντηση: (δ).

Τα ψάρια και τα πουλερικά πρέπει να καταναλώνονται 2-4 φορές τη βδομάδα και όχι σε καθημερινή βάση. (5.1.1)

354. Πόσες φορές τη βδομάδα πρέπει να καταναλώνονται τα φρούτα, τα λαχανικά και τα δημητριακά σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή;

- (α) 4
- (β) 5
- (γ) 6
- (δ) 7**

Απάντηση: (δ).

Τα φρούτα, τα λαχανικά και τα δημητριακά σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή θα πρέπει να καταναλώνονται σε καθημερινή βάση, δηλαδή 7 φορές την εβδομάδα. (5.1.1)

355. Πόσες φορές τη βδομάδα πρέπει να καταναλώνονται γαλακτοκομικά προϊόντα σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή;

- (α) 3
- (β) 5
- (γ) 6
- (δ) 7**

Απάντηση: (δ).

Σύμφωνα με Μεσογειακή διατροφή θα πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα χαμηλά σε λιπαρά. (5.1.1)

356. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει;

- (α) Το ελαιόλαδο συμβάλλει στην αύξηση της καλής χοληστερόλης για αυτό θα πρέπει να καταναλώνεται καθημερινά σε μεγάλη ποσότητα
- (β) Το ελαιόλαδο συμβάλλει στην αύξηση της κακής χοληστερόλης για αυτό θα πρέπει να αποφεύγεται
- (γ) Το ελαιόλαδο συμβάλλει στην αύξηση της καλής χοληστερόλης, ωστόσο θα πρέπει να καταναλώνεται με μέτρο**
- (δ) Το ελαιόλαδο δεν αποτελεί μέρος της Μεσογειακής διατροφής

Απάντηση: (γ)

Το ελαιόλαδο συμβάλλει στην αύξηση της καλής χοληστερόλης, ωστόσο θα πρέπει να καταναλώνεται με μέτρο. (5.1.1)

357. Ως πολύ καλές πηγές ενέργειας θεωρούνται οι τροφές που είναι πλούσιες σε.....

- (α) μέταλλα
- (β) υδατάνθρακες
- (γ) ωμέγα-3
- (δ) λίπη

Απάντηση: (β)

Στο πλαίσιο της Μεσογειακής Διατροφής οι τροφές που είναι πλούσιες σε υδατάνθρακες και φυτικές ίνες, όπως το ψωμί, τα δημητριακά και οι πατάτες, θα πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά αφού θεωρούνται και πολύ καλές πηγές ενέργειας. (5.1.1)

358. Ποιες από τις παρακάτω τροφές είναι πλούσιες σε υδατάνθρακες;

- A. Τα δημητριακά ολικής αλέσεως
- B. Οι πατάτες
- Γ. Το ψωμί
- Δ. Τα ψάρια

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και B
- (β) το B και Γ
- (γ) το A, B και Γ
- (δ) το A, B, Γ και Δ

Απάντηση: (γ).

Πλούσια σε φυτικές ίνες και ενέργεια είναι οι τροφές που πρέπει να καταναλώνονται καθημερινά και είναι τα δημητριακά ολικής αλέσεως, οι πατάτες και το ψωμί. Τα ψάρια είναι πλούσια σε πρωτεΐνες, βιταμίνες B, σίδηρο και ωμέγα-3 λιπαρά οξέα και προτείνεται να καταναλώνονται 2-4 φορές την εβδομάδα. (5.1.1)

359. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις ισχύει;

Σύμφωνα με τη Μεσογειακή Διατροφή το κόκκινο κρέας

- (α) θα πρέπει να καταναλώνεται 2-4 φορές τη βδομάδα γιατί είναι πλούσια πηγή σιδήρου και πρωτεΐνης
- (β) θα πρέπει να καταναλώνεται 2-4 φορές το μήνα γιατί περιέχει κορεσμένα λίπη
- (γ) θα πρέπει να αφαιρεθεί εντελώς από τη διατροφή
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Το κόκκινο κρέας, αν και είναι πηγή σιδήρου και πρωτεΐνης, βρίσκεται στην κορυφή της πυραμίδας, δηλαδή πρέπει να καταναλώνεται λίγες φορές το μήνα, αφού περιέχει και κορεσμένα λίπη. (5.1.1)

360. Παρακαλώ επιλέξτε την ορθή απάντηση

Η κατανάλωση..... ευεργετεί το καρδιαγγειακό σύστημα

- (α) 1 μπουκαλιού κόκκινου κρασιού την ημέρα
- (β) 1 μπουκαλιού λευκού κρασιού την ημέρα
- (γ) 1-2 ποτηριών κόκκινου κρασιού την ημέρα
- (δ) 1-2 ποτηριών οποιουδήποτε αλκοολούχου ποτού την ημέρα

Απάντηση: (γ)

Η κατανάλωση κόκκινου κρασιού με μέτρο (1-2 ποτήρια την ημέρα) συντείνει στη διατήρηση της «καλής» χοληστερόλης και δρα ευεργετικά στο καρδιαγγειακό σύστημα. (5.1.1)

361. Τα ψάρια είναι πλούσια σε.....

- (α) ωμέγα-3
- (β) υδατάνθρακες
- (γ) βιταμίνη C
- (δ) φυτικές ίνες

Απάντηση: (α)

Τα ψάρια είναι πλούσια σε ωμέγα 3 και λιπαρά οξέα. (5.1.1)

362. Πόσες φορές τη βδομάδα πρέπει να καταναλώνονται τα ψάρια και τα πουλερικά σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή;

- (α) 1-3
- (β) 2-4
- (γ) 3-5
- (δ) 5-7

Απάντηση: (β)

Τα ψάρια και τα πουλερικά πρέπει να καταναλώνονται 2-4 φορές τη βδομάδα και όχι σε καθημερινή βάση. (5.1.1)

363. Στους οδηγούς ταξί δε συνίσταται η κατανάλωση.....

- (α) άπαχων γαλακτοκομικών προϊόντων
- (β) τροφίμων πλούσιων σε φυτικές ίνες
- (γ) πολλών καφέδων
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Συνίσταται στους οδηγούς ταξί να αποφεύγονται οι πολλοί και έτοιμοι καφέδες, ενώ συνίσταται η κατανάλωση άπαχων γαλακτοκομικών προϊόντων και τροφίμων πλούσιων σε φυτικές ίνες όπου συντείνουν στη καλή λειτουργία του οργανισμού. (5.1.1)

364. Ένας οδηγός ταξί είναι σημαντικό να καταναλώνει καθημερινά τουλάχιστο μικρομερίδες φρούτων και λαχανικών σύμφωνα με τη Μεσογειακή διατροφή.

- (α) 2
- (β) 3
- (γ) 4
- (δ) 5

Απάντηση: (δ)

Είναι βασικό στο πλαίσιο μιας μεσογειακής, υγιεινής διατροφής η καθημερινή κατανάλωση τουλάχιστον 5 μικρομερίδων φρούτων και λαχανικών. (5.1.1)

365. Ποια από τις παρακάτω συμβουλές δε συντείνει στη βελτίωση της υγείας;

- (α) Προσπαθήστε να τρώτε μόνο τροφές που είναι πλούσιες σε πρωτεΐνες
- (β) Εντάξτε την καθημερινή άσκηση στη ζωή σας
- (γ) Αποφύγετε τα τρόφιμα υψηλά σε αλάτι
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης διατροφής θα πρέπει να καταναλώνεται τροφές που παρέχουν στον ανθρώπινο οργανισμό όλα τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά (πχ πρωτεΐνες, βιταμίνες, υδατάνθρακες, κλπ). (5.1.1)

366. Ποιο από τα παρακάτω ισχύει;

Το 57% των εμπλεκόμενων σε θανατηφόρο ατύχημα με θετική ένδειξη αλκοόλ στο αίμα τους ήταν.....

- (α) κάτω των 25 χρόνων
- (β) 25 – 30 χρονών
- (γ) 30- 35 χρονών
- (δ) 35-40 χρονών

Απάντηση: (α)

Το 57% των εμπλεκόμενων σε θανατηφόρο ατύχημα με θετική ένδειξη αλκοόλ στο αίμα τους ήταν κάτω των 25 χρόνων. (5.1.2)

367. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Η κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλων ουσιών επιδρά αρνητικά στη νοητική λειτουργία, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του οδηγού
- (β) Στην περίπτωση που ένας οδηγός ταξί καταναλώσει μια ποσότητα αλκοόλ και συνεχίσει να αισθάνεται καλά, τότε η ικανότητα οδήγησής του δε θα επηρεαστεί καθόλου
- (γ) Το αλκοόλ μπορεί να δημιουργήσει τη λανθασμένη εντύπωση στο άτομο ότι οδηγεί καλύτερα
- (δ) Σύμφωνα με τον περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ, φαρμάκων ή ναρκωτικών αποτελεί αδίκημα

Απάντηση: (β)

Η ικανότητα οδήγησης επηρεάζεται σημαντικά από την κατανάλωση αλκοόλ, ακόμα και στην περίπτωση που ο οδηγός εξακολουθεί να αισθάνεται «καλά». (5.1.2)

368. Η κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλων ουσιών επιδρά αρνητικά..... του οδηγού

- (α) στη νοητική λειτουργία
- (β) στην ικανότητα αντίληψης
- (γ) στη συμπεριφορά
- (δ) σε όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (δ)

Η οδήγηση απαιτεί πολλές δεξιότητες, όπως για παράδειγμα τη λήψη ταχύτατων αποφάσεων. Η κατανάλωση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή άλλων ουσιών επιδρούν αρνητικά στη νοητική λειτουργία, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του οδηγού. Ως εκ τούτου, πρέπει να αποφεύγονται κατά την οδήγηση. (5.1.2)

369. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις δεν ισχύει;

- (α) Το αλκοόλ επιβραδύνει τις λειτουργίες του εγκεφάλου
- (β) Το αλκοόλ βοηθά στη μείωση του άγχους
- (γ) Το αλκοόλ αυξάνει την αίσθηση της κούρασης και της υπνηλίας
- (δ) Το αλκοόλ μειώνει τα αντανακλαστικά και το συντονισμό των κινήσεων

Απάντηση: (β)

Το αλκοόλ:

- Δυσκολεύει τη λήψη αποφάσεων, αφού επιβραδύνει τις λειτουργίες του εγκεφάλου
- Μειώνει τη φυσική ικανότητα του οδηγού να κάνει πάνω από μία ενέργειες ταυτόχρονα

- Δυσχεραίνει την ικανότητα του οδηγού να υπολογίζει την ταχύτητα και την απόσταση από ανθρώπους, αντικείμενα και οχήματα
- Δημιουργεί τη λανθασμένη εντύπωση ότι «οδηγείς καλύτερα»
- Αυξάνει το αίσθημα της υπνηλίας και της κούρασης
- Μειώνει την ικανότητα για συντονισμό των κινήσεων και επηρεάζει τα αντανακλαστικά του οδηγού
- Μειώνει το οπτικό πεδίο του οδηγού
- Εμφανίζει θολά ή πολλαπλά είδωλα (5.1.2)

370. Το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης αλκοόλ στο αίμα, εκτός από τις ειδικές κατηγορίες οδηγών όπως οδηγούς ταξί την ώρα που οδηγούν ταξί, οδηγούς με μαθητική άδεια οδηγού κ.α. σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, ανέρχεται στα

- (α) 50 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (50 mg/dl)
- (β) 55 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (55 mg/dl)
- (γ) 60 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (60 mg/dl)
- (δ) 65 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (65 mg/dl)

Απάντηση: (α)

Το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης αλκοόλ στο αίμα, εκτός των ειδικών κατηγοριών οδηγών σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, ανέρχεται στα 50 χιλιοστόγραμμα του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου αίμα (50 mg/dl).

Για τις ακόλουθες κατηγορίες το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης αλκοόλ στο αίμα είναι 20 mg/100ml στο αίμα.

- Τα πρόσωπα που κατέχουν άδεια οδήγησης για περίοδο μικρότερη από τρία έτη
- τα πρόσωπα με άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- τα πρόσωπα με άδεια μοτοσυκλέτας, μοτοποδηλάτου L1e μέχρι L7e
- οι οδηγοί με άδεια Φορτηγού N2, N3
- οι οδηγοί με άδεια Λεωφορείου M2 ή M3
- Οδηγοί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Τα πρόσωπα που μεταφέρουν επικίνδυνο εμπόρευμα (5.1.2)

371. Το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης του αλκοόλ στην εκπνοή, εκτός των ειδικών κατηγοριών οδηγών σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, ανέρχεται στα

- (α) 12 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (12 µg/dl)
- (β) 22 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (22 µg/dl)
- (γ) 32 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (32 µg/dl)
- (δ) 42 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (42 µg/dl)

Απάντηση: (β)

Το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης αλκοόλ στο αίμα, σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986, ανέρχεται στα 22 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου αλκοόλης σε 100 χιλιοστά του λίτρου εκπνοής (22 µg/dl) (5.1.2)

Για τις ακόλουθες κατηγορίες το ανώτατο επιτρεπτό όριο συγκέντρωσης αλκοόλ στο αίμα είναι 9 mg/100dl του λίτρου εκπνοής

- Τα πρόσωπα που κατέχουν άδεια οδήγησης για περίοδο μικρότερη από τρία έτη
- τα πρόσωπα με άδεια οδήγησης μαθητευόμενου
- τα πρόσωπα με άδεια μοτοσυκλέτας, μοτοποδηλάτου L1e μέχρι L7e
- οι οδηγοί με άδεια Φορτηγού N2, N3
- οι οδηγοί με άδεια Λεωφορείου M2 ή M3

- Οδηγοί ταξί εν ώρα υπηρεσίας
- Τα πρόσωπα που μεταφέρουν επικίνδυνο εμπόρευμα (5.1.2)

372. Ο βαθμός επίδρασης που έχει το αλκοόλ στο άτομο δεν εξαρτάται από.....

- (α) την ηλικία
- (β) τη διάθεση
- (γ) το φύλο
- (δ)** την ομάδα αίματος

Απάντηση: (δ).

Η κατανάλωση συγκεκριμένης δόσης αλκοολούχου ποτού από δύο διαφορετικά άτομα μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό επίπεδο συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στον εκπνεόμενο αέρα. Παράγοντες όπως η ηλικία, το φύλο, η διάθεση, ο συνδυασμός με το φαγητό, ο βαθμός πείνας επηρεάζουν το βαθμό επίδρασης του αλκοόλ στο άτομο. (5.1.2)

373. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη:

- (α) Όταν το στομάχι είναι άδειο η απορρόφηση του αλκοόλ από το αίμα γίνεται πιο γρήγορα
- (β)** Η κατανάλωση συγκεκριμένης δόσης αλκοολούχου ποτού από δύο διαφορετικά άτομα οδηγεί στο ίδιο επίπεδο συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στον εκπνεόμενο αέρα
- (γ) Η κούραση επιδεινώνει τις συνέπειες που έχει το αλκοόλ στον ανθρώπινο οργανισμό
- (δ) Ένας επαγγελματίας οδηγός δεν πρέπει να καταναλώσει καθόλου αλκοόλ, αν πρόκειται να οδηγήσει

Απάντηση: (β)

Η κατανάλωση συγκεκριμένης δόσης αλκοολούχου ποτού από δύο διαφορετικά άτομα μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό επίπεδο συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στον εκπνεόμενο αέρα. Παράγοντες όπως η ηλικία, το φύλο, η διάθεση, ο συνδυασμός με το φαγητό, ο βαθμός πείνας επηρεάζουν το βαθμό επίδρασης του αλκοόλ στο άτομο. Για παράδειγμα, όταν το στομάχι μας είναι άδειο η απορρόφηση του αλκοόλ από το αίμα γίνεται πιο γρήγορα. (5.1.2)

374. Ακόμα και με την ελάχιστη επιτρεπόμενη συγκέντρωση αλκοόλης που ανιχνεύεται στον εκπνεόμενο αέρα υπάρχει αύξηση του κινδύνου εμπλοκής σε ατύχημα κατά.....

- (α) 5 φορές
- (β) 8 φορές
- (γ)** 11 φορές
- (δ) 13 φορές

Απάντηση: (γ).

Ακόμα και με την ελάχιστη επιτρεπόμενη συγκέντρωση αλκοόλης υπάρχει αύξηση του κινδύνου εμπλοκής σε ατύχημα κατά 11 φορές. Γι' αυτό το λόγο, συστήνεται ανεπιφύλακτα και επιβάλλεται όπως ο επαγγελματίας οδηγός να μην καταναλώσει καθόλου οποιοδήποτε αλκοολούχο ποτό σε οποιαδήποτε ποσότητα, αν πρόκειται να οδηγήσει. (5.1.2)

375. Η λήψη ορισμένων φαρμάκων δύναται να καταστήσει επικίνδυνη την οδήγηση, καθώς μπορεί να.....

- (α) προκαλέσουν τόνωση του οργανισμού
- (β)** επηρεάσει την όραση
- (γ) επηρεάσει την ακοή
- (δ) επηρεάσει τα αντανακλαστικά

Απάντηση: (β)

Η λήψη ορισμένων φαρμάκων δύναται να καταστήσει επικίνδυνη την οδήγηση, καθώς μπορεί να προκαλέσει υπνηλία, να επηρεάσει την όραση, αλλά και να μειώσει τα αντανακλαστικά. Γι' αυτό

είναι σημαντικό πριν χρησιμοποιήσετε κάποιο φάρμακο για πρώτη φορά, να συμβουλευέστε το γιατρό σας ή το φαρμακοποιό σας και να διαβάζετε τις οδηγίες χρήσεως, ώστε να γνωρίζετε αν μπορείτε να οδηγείτε στο διάστημα που το χρησιμοποιείτε. (5.1.2)

376. Η επήρεια απαγορευμένων ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό μπορεί να διαγνωστεί με.....

- (α) άλκοτεστ
- (β) νάρκοτεστ
- (γ) εξέταση αίματος
- (δ) τεστ αντανεκλαστικών

Απάντηση: (β)

Η επήρεια απαγορευμένων ουσιών, των ναρκωτικών, στον ανθρώπινο οργανισμό μπορεί να διαγνωστεί με ειδικό τεστ το οποίο ονομάζεται «Νάρκοτεστ». (5.1.2)

377. Η κατανάλωση κάνναβης δεν μπορεί να

- (α) διεγείρει τα αντανεκλαστικά
- (β) αυξήσει τον καρδιακό ρυθμό και την αρτηριακή πίεση
- (γ) επηρεάσει την αντίληψη
- (δ) αυξήσει την ικανότητα για συγκέντρωση

Απάντηση: (δ)

Η κάνναβη μπορεί να:

- Προκαλέσει ψυχολογικές και σωματικές αντιδράσεις
- Αυξήσει τον καρδιακό ρυθμό και την αρτηριακή πίεση
- Επιβραδύνει ή διεγείρει τα αντανεκλαστικά
- Επηρεάσει την αντίληψη και την όραση
- Μειώσει την ικανότητα για συγκέντρωση
- Προκαλέσει αυξημένη όρεξη για φαγητό και υπνηλία (5.1.2)

378. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη:

- (α) Οι εξαρτησιογόνες ουσίες μπορούν να αυξήσουν την ικανότητα της σκέψης
- (β) Οι εξαρτησιογόνες ουσίες όταν συνδυάζονται με αλκοόλ μπορούν να προκαλέσουν ακόμα και επικίνδυνη τοξικότητα
- (γ) Το χάπι «έκστασι» προκαλεί υπερεκτίμηση των ικανοτήτων οδήγησης
- (δ) Η ηρωίνη προκαλεί εναλλαγές στην ψυχική διάθεση από ευφορία σε απάθεια, δυσφορία και υπνηλία

Απάντηση: (α).

Οι εξαρτησιογόνες ουσίες δεν αυξάνουν αλλά επιβραδύνουν την ικανότητα της σκέψης του οδηγού αφού μειώνουν τη νοητική λειτουργία του οδηγού και την ικανότητα αντίληψής του. (5.1.2)

379. Η κόπωση δεν μπορεί να προκληθεί από.....

- (α) τις υψηλές θερμοκρασίες
- (β) την ανεπαρκή διατροφή
- (γ) τον καθημερινό φόρτο εργασίας
- (δ) δυνατό πονοκέφαλο

Απάντηση: (δ).

Η κόπωση μπορεί να προκληθεί από:

1. παθολογικά αίτια

2. ψυχολογικά αίτια
3. τον καθημερινό φόρτο εργασίας
4. έλλειψη ύπνου
5. ανεπαρκή διατροφή
6. την ηλιοφάνεια και τις υψηλές θερμοκρασίες (5.1.3)

380. Πόσες ώρες ύπνου απαιτούνται για μεγιστοποίηση της απόδοσης του ατόμου;

- (α) 5-7 ώρες
- (β)** 7-9 ώρες
- (γ) 8-10 ώρες
- (δ) 10-12 ώρες

Απάντηση: (β)

7-9 ώρες ύπνου κάθε βράδυ συντείνουν στη μεγιστοποίηση της απόδοσης του ατόμου και στην πρόληψη και αντιμετώπιση της κόπωσης. (5.1.3)

381. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Η χρόνια κόπωση μπορεί να σχετίζεται με παθολογικά αίτια
- (β)** Η χρόνια κόπωση μπορεί να υποχωρήσει με την ξεκούραση και τον καλό ύπνο
- (γ) Η διάρκεια της χρόνιας κόπωσης είναι πάνω από 6 μήνες
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (β).

Υπολογίζεται ότι 2 στα 1000 άτομα εμφανίζουν χαρακτηριστικά του συνδρόμου χρόνιας κόπωσης, δηλαδή έντονη κούραση που δεν υποχωρεί με ξεκούραση. (5.1.3)

382. Ποιο από τα παρακάτω δεν ισχύει;

- (α) Ορισμένα συμπτώματα της κόπωσης είναι η αδυναμία στην όραση και το χασμουρητό
- (β) Ο κουρασμένος οδηγός συμπεριφέρεται περίπου όπως τον οδηγό με υψηλές ποσότητες αλκοόλ στο αίμα
- (γ)** Η κόπωση μπορεί να αναγνωρισθεί εύκολα με τεστ αντανακλαστικών
- (δ) Η απροσεξία στο δρόμο μπορεί να οφείλεται και στην κόπωση που αισθάνεται ο οδηγός

Απάντηση: (γ)

Η κόπωση του οδηγού αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων ωστόσο, η κόπωση είναι ένας παράγοντας που είναι δύσκολο να αναγνωρισθεί, σε αντίθεση με παράγοντες όπως η ταχύτητα, το αλκοόλ και η κατάσταση του οχήματος που μπορούν να διαπιστωθούν εύκολα. (5.1.3)

383. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει;

- (α) Το παθολογικό άγχος καλείται και «δημιουργικό» αφού κινητοποιεί το άτομο για να δράσει παραγωγικά
- (β) Μοναδικός παράγοντας άγχους είναι ο χαρακτήρας κάποιου, αφού το άγχος το φέρει μαζί του από τη γέννησή του
- (γ)** Το άγχος μπορεί να αντιμετωπιστεί αφού υπάρχουν πρακτικές εισηγήσεις και τρόποι αντιμετώπισης του
- (δ) Το να θέτει ένας άνθρωπος μικρούς και ρεαλιστικούς στόχους στη ζωή του, του δημιουργεί άγχος προς επίτευξή τους

Απάντηση: (γ)

Το άγχος μπορεί να αντιμετωπισθεί αφού υπάρχουν πρακτικές εισηγήσεις για τον περιορισμό του άγχους, όπως είναι η ψυχική ευελιξία, ο σωστός προγραμματισμός, ο χαρακτήρας ενός ατόμου, η καθημερινή φυσική άσκηση, κλπ. (5.1.4)

384. Στην καταπολέμηση του άγχους δε βοηθά.....

- (α) η φυσική άσκηση
- (β) ο σωστό προγραμματισμός
- (γ) η ψυχική ευελιξία
- (δ)** η υπερκατανάλωση τροφίμων

Απάντηση: (δ)

Υπάρχουν πρακτικές εισηγήσεις για τον περιορισμό και καταπολέμηση του άγχους, όπως είναι η ψυχική ευελιξία, ο σωστός προγραμματισμός, η καθημερινή φυσική άσκηση, κλπ., όπου σε αυτά δεν εντάσσεται η υπερκατανάλωση τροφίμων. (5.1.4)

385. Ποια από τις παρακάτω δε θεωρείται ως μια από τις βασικές αιτίες για τη δημιουργία ή αύξηση του άγχους σε ένα άτομο;

- (α) Η ιδιοσυγκρασία του ατόμου
- (β) Η ανατροφή ενός ατόμου
- (γ) Πολλές υποχρεώσεις και ευθύνες
- (δ)** Ο προγραμματισμός ρεαλιστικών στόχων

Απάντηση: (δ)

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να ενοχοποιηθούν για τη δημιουργία του άγχους είναι η ιδιοσυγκρασία του ατόμου, η ανατροφή του, προηγούμενες τυχόν αποτυχημένες προσπάθειες, πολλές υποχρεώσεις και ευθύνες, χαμηλή αυτοπεποίθηση και διάφορες δυσκολίες που τυχόν να θα πρέπει να αντιμετωπίσει. Ο προγραμματισμός μικρών και ρεαλιστικών στόχων μπορεί συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του άγχους. (5.1.4)

Κεφάλαιο 5.2: Πρόληψη των φυσικών κινδύνων

386. Κραδασμοί/ δονήσεις είναι.....

- (α) η διαρκής έκθεση σε επαναλαμβανόμενες δονήσεις
- (β)** οι μηχανικές ταλαντώσεις που μεταφέρονται μέσω στερεων σωμάτων
- (γ) οι μηχανικές ταλαντώσεις που μεταφέρονται μέσω υγρών σωμάτων
- (δ) η διαταραχή των σπονδύλων και της σπονδυλικής στήλης

Απάντηση: (β)

Κραδασμοί/ δονήσεις είναι οι μηχανικές ταλαντώσεις που μεταφέρονται μέσω στερεων σωμάτων (5.2.1)

387. Ο κίνδυνος εμφάνισης πόνου στη μέση δεν μπορεί να αυξηθεί από.....

- (α) την πολύωρη οδήγηση
- (β)** την κατάλληλη προσαρμογή του καθίσματος του οδηγού
- (β) τη γρήγορη οδήγηση σε μη κατάλληλο οδόστρωμα
- (γ) τη μετακίνηση βαριών αντικειμένων

Απάντηση: (β)

Η συχνή έκθεση σε δονήσεις και σε επαναλαμβανόμενες κρούσεις για μεγάλα χρονικά διαστήματα, μήνες ή και χρόνια, μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς των σπονδύλων και των δίσκων της σπονδυλικής στήλης. Ο κίνδυνος εμφάνισης πόνου στη μέση, αυξάνεται από:

- Ακατάλληλη στάση του σώματος κατά την οδήγηση

- Πολλές ώρες οδήγησης
- Μειωμένη ορατότητα, που επιβάλλει την κάμψη και στροφή του σώματος
- Κακή κατάσταση του καθίσματος του οδηγού
- Γρήγορη οδήγηση σε ακατάλληλο δρόμο
- Δραστηριότητες που αναπτύσσουν τάσεις στη μέση, όπως μετακίνηση βαριών αντικειμένων (π. χ. κατά τις φορτοεκφορτώσεις) (5.2.1)

388. Ποιο από τα παρακάτω μέτρα δεν συντείνει στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των κραδασμών;

- (α) Μείωση του χρόνου οδήγησης σε ανώμαλα οδοστρώματα
- (β) Χρήση οχημάτων με επιτρεπόμενα όρια κραδασμού
- (γ) Επιλογή οχημάτων που απορροφούν τους κραδασμούς
- (δ)** Η κατανάλωση τροφίμων πλούσιες σε πρωτεΐνες και ασβέστιο

Απάντηση: (δ)

Για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων του κραδασμού στους οδηγούς ταξί, προτείνονται τα ακόλουθα:

- Μείωση του χρόνου οδήγησης σε ανώμαλα οδοστρώματα, ή αποφυγή οδήγησης σε αυτά
- Χρήση οχημάτων με επιτρεπόμενα όρια κραδασμού
- Παροχή καθισμάτων και καμπινών του οχήματος, που να προστατεύουν από τους κραδασμούς
- Επιδιόρθωση της ανάρτησης του οχήματος, των αμορτισέρ των καθισμάτων και ελατηρίων
- Προγραμματισμό της εργασίας με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε η ημερήσια έκθεση σε κραδασμούς να διαρκεί λιγότερο από το προτεινόμενο (π. χ. εναλλαγή των οδηγών)
- Επιλογή κατάλληλων ελαστικών
- Μείωση της ταχύτητας οδήγησης σε σκληρό έδαφος και ανώμαλο δρόμο.
- Επιλογή οχημάτων που απορροφούν τους κραδασμούς (5.2.1)

389. Ποιες από τις δηλώσεις που ακολουθούν είναι ορθές;

- A. Το υποστήριγμα κεφαλής του καθίσματος του οδηγού ταξί θα πρέπει να χρησιμοποιείται και να ρυθμίζεται σωστά, ούτως ώστε να προστατεύεται ο αυχένας του από σοβαρές βλάβες σε περίπτωση ατυχήματος
- B. Το κάθισμα του οδηγού ταξί πρέπει να προσαρμόζεται ώστε αυτός να φτάνει εύκολα με τα χέρια του όλα τα σημεία χειρισμού του οχήματος
- Γ. Ο οδηγός ταξί πρέπει να είναι προσεκτικός στην επιλογή των ελαστικών του οχήματός τους, ώστε αυτά να αυξάνουν τις δονήσεις που προκαλούν μικρά εμπόδια στο έδαφος. Τα ελαστικά δεν πρέπει να είναι μαλακά και αέρος
- Δ. Ο οδηγός ταξί πρέπει να τεντώνει το σώμα του πριν εγκαταλείψει το όχημα μετά από πολύωρη οδήγηση

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το Α και Β
- (β) το Α, Β και Γ
- (γ)** το Α, Β και Δ
- (δ) το Α, Β, Γ και Δ

Απάντηση: (γ)

Αναφορικά με τους οδηγούς ταξί είναι σημαντικό να γνωρίζουν τα εξής:

- Το κάθισμα πρέπει να προσαρμόζεται με τρόπο που ο οδηγός:
 - ο να κάθεται αναπαυτικά
 - ο να φτάνει με ευκολία όλα τα σημεία χειρισμού του οχήματος

- Για προστασία του αυχένα από σοβαρές βλάβες σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος πρέπει οι οδηγοί ταξί να ρυθμίζουν αποτελεσματικά το υποστήριγμα της κεφαλής
- Για να μην κουράζεται πάρα πολύ η ράχη τους πρέπει να ακουμπούν καλά στην πλάτη του καθίσματος
- Προτού εγκαταλείψουν το όχημα μετά από πολλές ώρες οδήγησης, πρέπει να τεντώνουν το σώμα τους
- Συγκριτικά με το ομαλό έδαφος οι λακκούβες προκαλούν ισχυρότερες δονήσεις, επομένως πρέπει να ελέγχεται η κατάσταση του εδάφους για να αποφεύγονται
- Πρέπει να δίνουν προσοχή στην επιλογή των ελαστικών του οχήματός τους. Τα κατάλληλα ελαστικά μειώνουν τις δονήσεις που προκαλούν μικρά εμπόδια στο έδαφος. Τα ελαστικά πρέπει να είναι μαλακά και ελαστικά αέρος. (5.2.1)

390. Γιατί χρειάζεται οι οδηγοί ταξί να επιλέγουν κατάλληλα ελαστικά και να αποφεύγουν τις λακκούβες από τους δρόμους όταν οδηγάνε αρκετές ώρες;

- (α) Για την καλύτερη συντήρηση του οχήματος ταξί τους
- (β) Για να αποφεύγουν τους κραδασμούς και κατά συνέπεια τις αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία τους
- (γ) Για να εξοικονομούν περισσότερο χρόνο στην παραλαβή και επιβίβαση πελάτη
- (δ) Κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Οι οδηγοί ταξί πρέπει να είναι προσεκτικοί στην επιλογή των ελαστικών του οχήματός τους, τα οποία όταν είναι κατάλληλα ελαττώνουν τις δονήσεις που προκαλούν μικρά εμπόδια στο έδαφος. Τα ελαστικά πρέπει να είναι ελαστικά αέρος, μαλακά και όχι σκληρά. Επίσης, σημαντικό είναι να παρατηρούν την κατάσταση του εδάφους. Οι λακκούβες προκαλούν πιο ισχυρές δονήσεις σε σχέση με το ομαλό έδαφος. (5.2.1)

391. Τι είναι το μικροκλίμα;

- (α) Είναι η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας
- (β) Είναι η σταθερή θερμοκρασία του σώματος
- (γ) Είναι η ατμόσφαιρα που περιβάλλει ένα άτομο στο χώρο της εργασίας του
- (δ) Είναι το κλίμα που επικρατεί σε μια μικρή έκταση

Απάντηση: (γ)

Μικροκλίμα ορίζεται ως η ατμόσφαιρα που περιβάλλει ένα άτομο στο χώρο της εργασίας του (5.2.1)

392. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις ισχύει για το μικροκλίμα;

- (α) Υπάρχουν μόνο δύο κατηγορίες μικροκλίματος, η κρύα περιοχή και η θερμή περιοχή
- (β) Το μικροκλίμα αναφέρεται στη θερμοκρασία μιας μικρής έκτασης
- (γ) Το μικροκλίμα επηρεάζει την ικανότητα οδήγησης ενός οδηγού ταξί
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Το μικροκλίμα μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα οδήγησης ενός οδηγού ταξί είναι αφού είναι η ατμόσφαιρα που περιβάλλει τους οδηγούς στο χώρο εργασίας τους. Υπάρχουν τρεις κατηγορίες στις οποίες μπορεί να διακριθεί το μικροκλίμα. Αυτές είναι:

- η κρύα περιοχή
- το θερμικά ουδέτερο μικροκλίμα
- η θερμή περιοχή (5.2.1)

393. Ποια είναι η ενδεδειγμένη εσωτερική θερμοκρασία του οχήματος ταξί για το χειμώνα;

- (α) 20°C
- (β) 23°C
- (γ) 24°C
- (δ) 25 °C

Απάντηση: (α)

Ένας οδηγός ταξί, λόγω του επαγγέλματος του περνά πολλές ώρες μέσα στο όχημα εργασίας του. Ως εκ τούτου, το εργασιακό του περιβάλλον πρέπει να επιθεωρείται και η θερμοκρασία στο χώρο του οδηγού και των επιβατών να διατηρούνται στα κατάλληλα επίπεδα. Η ενδεδειγμένη εσωτερική θερμοκρασία του οχήματος ταξί για τον χειμώνα είναι 20 °C. (5.2.1)

394. Όταν το μικροκλίμα βρίσκεται στο επίπεδο του μη ανεκτού κρύου τότε ο οδηγός ταξί μπορεί να.....

- (α) έχει ταχυπαλμία
- (β) έχει διαταραχές στο πεπτικό σύστημα
- (γ) πάθει υποθερμία
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Όταν το μικροκλίμα στο όχημα εργασίας ενός οδηγού ταξί βρίσκεται στο επίπεδο του μη ανεκτού κρύου, τότε μπορεί να προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις στον οργανισμό του. Για παράδειγμα, μπορεί να:

- περιοριστεί η κινητικότητά του, λόγω της πιο αργής κυκλοφορίας του αίματος
- πάθει κρυοπαγήματα διαφόρων βαθμών
- πάθει υποθερμία, να πέσει δηλαδή δραματικά η θερμοκρασία του σώματός του, με αποτέλεσμα την απώλεια των αισθήσεων

Η αύξησης της ταχυπαλμίας και οι διαταραχές στο πεπτικό σύστημα μπορεί να προκληθεί όταν το μικροκλίμα βρίσκεται σε επίπεδο μη ανεκτής ζέστης. (5.2.1)

395. Όταν το μικροκλίμα βρίσκεται στο επίπεδο της μη ανεκτής ζέστης τότε μπορεί.....

- (α) να αυξηθούν οι κτύποι της καρδιάς
- (β) να τραυματιστούν οι ιστοί του σώματος
- (γ) να περιοριστεί η κινητικότητα του ατόμου λόγω πιο αργής κυκλοφορίας του αίματος
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (α)

Όταν το μικροκλίμα βρίσκεται στο επίπεδο της μη ανεκτής ζέστης η παραγωγικότητα είναι πιο χαμηλή, αυξάνεται ο αριθμός των λαθών, γίνονται αισθητά χαρακτηριστικά ανησυχίας και κόπωσης και αυξάνεται η πιθανότητα ατυχημάτων. Αναλυτικότερα, η έκθεση σε υψηλή θερμοκρασία μπορεί να προκαλέσει:

- Αύξηση της αρτηριακής πίεσης
- Αύξηση της εφίδρωσης και της ροής του αίματος στην επιδερμίδα (κοκκίνισμα)
- Αύξηση των κτύπων της καρδιάς
- Δυσλειτουργία του πεπτικού συστήματος
- Διαταραχές της αναπνοής
- Διαταραχές της ισορροπίας του νερού και των ηλεκτρολυτών (5.2.1)

396. Σύμφωνα με το νόμο για την Επαγγελματική Άδεια Οδηγού Νόμο του 1989 Ν(225/1989) και τους περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Κανονισμούς του 1991 Κ.Δ.Π.(53/1991), όταν ένα άτομο πάσχει από δεν μπορεί να εργαστεί ως επαγγελματίας οδηγός.

- (α) διαβήτη

- (β) αναιμία
- (γ) κώφωση
- (δ) βουλιμία

Απάντηση: (γ)

Η καλή φυσική κατάσταση προϋποθέτει ο ενδιαφερόμενος να μην πάσχει από καμιά από τις παρακάτω ασθένειες, που δύναται να επιδράσουν αρνητικά την ικανότητα του για οδήγηση:

- Επιληψία
- Διανοητική διαταραχή ή διανοητικό ελάττωμα
- Τάση για αιφνίδιες κρίσεις ιλίγγου ή λιποθυμίας
- Αλκοολισμό ή εθισμό στα ναρκωτικά
- Ανικανότητα ανάγνωσης από απόσταση 25 μέτρων
- Οποιαδήποτε πάθηση ή αναπηρία των άκρων που μπορεί να είναι επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια
- Κώφωση (5.2.2)

397. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει;

- (α) Οι επιβάτες στα πίσω καθίσματα πρέπει να φορούν ζώνη ασφαλείας
- (β) Μόνο ο επιβάτης στο μπροστινό κάθισμα χρειάζεται να φορεί ζώνη ασφαλείας
- (γ) Ο οδηγός ταξί δε χρειάζεται ζώνη ασφαλείας όταν οδηγά με χαμηλή ταχύτητα
- (δ) Ο οδηγός ταξί πρέπει να χρησιμοποιεί ζώνη ασφαλείας μόνο σε δρομολόγια μεγάλης διάρκειας

Απάντηση: (α)

Κάθε οδηγός, σύμφωνα με τον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο του 1986 (Ν. 147/1986), είναι απαραίτητο να χρησιμοποιεί τις ζώνες ασφάλειας ανά πάσα χρονική στιγμή, έστω και για δρομολόγια μικρής χρονικής διάρκειας ή αν κινείται με χαμηλή ταχύτητα. Η ζώνη ασφαλείας είναι ένας μηχανισμός που προστατεύει τους επιβάτες οχημάτων, όταν τα οχήματα αυτά αλλάξουν απότομα ταχύτητα, όπως π.χ. σύγκρουση εξαιτίας άλλου ατυχήματος. Τότε εκεί η ζώνη ασφαλείας ελαττώνει σημαντικά τον κίνδυνο θανάτου ή σοβαρού τραυματισμού. (5.2.3)

398. Οι αερόσακοι.....

- (α) αποτελούν μέρος της ενεργητικής ασφάλειας του οχήματος
- (β) πρέπει να υπάρχουν μόνο στα υπεραστικά ταξί που διανύουν μεγάλες αποστάσεις
- (γ) ενεργοποιούνται μετά από σύγκρουση
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Οι αερόσακοι αποτελούν μέρος της παθητικής ασφάλειας του οχήματος και ως εκ τούτου είναι απαραίτητο να υπάρχουν σε κάθε ταξί. Με τη χρήση των μετωπικών και πλευρικών αερόσακων ασφαλείας αυξάνεται η προστασία από τυχόν πρόσκρουση του κεφαλιού ή του θώρακα του οδηγού και των επιβατών μετά από σύγκρουση. (5.2.3)

399. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι λανθασμένη;

- (α) Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας είναι ανεξάρτητα από τους κινδύνους που έχει η κάθε εργασία
- (β) Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας θα πρέπει να είναι εφαρμοσμένα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα
- (γ) Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας για τους οδηγούς ταξί σχετίζονται με την ασφάλειά τους
- (δ) Όλα τα πιο πάνω είναι σωστά

Απάντηση: (α)

Η καταλληλότητα του εξοπλισμού ατομικής προστασίας εξαρτάται από τους κινδύνους που έχει η κάθε εργασία. Για παράδειγμα, τα Μέσα Ατομικής Προστασίας που αφορούν στους επαγγελματίες

οδηγούς έχουν άμεση σχέση με την ασφάλειά τους κατά την διάρκεια της οδήγησης. Σημαντικό είναι πως τα Μέσα Ατομικής Προστασίας πρέπει να είναι εναρμονισμένα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. (5.2.3)

400. Ποιο από τα παρακάτω δε θεωρείται ως μέσο ατομικής προστασίας;

- (α) Ζώνη ασφαλείας
- (β) Υποστήριγμα κεφαλής
- (γ) Αερόσακοι
- (δ)** Η καμπίνα επιβατών

Απάντηση: (δ)

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας για τον οδηγό ταξί είναι η ζώνη ασφαλείας, το υποστήριγμα κεφαλής και οι αερόσακοι. (5.2.3)

Κεφάλαιο 5.3: Παροχή βοήθειας σε περιστατικά οδικών ατυχημάτων

401. Πρώτες Βοήθειες είναι

- A. η φροντίδα που παρέχεται από ένα γιατρό στους ασθενείς του
- B. η άμεση φροντίδα που παρέχεται από καταρτιζόμενο αυτόπτη μάρτυρα στο θύμα ενός ατυχήματος
- Γ. η άμεση φροντίδα που παρέχεται από καταρτιζόμενο αυτόπτη μάρτυρα σε κάποιον που ασθένησε ξαφνικά
- Δ. η κλήση ασθενοφόρου από τον τυχόντα αυτόπτη μάρτυρα σε περίπτωση ατυχήματος

Από τα πιο πάνω ισχύει:

- (α) το A και B
- (β)** το B και Γ
- (γ) το Γ και Δ
- (δ) το A, B και Γ

Απάντηση: (β)

Πρώτες βοήθειες είναι η άμεση φροντίδα που μπορεί να προσφερθεί από καταρτιζόμενο άτομο στο θύμα ενός ατυχήματος ή σε κάποιον που ασθένησε ξαφνικά. (5.3.1)

402. Στόχος της παροχής των πρώτων βοηθειών δεν είναι

- (α) η διάσωση της ζωής του θύματος
- (β) η πρόληψη της επέκτασης της βλάβης με την απομάκρυνση ή τον έλεγχο της αρχικής βλαπτικής αιτίας
- (γ) η προετοιμασία του αρρώστου για τη μετέπειτα ειδική ιατρική αντιμετώπισή του
- (δ)** η ιατρική περίθαλψη του ασθενούς

Απάντηση: (δ)

Οι στόχοι των πρώτων βοηθειών είναι :

- Η διάσωση της ζωής του θύματος
- Η πρόληψη της πιθανής επέκτασης της βλάβης με την απομάκρυνση ή τον έλεγχο της αρχικής αιτίας κινδύνου
- Η προετοιμασία του αρρώστου για πιθανή ειδική ιατρική αντιμετώπισή του αμέσως μετά
- Η ενημέρωση του γιατρού για τις συνθήκες του ατυχήματος και για όλα αυτά που έγιναν μέχρι τη στιγμή που παραλαμβάνουν τον άρρωστο οι εντεταλμένες για αυτό υπηρεσίες υγείας (5.3.1)

403. Το πιστοποιητικό των πρώτων βοηθειών ανανεώνεται

- (α) ανά έτος
- (β) ανά 2 έτη
- (γ) ανά 3 έτη
- (δ) δε χρειάζεται να ανανεωθεί

Απάντηση: (α)

Η εκπαίδευση των Πρώτων Βοηθών και των Αρμόδιων Προσώπων πρέπει να τεκμηριώνεται με αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, το οποίο να ανανεώνεται με επανεκπαίδευση, ανά έτος. Οι εκπαιδευμένοι Πρώτοι Βοηθοί πρέπει να παρακολουθούν εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιτήρησης ανά έτος. (5.3.1)

404. Πρώτος βοηθός είναι εκείνος που.....

- (α) πέρασε τις απαραίτητες εξετάσεις και βοηθά ιατρούς
- (β) πέρασε τις απαραίτητες εξετάσεις και είναι νοσηλεύτης
- (γ) έχει εκπαιδευτεί και πέρασε τις απαραίτητες εξετάσεις
- (δ) πέρασε τις απαραίτητες εξετάσεις και είναι ιατρός

Απάντηση: (γ)

Πρώτος βοηθός είναι το άτομο το οποίο έχει εκπαιδευτεί και πέρασε τις εξετάσεις. Η εκπαίδευση των Πρώτων Βοηθών και των Αρμόδιων Προσώπων πρέπει να τεκμηριώνεται με αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, το οποίο να ανανεώνεται με επανεκπαίδευση, ανά έτος. Οι εκπαιδευμένοι Πρώτοι Βοηθοί πρέπει να παρακολουθούν εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιτήρησης ανά έτος. (5.3.1)

405. Ποια από τις δηλώσεις που ακολουθούν είναι ορθή;

- (α) Σε κάθε όχημα ταξί πρέπει να υπάρχει κουτί πρώτων βοηθειών
- (β) Δεν είναι απαραίτητο να υπάρχει κουτί πρώτων βοηθειών σε όλα τα οχήματα ταξί
- (γ) Κουτί πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει μόνο στα οχήματα ταξί, όπου ο οδηγός κατέχει δίπλωμα πρώτου βοηθού
- (δ) Κουτί πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει μόνο στα αγροτικά ταξί λόγω του ότι σε περίπτωση ατυχήματος δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε νοσοκομεία

Απάντηση: (α)

Σημαντικό είναι το κάθε όχημα ταξί να :

- Διαθέτει και να παρέχει κουτιά Πρώτων Βοηθειών με το ελάχιστο περιεχόμενο, όπως ορίζεται από τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς
- Ελέγχει τον εξοπλισμό Πρώτων Βοηθειών με βάση το καθορισμένο περιεχόμενό του (5.3.1)

406. Σε περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα στο οποίο υπάρχουν τραυματίες, είναι σημαντικό να τους φροντίσετε. Αν μετά από την εξέταση της σκηνής του ατυχήματος διαπιστώσετε ότι η περιοχή είναι ασφαλής, τότε πρέπει..... (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) να τους βγάλετε έξω από το όχημα
- (β) να τους φέρετε κάτι να πιουν
- (γ) να τους δώσετε κάτι να φάνε
- (δ) να τους αφήσετε μέσα στο όχημα

Απάντηση: (δ)

Ένας επαγγελματίας οδηγός όταν εμπλακεί σε κάποιο ατύχημα, στο οποίο υπάρχουν τραυματίες, θα πρέπει:

1. Να ελέγξει τη γενική εικόνα της κατάστασης
2. Να προσδιορίσει την ασφάλεια στο χώρο του συμβάντος
3. Να εστιάσει την προσοχή του στην αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία

Δεν πρέπει να επιχειρήσει τη μετακίνηση των τραυματιών από το σημείο που βρίσκονται, καθώς υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να τους προκαλέσει σοβαρές βλάβες και αναπηρίες. Η άμεση μετακίνηση τους, θα πρέπει να εξετάζεται μόνο αν στην περιοχή του ατυχήματος υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή πτώση του οχήματος στο κενό. (5.3.2)

407. Σε περίπτωση που βρεθείτε στο χώρο ενός ατυχήματος σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες πρέπει να προβείτε αρχικά; (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) Εμφύχωση του θύματος
- (β)** Εκτίμηση της κατάστασης και της ασφάλειας στο χώρο του ατυχήματος
- (γ) Παροχή πρώτων βοηθειών στον πάσχοντα
- (δ) Έλεγχος της αναπνοής του πάσχοντα

Απάντηση: (β)

Ένας επαγγελματίας οδηγός όταν εμπλακεί σε κάποιο ατύχημα, στο οποίο υπάρχουν τραυματίες, θα πρέπει :

1. Να ελέγξει τη γενική εικόνα της κατάστασης
2. Να προσδιορίσει την ασφάλεια στο χώρο του συμβάντος
3. Να εστιάσει την προσοχή του στην αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία (5.3.2)

408. Ένας επιβάτης, μετά από εμπλοκή σας σε τροχαίο ατύχημα, παραπονιέται ότι έχει υπερβολικό πόνο στη σπονδυλική του στήλη. Εσείς πώς πρέπει να ενεργήσετε μέχρι να έρθει το ασθενοφόρο; (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) Να τον μετακινήσετε σε ένα μέρος για να ακουμπήσει την πλάτη του
- (β) Να του πείτε να ξαπλώσει χάρω στο έδαφος
- (γ)** Να μην τον μετακινήσετε καθόλου
- (δ) Να του κάνετε μερικές εντριβές στην πλάτη μέχρι να έρθει το ασθενοφόρο

Απάντηση: (γ)

Αν σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος ένας επιβάτης παραπονιέται ότι έχει χτυπήσει στη σπονδυλική του στήλη τότε ο πάσχοντας δεν πρέπει να μετακινηθεί, αν η περιοχή είναι ασφαλής, καθώς είναι πολύ πιθανό να του προκληθεί μεγαλύτερο πρόβλημα. (5.3.2)

409. Στην περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, ποια είναι η πρώτη ενέργεια στην οποία θα πρέπει να προβείτε για την αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία; (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α)** Διαχείριση της αεροφόρου οδού και σταθεροποίηση της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης
- (β) Πραγματοποίηση νευρολογικής εκτίμησης
- (γ) Έλεγχος αναπνοής
- (δ) Έλεγχος κυκλοφορίας και αιμορραγίας

Απάντηση: (α)

Σε περίπτωση εμπλοκής σε τροχαίο ατύχημα η πρώτη ενέργεια που θα πρέπει να προβείτε για αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία είναι η διαχείριση της αεροφόρου οδού και σταθεροποίηση της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης καθώς αυτό θα είναι και η βάση για παροχή σωστών και αποτελεσματικών πρώτων βοηθειών. (5.3.2)

410. Ποιο από τα παρακάτω δε συμπεριλαμβάνεται στη διαδικασία αξιολόγησης της κατάστασης του θύματος σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος;
Η διαδικασία που ο πρώτος βοηθός:

- (α) προσπαθεί να ακούσει τον ήχο της αναπνοής του πάσχοντα

- (β) προσπαθεί να αισθανθεί την αναπνοή του πάσχοντα
- (γ) προσπαθεί να προσδιορίσει την ασφάλεια στο χώρο του συμβάντος
- (δ) προσπαθεί να ελέγξει για τυχόν αιμορραγία του πάσχοντα

Απάντηση: (γ)

Για την αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία, ένας οδηγός-πρώτος βοηθός κατάλληλα εκπαιδευμένος, πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένα βήματα για να αξιολογήσει την κατάσταση του τραυματία. Το άνοιγμα των αεροφόρων οδών του τραυματία είναι σημαντικό βήμα καθώς θα βοηθήσει τον πρώτο βοηθό να ελέγξει την αναπνοή του πάσχοντα με το να προσπαθήσει να την ακούσει και να την αισθανθεί. Το επόμενο βήμα στην περίθαλψη του τραυματία είναι η εξέταση του κυκλοφορικού συστήματος για έκθεση σε κίνδυνο ή για ανεπάρκεια. Για αυτό ο πρώτος βοηθός θα πρέπει να ελέγξει κατά πόσο ο τραυματίας έχει κάποιου είδους αιμορραγία (εσωτερική, εξωτερική). (5.3.2)

411. Στην περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, όπου ένα θύμα είναι αναίσθητο, αφού ανοίξετε τις αεροφόρους οδούς, θα πρέπει να ελέγξετε την αναπνοή του. Αυτό θα πρέπει να γίνει για περίπου (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) 2 δευτερόλεπτα
- (β) 10 δευτερόλεπτα
- (γ) 2 λεπτά
- (δ) 10 λεπτά

Απάντηση: (β)

Όταν ανοίξει η αναπνευστική οδός, ελέγξτε την αναπνοή. Ακούστε και νιώστε την αναπνοή. Κάντε το αυτό, τοποθετώντας το μάγουλό σας κοντά στο στόμα και τη μύτη του τραυματία και ελέγχοντας αν το στήθος του θύματος ανεβοκατεβαίνει. Αυτό θα πρέπει να γίνει για περίπου 10 δευτερόλεπτα. (5.3.2)

412. Στην περίπτωση που εμπλακείτε σε ένα τροχαίο ατύχημα, όπου οι αεροφόροι οδοί του τραυματία είναι κλειστές και πρέπει να τις ανοίξετε, σε ποια από τις παρακάτω ενέργειες δεν πρέπει να προβείτε; (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) Να ανασηκώσετε το πηγούνι του τραυματία
- (β) Να διεισδύσετε τα χέρια σας στη σιαγόνα του τραυματία
- (γ) Να χρησιμοποιήσετε τα κατάλληλα εργαλεία, εφόσον υπάρχουν
- (δ) Να πιέσετε τις αεροφόρους οδούς του τραυματία

Απάντηση: (δ)

Σε περίπτωση που είναι οι αεροφόροι οδοί είναι κλειστές θα πρέπει να τις ανοίξετε προστατεύοντας τη σπονδυλική στήλη. Για να το πετύχετε αυτό θα πρέπει:

- Να τις ανοίξετε χρησιμοποιώντας χειροκίνητες μεθόδους (ανασήκωμα του πηγουνιού ή διείσδυση των χεριών στη σιαγόνα)
- Να εξετάσετε αν υπάρχει κάκωση στον αυχένα
- Να χρησιμοποιήσετε τα κατάλληλα εργαλεία, εφόσον υπάρχουν, για τη διάνοιξη των αεροφόρων οδών (5.3.2)

413. Ο ρόλος του Πρώτου Βοηθού τελειώνει με το που.....

- (α) θα καταφθάσει το ασθενοφόρο στη σκηνή του ατυχήματος
- (β) θα εισέλθει στο νοσοκομείο/ κλινική ο τραυματίας
- (γ) θα επιστρέψει στο σπίτι του ο τραυματίας
- (δ) κανένα από τα παραπάνω

Απάντηση: (α)

Ο ρόλος του πρώτου βοηθού τελειώνει μόλις καταφθάσουν στη σκηνή περισσότερο αρμόδια άτομα (διασώστες, νοσηλευτές) από την υπηρεσία διάσωσης (π. χ. με ασθενοφόρο), οπότε και γίνεται η παράδοση του πάσχοντα. Κατά την παράδοση του πάσχοντα στους διασώστες, ο πρώτος βοηθός πρέπει να τους δώσει τις πληροφορίες που συνέλεξε και οι οποίες θα τους είναι χρήσιμες για το περαιτέρω έργο τους. (5.3.3)

414. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει;

- (α) Πρώτες βοήθειες μπορεί να προσφέρει ο οποιοσδήποτε βρεθεί σε τροχαίο ατύχημα
- (β)** Πρώτες βοήθειες μπορεί να προσφέρει αυτός που κατέχει ανάλογο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό
- (γ) Ο ρόλος του πρώτου βοηθού ξεκινά όταν καταφθάσουν στην σκηνή περισσότερα αρμόδια άτομα
- (δ) Ο ρόλος του πρώτου βοηθού ξεκινά κατά τη διαδικασία παράδοσης του τραυματία σε αρμόδια άτομα

Απάντηση: (β)

Πρώτες βοήθειες μπορεί να προσφέρει αυτός που κατέχει το ανάλογο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Μην προσφέρετε πρώτες βοήθειες πέρα από όσα γνωρίζετε και αν δεν είσατε κατάλληλα εκπαιδευμένοι γιατί μπορεί περισσότερο να βλάψετε την κατάσταση του τραυματία παρά να βοηθήσετε. (5.3.3)

415. Όταν παρέχετε τις πρώτες βοήθειες σε τραυματία με πληγή με αιμορραγία, τότε δεν πρέπει να..... (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) καθαρίσετε τα χέρια σας και να φορέσετε γάντια μιας χρήσης προτού ακουμπήσετε στην πληγή
- (β) εφαρμόσετε άμεση πίεση πάνω από το τραύμα με τα δάκτυλα ή την παλάμη, χρησιμοποιώντας κάποιο επίθεμα
- (γ)** προσπαθήσετε να αφαιρέσετε το αντικείμενο που είναι στο σώμα του τραυματία και του προκαλεί την πληγή
- (δ) φροντίσετε ώστε το θύμα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας να είναι καθιστό ή ξαπλωμένο

Απάντηση: (γ)

Όταν προσφέρετε τις πρώτες βοήθειες σε τραυματία με πληγή ή με αιμορραγία τότε:

- Καθαρίστε τα χέρια σας και φορέστε γάντια μιας χρήσης ή χρησιμοποιήστε επιθέματα πληγών - αιμορραγιών ώστε να εμποδίσετε την επαφή των χεριών σας με την πληγή
- Εφαρμόστε άμεση πίεση πάνω από το τραύμα με τα δάκτυλα ή την παλάμη σας για δέκα λεπτά (πιέστε για δέκα λεπτά και χαλαρώστε για μισό με ένα λεπτό)
- Ανασηκώστε το τραυματισμένο μέλος του πάσχοντα στο επίπεδο της καρδιάς του και φροντίστε ώστε να παραμείνει καθιστός ή ξαπλωμένος καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας
- Αν το πρώτο επίθεμα απορροφήσει πολύ αίμα, εφαρμόστε δεύτερο και αν απορροφήσει και αυτό, αφαιρέστε το και εφαρμόστε καινούργιο
- Επιδέστε πιθανά τραύματα

Σε καμιά περίπτωση όμως δεν πρέπει να του αφαιρέσετε το αντικείμενο που είναι στο σώμα του τραυματία και να προκαλέσετε την πληγή (5.3.3)

416. Όταν παρέχετε τις πρώτες βοήθειες σε τραυματία που έχει κάποιο έγκαυμα, τότε δεν πρέπει να..... (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) δροσίσετε το έγκαυμα με κρύο νερό
- (β) ελέγξετε την αναπνοή του αν τυχόν και αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα
- (γ) αφαιρέσετε τα κοσμήματα που δεν είναι κολλημένα στο έγκαυμα
- (δ)** αφαιρέσετε τα ρούχα που είναι κολλημένα πάνω στο έγκαυμα

Απάντηση: (δ).

Η αγωγή που πρέπει να ακολουθήσετε σε περίπτωση εγκαύματος είναι:

- Δροσίστε το έγκαυμα με κρύο νερό, έως και δέκα λεπτά, αν η κατάσταση επιτρέπει την αναμονή αυτή
- Αφαιρέστε κοσμήματα ή ρούχα αν δεν είναι κολλημένα στο έγκαυμα
- Μην αφαιρείτε ρούχα που έχουν κολλήσει στην περιοχή του εγκαύματος
- Καλύψτε απαλά την περιοχή με αποστειρωμένο επίθεμα ή νάιλον σακούλα για αποφυγή μόλυνσης
- Σε χημικό έγκαυμα ψύξτε για είκοσι λεπτά
- Μην σπάζετε τις φλύκταινες (φουσκάλες)
- Ελέγξτε τον πάσχοντα για τυχόν αναπνευστική δυσχέρεια (5.3.3)

417. Σε περίπτωση που κάποιο θύμα αντιμετωπίζει κάκωση στο μάτι από χημικά τότε θα πρέπει να πλύνετε καλά το μάτι με νερό για τουλάχιστο..... (Θεωρείστε ότι κατέχετε πιστοποιητικό πρώτων βοηθειών)

- (α) 0-5 λεπτά
- (β) 10-15 λεπτά
- (γ) 10-15 λεπτά
- (δ) 15-20 λεπτά

Απάντηση:_(γ)

Εάν υπάρχει κάκωση από χημικά στο μάτι του θύματος, τότε θα πρέπει να πλύνετε καλά το ανοικτό μάτι με νερό ή αποστειρωμένο υγρό για τουλάχιστον 10-15 λεπτά. (5.3.3)

Μελέτες περίπτωσης

ΜΕΡΟΣ 5. ΥΓΕΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ

53. Ένας καινούριος συνάδελφός σας, σας αναφέρει ότι από τον καιρό που άρχισε να εργάζεται ως οδηγός ταξί έχει βάσει 10 κιλά. Εσείς, αν και είστε χρόνια στο επάγγελμα, διατηρήστε στα κιλά σας. Πώς το επιτυγχάνετε αυτό; Δώστε 5 χρήσιμες συμβουλές.

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.1

Ένας οδηγός ταξί θα πρέπει να φροντίζει να βασίζει τη διατροφή του στη μεσογειακή διατροφή. Μερικές συμβουλές που προτείνονται στον οδηγό ταξί είναι οι εξής:

- Να προσπαθήσει να ασκείται τακτικά. Περίπου 30 λεπτά καθημερινής άσκησης μπορεί να συντείνουν στη βελτίωση των σωματικών και πνευματικών λειτουργιών του οργανισμού του. Επίσης, όποτε βρίσκει την ευκαιρία να επιδιώκει να τεντώνεται και να κατεβαίνει για λίγο από το όχημά του
- Να προτιμά γαλακτοκομικά προϊόντα που είναι χαμηλά σε λιπαρά
- Να προτιμά τα φρούτα και τους φρέσκους χυμούς, αντί τα γρήγορα σνακ, τα αλμυρά, τα γλυκά και τις σοκολάτες
- Να προγραμματίζει να έχει μαζί του φαγητό (για παράδειγμα ένα σάντουιτς χαμηλό σε λιπαρά και πλούσιο σε θρεπτική αξία), ιδίως όταν ξέρει πως θα διανύσει μεγάλες αποστάσεις
- Να προτιμά τα προϊόντα με χαμηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη

54. Μόλις έχετε παραλάβει 3 πελάτες, οι οποίοι θέλουν να τους μεταφέρετε από τη Λευκωσία στην Πάφο. Το ταξίδι είναι μακρινό και λίγο πριν το Πισσούρι θέλουν να σταματήσετε για φαγητό, κάτι το οποίο κάνετε. Οι πελάτες σας παραγγέλνουν φαγητό και ένα μπουκάλι κρασί. Σας παροτρύνουν πολύ φιλικά και ευγενικά να τους κάνετε παρέα. Εσείς τι πρέπει να κάνετε;

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.1

- Να τους ευχαριστήσετε ευγενικά και εάν επιθυμείτε να καθίσετε σε γεύμα μαζί τους
- Να αποφύγετε την οποιαδήποτε κατανάλωση αλκοόλ
- Να αποφύγετε την κατανάλωση μεγάλης ποσότητας φαγητού καθώς προκαλεί υπνηλία
- Να καταναλώσετε αρκετό νερό
- Να εξηγήσετε στους επιβάτες σας ότι ο λόγος της προσεχτικής σας διατροφής είναι για να μπορέσετε να τους μεταφέρετε με ασφάλεια στον προορισμό τους.

55. Προτού ξεκινήσετε τη βάρδια σας το Σάββατο βράδυ, βρίσκεστε με παρέα στο σπίτι ενός φίλου. Εκεί κάποιοι φίλοι σας, εξαιτίας και του κρύου καιρού, σας προτρέπουν να πιείτε 1 ποτηράκι ζιβανία για να ζεσταθείτε προτού ξεκινήσετε. Πώς θα ενεργήσετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.2

Η κατανάλωση οινοπνεύματος επιδρά αρνητικά στη νοητική λειτουργία, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του οδηγού. Ακόμα και με την ελάχιστη επιτρεπόμενη συγκέντρωση αλκοόλης υπάρχει αύξηση του κινδύνου εμπλοκής σε ατύχημα κατά 11 φορές. Για το λόγο αυτό, επιβάλλεται όπως ο επαγγελματίας οδηγός μην καταναλώσει καθόλου οποιοδήποτε αλκοολούχο ποτό σε οποιαδήποτε ποσότητα, αν πρόκειται να οδηγήσει.

56. Μόλις σας έχουν καλέσει πελάτες για να τους μεταφέρετε εντός της Λευκωσίας. Εσείς, εξαιτίας και της αλλαγής του καιρού, δυσκολεύεστε να οδηγήσετε καθώς υποφέρετε από αλλεργίες. Ένας συνάδελφός σας, σας δίνει κάποια φάρμακα που τον βοηθούν πολύ όταν έχει αλλεργίες. Τι θα πρέπει να κάνετε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.2

Δεν πρέπει να πάρετε φάρμακα που δε γνωρίζετε την επίδρασή τους για τον οργανισμό σας. Τα αντισταμινικά φάρμακα, που χορηγούνται για την καταπολέμηση αλλεργιών, αποδεδειγμένα ανήκουν στην κατηγορία των φαρμάκων που πιθανόν να επηρεάζουν τον ανθρώπινο οργανισμό αλλά και την ικανότητα της οδήγησης. Επομένως, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να τα πάρετε προτού οδηγήσετε εάν δεν συμβουλευτείτε τον γιατρό σας, καθώς μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τόσο τη δική σας ζωή όσο και των επιβατών σας.

57. Έχετε κρυολογήσει και επισκέπτεστε το φαρμακοποιό σας για να αγοράσετε φάρμακα. Τι πρέπει να αναφέρετε στο φαρμακοποιό σας (εκτός από τα συμπτώματα) και τι πρέπει να προσέξετε όσον αφορά στη χρήση των φαρμάκων;

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.2

- Πρέπει να αναφέρετε στον φαρμακοποιό σας ότι είστε οδηγός ταξί και δεν πρέπει να παίρνετε φάρμακα που προκαλούν υπνηλία ή που μπορούν να επηρεάσουν τις αισθήσεις σας
- Όταν σας παραχωρηθούν τα φάρμακα, θα πρέπει να πάρετε την πρώτη σας δόση αρκετές ώρες πριν τη βάρδια σας για να σιγουρευτείτε ότι δεν θα υπάρξουν οποιεσδήποτε επιπλοκές.

58. Σε μια συζήτηση που έχετε με δύο συναδέλφους σας, σας διηγούνται το εξής περιστατικό: Σε μια διασκέδαση δύο συνάδελφοί σας, ένας άνδρας και μια γυναίκα, κατανάλωσαν ακριβώς την ίδια ποσότητα από το ίδιο είδος ποτού. Στη συνέχεια οι δύο οδήγησαν τα αυτοκίνητά τους, ο καθένας το δικό του, και σε κάποιο σημείο του δρόμου τους έγινε έλεγχος αλκοτέστ από την Αστυνομία. Η κοπέλα οδηγός βρέθηκε να έχει ποσότητα αλκοόλης πέραν του επιτρεπτού ορίου και συνεπώς καταγγέλθηκε, ενώ στον άλλο οδηγό το αλκοτέστ έδειξε ότι όλα ήταν φυσιολογικά. Γιατί νομίζετε υπήρξε αυτή η διαφορά;

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.2

Η κατανάλωση συγκεκριμένης δόσης αλκοολούχου ποτού από δύο διαφορετικά άτομα μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό επίπεδο συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στον εκπνεόμενο αέρα. Οι παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό επίδρασης του αλκοόλ στο άτομο είναι οι εξής: η ηλικία, το φύλο, το βάρος, ο σωματότυπος, η διάθεση, η κούραση, ο συνδυασμός με το φαγητό, ο βαθμός πείνας. Για παράδειγμα, όταν το στομάχι μας είναι άδειο η απορρόφηση του αλκοόλ από το αίμα γίνεται πιο γρήγορα.

59. Καθώς κινείστε με το όχημά σας, ακούτε στο ραδιόφωνο πως η Αστυνομία της Κύπρου, πέρα από το αλκοτέστ θα υιοθετήσει και το ναρκοτέστ στους οδηγούς. Πώς εξηγείτε την απόφαση της Αστυνομίας να εφαρμόσει ναρκοτέστ στους οδηγούς; Να αναφέρετε 3 τρόπους με τους οποίους τα ναρκωτικά επηρεάζουν την οδήγηση.

Απάντηση: στην ενότητα 5.1.2

Η χρήση οποιασδήποτε ναρκωτικής ουσίας μπορεί να αποσπάσει την προσοχή του οδηγού. Η οδήγηση υπό την επήρεια ουσιών διώκεται ποινικά. Οι ναρκωτικές ουσίες μπορούν να επηρεάσουν την ασφαλή οδήγηση, καθώς μπορεί:

- Να επηρεάσουν την όραση και την ικανότητα συγκέντρωσης του οδηγού
- Να προκαλέσουν παραισθήσεις και δυσλειτουργία του εγκεφάλου
- Να προκαλέσουν υπερεκτίμηση των ικανοτήτων οδήγησης
- Να μειώσουν την ικανότητα για κριτική σκέψη κ.λπ.

60. Ένας συνάδελφός σας, τον τελευταίο καιρό σας παραπονιέται ότι αισθάνεται πόνους στη μέση. Δώστε 3 πιθανές αιτίες που σχετίζονται με το επάγγελμα του οδηγού ταξί και που, όπως προκύπτει, ενδέχεται να προκαλούν τους πόνους αυτούς και 3 συμβουλές για να μειώσει τις πιθανές επιπτώσεις από τους κραδασμούς.

Απάντηση: στην ενότητα 5.2.1

Πιθανές αιτίες για πόνους στην μέση είναι:

1. Μετακίνηση βαριών αντικειμένων (φόρτωση και εκφόρτωση αποσκευών)
2. Πολύωρη οδήγηση
3. Γρήγορη οδήγηση σε ακατάλληλο οδόστρωμα

Για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των κραδασμών στον οδηγό ταξί, προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Μείωση του χρόνου οδήγησης σε χωματόδρομους και ανώμαλα οδοστρώματα
2. Επιλογή κατάλληλων ελαστικών
3. Μείωση της ταχύτητας οδήγησης σε σκληρό έδαφος και ανώμαλο δρόμο

61. Μόλις έχετε κληθεί για να πάτε επειγόντως στο Δημαρχείο της Λευκωσίας να παραλάβετε πελάτη. Το δικό σας όχημά σας είναι στο μηχανικό γιατί παρουσίασε βλάβη και έτσι σας δανείζει το όχημά του ένας συνάδελφός σας. Ο συνάδελφός σας έχει ύψος 1,55m, ενώ εσείς 1,85m. Αναφέρετε 3 κινήσεις που πρέπει να κάνετε μόλις μπείτε στο όχημά του, που σχετίζονται με την εργονομία.

Απάντηση: στην ενότητα 5.2.1

Τρεις κινήσεις που μπορείτε να κάνετε για την υιοθέτηση των ορθών πρακτικών και μεθόδων για τους οδηγούς ταξί είναι οι εξής:

- Να προσαρμόσετε το κάθισμα κατά τρόπο που να κάθεστε αναπαυτικά και να φτάνετε με ευκολία σε όλα τα σημεία χειρισμού του οχήματος
- Για προστασία του αυχένα σας από σοβαρούς τραυματισμούς σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος, ρυθμίστε το υποστήριγμα της κεφαλής
- Για να μην κουράζεται η ράχη σας, φροντίστε να ακουμπάτε καλά στην πλάτη του καθίσματος.

62. Ένας συνάδελφός σας τον Ιούλιο ρυθμίζει το κλιματιστικό στο όχημά του στους 18 βαθμούς Κελσίου. Τι θα τον συμβουλευάτε για τις πιθανές επιπτώσεις που μπορεί να έχει αυτό στην υγεία του;

Απάντηση: στην ενότητα 5.2.1

Η ενδεδειγμένη θερμοκρασία οχήματος το καλοκαίρι θα πρέπει να είναι 20-25 βαθμούς Κελσίου. Όταν το μικροκλίμα στο όχημα εργασίας ενός οδηγού ταξί βρίσκεται στο επίπεδο του μη ανεκτού κρύου, τότε μπορεί να προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις στον οργανισμό του. Για παράδειγμα, μπορεί:

- Να περιοριστεί η κινητικότητά του, λόγω της πιο αργής κυκλοφορίας του αίματος
- Να πάθει κρυοπαγήματα διαφόρων βαθμών
- Να πάθει υποθερμία, να πέσει δηλαδή δραματικά η θερμοκρασία του σώματός του, με αποτέλεσμα την απώλεια των αισθήσεων

63. Δύο συνάδελφοί σας συζητούν μεταξύ τους και λένε ότι δεν επιμένουν οι πελάτες τους να χρησιμοποιούν τις ζώνες ασφαλείας. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να τους πείσετε για την αναγκαιότητα χρήσης της ζώνης ασφαλείας από τους πελάτες;

Απάντηση: στην ενότητα 5.2.3

Προτεραιότητα του οδηγού ταξί είναι να μεταφέρει τον πελάτη του με ασφάλεια στον προορισμό του. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ζητά από τους επιβάτες του να φέρουν τη ζώνη ασφαλείας τους. Η ζώνη ασφαλείας είναι σημαντική, ιδιαίτερα μάλιστα για τις μετωπικές προσκρούσεις. Όταν οι επιβάτες που κάθονται στα πισινά καθίσματα δε φορούν ζώνη ασφαλείας, τότε εκτοξεύονται μπροστά, συνθλίβοντας τους μπροστινούς επιβάτες και σχεδόν πενταπλασιάζονται οι κίνδυνοι θανάτου για τους μπροστινούς επιβάτες που φέρουν ζώνες ασφαλείας.

64. Καλείστε να πάρετε ένα πελάτη από το δημαρχείο Λευκωσίας. Αφού μπήκε στο όχημά σας, του ζητάτε να φορέσει τη ζώνη ασφαλείας. Αυτός αρνείται. Τι κάνετε;

Απάντηση: στην ενότητα 5.2.3

Σύμφωνα με τον νόμο όλοι οι επιβαίνοντες σε όχημα πρέπει να προσδένονται με ζώνη ασφαλείας. Θα πρέπει να του εξηγήσετε ευγενικά ότι είναι για δική του ασφάλεια και ότι επίσης αυτό που κάνει είναι παράνομο.

65. Έχετε εμπλακεί σε τροχαίο ατύχημα, στο οποίο υπάρχουν τραυματίες. Παρατηρείται ότι κάποιος τραυματίας δυσκολεύεται να αναπνεύσει και καλείστε να του δώσετε την κατάλληλη βοήθεια. Εξηγήστε πώς πρέπει να δράσετε σε μια τέτοια περίπτωση μέχρι να φθάσει η κατάλληλη βοήθεια. (Θεωρήστε ότι κατέχετε δίπλωμα πρώτων βοηθειών)

Απάντηση: στην ενότητα 5.3.2

Σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος, βασικό μέλημα του πρώτου βοηθού είναι να κρατήσει το θύμα στη ζωή. Επομένως, αν το θύμα δυσκολεύεται να αναπνεύσει, εσείς θα πρέπει να ακολουθήσετε τις πιο κάτω διαδικασίες:

1. Ανοίξτε τις αεροφόρους οδούς του θύματος χρησιμοποιώντας χειροκίνητες μεθόδους.
2. Αφού ανοίξτε τις αεροφόρους οδούς, ελέγξτε την αναπνοή του θύματος για 10 περίπου δευτερόλεπτα. Αυτό θα το επιτύχετε με τις εξής διαδικασίες: (α) να σκύψετε πάνω από το κεφάλι του πάσχοντα (β) βάλτε το αυτί σας κοντά στη μύτη του (γ) ακούστε τον ήχο της αναπνοής του, (δ) αισθανθείτε την αναπνοή του, (ε) παρατηρήστε εάν ανασηκώνεται ο θώρακάς του, (στ) εισάγεται αέρα στο θύμα με το φιλί της ζωής.

66. Καθώς οδηγάτε βλέπετε ότι έχει συμβεί τροχαίο ατύχημα στο δρόμο και σταματάτε για να βοηθήσετε. Κάποιοι περαστικοί που σταματούν και αυτοί για να βοηθήσουν σας προτρέπουν να απεγκλωβίσετε τον τραυματία που έχει εγκλωβιστεί στο όχημά του. Τι θα κάνατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 5.3.2

Αφού ελέγξετε τη γενική εικόνα της κατάστασης, να προσδιορίσετε την ασφάλεια στο χώρο του συμβάντος. Εστιάστε την προσοχή σας στην αξιολόγηση της κατάστασης του τραυματία. Ωστόσο, δεν πρέπει να επιχειρήσετε τη μετακίνηση των τραυματιών από το σημείο που βρίσκονται, καθώς υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να επιδεινώσετε την κατάσταση της υγείας τους. Η άμεση μετακίνηση τους, θα πρέπει να εξετάζεται μόνο αν στην περιοχή του ατυχήματος υπάρχει κίνδυνος για πυρκαγιά ή πτώση του οχήματος στο κενό.

67. Μεταφέρετε πελάτη από τις Πλάτρες στη Λεμεσό. Σε κάποιο σημείο της διαδρομής βλέπετε ότι έχει συμβεί τροχαίο ατύχημα. Σταματάτε και διαπιστώνετε ότι ένα άτομο τραυματίστηκε στο χέρι και αιμορραγεί. Πώς θα το βοηθήσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 5.3.3

Πρώτο μέλημα είναι να διασφαλίσετε την ασφάλεια του οχήματος και του πελάτη σας. Ακολούθως πρέπει να ελέγξετε την κυκλοφορία και αιμορραγία του τραυματία. Για να το πετύχετε αυτό θα πρέπει:

- Να καθαρίσετε τα χέρια σας και να φορέσετε γάντια μιας χρήσης ή να χρησιμοποιήσετε επιθέματα πληγών – αιμορραγιών, ώστε να εμποδίσετε την επαφή των χεριών σας με την πληγή
- Να ασκήσετε άμεση πίεση πάνω από το τραύμα με τα δάκτυλα ή την παλάμη σας για δέκα λεπτά (πιέστε για δέκα λεπτά και χαλαρώστε για μισό με ένα λεπτό)
- Να ανασηκώσετε το τραυματισμένο μέλος του πάσχοντα στο επίπεδο της καρδιάς του και να φροντίσετε ώστε ο τραυματίας να παραμείνει καθιστός ή ξαπλωμένος καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας
- Αν το πρώτο επίθεμα απορροφήσει πολύ αίμα, εφαρμόστε δεύτερο και αν απορροφήσει και αυτό, αφαιρέστε το και εφαρμόστε καινούργιο
- Να επιδέσετε το τραύμα

68. Μεταφέρετε πελάτη από το Ακάκι στη Λευκωσία. Σε κάποιο σημείο της διαδρομής βλέπετε ότι έχει συμβεί τροχαίο ατύχημα. Σταματάτε και διαπιστώνετε ότι ένας οδηγός έπαθε ελαφρά εγκαύματα στο δεξί του χέρι. Πώς θα τον βοηθήσετε;

Απάντηση: στην ενότητα 5.3.3

Σε περίπτωση εγκαύματος θα πρέπει:

- Να δροσίσετε το έγκαυμα με κρύο νερό (έως και δέκα λεπτά)
- Να αφαιρέσετε τα κοσμήματα ή τα ρούχα του τραυματία αν δεν είναι κολλημένα στο έγκαυμα
- Να μην αφαιρέσετε ρούχα που έχουν κολλήσει στην περιοχή του εγκαύματος
- Να καλύψετε απαλά την περιοχή με αποστειρωμένο επίθεμα ή νάιλον σακούλα για αποφυγή μόλυνσης
- Σε επιπόλαια εγκαύματα (π.χ. από ζεστό νερό), αφού κρυώσετε την περιοχή αρκετά, να τοποθετήσετε το BURN AID GEL στην περιοχή του τραύματος μέχρι να καταφθάσουν στη σκηνή του ατυχήματος πιο εξειδικευμένα άτομα.
- Στα εγκαύματα δεν πρέπει να τοποθετείτε φάρμακα, καθότι αυτά είναι θέμα ιατρικής ή παραϊατρικής φροντίδας.

69. Μεταφέρετε πελάτη από τη Λεμεσό στο Τρόδος. Σε κάποιο σημείο της διαδρομής βλέπετε ότι έχει συμβεί σοβαρό τροχαίο ατύχημα, κατά το οποίο ένα όχημα σαλούν στο οποίο επέβαινε ένας νεαρός ανατράπηκε μέσα σε χαντάκι. Πώς μπορείτε να βοηθήσετε σε αυτό το περιστατικό;

Απάντηση: στην ενότητα 5.3.3

- Αφού ελέγξετε προσεκτικά το δρόμο, παρκάρετε σε ασφαλές μέρος
- Καλέστε αμέσως για βοήθεια

- Εκτιμήστε την κατάσταση στο χώρο του ατυχήματος. Βεβαιωθείτε πως δεν κινδυνεύει και η δική σας ασφάλεια. Πλησιάστε μόνο εφόσον κρίνετε ότι είστε ασφαλής και ότι δεν κινδυνεύετε και εσείς και ο πελάτης σας
- Εξετάστε την ασφάλεια στη σκηνή του ατυχήματος για αποτροπή δευτερεύοντος ατυχήματος
- Προσεγγίστε τον οδηγό, παραμείνετε ήρεμοι και εμψυχώστε τον
- Εφαρμόστε μόνο τα απαραίτητα, ώστε το θύμα να παραμείνει στη ζωή έως ότου φτάσει ιατρική βοήθεια
- Μη μετακινήσετε το θύμα παρά μόνο εάν υπάρχει κίνδυνος περαιτέρω τραυματισμού, όπως από φωτιά ή πλημμύρα. Εάν το θύμα είναι αναισθητο ψάξτε για χαρτιά, ταυτότητα ή άλλες ενδείξεις που να αναφέρουν ειδικές ανάγκες του
- Δώστε λεπτομερή αναφορά στις Αρχές.

ΜΕΡΟΣ 6

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 6. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ.....

Κεφάλαιο 6.1 Ευαισθητοποίηση στους οδικούς κινδύνους και στα εργατικά ατυχήματα

6.1.1 Τυπολογία των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των ΤΑΞΙ.....

6.1.2 Στατιστικές τροχαίων ατυχημάτων-Ενημέρωση Αστυνομία Κύπρου.....

6.1.3 Εμπλοκή ταξί σε ατυχήματα

6.1.4 Συνέπειες στον οδηγό από τροχαία ατυχήματα

Κεφάλαιο 6.2 Νομικό / Οικονομικό περιβάλλον.....

6.2.1 Διεύρυνση της αγοράς

6.2.2 Διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις της εταιρείας.....

6.2.3 Ανταγωνισμός και οργάνωση της εργασίας

6.2.4 Σχέση οδικών μεταφορών ταξί με άλλους τρόπους μεταφοράς επιβατών

6.2.5 Δραστηριότητες και συμπεριφορές ασυμβίβαστες προς το επάγγελμα

Κεφάλαιο 6.3 Άλλες σημαντικές επαγγελματικές γνώσεις

6.3.1. Γεωγραφία των πόλεων και της υπαίθρου της Κύπρου.....

6.3.2 Σημαντικές ιστορικές γνώσεις τουριστικού ενδιαφέροντος

6.3.3 Πολιτιστικές και πολιτισμικές γνώσεις.....

6.3.4. Οδικό δίκτυο και χρήση GPS (Global Positioning System).....

6.3.5. Άλλες χρήσιμες πληροφορίες

Κεφάλαιο 6.1 Ευαισθητοποίηση στους οδικούς κινδύνους και στα εργατικά ατυχήματα

Το κεφάλαιο 6.1 έχει βασικό του στόχο να ευαισθητοποιήσει τους οδηγούς ταξί στους οδικούς κινδύνους και στα εργατικά ατυχήματα. Αναλυτικότερα, παρουσιάζονται:

- Η τυπολογία των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των οδηγών ταξί.
- Θέματα που σχετίζονται με την εμπλοκή των οδηγών ταξί σε οδικά ατυχήματα.

6.1.1 Τυπολογία των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των ΤΑΞΙ

(α) Εισαγωγή

Σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, ως εργατικό ατύχημα ορίζεται οποιοδήποτε τυχαίο, απροσδόκητο συμβάν κατά τη διάρκεια της εργασίας, το οποίο προκαλεί σωματική ή διανοητική βλάβη ή απώλεια ζωής του εργαζομένου (εργοδοτούμενου ή αυτοεργοδοτούμενου). Τα τροχαία ατυχήματα από και προς τον τόπο εργασίας θεωρούνται επίσης εργατικά ατυχήματα.

Τα εργατικά ατυχήματα είναι ένα ζήτημα που απασχολεί σοβαρά την Ευρώπη και αποτελεί μείζον πρόβλημα για το κάθε κράτος-μέλος της. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, κάθε χρόνο περίπου 6.000 εργαζόμενοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) χάνουν τη ζωή τους από εργατικά ατυχήματα. Εκτός από τα εργατικά ατυχήματα υπάρχουν και οι περιπτώσεις των παθήσεων ή ασθενειών που σχετίζονται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες του εργαζομένου και έχουν σχέση με τη φύση της εργασίας του. Αυτές οι περιπτώσεις είναι γνωστές ως επαγγελματικές παθήσεις ή ασθένειες. Στην ΕΕ 160.000 εργαζόμενοι πεθαίνουν κάθε χρόνο από αίτια που σχετίζονται με την εργασία τους.

Έτσι λοιπόν τα οποιαδήποτε προβλήματα που μπορούν να προκύψουν για ένα εργαζόμενο εξαιτίας των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων διαχωρίζονται στις εξής δύο κατηγορίες:

- α) Τα εργατικά ατυχήματα
- β) Τις επαγγελματικές παθήσεις ή ασθένειες

(β) Εργατικά Ατυχήματα στην Κύπρο

Σύμφωνα με την έκθεση τροχαίων εργατικών ατυχημάτων περίοδος 2010-2017, του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, αυτή αφορά τα τροχαία εργατικά ατυχήματα που συνέβηκαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας κατά την περίοδο 2010-2017, σύμφωνα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων) και Επικίνδυνων Συμβάντων Κανονισμούς του 2007 και 2017. Διευκρινίζεται ότι με βάση τη νομοθεσία αυτή, γνωστοποιήσιμα είναι τα ατυχήματα που προκαλούν απουσία από την εργασία για περισσότερες από 3 ημερολογιακές ημέρες.

Τροχαίο εργατικό ατύχημα χαρακτηρίζεται στην παρούσα έκθεση οποιοδήποτε ατύχημα το οποίο συμβαίνει κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων σε εργασία και σχετίζεται με αυτοκινούμενο μηχανοκίνητο όχημα, συμπεριλαμβανομένων γεωργικών ελκυστήρων, εκσκαφέων, περονοφόρων (forklifts), ανυψωτικών εξεδρών, γερανών κ.λπ. και συμβαίνει σε δημόσιους ή δασικούς ή αγροτικούς δρόμους και στο οποίο εμπλέκονται εργοδοτούμενα πρόσωπα ως οδηγοί, συνεπιβάτες ή πεζοί.

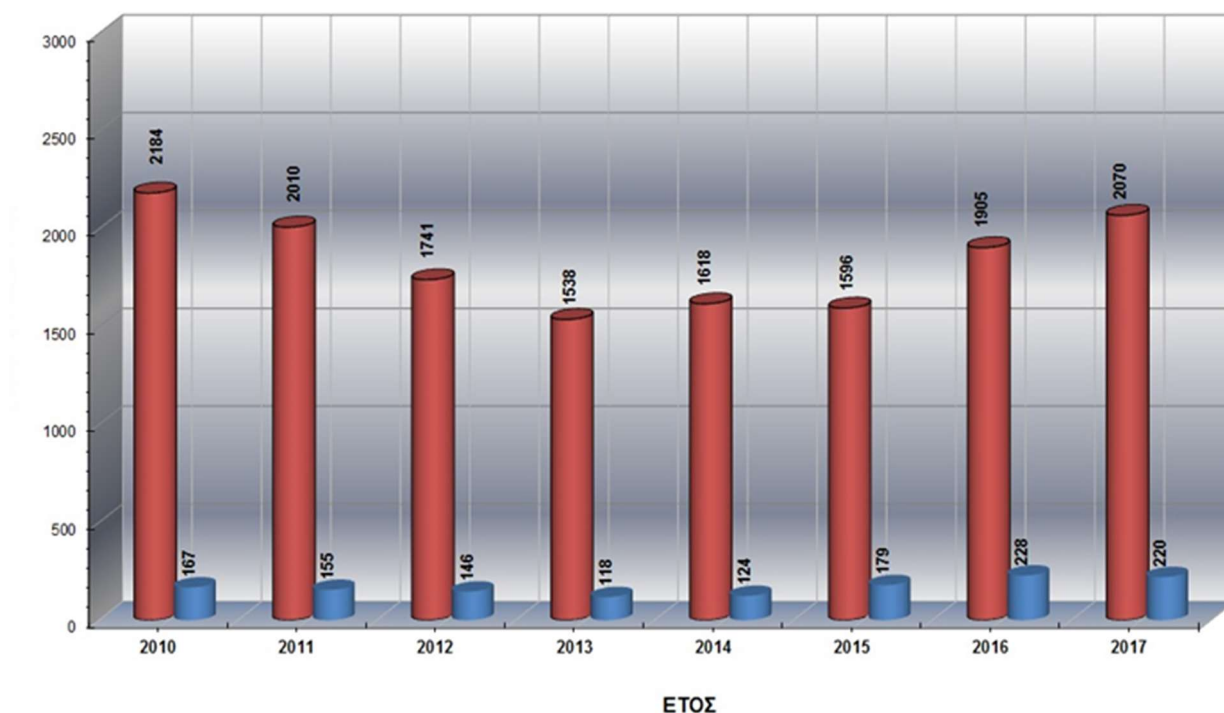
Στον πίνακα που εικονίζεται ως Παράρτημα 1 παρουσιάζονται ξεχωριστά ανά έτος το σύνολο των εργατικών και των θανατηφόρων ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν κατά την υπό αναφορά περίοδο, καθώς επίσης και τα αντίστοιχα τροχαία ατυχήματα. Στο διάγραμμα που εικονίζεται ως Παράρτημα 2 φαίνονται σε διαγραμματική μορφή το σύνολο των ατυχημάτων και ο αντίστοιχος συνολικός αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων ανά έτος.

Παράρτημα 1

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ					
	ΣΥΝΟΛΟ ⁽¹⁾	ΘΑΝ.	ΤΡΟΧΑΙΑ			
			ΑΡΙΘΜΟΣ	%	ΘΑΝ.	%
2010	2184	19	167	7,6%	5	26,3%
2011	2010	5	155	7,7%	1	20,0%
2012	1741	9	146	8,4%	2	22,2%
2013	1538	9	118	7,7%	2	22,2%
2014	1618	5	124	7,7%	1	20,0%
2015	1596	4	179	11,2%	2	50,0%
2016	1905	5	228	12,0%	5	100,0%
2017	2070	2	220	10,6%	1	50,0%
ΝΟΛΑ / Μ. Ο.⁽²⁾	14662	58	1337	9,1%	19	32,8%

Σύμφωνα με τα στοιχεία που φαίνονται στα δύο Παραρτήματα ένα ποσοστό της τάξης περίπου του 9% του συνόλου των εργατικών ατυχημάτων και ένα ποσοστό της τάξης περίπου του 33% των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιούνται στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας αφορούν τροχαία ατυχήματα.

Παράρτημα 2

Στον πίνακα που εικονίζεται ως Παράρτημα 3 παρουσιάζεται ο αριθμός και το ποσοστό των τροχαίων γνωστοποιηθέντων εργατικών ατυχημάτων κατά ηλικία και ομάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα το μεγαλύτερο ποσοστό των ατυχημάτων αυτών συνέβηκαν στην ηλικιακή ομάδα 25-44 (53,19% - 720 ατυχήματα σε σύνολο 1337) και ακολουθούν οι ηλικιακές ομάδες 45-64 (28,9% - 387 ατυχήματα) και 19-24 (16,4% - 219 ατυχήματα).

Γνωστοποιηθέντα τροχαία ατυχήματα κατά ηλικία περίοδος 2010 – 2017
(Συνέβησαν σε Εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας)

Παράρτημα 3

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	%
≤18	5	0,4%
19-24	219	16,4%
25-44	720	53,9%
45-64	387	28,9%
≥65	6	0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	1337	100,0%

3. Αίτια τροχαίων εργατικών ατυχημάτων

Στον πίνακα που επισυνάπτεται ως Παράρτημα 5 φαίνονται σε συνοπτική μορφή και περιγραφή οι κύριοι λόγοι στους οποίους οφείλονται τα γνωστοποιηθέντα τροχαία εργατικά ατυχήματα ή οι συνθήκες κάτω από τις οποίες συνήθως συμβαίνουν. Τα στοιχεία αυτά προέκυψαν από τις διερευνήσεις ή / και τη συλλογή στοιχείων που έγιναν από τους Επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας,

4. Συμπεράσματα – Εισηγήσεις

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν ένα μεγάλο ποσοστό του συνόλου των ατυχημάτων που συμβαίνουν και κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων στην εργασία και γνωστοποιούνται.

Αυτό σημαίνει ότι οι εργοδότες ή και οι εργοδοτούμενοι ως οδηγοί, επιβάτες ή πεζοί ενδεχομένως να μην λαμβάνουν τα κατάλληλα προστατευτικά και προληπτικά μέτρα για προστασία από τους κινδύνους που σχετίζονται με τα αυτοκινούμενα μηχανοκίνητα οχήματα συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών ελκυστήρων, εκσκαφών, περονοφόρων, ανυψωτικών εξέδρων και γερανών.

Με δεδομένο ότι οι παράγοντες που συνθέτουν ένα τροχαίο ατύχημα είναι ο άνθρωπος, το όχημα και η οδός, οι εργοδότες οφείλουν να εκτιμήσουν τους κινδύνους για να καθορίσουν τα ανάλογα με την περίπτωση προληπτικά και προστατευτικά μέτρα και να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Επίσης, οι εργαζόμενοι πρέπει να εφαρμόζουν τα μέτρα προστασίας και πρόληψης και να τηρούν τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Ως εκ τούτου επιβάλλεται η σωστή, συστηματική και αποτελεσματική συμπερίληψη και διαχείριση του θέματος στις Γραπτές Εκτιμήσεις Κινδύνων και στο Σύστημα Διαχείρισης των Κινδύνων γενικότερα που οι εργοδότες οφείλουν να έχουν ή εφαρμόζουν ανάλογα.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν για το θέμα από σχετικό διαφωτιστικό υλικό που υπάρχει στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ακολουθώντας τη διαδρομή «Τομέας Πολιτικής / Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία / Οδική Ασφάλεια Εργαζομένων», ως ακολούθως:

- (α) Έντυπο / Οδηγός για τη Διαχείριση της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία που σχετίζεται με την Οδική Ασφάλεια.
- (β) Φιλμάκι του ΝΑΡΟ με τίτλο «Ο δρόμος προς την Ασφάλεια» και

- (γ) Μη δεσμευτικός οδηγός που ετοίμασε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (EUOSHA)

Στο Παράρτημα 6, παρατίθενται ενδεικτικά προληπτικά προστατευτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για πρόληψη ή και αποφυγή των τροχαίων ατυχημάτων.

ΒΑΣΙΚΑ ΑΙΤΙΑ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

- Απώλεια ελέγχου οχήματος λόγω:
 - ο υπερβολικής ταχύτητας
 - ο υπερβολικής κούρασης οδηγού
 - ο φθαρμένων φρένων
 - ο φθαρμένων ελαστικών
 - ο ολισθηρότητας οδοστρώματος
- Ανατροπή οχήματος ή πτώση σε γκρεμό / χαράδρα.
- Σύγκρουση του οχήματος όπου βρισκόταν ο εργαζόμενος με άλλο όχημα, λόγω ανακοπής της πορείας από το δεύτερο όχημα ή αντίστροφα.
- Μετωπική σύγκρουση με άλλο όχημα κινούμενο προς αντίθετη κατεύθυνση.
- Κτύπημα του οχήματος εργαζομένου από όχημα που ακολουθεί, είτε ενώ το πρώτο όχημα βρίσκεται ακινητοποιημένο (σε φώτα τροχαίας ή αλλού) ή ενώ βρισκόταν σε κίνηση λόγω υπερβολικής ταχύτητας του δεύτερου οχήματος.
- Απώλεια ισορροπίας και πτώση από όχημα (π.χ. δίκυκλα, σκυβαλοφόρα κ.λπ.).
- Σύγκρουση με προπορευόμενο όχημα που σταματά απότομα.
- Σύγκρουση με άλλο όχημα λόγω παραβίασης των φώτων τροχαίας.
- Ανακοπή πορείας δικύκλου από ζώο.
- Κτύπημα εργαζομένου – πεζού από διερχόμενο όχημα.
- Ανατροπή δικύκλου λόγω προβλημάτων ή εμποδίων στο οδόστρωμα (φθαρμένο οδόστρωμα, κάλυμμα φρεατίου που εξέχει κ.λπ.).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ – ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ Ή ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΓΗ

ΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

- Διασφάλιση της καταλληλότητας των οχημάτων σε σχέση με:
 - ο Μηχανική κατάσταση γενικά
 - ο Φρένα
 - ο Ελαστικά
- Διασφάλιση της επάρκειας των οδηγών, ικανοποιητική γνώση και εφαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Διασφάλιση της λήψης από μέρους των οδηγών και συνοδηγών κατάλληλων προστατευτικών και προληπτικών μέτρων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας φόρτωσης ή εκφόρτωσης υλικών / αγαθών.
- Διασφάλιση της λήψης από μέρους των εργαζομένων κατάλληλων προστατευτικών ή προειδοποιητικών μέτρων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών εντός ή πλησίον δρόμων.
- Διασφάλιση της χρήσης ζωνών ασφαλείας από τους οδηγούς και συνεπιβάτες και προστατευτικού κράνους από οδηγούς / συνοδηγούς δικύκλων.
- Αποφυγή έκθεσης των εργαζομένων οδηγών σε πιεστικά χρονοδιαγράμματα για εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας, καθώς επίσης σε εξαντλητικά ωράρια εργασίας.

(γ) Επαγγελματικές παθήσεις/ασθένειες και εργατικά ατυχήματα οδηγών ταξί

Ένα εργατικό ατύχημα μπορεί να συμβεί κατά τη διάρκεια που ο οδηγός ταξί εκτελεί οποιαδήποτε δραστηριότητα που έχει σχέση με την εργασία του, και αυτό μπορεί να γίνει τόσο εντός όσο και εκτός του οχήματός του. Για παράδειγμα, η περίπτωση τραυματισμού του οδηγού ταξί που μπορεί να προκύψει κατά τη φορτοεκφόρτωση των αποσκευών των πελατών από το ταξί (π.χ. θλάση μυών της πλάτης) είναι περίπτωση εργατικού ατυχήματος. Ωστόσο, η κυριότερη αιτία των περισσότερων και σοβαρότερων ατυχημάτων για τους οδηγούς ταξί είναι τα τροχαία ατυχήματα.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου εξετάζονται οι επαγγελματικές παθήσεις-ασθένειες που προκαλούνται ή επιδεινώνονται ως αποτέλεσμα των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των εργαζομένων γενικά, και των οδηγών ταξί ειδικότερα. Στη συνέχεια εξετάζονται τα τροχαία ατυχήματα ως η κυριότερη κατηγορία εργατικών ατυχημάτων που αφορά στους οδηγούς ταξί.

Επαγγελματικές παθήσεις / ασθένειες

Ενώ τα εργατικά ατυχήματα αφορούν στον άμεσο τραυματισμό του εργαζομένου, οι επαγγελματικές παθήσεις αναφέρονται σε εκείνες τις παθήσεις ή ασθένειες που συνδέονται άμεσα με την επαγγελματική δραστηριότητα του εργαζομένου, δηλαδή στην ενασχόλησή του με συγκεκριμένες φύσεως εργασίες. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, τα συχνότερα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στους διάφορους κλάδους και αφορούν στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες είναι τα εξής: πόνοι στην πλάτη, μυϊκά προβλήματα, κόπωση, άγχος, πονοκέφαλοι, προβλήματα ύπνου, αγωνία, οφθαλμολογικά προβλήματα, προβλήματα ακοής, δερματικά προβλήματα, στομαχόπονοι, αναπνευστικά προβλήματα, αλλεργίες και καρδιακές παθήσεις.

Οι κυριότερες επαγγελματικές δραστηριότητες των οδηγών ταξί που μπορούν να προκαλέσουν ή να επιδεινώσουν κάποια πάθηση ή ασθένεια του οδηγού, είναι οι εξής:

- Το γεγονός ότι ο οδηγός ταξί παραμένει για πολλές ώρες εντός του οχήματός του ακίνητος σε καθημερινή στάση, μπορεί να αποτελέσει αιτία πρόκλησης ή επιδείνωσης κάποιων μυϊκών παθήσεων (οσφυαλγίες, ψύξεις, πόνοι στην πλάτη) ή παθήσεων κάποιων οστών και συνδέσμων αυτών (π.χ. παθήσεις της σπονδυλικής στήλης). Στα πιο πάνω προστίθεται και η δραστηριότητα του οδηγού που αφορά στη φορτοεκφόρτωση των αποσκευών των πελατών του στο ταξί. Οι μυϊκές παθήσεις και οι παθήσεις των σπονδύλων προκαλούν συνήθως κινητικά προβλήματα και πόνους στην πλάτη, στους ώμους, στα χέρια, στα πόδια, στο σβέρκο και στους γοφούς του ανθρώπου.
- Το επάγγελμα του οδηγού ταξί είναι πολύ απαιτητικό και κοπιαστικό. Η πολύωρη οδήγηση στους δρόμους, ιδιαίτερα σε ώρες κυκλοφοριακής αιχμής και το δύσκολο και ακανόνιστο ωράριο εργασίας (βάρδιες μέρας και νύκτας) μπορεί να αποτελέσουν γενεσιουργούς παράγοντες για ένταση, πονοκεφάλους, άγχος και προβλήματα ύπνου.
- Με τον όρο *εργασιακό περιβάλλον* εννοούνται τα φυσικά χαρακτηριστικά του χώρου που εργάζεται ο εργαζόμενος. Οι οδηγοί ταξί, και ιδιαίτερα οι οδηγοί των αστικών ταξί, διακινούνται εντός των πόλεων όπου υπάρχει έντονο το πρόβλημα των αυξημένων ρύπων/καυσαερίων στην ατμόσφαιρα. Ένα τέτοιο εργασιακό περιβάλλον μπορεί να προκαλέσει ή να συμβάλει στην επιδείνωση συγκεκριμένων παθήσεων που σχετίζονται με αναπνευστικά και καρδιακά προβλήματα.
- Ο οδηγός ταξί είναι συνεχώς εκτεθειμένος σε διάφορες μεταδοτικές μολύνσεις (κρυολόγημα, γρίπη, κ.ο.κ.) από πελάτες που χρησιμοποιούν το ταξί του και οι οποίοι μπορεί να είναι φορείς κάποιων ιών και βακτηρίων.

Ο κάθε εργαζόμενος, αναλόγως της φύσεως του επαγγέλματός του, παράλληλα με την κόπωση - σωματική ή πνευματική- βιώνει σε κάποιο βαθμό αισθήματα πίεσης, έντασης και άγχους. Άρα, κρίνεται σημαντικό για τον εργαζόμενο να ξέρει πώς να αντιμετωπίσει τις καταστάσεις αυτές, για να μπορεί να ανταποκρίνεται με επιτυχία στα επαγγελματικά του καθήκοντα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των μεταφορών, που τίθενται θέματα ασφάλειας.

Παράγοντες κινδύνου μυοσκελετικών παθήσεων στην εργασία και μέτρα πρόληψής τους

Οι μυοσκελετικές παθήσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ασθενειών και περιλαμβάνουν παθήσεις των οστών, των αρθρώσεων, των τενόντων, των μυών και των νεύρων που ελέγχουν το μυϊκό σύστημα. Στις διάφορες χώρες επικρατούσε διαφορετική αντίληψη αναφορικά με τα αίτια που μπορεί να οδηγήσουν στην εμφάνιση τέτοιων παθήσεων. Στην Β. Αμερική αναφέρονται ως «παθήσεις συσσωρευτικού τραύματος», στην Αυστραλία και το Ηνωμένο βασίλειο ως «κακώσεις των άκρων που προέρχονται από επαναλαμβανόμενη καταπόνηση», καθώς και ως «σύνδρομο υπερβολικής επαγγελματικής δραστηριότητας», στην Ιαπωνία αναφέρονται ως «αυχενοβραχιόνιο σύνδρομο» και στις Σκανδιναβικές χώρες ως «παθήσεις μυοσκελετικής καταπόνησης». Ο όρος που χρησιμοποιείται σήμερα στην Ευρώπη είναι «μυοσκελετικές παθήσεις που σχετίζονται με την εργασία»

Σήμερα είναι ευρέως γνωστό ότι κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσουν μυοσκελετικές παθήσεις προκαλούν σωματική καταπόνηση και θέτουν σε κίνδυνο το μυοσκελετικό σύστημα του εργαζόμενου μέσω τραυματισμού ή πάθησης. Οι κίνδυνοι αυτοί ονομάζονται εργονομικοί και περιλαμβάνουν τις μονότονα επαναλαμβανόμενες και βίαιες κινήσεις, τις επίπονες κοπιώδεις στάσεις του σώματος λόγω ακατάλληλου εξοπλισμού και χώρου εργασίας, τη χειρονακτική διακίνηση βαρέων φορτίων, τις χειρονακτικές εργασίες που απαιτούν δύναμη, τις δονήσεις, τις ακατάλληλες θερμοκρασιακές συνθήκες κ.ά. Στους εργονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται παράγοντες οργάνωσης της εργασίας, όπως η εργασία με ταχύ ρυθμό και εντός πιεστικών προθεσμιών, τα ανεπαρκή διαλείμματα ή διαστήματα ξεκούρασης, η μονότονη εργασία κ.ά. Επίσης διάφοροι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες φαίνεται να αυξάνουν τον κίνδυνο πρόκλησης μυοσκελετικών παθήσεων, όπως το είδος των καθηκόντων των εργαζομένων, ο τρόπος ελέγχου αυτών, οι κοινωνικές σχέσεις μεταξύ εργαζομένων, η αίσθηση μη ικανοποίησης από την εργασία κ.ά.

Οι μυοσκελετικές παθήσεις μπορεί να προληφθούν αποτελεσματικά με τις κατάλληλες παρεμβάσεις στο χώρο εργασίας για μείωση των εργονομικών κινδύνων και προσαρμογή της εργασίας στις ανθρώπινες ανάγκες. Οι παρεμβάσεις αυτές στοχεύουν:

- στον επανασχεδιασμό ή προσαρμογή των θέσεων εργασίας και την επιλογή κατάλληλου εξοπλισμού και εργαλείων έτσι ώστε να μειώνονται οι άβολες και αφύσικες στάσεις και η μηχανική φόρτιση του μυοσκελετικού συστήματος,
- στην τροποποίηση των μεθόδων εργασίας και των καθηκόντων του εργαζόμενου για αποφυγή της επαναληπτικότητας και της μονοτονίας του επιτελούμενου έργου. Η χρήση μηχανικών βοηθημάτων, η αυτοματοποίηση συγκεκριμένων εργασιών, η διεύρυνση των εργασιών με την προσθήκη περισσότερο ανόμοιων μεταξύ τους δραστηριοτήτων κ.ά αποτελούν παραδείγματα προς αυτή την κατεύθυνση,
- στην λήψη διαφόρων οργανωτικών μέτρων όπως η εργασία εκ περιτροπής, η αύξηση του χρόνου διαλείμματος, η ομοιόμορφη κατανομή της εργασίας σε κάθε βάρδια κ.ά.
- στη χρήση μέσων ατομικής προστασίας όπου απαιτούνται.
- στην ιατρική παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων για πρόωρη ανίχνευση μυοσκελετικών παθήσεων και η λήψη μέτρων προστασίας,
- στην πληροφόρηση και την εκπαίδευση του προσωπικού για αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.

Είναι προφανές ότι η μια επιτυχής εργονομική παρέμβαση μέσα σε ένα εργασιακό χώρο προϋποθέτει πέρα από τα πιο πάνω και την ενεργό συμμετοχή τόσο της διοίκησης της επιχείρησης αλλά και των εργαζομένων. Η συμμετοχική εργονομία, συνιστά, δηλαδή, μια συναινετική συμμετοχική προσπάθεια, η οποία μπορεί να επιφέρει θετικά αποτελέσματα, τόσο στον τομέα της πρόληψης, όσο και στην αντιμετώπιση των μυοσκελετικών παθήσεων στον εργασιακό χώρο. Είναι γεγονός αναντίλεκτο ότι η επιτυχής αντιμετώπιση των εργονομικών κινδύνων συμβάλλει αποτελεσματικά τόσο στην αύξηση της παραγωγικότητας, όσο και στην διατήρηση συνθηκών ευημερίας και ευεξίας των εργαζομένων.

(Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία -<https://www.mlsi.gov.cy/mlsi>)

Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι και ψυχική υγεία στην εργασία

Οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι και οι συνακόλουθες συνέπειες για την ψυχική και σωματική υγεία συγκαταλέγονται μεταξύ των δυσκολότερων ζητημάτων στον τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ). Εκτός από τις αρνητικές επιπτώσεις τους για την ατομική υγεία, οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι μπορούν επίσης να επηρεάσουν αρνητικά την αποτελεσματικότητα των οργανισμών, καθώς και τις εθνικές οικονομίες.

Το στρες, το άγχος και η κατάθλιψη αποτελούν το δεύτερο πιο συχνό πρόβλημα υγείας που σχετίζεται με την εργασία και επηρεάζει τους ευρωπαϊούς εργαζομένους. Η ανάδειξη των πτυχών της ψυχικής υγείας και η αναφορά των δυσκολιών στο χώρο εργασίας εξακολουθεί να συνδέεται με τον φόβο του στίγματος. Ωστόσο, το ποσοστό των εργαζομένων που αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν παράγοντες κινδύνου οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την ψυχική τους υγεία ανέρχεται σχεδόν σε 45 %. Ωστόσο, όταν προσεγγίζονται ως οργανωτικό ζήτημα και όχι ως ατομικό σφάλμα, οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι μπορούν να αντιμετωπιστούν με τον ίδιο δομημένο και οργανωμένο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται και οι άλλοι κίνδυνοι της ΕΑΥ.

Τι είναι οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι;

Οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι οφείλονται στον κακό σχεδιασμό, την πλημμελή οργάνωση και διαχείριση της εργασίας, καθώς και στο ανεπαρκές κοινωνικό επαγγελματικό πλαίσιο, και ενδέχεται να έχουν αρνητικές ψυχολογικές, σωματικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Οι συνθήκες εργασίας που ευνοούν τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

- υπερβολικός φόρτος εργασίας
- αντικρουόμενες απαιτήσεις και έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά τον ρόλο του εργαζομένου
- μη συμμετοχή των εργαζομένων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τους αφορούν
- έλλειψη αυτονομίας και αδυναμία παρέμβασης στον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας
- κακή διαχείριση των οργανωτικών αλλαγών
- εργασιακή ανασφάλεια
- αναποτελεσματική επικοινωνία
- ελλιπή υποστήριξη από τον προϊστάμενο ή τους συναδέλφους
- ψυχολογική και σεξουαλική παρενόχληση - και
- δύστροποι πελάτες, ασθενείς, μαθητές κ.λπ.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις εργασίας, είναι σημαντικό να μην συγχέονται οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες κινδύνου, όπως ο υπερβολικός φόρτος εργασίας, με τις συνθήκες στις οποίες, αν και τα εργασιακά καθήκοντα είναι ενδιαφέροντα, και ενίοτε απαιτητικά, το εργασιακό περιβάλλον είναι υποστηρικτικό και οι εργαζόμενοι έχουν αρκετή αυτονομία, είναι καλά εκπαιδευμένοι και προσπαθούν να αποδώσουν όσο καλύτερα μπορούν. Ένα καλό ψυχοκοινωνικό περιβάλλον ενισχύει την καλή απόδοση και την προσωπική ανάπτυξη, καθώς και την ψυχική και σωματική ευεξία των εργαζομένων.

Οι εργαζόμενοι βιώνουν άγχος όταν οι συνολικές απαιτήσεις της εργασίας τους είναι υπερβολικές και υπερβαίνουν τις δυνατότητές τους για να τις αντιμετωπίσουν. Πέρα από τα συναφή προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως η επαγγελματική εξουθένωση, το άγχος, η κατάθλιψη, ακόμη και οι αυτοκτονικές προθέσεις, οι εργαζόμενοι που εμφανίζουν παρατεταμένο άγχος μπορούν να εκδηλώσουν σοβαρά προβλήματα σωματικής υγείας, όπως καρδιαγγειακές ή μυοσκελετικές παθήσεις.

Για τον οργανισμό, μεταξύ των αρνητικών επιπτώσεων περιλαμβάνονται οι κακές συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης, η αύξηση της συχνότητας των απουσιών από την εργασία και του φαινομένου του «παρουσιασμού» (οι εργαζόμενοι προσέρχονται στην εργασία τους όταν είναι άρρωστοι χωρίς να μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά), η αύξηση του κύκλου εργασιών, καθώς και τα αυξημένα ποσοστά ατυχημάτων και τραυματισμών. Οι απουσίες που σχετίζονται με την ψυχική υγεία τείνουν να είναι μεγαλύτερες από εκείνες που οφείλονται σε άλλες αιτίες και οι παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με την εργασία αποτελούν σημαντικό στοιχείο το οποίο συμβάλλει στην αύξηση των ποσοστών πρόωρης συνταξιοδότησης. Το εκτιμώμενο κόστος για τις επιχειρήσεις και την κοινωνία είναι σημαντικό και ανέρχεται σε δισεκατομμύρια ευρώ σε εθνικό επίπεδο.

Η σφυγμομέτρηση για την ΕΑΥ του EU-OSHA που διεξήχθη από τον EU-OSHA το 2022 αποκαλύπτει ότι το 27% των εργαζομένων βιώνει άγχος, στρες ή κατάθλιψη που προκαλείται ή επιδεινώνεται από την εργασία. Ορισμένοι από τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους που έχει διαπιστωθεί ότι έχουν τις πιο αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων είναι το αντικοινωνικό ωράριο εργασίας και η ένταση εργασίας.

Μια προληπτική, ολιστική και συστηματική προσέγγιση για τη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων θεωρείται ότι είναι η πιο αποτελεσματική. Η Ευρωπαϊκή έρευνα για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους στις επιχειρήσεις (ESENER) του EU-OSHA διερευνά τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτοί και αντιμετωπίζονται οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, εντοπίζοντας τους βασικούς παράγοντες, τα εμπόδια και τις ανάγκες στήριξης. Η έρευνα αποκαλύπτει ότι οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι θεωρούνται πιο απαιτητικοί και πιο δύσκολα διαχειρίσιμοι από τους «παραδοσιακούς» κινδύνους για την ΕΑΥ. Σύμφωνα με διεξοδικότερες αναλύσεις, κυρίως οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις τείνουν να υποτιμούν τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και συχνά δεν λαμβάνουν κατάλληλα προληπτικά μέτρα. Είναι αναγκαίο σε όλες τις εταιρείες και σε όλα τα κράτη μέλη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να παρασχεθούν απλά πρακτικά εργαλεία σε τομεακή βάση για τη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων που σχετίζονται με την εργασία.

Τι μπορεί να γίνει για την πρόληψη και τη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων;

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει ότι η ψυχική υγεία πρέπει να αντιμετωπίζεται με ολοκληρωμένο τρόπο σε όλους τους τομείς πολιτικής, μεταξύ άλλων και στην εργασία.

Με τη σωστή προσέγγιση, οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι μπορούν να προληφθούν και να αντιμετωπιστούν με επιτυχία, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή το είδος της επιχείρησης.

Η διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων που συνδέονται με την εργασία δεν αποτελεί απλώς ηθική υποχρέωση και καλή επένδυση για τους εργοδότες, αλλά και νομική επιταγή που ορίζεται στην οδηγία-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ, η οποία υποστηρίζεται από τις συμφωνίες-πλαίσιο των κοινωνικών εταίρων για το άγχος και την παρενόχληση που συνδέονται με την εργασία και τη βία στην εργασία.

Ταυτόχρονα, οι εργοδότες έχουν τη νομική ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι κίνδυνοι στον χώρο εργασίας αξιολογούνται και ελέγχονται δεόντως. Η συμμετοχή των εργαζομένων σε αυτήν τη διαδικασία είναι απαραίτητη για να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι καλύτερα και αποτελεσματικότερα. Οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους κατανοούν καλύτερα τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν στον χώρο εργασίας τους και η συμμετοχή τους έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί παράγοντα επιτυχίας στην καταπολέμηση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων στην εργασία.

(Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία - EU-OSHA / Δεκ.2023)

6.1.2 Στατιστικές τροχαίων ατυχημάτων-Ενημέρωση Αστυνομία Κύπρου

Τα κυριότερα εργατικά ατυχήματα που αφορούν στους οδηγούς ταξί σχετίζονται με τα τροχαία ατυχήματα. Έρευνες καταδεικνύουν ότι τα σοβαρότερα εργατικά ατυχήματα που αφορούν στους επαγγελματίες οδηγούς διεθνώς, είναι τα τροχαία ατυχήματα. Για το λόγο αυτό ακολουθεί περαιτέρω ανάλυση και επεξήγησή τους.

(α) Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)

Κάθε χρόνο χιλιάδες άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους ή τραυματίζονται σοβαρά σε ατυχήματα σε δρόμους της ΕΕ. Μεταξύ του 2010 και του 2020, ο αριθμός των θανάτων από τροχαία ατυχήματα στην Ευρώπη μειώθηκε κατά 36% : 4.000 άτομα έχασαν τη ζωή τους το 2020 σε σύγκριση με 22.800 άτομα το 2019.

Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ότι 18 χώρες της ΕΕ κατέγραψαν τον χαμηλότερο αριθμό νεκρών από τροχαία δυστυχήματα το 2020.

Οι ασφαλέστεροι δρόμοι εξακολουθούν να βρίσκονται στη Σουηδία (18 θάνατοι ανά ένα εκατομμύριο κατοίκων), ενώ η Ρουμανία (85 θάνατοι ανά ένα εκατομμύριο κατοίκων) κατέγραψε το υψηλότερο ποσοστό το 2020. Ο μέσος όρος της ΕΕ ήταν 42 θάνατοι ανά ένα εκατομμύριο κατοίκων.

Η μείωση του όγκου της κυκλοφορίας, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19, είχε σαφή αντίκτυπο, αν και είναι δύσκολο να μετρηθεί.

Το 2018, το 12% των ανθρώπων που σκοτώθηκαν σε δρόμους της ΕΕ ήταν ηλικίας μεταξύ 18 και 24 ετών, ενώ μόνο το 8% του ευρωπαϊκού πληθυσμού εμπίπτει σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα, πράγμα που σημαίνει ότι τα άτομα νέας ηλικίας είναι πιθανότερο να εμπλακούν σε θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα. Ωστόσο, οι θάνατοι αυτής της ηλικιακής ομάδας έχουν μειωθεί κατά 43% από το 2010.

Το ποσοστό θανάτων ηλικιωμένων (ηλικίας 65 ετών και άνω) αυξήθηκε από 22% το 2010 σε 28% το 2018. Τα παιδιά κάτω των 15 ετών αντιπροσώπευαν το 2%.

Τα τρία τέταρτα (76%) των θανατηφόρων ατυχημάτων σε όλη την ΕΕ ήταν άνδρες, κάτι το οποίο παραμένει σχετικά αμετάβλητο από το 2010.

Οδική ασφάλεια στην ΕΕ:

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Δελτίο Τύπου - 28 Μαρτίου 2022 – Βρυξέλλες) που δημοσίευσε τα προκαταρκτικά αριθμητικά στοιχεία για τους θανάτους από τροχαία ατυχήματα το 2021, εκτιμάται ότι πέρυσι σκοτώθηκαν 19 800 άτομα σε τροχαία ατυχήματα. Πρόκειται για αύξηση κατά 1 000 θανάτους (+5 %) σε σχέση με το 2020, αλλά εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει σχεδόν 3 000 (-13 %) λιγότερους θανάτους σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την πανδημία το 2019. Ο γενικός στόχος είναι να μειωθεί κατά το ήμισυ ο αριθμός των θανάτων έως το 2030. Σε όλη την ΕΕ, την τελευταία δεκαετία σημειώθηκε μείωση κατά 36 %.

Αντιφατική εικόνα στους δρόμους της ΕΕ

Στο σύνολο της ΕΕ, οι θάνατοι από τροχαία ατυχήματα το 2021 αυξήθηκαν κατά 5 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αν και οι συγκρίσεις με το 2020 επηρεάζονται έντονα από τα πρότυπα των επιπέδων κυκλοφορίας σε κάθε χώρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Μεταξύ του 2019 και του 2020, ο αριθμός των θανάτων από τροχαία δυστυχήματα μειώθηκε κατά 17 %.

Η συνολική κατάταξη [1] των χωρών όσον αφορά το ποσοστό θανάτων από τροχαία ατυχήματα δεν έχει αλλάξει σημαντικά: οι ασφαλέστεροι δρόμοι βρίσκονται στη Σουηδία (18 θάνατοι ανά εκατομμύριο κατοίκων), ενώ η Ρουμανία (93/εκατομμύριο) ανέφερε το υψηλότερο ποσοστό το 2021. Ο μέσος όρος της ΕΕ ήταν 44 θάνατοι από τροχαία ατυχήματα ανά εκατομμύριο κατοίκων.

Με βάση τα προκαταρκτικά στοιχεία, εννέα κράτη μέλη (Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία και Σουηδία) κατέγραψαν τον χαμηλότερο μέχρι σήμερα αριθμό θανάτων από τροχαία ατυχήματα το 2021.

Σε σύγκριση με το προ πανδημίας έτος 2019, οι θάνατοι από τροχαία ατυχήματα το 2021 μειώθηκαν κατά 13 %, οι δε μεγαλύτερες μειώσεις, που υπερβαίνουν το 20 %, σημειώθηκαν στη Δανία, το Βέλγιο, την Πορτογαλία, την Πολωνία και τη Λιθουανία. Αντίθετα, την τελευταία διετία, η Λετονία, η Σλοβενία και η Φινλανδία σημείωσαν αύξηση του αριθμού των θανάτων από τροχαία ατυχήματα.

Ομάδες που επηρεάζονται περισσότερο

Τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 [2] παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το είδος των χρηστών του οδικού δικτύου που εμπλέκονται σε θανατηφόρες συγκρούσεις και τις τοποθεσίες τους και εμφανίζουν το φύλο και την ηλικία των θυμάτων.

Συνολικά, το 52 % των θανάτων από τροχαία ατυχήματα σημειώθηκε σε αγροτικές οδούς, έναντι 40 % στις αστικές περιοχές και 8 % σε αυτοκινητοδρόμους. Οι επιβαίνοντες σε αυτοκίνητα (οδηγοί και επιβάτες) αντιπροσώπευαν το 43 % του συνόλου των θανάτων από τροχαία ατυχήματα, ενώ οι πεζοί αντιπροσώπευαν το 20 %, οι χρήστες μηχανοκίνητων δίκυκλων (μοτοσικλές και μοτοποδήλατα) το 18 % και οι ποδηλάτες το 10 % του συνόλου των θανάτων.

Στις αστικές περιοχές, το σχήμα είναι πολύ διαφορετικό, καθώς οι πεζοί (37 %) αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό θυμάτων. Δεδομένου ότι οι χρήστες μηχανοκίνητων δικύκλων αποτελούν το 18 % και αυξάνεται ο αριθμός των θανάτων ποδηλατών (14 %), αυτό σημαίνει ότι σχεδόν το 70 % των συνολικών θανάτων σε αστικές περιοχές αφορά ευάλωτους χρήστες του οδικού δικτύου.

Οι άνδρες ευθύνονταν για τρεις στους τέσσερις θανάτους από τροχαία ατυχήματα (77 %). Οι ηλικιωμένοι (65+) αντιπροσώπευαν πάνω από το ένα τέταρτο του συνόλου των θανάτων (28%), αν και αναλογικά περισσότεροι νέοι χάνουν τη ζωή τους στους δρόμους. Ενώ το 12 % των νεκρών στους δρόμους της ΕΕ ήταν ηλικίας μεταξύ 18 και 24 ετών, αυτή η ηλικιακή ομάδα αντιπροσωπεύει μόνο το 7 % του πληθυσμού της ΕΕ. Επομένως, τα στατιστικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι οι νέοι είναι πιθανότερο να εμπλακούν σε θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα.

Ιστορικό

Η ΕΕ έχει θέσει στόχο για μείωση κατά 50 % των θανάτων από τροχαία ατυχήματα – και, για πρώτη φορά, για μείωση και των σοβαρών τραυματισμών – έως το 2030. Αυτοί οι στόχοι καθορίστηκαν στο στρατηγικό σχέδιο δράσης για την οδική ασφάλεια και στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια για την περίοδο 2021-2030 της Επιτροπής, στα οποία επίσης προβλέπονται σχέδια οδικής ασφάλειας που αποσκοπούν στην επίτευξη έως το 2050 του στόχου να μην σημειώνεται κανένας θάνατος από τροχαία ατυχήματα («όραμα μηδενικών απωλειών»). Προς τούτο, καθορίστηκαν βασικοί δείκτες επιδόσεων όσον αφορά τα ασφαλή οχήματα, το ασφαλές οδικό και παρόδιο δίκτυο, την ασφαλή χρήση του οδικού δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης ασφαλούς ταχύτητας, της νηφάλιας οδήγησης, της πρόληψης των παραγόντων που προκαλούν διάσπαση της προσοχής κατά την οδήγηση και της χρήσης της ζώνης ασφαλείας και του προστατευτικού εξοπλισμού, καθώς και την ταχεία και αποτελεσματική περίθαλψη μετά από τροχαίο ατύχημα.

Τα πρώτα αποτελέσματα όσον αφορά τους βασικούς δείκτες επιδόσεων θα παρουσιαστούν στη διάσκεψη αποτελεσμάτων για την οδική ασφάλεια της ΕΕ στις 18 Οκτωβρίου 2022. Σε αυτή τη διετή εκδήλωση συμμετέχουν υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, η κοινωνία των πολιτών και επαγγελματίες του τομέα της οδικής ασφάλειας, προκειμένου να αξιολογήσουν την κατάσταση της οδικής ασφάλειας στην ΕΕ και να εξετάσουν τα επόμενα βήματα που είναι αναγκαία για να επιτευχθεί το «όραμα μηδενικών απωλειών».

Η οδική ασφάλεια αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο των πρόσφατων πρωτοβουλιών πολιτικής της ΕΕ για την κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, της πρότασης της Επιτροπής για αναθεώρηση του κανονισμού ΔΕΔ-Μ και του πλαισίου αστικής κινητικότητας.

Η ΕΕ πρωτοστατεί στη δεύτερη δεκαετία δράσης για την οδική ασφάλεια, η οποία κηρύχθηκε από τον ΟΗΕ για την περίοδο 2021-2030 τον Αύγουστο του 2020.

Θάνατοι από τροχαία ατυχήματα ανά εκατομμύριο κατοίκων — προκαταρκτικά στοιχεία για το 2021

	Ποσοστό ανά εκατομμύριο πληθυσμού			% μεταβολή 2021 σε σχέση με:		
	2019	2020	2021	2020	2019	ΜΟ 2017-2019
ΕΕ-27	51	42	44	5 %	-13 %	-15 %
Βέλγιο	56	43	43	0 %	-23 %	-19 %
Βουλγαρία	90	67	81	21 %	-11 %	-12 %
Τσεχία	58	48	50	3 %	-14 %	-14 %
Δανία	34	28	23	-17 %	-32 %	-26 %
Γερμανία	37	33	31	-6 %	-16 %	-19 %
Εσθονία	39	44	41	-7 %	6 %	-1 %
Ιρλανδία	29	29	27	-6 %	-2 %	-5 %

Ελλάδα	64	54	57	5 %	-12 %	-14 %
Ισπανία	37	29	32	10 %	-14 %	-16 %
Γαλλία	50	39	45	16 %	-9 %	-11 %
Κροατία	73	58	72	23 %	-2 %	-7 %
Ιταλία	53	40	48	19 %	-10 %	-14 %
Κύπρος	59	54	50	-6 %	-13 %	-12 %
Λετονία	69	73	78	6 %	11 %	6 %
Λιθουανία	67	63	52	-17 %	-22 %	-20 %
Λουξεμβούργο	36	42	38	-8 %	9 %	-13 %
Ουγγαρία	62	47	56	18 %	-10 %	-12 %
Μάλτα	32	21	17	-18 %	-44 %	-49 %
Κάτω Χώρες	34	30	28	-4 %	-16 %	-14 %
Αυστρία	47	39	40	4 %	-14 %	-13 %
Πολωνία	77	66	59	-10 %	-23 %	-22 %
Πορτογαλία	67	52	52	0 %	-22 %	-19 %
Ρουμανία	96	85	93	8 %	-4 %	-6 %
Σλοβενία	49	38	54	43 %	12 %	15 %
Σλοβακία	50	45	47	5 %	-4 %	-4 %
Φινλανδία	38	40	40	0 %	6 %	-3 %
Σουηδία	22	20	18	-6 %	-13 %	-28 %
Ελβετία	22	26	23	-12 %	7 %	-8 %
Νορβηγία	20	17	16	-5 %	-19 %	-18 %
Ισλανδία	17	22	24	13 %	50 %	-33 %

Κύπρος

Υφιστάμενη κατάσταση Οδικής Ασφάλειας στην Κύπρο

(Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας για την περίοδο 2021-2030 / Νοέμβριος 2020)

Από τη μελέτη των δεδομένων οδικής ασφάλειας στην Κύπρο, αναδεικνύονται κάποια βασικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης και προτεραιότητας. Επιγραμματικά, τα θέματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Η μεγάλη πλειονότητα των οδικών θανάτων και σοβαρών τραυματισμών συμβαίνει σε αστικούς δρόμους, δηλαδή σε δομημένες/κατοικημένες περιοχές, στις πόλεις και στα χωριά.
- Πολύ ψηλό ποσοστό θανάτων μοτοσικλετιστών και μοτοποδηλατιστών.
- Πολύ ψηλά ποσοστά θανάτων και σοβαρών τραυματισμών μοτοσικλετιστών και μοτοποδηλατιστών σε αστικούς δρόμους.
- Πολύ μεγάλο ποσοστό θανάτων πεζών, ενώ οι μετακινήσεις που γίνονται πεζή είναι πολύ περιορισμένες.
- Πολύ ψηλό ποσοστό οδικών θανάτων ηλικιωμένων πεζών.
- Ιδιαίτερα ψηλά ποσοστά οδικών θανάτων νεαρών οδηγών και ιδιαίτερα ανδρών, τόσο οδηγών αυτοκινήτων, όσο και μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.
- Πολύ μεγάλο ποσοστό οδικών θανάτων αλλοδαπών που διαμένουν στην Κύπρο.

- Γενική απειθαρχία στους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, με εκτεταμένη παραβίαση των ορίων ταχύτητας, οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ αλλά και ναρκωτικών, παραβίαση του κόκκινου σηματοδότη, μη χρήση ζώνης ασφάλειας ιδιαίτερα στα πίσω καθίσματα, μη χρήση παιδικών συστημάτων συγκράτησης, μη χρήση κράνους, χρήση κινητού χωρίς ελεύθερα χέρια και εκτεταμένη παράνομη στάθμευση.

Η Κύπρος, ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει υποχρέωση να ευθυγραμμιστεί με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές, χωρίς όμως να περιορίζεται σε αυτές. Συγκεκριμένες πολιτικές της Ε.Ε. έχουν άμεση επίπτωση στην οδική ασφάλεια, έστω και αν αυτές δεν στοχεύουν αποκλειστικά την οδική ασφάλεια. Δύο τέτοια παραδείγματα είναι η Αστική Κινητικότητα και η αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής. Κεντρικό στοιχείο της πολιτικής για την Αστική Κινητικότητα είναι η ανάπτυξη Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) για κάθε ευρωπαϊκή πόλη. Τα σχέδια αυτά είναι στρατηγικά και ταυτόχρονα επιχειρησιακά με κύρια χαρακτηριστικά τους τη σύμπραξη πολλών ειδικοτήτων, τη συνεχή διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους και την ολιστική προσέγγιση. Ήδη το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προωθεί την ανάπτυξη ΣΒΑΚ για όλες τις πόλεις της Κύπρου, στα οποία ένας από τους πρωταρχικούς στόχους είναι η προσωπική ασφάλεια των ατόμων μέσα στο σύστημα μεταφορών.

Σε ότι αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η Κύπρος, όπως όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε., Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030 27 έχει δεσμευτεί να πετύχει συγκεκριμένους στόχους για την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και τη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τόσο γενικά, όσο και συγκεκριμένα στον τομέα των μεταφορών. Η αποτελεσματικότερη δράση που προτείνεται για την επίτευξη των στόχων αυτών είναι η μετατόπιση σημαντικού ποσοστού μετακινήσεων από το αυτοκίνητο στις δημόσιες συγκοινωνίες και στα ενεργά μέσα μεταφοράς (βάδισμα και ποδηλασία). Η συνεπακόλουθη μείωση του συνολικού αριθμού οχημάτων που διακινούνται στο οδικό δίκτυο από μόνη της ευνοεί και τον περιορισμό των οδικών συγκρούσεων.

Επομένως οι τρεις τομείς, δηλαδή η Οδική Ασφάλεια, η Αστική Κινητικότητα και η Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής, καθώς και άλλοι τομείς, όπως η χωρική ανάπτυξη, η οικονομία, το περιβάλλον, η υγεία και η κοινωνική συνοχή είναι αλληλένδετοι και οι δράσεις τους θα πρέπει να είναι είτε κοινές ή συμβατές μεταξύ τους.

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, το 99,6% των οδικών ατυχημάτων για το έτος 2020 οφείλονταν στον ανθρώπινο παράγοντα και μόνο 0,4% είχε σχέση με μηχανική βλάβη του αυτοκινήτου. Τα συχνότερα αίτια πρόκλησης οδικών ατυχημάτων, σε σύνολο 506, αφορούσαν στις εξής περιπτώσεις:

Αιτία Πρόκλησης Τροχαίου Ατυχήματος	Αρ. Α/των	Θανατηφόρα
Απρόσεκτη οδήγηση	98	9
Οδήγηση υπό επήρεια ποτού, ναρκωτικών και φαρμάκων	100	11
Στροφή δεξιά χωρίς προσοχή	37	3
Μη παροχή προτεραιότητας σε οχήματα	27	1
Μη τήρηση ασφαλισμένης απόστασης	45	0
Παράληψη τήρησης αριστερής πλευράς και λωρίδας	25	2
Παράβαση φώτων τροχαίας	14	0
Παράβαση σήματος τροχαίας	23	2

Υπερβολική ταχύτητα	18	8
Επαναστροφή «U-turn»	10	0
Αντικανονικό προσπέρασμα από αριστερά ή δεξιά	14	2
Απειρία οδηγού	13	0
Απρόσεκτη διασταύρωση πεζού	16	2
Μη παροχή προτεραιότητας σε πεζό σε διάβαση πεζών	10	2
Υπνηλία	1	0
Αντικανονική αλλαγή λωρίδας	5	0
Βεβιασμένη επαναφορά μετά από προσπέρασμα	1	0
Διαγώνια εκκίνηση από αριστερά	14	0
Διαγώνια εκκίνηση από δεξιά	0	0
Οδηγός ή πελάτης άνοιξε πλευρική θύρα	1	0

Πίνακας 6.1 Αιτία Πρόκλησης Τροχαίου Ατυχήματος

Πρώτος στρατηγικός στόχος Αστυνομίας Κύπρου – Αποτελεσματική διαχείριση Οδικής ασφάλειας Υφιστάμενη κατάσταση

Μέσα από τη μελέτη που έχει γίνει για καταρτισμό της Εθνικής Στρατηγικής Οδικής Ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχουν διαφανεί κάποια βασικά προβλήματα τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης και προτεραιότητας ως ακολούθως :

- Η μεγάλη πλειονότητα των οδικών και σοβαρών τραυματισμών συμβαίνει σε αστικούς δρόμους
- Ψηλό ποσοστό θανάτων μοτοσικλετιστών και μοτοποδηλατιστών
- Μεγάλο ποσοστό θανάτων πεζών
- Ψηλό ποσοστό θανάτων νεαρών οδηγών
- Μεγάλο ποσοστό οδικών θανάτων αλλοδαπών που διαμένουν στην Κύπρο
- Απειθαρχία στους κανόνες οδικής κυκλοφορίας με εκτεταμένη παραβίαση των ορίων ταχύτητας, οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ αλλά και ναρκωτικών, παραβίαση του κόκκινου σηματοδότη, μη χρήση ζώνης ασφάλειας, μη χρήση κράνους, χρήση κινητού χωρίς ελεύθερα χέρια και παράνομη στάθμευση.

Αριθμός οδικών συγκρούσεων ανά κατηγορία σοβαρότητας

Στον πίνακα πιο κάτω, παρουσιάζεται ο αριθμός των οδικών συγκρούσεων την περίοδο 2018-2022, ανά έτος και ανά κατηγορία σοβαρότητας (θανατηφόρο, σοβαροί και ελαφριοί τραυματισμοί, υλικές ζημιές). Από το γράφημα φαίνεται ότι ειδικά μετά το 2019, παρατηρείται μείωση στο σύνολο των οδικών συγκρούσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων έχει μεταβληθεί σημαντικά το 2022 ενώ τα προηγούμενα έτη κυμαινόταν μεταξύ 44 και 52, δηλαδή γύρω από το 50 ανά έτος. Έχει όμως παρατηρηθεί σημαντική μείωση των τραυματισμών (σοβαρών και ελαφρών) τα έτη 2020 - 2022 σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη (2018-2019).

Έτος	ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ					ΘΥΜΑΤΑ			
	Θανατηφόρα	Σοβαρά	Ελαφρά	Ζημιές	ΣΥΝΟΛΟ	Τραυματίες			ΣΥΝΟΛΟ
						Νεκροί	Σοβαρά	Ελαφρά	
2018	44	292	163	242	741	49	348	393	790
2019	52	286	152	237	727	52	340	333	725
2020	48	185	108	165	506	48	211	218	477
2021	44	207	75	96	422	45	252	194	491
2022	35	225	112	183	555	37	253	215	505

Πηγή: Γραφείο Στατιστικής και Χαρτογράφησης(ΓΣ&Χ)

Θανατηφόρες Οδικές Συγκρούσεις στην Κ.Δ.

Κατά την τριετία 2020-2022, το ποσοστό των θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων σε αστικούς δρόμους (όχι αυτοκινητόδρομους), ανήλθε στο 90.55%

Θάνατοι ανά μέσο διακίνησης

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός νεκρών ανά κατηγορία , μεταξύ των ετών 2020-2022. Ο μεγαλύτερος αριθμός νεκρών αφορά σε οδηγούς μηχανοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλέτας.

Κατά την τριετία 2020-2022, το ποσοστό των οδικών θανάτων πεζών ανήλθε στο 19.23%, που είναι ιδιαίτερα ψηλό , δεδομένου ότι οι διακινήσεις πεζών είναι πολύ περιορισμένες.

Σύμφωνα με τα δεδομένα, την περίοδο 2020-2022 το 30.77% των θυμάτων από οδικές συγκρούσεις ήταν μοτοσυκλετιστές ή μοτοποδηλάτες ή επιβάτες μοτοσυκλέτας. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, το ποσοστό αδειών κυκλοφορίας για μοτοσυκλετιστές στην Κύπρο αντιστοιχεί μόνο στο 5% όλων των τύπων άδειας κυκλοφορίας οχημάτων, συνεπώς οι οδικοί θάνατοι μοτοσυκλετιστών/ μοτοποδηλατιστών είναι κατά πολύ περισσότεροι σε σύγκριση με αυτούς των άλλων μηχανοκινήτων οχημάτων, αν ληφθεί υπόψη η αναλογία μοτοσυκλετών/μοτοποδηλάτων έναντι των άλλων μηχανοκινήτων οχημάτων, καθιστώντας τη συγκεκριμένη ομάδα χρηστών του οδικού δικτύου, εξαιρετικά ευάλωτη.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΕΚΡΩΝ ΤΩΝ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

Θέση Νεκρού	2018	2019	2020	2021	2022	ΣΥΝΟΛΟ
Πεζοί	8	13	13	6	6	46
Οδηγοί	19	15	16	20	10	80
Επιβάτες Οχήματος	5	5	4	3	4	21
Μοτοποδηλάτες	2	0	0	2	1	5
Επιβ. Μοτοποδηλ.	0	0	0	0	0	0
Μοτοσυκλετιστές	11	15	13	11	9	59
Επιβ. Μοτοσυκλ.	3	1	1	1	2	8

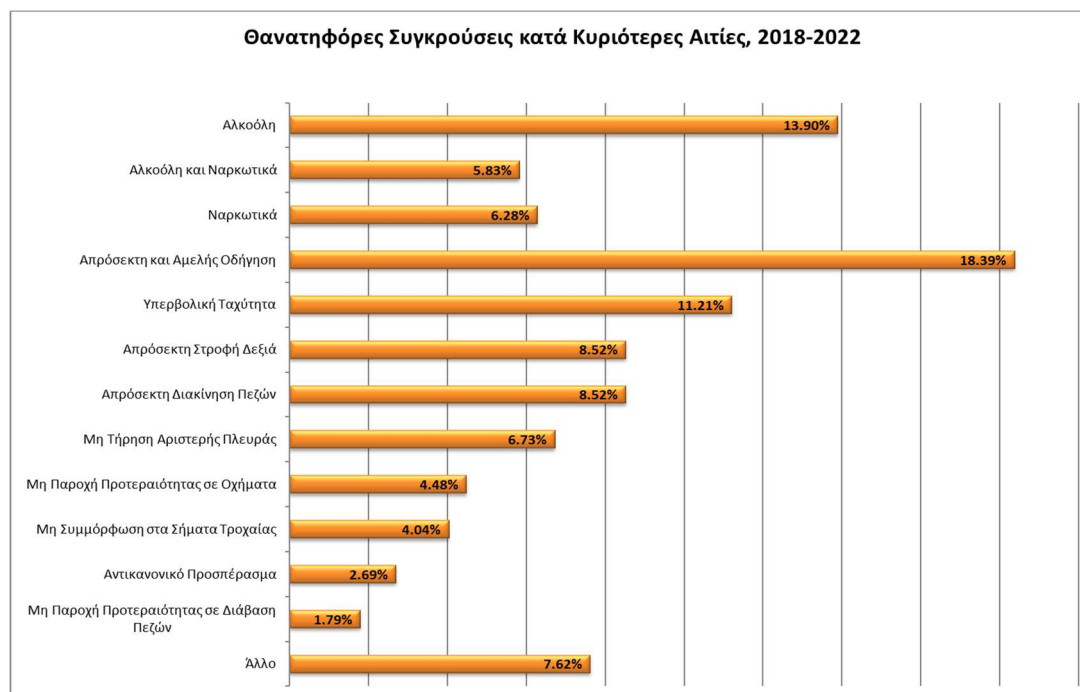
Ηλεκτροκίνητο scooter	0	1	0	0	1	2
Ηλεκτροκίνητο αναπηρικό τροχοκάθισμα	0	1	0	1	0	2
Ποδηλάτες	1	1	1	1	4	8
ΣΥΝΟΛΟ	49	52	48	45	37	231

Πηγή: Γραφείο Στατιστικής και Χαρτογράφησης(ΓΣ&)

Κυριότερες αιτίες

Η παραβίαση της νομοθεσίας όσον αφορά στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας αποτελεί την κύρια αιτία πρόκλησης των οδικών τροχαίων συγκρούσεων. Επίσης η απειρία των οδηγών, η οδήγηση από άτομα μεγάλης ηλικίας και η έλλειψη σεβασμού μεταξύ των χρηστών του οδικού δικτύου, έχουν ως αποτέλεσμα την πρόκληση των οδικών τροχαίων συγκρούσεων.

Όπως παρατηρείται και στον πιο κάτω πίνακα, η απρόσεκτη και αμελής οδήγηση αποτελεί την πρώτη αιτία πρόκλησης θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων, με δεύτερη αιτία την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ.

Χρήση ζώνης ασφαλείας /κράνους

Όσον αφορά στη χρήση ζώνης ασφαλείας, και χρήσης προστατευτικού κράνους, όπως παρουσιάζεται και στον πιο κάτω πίνακα, διαπιστώνεται ότι δεν βρίσκονται στα επιθυμητά επίπεδα.

Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2022	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Έφεραν ζώνη ασφαλείας	3	12	8	6	3	32	31.07%
Δεν έφεραν ζώνη ασφαλείας	18	6	10	13	9	56	54.37%
Δεν υποχρεούνται να φέρουν ζώνη ασφαλείας	1	1	1	1	0	4	3.88%

<i>Είναι άγνωστο αν έφεραν ζώνη ασφαλείας</i>	2	2	1	4	2	11	10.68%
ΣΥΝΟΛΟ	24	21	20	24	14	103	100.00%

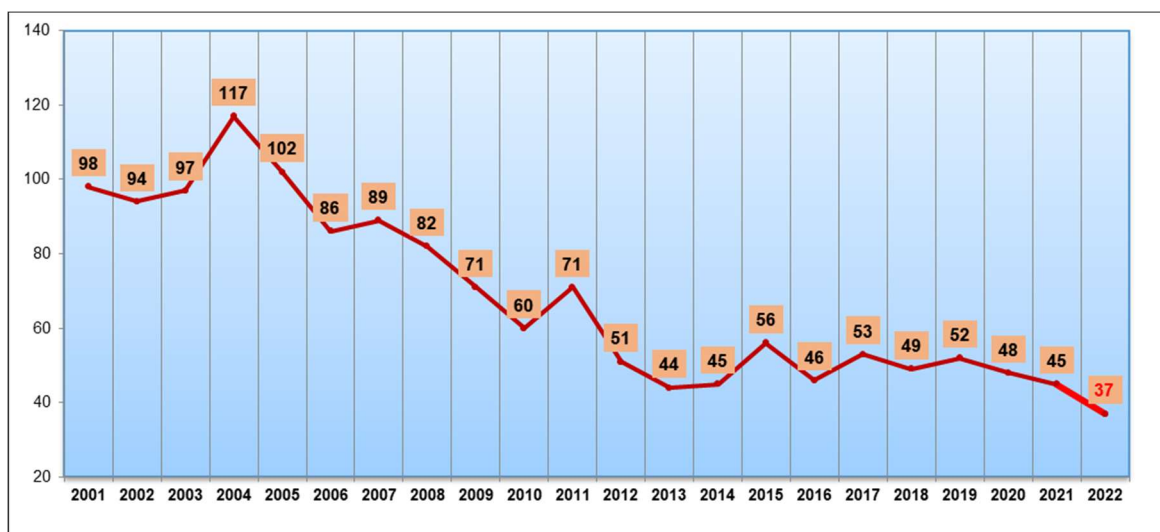
Περιγραφή	2018	2019	2020	2021	2022	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
<i>Έφεραν κράνος</i>	7	8	7	8	5	35	48.61%
<i>Δεν έφεραν κράνος</i>	9	6	6	6	7	34	47.22%
<i>Άγνωστο</i>	0	2	1	0	0	3	4.17%
ΣΥΝΟΛΟ	16	16	14	14	12	72	100.00%

Πηγή: Γραφείο Στατιστικής
Χαρτογράφησης(ΓΣ&Χ)

Η Στρατηγική όσον αφορά στην οδική ασφάλεια και την οδική αστυνόμευση, βασίζεται στην προσέγγιση του Ασφαλούς Συστήματος (Safe System Approach) που αποτελεί τη φιλοσοφία της νέας πολιτικής της Ε.Ε για πιο ασφαλείς οδικές υποδομές, πιο ασφαλή οχήματα και πιο ασφαλείς χρήστες των δρόμων.

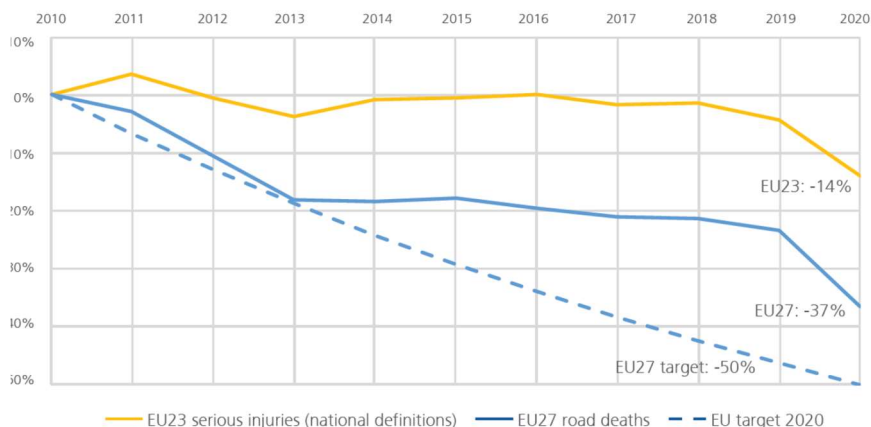
Ο στόχος που τέθηκε με βάση την Ευρωπαϊκή Χάρτα, ήταν όπως όλα τα κράτη μέλη μειώσουν τις θανατηφόρες οδικές συγκρούσεις στο 50% μέχρι το 2020 με βάση το 2010. Ο στόχος που είχε τεθεί για την Κυπριακή Δημοκρατία, ήταν όπως οι νεκροί στην Κύπρο να μην ξεπεράσουν τους 30 μέχρι το 2020.

Όπως παρατηρείται στο πιο κάτω γράφημα, υπήρξε βελτίωση από το 2010, αλλά όχι αρκετή για να επιτύχουμε το στόχο της μείωσης του 50% μέχρι το 2020. Σε σχέση με το 2001, το 2020 καταγράφηκε μείωση 51% στον αριθμό των νεκρών, ενώ κατά την τελευταία 10ετία (2011-2020) καταγράφηκε μείωση 32,4%.

Όπως φαίνεται και στο πιο κάτω διάγραμμα του ETSC, δεν επιτεύχθηκε δυστυχώς ο στόχος για μείωση 50% στη δεκαετία, εφόσον συνολικά υπήρξε 37% μείωση σε σχέση με την προηγούμενη

δεκαετία (από το 2010) όσον αφορά στους νεκρούς και 14% μείωση όσον αφορά στις τροχαίες συγκρούσεις με σοβαρούς τραυματισμούς.

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του ETSC, που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2023, από τις 32 χώρες που παρείχαν στατιστικά στοιχεία, μόνο οι 13 κατέγραψαν μείωση στους οδικούς θανάτους το έτος 2022 σε σύγκριση με το 2021. Η Κύπρος φαίνεται ότι κατέγραψε την 3^η μεγαλύτερη μείωση σε ποσοστό 18%.

Ταυτόχρονα, στην Κύπρο καταγράφηκε μια μείωση στους σοβαρούς οδικούς τραυματισμούς κατά την περίοδο 2012 – 2022, σε ποσοστό 54%.

Για κράτη όπως η Κύπρος, όπου ο αριθμός των θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων είναι μικρότερος ή γύρω στο 100, τα στατιστικά στοιχεία έχουν την τάση να παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις από μια χρονιά σε άλλη, με αποτέλεσμα η βασική τάση να μπορεί να διαφανεί σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου.

Με βάση τη διακήρυξη της Στοκχόλμης το Φεβρουάριο του 2020, τέθηκε η βάση για περαιτέρω πολιτική δέσμευση με την Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε. όσον αφορά στην οδική ασφάλεια, ανακηρύσσοντας την περίοδο 2020-2030 τη δεύτερη δεκαετία για δράση όσον αφορά στην Οδική Ασφάλεια. Αυτό περιλαμβάνει ένα νέο στόχο για μείωση στο 50% μέχρι το 2030 τόσο στον αριθμό των θανατηφόρων οδικών τροχαίων συγκρούσεων όσο και στον αριθμό των οδικών συγκρούσεων με σοβαρούς τραυματισμούς. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει επίσης και το φιλόδοξο στόχο για μηδενικούς θανάτους από οδικές τροχαίες συγκρούσεις μέχρι το 2050.

Την κυριότερη συμβολή στην επίτευξη του στόχου έχουν το Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου το οποίο καθορίζει την πολιτική για τα θέματα τροχαίας και οι Αστυνομικές Διευθύνσεις των Επαρχιών (μέσω των επαρχιακών κλάδων τροχαίας) οι οποίες έχουν την ευθύνη κυρίως της επιχειρησιακής υλοποίησης των πολιτικών και των μέτρων που αποφασίζονται. Το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Αστυνομίας συμβάλει στην επίτευξη του στόχου αυτού μέσω του σχεδιασμού και υλοποίησής της επικοινωνιακής πολιτικής σε σχέση με την ανάπτυξη της Οδικής Συνείδησης. Επίσης η ΜΑΕΠ, η ΥΠΕΓΕ, το Τμήμα Πληροφορικής και το Τμήμα Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

Για την επιτυχία αυτού του στόχου θα πραγματοποιηθούν οι πιο κάτω δραστηριότητες:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Εκπαίδευση, Δημοσιότητα και Ευαισθητοποίηση για την Οδική Ασφάλεια

Στην προσπάθεια για ανάπτυξη οδικής συνείδησης από τους πολίτες και ενεργότερη συμμετοχή τους σε θέματα πρόληψης, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς, δίδεται έμφαση ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες, που είναι οι νεαροί οδηγοί, τα άτομα με αναπηρίες, οι πεζοί και τα άτομα της τρίτης ηλικίας.

Χωρίς αμφιβολία, ο καλύτερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος, για την ευαισθητοποίηση του κοινού είναι η πρόληψη και η Αστυνομία, επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία στην εκπαίδευση και ειδικότερα στην επιμόρφωση των παιδιών στη χρήση του οδικού δικτύου, και στην ανάπτυξη και καλλιέργεια

οδικής συνείδησης που πρέπει να εμπεδώνεται από μικρή ηλικία, κατά την οποία τα παιδιά αποκτούν στάσεις και δεξιότητες ζωής.

Για να επιτευχθεί το ζητούμενο, που είναι η συμμόρφωση όλων με τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικές δράσεις όπως:

Δράσεις για υλοποίηση της δραστηριότητας 1

1. Βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και στις δράσεις ευαισθητοποίησης για την Οδική Ασφάλεια για όλους τους χρήστες του οδικού δικτύου.
2. Εφαρμογή μέτρων για αλλαγή της κακής νοοτροπίας και αντιλήψεων που επικρατούν για την Οδική Ασφάλεια στην Κ.Δ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Πρόληψη Τροχαίων Παραβάσεων μέσω της εφαρμογής της Οδικής Αστυνόμευσης και του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

Μέσω των Ουλαμών Πρόληψης Οδικών Δυστυχημάτων και των επαρχιακών κλάδων Τροχαίας, επιτυγχάνεται η πρόληψη και η καταστολή των οδικών τροχαίων συγκρούσεων και ο εντοπισμός και καταγγελία των παραβατών, σε 24ωρη βάση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις παραβάσεις εκείνες που αποδεδειγμένα συμβάλουν στην πρόκληση των θανατηφόρων και σοβαρών οδικών συγκρούσεων, όπως αυτό φαίνεται μέσα από τη στατιστική ανάλυση των συγκρούσεων.

Παράλληλα, έχουν τροχοδρομηθεί και εφαρμόζονται από την Αστυνομία, διάφορες άλλες ενέργειες όπως για παράδειγμα η εφαρμογή του συστήματος Φωτοεπισήμανσης, η χρήση του συστήματος MANPR (Mobile Automatic Number Plate Recognition), η διενέργεια έκτακτων εκστρατειών σε παγκύπρια βάση σχετικά με τις κυριότερες αιτίες πρόκλησης οδικών τροχαίων συγκρούσεων κ.λ.π.

Επίσης, για πρόληψη των οδικών τροχαίων συγκρούσεων στους αυτοκινητόδρομους και στο δευτερεύον οδικό δίκτυο, λειτουργεί το Γραφείο Μηχανικού Ελέγχου το οποίο διεξάγει περιοδικούς ελέγχους για να διαπιστώνεται κατά πόσο τα οχήματα που κυκλοφορούν στο οδικό δίκτυο είναι κατάλληλα.

Δράσεις για υλοποίηση της δραστηριότητας 2

1. Αύξηση της εγρήγορης και της συμμόρφωσης όλων των χρηστών του οδικού δικτύου της Κ.Δ. σε σχέση με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας, μέσω διαφόρων δράσεων επιβολής του νόμου
2. Προώθηση της χρήσης των υφιστάμενων και νέων τεχνολογιών όσον αφορά στην επιβολή του νόμου

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 : Διαχείριση Οδικών Τροχαίων Συγκρούσεων

Παράλληλα με την πρόληψη και την ανάπτυξη οδικής συνείδησης πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζει η άμεση ανταπόκριση και ο τρόπος διαχείρισης των οδικών τροχαίων συγκρούσεων, από τη στιγμή που καλείται η Αστυνομία μέχρι τη στιγμή ολοκλήρωσης μιας υπόθεσης.

Ως εκ τούτου, η Αστυνομία, εφαρμόζοντας τις πιο κάτω δράσεις θα προσπαθήσει να βελτιώσει τη διαδικασία διαχείρισης των οδικών τροχαίων συγκρούσεων.

Δράσεις για υλοποίηση της δραστηριότητας 3

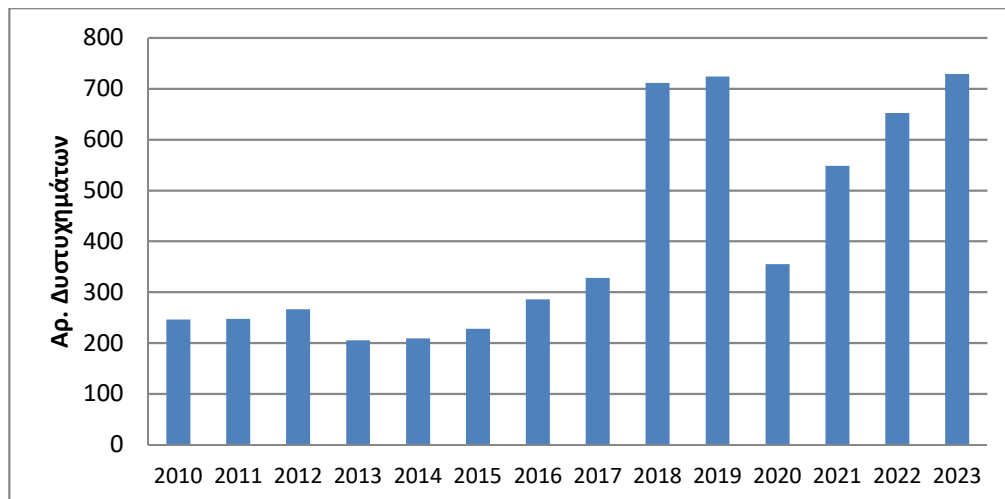
1. Βελτίωση χρόνου ανταπόκρισης και τρόπου αντιμετώπισης σε σκηνές οδικών τροχαίων συγκρούσεων
2. Έγκαιρη και αποτελεσματική διερεύνηση των υποθέσεων
3. Ενίσχυση συνεργασίας με άλλους εμπλεκόμενους φορείς

6.1.3 Εμπλοκή ταξί σε ατυχήματα

Για σκοπούς μελέτης και ανάλυσης, τα τροχαία ατυχήματα διαχωρίζονται ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους σε τέσσερις κατηγορίες:

- α) Θανατηφόρα - υπάρχουν νεκροί
- β) Σοβαρά - υπάρχουν βαριά τραυματισμένοι
- γ) Ελαφρά - υπάρχουν ελαφρά τραυματισμένοι
- δ) Ζημιές - δεν υπάρχουν τραυματισμένοι, αλλά μόνο υλικές ζημιές

Σύμφωνα με στοιχεία της Κοινοπραξίας Ασφαλειών Οχημάτων Δημόσιας Χρήσης³², ο αριθμός τροχαίων ατυχημάτων στα οποία ενεπλάκησαν τα ταξί για την περίοδο 2010-2023 παρουσιάζεται στην πιο κάτω εικόνα.

Εικόνα 6.1: Τροχαία Ατυχήματα εξ' υπαιτιότητας των οδηγών Ταξί 2010-2023

Τα περισσότερα από τα τροχαία ατυχήματα στα οποία εμπλέκονται οι οδηγοί ταξί δεν είναι σοβαρά (θανατηφόρα ή με τραυματισμένους). Για την περίοδο 2018-2023 ο αριθμός των θανατηφόρων ατυχημάτων ήταν τέσσερα (2018: 2 ατυχήματα, 2021: 1 ατύχημα και 2023: 1 ατύχημα).

Από τη μελέτη των πιο πάνω εξάγεται το συμπέρασμα ότι τα ταξί στην Κύπρο, εμπλέκονται περισσότερο σε ατυχήματα που αφορούν στην πρόκληση ζημιών και σωματικών βλαβών, ενώ σπάνια σε θανατηφόρα ατυχήματα. Οι λόγοι για τους οποίους συμβαίνει αυτό είναι λόγω του ότι, οι πλειονότητα των οδηγών ταξί:

- Είναι επαγγελματίες και έμπειροι οδηγοί.
- Είναι πολύ προσεκτικοί κατά την οδήγηση διότι οποιαδήποτε εμπλοκή τους σε ατύχημα θα έχει ως επίπτωση την απώλεια εισοδημάτων.
- Αντιλαμβάνονται την ευθύνη που έχουν για την ασφάλεια των πελατών τους και έτσι είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί.

Αίτια πρόκλησης ατυχημάτων των οδηγών ταξί

Σύμφωνα με στοιχεία της Κοινοπραξίας, οι κυριότερες περιπτώσεις ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται τα ταξί αφορούν στα πιο κάτω:

- Στην επαναλαμβανόμενη και συχνή παραβίαση συγκεκριμένων προνοιών του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας από τους οδηγούς ταξί, όπως η επαναστροφή σε δρόμο διπλής κατεύθυνσης, παράλειψη συμμόρφωσης στα φάτα τροχαίας, κ.ά.
- Στην οδική συμπεριφορά ορισμένων οδηγών ταξί που αφορά σε κάποια στοιχεία επιθετικής οδήγησης, όπως τα απότομα προσπεράσματα, οι απότομες επιταχύνσεις κ.λπ.

³² Η Κοινοπραξία Ασφαλιστών Οχημάτων Δημόσιας Χρήσης (Cyprus Hire and Rejected Risks Pool) ασφαρίζει εκ μέρους όλων των ασφαλιστικών εταιρειών της Κύπρου, οχήματα δημόσιας χρήσης, όπως ταξί, λεωφορεία, ενοικίασης, καθώς και οδηγούς που δεν θεωρούνται ως «αποδεκτοί κίνδυνοι» για ασφάλιση από τις ασφαλιστικές εταιρείες. Η ασφάλεια που προσφέρει η Κοινοπραξία για τα ταξί είναι έναντι τρίτου, δηλαδή καλύπτει ζημιές για τις επιδιορθώσεις του οχήματος του άλλου οδηγού, καθώς επίσης και αποζημιώσεις που αφορούν τραυματισμούς επιβατών του άλλου οχήματος αλλά και του ταξί, με εξαίρεση τον οδηγό ταξί.

- Στο άνοιγμα της πόρτας του ταξί, συνήθως από τους επιβαίνοντες, προς την πλευρά που διακινούνται άλλα οχήματα και η αμέλεια του οδηγού ταξί να ενημερώσει τους επιβαίνοντες σε αυτό (ιδιαίτερα αν δεν είναι Κύπριοι).
- Στην παράνομη στάση και/ή διπλοπαρκάρισμα για επιβίβαση ή αποβίβαση πελατών σε επικίνδυνα σημεία του δρόμου με αυξημένη τροχαία κίνηση.
- Σε πρόσκρουση με προπορευόμενο όχημα λόγω αφηρημάδας, κόπωσης, έλλειψης αυτοσυγκέντρωσης και αδυναμίας εφαρμογής μίας αμυντικής οδήγησης.

Αναλύοντας πιο πάνω τα συχνότερα περιστατικά τροχαίων ατυχημάτων που αφορούν στα ταξί, στη συνέχεια εντοπίζονται οι πιθανές αιτίες που προκαλούν αυτά τα ατυχήματα, τις οποίες ο κάθε οδηγός ταξί θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη, αποσκοπώντας στη μείωση των ατυχημάτων:

- Βελτίωση της οδικής συμπεριφοράς και σεβασμός προς τους χρήστες του οδικού δικτύου.
- Συμμόρφωση προς τους κανονισμούς του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Υπεύθυνη οδήγηση και εκτίμηση των κινδύνων και των συνεπειών που μπορεί να προκληθούν από ένα τροχαίο ατύχημα. Η νομοθεσία για την Ασφάλεια και Υγεία στο χώρο Εργασίας, υπογραμμίζει την αναγκαιότητα εκτίμησης του κινδύνου, η οποία στοχεύει στον περιορισμό των ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία.
- Ενημέρωση – υπενθύμιση των επιβατών για τις υποχρεώσεις τους για τήρηση των κανόνων ασφαλείας (π.χ. ζώνη ασφαλείας, άνοιγμα πόρτας).
- Προγραμματισμός των ωρών εργασίας και ανάπαυσης. Ο οδηγός οφείλει να ξεκουράζεται και να κοιμάται ικανοποιητικές ώρες. Η κόπωση επιφέρει μείωση των αντανακλαστικών και πιθανή υπνηλία κατά την οδήγηση, με επικίνδυνες συνέπειες για τη δική του ασφάλεια, των πελατών του, αλλά και των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου.

6.1.4 Συνέπειες στον οδηγό από τροχαία ατυχήματα

Σε ένα τροχαίο ατύχημα έχουμε πάντοτε υλικές ζημιές στα οχήματα (μικρές ή μεγάλες) και υπάρχει πάντα ο κίνδυνος τραυματισμού ανθρώπων (οδηγών, πελατών, πεζών). Σε μία τέτοια περίπτωση, η σοβαρότητα και η επικινδυνότητα των τραυμάτων είναι ανάλογες κάποιων εκ των συνθηκών κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα, όπως η ταχύτητα με την οποία διακινούνταν τα εμπλεκόμενα οχήματα, η χρήση ζώνης ασφαλείας από τους οδηγούς και τους επιβάτες, κ.λπ. Πιο κάτω εξετάζονται οι συνέπειες των τροχαίων ατυχημάτων για τους οδηγούς ταξί.

Αρχικά, είναι σημαντικό να οριστούν οι έννοιες *νεκρός*, *βαριά τραυματίας*, και *ελαφρά τραυματίας*, σε συνάρτηση με τα τροχαία ατυχήματα.

- **Νεκρός:** Θεωρείται το πρόσωπο εκείνο, του οποίου ο θάνατος επέρχεται είτε την ίδια στιγμή είτε μέσα σε διάστημα 30 ημερών από αυτό.
- **Βαριά τραυματίας:** Θεωρείται το πρόσωπο που υπέστη σοβαρή βλάβη, όπως κρανιοεγκεφαλική κάκωση, ακρωτηριασμό, πολλαπλό τραυματισμό, με αποτέλεσμα το άτομο να χάσει τη διανοητική του επαφή με το περιβάλλον και να κινδυνεύει σοβαρά η ζωή του.
- **Ελαφρά τραυματίας:** Θεωρείται το πρόσωπο που υπέστη απλή σωματική κάκωση, μη ικανή να θέσει τη ζωή του σε κίνδυνο και που μπορεί να αποθεραπευτεί.

Ένα τροχαίο ατύχημα, αναλόγως και της σοβαρότητάς του, μπορεί να έχει πολλές επιπτώσεις και συνέπειες για τον οδηγό και το περιβάλλον του. Οι επιπτώσεις αυτές για τον οδηγό διαχωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

- **Στην υγεία:** Ένας τραυματισμός είναι πάντα επώδυνος και ταλαιπωρεί σωματικά και ψυχικά τον τραυματία, μέχρι την αποκατάσταση της υγείας του. Σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος, ένας τραυματισμός μπορεί να αφήσει μόνιμα προβλήματα υγείας στον οδηγό (π.χ. αναπηρία, ακρωτηριασμό). Περίπου 2000-2500 άνθρωποι τραυματίζονται κάθε χρόνο σε τροχαία ατυχήματα, από τους οποίους το 20%-30% αφορά σε βαριά τραυματίες.

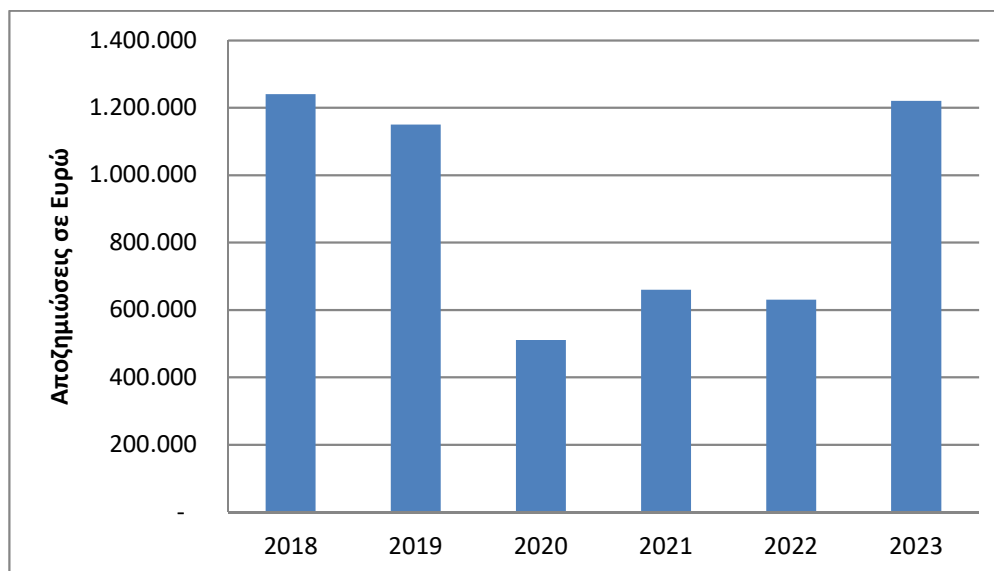
- **Οικογενειακές:** Ένας τραυματισμός προκαλεί πάντα πόνο στην οικογένεια του τραυματία. Ο πόνος, η ψυχική οδύνη, η αναστάτωση, η ταλαιπωρία, συμπεριλαμβανομένων και των όποιων αρνητικών οικονομικών επιβαρύνσεων, είναι κάποιες από τις επιπτώσεις στην οικογένεια του τραυματία οδηγού.
- **Οικονομικές:** Αφορά στα οποιαδήποτε έξοδα (ιατροφαρμακευτικά, δικηγορικά, διόρθωση ζημιών) και στην απώλεια εσόδων σε περίπτωση αναρρωτικής άδειας του τραυματία οδηγού.
- **Επαγγελματικές:** Αφορά στις όποιες αρνητικές συνέπειες προκύπτουν από ένα τροχαίο ατύχημα σε σχέση με τις επαγγελματικές σχέσεις του οδηγού, είτε με την εταιρία του είτε με τους πελάτες του (απώλεια πελατών, μείωση της εμπιστοσύνης του κοινού προς τα ταξί). Ένα μόνιμο πρόβλημα υγείας που μπορεί να δημιουργήσει ένας τραυματισμός, είναι πιθανό να μην αφήσει τον οδηγό να επιστρέψει στις επαγγελματικές του δραστηριότητες.
- **Ψυχικές:** Αφορά στις όποιες φοβίες, εντάσεις και άγχος που μπορεί να δημιουργηθούν μετά από την τραυματική εμπειρία που βιώνει τόσο ο τραυματισμένος οδηγός -συνέπεια του ατυχήματος που είχε- όσο και τα άλλα μέλη της οικογενείας του.

6.1.5 Υλικές και οικονομικές συνέπειες

Το συνολικό κόστος πληρωμών της Κοινοπραξίας, που αφορά σε ατυχήματα που προκλήθηκαν από τους οδηγούς ταξί αγγίζει κατά μέσο όρο τις 900 χιλιάδες Ευρώ ετησίως.

Πιο κάτω παρατίθενται κάποια στοιχεία που αφορούν στα ποσά αποζημιώσεων που κατέβαλε η Κοινοπραξία ανά έτος, για την περίοδο 2018-2023. Τα ποσά αφορούν συνολικά στα έξοδα για τις επιδιορθώσεις των ζημιών των άλλων αυτοκινήτων, που προκάλεσαν οι οδηγοί ταξί, όπως επίσης και στις όποιες αποζημιώσεις προς τους τραυματισμένους και θύματα, συμπεριλαμβανομένων και των επιβατών των ταξί.

Διευκρινίζεται ότι οι ασφάλειες που προσφέρει η Κοινοπραξία είναι μόνο έναντι τρίτου και, ως εκ τούτου, στα ποσά αυτά δε συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα επιδιορθώσεων των ταξί ή όποιες άλλες αποζημιώσεις προς τους οδηγούς ταξί σε περίπτωση τραυματισμού τους.

Εικόνα 6.2: Αποζημιώσεις από Κοινοπραξία για ζημιές και τραυματισμούς

Τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα για κάθε χώρα, με σημαντικό κόστος σε ανθρώπινες ζωές και με τεράστιο οικονομικό κόστος. Για τη μείωση του αριθμού των ατυχημάτων των ταξί χρειάζεται οι οδηγοί ταξί να έχουν υπόψη τους ότι είναι επαγγελματίες οδηγοί και φέρουν πλήρη ευθύνη για την ασφάλεια των πελατών τους. Η αδιαφορία, η αμέλεια και η απροσεξία είναι ενδείξεις αντιεπαγγελματισμού, που μειώνουν το κύρος και το γόητρο του κλάδου και

δυσφημίζουν το επάγγελμα του οδηγού ταξί. Η εικόνα που εκπέμπουν οι οδηγοί ανάμεσα στην κοινωνία (επιβατικό κοινό) είναι πολύ σημαντική για τη βιωσιμότητα του επαγγέλματος.

Ένα τροχαίο ατύχημα, πέραν των προβλημάτων που μπορεί να προκαλέσει στην υγεία του οδηγού ταξί, έχει και κάποιο οικονομικό κόστος, τόσο για τον ίδιο και την οικογένειά του όσο και για την επιχείρηση ή την εταιρία του, αλλά και για την κοινωνία και για το κράτος.

Το οικονομικό κόστος των τροχαίων ατυχημάτων μπορεί να επιμερισθεί σε τέσσερις κατηγορίες:

- Κόστος για τον τραυματία, που περιλαμβάνει απώλεια εισοδήματος του τραυματία και των μελών της οικογένειάς του (κόστος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, κ.λπ.).
- Κόστος για την επιχείρηση, που περιλαμβάνει το κόστος απουσίας από την εργασία, το κόστος μείωσης ή διατήρησης της παραγωγής με επιπρόσθετες προσλήψεις, το κόστος υλικών ζημιών, αποζημιώσεων, κ.λπ.
- Κρατικό κόστος, που περιλαμβάνει το κόστος των νοσοκομείων, της Αστυνομίας, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών.
- Άλλο κόστος, που περιλαμβάνει το λειτουργικό κόστος ασφαλιστικών οργανισμών, δικηγορικών γραφείων, κ.λπ.

Αποζημίωση από τροχαίο ατύχημα

Μετά από ένα τροχαίο ατύχημα (μεταξύ οποιασδήποτε κατηγορίας μηχανοκίνητων οχημάτων) είναι σύνηθες φαινόμενο να προκύψουν υλικές/οικονομικές ζημιές και/ή σωματική βλάβη σε οδηγούς, επιβάτες ή ακόμα και σε πεζούς. Η ασφαλιστική εταιρεία του ζημιογόνου μέρους υποχρεούται σε αποζημίωση των θυμάτων.

Η αποζημίωση δεν καταβάλλεται αποκλειστικά και μόνο δικαστικώς, δηλαδή μετά την καταχώρηση αγωγής στο Δικαστήριο από τον ζημιωθέντα, αλλά μπορεί να γίνει και εξωδίκως, μετά από συμβιβασμό της ασφαλιστικής εταιρείας με το δικαιούχο.

Δικαίωμα προς αποζημίωση έχουν όλα πρόσωπα τα οποία, εξαιτίας του τροχαίου ατυχήματος, υπέστησαν προβλήματα υγείας σε βαθμό που υποφέρουν κατά τις καθημερινές τους δραστηριότητες και/ή χρειάστηκε να καταβάλουν κάποιο κόστος για την υλική, όπως επίσης και για τη σωματική, αποκατάσταση των ζημιών.

Οι θεραπείες που μπορεί να αναζητήσει ένα θύμα για αποζημίωση των ζημιών που υπέστηκε χωρίζονται σε δυο βασικές κατηγορίες: τις ειδικές και τις γενικές αποζημιώσεις.

Ειδικές Αποζημιώσεις

Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις των τροχαίων ατυχημάτων, προκαλούνται υλικές ζημιές στα ίδια τα αυτοκίνητα. Εφόσον προσκομισθούν τα σχετικά τιμολόγια και αποδείξεις, ο υπαίτιος του τροχαίου ατυχήματος υποχρεούται να αποζημιώσει το ζημιογόνο μέρος. Συνήθως η ασφαλιστική εταιρεία του υπαίτιου καλύπτει την αποζημίωση. Αν η αξία του αυτοκινήτου μειώθηκε μετά το ατύχημα τότε ο υπαίτιος δύναται να αποζημιώσει ακόμα και τη διαφορά στην αξία του αυτοκινήτου πριν και μετά το ατύχημα. Επιπρόσθετα, όλα όσα ξόδεψε και αφορούν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, έξοδα μετακινήσεως λόγω στέρησης του αυτοκινήτου, τη μεταφορά με γερανό, τυχόν απώλεια εισοδήματος αποζημιώνονται.

Γενικές Αποζημιώσεις

Ο ζημιωθείς μπορεί να αξιώσει γενικές αποζημιώσεις, χρήματα δηλαδή ως αποτίμηση της ταλαιπωρίας, του φυσικού πόνου, της στεναχώριας που υπέστη ή ακόμα και των δυσμενών συνεπειών που πρόκειται να προκαλέσει η συγκεκριμένη σωματική βλάβη. Σε γενικές γραμμές, η αποζημίωση συναρτάται άμεσα με τη σοβαρότητα των τραυμάτων, τον πόνο, την οδύνη, τη δυσχέρεια που προκαλούν (τα τραύματα) και τη διάρκειά τους. Η αγωνία της αναπηρίας, η ψυχική οδύνη, η περιθωριοποίηση από τις συνήθειες δραστηριότητες του ανθρώπου αποτελούν μέρος από το σύνολο των παραγόντων που λαμβάνονται

υπόψη. Όπου οι κακώσεις προκαλούν μόνιμη αναπηρία και δυσχέρεια στην ανθρώπινη λειτουργία, οι αποζημιώσεις αποτιμούνται με βάση τη μακροχρόνια προοπτική.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε περίπτωση που ο δικαιούχος επιλέξει τη δικαστική οδό, ο υπολογισμός των γενικών αποζημιώσεων από το Δικαστήριο θα είναι αποτέλεσμα καθοδήγησης και συνυπολογισμού των γενικών αποζημιώσεων που καθορίστηκαν από νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου και αντανακλούν το είδος και τη σοβαρότητα των σωματικών βλαβών του θύματος.

Σε απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Πασάντας Ανδρέας κ.ά. ν. Πανίκκου Μόρου (2008) 1 Α.Α.Δ. 690) αναφέρεται ότι «ο κλασικός τρόπος υπολογισμού των αποζημιώσεων αυτών είναι με τη χρήση πολλαπλασιαστή και πολλαπλασιαστέου», με τον πολλαπλασιαστή να αντιπροσωπεύει τον αριθμό των χρόνων που αναμένεται να διαρκέσει η εν λόγω απώλεια εισοδήματος και τον πολλαπλασιαστέο να αντιπροσωπεύει την ετήσια υπολογιστέα απώλεια εισοδήματος με βάση το εισόδημα του θύματος ή στην περίπτωση ανήλικων θυμάτων το εισόδημα του επαγγέλματος που θα ακολουθούσε ο ανήλικος (π.χ. το εισόδημα του επαγγέλματος του πατέρα του) ή το μέσο εθνικό εισόδημα.

Κάθε οδηγός λοιπόν, ιδιοκτήτης οχήματος αλλά και ο κάθε παθών (επιβάτης, πεζός, κτλ) πρέπει να γνωρίζει επακριβώς ποιές ακριβώς είναι οι υποχρεώσεις του πριν και μετά από ένα τροχαίο ατύχημα, αλλά επίσης και πώς ακριβώς θα προασπίσει τα συμφέροντά του και με ποιόν τρόπο θα αναζητήσει τις αξιώσεις του από οποιοδήποτε υπαίτιο πρόσωπο ή ασφαλιστική εταιρεία, ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμος για τις ενέργειες (εξωδικαστικές και δικαστικές) που απαιτούνται.

(Εκθεση από το δικηγορικό γραφείο Αντώνης Πασχαλίδης & Σία ΔΕΠΕ.)

Νομικό / Οικονομικό περιβάλλον

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, θα αναλυθούν θέματα που αφορούν:

- Στη διερεύνηση της αγοράς
- Στη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις της εταιρείας
- Στον ανταγωνισμό και την οργάνωση
- Στη σχέση των ταξί με τους άλλους τρόπους μεταφοράς πελατών
- Σε δραστηριότητες και συμπεριφορές ασυμβίβαστες προς το επάγγελμα

Νομικό περιβάλλον

Αρχή Αδειών

Η Αρχή Αδειών είναι ημικρατικός οργανισμός και ανεξάρτητη Αρχή, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, και έχει καθιδρυθεί με βάση τον περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς Νόμο και έχει καθήκον και εξουσία να εκδίδει άδειες οδικής χρήσης για:

- Μεταφορείς 'Γ'
- Ιδιωτικά Λεωφορεία
- Αστικά, Αγροτικά και Υπεραστικά Ταξί
- Οχήματα διεθνών οδικών μεταφορών για ίδιο λογαριασμό
- Ιδιωτικά Λεωφορεία για πολύτεκνες οικογένειες

Καθώς επίσης:

Να ασκεί πειθαρχικό έλεγχο των επαγγελματιών οδηγών με βάση τον περί Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο.

Η Αρχή Αδειών απαρτίζεται από ένα πρόεδρο και οκτώ μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο για χρονική περίοδο μέχρι τριών ετών.

Κάθε απόφαση της Αρχής Αδειών δύναται να προσβληθεί στην Αναθεωρητική Αρχή Αδειών, από οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μέσα σε είκοσι μέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σ' αυτόν της απόφασης.

Οι αποφάσεις της Αρχής Αδειών, με τις οποίες χορηγούνται άδειες οδικής χρήσης, δεν καθίστανται εκτελεστές αν δεν περάσει η χρονική προθεσμία των είκοσι ημερών προς άσκηση ιεραρχικής προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Αδειών και, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής, πριν την έκδοση απόφασης.

Αναθεωρητική Αρχή Αδειών

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών αποτελείται από ένα πρόεδρο και έχει νομική κατάρτιση και τέσσερα άλλα μέλη που έχουν ειδική γνώση και πείρα στα θέματα μεταφορών και διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η θητεία της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών είναι τριετής.

Κάθε απόφαση της Αρχής Αδειών δύναται να προσβληθεί με έγγραφη προσφυγή από οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εντός 20 ημερών από την ημέρα που κοινοποιείται σε αυτόν η απόφαση της Αρχής Αδειών.

Κάθε προσφυγή που ασκείται απευθύνεται προς τον πρόεδρο της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών και σε αυτή εκτίθενται οι λόγοι για υποστήριξη της.

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών εξετάζει την προσφυγή που ασκείται ενώπιον της χωρίς υπαίτια βραδύτητα και, αφού ακούσει τους ενδιαφερομένους ή δώσει την ευκαιρία σε αυτούς να εκθέσουν τις απόψεις τους, αποφασίζει σχετικά.

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών δύναται να εκδώσει μια από τις ακόλουθες αποφάσεις:

- (α) να επικυρώσει την προσβληθείσα απόφαση της Αρχής Αδειών
- (β) να ακυρώσει την προσβληθείσα απόφαση
- (γ) να τροποποιήσει την προσβληθείσα απόφαση
- (δ) να προβεί η ίδια σε έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβληθείσας
- (ε) να παραπέμψει την υπόθεση στην Αρχή Αδειών και να τη διατάξει να προβεί σε ορισμένη ενέργεια.

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών, κατά τη λήψη μιας από τις αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους (δ) και (ε) πιο πάνω, μπορεί να λάβει υπόψη και γεγονότα μεταγενέστερα της έκδοσης της απόφασης της Αρχής Αδειών. Σε κάθε δε περίπτωση η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών έχει εξουσία σύμφωνα με τη νομολογία να εξετάσει εξυπαρχής την αίτηση που έχει ενώπιον της χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τα συμπεράσματα της Αρχής Αδειών.

Η ιεραρχική προσφυγή δεν αποτελεί δικαστική διαδικασία και δεν αποσκοπεί στην εξέταση της ορθότητας της απόφασης του ιεραρχικά κατώτερου οργάνου αλλά στη δημιουργία ενός δεύτερου σκέλους στη διαδικασία λήψης απόφασης που αποβλέπει στην εξάλειψη λαθών από το κατώτερο όργανο. Και τα δύο όργανα, δηλαδή η Αρχή Αδειών και η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών, έχουν το ίδιο καθήκον, που είναι η προαγωγή των σκοπών της σχετικής νομοθεσίας με την εφαρμογή των προνοιών της στη συγκεκριμένη περίπτωση. Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών εξετάζει τις προσφυγές που έχει ενώπιον της αυτοτελώς με βάση τα κριτήρια που θέτει ο νόμος, την επάρκεια της έρευνας και το σκεπτικό της απόφασης.

6.2.1 Διεύρυνση της αγοράς

(α) Εισαγωγή

Οι δημόσιες συγκοινωνίες ή, όπως αλλιώς ονομάζονται, τα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι υπηρεσίες κοινής μεταφοράς επιβατών και σκοπός τους είναι να εξυπηρετούν το ευρύ κοινό. Τα δημόσια μέσα μαζικής μεταφοράς χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- α) Τα χερσαία (λεωφορεία, ταξί, τραμ, τρένα, μετρό)
- β) Τα θαλάσσια (πλοία)
- γ) Τα εναέρια-αεροπορικά (αεροπλάνα)

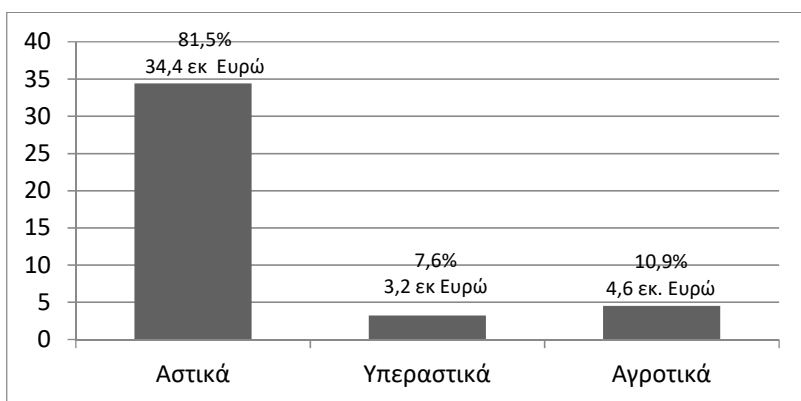
Οι δημόσιες συγκοινωνίες εκτελούν μία κοινωνική υπηρεσία που εξασφαλίζει στον πληθυσμό μίας χώρας τη δυνατότητα διακίνησης. Πέρα από τον κοινωνικό τους ρόλο, οι δημόσιες συγκοινωνίες

συμβάλλουν στη μείωση των μεγάλων κυκλοφοριακών προβλημάτων που δημιουργούνται από το μεγάλο αριθμό των ιδιωτικών οχημάτων που κυκλοφορούν στις πόλεις. Η χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών συμβάλλει στη μείωση (α) της κατανάλωσης ενέργειας (β) της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και (γ) των τροχαίων ατυχημάτων.

Στις περισσότερες από τις ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις οι δημόσιες συγκοινωνίες αποτελούν θέμα ζωτικής σημασίας για τη διακίνηση των επιβατών και για την οικονομία του τόπου και για αυτό το λόγο είναι αρκετά αναπτυγμένες. Το 2019, ο μέσος όρος μετακινήσεων με μέσα μαζικής μεταφοράς στις ευρωπαϊκές πόλεις ήταν περίπου στο 70%, δηλαδή 7 στους 10 Ευρωπαίους διακινούνταν με τις δημόσιες συγκοινωνίες του τόπου τους, ενώ στην Κύπρο με βάση στοιχεία του 2019 μόλις το 8%, δηλαδή 8 στα 100 άτομα, διακινούνταν με δημόσιες συγκοινωνίες.

(γ) Ταξί

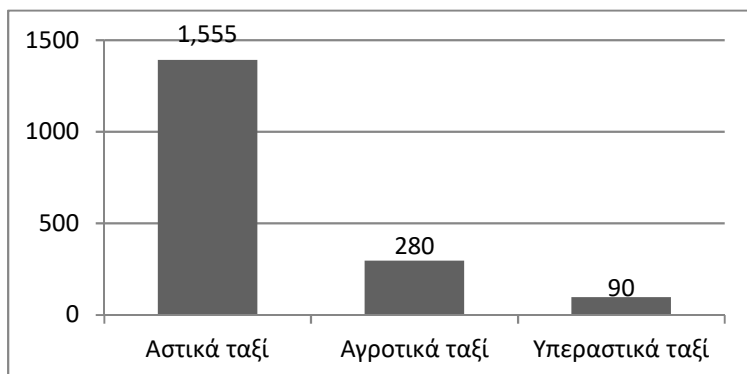
Η κατανομή του κύκλου εργασιών των ταξί όλων των κατηγοριών στην Κύπρο για το έτος 2022 δείχνει ενδεικτικά ότι το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχουν τα αστικά ταξί. Από τα 45,1 εκατομμύρια Ευρώ, τα 38,2 εκ. (84,7%) προέκυψαν από τα αστικά ταξί, τα 2,9 εκ. (6,4%) από τα υπεραστικά ταξί και τα 4,0 εκ. (8,9%) από τα αγροτικά ταξί.

Εικόνα 6.9: Κύκλος Εργασιών Ταξί, 2022

Ο συγκριτικά μεγαλύτερος κύκλος εργασιών των αστικών ταξί σχετίζεται με τους αριθμούς των ταξί ανά κατηγορία. Χωρίς μεγάλες μεταβολές στα τελευταία χρόνια, ο συνολικός αριθμός των ταξί για το 2023 ήταν 1,925, με τα αστικά ταξί να αποτελούν περίπου το 80%. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των ταξί το 2023 ανά κατηγορία ήταν ο εξής:

- Αστικά - 1555
- Υπεραστικά - 90
- Αγροτικά - 280

Εικόνα 6.10 Αριθμός ταξί ανά κατηγορία

Οι επαρχίες της Λευκωσίας και της Λεμεσού κατέχουν τις ψηλότερες θέσεις σε αριθμό ταξί. Αναλυτικά, όπως φαίνεται και στον πίνακα πιο κάτω, ο αριθμός των αδειούχων ταξί, όλων των κατηγοριών, ανά επαρχία για το 2023 ήταν ο εξής: (α) επαρχία Λευκωσίας 472, (β) επαρχία Λεμεσού 487, (γ) επαρχία Λάρνακας 283, (δ) επαρχία Πάφου και (ε) επαρχία Αμμοχώστου 254. Στον πιο κάτω πίνακα φαίνεται ο αριθμός των ταξί ανά κατηγορία και ανά επαρχία και όσα έχουν ενεργή Άδεια Οδικής Χρήσης (Τα υπεραστικά ταξί δεν έχουν έδρα.).

Κατανομή αδειούχων ταξί ανά περιοχή			
Περιοχή	Αστικά ταξί	Αγροτικά ταξί	Σύνολο
Λευκωσία	402	70	472
Λεμεσού	412	75	487
Λάρνακας	221	62	283
Αμμοχώστου	246	8	254
Πάφου	234	64	298
Πόλις Χρυσοχούς	40	1	41
Σύνολο *	<u>1555</u>	<u>280</u>	<u>1835</u>

* Στον πίνακα περιλαμβάνονται όσα ταξί έχουν ενεργή Άδεια Οδικής Χρήσης.

Πίνακας 6.2: Αριθμός ταξί ανά Περιοχή (επαρχία).

6.2.2 Διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις της εταιρείας

(α) Διασαφήνιση όρων

Διαφήμιση είναι η παραγωγή μηνυμάτων, που αναφέρονται σε προϊόντα ή υπηρεσίες και η δημοσίευση αυτών. Σκοπός της διαφήμισης είναι η παρακίνηση του κοινού να προτιμήσει και να αγοράσει τα προϊόντα ή να χρησιμοποιήσει τις διαφημιζόμενες υπηρεσίες.

Δημόσιες σχέσεις αναφέρονται στην προσπάθεια μίας επιχείρησης, εταιρείας, κ.λπ. να προβληθεί ευρέως και να δημιουργήσει θετική εικόνα γύρω από το πρόσωπό της, με σκοπό την αύξηση του κύκλου εργασιών της.

(β) Τρόποι διαφήμισης της εταιρείας ταξί

Πιο κάτω παρατίθενται τρόποι με τους οποίους μπορεί μία εταιρεία ταξί να διαφημίσει και να προωθήσει τις υπηρεσίες της:

Διαφήμιση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδα, περιοδικά, άλλα έντυπα)

Η διαφήμιση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας είναι ένας διαδεδομένος και πρακτικός τρόπος που μπορεί να βοηθήσει στη γνωστοποίηση και διαφήμιση μίας εταιρείας και των παρεχόμενων υπηρεσιών της. Το μειονέκτημα αυτού του είδους διαφήμισης είναι το ψηλό κόστος.

Διαδίκτυο

Οι δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διαφήμιση μίας εταιρείας, αλλά και στην εξυπηρέτηση των πελατών της. Αρκετές εταιρείες ταξί στο εξωτερικό διαθέτουν ιστοσελίδες με πληροφορίες για τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους, στοιχεία επικοινωνίας της εταιρείας (τηλέφωνο, φαξ, διεύθυνση), καθώς και πληροφορίες για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους

(κόμιστρα, διαδρομές, κ.ά.). Οι ιστοσελίδες είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για τα άτομα από το εξωτερικό που θα επισκεφτούν την Κύπρο για διάφορους λόγους (τουρισμός, επαγγελματικοί λόγοι) και θέλουν να προγραμματίσουν τα θέματα που αφορούν στη διακίνησή τους πριν φτάσουν στο νησί. Το κόστος κατασκευής και συντήρησης μίας ιστοσελίδας ποικίλει.

Διαφημιστικά φυλλάδια και αφίσες

Η διανομή φυλλαδίων και η τοποθέτηση αφισών σε διάφορα σημεία (αεροδρόμια, λιμάνια, υπεραγορές, κοινωνικές υπηρεσίες, υπεραγορές, κ.λπ.) και γενικά σε χώρους όπου συχνάζουν άτομα που ενδέχεται να χρειαστούν ταξί, είναι ένας άλλος τρόπος διαφήμισης και γνωστοποίησης της εταιρείας ταξί. Είναι σημαντικό, τα φυλλάδια να εμπεριέχουν τις σημαντικότερες πληροφορίες που ενδιαφέρουν τους αναγνώστες, να είναι απλά και ευανάγνωστα. Για τη διανομή φυλλαδίων και την τοποθέτηση αφισών στα διάφορα σημεία πρέπει πάντοτε να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες άδειες από τις αρμόδιες αρχές, όπως προνοείται από το σχετικό νόμο. Το κόστος αυτού του είδους διαφήμισης εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως για παράδειγμα είναι τα εκτυπωτικά έξοδα και τα έξοδα ενοικίασης του χώρου διαφήμισης. Η διαφήμιση με αφίσες έχει υψηλότερο κόστος από ότι τα διαφημιστικά φυλλάδια.

Επαγγελματικές κάρτες

Ένας άλλος τρόπος διαφήμισης, αρκετά οικονομικός και αποδοτικός, είναι οι επαγγελματικές κάρτες που μπορεί ο οδηγός ταξί να δίνει στους πελάτες του και γενικά στον κοινωνικό του κύκλο. Στις κάρτες πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία επικοινωνίας της εταιρείας ή/και τα στοιχεία επικοινωνίας του οδηγού.

Διά στόματος

Η πιο αξιόπιστη διαφήμιση, ιδιαίτερα σε μικρούς γεωγραφικά και πληθυσμιακά χώρους όπως είναι η Κύπρος, είναι η διά στόματος διαφήμιση που γίνεται από ικανοποιημένους πελάτες. Τα άτομα αυτά θα συστήσουν ανεπιφύλακτα το ταξί σας στον κοινωνικό τους κύκλο (φίλους, συγγενείς, συναδέλφους, γνωστούς) αν οι ίδιοι έμειναν ευχαριστημένοι από την εξυπηρέτηση που έτυχαν ως πελάτες. Αυτού του είδους η διαφήμιση, από πρόσωπο σε πρόσωπο, έχει πολύ μεγαλύτερη βαρύτητα και αποτελεσματικότητα από κάθε άλλο τρόπο διαφήμισης και παράλληλα είναι ανέξοδη. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό για τον οδηγό ταξί να προσφέρει υψηλού επιπέδου επαγγελματικές υπηρεσίες, όπως αυτές έχουν αναλυθεί στο Μέρος 1. Στην περίπτωση δυσαρεστημένων πελατών, η διαφήμιση μετατρέπεται σε δυσφήμιση με αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο για τους οδηγούς ταξί.

(γ) Δημόσιες σχέσεις της εταιρείας ταξί

Οι δημόσιες σχέσεις για μία εταιρεία ταξί ή για ένα οδηγό ταξί εμπίπτουν στο πλαίσιο της διαφήμισης και τα δύο είναι αλληλένδετα. Οι δημόσιες σχέσεις στόχο έχουν περισσότερο τη γνωστοποίηση της καλής εικόνας της εταιρείας και όχι τόσο τη γνωστοποίηση της ύπαρξής της, κάτι που κάνει η διαφήμιση. Κάποιοι πρακτικοί τρόποι δράσης για την ανάπτυξη των δημόσιων σχέσεων είναι οι εξής:

- Έκδοση διαφημιστικών δώρων (ημερολόγια, πένες, κ.λπ.) για τους πελάτες της εταιρείας ή και για άλλους.
- Κοινοποίηση στον τύπο για την ανακοίνωση κάποιας καινοτόμας αλλαγής που θα επηρεάσει θετικά το ευρύτερο κοινό.
- Διοργάνωση ή συμμετοχή σε κάποιες φιλανθρωπικές εκδηλώσεις.
- Αποστολή ευχετήριων καρτών σε τακτικούς πελάτες λόγω κάποιας εορτής (π.χ. γενέθλια, ονομαστική εορτή, Χριστούγεννα, κ.λπ.).

6.2.3 Ανταγωνισμός και οργάνωση της εργασίας

Εισαγωγή

Στο μέρος αυτό του κεφαλαίου εξετάζονται κάποια βασικά ζητήματα περί ανταγωνισμού και οργάνωσης για τις επιχειρήσεις, ως απαραίτητες γνώσεις που θα πρέπει να κατέχει ο κάθε

επιχειρηματίας. Πιο κάτω ακολουθεί μία σύντομη επεξήγηση κάποιων όρων που σχετίζονται με τον οικονομικό ανταγωνισμό.

- *Ο ανταγωνισμός* είναι ο αγώνας μεταξύ των επιχειρήσεων για την επικράτησή τους στην αγορά και την αύξηση του μεριδίου αγοράς της καθεμιάς.
- *Το μονοπώλιο* είναι το αντίθετο του πολυπωλίου και δεν επιτρέπει τον ανταγωνισμό, αφού μόνο μία επιχείρηση δραστηριοποιείται στην αγορά ως πωλητής.
- *Σκοπός του ανταγωνισμού*: Οι επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να έχουν περισσότερους πελάτες αναγκάζονται να μειώσουν τις τιμές και να βελτιώσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους.
- *Αθέμιτο ανταγωνισμό* συνιστούν εκείνες οι πράξεις ή δηλώσεις με τις οποίες μία επιχείρηση προσπαθεί με ανήθικα, αντιδεοντολογικά και παράνομα μέσα και μεθόδους να κερδίσει πελάτες. Τέτοιες περιπτώσεις αποτελούν για παράδειγμα η παραπλάνηση του κοινού και η δυσφήμιση των ανταγωνιστών. Ορισμένες πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού προβλέπονται στο νόμο και κάποιες άλλες αφήνονται στην κρίση του δικαστηρίου.

Ο ανταγωνισμός αποτελεί υψίστης σημασίας θέμα για την ΕΕ και γι' αυτό έχουν ψηφιστεί νόμοι για την κατοχύρωση και την προστασία του, τους οποίους εφαρμόζουν όλα τα κράτη-μέλη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθορίζει συγκεκριμένες πολιτικές που το κάθε κράτος-μέλος πρέπει να εφαρμόζει. Σε κάθε κράτος-μέλος υπάρχει μία επιτροπή που βάσει νόμου έχει ως αποστολή της τη διατήρηση του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού. Η επιτροπή αυτή έχει το δικαίωμα αυτεπάγγελτης παρέμβασης και επιβολής προστίμων όπου και όταν οι νόμοι και οι κανονισμοί περί ανταγωνισμού παραβιάζονται. Στην Κύπρο η επιτροπή αυτή ονομάζεται Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)³³.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ανταγωνισμός έχει πολλά οφέλη, αφού ενθαρρύνει την επιχειρηματικότητα, διευρύνει την επιλογή των καταναλωτών και συμβάλλει στη διαμόρφωση χαμηλότερων τιμών και υψηλότερης ποιότητας. Ο κάθε πολίτης-καταναλωτής είναι καθοριστικός παράγοντας για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας, αφού με τις επιλογές του καθορίζει την πορεία που ακολουθούν οι επιχειρήσεις.

Είναι σημαντικό για τον κάθε επαγγελματία οδηγό ταξί να γνωρίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του επαγγελματικού του χώρου και της αγοράς, για να μπορεί να παίρνει τις σωστές αποφάσεις και να αναλαμβάνει δράση. Ο οδηγός ταξί θα πρέπει να έχει ευρεία γνώση και ενημέρωση για τους ανταγωνιστές του, προκειμένου να μπορεί να προβαίνει στην ανάλογη οργάνωση που θα του επιτρέψει να είναι ανταγωνιστικός ανάμεσα στο ευρύτερο κοινό.

Είναι σημαντικό στο σημείο αυτό να καθοριστεί ποιοι είναι οι ανταγωνιστές των ταξί. Θεωρητικά, οι ανταγωνιστές των ταξί είναι εκείνες οι αδειούχες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των επιβατικών μεταφορών. Σε μία τέτοια περίπτωση, οι ανταγωνιστές των ταξί θα ήταν μόνο τα λεωφορεία. Ωστόσο, μία τέτοια προσέγγιση θα άφηνε έξω το βασικότερο ανταγωνιστή των ταξί, τα ιδιωτικά επιβατηγά οχήματα, παρόλο που αυτά δεν εμπίπτουν τεχνικά στον ορισμό του οικονομικού ανταγωνισμού.

Έτσι, λοιπόν, στο παρόν εγχειρίδιο, οι ανταγωνιστές των ταξί θεωρούνται τα οποιαδήποτε μηχανοκίνητα οδικά μέσα που χρησιμοποιεί το επιβατηγό κοινό για σκοπούς διακίνησής του. Αυτός ο ορισμός, εκτός από τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται στον τομέα δημόσιων συγκοινωνιών, συμπεριλαμβάνει και τα ιδιωτικά μέσα μεταφοράς και τα οχήματα ενοικίασης. Συνοψίζοντας, οι ανταγωνιστές του κάθε οδηγού ταξί είναι τα λεωφορεία, τα ταξί της ίδιας κατηγορίας και τα ιδιωτικά επιβατηγά οχήματα (συμπεριλαμβανομένων και των αυτοκινήτων ενοικίασης).

³³ Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού:

[http://www.competition.gov.cy/competition/competition.nsf/All/573FE35812E1CF05C22574E8002F7FD8/\\$file/EPA%20BOOKLET.pdf?OpenElement](http://www.competition.gov.cy/competition/competition.nsf/All/573FE35812E1CF05C22574E8002F7FD8/$file/EPA%20BOOKLET.pdf?OpenElement)

Ανταγωνιστές: Τα άλλα ταξί

Είναι σημαντικό για τον οδηγό ταξί να μπορεί να αναλύει και να κατανοεί τις συμπεριφορές του επιβατηγού κοινού, καθώς και τις στρατηγικές των ανταγωνιστών του. Ακόμα πιο σημαντικό είναι να παίρνει εκείνες τις καινοτόμες αποφάσεις και να προχωρεί στην υλοποίησή τους. Ο οδηγός ταξί ως επιχειρηματίας θα πρέπει να εντοπίζει τις αδυναμίες και τις ελλείψεις των ανταγωνιστών του και να τις αντιμετωπίζει ως ευκαιρίες για να προωθήσει τα οικονομικά του συμφέροντα. Παράλληλα, θα πρέπει να κάνει συχνά αξιολόγηση της δικής του επιχείρησης και να προβαίνει σε βελτιωτικές ενέργειες. Είναι σημαντικό για τον κάθε επαγγελματία οδηγό ταξί να εκσυγχρονίζει και να αναβαθμίζει τις υπηρεσίες του.

Τα ταξί ως μέσο μεταφοράς έχει ένα βασικό πλεονεκτήματα που δε διαθέτουν τα άλλα μέσα μαζικής μεταφοράς, που απορρέει από το γεγονός ότι οι πελάτες εκμισθώνουν το ταξί. Αυτό ισχύει μόνο για τα αστικά και τα αγροτικά ταξί. Το γεγονός ότι το ταξί μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών χωρίς περιορισμούς στο χρόνο και το χώρο, σημαίνει ότι οι πελάτες μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για να μεταβούν οπουδήποτε και σε οποιαδήποτε ώρα της ημέρας. Τα υπεραστικά ταξί εκτελούν συγκεκριμένα δρομολόγια με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και αυτό τα διαφοροποιεί σε ό,τι αφορά στο ζήτημα αυτό από τις άλλες κατηγορίες ταξί. Σε σύγκριση όμως με τα λεωφορεία, ορισμένα υπεραστικά ταξί υπερέχουν στο γεγονός ότι είναι σχετικά ευέλικτα στο δρομολόγιό τους όσον αφορά στο σημείο περισυλλογής και αποβίβασης των πελατών τους.

Είναι γεγονός ότι ο οδηγός ταξί πρέπει να αντιμετωπίσει και τον ανταγωνισμό που προκύπτει από τους συναδέλφους του, τους άλλους οδηγούς ταξί ή/και τις άλλες εταιρείες ταξί. Στο Μέρος 1 (1.3) γίνεται εκτενής αναφορά στις πτυχές που αφορούν στην παροχή ποιοτικής υπηρεσίας ταξί και των τρόπων που θα μπορούσε ένας οδηγός ταξί να γίνει πιο ανταγωνιστικός. Οι πτυχές αυτές καλύπτουν θέματα που αφορούν (α) στην αξιοπιστία της προσφερόμενης υπηρεσίας, (β) στην κατάσταση του ταξί ως χώρου που προσφέρεται η υπηρεσία, (γ) στην οικονομική πτυχή της υπηρεσίας και (δ) στον οδηγό ως τον επαγγελματία άνθρωπο που προσφέρει την υπηρεσία.

Βελτίωση των υπηρεσιών

Πιο κάτω παρατίθενται κάποιοι επιπρόσθετοι τρόποι με τους οποίους θα μπορούσε ο οδηγός ταξί να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών του και οι οποίοι σχετίζονται με την κατάρτιση και τις γνώσεις του ιδίου.

Γνώσεις του οδηγού για την περιοχή και το οδικό δίκτυο

Είναι σημαντικό ο οδηγός ταξί να γνωρίζει για την περιοχή του τα πιο κάτω:

- Κύριους δρόμους, λεωφόρους και κυκλοφοριακούς κόμβους, σύντομες ή εναλλακτικές διαδρομές.
- Βασικές υπηρεσίες, δημόσια κτήρια και άλλους σημαντικούς χώρους, όπως νοσοκομεία, αστυνομικούς σταθμούς, σχολεία, λιμάνια, αεροδρόμια, μεγάλα καταστήματα, φαρμακεία, κλινικές, αθλητικούς χώρους.
- Τουριστικούς προορισμούς, όπως χώρους διασκέδασης, μουσεία, ξενοδοχεία, ιστορικές τοποθεσίες, μνημεία, δημόσια πάρκα, τουριστικές ζώνες, θέατρα, αίθουσες συναυλιών, γραφικές διαδρομές, δημοφιλείς παραλίες.
- Επαγγελματικούς χώρους, όπως εργοστάσια, τράπεζες, συνεργατικά.
- Οδικά έργα ή κλειστούς δρόμους που παρεμποδίζουν τη ροή της κυκλοφορίας.
- Χώρους στάθμευσης και λωρίδες για τα οχήματα ταξί.

Ιστορικές γνώσεις

Καλό είναι ο οδηγός να έχει βασικές γνώσεις που αφορούν στην ιστορία της Κύπρου και σε κάποια γνωστά ιστορικά αξιοθέατα του τόπου. Θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα από τους πελάτες, ιδιαίτερα αν δεν είναι Κύπριοι, η όποια πληροφόρηση και ενημέρωση.

Επίκαιρες γνώσεις

Ο οδηγός θα πρέπει να ενημερώνεται για τα τρέχοντα θέματα της επικαιρότητας (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, αθλητικά) καθώς και για μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις (παρελάσεις, γιορτές, εκθέσεις, πορείες, απεργίες) που μπορεί να τον επηρεάζουν επαγγελματικά (π.χ. αυξημένη ζήτηση ταξί, κλείσιμο δρόμων, κ.λπ.).

Γνώσεις αγγλικής γλώσσας

Ο οδηγός είναι καλό να ομιλεί τουλάχιστον την Αγγλική γλώσσα, σε επίπεδο που να μπορεί να επικοινωνεί ικανοποιητικά με μη-Κύπριους πελάτες (τουρίστες, επισκέπτες, κ.λπ.).

Γνώσεις χρήσης εξοπλισμού ταξί

Ο οδηγός πρέπει να έχει γνώσεις που αφορούν στη χρήση του εξοπλισμού του ταξί (GPS, ασύρματο, συστήματα αυτοκινήτου) στα πλαίσια της ασφαλούς οδήγησης και της αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, βασικές γνώσεις για τη συντήρηση και διόρθωση τυχόν βλαβών που θα προκύψουν.

Γνώσεις διαχείρισης & επικοινωνίας με πελάτες

Ο οδηγός πρέπει να κατέχει και να εφαρμόζει εκείνες τις βασικές αρχές που έχουν σχέση με τη σωστή συμπεριφορά προς τους πελάτες (ευγένεια, σεβασμό, διακριτικότητα, εξυπηρέτηση, ειλικρίνεια, κατανόηση, δεκτικότητα, κ.λπ.).

Ορισμένες απλές συμβουλές όσον αφορά επικοινωνιακές δεξιότητες είναι και οι ακόλουθες:

- Να ακούτε προσεκτικά και να εστιάζετε στα λεγόμενα του πελάτη σας.
- Να ακούτε χωρίς προκαταλήψεις και να μη διακόπτετε.
- Να μιλάτε με ευγενικό και ήρεμο τόνο.
- Να χρησιμοποιείτε την κατάλληλη γλώσσα σώματος (π.χ. να κουνάτε το κεφάλι σας καταφατικά και το πρόσωπό σας να έχει φιλική έκφραση).
- Να θέτετε ερωτήματα που να εκφράζουν το ενδιαφέρον σας σε εκείνο που ο πελάτη σας μοιράζεται μαζί σας.
- Να ζητάτε διευκρινίσεις για θέματα που δεν έχετε καταλάβει.
- Να βεβαιωθείτε ότι έχετε κατανοήσει τον πελάτη σας αναπαράγοντας το νόημα των λεγομένων του με δική σας διατύπωση.
- Να μην κρίνετε τις θέσεις του πελάτη σας ακόμη και αν διαφωνείτε μαζί του, αλλά να δείχνετε τον απαραίτητο σεβασμό.
- Σε περίπτωση διαφωνίας για οποιοδήποτε θέμα, να επιδιώκετε το συμβιβασμό με τη θέση του πελάτη σας παρά τη σύγκρουση.

Η ανταγωνιστικότητα ενός ταξί εξαρτάται από μία σειρά παραγόντων, με κυρίαρχο τον παράγοντα που ονομάζεται ζήτηση της αγοράς. Τα χαρακτηριστικά της κυπριακής αγοράς, δηλαδή του επιβατηγού κοινού, δεικνύουν ότι πρόκειται για μία αγορά δύσκολη, με τα ιδιωτικά οχήματα να έχουν την πρώτη θέση στη διακίνηση επιβατών. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον οι οδηγοί ταξί έχουν δύσκολο έργο να επιτελέσουν για να πετύχουν τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του επαγγέλματός τους. Κάτω από αυτά τα δεδομένα επιβάλλεται από τους οδηγούς ταξί, εκτός από το να εκτελούν τα καθήκοντά τους ως οδηγοί με την απαιτούμενη σοβαρότητα και επαγγελματισμό, να αναπτύξουν παράλληλα και επιχειρηματική δράση. Δηλαδή να παρακολουθούν τις εξελίξεις της αγοράς, να προβαίνουν σε καινοτόμες ενέργειες, να ενδιαφέρονται και να αναβαθμίζουν τις υπηρεσίες τους και γενικά να προσπαθούν συνέχεια να βρίσκουν εκείνους τους τρόπους που θα τους επιτρέψουν να προσελκύσουν περισσότερους πελάτες και να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί.

Εκτός από τις ανάγκες της τοπικής αγοράς, οι οδηγοί ταξί εξυπηρετούν και τις ανάγκες των επισκεπτών/τουριστών στην Κύπρο. Η Κύπρος παραμένει ένας δημοφιλής τουριστικός προορισμός. Μάλιστα, οι οδηγοί ταξί με τη συμπεριφορά τους συμβάλλουν στη διαμόρφωση της εικόνας που θα σχηματίσουν οι επισκέπτες για την Κύπρο. Αποτελεί καθήκον λοιπόν για τον κάθε οδηγό, να ανταποκριθεί στο ακέραιο στις απαιτήσεις του επαγγέλματος, με τρόπο όπως και των συναδέλφων του οδηγών ταξί στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

(δ) Επιμόρφωση οδηγών ταξί

Η επιμόρφωση και η επαγγελματική κατάρτιση συμβάλλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Οι αντιπρόσωποι των οδηγών ταξί και οι εταιρείες μπορούν σε συνεργασία με τα αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες να διευθετήσουν σεμινάρια για τα μέλη τους, στα οποία οι οδηγοί να έχουν την ευκαιρία να επιμορφωθούν και να ενημερωθούν για τις ποικίλες εξελίξεις στον κλάδο τους. Θέματα της επιμόρφωσης μπορεί να είναι:

- Ανάπτυξη επικοινωνιακών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων
- Ζητήματα οδικής κυκλοφορίας και οδικής ασφάλειας
- Οδικές συμπεριφορές (πράσινη οδήγηση, αμυντική οδήγηση)
- Θέματα επιχειρηματικότητας (οργάνωση, ανάπτυξη)
- Τεχνικές και μηχανολογικές γνώσεις για το όχημα ταξί
- Θέματα τεχνολογικών εξοπλισμών που αφορούν στα ταξί
- Δεξιότητες χειρισμού πελατών
- Συναισθηματική αγωγή (διαχείριση θυμού, έλεγχος συναισθημάτων)
- Αντιμετώπιση κινδύνων και εγκληματικότητας
- Ενημέρωση για νομοθετικά θέματα που αφορούν στον κλάδο
- Θέματα οικονομικής φύσεως (φόροι, ΦΠΑ, Κοινωνικές Ασφαλίσεις, προσωπικές ασφάλειες υγείας, ασφάλεια ταξί, κ.λπ.)

6.2.4 Σχέση οδικών μεταφορών ταξί με άλλους τρόπους μεταφοράς επιβατών

Η τεράστια πλειοψηφία των Κυπρίων διακινείται με τα ιδιωτικά τους οχήματα (85%-90%) και ένα πολύ μικρό ποσοστό (10%-15%) χρησιμοποιούν τα δημόσια μέσα μεταφοράς (λεωφορεία και ταξί) με βάση στοιχεία του 2022. Από τα πιο πάνω καθίσταται σαφές πως, με μία έννοια, ο κύριος ανταγωνιστής των ταξί είναι τα ιδιωτικά οχήματα. Ο αριθμός των επιβατηγών οχημάτων παρουσιάζει σταθερή ανοδική τάση από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960 και ιδιαίτερα μετά το 1980. Στα επιβατηγά οχήματα συμπεριλαμβάνονται τα ιδιωτικά οχήματα, τα ταξί, τα αυτοκίνητα ενοικίασης, τα εκπαιδευτικά οχήματα και τα οχήματα για ανάπηρους.

Λεωφορεία

Μεταξύ των ετών 2020-2022 υπογράφηκαν οι 6 νέες Συμβάσεις Παραχώρησης Υπηρεσιών Δημόσιων Επιβατικών Μεταφορών σε Τακτικές Γραμμές με Λεωφορεία στην Κύπρο σηματοδοτώντας έτσι μία νέα, πολλά υποσχόμενη, εποχή για τις Δημόσιες Μεταφορές Τακτικών Γραμμών με λεωφορεία στην Κύπρο σε συνέχεια της προσπάθειας που έγινε την 10ετία 2010-2020. Ο σχεδιασμός και ο στόχος των Συμβάσεων αυτών, επικεντρώνεται και είναι προσαρμοσμένος να συμβαδίζει με την συνεχώς εξελισσόμενη τεχνολογία, την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, την αύξηση της προσβασιμότητας και των πράσινων μεταφορών, με στόχο την καθιέρωση των μεταφορών με λεωφορεία τακτικών γραμμών ως τον ασφαλέστερο, αποδοτικότερο, πλέον βιώσιμο, προσβάσιμο και πράσινο τρόπο μαζικής μεταφοράς.

Οι νέες Συμβάσεις προωθούν την αύξηση της συχνότητας των διαδρομών, την ανανέωση του στόλου με τη χρήση σύγχρονων, ασφαλών, προσβάσιμων και μη ρυπογόνων λεωφορείων, τη βελτίωση των υποδομών (στάσεις, σταθμοί, αμαξοστάσια, χρήση ολοκληρωμένου συστήματος Τηλεματικής στα λεωφορεία), την παροχή συντονισμένης υπηρεσίας με τη μεγαλύτερη δυνατή συχνότητα, την αποτελεσματική κάλυψη της Καθορισμένης Περιοχής, ευθύνης της κάθε Ανάδοχης Εταιρείας Μεταφορών, την παροχή πληροφοριών τόσο στην Αναθέτουσα Αρχή όσο και στους χρήστες σε πραγματικό χρόνο, την παροχή αξιόπιστης Υπηρεσίας, την ανάπτυξη από τους Αναδόχους πιστοποιημένων διαδικασιών σύμφωνα με διεθνή αναγνωρισμένα συστήματα διαχείρισης ποιότητας για διασφάλισης της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας και τον καθορισμό κινήτρων και Δεικτών Ποιότητας για τους ανάδοχους των Συμβάσεων, τα οποία θα αξιολογούν και θα αντικατοπτρίζουν την αποτελεσματικότητά τους.

Συγκεκριμένα ενώ τα λεωφορεία που μέχρι πριν το 2020 χρησιμοποιούνταν στις Δημόσιες Συμβάσεις Μεταφορών Επιβατών δεν είχαν τα αναγκαία κριτήρια και όρους για το χρησιμοποιούμενο στόλο που θα τα συνάδαν με την σύγχρονη εποχή με εξαίρεση τα λεωφορεία που είχαν αγοραστεί αρχικά και με την έναρξη των τότε συμβάσεων, τα νέα λεωφορεία που εισάγονται στις νέες Συμβάσεις πληρούν πλήρως τις απαιτήσεις εξυπηρέτησης για επιβάτες μειωμένης κινητικότητας, διαθέτουν αυτόματα συστήματα πληροφόρησης (ακουστικά και οπτικά), είναι καθορισμένου χρώματος και διαθέτουν σύστημα κλιματισμού. Επίσης, από την μερική απουσία της τεχνολογίας που χαρακτήριζε τα λεωφορεία των προηγούμενων Συμβάσεων, τα νέα λεωφορεία διαθέτουν στην ολότητα τους σύγχρονα μέσα για αποτελεσματική πληροφόρηση των επιβατών, υποστήριξη και έλεγχο του συστήματος συλλογής κομίστρων και έλεγχο της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, τα νέα λεωφορεία δίνουν έμφαση στην εφαρμογή πολιτικής για την πληροφόρηση του κοινού και τη φροντίδα των επιβατών.

Σημαντική επίσης διαφοροποίηση στις νέες συμβάσεις είναι ότι :

Ο Παραχωρησιούχος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ενημερωμένοι πίνακες Δρομολογίων και Κομίστρων είναι διαθέσιμοι σε ηλεκτρονική μορφή, στην ιστοσελίδα τους και μέσω του Συστήματος Τηλεματικής. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει επίσης να εμφανίζονται ή/και να διανέμονται σε έντυπη μορφή σε σταθμούς λεωφορείων, σημεία πώλησης εισιτηρίων, σε κέντρα παροχής πληροφοριών σε σταθμούς λεωφορείων και σημαντικές στάσεις λεωφορείων.

Ο Παραχωρησιούχος πρέπει να λειτουργεί:

(α) Κέντρα πληροφόρησης και σημεία πώλησης σε σταθμούς λεωφορείων που χρησιμοποιούν για εκτέλεση των Υπηρεσιών. Τα κέντρα πληροφόρησης και τα σημεία πώλησης θα πρέπει να καλύπτουν τις κύριες ώρες λειτουργίας -

- (i) καθημερινά: 15 ώρες κατ' ελάχιστο (06:00 - 21:00),
- (ii) Σάββατο, Κυριακές και Δημόσιες Αργίες - 8 ώρες κατ' ελάχιστο (08:00 - 16:00).

(β) Τηλεφωνικό Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών, με δωρεάν τηλεφωνική Υπηρεσία που να καλύπτει τις βασικές ώρες λειτουργίας -

- (i) καθημερινά: 15 ώρες κατ' ελάχιστο (06:00 - 21:00),
- (ii) Σάββατο, Κυριακές και Δημόσιες Αργίες - 8 ώρες κατ' ελάχιστο (08:00 - 16:00).

Όλα τα παράπονα και τυχόν υποδείξεις που παραλαμβάνονται από τους πελάτες, θα πρέπει να καταγράφονται στο Σύστημα Τηλεματικής και θα πρέπει να εξετάζονται εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών. Η απόδοση του Παραχωρησιούχου θα παρακολουθείται μέσω του Συστήματος.

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να εκτελέσει τις δικές της έρευνες, συμπεριλαμβανομένων ερευνών με χρήση εικονικών πελατών, έτσι ώστε να αξιολογήσει την ποιότητα των προσφερόμενων Υπηρεσιών.

Οι οδηγοί εκπαιδεύονται για την παροχή των κατάλληλων πληροφοριών για διαθέσιμα Εισιτήρια και τα Κόμιστρα στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, όπως επίσης και για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον προορισμό της Διαδρομής, τις στάσεις που συμπεριλαμβάνονται στη Διαδρομή τους, συνδεδεμένες Διαδρομές και μέρη όπου ο πελάτης μπορεί να βρει περισσότερες πληροφορίες.

Σε αυτά να σημειωθεί ότι η τήρηση των ωρών των δρομολογίων και η τήρηση προκαθορισμένων δρομολογίων, η συχνότητα των δρομολογίων, ο αριθμός των στάσεων και οι προσιτές τιμές είναι μερικοί παράγοντες που ενθαρρύνουν το κοινό προς την περαιτέρω χρήση των λεωφορείων.

Στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής του Κράτους εφαρμόζονται εκπτώσεις στα κόμιστρα και συγκεκριμένα: δεν καταβάλλεται κόμιστρο για:

- (α) παιδιά κάτω των έξι (6) ετών
- (β) στρατιώτες και συμβασιούχους σπλίτες

- (γ) συνταξιούχους που είναι δικαιούχοι του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα
- (δ) ο λήπτης και τα μέλη της οικογένειας του (ενήλικες και παιδιά άνω των βετών) που λαμβάνει Δημόσιο Βοήθημα από το Γραφείο Ευημερίας,
- (ε) Δικαιούχοι Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας και συνοδοί τους,

Καταβάλλεται 50% της αξίας του κομίστρου από:

- (α) φοιτητές πανεπιστημίων ή φοιτητές εγκεκριμένων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (δημόσιες & Ιδιωτικές) ανεξαρτήτως υπηκοότητας ή Φοιτητές του εξωτερικού κατόχους της Ευρωπαϊκή κάρτα νέων για φοιτητές
- (β) άτομα ηλικίας 6 έως 18 ετών.
- (γ) Δικαιούχοι κοινωνικής πρόνοιας (Συνταξιούχοι)

Να τονιστεί, ότι τα νέα λεωφορεία προβαίνουν συνεχώς στην υιοθέτηση καινοτομιών που αναμένεται να ενθαρρύνουν διαρκώς τους πολίτες για χρήση τους. Μία καινοτομία για παράδειγμα είναι και η εφαρμογή παροχής δωρεάν πρόσβασης στο διαδίκτυο για τους επιβάτες κατά τη διαδρομή του λεωφορείου.

Σημειώνεται επίσης ότι οι νέες Συμβάσεις και η πολιτική του Κράτους είναι προς την κατεύθυνση της ενθάρρυνσης της σύμπραξης των διαφόρων μέσων μεταφοράς όπως το λεωφορείο και το ταξί για εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού. Ως εκ τούτου το ταξί μπορεί να θεωρηθεί και ένα υποστηρικτικό μέσο μεταφοράς το οποίο θα μπορούσε να παρέχει στον επιβάτη την μεταφορά του τελευταίου μιλίου (last mile) προς τον χώρο ενδιαφέροντος. Επιπλέον στους νέους σταθμούς που σχεδιάζονται υπάρχουν πρόνοιες για πιάτσες ταξί.

Όλα τα πιο πάνω συντείνουν στην παροχή κινήτρων για αύξηση της επιβατικής κίνησης και προτίμησης των νέων λεωφορείων συγκριτικά με τα παλαιότερα όπως φαίνεται στον πιο κάτω συγκριτικό πίνακα για τα έτη 2010-202.

6.2.5 Δραστηριότητες και συμπεριφορές ασυμβίβαστες προς το επάγγελμα

Οι δραστηριότητες και συμπεριφορές που είναι ασυμβίβαστες προς το επάγγελμα του οδηγού ταξί μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες:

- Εκείνες τις συμπεριφορές που είναι θεσμοθετημένες και βάσει του νόμου η παραβίασή τους επισύρει ποινική δίωξη.
- Εκείνες τις συμπεριφορές που άπτονται της ηθικής, των αρχών και των αξιών της κοινωνίας και αποτελούν τον άγραφο κώδικα δεοντολογίας.

Πιο κάτω αναφέρονται κάποιες δραστηριότητες και συμπεριφορές, από τις οποίες ο οδηγός ταξί θα πρέπει να απέχει και τις οποίες θα πρέπει να αποφεύγει.

- Οι οδηγοί ταξί πρέπει, ως επαγγελματίες οδηγοί, να μην παραβιάζουν τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.). Οι παραβιάσεις αυτές είναι και παράνομες και αντιδεοντολογικές και θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την ασφάλεια των επιβατών, των χρηστών του οδικού δικτύου και του ιδίου του οδηγού.
- Ακόμα και στην περίπτωση που δεν υπάρχει επιβάτης μέσα στο ταξί, το κάπνισμα εντός του οχήματος θα πρέπει να αποφεύγεται, αφού η οσμή παραμένει.
- Η χρήση του κινητού τηλεφώνου αποτελεί περίπτωση παραβίασης του Κ.Ο.Κ., αλλά ακόμα και στην περίπτωση που αυτό επιτρέπεται (hands-free) θα πρέπει να αποφεύγεται, εκτός κι αν πρόκειται για περίπτωση ανάγκης.
- Η επαγγελματική οδήγηση δεν εξαντλείται στη τήρηση των κανόνων του Κ.Ο.Κ. Εξίσου σημαντική είναι και η οδική συμπεριφορά. Η επιθετική οδήγηση από ένα οδηγό ταξί είναι δείγμα αντιεπαγγελματικής και ανεύθυνης συμπεριφοράς. Δεικνύει άτομο ανώριμο, που δε σέβεται και δε νοιάζεται για τους άλλους.

- Η απρεπής συμπεριφορά του οδηγού προς τους πελάτες ή τους άλλους χρήστες αποτελεί και πάλι δείγμα έλλειψης επαγγελματισμού. Ανεξαρτήτως της κόπωσης και της έντασης, ο οδηγός οφείλει να συμπεριφέρεται με κόσμιο τρόπο σε όλες τις περιπτώσεις.
- Το απρεπές ντύσιμο και γενικά η απρεπής εμφάνιση ενός οδηγού ταξί πρέπει να αποφεύγεται. Τέτοιες εικόνες δημιουργούν αρνητικές εντυπώσεις στους πελάτες για το επίπεδο του επαγγελματισμού του οδηγού.
- Η άγρα πελατών είναι το αδίκημα που διαπράττει όποιος παροτρύνει ή παρενοχλεί με οποιοδήποτε τρόπο κάποιο πρόσωπο να δεχτεί τις υπηρεσίες του ή το παροτρύνει να πάει σε συγκεκριμένο χώρο ψυχαγωγίας ή τουριστικό κατάλυμα. Οι οδηγοί ταξί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και ευαισθητοποιημένοι στο θέμα αυτό, ιδιαίτερα με τις περιπτώσεις μη-Κύπριων πελατών και τουριστών.
- Ο οδηγός δεν πρέπει να εμπλέκεται σε οικονομικούς διακανονισμούς, υπό τύπο προμήθειας, με διάφορες επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, εστιατόρια, κέντρα ψυχαγωγίας) για διοχέτευση πελατών στους χώρους αυτούς.
- Η άγρα πελατών αφορά και στο «κυνήγι πελατών», δηλαδή στην αναζήτηση πελατών με τρόπο και σε τόπους όπου αυτό απαγορεύεται δια νόμου.
- Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει ο οδηγός ταξί να εμπλέκεται σε συναλλαγματικές πράξεις με τους πελάτες-τουρίστες. Σύμφωνα με το νόμο, αρμόδιοι για την αγορά ξένου συναλλάγματος είναι μονάχα οι κατά το νόμο αδειούχες υπηρεσίες και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Κεφάλαιο 6.3 Άλλες σημαντικές επαγγελματικές γνώσεις

Σε αυτό το κεφάλαιο παρατίθενται επιπρόσθετες γνώσεις, τις οποίες ένας οδηγός ταξί είναι καλό να γνωρίζει. Για παράδειγμα δίνονται κάποια βασικά στοιχεία για τη γεωγραφία και την ιστορία της Κύπρου, όπως και διάφορα πολιτιστικά και πολιτισμικά στοιχεία, για τα οποία οι τουρίστες πελάτες ίσως να ήθελαν να λάβουν πληροφορίες.

6.3.1. Γεωγραφία των πόλεων και της υπαίθρου της Κύπρου³⁴

(α) Γεωγραφική θέση της Κύπρου

Η Κύπρος βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Μεσογείου και είναι το τρίτο σε μέγεθος μεγαλύτερο νησί, μετά τη Σαρδηνία και τη Σικελία. Έχει έκταση 9.251 τετραγωνικά χιλιόμετρα και είναι τοποθετημένη 75 χιλιόμετρα (χλμ) νότια της Τουρκίας, 105 χλμ δυτικά της Συρίας, 380 χλμ βόρεια της Αιγύπτου και 800 χλμ ανατολικά της Ελλάδας.

³⁴ Το περιεχόμενο για τα θέματα γεωγραφίας, ιστορίας και πολιτισμού βασίζεται σε πηγές από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, επίσημες ιστοσελίδες των χωριών και πόλεων, κ.λπ. Οι πηγές αυτές παρατίθενται στη βιβλιογραφία και στις υποσημειώσεις.

Εικόνα 6.13: Γεωγραφική θέση της Κύπρου στη Μεσόγειο Θάλασσα

(β) Οροσειρές και ποταμοί

Στην Κύπρο υπάρχουν δύο κύριες οροσειρές: η οροσειρά του Τροόδους στο κεντρικό τμήμα του νησιού και η οροσειρά του Πενταδακτύλου στα βόρεια του νησιού. Η ψηλότερη κορυφή του Τροόδους είναι ο «Όλυμπος» (1.952 μέτρα). Επίσης, την Κύπρο διασχίζουν 26 ποταμοί με τον πιο μεγάλο να είναι ο Πεδιαίος (ή Πηδιάς), που πηγάζει από το Μαχαιρά και χύνεται στον κόλπο της Αμμοχώστου. Οι περισσότεροι ποταμοί έχουν περιορισμένη ροή για 3 με 4 μήνες το χρόνο και στερεύουν για τους υπόλοιπους μήνες³⁵. Στην Κύπρο υπάρχουν επίσης 108 φράγματα, με το μεγαλύτερο να είναι αυτό του Κούρρη στη Λεμεσό³⁶.

(γ) Κλίμα

Η Κύπρος έχει έντονο μεσογειακό κλίμα με ζεστό και ξηρό καλοκαίρι, αλλά ήπιο και βροχερό χειμώνα. Κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας η υγρασία κυμαίνεται από 65% έως 95%. Η Κύπρος προσφέρει 11,5 ώρες ηλιοφάνειας την ημέρα κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, ενώ το χειμώνα η ηλιοφάνεια φτάνει στις 5,5 ώρες ημερησίως. Κατά τη χειμερινή περίοδο η μέση χαμηλότερη θερμοκρασία κυμαίνεται μεταξύ 6 και 23 βαθμών Κελσίου, ενώ κατά την καλοκαιρινή η μέση μέγιστη θερμοκρασία κυμαίνεται μεταξύ 27 και 44 βαθμών Κελσίου.

(δ) Βλάστηση και πανίδα

Λόγω της γεωγραφικής θέσης και του μεσογειακού κλίματος του νησιού υπάρχει ποικιλία στη βλάστηση και στην πανίδα. Η βλάστηση της Κύπρου περιλαμβάνει αρκετά είδη φυτών, κάποια εκ των οποίων είναι σπάνια, όπως για παράδειγμα ο κυπριακός κέδρος και η κυπριακή τουλίπα³⁷.

Εθνικό φυτό της Κύπρου έχει ανακηρυχτεί το κυπριακό κυκλάμινο³⁸.

Η μορφολογία της Κύπρου ευνοεί τόσο την ποικιλία που υπάρχει στη βλάστηση όσο και τη δημιουργία βιοτόπων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες διαφόρων ζώων. Ξεχωριστό ζώο και σύμβολο της Κύπρου είναι το αγρινό, είδος άγριου προβάτου, το οποίο αποτελεί ένα από τα προστατευόμενα είδη του νησιού.

³⁵ Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: http://www.cyprus.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/resources_gr/resources_gr?OpenDocument

³⁶ Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: http://www.cyprus.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/dams_gr/dams_gr?opendocument

³⁷ Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος:

[http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/0/e1c13a6ca1bade81c22570730018faa4/\\$FILE/ATTRJ83E/%CE%95%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%86%CF%85%CF%84%CE%AC.pdf](http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/0/e1c13a6ca1bade81c22570730018faa4/$FILE/ATTRJ83E/%CE%95%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%86%CF%85%CF%84%CE%AC.pdf)

³⁸ Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος:

[http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/0/e1c13a6ca1bade81c22570730018faa4/\\$FILE/ATTRJ83E/%CE%95%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%86%CF%85%CF%84%CE%AC.pdf](http://www.moa.gov.cy/moa/fd/fd.nsf/0/e1c13a6ca1bade81c22570730018faa4/$FILE/ATTRJ83E/%CE%95%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%86%CF%85%CF%84%CE%AC.pdf)

(ε) Γεωργικά προϊόντα

Τα κυριότερα προϊόντα στις κεντρικές πεδιάδες του νησιού είναι τα δημητριακά (σιτάρι, κριθάρι), ενώ τα λαχανικά, οι πατάτες και τα όσπρια καλλιεργούνται σε όλες τις περιοχές, όπως και η ελιά. Τα εσπεριδοειδή καλλιεργούνται κυρίως στα παράλια και οι μπανάνες βρίσκονται μόνο στην επαρχία της Πάφου. Στις κοιλάδες του Τροόδου και στις ορεινές περιοχές καλλιεργούνται δέντρα που παράγουν ξηρούς καρπούς και αμπέλια από τα οποία παράγονται σταφύλια και κρασιά³⁹. Τα σημαντικότερα προϊόντα για εξαγωγή είναι τα εσπεριδοειδή, οι πατάτες, όπως επίσης τα καρπούζια, τα πεπόνια, οι ντομάτες, χόρτα δέσμης, αρωματικά φυτά και λαχανικά.

(στ) Πληθυσμός της Κύπρου

Ο πληθυσμός της Κύπρου στο τέλος του 2009 ήταν 892,400, εκ των οποίων⁴⁰:

- Το 75,4% ανήκει στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα (συμπεριλαμβανομένων και των Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων).
- Το 10% ανήκει στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα.
- Το 14,6% ανήκει σε ξένους υπηκόους άλλων χωρών.

Επίσημες γλώσσες της Κύπρου είναι η Ελληνική και η Τουρκική.

(ζ) Επαρχίες της Κύπρου

Λευκωσία

Η Λευκωσία είναι η πρωτεύουσα της Κύπρου και βρίσκεται στο κέντρο του νησιού. Ο πληθυσμός της ανέρχεται στις 315.400 κατοίκους (επίσημη καταγραφή του 2009). Στη Λευκωσία βρίσκονται οι κυριότερες δημόσιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες πιθανώς να έχουν τμήματα και σε άλλες πόλεις, οι ξένες Πρεσβείες, οι διπλωματικές αντιπροσωπείες, καθώς και τα κεντρικά γραφεία μεγάλων οργανισμών.

Λεμεσός

Η Λεμεσός είναι η δεύτερη πληθυσμιακά μεγαλύτερη επαρχία της Κύπρου με 230.800 κατοίκους (επίσημη καταγραφή του 2009). Βρίσκεται στα νότια του νησιού και σε αυτή βρίσκεται το κυριότερο εμπορικό λιμάνι της Κύπρου και οι μεγαλύτερες οινοβιομηχανίες. Η Λεμεσός θεωρείται σημαντικό τουριστικό θέρετρο και φιλοξενεί τα δυο μεγαλύτερα φεστιβάλ του τόπου: το Αποκριάτικο Καρναβάλι και τη Γιορτή του Κρασιού.

Λάρνακα

Η Λάρνακα είναι η τρίτη πληθυσμιακά μεγαλύτερη επαρχία της Κύπρου και βρίσκεται στα νοτιοανατολικά του νησιού. Έχει συνολικά 134.400 κατοίκους (επίσημη καταγραφή του 2009) και φιλοξενεί το Διεθνές Αεροδρόμιο της Κύπρου. Θεωρείται επίσης σημαντικό τουριστικό θέρετρο και είναι γνωστή για τους χριστιανικούς ναούς και μουσουλμανικά τεμένη της, καθώς και για την Αλυκή.

Πάφος

Η Πάφος βρίσκεται στα νοτιοδυτικά της Κύπρου και είναι η τέταρτη πληθυσμιακά μεγαλύτερη επαρχία της Κύπρου με 77.800 κατοίκους (επίσημη καταγραφή του 2009). Στην Πάφο βρίσκεται το δεύτερο Διεθνές Αεροδρόμιο της Κύπρου. Η πόλη περιλαμβάνεται στον επίσημο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά.

³⁹ Μιχαήλ, Μ. & Νικολαΐδου, Α. (Επιμ.). (2009). *Περί Κύπρου*. Λευκωσία: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών Κυπριακής Δημοκρατίας.

⁴⁰ Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία. (2011). *Δημογραφική Έκθεση 2009*. Λευκωσία, Κύπρος: Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αμμόχωστος

Το μεγαλύτερο μέρος της επαρχίας Αμμοχώστου βρίσκεται στο μέρος του νησιού που είναι υπό τουρκική κατοχή. Η πόλη εκκενώθηκε πλήρως από τον ελληνικό πληθυσμό κατά τη δεύτερη φάση της Τουρκικής εισβολής του 1974. Σήμερα ο πληθυσμός της επαρχίας Αμμοχώστου (το μέρος που ελέγχεται από το κράτος της Κυπριακής δημοκρατίας) φθάνει τους 44.800 κατοίκους (επίσημη καταγραφή του 2009) και την καθιστά ως την πέμπτη πληθυσμιακά μεγαλύτερη επαρχία. Τα δύο γνωστά κέντρα παραθερισμού της επαρχίας είναι η Αγία Νάπα και ο Πρωταράς.

Κερύνεια

Η Κερύνεια είναι η μικρότερη πληθυσμιακά επαρχία της Κύπρου και παραμένει τουρκοκρατούμενη από τον καιρό της Τουρκικής εισβολής (1974). Βρίσκεται στη βόρεια ακτή της Κύπρου και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της οροσειράς του Πενταδακτύλου.

6.3.2 Σημαντικές ιστορικές γνώσεις τουριστικού ενδιαφέροντος

Λόγω της γεωγραφικής της θέσης (βρίσκεται στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων - Ευρώπης, Ασίας, Αφρικής) η Κύπρος προσέλκυσε πολλούς κατακτητές ανά τους αιώνες. Ενδεικτικά δίνονται πιο κάτω οι ιστορικές περίοδοι της Κύπρου:

(α) Νεολιθική Εποχή (7000 – 3900 π.Χ.)

Οι κάτοικοι του νησιού ασχολούνταν κυρίως με την αλιεία, το κυνήγι και τη γεωργία. Τα λίθινα αντικείμενα είναι το κύριο χαρακτηριστικό της εποχής αυτής. Σημαντικότερος οικισμός της εποχής είναι αυτός της Χοιροκοιτίας.

(β) Χαλκολιθική Εποχή (3900 – 1050 π.Χ.)

Η Κύπρος, με την ανακάλυψη του χαλκού έγινε ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίου χαλκού στον κόσμο της εποχής αυτής. Κύριο χαρακτηριστικό της εποχής είναι το πλήθος των αντικειμένων που φτιάχνονταν από χαλκό: όπλα, εργαλεία, κοσμήματα, κ.λπ.

(γ) Εμφάνιση Πόλεων - Βασιλείων (1050 -325 π.Χ.)

Γνωστή φυσιολογία της εποχής αυτής είναι ο Ευαγόρας Α', ο βασιλιάς της Σαλαμίνας. Ο Ευαγόρας Α' επαναστάτησε εναντίον των Περσών και ένωσε όλη την Κύπρο. Ύστερα από πολύχρονο πόλεμο αναγκάστηκε να συνάψει ειρήνη με τους Πέρσες κατακτητές και έχασε τον έλεγχο της Κύπρου.

(δ) Ελληνιστικά Χρόνια (325 -58 π.Χ.)

Αυτή την περίοδο η Κύπρος κατακτήθηκε από το Μέγα Αλέξανδρο και πρωτεύουσα του νησιού έγινε η Πάφος. Ιστορικό μνημείο της περιόδου αυτής αποτελούν οι τάφοι των βασιλέων στην Πάφο. Επίσης, στα χρόνια αυτά επικράτησε το ελληνικό αλφάβητο σε ολόκληρο το νησί.

(ε) Ρωμαϊκή Εποχή (58 – 330 μ.Χ.)

Μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου η Κύπρος πέρασε στα χέρια των Πτολεμαίων της Αιγύπτου και από εκεί κατατάχθηκε στο πλευρό της Ρώμης. Από τότε ξεκίνησε η Ρωμαϊκή περίοδος για το νησί. Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε ο κυπριακός πολιτισμός και δημιουργήθηκαν θέατρα, όπως αυτά της Σαλαμίνας και του Κουρίου.

(στ) Βυζαντινή Εποχή (330 – 1191 μ.Χ.)

Την εποχή αυτή αναγνωρίστηκε το Αυτοκέφαλο της Κυπριακής Εκκλησίας. Κατά την εποχή αυτή ιδρύθηκαν τα μοναστήρια της Παναγίας του Κύκκου, της Παναγίας του Μαχαιρά και της Παναγίας Χρυσορρογιάτισσας. Το 1191 μ.Χ. κατέκτησε την Κύπρο ο βασιλιάς Ριχάρδος Α' ο Λεοντόκαρδος. Το 1192 μ.Χ. οι Κύπριοι επαναστάτησαν και ο Ριχάρδος πούλησε την Κύπρο στο Φράγκο ευγενή Γκυ Ντε Λουζιγιάν, εγκαινιάζοντας έτσι την περίοδο της Φραγκοκρατίας.

(ζ) Φραγκοκρατία (1192 – 1489 μ.Χ.)

Κατά την περίοδο αυτή έγινε έντονη προσπάθεια από τους Λατίνους να επιβληθούν κατά της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου. Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε η Αμμόχωστος και η Λευκωσία έγινε πρωτεύουσα και έδρα των Φράγκων βασιλείων.

(η) Ενετοκρατία (1489 – 1571 μ.Χ.)

Το 1489 μ.Χ. η Κύπρος παραχωρήθηκε στη Βενετία. Γνωστά από την εποχή αυτή είναι και τα ενετικά τείχη, που κτίστηκαν για την προστασία του νησιού από τους Οθωμανούς. Τα τείχη αυτά υπάρχουν μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα στις πόλεις της Κερύνειας, της Αμμοχώστου και της Λευκωσίας.

(θ) Τουρκοκρατία (1571 - 1878 μ.Χ.)

Μετά την έναρξη της Ελληνικής επανάστασης στην Ελλάδα το Μάρτιο του 1821, τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός οδηγήθηκε στην αγχόνη. Το 1878 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ Αγγλίας και Τουρκίας για παραχώρηση της Κύπρου στους Άγγλους.

(ι) Αγγλοκρατία (1878 – 1960 μ.Χ.)

Η Κύπρος έγινε αποικία της Βρετανίας με τη συνθήκη της Λωζάνης το 1923. Το 1955 άρχισε ο ένοπλος απελευθερωτικός αγώνας των Ελληνοκυπρίων εναντίων των Άγγλων.

(κ) Ανεξαρτησία της Κύπρου (1960 μ.Χ.)

Με την υπογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης – Λονδίνου, η Κύπρος απόκτησε την ανεξαρτησία της. Η επίσημη ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας έγινε στις 16 Αυγούστου του 1960. Πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής δημοκρατίας ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' και αντιπρόεδρος ο Φαζίλ Κουτσιούκ. Η ανεξαρτησία της Κύπρου γιορτάζεται την 1^η Οκτωβρίου.

(λ) Τουρκική Εισβολή (1974 μ.Χ.)

Στις 15 Ιουλίου του 1974 έγινε πραξικόπημα από τη Χούντα των Αθηνών και ανατράπηκε η εξελεγμένη κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πέντε μέρες αργότερα, η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο. Στις 14 Αυγούστου του 1974 πραγματοποιήθηκε η Β' φάση της τουρκικής εισβολής, φθάνοντας μέχρι τα σημερινά όρια των ελεύθερων περιοχών. Σήμερα, παρ' όλες τις προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού προβλήματος, ο τουρκικός στρατός παραμένει παράνομα στο νησί.

(μ) Ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2004)

Το Μάιο του 2004, η Κύπρος έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και συμμετέχει σε όλους τους θεσμούς της. Τον Ιανουάριο του 2008, η Κύπρος έγινε μέλος της ευρωζώνης. Καταργήθηκε η κυπριακή Λίρα και υιοθετήθηκε το Ευρώ ως επίσημο νόμισμα της χώρας.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2012, η Κύπρος ανέλαβε για πρώτη φορά την προεδρία της ΕΕ. Το πρώτο εξάμηνο του 2026 η Κύπρος θα αναλάβει για δεύτερη φορά την προεδρία της ΕΕ.

Με την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ υπάρχει η δυνατότητα:

- Οι Ευρωπαίοι πολίτες να λαμβάνουν την ίδια δημόσια υγειονομική περίθαλψη με τους Κύπριους πολίτες.
- Της ελεύθερης διακίνησης εργαζομένων μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ.
- Της δυνατότητας να ταξιδέψει κάποιος Ευρωπαίος πολίτης σε οποιαδήποτε χώρα μέλος της ΕΕ με έγκυρο διαβατήριο ή με έγκυρη ευρωπαϊκή ταυτότητα.

6.3.3 Πολιτιστικές και πολιτισμικές γνώσεις

(α) Σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος ανά επαρχία

Πιο κάτω αναφέρονται ενδεικτικά ανά επαρχία κάποια σημαντικά μουσεία, ιστορικοί χώροι και θρησκευτικά μνημεία, που χρήζουν τουριστικού ενδιαφέροντος και για το λόγο αυτό είναι καλό να γνωρίζει ένας οδηγός ταξί στην Κύπρο.

Λευκωσία

Μουσεία

- **Κυπριακό Μουσείο (Αρχαιολογικό):** Το Κυπριακό μουσείο παρουσιάζει συλλογές από όλη την Κύπρο, από τη Νεολιθική εποχή (700-3900 π.Χ.) μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο (330–1191 μ.Χ.). Είναι το μεγαλύτερο και το παλαιότερο αρχαιολογικό μουσείο στην Κύπρο.
Περιοχή: Οδός Βικτωρίας στην εντός των τειχών πόλη της Λευκωσίας.
- **Βυζαντινό Μουσείο:** Υπάρχει συλλογή εικόνων απ' όλη την Κύπρο, με έργα από τον 9ο μέχρι και τον 19ο αιώνα. Στο μουσείο εκτίθενται επίσης ιερά κειμήλια που σκιαγραφούν την ιστορία της Εκκλησίας της Κύπρου.
Περιοχή: Πλατεία Αρχ. Κυπριανού
- **Λεβέντιο Δημοτικό Μουσείο:** Παρουσιάζει την ιστορία και την κοινωνική ζωή της Λευκωσίας από τη χαλκολιθική εποχή μέχρι σήμερα.
Περιοχή: Ιπποκράτους 17, Λαϊκή Γειτονιά
- **Παιδικό Μουσείο «Ρότα»:** Είναι μουσείο διαμορφωμένο ειδικά για παιδιά ηλικίας από 4-12 χρονών. Αξιοποιεί το παιχνίδι, το παραμύθι και τα εκθέματά του για να προσφέρει γνώσεις και εμπειρίες σε παιδιά και μαθητές.
Περιοχή: Θησέως 68, Ταχτ-ελ-Καλέ, Παλιά Λευκωσία

Ιστορικά Μνημεία

- **Πύλη Αμμοχώστου:** Είναι η πύλη που ένωνε τη Λευκωσία με το λιμάνι της Αμμοχώστου. Θεωρείται ως η σημαντικότερη πύλη της Ενετικής εποχής στη Λευκωσία.
Τοποθεσία: Λεωφόρος Αθηνών
- **Φυλακισμένα Μνήματα:** Εκθεσιακός χώρος με δημοσιεύματα, φωτογραφίες και χαρακτηριστικά αντικείμενα που σχετίζονται με τον αγώνα 1955-59.
Τοποθεσία: Κεντρικές φυλακές Λευκωσίας
- **Τύμβος Μακεδονίτισσας:** Σε αυτό το χώρο, που θεωρείται και στρατιωτικό κοιμητήριο, βρίσκονται οι τάφοι και τα κενοτάφια 449 Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων που έχασαν τη ζωή τους στους αγώνες της Κύπρου κατά των Τούρκων το 1964 και 1974.
Τοποθεσία: Μακεδονίτισσα
- **Παγκύπριο Γυμνάσιο:** Ιδρύθηκε το 1812 και είναι το αρχαιότερο σχολείο μέσης εκπαίδευσης της Κύπρου. Στο υπόγειο του σχολείου, υπάρχει μία κρύπτη που χρησιμοποιείτο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ως χώρος συναντήσεων μεταξύ μελών της Φιλικής Εταιρίας και του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού. Αυτός ο χώρος αποτελεί σήμερα ιστορικό μνημείο που σχετίζεται με την περίοδο της Τουρκοκρατίας όπως και εθνικό μουσείο.
Τοποθεσία: Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού

Θρησκευτικά Μνημεία

- **Μοναστήρι του Κύκκου:** Στο Μοναστήρι υπάρχει και Μουσείο όπου εκτίθενται εκκλησιαστικά κειμήλια, αρχαία αντικείμενα και πολλά άλλα εκθέματα της πολιτιστικής παράδοσης του τόπου.
Τοποθεσία: Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της οροσειράς του Τροόδους

- **Ιερά Μονή Μαχαιρά:** Η Μονή συνδέθηκε με τον αγώνα 1955-59 εξ' αιτίας του υπαρχηγού της Ε.Ο.Κ.Α. Γρηγόρη Αυξεντίου, καθώς κοντά στη μονή βρίσκεται και το κρησφύγετο του.
Τοποθεσία: Βρίσκεται στο ανατολικό άκρο της οροσειράς του Τροόδους.
- **Ιερός Ναός Φανερωμένης:** Ο ναός είναι κτισμένος από το 1872 μέσα στα τείχη της Λευκωσίας. Στο ναό βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας της Φανερωμένης που κατασκευάστηκε το 14^ο αιώνα. Επίσης, στο μαυσωλείο της εκκλησίας υπάρχουν τα λείψανα ιερέων και επισκόπων που εκτελέστηκαν το 1821 από Οθωμανούς.
Τοποθεσία: Οδός Ονασαγόρου

Εκκλησιαστικά μνημεία που ανήκουν στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO

- **Βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Φορβιότισσας-Ασίνου:** Έχει τοιχογραφίες βυζαντινής και μεταβυζαντινής εποχής.
Τοποθεσία: Βρίσκεται στη βόρεια περιοχή της οροσειράς του Τροόδους
- **Εκκλησία Αγίου Νικολάου Στέγης:** Η εκκλησία βρίσκεται κοντά στο χωριό Κακοπετριά και διακοσμείται με τοιχογραφίες της Βυζαντινής περιόδου (11ο με 17ο αιώνα). Η εκκλησία οφείλει την ονομασία της στη χαρακτηριστική, διπλή ξύλινη στέγη της.
Τοποθεσία: Κακοπετριά-Τρόδος
- **Εκκλησία της Παναγίας της Ποδίθου:** Διακοσμείται με εικόνες της βυζαντινής και μεταβυζαντινής ζωγραφικής.
Τοποθεσία: Γαλάτα
- **Μοναστήρι Αγίου Ιωάννη Λαμπαδιστή:** Στο Μοναστήρι υπάρχουν η εκκλησία του Αγίου Ηρακλειδίου, του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή και του «Ακάθιστου Ύμνου». Και οι τρεις εκκλησίες καλύπτονται από την ίδια και ενιαία στέγη.
Τοποθεσία: Καλοπαναγιώτης
- **Εκκλησία της Παναγίας του Μουτουλλά:** Η εκκλησία κτίστηκε το 1280 μ.Χ. από τον Ιωάννη του «Μουτουλλά». Η εκκλησία τοιχογραφείται με τοιχογραφίες βυζαντινής και μεταβυζαντινής ζωγραφικής.
Τοποθεσία: Μουτουλλάς
- **Εκκλησία Παναγίας του Άρακα:** Ιδρύθηκε το δεύτερο μισό του 12^{ου} αιώνα.
Τοποθεσία: Μεταξύ των χωριών Λαγουδερά και Σαράντι

Τεμένη

- **Τέμενος Ομεριέ:** Αρχικά ήταν εκκλησία αφιερωμένη στην Παναγία. Το 1571 μ.Χ. οι Οθωμανοί πρόσθεσαν το μιναρέ και το μετέτρεψαν σε τζαμί.
Τοποθεσία: Οδός Τρικούπη και Πλατεία Τιλιλιάς

Καθολικές Εκκλησίες

- **Καθολική εκκλησία Τιμίου Σταυρού:** Χρονολογείται ότι οικοδομήθηκε γύρω στο 1900 μ.Χ.
Τοποθεσία: Πύλη Πάφου, Λευκωσία

Λεμεσός

Μουσεία

- **Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο Λεμεσού:** Το μουσείο φιλοξενεί ευρήματα από όλη την αρχαιότητα, ξεκινώντας από τη 10η χιλιετία π.Χ. και φτάνοντας μέχρι το τέλος της Ρωμαϊκής περιόδου.
Τοποθεσία: Κάνιγγος και Βύρωνος, κοντά στον κυκλικό κόμβο Αγίου Νικολάου
- **Μεσαιωνικό Μουσείο-Κάστρο Λεμεσού:** Υπάρχουν αντικείμενα από όλες τις ιστορικές περιόδους του νησιού. Σύμφωνα με την παράδοση, στο κάστρο αυτό παντρεύτηκε ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος την αγαπημένη του Βερεγγάρια.

Τοποθεσία: Κοντά στο παλιό λιμάνι

Ιστορικά Μνημεία

- Αμαθούντα: Η Αμαθούντα κατοικείται από τον 11ο αιώνα π.Χ. Μερικοί σημαντικοί χώροι της Αμαθούντας είναι το Ιερό της Αφροδίτης στην Ακρόπολη, η Ρωμαϊκή Αγορά και τα Λουτρά, το Ανάκτορο, το λιμάνι και τα τείχη.
Τοποθεσία: Ανατολικά της Λεμεσού
- Θέατρο Κουρίου: Κτίστηκε αρχικά το 2ο αιώνα π.Χ. Μετά την αναστήλωση του, το θέατρο χρησιμοποιείται σήμερα για πολιτιστικές εκδηλώσεις.
Τοποθεσία: 4 χλμ νοτιοδυτικά του χωριού Επισκοπή
- Ιερό του Απόλλωνα του Υλάτη: Ήταν ένα από τα κυριότερα θρησκευτικά κέντρα της αρχαίας Κύπρου όπου λατρευόταν ο θεός Απόλλωνας.
Τοποθεσία: 4 χλμ νοτιοδυτικά του χωριού Επισκοπή
- Μεσαιωνικό κάστρο Κολοσσίου: Κτίστηκε αρχικά το 1210 μ.Χ. από τους Ιωαννίτες ιππότες και ήταν έδρα της ανώτατης στρατιωτικής διοίκησης του νησιού.
Τοποθεσία: Περίπου 14 χλμ δυτικά της Λεμεσού

Θρησκευτικά Μνημεία

- Μοναστήρι Αγίου Νικολάου των γάτων: Ιδρύθηκε από την Αγία Ελένη που κατά την παράδοση έφερε γάτους στο μέρος όπου είναι τώρα κτισμένο το μοναστήρι, για να γλιτώσει την περιοχή από τα φίδια. Η Αγία Ελένη άφησε στο μοναστήρι και ένα κομμάτι από τον Τίμιο Σταυρό.
Τοποθεσία: Περίπου 3 χλμ ανατολικά του χωριού Ακρωτήρι

Εκκλησιαστικά μνημεία που ανήκουν στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO

- Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού: Χρονολογείται από τον 12^ο αιώνα.
Τοποθεσία: Πελέντρι
- Ναός του Αγίου Μάμα: Κτίστηκε το 1455 μ.Χ. Είναι μικρού μεγέθους εκκλησία γεμάτη όμως με τοιχογραφίες, που χρονολογούνται γύρω στο 1495 μ.Χ.
Τοποθεσία: Λουβαράς

Τεμένη

- Τέμενος Κεπίρ: Το μεγάλο τζαμί: Οικοδομήθηκε το 16ο αιώνα.
Τοποθεσία: Διασταύρωση Γενεθλίου Μιτέλλα και Ζικ Ζακ

Καθολικές Εκκλησίες

- Καθολική Εκκλησία Αγίας Αικατερίνης: Οικοδομήθηκε το 19ο αιώνα.
Τοποθεσία: 28ης Οκτωβρίου 259

Λάρνακα

Μουσεία

- Επαρχιακό Μουσείο Λάρνακας: Το μουσείο διαθέτει αντικείμενα που ανακαλύφθηκαν στην επαρχία της Λάρνακας και χαρακτηρίζουν την ιστορία της Κύπρου.
Τοποθεσία: Πλατεία Καλογραιών
- Μουσείο Πιερίδη: Το μουσείο στεγάζεται στο σπίτι της οικογένειας Πιερίδη. Η συλλογή του μουσείου καλύπτει θέματα της πολιτικής και κοινωνικο-οικονομικής πορείας της Κύπρου από τη Νεολιθική ως τη Μεσαιωνική εποχή.
Τοποθεσία: Ζήνωνος Κιτιέως 4

Ιστορικά Μνημεία

- Καλαβασός-Τέντα: Ο οικισμός υπάρχει από τη Νεολιθική εποχή. Σύμφωνα με την παράδοση η τοποθεσία Τέντα ονομάζεται έτσι, επειδή η Αγία Ελένη, έριξε τη σκηνή (tent) της στην περιοχή αυτή, όταν επέστρεψε στην Κύπρο.
Τοποθεσία: Καλαβασός
- Φρούριο Λάρνακας: Πολλά δωμάτια του κάστρου χρησιμοποιούνται σήμερα ως μουσείο, όπου εκθέτονται αντικείμενα που σχετίζονται με την ιστορία του.
Τοποθεσία: Παραλία των Φοινικούδων
- Νεολιθικός οικισμός Χοιροκιτίας: Ο αρχαιολογικός χώρος της Χοιροκιτίας είναι οικισμός της Νεολιθικής περιόδου και παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την εξάπλωση του Νεολιθικού πολιτισμού στην περιοχή.
Τοποθεσία: 32 χλμ από τη Λάρνακα, νότια της Λευκωσίας παρά τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας – Λεμεσού

Θρησκευτικά Μνημεία

- Εκκλησία Αγίου Λαζάρου: Κατά την παράδοση, μετά την έγερσή του, ο Άγιος Λάζαρος κατέφυγε στην Κύπρο όπου και τάφηκε εκεί. Τάφηκε σε μαρμάρινη πλάκα, η οποία έφερε την επιγραφή «Λάζαρος ό τετραήμερος καί φίλος του Χριστου»
Τοποθεσία: Στο κέντρο της πόλης, κοντά στην παραλιακή ζώνη
- Ιερά Μονή Σταυροβουνίου: Σύμφωνα με την παράδοση το μοναστήρι ιδρύθηκε από την Αγία Ελένη προς τιμή του Τιμίου Σταυρού. Εκεί άφησε και ένα κομμάτι από το σταυρό. Στη Μονή δεν επιτρέπεται η είσοδος σε γυναίκες.
Τοποθεσία: Κοντά στα χωριά Κόρνος, Πυργά και Κλαυδιά

Τεμένη

- Τεκές Χαλά Σουλτάν: Ο Τεκές χτίστηκε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, προς τιμή της Umm Haram, η οποία σκοτώθηκε όταν έπεσε από το αλόγο της. Ο Τεκές Χαλά Σουλτάν κτίστηκε στο σημείο του θανάτου της και είναι ένα από τα ιερότερα Μουσουλμανικά μασωλεία.
Τοποθεσία: Κοντά στην Αλυκή και το παλιό αεροδρόμιο Λάρνακας

Καθολικές Εκκλησίες

- Καθολική Εκκλησία Terra Santa: Ιδρύθηκε το 1956 με λατινικό ύφος.
Τοποθεσία: Τέρρα Σάντα 8

Πάφος

Μουσεία

- Βυζαντινό μουσείο Πάφου: Εκτίθενται κυρίως βυζαντινές εικόνες, τοιχογραφίες, χειρόγραφα, άμφια.
Τοποθεσία: Ανδρέα Ιωάννου 5, δίπλα από τη Μητρόπολη
- Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο: Εκτίθενται ευρήματα που προέρχονται από τη Νεολιθική εποχή μέχρι και την Ενετοκρατία.
Τοποθεσία: Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 43
- Τοπικό μουσείο Παλαίπαφου: Εκτίθενται ψηφιδωτά και άλλα ευρήματα από την ύστερη εποχή του Χαλκού μέχρι τους Ρωμαϊκούς χρόνους.
Τοποθεσία: Κούκλια

Ιστορικά Μνημεία

- Αρχαιολογικό πάρκο Κάτω Πάφου: Ανήκει στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Τα περισσότερα μνημεία χρονολογούνται στη

Ρωμαϊκή εποχή. Το αρχαιολογικό πάρκο περιλαμβάνει την οικία του Διονύσου, την έπαυλη του Θησέα, την έπαυλη του Αιώνα, την οικία του Ορφέα, τους Τάφους των Βασιλέων, το Αρχαίο Ωδείο, την Αγορά, το Ασκληπιείο, τις Σαράντα Κολόνες και τα ψηφιδωτά της Πάφου.

Τοποθεσία: Κάτω Πάφος, κοντά στο λιμάνι

- **Ιερό της Αφροδίτης:** Τα παλαιότερα ερείπια του χρονολογούνται από το 12ο αιώνα π.Χ. Το μουσείο εκθέτει πολλά ενδιαφέροντα ευρήματα της περιοχής.
Τοποθεσία: Κούκλια
- **Λουτρά της Αφροδίτης:** Είναι μία σπηλιά όπου αναβλύζει νερό, στο οποίο κατά την παράδοση η θεά Αφροδίτη συνήθιζε να λούζεται. Εκεί συναντούσε και τον αγαπημένο της Άδωνη.
Τοποθεσία: Περιοχή Ακάμα, Πόλις Χρυσοχούς
- **Μεσαιωνικό Κάστρο:** Κτίστηκε κατά τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας το 13ο αιώνα
Τοποθεσία: Στο δυτικό άκρο του λιμανιού της Πάφου
- **Πέτρα του Ρωμιού:** Σύμφωνα με την παράδοση είναι το σημείο απ' όπου βγήκε η Αφροδίτη από τα κύματα. Το ελληνικό όνομα «Πέτρα του Ρωμιού» σχετίζεται με το θρυλικό βυζαντινό ήρωα Διγενή Ακρίτα, που λέγεται ότι σήκωσε τον τεράστιο βράχο και τον πέταξε στη θάλασσα καταστρέφοντας τα πλοία των Σαρακηνών.
Τοποθεσία: Σύνορα Λεμεσού-Πάφου
- **Τάφοι των Βασιλέων:** Οι τάφοι των Βασιλέων κτίστηκαν κατά τα Ελληνιστικά χρόνια. Το όνομά τους το οφείλουν στο μέγεθος και στη μεγαλοπρέπεια των ταφικών μνημείων και όχι επειδή εκεί ήταν θαμμένοι βασιλιάδες. Το πιθανότερο είναι ότι αποτελούσαν χώρο ταφής της πολιτικής και διοικητικής ανώτερης τάξης την εποχή των Πτολεμαίων
Τοποθεσία: Ανατολικά της Πάφου

Θρησκευτικά Μνημεία

- **Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου:** Εκεί ήταν το κελί που ασκήτευε ο Άγιος Νεόφυτος και λάξευσε τον τάφο του (12ος αιώνας). Το μοναστήρι χρονολογείται από το 16ο αιώνα.
Τοποθεσία: 9 χλμ βόρεια της Πάφου

Αμμόχωστος

Μουσεία

- **Εθνογραφικό Μουσείο Αυγόρου:** Εκτίθενται παλιά αντικείμενα και παλιοί τροχοί (προηγούμενων γενεών).
Τοποθεσία: Λεωφόρος Κάρυον 52, Αυγόρου
- **Μουσείο Θάλασσα:** Περιγράφει τη θαλάσσια κληρονομιά της Κύπρου από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα.
Τοποθεσία: Λεωφόρος Κρύου Νερού 14, Αγία Νάπα

Ιστορικά Μνημεία

- **Αχυρώνας Λιοπετρίου:** Στον αχυρώνα αυτό σκοτώθηκαν 4 αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α. το 1958, μετά από μάχη που έδωσαν κατά των Άγγλων.
Τοποθεσία: Λιοπέτρι
- **Μνημείο Απελευθερωτικού Αγώνα:** Είναι αφιερωμένο προς τιμή των πεσόντων αγωνιστών κατά την περίοδο του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955 -59.
Τοποθεσία: Αυγόρου

Θρησκευτικά Μνημεία

- **Μοναστήρι Αγίας Νάπας:** Στην είσοδο του Μοναστηριού υπάρχει μία συκομουριά που υπολογίζεται ότι βρίσκεται εκεί για πάνω από 600 χρόνια.
Τοποθεσία: Αγία Νάπα

Κερύνεια

Ιστορικά Μνημεία

- Βουβαφέντο: Σύμφωνα με το μύθο ήταν το σπίτι της Ρήγαινας, ενώ στα χρόνια της Φραγκοκρατίας χρησιμοποιείτο και ως φυλακή.
Τοποθεσία: Περιοχή Πενταδακτύλου
- Κάστρο Κερύνειας: Κτίστηκε τη Ρωμαϊκή εποχή και σήμερα φιλοξενεί το πλοίο της Κερύνειας που βρέθηκε στη θαλάσσια περιοχή της Κερύνειας.
Τοποθεσία: Κοντά στο λιμάνι της Κερύνειας
- Κάστρο Αγίου Ιλαρίωνα: Κτίστηκε από τον αυτοκράτορα Κομνηνό κατά τα τέλη του 11ου αιώνα. Χρησιμοποιήθηκε ως ορμητήριο κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας.
Τοποθεσία: Περιοχή Πενταδακτύλου

(β) Δημοφιλή παραδοσιακά τουριστικά χωριά της Κύπρου

Η Κύπρος παρά το μικρό της μέγεθος σε έκταση μπορεί να αποτελέσει ένα ολοκληρωμένο τουριστικό προορισμό, καθώς συνδυάζει σύγχρονες τουριστικές υποδομές, υπέροχες παραλίες και γραφικά χωριά⁴¹. Στο μέρος αυτό παρουσιάζονται ενδεικτικά κάποια παραδοσιακά τουριστικά χωριά ανά επαρχία της Κύπρου, τα οποία ενδείκνυνται για τουρισμό, τόσο την καλοκαιρινή περίοδο, όσο και τη χειμερινή.

Λευκωσία

Η επαρχία της Λευκωσίας περιλαμβάνει γνωστά γραφικά χωριά της Κύπρου τα οποία προσελκύουν τόσο το ενδιαφέρον των τουριστών, όσο και των ντόπιων του νησιού. Η Λευκωσία περιλαμβάνει σειρά γνωστών γραφικών χωριών που διατηρούν μέχρι σήμερα τον παραδοσιακό τους χαρακτήρα και τους πολιτιστικούς τους χώρους. Ορισμένα από αυτά τα χωριά είναι ο Καλοπαναγιώτης, η Κακοπετριά, τα Σπήλια, και χωριά της Πιτσιλιάς (Φικάρδου, Παλαιχώρι, Λαγουδερά)⁴². Ενδεικτικά αναλύονται κάποια πιο κάτω:

⁴¹ Υπουργείο Εξωτερικών:

http://www.mfa.gov.cy/mfa/embassies/embassy_Tehran.nsf/dmltourism_gr/dmltourism_gr?Opendocument

⁴² Ευρωπαϊκή Επιτροπή: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/eden/themes-destinations/countries/cyprus/index_el.htm;

Agrotourism: http://www.agrotourism.com.cy/Destination_Manager/GeoLocation_List.aspx

Εικόνα 6.14: Χωριά της επαρχίας Λευκωσίας

Φικάρδου

Έχει κηρυχθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ ως μέρος της Παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η αρχιτεκτονική του παραπέμπει στα κυπριακά χωριά του 15^{ου}-17^{ου} αιώνα. Στις βουνοκορφές ανατολικά του χωριού υπάρχει στους βράχους ένα αποτύπωμα ανθρώπινου χεριού και ο μύθος λέει ότι από εκεί πέρασε ο Απόστολος Παύλος κατά την περιοδεία του στην Κύπρο το 45 μ.Χ.⁴³

Καλοπαναγιώτης

Το χωριό Καλοπαναγιώτης δημιουργήθηκε με την ένωση 6 ενοριών. Η κάθε ενορία είχε τη δική της εκκλησία, που σήμερα αποτελούν τα ζωκλήσια του Καλοπαναγιώτη. Το σπουδαιότερο μνημείο του Καλοπαναγιώτη είναι το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή⁴⁴.

Παλαιχώρι

Στο χωριό αυτό βρίσκεται το κρησφύγετο του Γρηγόρη Αυξεντίου, που αποτελεί μέρος του Μουσείου Μνήμης του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59. Επίσης, εδώ βρίσκεται και το άγαλμα της Κύπριας Μάνας, το οποίο εξυμνεί το ήθος και τη φιλοπατρία που επέδειξαν οι γυναίκες που έχασαν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα 1955-59⁴⁵.

⁴³ Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού: <http://visiteprus.com>

⁴⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/eden/themes-destinations/countries/cyprus/kalopanayiotis/index_el.htm

⁴⁵ Τα Παλαιχώρια: <http://www.palaichori.org/>

Λεμεσός

Η επαρχία της Λεμεσού περιλαμβάνει γνωστά γραφικά χωριά της Κύπρου τα οποία διατηρούν μέχρι σήμερα τον παραδοσιακό τους χαρακτήρα, ήθη και έθιμα όπως για παράδειγμα είναι οι Κάτω Πλάτρες, η Λόφου και το Βουνί⁴⁶. Επίσης η Λεμεσός περιλαμβάνει και χωριά της Πιτσιλιάς όπως είναι η Κυπερούντα, ο Αγρός, ο Άγιος Ιωάννης⁴⁷, Κρασοχώρια όπως είναι το Όμοδος και το Κοιλάνι⁴⁸, καθώς επίσης και παραθαλάσσια χωριά όπως είναι το Πισσούρι και η Επισκοπή. Ενδεικτικά αναλύονται ορισμένα πιο κάτω:

Εικόνα 6.15: Η επαρχία Λεμεσού

Κυπερούντα

Η Κυπερούντα είναι ένα από τα μεγαλύτερα ορεινά χωριά της Κύπρου. Το χωριό ανήκει στην γεωγραφική περιφέρεια της Πιτσιλιάς και γειτονεύει με την οροσειρά του Τροόδους. Η Κυπερούντα διατηρεί μέχρι σήμερα την παραδοσιακή λαϊκή αρχιτεκτονική. Στο χωριό βρίσκονται η εκκλησία της Αγίας Μαρίνας, η εκκλησία της Παναγίας και Χρυσοσωτήρος, αλλά και το παρεκκλήσι του Τιμίου Σταυρού⁴⁹.

Πισσούρι

Η ονομασία του χωριού σχετίζεται με το γεγονός ότι στην περιοχή παραγόταν πίσσα. Κύρια παραγωγή του είναι τα σταφύλια, οι ελιές, τα χαρούπια και τα αμύγδαλα. Τα τελευταία χρόνια δόθηκε μεγάλη σημασία στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και ιδιαίτερα της παραλίας Πισσουρίου, που έχει βραβευτεί με τη γαλάζια σημαία της Ευρώπης⁵⁰.

Κάτω Πλάτρες

Το χωριό βρίσκεται κτισμένο στην καρδιά του Τροόδους και αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή καλοκαιρινά θέρετρα. Στην περιοχή του χωριού καλλιεργούνται αμπέλια και διάφορα φρουτόδεντρα. Η μεγαλύτερη έκταση του χωριού είναι ακαλλιέργητη και σε αυτή φυτρώνει άγρια φυσική βλάστηση⁵¹.

Όμοδος

Το Όμοδος βρίσκεται βορειοδυτικά της πόλης της Λεμεσού, στη γεωγραφική περιφέρεια των Κρασοχωρίων. Η περιοχή κατοικείται από τα Προϊστορικά χρόνια. Οι γυναίκες του χωριού ασχολούνται με τα χειροποίητα κεντήματα, φτιάχνοντας κροσιέδες, τραπεζομάντιλα, νηματένα παπλώματα, πιπίλες και δαντέλες⁵².

⁴⁶ Agrotourism: http://www.agrotourism.com.cy/Destination_Manager/GeoLocation_List.aspx

⁴⁷ Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος:
http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/dmlpitsilia_gr/dmlpitsilia_gr?OpenDocument

⁴⁸ Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού:
http://www.visitcyprus.com/wps/portal!/ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3hXN0fHYE8TIwMLtzBXA6NQ48DAoBAjQ4MwQ_3g1Bz9gmxHRQAuQxI9/?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/Greek_el/CTO+B2C/Tourist+Information/Routes/Cultural+Routes/Krasochoria_Lemesou

⁴⁹ Κυπερούντα: <http://www.kyperounda.org/>

⁵⁰ Πισσούρι: <http://www.pissouri.org/>

⁵¹ Πλάτρες: www.platres.org

⁵² Κοινοτικό Συμβούλιο Ομόδους: www.omodos.org/

Λάρνακα

Η επαρχία της Λάρνακας περιλαμβάνει γνωστά γραφικά χωριά της Κύπρου τα οποία φημίζονται για την παράδοση και το γραφικό τους χαρακτήρα και τα οποία προσελκύνουν το τουριστικό κοινό. Μερικά από αυτά είναι οι Άγιοι Βαβατινιάς, ο Κάτω Δρυς, τα Λεύκαρα και η Τόχνη⁵³. Επίσης, η επαρχία της Λάρνακας περιλαμβάνει και γνωστά παραθαλάσσια χωριά που σημειώνουν τουριστική ανάπτυξη όπως είναι ο Μαζωτός και το Ζύγι. Ενδεικτικά παρουσιάζονται ορισμένα πιο κάτω:

Εικόνα 6.16: Η επαρχία της Λάρνακας

Λεύκαρα (Κάτω και Πάνω Λεύκαρα)

Τα Λεύκαρα βρίσκονται γύρω στα 34 χλμ νοτιοδυτικά της πόλης. Το χωριό φημίζεται για την αρχιτεκτονική και για τα υφαντά του. Κατασκευάζεται μία μεγάλη ποικιλία λευκαρίτικων κεντημάτων, που είναι γνωστά για τα σχέδιά τους⁵⁴.

Μαζωτός

Εδώ βρίσκεται το Μουσείο Τέχνης του Κώστα Αργυρού, όπου εκτίθενται γλυπτά έργα εμπνευσμένα από τον αγροτικό κόσμο, αλλά και την εθνική και θρησκευτική παράδοση του νησιού. Στο Μαζωτό βρίσκεται και το πάρκο με καμήλες όπου υπάρχουν χώροι ξεκούρασης και αναψυχής, όπως εστιατόριο και πισίνα⁵⁵.

Πάφος

Η επαρχία της Πάφου περιλαμβάνει γνωστά γραφικά χωριά της Κύπρου που είναι φημισμένα για την παράδοσή τους καθώς και τα τοπικά ήθη και έθιμα. Ορισμένα από αυτά είναι το Γουδί, ο Κάθικας, η Αναρίτα, το Πολέμι, τα Μανδριά και το Βουνί Παναγιάς⁵⁶. Επιπρόσθετα, στην επαρχία της Πάφου συμπεριλαμβάνονται γνωστά παραθαλάσσια χωριά όπως είναι το Λατσί, η Πόλη Χρυσοχούς και ο Κάτω Πύργος Τηλλυρίας. Ενδεικτικά αναλύονται ορισμένα πιο κάτω:

Εικόνα 6.17: Χωριά της επαρχίας Πάφου

⁵³ Agrotourism: http://www.agrotourism.com.cy/Destination_Manager/GeoLocation_List.aspx

⁵⁴ Δήμος Λευκάρων: www.lefkara.org.cy/

⁵⁵ Mazotos: www.mazotos.com/

⁵⁶ Agrotourism: http://www.agrotourism.com.cy/Destination_Manager/GeoLocation_List.aspx;

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/eden/themes-destinations/countries/cyprus/index_el.htm

Αναρίτα

Η Αναρίτα βρίσκεται 12 περίπου χλμ βορειοανατολικά της πόλης και έχει πλούσια και μακρά παράδοση. Η ίδρυση του χωριού συνδέεται με την ύπαρξη του μοναστηριού του Αγίου Ονησιφόρου. Η Αναρίτα αναφέρεται στους χάρτες των τελευταίων μεσαιωνικών χρόνων⁵⁷.

Πολέμι

Στα βορειοανατολικά της πόλης είναι χτισμένο το Πολέμι, το οποίο είναι γνωστό από τα βυζαντινά χρόνια. Στο χωριό βρίσκονται αρκετά ξωκλήσια, ενώ η κύρια εκκλησία του χωριού χτίστηκε τον 16^ο αιώνα και είναι αφιερωμένη στη Παναγία Χρυσελεύσα⁵⁸.

Κάτω Πύργος Τηλλυρίας

Ο Κάτω Πύργος Τηλλυρίας είναι ένα χωριό που συνδυάζει βουνό, θάλασσα, αλλά και ηρεμία και γαλήνη. Η παραλία του χωριού έχει 3 χιλιόμετρα περίπου μήκος. Το χωριό είναι γνωστός τουριστικός προορισμός⁵⁹.

Αμμόχωστος

Η επαρχία της Αμμοχώστου περιλαμβάνει γνωστές τουριστικές παραθαλάσσιες περιοχές της Κύπρου τις οποίες επισκέπτονται χιλιάδες ντόπιοι και ξένοι τουρίστες κάθε χρόνο, όπως για παράδειγμα είναι οι περιοχές του Πρωταρά και της Αγίας Νάπας που αναλύονται πιο κάτω⁶⁰.

Εικόνα 6.18: Η επαρχία Αμμοχώστου

Πρωταράς

Ο Πρωταράς αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή τουριστικά θέρετρα της Κύπρου και βρίσκεται στα περίχωρα του χωριού Παραλίμνι. Είναι γνωστός για την χρυσή άμμο των παραλιών του και τα καθαρά νερά της θάλασσάς του.

Αγία Νάπα

Στο κέντρο της Αγίας Νάπας βρίσκεται το μουσείο Θάλασσα και για τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει στο χώρο του μουσείου υπαίθριο αμφιθέατρο για μουσικές και χορευτικές παραστάσεις, όπως μουσικής τζαζ και σύγχρονου χορού. Το ακρωτήριο Κάβο Γκρέγκο είναι ένας εξαιρετικός χώρος για εξερεύνηση και πεζοπορία, αλλά και ποδηλασία. Το μεσαιωνικό Υδραγωγείο, που χρονολογείται από τη Ρωμαϊκή περίοδο, είναι ένα εξαιρετικό αρχαιολογικό μνημείο για τους τουρίστες. Στην κεντρική πλατεία της Αγίας Νάπας υπάρχει το Λαογραφικό Μουσείο, το λεγόμενο Αγροτόσπιτο, και είναι πόλος έλξης πολλών επισκεπτών, αφού εκεί κάποιος μπορεί να μάθει για όλα τα παραδοσιακά επαγγέλματα των Κύπριων γυναικών, αλλά και τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν όπως για παράδειγμα τον αργαλειό⁶¹.

⁵⁷ Αναρίτα: <http://www.anarita.org/>

⁵⁸ Πολέμι: <http://www.polemi.org/>

⁵⁹ Κάτω Πύργος Τηλλυρίας: <http://www.katopyrgos.org>

⁶⁰ Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού: <http://www.visitcyprus.com/>

⁶¹ Δήμος Αγίας Νάπας: <http://www.agianapa.org.cy>

(γ) Εξωτερικές δραστηριότητες

Γκολφ

Στην Κύπρο υπάρχουν γήπεδα γκολφ διεθνών προδιαγραφών σε περιοχές με ήρεμο περιβάλλον, ανάμεσα από γραφικούς λόφους και με θέα τη Μεσόγειο. Τα γήπεδα γκολφ μπορούν να επισκεφθούν τόσο ερασιτέχνες όσο και επαγγελματίες.

Ποδηλασία

Η Κύπρος προσφέρει μία σειρά ποδηλατικών διαδρομών μέσα στη φύση. Μερικές δημοφιλείς ποδηλατικές διαδρομές παρατίθενται στον πίνακα 6.5. Να σημειωθεί ότι στον πίνακα η «Συνολική Απόσταση» αφορά στην απόσταση της ποδηλατικής διαδρομής από το σημείο εκκίνησης μέχρι το τέρμα.

Περιοχή	Διαδρομή	Πληροφορίες			
		Σημείο Εκκίνησης	Τέρμα	Συνολική Απόσταση	Κατάσταση Δρόμων:
Λευκωσία	Εθνικό Δασικό πάρκο Αθαλάσσας	Νότια της Λευκωσίας	Ανατολικά του αυτοκινητοδρόμου Λευκωσίας – Λεμεσού	16 χλμ	Ασφαλτοστρωμένος
	Λευκωσία – Ασίνου	Σταυροδρόμι Αγίου Μάμα	Ασίνου	83 χλμ	Ασφαλτοστρωμένες επιφάνειες και χωματόδρομοι
	Λευκωσία – Πιτσιλιά	Διασταύρωση Αγίου Μάμα	Διασταύρωση Αγίου Μάμα	115 χλμ	
	Κυκλική Ποδηλατική Διαδρομή	Διασταύρωση Αγίου Μάμα	Κυκλικός κόμβος Τσερίου	66 χλμ	Συνδυασμός δρόμων με άσφαλτο και χωρίς δρόμο.
Λεμεσός	Γερμασόγεια - Πολεμίδα	Γερμασόγεια	Πολεμίδα – Λεμεσός	63,5 χλμ	Συνδυασμός ασφαλτοστρωμένων και χωματόδρομων
	Κυκλική Ποδηλατική Διαδρομή	Φώτα τροχαίας Λιμανιού	Φώτα τροχαίας Λιμανιού	77 χλμ	Ασφαλτοστρωμένος δρόμος
	Αρχαία Αμαθούντα - Ακτή του Κυβερνήτη	Αρχαία Αμαθούντα	Ακτή του Κυβερνήτη	15 χλμ	Εκτός από τα 5 πρώτα χιλιόμετρα σε ασφαλτοστρωμένο δρόμο, η υπόλοιπη διαδρομή είναι σε ανώμαλη επιφάνεια
	Πιτσιλιά – Τρόδος	Άλωνα	Πλατεία Τρόδους	28,3 χλμ	Ασφαλτοστρωμένος σε όλη τη διαδρομή

Λάρνακα	Κοφίνου – Λάρνακα	Κοφίνου	Φώτα τροχαίας Πυροσβεστική ς Λάρνακας	25 χλμ	Καλής ποιότητας, ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι
	Λάρνακα – Νήσου	Κυκλικός κόμβος λιμανιού	Νήσου	61 χλμ	Ασφαλτοστρωμένος
	Λάρνακα - Λευκωσία	Κυκλικός κόμβος λιμανιού	Κυκλικός κόμβος Τσερίου	60 χλμ	Ασφαλτοστρωμένος.
Πάφος	Γεροσκήπου – Πάφος	Γεροσκήπου	Πάφος	24 χλμ	Μία ποικιλία από επιφάνειες τόσο ασφαλτοστρωμένες όσο και χωματόδρομοι
	Πάφος - Λουτρά της Αφροδίτης	Πάφος.	Λουτρά της Αφροδίτης	37 χλμ	Μία ποικιλία από επιφάνειες μεταξύ των οποίων και ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι αλλά και χωματόδρομοι
	Πόλις – Πύργος	Πόλις	Πύργος	48 χλμ	Καλής ποιότητας ασφαλτοστρωμένος δρόμος
Αμμόχωστος	Αγία Νάπα - Πύργος Ξυλοφάγου	Αγία Νάπα.	Αγία Νάπα	32 χλμ	Συνδυασμός ασφαλτοστρωμένων και μη δρόμων
	Γύρος Δερύνειας	Τουριστική Παραλία Λάρνακας	Τουριστική Παραλία Λάρνακας	85 χλμ	Καλής ποιότητας ασφαλτοστρω-μένοι δρόμοι

Πίνακας 6.5: Δημοφιλείς Ποδηλατικές διαδρομές Κύπρου ανά περιοχή⁶²

Πεζοπορία

Η Κύπρος έχει πάρα πολλούς δρόμους και μονοπάτια της φύσης για πεζοπορία.

Περπάτημα στην Οροσειρά του Τροόδους

Η Οροσειρά του Τροόδους, καλύπτεται σε κάποια μέρη της από χιόνι το χειμώνα και είναι μία δροσερή επιλογή για το καλοκαίρι. Μπορεί κάποιος να περπατήσει μέσα από μονοπάτια που περνάνε από πλούσια πευκοδάση, από μικρούς καταρράκτες και να απολαύσει την πανοραμική θέα του νησιού. Γνωστά μονοπάτια της περιοχής είναι η Αταλάντη, η Περσεφόνη, τα Καληδόνια και η Άρτεμις.

Περπάτημα στο Ακρωτήριο του Ακάμα

Το Ακρωτήριο του Ακάμα, είναι μία περιοχή φυσικού αγριότοπου. Οι λόφοι του καλύπτονται από πεύκα και φτάνουν ως την άκρη της θάλασσας. Την άνοιξη και το φθινόπωρο εκατοντάδες αποδημητικά πουλιά περνάνε πάνω από το νησί. Η περιοχή του Άβακα, έχει το μεγαλύτερο αριθμό σπανίων ενδημικών φυτών.

Το Κυπριακό Τμήμα του Ευρωπαϊκού Μονοπατιού E4

⁶² Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού: <http://www.visitcyprus.com/>

Ένα από τα προγράμματα της ΕΕ είναι και το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Ε4, το οποίο διασχίζει πολλές χώρες της Ευρώπης. Το μονοπάτι αυτό δίνει την ευκαιρία σε περιπατητές της φύσης να γνωρίσουν και να δουν περιοχές που είναι ήσυχες και καθαρές. Η Κύπρος ανήκει στο ανατολικότερο άκρο του Ευρωπαϊκού μονοπατιού Ε4. Η διαδρομή ξεκινά από το αεροδρόμιο Λάρνακας και καταλήγει στο αεροδρόμιο Πάφου.

Κρουαζιέρες

Η Κύπρος, λόγω της θέσης της στη Μεσόγειο, κατέχει ευνοϊκή θέση για ταξίδια με πλοίο. Τα ταξίδια γίνονται με άνετα και μοντέρνα κρουαζιερόπλοια προσφέροντας ψυχαγωγία και ενημέρωση για την Κύπρο, καθώς σε πολλά από αυτά σερβίρεται κυπριακή κουζίνα και παρουσιάζονται παραδοσιακοί κυπριακοί χοροί.

Καταδύσεις

Η Κύπρος φημίζεται για τις καθαρές της θάλασσες, κάτι που την καθιστά ιδανική για καταδύσεις. Η θερμοκρασία της θάλασσας κυμαίνεται από 27 μέχρι 16 βαθμούς Κελσίου, γεγονός που την βοηθά να έχει τη μεγαλύτερη περίοδο για καταδύσεις στη Μεσόγειο. Υπάρχουν αρκετές υποθαλάσσιες σπηλιές, ενδιαφέρουσες διαδρομές, μεγάλη ποικιλία από πολύχρωμα ψάρια, σφουγγάρια, κοράλλια και ποικιλία θαλάσσιας ζωής. Μερικές από τις πιο γνωστές τοποθεσίες για κατάδυση στο νησί είναι το ναυάγιο Ζηνωβία στη Λάρνακα, το ναυάγιο Φάρσες ΙΙ στη Λεμεσό, το Ντέβιλς Χέτ στην Πάφο και οι Αγίοι Ανάργυροι στο Κάβο Γκρέκο.⁶³

(δ) Εκδηλώσεις

Γιορτή του κρασιού

Κάθε χρόνο, στις αρχές Σεπτεμβρίου, πραγματοποιείται η «Γιορτή του κρασιού» στο Δημοτικό Κήπο της Λεμεσού. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν τοπικό κρασί, να ακούσουν ζωντανή μουσική, να παρακολουθήσουν παραστάσεις από τοπικές και διεθνείς καλλιτεχνικές ομάδες και να απολαύσουν κυπριακούς μεζέδες.

Γιορτή του κατακλυσμού

Κατά τα τέλη Μαΐου με μέσα Ιουνίου (ανάλογα με το πότε είναι το Πάσχα κάθε χρονιά) γιορτάζεται το τριήμερο του κατακλυσμού. Αυτές τις μέρες χιλιάδες επισκέπτες συγκεντρώνονται στις παραλιακές πόλεις για να παρακολουθήσουν εκδηλώσεις μουσικής και χορού. Η πόλη της Λάρνακας θεωρείται το επίκεντρο των εορτασμών.

Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ»

Το Διεθνές Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ» πραγματοποιείται κάθε χρόνο κατά το Σεπτέμβριο - Οκτώβριο σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου. Θεωρείται ένα σημαντικό πολιτιστικό γεγονός της Κύπρου, καθώς περιλαμβάνει παραστάσεις όπερας, θεάτρου, μουσικής, χορού και κινηματογράφου από τοπικά και διεθνή συγκροτήματα.

Απόκριες – Καρναβάλι

Την Κυριακή πριν την έναρξη της Σαρακοστής πραγματοποιούνται καρναβαλίστικες παρελάσεις (πομπές μεταμφιεσμένων) σε κεντρικούς δρόμους των πόλεων. Η Λεμεσός φημίζεται για τις καρναβαλίστικες παρελάσεις της και άλλες εκδηλώσεις που διοργανώνει ο δήμος Λεμεσού κατά τις τελευταίες δύο εβδομάδες πριν την έναρξη της Σαρακοστής.

Ράλλυ Κύπρου

Στις βουνοπλαγιές του Τροόδου διεξάγεται το Ράλλυ Κύπρου από το 1970 μέχρι και σήμερα. Το Ράλλυ διοργανώνεται από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Αυτοκινήτου. Κάθε χρόνο οδηγοί από πολλές χώρες του κόσμου επισκέπτονται την Κύπρο για να λάβουν μέρος στο πρωτάθλημα.

⁶³ Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού: <http://www.visitcyprus.com>

(ε) Κυπριακή παραδοσιακή κουζίνα

Η κυπριακή παραδοσιακή κουζίνα βασίζεται κυρίως στη μεσογειακή διατροφή, με σημαντικό συστατικό το ελαιόλαδο, αλλά συνδυάζει επίσης γεύσεις και από τη Μέση Ανατολή. Μερικά από τα πιο γνωστά κυπριακά παραδοσιακά εδέσματα είναι:

Κυπριακά φαγητά

- **Μεζές:** Ο μεζές αποτελείται από διάφορα κρύα και ζεστά πιάτα που σερβίρονται σε μικρές ποσότητες για να δίνεται η ευκαιρία δοκιμής διαφόρων παραδοσιακών γεύσεων.
- **Χαλούμι:** Παραδοσιακό κυπριακό τυρί από μίγμα αγελαδινού και πρόβειου γάλακτος. Είναι γνωστό σε διεθνές επίπεδο και εξάγεται σε αρκετές χώρες του κόσμου.
- **Σούβλα:** Αποτελείται από μεγάλα κομμάτια κρέατος (αρνιού, χοιρινού ή κοτόπουλου) που αρωματίζονται με φρέσκα βότανα, όπως π.χ. ρίγανη και ψήνονται στα κάρβουνα.

Κυπριακά γλυκά

- **Σουτζούκος:** Ο σουτζούκος είναι παραδοσιακό γλυκό, το οποίο αποτελείται από συμπυκνωμένο χυμό σταφυλιού αναμειγμένο με αλεύρι και ξηρούς καρπούς (αμύγδαλα ή καρύδια).
- **Γλυκά του κουταλιού:** Αυτά τα παραδοσιακά κυπριακά γλυκά φτιάχνονται από διάφορα είδη φρούτων ή και λαχανικών που μαγειρεύονται και έπειτα διατηρούνται σε παχύρευστο σιρόπι.

Κυπριακά ποτά

- **Ζιβανία:** Η ζιβανία είναι ένα άχρωμο ποτό με χαρακτηριστική γεύση και άρωμα από σταφύλι και υψηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλη.
- **Κουμανταρία:** Η κουμανταρία είναι ένα γλυκό κρασί, που συνήθως σερβίρεται ως επιδόρπιο. Παράγεται από λιαστά σταφύλια και θεωρείται ως το παλαιότερο επώνυμο κρασί στον κόσμο, καθώς διατηρεί την ίδια ονομασία για οκτώ αιώνες.

6.3.4. Οδικό δίκτυο και χρήση GPS (Global Positioning System)

(α) Οδικό δίκτυο της Κύπρου

Το οδικό δίκτυο της Κύπρου είναι αρκετά εύκολο και προσβάσιμο. Ένας οδηγός που θέλει να μεταβεί από μία πόλη της Κύπρου σε άλλη δεν έχει παρά να ακολουθήσει τις υφιστάμενες πινακίδες των κύριων υπεραστικών δρόμων. Σε περίπτωση που ένας υπεραστικός δρόμος δεν είναι προσβάσιμος, υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις όπως οι κύριοι δρόμοι που χρησιμοποιούνταν πριν τη δημιουργία των υπεραστικών δρόμων. Υπάρχουν επίσης και διαδρομές οι οποίες μπορούν να ολοκληρωθούν μόνο με τη χρήση κύριων δρόμων.

Υπεραστικοί δρόμοι

Υπεραστικοί δρόμοι στην Κύπρο θεωρούνται αυτοί που δε διαπερνούν οικιστικές περιοχές και είναι συνήθως τετραπλής κατεύθυνσης. Στην ονομασία τους χρησιμοποιείται το «Α», ως ένδειξη του ότι ο συγκεκριμένος δρόμος θεωρείται υπεραστικός δρόμος. Οι υπεραστικοί δρόμοι στο νησί διαμορφώνουν ένα δίκτυο το οποίο ενώνει όλες τις κύριες πόλεις. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κυριότεροι υπεραστικοί δρόμοι της Κύπρου που έχουν ήδη ολοκληρωθεί, η σύνδεσή τους από τη μία περιοχή στην άλλη και η απόσταση αυτών.

Κωδικός	Υπεραστικός Δρόμος	Απόσταση
	Λευκωσίας – Λεμεσού	82 χλμ
	Λευκωσίας – Λάρνακας	21 χλμ
	Αεροδρόμιο Λάρνακας – Αγία Νάπα	55 χλμ
	Λάρνακα – Λεμεσός	22 χλμ
	Λεμεσός – Πάφος	61 χλμ
	Λευκωσία – Δένειας	19 χλμ

Πίνακας 6.6: Οι κύριοι ολοκληρωμένοι αυτοκινητόδρομοι της Κύπρου

Εικόνα 6.19: Χάρτης Οδικού Δικτύου Κύπρου με τους Υπεραστικούς Δρόμους

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι υπεραστικοί δρόμοι που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.

Υπεραστικός Δρόμος Λευκωσίας – Λεμεσού (A1)

Είναι ο πρώτος υπεραστικός δρόμος που κτίστηκε και είναι ο κύριος υπεραστικός δρόμος, μέσω του οποίου συνδέονται οι πλείστες πόλεις της Κύπρου. Ο υπεραστικός δρόμος A1 συνδέει τη Λευκωσία με

τη Λεμεσό. Ξεκινά από τα φώτα του Καλησπέρα στη Λευκωσία και φτάνει μέχρι τη διασταύρωση Πολεμιδιών – Τροόδους στη Λεμεσό.

Εικόνα 6.20: Ο κύριος υπεραστικός δρόμος Λευκωσίας – Λεμεσού (A1)

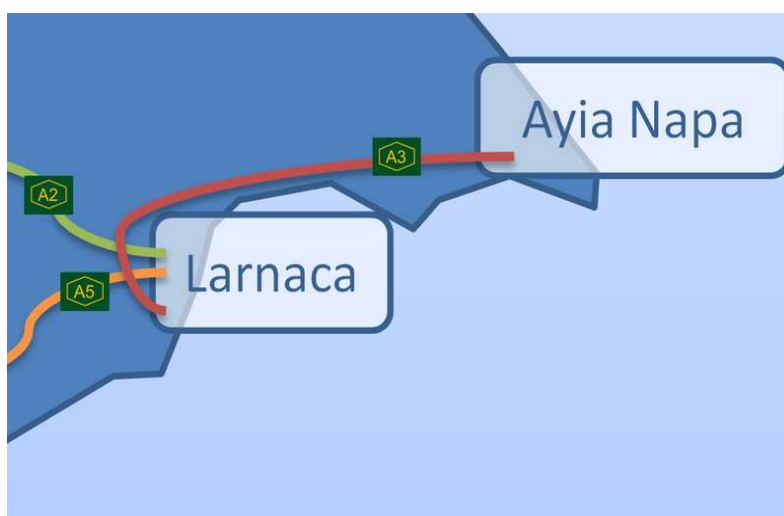
Εικόνα 6.21: Ο κύριος υπεραστικός δρόμος Λευκωσίας – Λάρνακας (A2)

Υπεραστικός Δρόμος Λευκωσίας – Λάρνακας (Πέρα Χωριού Νήσου – Λάρνακας) (A2)

Ο υπεραστικός δρόμος A2 συνδέει τον αυτοκινητόδρομο A1 στην περιοχή Πέρα Χωριό Νήσου με τη Λάρνακα και αποτελεί μέρος της διαδρομής Λευκωσίας – Λάρνακας, για τον οποίο λόγο αναφέρεται και ως υπεραστικός δρόμος Λευκωσίας – Λάρνακας. Ξεκινά από την περιοχή Πέρα Χωριού Νήσου και καταλήγει στον κυκλικό κόμβο της «Ριζοελιάς». Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχεδιάγραμμα, για να μεταβεί κάποιος οδηγός από τη Λευκωσία στη Λάρνακα, στην περιοχή Πέρα Χωριό Νήσου χρειάζεται να μεταβεί από τον υπεραστικό δρόμο A1 στον υπεραστικό δρόμο A2.

Υπεραστικός Δρόμος Αεροδρομίου Λάρνακας – Αγίας Νάπας (A3)

Ο υπεραστικός δρόμος Αεροδρομίου Λάρνακας – Αγίας Νάπας (A3) συνδέει την επαρχία Λάρνακας με την επαρχία Αμμοχώστου. Συγκεκριμένα, ξεκινά από το Αεροδρόμιο Λάρνακας και φτάνει μέχρι τον κύριο κυκλικό κόμβο στην Αγία Νάπα.

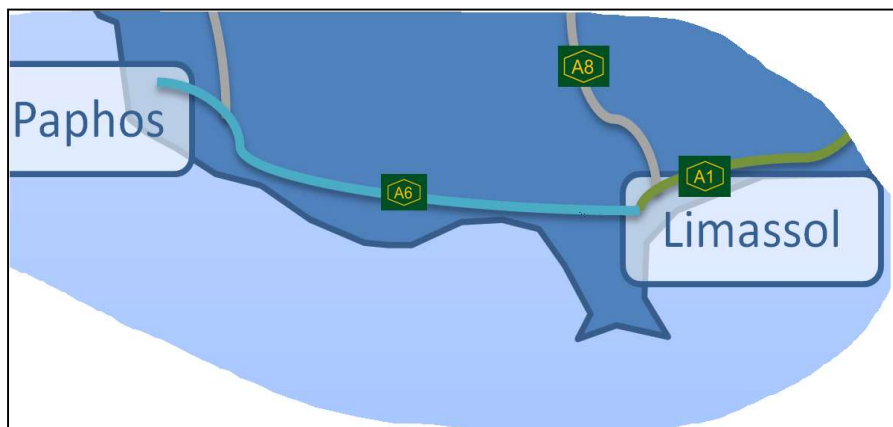
Εικόνα 6.22: Υπεραστικός Δρόμος Αεροδρομίου Λάρνακας – Αγίας Νάπας (A3)

Υπεραστικός Δρόμος Λάρνακας – Λεμεσού (A5)

Ο υπεραστικός δρόμος A5 συνδέει την επαρχία Λάρνακας με την περιοχή Κοφίνου και είναι μέρος της διαδρομής Λάρνακας - Λεμεσού, για τον οποίο λόγο αναφέρεται και ως υπεραστικός δρόμος Λάρνακας - Λεμεσού. Για να μεταβεί ένας οδηγός από τη Λάρνακα στη Λεμεσό, πρέπει να ξεκινήσει από τον υπεραστικό δρόμο A5 και στην περιοχή Κοφίνου σταδιακά να εισέλθει στον υπεραστικό δρόμο A1.

Υπεραστικός Δρόμος Λεμεσού – Πάφου (A6)

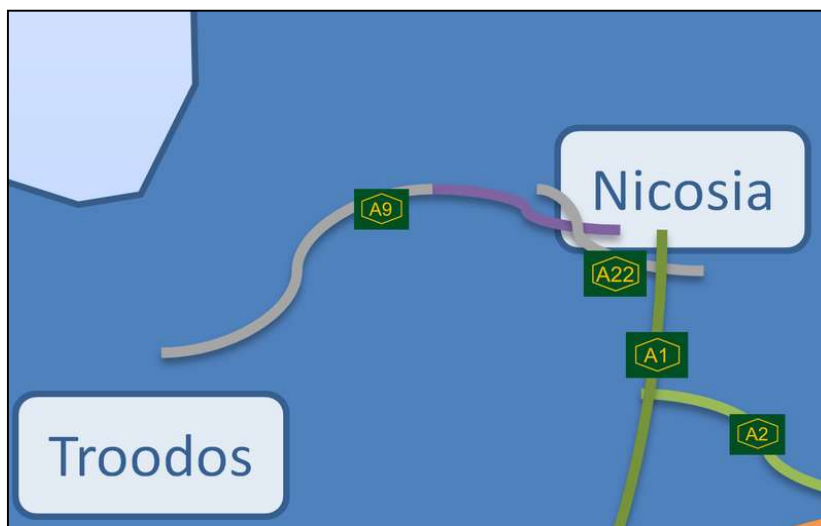
Ο υπεραστικός δρόμος Λεμεσού – Πάφου (A6) συνδέει την επαρχία Λεμεσού με την επαρχία Πάφου. Ξεκινά από τη διασταύρωση Πολεμιδιών - Τροόδου και φτάνει μέχρι τον κυκλικό κόμβο στα Κονιά.

Εικόνα 6.23: Αυτοκινητόδρομος Λεμεσού – Πάφου A6

Υπεραστικός Δρόμος Λευκωσίας – (Λευκωσίας – Τροόδου) (A9)

Ο υπεραστικός δρόμος Λευκωσίας – Δένειας (A9) είναι μέρος ενός μεγαλύτερου έργου που αποσκοπεί στην τελική του ολοκλήρωση ο υπεραστικός δρόμος αυτός να ξεκινά από τη Λευκωσία και να φτάνει μέχρι το Τρόδος. Σε αυτή τη φάση ξεκινά από τη Λευκωσία (περιοχή Αρχάγγελου/Μακεδονίτισσας) και φτάνει μέχρι την περιοχή Δένειας.

Εικόνα 6.24: Υπεραστικός Δρόμος Λευκωσίας – Δένειας (A9)

Κύριοι δρόμοι

Μέρος του οδικού δικτύου στην Κύπρο είναι και κύριοι δρόμοι οι οποίοι δε θεωρούνται υπεραστικοί δρόμοι γιατί διαπερνούν οικιστικές περιοχές. Στην ονομασία τους χρησιμοποιείται το «B», ως ένδειξη του ότι ο συγκεκριμένος δρόμος θεωρείται κύριος δρόμος και όχι υπεραστικός. Οι περισσότεροι από

τους κύριους δρόμους κατηγορίας «B» χρησιμοποιούνταν παλαιότερα για τη διακίνηση μεταξύ πόλεων, κάτι το οποίο αντικαταστάθηκε μετά το κτίσιμο των υπεραστικών δρόμων. Για αυτό το λόγο πολλοί από αυτούς βρίσκονται γεωγραφικά παράλληλα με τους αντίστοιχους υπεραστικούς δρόμους.

Οι κύριοι δρόμοι των επαρχιών της Κύπρου είναι:

- B1: Θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λευκωσίας – Λεμεσού» και ενώνει την επαρχία Λευκωσίας με την επαρχία Λεμεσού, διασχίζοντας τις περιοχές Λατσία, Δάλι, Μοσφιλωτή, Κοφίνου, Χοιροκοιτία, Μαρί, Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου, Τραχώνι, κ.ά.
- B2: Θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λευκωσίας - Λάρνακας», καθώς καλύπτει μέρος της διαδρομής μεταξύ των δύο πόλεων. Ξεκινά από το Πέρα Χωριό Νήσου και φτάνει μέχρι την Αραδίππου, διασχίζοντας τις περιοχές Δάλι, Λύμπια και Κόσιη.
- B3: Θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λάρνακας – Αγίας Νάπας» και ενώνει την επαρχία Λάρνακας με την επαρχία Αμμοχώστου, διασχίζοντας τις περιοχές Λιβάδια, Βορόκλινη, Ορμίδεια, Ξυλοφάγου και καταλήγει στην Αγία Νάπα.
- B5: Θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λάρνακας - Λεμεσού», καθώς καλύπτει μέρος της διαδρομής μεταξύ των δύο πόλεων. Ξεκινά από τη Λάρνακα και φτάνει μέχρι την Κοφίνου, διασχίζοντας τις περιοχές Κλαυδιά, Αγγλίσιδες, Μενόγεια.
- B6: Θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λεμεσού – Πάφου» και ενώνει την επαρχία Λεμεσού με την επαρχία Πάφου, διασχίζοντας τις περιοχές Ύψωνας, Κολόσσι, Επισκοπή, Πισσούρι, Κούκλια, Μανδριά, Τίμη, Αχέλεια, Αγία Μαρινούδα, Γεροσκήπου, κ.ά.
- B7: Είναι ο δρόμος που ενώνει την Κάτω Πάφο με την Πόλι Χρυσοχούς, διασχίζοντας τις περιοχές Γεροσκήπου, Μεσόγη, Τσάδα, Στρομπί, Γιόλου, Σκούλλη, Γουδί, κ.ά.
- B8: Είναι ο δρόμος που ενώνει την επαρχία Λεμεσού με το Τρόδος, διασχίζοντας τις περιοχές Κάτω Πολεμίδια, Άλασσα, Μονάγρι, Λάνεια, Τριμίκληνη, Μονιάτης, Πάνω Πλάτρες, κ.ά.
- B9: Είναι ο δρόμος που ενώνει την επαρχία Λευκωσίας με το Τρόδος, διασχίζοντας τις περιοχές Άγιοι Τριμιθιάς, Κοκκινοτριμιθιά, Ακάκι, Περιστερώνα, Αστρομερίτης, Ευρύχου, Γαλάτα, Κακοπετριά, κ.ά. Αυτή είναι μία από τις διαδρομές για να μεταβεί κάποιος από την επαρχία Λευκωσίας στο Τρόδος αποφεύγοντας υπεραστικούς δρόμους. Η άλλη διαδρομή, αν και δε θεωρείται κύριος δρόμος κατηγορίας «B», διασχίζει Δευτερά, Ανάγεια, Εργάτες, Μαλούντα, Κλήρου, Παλαιχώρι, Αγρό, κ.ά.

(β) Χρήση και εφαρμογή GPS (Global Positioning System)

Η Κύπρος, από γεωγραφική άποψη, είναι ένας μικρός χώρος με σχετικά περιορισμένο οδικό δίκτυο και στις πλείστες των περιπτώσεων η διακίνηση των οδηγών στους δρόμους είναι εύκολη. Για τον οδηγό ταξί τα δεδομένα είναι διαφορετικά. Ο οδηγός ταξί είναι πολύ πιθανόν, εκτός από τα ‘γνωστά’ δρομολόγια που εκτελεί εντός της πόλης του ή της περιοχής του, να χρειαστεί να μεταβεί σε χώρους ή σημεία τα οποία δε γνωρίζει καθόλου ή για τα οποία δεν είναι σίγουρος για το που βρίσκονται, όπως καινούργιες οδοί σε νεόκτιστες συνοικίες. Πολύ περισσότερο, αφορά περιπτώσεις που ο οδηγός ταξί θα κινηθεί εκτός των δρόμων που γνωρίζει, όπως σε άλλη πόλη και περιοχή.

Για τους οδηγούς ταξί το GPS είναι πολύ χρήσιμο καθότι προσφέρει άμεσα αξιόπιστες πληροφορίες με αναλυτικό σχεδιάγραμμα-χάρτη για τη θέση που βρίσκεται το υπό αναζήτηση μέρος/οδός σε σύγκριση με τη θέση που βρίσκεται τη δεδομένη στιγμή το ταξί. Παράλληλα το σύστημα δίνει στον οδηγό τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσει για να φτάσει στον προορισμό του. Γενικά, το GPS παρέχει στους οδηγούς πάρα πολλές πληροφορίες. Οι βασικότερες από αυτές αφορούν:

- Στη θέση του οχήματος
- Στον υπολογισμό της καλύτερης διαδρομής για τον προορισμό
- Στην καθοδήγηση προς συγκεκριμένο προορισμό με συστάσεις (εικόνα και ήχο) σχετικές με την κατεύθυνση κίνησης

Πριν την οδήγηση, ο οδηγός θα πρέπει να καταχωρήσει τα στοιχεία του προορισμού του (οδό ή όνομα χώρου). Το GPS παρουσιάζει τη θέση του οχήματος σε οδικό χάρτη και παρουσιάζει τη διαδρομή για τον προορισμό με παρουσίαση στο χάρτη και με ηχητικά μηνύματα (επιλεγόμενο) που καθοδηγούν τον

οδηγό ως προς την πορεία που πρέπει να ακολουθήσει. Οι πληροφορίες παρουσιάζονται στην οθόνη της συσκευής ή ανακοινώνονται στον οδηγό υπό μορφή προφορικών εντολών.

Γίνεται κατανοητό ότι το GPS συμβάλλει σημαντικά στην εξοικονόμηση καυσίμου, και ταξί. Γενικά, η χρήση του GPS συνάδει με την ποιοτικότερη προσφορά υπηρεσιών του οδηγού ταξί και αναδεικνύει το επίπεδο της επαγγελματικότητάς του οδηγού. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο Μέρος 4.

6.3.5. Άλλες χρήσιμες πληροφορίες

(α) Κυπριακό Πολίτευμα

Το πολίτευμα της Κύπρου είναι η Προεδρική Δημοκρατία και ανώτατος άρχοντας εξουσίας είναι ο πρόεδρος. Ο πρόεδρος εκλέγεται απευθείας από το λαό και οι προεδρικές εκλογές διεξάγονται κάθε πέντε χρόνια. Η κρατική εξουσία δομείται ως εξής:

Νομοθετική Εξουσία - Θέσπιση κανόνων δικαίου

Θεσπίζεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Συνολικά υπάρχουν 80 βουλευτές, με 56 Ελληνοκυπρίους (70%) και 24 Τουρκοκυπρίους (30%). Στη Βουλή εκπροσωπούνται από έναν αντιπρόσωπο οι θρησκευτικές ομάδες των Λατίνων, των Αρμενίων και των Μαρωνιτών, αλλά δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Η θητεία των βουλευτών είναι πενταετής.

Εκτελεστική Εξουσία - Εφαρμογή των κανόνων δικαίου

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας διορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δικαστική Εξουσία - Επίλυση των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή των κανόνων δικαίου

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, το Ανώτατο Δικαστήριο έχει την αρμοδιότητα να διορίζει, να προάγει, να μεταθέτει και να τερματίζει υπηρεσίες ή να απολύει δικαστές.

(β) Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)

Δημιουργία και στόχοι ΕΕ

Η ιδέα της ΕΕ προήλθε με το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1945). Στόχος της αρχικής ιδέας της ΕΕ ήταν ο τερματισμός των συγκρούσεων μεταξύ των χωρών της Ευρώπης που ενεπλάκησαν στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και η διασφάλιση της ειρήνης στην περιοχή. Η ένωση κρατών της Ευρώπης άρχισε το 1950 με τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «Άνθρακα και Χάλυβα». Το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ιταλία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες είναι τα ιδρυτικά μέλη της ένωσης της Ευρώπης. Το 2011 η ΕΕ είναι μία ομοσπονδία που αποτελείται από 27 ισότιμα κράτη μέλη, τα οποία είναι⁶⁴:

Αυστρία	Ιρλανδία	Ουγγαρία
Βέλγιο	Ισπανία	Πολωνία
Βουλγαρία	Ιταλία	Πορτογαλία
Γαλλία	Κάτω Χώρες	Ρουμανία
Γερμανία	Κύπρος	Σλοβακία
Δανία	Λεττονία	Σλοβενία
Ελλάδα	Λιθουανία	Σουηδία
Εσθονία	Λουξεμβούργο	Τσεχική Δημοκρατία
Κροατία	Μάλτα	Φινλανδία

⁶⁴ Europa: http://europa.eu/about-eu/member-countries/index_el.htm

Υποψήφιες χώρες για ένταξη στην ΕΕ είναι: η Βόρεια Μακεδονία, η Τουρκία και η Ισλανδία. Δυνάμει υποψήφιες χώρες είναι η Αλβανία, η Βοσνία - Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο, το Μαυροβούνιο και η Σερβία. Βασικές επιδιώξεις της ΕΕ, πέρα από τη διασφάλιση της ειρήνης, είναι:

Εικόνα 6.26: Κράτη Μέλη ΕΕ

- Η δημιουργία ενός ενιαίου, ελεύθερου και ασφαλούς χώρου για τα κράτη-μέλη της ΕΕ χωρίς σύνορα μεταξύ τους.
- Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, παράδοσης και ταυτότητας του κάθε κράτους μέλους της ΕΕ.
- Η ύπαρξη μίας ελεύθερης και ανταγωνιστικής αγοράς.
- Η ανάπτυξη μέσω κοινωνικής προόδου και προστασίας του περιβάλλοντος.
- Η οικονομική και κοινωνική ευημερία των λαών της ΕΕ.
- Η εξάλειψη κοινωνικών, ρατσιστικών διακρίσεων και η προαγωγή της δικαιοσύνης.
- Η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος.

Το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ περιλαμβάνει:

A. Θεσμικά όργανα	
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Αποτελείται από τους ευρωβουλευτές, που ψηφίζονται από τα κράτη-μέλη της ΕΕ κάθε πέντε χρόνια. Η Κύπρος εκπροσωπείται με έξι ευρωβουλευτές. Από το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ορίζονται οι πολιτικές, νομοθετικές και δημοσιονομικές προτεραιότητες
Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να εγκρίνουν τις νομοθεσίες της ΕΕ
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Ελέγχει για την εφαρμογή των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και υποβάλλει προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο για νέες νομοθεσίες
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	Εδρεύει στο Λουξεμβούργο και εξασφαλίζει ότι τηρείται η Ευρωπαϊκή νομοθεσία σε όλες τα κράτη μέλη της ΕΕ
Ελεγκτικό Συνέδριο	Αρμοδιότητά του είναι ο έλεγχος των εσόδων και των εξόδων της ΕΕ
B. Κεντρική Τράπεζα	
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	Εδρεύει στη Φρανκφούρτη (Γερμανία) και βασική της αρχή είναι η χάραξη και η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στην ευρωζώνη
Γ. Άλλοι Ευρωπαϊκοί Θεσμοί	
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	Εκπροσωπεί τα συμφέροντα της κοινωνίας των πολιτών, συνδικαλιστικών οργανώσεων, εργαζόμενων και εργοδοτών
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Βοηθά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων

Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων	Εξασφαλίζει το απόρρητο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	Γνωστοποιεί πληροφορίες και θέματα που σχετίζονται με την ΕΕ

Πίνακας 6.7: Βασικό θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ

ΕΕ και οδηγοί⁶⁵

Πώς η ΕΕ επηρεάζει τους οδηγούς στην Κύπρο;

- Η Κυπριακή Δημοκρατία, με χρηματοδότηση της ΕΕ, προωθεί βελτιωτικά μέτρα για ανάπτυξη του οδικού δικτύου μεταφορών.
- Προωθούνται δραστηριότητες μέσω της ΕΕ, που στόχο έχουν την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας και του οδικού δικτύου στην Κύπρο.
- Προωθούνται δραστηριότητες μέσω της ΕΕ, που στοχεύουν στη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων και στην οικολογική «πράσινη» οδήγηση.
- Τα νέα εγγραφόμενα οχήματα θα πρέπει να πληρούν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές, σχετικά με τη ρύση καυσαερίων, τα συστήματα ασφάλειας και την καταλληλότητα του οχήματος.
- Ένας από τους στόχους της ΕΕ είναι η μείωση των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων. Για το λόγο αυτό προωθούνται βελτιωτικά μέτρα και νομοθεσίες για ζητήματα που αφορούν στην ασφαλή οδήγηση, στο οδικό δίκτυο και στις δημόσιες συγκοινωνίες.
- Δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Χάρτα Οδικής Ασφάλειας, που περιέχει δραστηριότητες και πρακτικούς τρόπους σχετικά με ζητήματα οδικής ασφάλειας. Ακόμη, περιέχει συγκριτικά αποτελέσματα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ για σκοπούς βελτίωσης των στόχων της οδικής κυκλοφορίας και ασφάλειας.
- Η έκδοση άδειας οδήγησης σε ένα κράτος-μέλος, ισχύει σε όλη την ΕΕ (για την Κύπρο ισχύει για άδειες οδήγησης που έχουν εκδοθεί μετά την 1η Μαΐου).
- Η έκδοση επαγγελματικής ικανότητας σε ένα κράτος-μέλος της ΕΕ ισχύει σε όλη την ΕΕ.

(γ) Τουρισμός

Το 2022 η ταξιδιωτική κίνηση προς και από την Κύπρο σημείωσε αύξηση σε σύγκριση με το 2021 και το 2020. Συγκεκριμένα, οι συνολικές αφίξεις ταξιδιωτών έφτασαν τις 4.833.939 σημειώνοντας αύξηση 85,8% και οι αναχωρήσεις έφτασαν τις 4.815.779 σημειώνοντας επίσης αύξηση 86,4% σε σύγκριση με το 2021. Οι αφίξεις περιηγητών αυξήθηκαν κατά 65,3% και έφτασαν στα 3.201.080 το 2022 από 1.936.931 το 2021 και 631.609 το 2020. Κατά το 2022, το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί την κύρια πηγή τουρισμού για την Κύπρο, με ποσοστό 37,9% της συνολικής τουριστικής κίνησης, ακολουθούν το Ισραήλ με ποσοστό 8,7%, η Γερμανία με 6,2% και η Πολωνία με 5,8%. Το 2022 τα έσοδα από τον τουρισμό ανήλθαν στα €2.439,2 εκ. σε σύγκριση με €1.513,6 εκ. το 2021 και €392,0 εκ. το 2020. Τα έσοδα από τον τουρισμό το 2022 σημείωσαν αύξηση 61,2% σε σχέση με το 2021. Τα ταξίδια των

⁶⁵ Κυβερνητική Πύλη Διαδικτύου:

[http://www.cyprus.gov.cy/moi/pio/pio.nsf/All/A9F62A3DF80278AEC225749E00276F6D/\\$file/entaxi%20kiprou.pdf](http://www.cyprus.gov.cy/moi/pio/pio.nsf/All/A9F62A3DF80278AEC225749E00276F6D/$file/entaxi%20kiprou.pdf)

κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό αυξήθηκαν κατά 145,2% και έφτασαν τα 1.259.643 το 2022 από 513.660 το 2021 και 485.806 το 2020.

Το 2022, οι αφίξεις ταξιδιωτών έφτασαν τις 4.833.939 σε σύγκριση με 2.601.786 το 2021, σημείωσαν δηλαδή αύξηση 85,8%. Οι αναχωρήσεις ταξιδιωτών παρουσίασαν επίσης αύξηση 86,4% φτάνοντας τις 4.815.779 (2.584.151 το 2021).

Η αεροπορική κίνηση αντιπροσώπευσε ποσοστό 95,5% για τις αφίξεις και ποσοστό 95,4% για τις αναχωρήσεις κατά το 2022. Το 2022 οι αφίξεις περιηγητών ανήλθαν σε 3.201.080 σημειώνοντας αύξηση 65,3% σε σύγκριση με 1.936.931 το 2021.

Κατά το 2022, το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί την κύρια πηγή τουρισμού για την Κύπρο, με ποσοστό 37,9% της συνολικής τουριστικής κίνησης, ενώ ακολουθούν το Ισραήλ με 8,7%, η Γερμανία με 6,2%, η Πολωνία με 5,8%, η Ελλάδα με 5,3%, η Σουηδία με 3,7%, η Αυστρία με 2,2% και η Δανία με 2,1%.

Τα έσοδα από τον τουρισμό το 2022 υπολογίζονται σε €2.439,2 εκ. σε σύγκριση με €1.513,6 εκ. το 2021, σημειώνοντας αύξηση 61,2%. Το 2022, κατά μέσο όρο η κατά κεφαλή δαπάνη υπολογίστηκε στα €761,92 σημειώνοντας μείωση 2,5% από το 2021. Η μεγαλύτερη κατά κεφαλή δαπάνη το 2022 καταγράφηκε τον μήνα Αύγουστο με €885,98 και η χαμηλότερη με €523,42 τον Δεκέμβριο.

Το 2022, 1.259.643 Κύπριοι και αλλοδαποί, κάτοικοι Κύπρου επέστρεψαν από ταξίδια στο εξωτερικό σε σύγκριση με 513.660 το 2021, σημειώνοντας αύξηση 145,2%. Η περίοδος αιχμής για τους κατοίκους Κύπρου που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η περίοδος Ιουλίου-Σεπτεμβρίου. Ποσοστό 36,0% επισκέφθηκε την Ελλάδα, 14,5% το Ηνωμένο Βασίλειο, 4,8% την Ιταλία, 3,5% τη Γερμανία, 3,1% τη Βουλγαρία και 2,7% τη Γαλλία. Ποσοστό 72,3% των κατοίκων Κύπρου που επέστρεψαν από ταξίδια στο εξωτερικό, δήλωσαν ότι κύριος σκοπός του ταξιδιού τους ήταν οι διακοπές, 17,9% επαγγελματικοί λόγοι, 7,0% σπουδές και 2,8% άλλοι λόγοι.

(δ) Χρήσιμα τηλέφωνα επικοινωνίας

Ενιαίος Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	112
Επιπρόσθετος Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	199
Γραμμή Επικοινωνίας του Πολίτη με την Αστυνομία (εμπιστευτικές αναφορές)	1460
Γραμμή Αστυνομικής Βοήθειας	1499
Αναφορά Δασικών Πυρκαγιών	1407
Πληροφορίες Νοσοκομείων	1400
Πληροφορίες Αεροδρομίων	77778833

Πίνακας 6.9: Χρήσιμα Τηλέφωνα

Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής

Μέρος 6: Πρόσθετες Γνώσεις

Κεφάλαιο 6.1 Ευαισθητοποίηση στους οδικούς κινδύνους

418. Το εργατικό ατύχημα ορίζεται ως εκείνο το ατύχημα που.....

- (α) γίνεται εντός της εργασίας του εργαζόμενου και προκαλεί σωματική ή διανοητική βλάβη στον εργαζόμενο
- (β) γίνεται εκτός της εργασίας του εργαζόμενου αλλά υπάρχουν σωματικοί τραυματισμοί
- (γ) γίνεται εντός της εργασίας του εργαζόμενου και υπάρχουν μόνο υλικές ζημιές
- (δ) γίνεται εντός της εργασίας του εργαζόμενου και υπάρχει οπωσδήποτε απώλεια ζωής

Απάντηση: (α)

Σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, ως εργατικό ατύχημα ορίζεται οποιοδήποτε τυχαίο, μη προσχεδιασμένο συμβάν κατά τη διάρκεια της εργασίας το οποίο προκαλεί σωματική ή διανοητική βλάβη ή απώλεια ζωής του εργαζομένου (εργοδοτούμενου ή αυτοεργοδοτούμενου). Τα τροχαία ατυχήματα από και προς τον τόπο εργασίας θεωρούνται επίσης εργατικά ατυχήματα. (6.1.1)

419. Τι θεωρείται ως τροχαίο εργατικό ατύχημα για τον οδηγό ταξί;

Τροχαίο εργατικό ατύχημα για τον οδηγό ταξί θεωρείται το ατύχημα που.....

- (α) μπορεί να συμβεί σε ακινητοποιημένο όχημα ταξί
- (β) μπορεί να συμβεί εν ώρα εργασίας μόνο εκτός του οχήματος ταξί
- (γ) μπορεί να συμβεί εν ώρα εργασίας στο όχημα ταξί σε δημόσιο δρόμο
- (δ) μπορεί να συμβεί εκτός ώρας εργασίας όμως να επηρεάζει την εργασία του οδηγού ταξί

Απάντηση: (γ)

Τροχαίο εργατικό ατύχημα χαρακτηρίζεται στην παρούσα έκθεση οποιοδήποτε ατύχημα το οποίο συμβαίνει κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων σε εργασία και σχετίζεται με αυτοκινούμενο μηχανοκίνητο όχημα, συμπεριλαμβανομένων γεωργικών ελκυστήρων, εκσκαφών, περονοφόρων (forklifts), ανυψωτικών εξεδρών, γερανών κ.λπ. και συμβαίνει σε δημόσιους ή δασικούς ή αγροτικούς δρόμους και στο οποίο εμπλέκονται εργοδοτούμενα πρόσωπα ως οδηγοί, συνεπιβάτες ή πεζοί.

420. Ποια είναι η κυριότερη αιτία των περισσότερων και σοβαρότερων εργατικών ατυχημάτων για τους οδηγούς ταξί;

- (α) Τροχαίο ατύχημα
- (β) Θλάση μυών του βραχίονα
- (γ) Θλάση μυών της πλάτης
- (δ) Αύξηση της αρτηριακής πίεσης

Απάντηση: (α)

Η κυριότερη αιτία των περισσότερων και σοβαρότερων ατυχημάτων για τους οδηγούς ταξί είναι τα τροχαία ατυχήματα. (6.1.1)

421. Ποιο από τα παρακάτω είναι το στρατηγικό σχέδιο δράσης για την οδική ασφάλεια και στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια για την περίοδο 2021-2030 της Επιτροπής, στα οποία επίσης προβλέπονται σχέδια οδικής ασφάλειας που αποσκοπούν στην επίτευξη έως το 2050 του στόχου να μην σημειώνεται κανένας θάνατος από τροχαία ατυχήματα ;

- (α) «όραμα μηδενικών απωλειών»
- (β) Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης Οδικής Συμπεριφοράς
- (γ) Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης και Ανάπτυξης Οδικής Συμπεριφοράς
- (δ) Ευρωπαϊκό Σχέδιο Πρόληψης και Ανάπτυξης Οδικής Συμπεριφοράς και Ασφάλειας

Απάντηση: (α)

Η ΕΕ έχει θέσει στόχο για μείωση κατά 50 % των θανάτων από τροχαία ατυχήματα – και, για πρώτη φορά, για μείωση και των σοβαρών τραυματισμών – έως το 2030. Αυτοί οι στόχοι καθορίστηκαν στο στρατηγικό σχέδιο δράσης για την οδική ασφάλεια και στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια για την περίοδο 2021-2030 της Επιτροπής, στα οποία επίσης προβλέπονται σχέδια οδικής ασφάλειας που αποσκοπούν στην επίτευξη έως το 2050 του στόχου να μην σημειώνεται κανένας θάνατος από τροχαία ατυχήματα («όραμα μηδενικών απωλειών»). (6.1.2)

422. Ποια θέση κατέγραψε η Κύπρος, από τις 32 χώρες που έδωσαν στατιστικά στοιχεία για το 2023 (έκθεση του ETSC) αναφορικά με την μείωση στους οδικούς θανάτους ;

- (α) 9^η μεγαλύτερη μείωση
- (β) 15^η μεγαλύτερη μείωση
- (γ) 7^η μεγαλύτερη μείωση
- (δ) 3^η μεγαλύτερη μείωση

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του ETSC, που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2023, από τις 32 χώρες που παρείχαν στατιστικά στοιχεία, μόνο οι 13 κατέγραψαν μείωση στους οδικούς θανάτους το έτος 2022 σε σύγκριση με το 2021. Η Κύπρος φαίνεται ότι κατέγραψε την 3η μεγαλύτερη μείωση σε ποσοστό 18%. (6.1.2)

423. Ποιο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι στις πρώτες 9 χώρες που κατέγραψαν τον χαμηλότερο μέχρι σήμερα αριθμό θανάτων από τροχαία ατυχήματα το 2021;

- (α) Ουγγαρία
- (β) Μάλτα
- (γ) Ισπανία
- (δ) Γαλλία

Απάντηση: (β)

Με βάση τα προκαταρκτικά στοιχεία, εννέα κράτη μέλη (Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία και Σουηδία) κατέγραψαν τον χαμηλότερο μέχρι σήμερα αριθμό θανάτων από τροχαία ατυχήματα το 2021. (6.1.2)

424. Κατά την περίοδο 2018-2022, ποια χρονιά καταγράφηκαν στην Κύπρο τα λιγότερα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα ;

- (α) 2018
- (β) 2019
- (γ) 2020
- (δ) 2022

Απάντηση: (δ)

Στον πίνακα σελ.21, παρουσιάζεται ο αριθμός των οδικών συγκρούσεων την περίοδο 2018-2022, ανά έτος και ανά κατηγορία σοβαρότητας (θανατηφόρο, σοβαροί και ελαφριοί τραυματισμοί, υλικές ζημιές). (6.1.2)

425. Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κύπρου για το 2020, το 99,6% των οδικών ατυχημάτων οφειλόταν.....

- (α) σε μηχανική βλάβη των οχημάτων
- (β) στην οδική υποδομή
- (γ)** στον ανθρώπινο παράγοντα
- (δ) σε καιρικές συνθήκες

Απάντηση: (γ)

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, το 99,6% των οδικών ατυχημάτων για το έτος 2020 οφείλονταν στον ανθρώπινο παράγοντα και μόνο 0,4% είχε σχέση με μηχανική βλάβη του αυτοκινήτου.(6.1.2)

426. Σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας Κύπρου για την περίοδο 2018-2022, ποιος από τους παρακάτω παράγοντες ήταν η κυριότερη αιτία πρόκλησης θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων;

- (α) Μη χρήση ζώνης ασφαλείας
- (β) Παράβαση φώτων τροχαίας
- (γ) αντικανονικό προσπέρασμα
- (δ)** η απρόσεκτη και αμελής οδήγηση

Απάντηση: (δ)

Όπως παρατηρείται και στον πιο κάτω πίνακα, η απρόσεκτη και αμελής οδήγηση αποτελεί την πρώτη αιτία πρόκλησης θανατηφόρων οδικών συγκρούσεων, με δεύτερη αιτία την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. (6.1.2)

427. Ποια από τις παρακάτω ομάδες υψηλού κινδύνου, ήταν η πρώτη σε ποσοστό θυμάτων από οδικές συγκρούσεις για την περίοδο 2020-2022, σύμφωνα με τα στοιχεία της Αστυνομίας Κύπρου;

- (α) Αλλοδαποί -κοινοτικοί
- (β) οδηγοί ταξί
- (γ)** μοτοσικλετιστές ή μοτοποδηλάτες
- (δ) Κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ).

Σύμφωνα με τα δεδομένα, την περίοδο 2020-2022 το 30.77% των θυμάτων από οδικές συγκρούσεις ήταν μοτοσικλετιστές ή μοτοποδηλάτες ή επιβάτες μοτοσικλέτας. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, το ποσοστό αδειών κυκλοφορίας για μοτοσικλετιστές στην Κύπρο αντιστοιχεί μόνο στο 5% όλων των τύπων άδειας κυκλοφορίας οχημάτων, συνεπώς οι οδικοί θάνατοι μοτοσικλετιστών/ μοτοποδηλατιστών είναι κατά πολύ περισσότεροι σε σύγκριση με αυτούς των άλλων μηχανοκινήτων οχημάτων, αν ληφθεί υπόψη η αναλογία μοτοσικλετών/μοτοποδηλάτων έναντι των άλλων μηχανοκινήτων οχημάτων, καθιστώντας τη συγκεκριμένη ομάδα χρηστών του οδικού δικτύου, εξαιρετικά ευάλωτη. (6.1.2)

428. Όσον αφορά στη χρήση ζώνης ασφαλείας σε τροχαία ατυχήματα για την περίοδο 2018-2022, με μέσο όρο περίπου 55% , ποια κατηγορία περιγράφεται καλύτερα να ισχύει

- (α)** Δεν έφεραν ζώνη ασφαλείας
- (β) Είναι άγνωστο αν έφεραν ζώνη ασφαλείας
- (γ) Έφεραν ζώνη ασφαλείας
- (δ) Δεν υποχρεούνται να φέρουν ζώνη ασφαλείας

Απάντηση: (α)

Όσον αφορά στη χρήση ζώνης ασφαλείας, και χρήσης προστατευτικού κράνους, όπως παρουσιάζεται και στον πιο κάτω πίνακα, διαπιστώνεται ότι δεν βρίσκονται στα επιθυμητά επίπεδα. (6.1.2)

429. Σύμφωνα με στοιχεία της Κοινοπραξίας Ασφαλειών Οχημάτων Δημόσιας Χρήσης, στις κύριες περιπτώσεις τροχαίων ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται ταξί δεν είναι.....

- (α) τα απότομα προσπεράσματα
- (β) παράλειψη συμμόρφωσης με φώτα τροχαίας
- (γ) απότομες επιταχύνσεις
- (δ)** υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ

Απάντηση: (δ)

Σύμφωνα με στοιχεία της Κοινοπραξίας, οι κυριότερες περιπτώσεις ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται τα ταξί αφορούν τα πιο κάτω:

- Η επαναλαμβανόμενη και συχνή παραβίαση συγκεκριμένων προνοιών του κώδικα οδικής κυκλοφορίας από τους οδηγούς ταξί, όπως η επαναστροφή σε δρόμο διπλής κατεύθυνσης, παράλειψη συμμόρφωσης στα φώτα τροχαίας, κ.ά.
- Η οδική συμπεριφορά των οδηγών ταξί που αφορά κάποια στοιχεία επιθετικής οδήγησης, όπως οι απότομες προσπεράσματα, απότομες επιταχύνσεις
- Το άνοιγμα της πόρτας του ταξί, συνήθως από πελάτες, προς την πλευρά που διακινούνται άλλα οχήματα και η αμέλεια του οδηγού ταξί να ενημερώσει τους πελάτες του (ιδιαίτερα αν είναι ξένοι) ή να τους επιστήσει την προσοχή.
- Η παράνομη στάση για επιβίβαση ή αποβίβαση πελατών σε επικίνδυνα σημεία του δρόμου με αυξημένη τροχαία κίνηση
- Πρόσκρουση σε προπορευόμενο όχημα λόγω αφηρημάδας, κόπωσης, έλλειψης αυτοσυγκέντρωσης και αδυναμία εφαρμογής μιας αμυντικής οδήγησης. (6.1.3)

430. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, οι ασφάλειες που προσφέρει η Κοινοπραξία είναι μόνο για κάλυψη.....

- (α) των επιδιορθώσεων των ταξί
- (β)** έναντι τρίτου
- (γ) αποζημιώσεων προς τους οδηγούς ταξί εάν τραυματιστούν
- (δ) όλα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Οι ασφάλειες που προσφέρει η Κοινοπραξία είναι μόνο έναντι τρίτου, και ως εκ τούτου στα ποσά αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα επιδιορθώσεων των ταξί ή όποιες άλλες αποζημιώσεις προς τους οδηγούς ταξί σε περίπτωση τραυματισμού τους. (6.1.5)

Κεφάλαιο 6.2 Οικονομικό Περιβάλλον

431. Σε πόσες κατηγορίες χωρίζονται τα μέσα μαζικής μεταφοράς;

- (α) 2
- (β)** 3
- (γ) 4
- (δ) 5

Απάντηση: (β)

Τα μέσα μαζικής μεταφοράς χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- (α) τα χερσαία (λεωφορεία, ταξί, τραμ, τρένα, μετρό)

- (β) τα θαλάσσια (πλοία)
- (γ) τα εναέρια-αεροπορικά (αεροπλάνα) (6.2.1)

432. Ποιο από τα παρακάτω δεν ισχύει;

Η χρήση των δημοσίων συγκοινωνιών συμβάλλει.....

- (α) στη μείωση των κυκλοφοριακών προβλημάτων
- (β) στη μείωση τροχαίων ατυχημάτων
- (γ)** στην αύξηση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας
- (δ) όλα τα πιο πάνω ισχύουν

Απάντηση: (γ)

Η χρήση των δημοσίων συγκοινωνιών συμβάλλει στη μείωση (α) κυκλοφοριακών προβλημάτων (β) της κατανάλωσης ενέργειας (γ) της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και (δ) των τροχαίων ατυχημάτων. (6.2.1)

433. Στις ευρωπαϊκές πόλεις περίπου.....στους 10 Ευρωπαίους διακινούνται με μέσα μαζικής μεταφοράς.

- (α) 2
- (β) 4
- (γ)** 7
- (δ) 8

Απάντηση: (γ)

Το 2019, ο μέσος όρος μετακινήσεων με μέσα μαζικής μεταφοράς στις ευρωπαϊκές πόλεις ήταν περίπου στο 70%, δηλαδή 7 στους 10 Ευρωπαίους διακινούνταν με τις δημόσιες συγκοινωνίες του τόπου τους, ενώ στην Κύπρο με βάση στοιχεία του 2019 μόλις το 8%, δηλαδή 8 στα 100 άτομα, διακινούνταν με δημόσιες συγκοινωνίες. (6.2.1)

434. Με βάση στοιχεία του 2019, στην Κύπρο περίπου.....στα 100 άτομα διακινούνταν με μέσα μαζικής μεταφοράς.

- (α)** 8
- (β) 4
- (γ) 6
- (δ) 10

Απάντηση: (α)

Το 2019, ο μέσος όρος μετακινήσεων με μέσα μαζικής μεταφοράς στις ευρωπαϊκές πόλεις ήταν περίπου στο 70%, δηλαδή 7 στους 10 Ευρωπαίους διακινούνταν με τις δημόσιες συγκοινωνίες του τόπου τους, ενώ στην Κύπρο με βάση στοιχεία του 2019 μόλις το 8%, δηλαδή 8 στα 100 άτομα, διακινούνταν με δημόσιες συγκοινωνίες. (6.2.1)

435. Η κατανομή του κύκλου εργασιών των ταξί όλων των κατηγοριών στην Κύπρο για το έτος 2022 δείχνει ενδεικτικά ότι το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχουν τα ταξί.

- (α) αγροτικά
- (β)** αστικά
- (γ) υπεραστικά
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Η κατανομή του κύκλου εργασιών των ταξί όλων των κατηγοριών στην Κύπρο για το έτος 2022 δείχνει ενδεικτικά ότι το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχουν τα αστικά ταξί. (6.2.1)

436. Στην κατανομή του κύκλου εργασιών των ταξί όλων των κατηγοριών για το 2022, μεγαλύτερο μερίδιο κατείχαν τα.....

- (α) αστικά ταξί
- (β) αγροτικά ταξί
- (γ) υπεραστικά ταξί
- (δ) το β και το γ

Απάντηση: (α)

Η κατανομή του κύκλου εργασιών των ταξί όλων των κατηγοριών στην Κύπρο για το έτος 2022 δείχνει ενδεικτικά ότι το μεγαλύτερο μερίδιο κατέχουν τα αστικά ταξί.. (6.2.1)

437. Το 2023 πόσα αδειούχα οχήματα ταξί υπήρχαν συνολικά στην Κύπρο;

- (α) 1085
- (β) 1925
- (γ) 2085
- (δ) 2925

Απάντηση: (β)

Συγκεκριμένα, ο αριθμός των ταξί το 2023 ανά κατηγορία ήταν ο εξής:

- Αστικά - 1555
- Υπεραστικά - 90
- Αγροτικά - 280 (6.2.1)

438. Η επαρχία της κατέχει τη πρώτη ψηλότερη θέση σε αριθμό αδειούχων ταξί.

- (α) Λευκωσίας
- (β) Λεμεσού
- (γ) Λάρνακας
- (δ) Πάφου

Απάντηση: (β)

Οι επαρχίες της Λευκωσίας και της Λεμεσού κατέχουν τις ψηλότερες θέσεις σε αριθμό ταξί. Αναλυτικά ο αριθμός των αδειούχων ταξί, όλων των κατηγοριών, ανά επαρχία για το 2023 ήταν ο εξής: (α) επαρχία Λευκωσίας 472, (β) επαρχία Λεμεσού 487, (γ) επαρχία Λάρνακας 283, (δ) επαρχία Πάφου και (ε) επαρχία Αμμοχώστου 254. (6.2.1)

439. Σκοπός της διαφήμιση δεν είναι.....

- (α) η γνωστοποίηση ενός προϊόντος στο κοινό
- (β) η παρακίνηση του κοινού να αγοράσει τα προϊόντα
- (γ) να προβληθεί ευρέως μία εταιρεία
- (δ) κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Διαφήμιση είναι η παραγωγή μηνυμάτων, που αναφέρονται σε προϊόντα ή υπηρεσίες και η δημοσίευσή τους. Σκοπός της διαφήμισης είναι η παρακίνηση του κοινού να προτιμήσει και να αγοράσει τα προϊόντα ή να χρησιμοποιήσει τις διαφημιζόμενες υπηρεσίες. (6.2.2)

440. Το κύριο πλεονέκτημα του διαδικτύου ως τρόπος διαφήμισης έναντι της τηλεόρασης είναι.....

- (α) η πρακτικότητα
- (β) η αμεσότητα με το κοινό
- (γ) το κόστος
- (δ) η αποδοτικότητα

Απάντηση: (γ)

Και το διαδίκτυο και η τηλεόραση είναι πρακτικοί και αποτελεσματικοί τρόποι διαφήμισης και η τηλεόραση είναι και αυτή άμεση με το κοινό. Εντούτοις, το κύριο πλεονέκτημα είναι ότι το διαδίκτυο είναι οικονομικότερο συγκριτικά με την τηλεόραση. (6.2.2)

441. *Ο αθέμιτος ανταγωνισμός είναι.....*

- (α) ο αγώνας μεταξύ των επιχειρήσεων για επικράτησή τους στην αγορά
- (β) τα αντιδεδοντολογικά και παράνομα μέσα που χρησιμοποιεί μια εταιρεία για να κερδίσει πελάτες
- (γ) η δραστηριοποίηση μιας και μόνο εταιρείας στην αγορά ως πωλητής
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Αθέμιτος ανταγωνισμός αποτελούν εκείνες οι πράξεις ή δηλώσεις με τις οποίες μια επιχείρηση προσπαθεί με ανήθικα, αντιδεδοντολογικά και παράνομα μέσα και μεθόδους να κερδίσει πελάτες. Τέτοιες περιπτώσεις αποτελούν για παράδειγμα η παραπλάνηση του κοινού και η δυσφήμιση των ανταγωνιστών. (6.2.3)

442. *Με βάση τις συμβάσεις που έχουν υπογραφεί όσον αφορά στα νέα λεωφορεία, κάποιες κατηγορίες επιβατών δεν καταβάλλουν κόμιστρο για να χρησιμοποιήσουν τα νέα λεωφορεία. Ποια από τις πιο κάτω ομάδες δεν ανήκει σε αυτές τις κατηγορίες επιβατών;*

- (α) Οι στρατιώτες
- (β) ο λήπτης που λαμβάνει Δημόσιο Βοήθημα από το Γραφείο Ευημερίας,
- (γ) Οι φοιτητές
- (δ) Οι συνταξιούχοι που είναι δικαιούχοι του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα.

Απάντηση: (γ)

Για φοιτητές καταβάλλεται το 50% του κομίστρου (6.2.4)

443. *Το βασικότερο πλεονέκτημα των ταξί (αστικών και αγροτικών) έναντι άλλων μέσων μαζική μεταφοράς είναι*

- (α) η μεταβίβαση του πελάτη στον προορισμό του με ασφάλεια
- (β) ότι είναι φιλικά προς το περιβάλλον
- (γ) η μεταβίβαση του πελάτη σε οποιοδήποτε προορισμό του χωρίς περιορισμό στο χρόνο
- (δ) όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Τα ταξί ως μέσο μεταφοράς έχει ένα βασικό πλεονεκτήματα που δε διαθέτουν τα άλλα μέσα μαζικής μεταφοράς, που απορρέει από το γεγονός ότι οι πελάτες εκμισθώνουν το ταξί. Αυτό ισχύει μόνο για τα αστικά και τα αγροτικά ταξί. Το γεγονός ότι το ταξί μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών χωρίς περιορισμούς στο χρόνο και το χώρο, σημαίνει ότι οι πελάτες μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για να μεταβούν οπουδήποτε και σε οποιαδήποτε ώρα της ημέρας. (6.2.3)

444. *Προς βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει ο οδηγός ταξί δεν είναι τόσο αναγκαίο να κατέχει.....*

- (α) Κύριους δρόμους, λεωφόρους και κυκλοφοριακούς κόμβους, σύντομες ή εναλλακτικές διαδρομές
- (β) γνώσεις για τις χώρες από τις οποίες προέρχεται η πλειοψηφία των τουριστών στην Κύπρο
- (γ) Επαγγελματικούς χώρους, όπως εργοστάσια, τράπεζες, συνεργατικά.
- (δ) Χώρους στάθμευσης και λωρίδες για τα οχήματα ταξί

Απάντηση: (β)

Είναι σημαντικό ο οδηγός ταξί να γνωρίζει για την περιοχή του τα πιο κάτω:

- Κύριους δρόμους, λεωφόρους και κυκλοφοριακούς κόμβους, σύντομες ή εναλλακτικές διαδρομές.
- Βασικές υπηρεσίες, δημόσια κτήρια και άλλους σημαντικούς χώρους, όπως νοσοκομεία, αστυνομικούς σταθμούς, σχολεία, λιμάνια, αεροδρόμια, μεγάλα καταστήματα, φαρμακεία, κλινικές, αθλητικούς χώρους.
- Τουριστικούς προορισμούς, όπως χώρους διασκέδασης, μουσεία, ξενοδοχεία, ιστορικές τοποθεσίες, μνημεία, δημόσια πάρκα, τουριστικές ζώνες, θέατρα, αίθουσες συναυλιών, γραφικές διαδρομές, δημοφιλείς παραλίες.
- Επαγγελματικούς χώρους, όπως εργοστάσια, τράπεζες, συνεργατικά.
- Οδικά έργα ή κλειστούς δρόμους που παρεμποδίζουν τη ροή της κυκλοφορίας.
- Χώρους στάθμευσης και λωρίδες για τα οχήματα ταξί. (6.2.3)

445. Ποιος από τους παρακάτω κώδικες αποτελεί το πιο σημαντικό νομικό κείμενο σχετικά με την ασφαλή και εύρυθμη κυκλοφορία στους δρόμους;

- (α) Ο Κώδικας Μηχανοκίνητων Οχημάτων
- (β) Ο Κώδικας Οδικής Συμπεριφοράς
- (γ) Ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
- (δ) Ο Κώδικας Μέσων Μαζικής Μεταφοράς

Απάντηση: (γ)

Οι οδηγοί ταξί πρέπει, ως επαγγελματίες οδηγοί, να μην παραβιάζουν τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.). (6.2.5)

446. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι λανθασμένη:

- (α) Η χρήση κινητού τηλεφώνου ακόμη και όταν επιτρέπεται (hands-free) θα πρέπει να αποφεύγεται
- (β) Το κάπνισμα θα πρέπει να αποφεύγεται μέσα στο ταξί μόνο όταν στο όχημα ταξί υπάρχει πελάτης
- (γ) Οι παραβιάσεις της αρχής ορθολογικής οδήγησης θέτουν σε κίνδυνο και τους άλλους χρήστες του οδικού δικτύου
- (δ) Ο οδηγός ταξί δεν πρέπει να εμπλέκεται σε συναλλαγματικές πράξεις με τους πελάτες-τουρίστες

Απάντηση: (β)

Ακόμα και στην περίπτωση που δεν υπάρχει πελάτης μέσα στο ταξί, το κάπνισμα εντός του οχήματος θα πρέπει να αποφεύγεται, αφού η οσμή από το τσιγάρο δύσκολα φεύγει. (6.2.5)

Κεφάλαιο 6.3 Επιπρόσθετες γνώσεις

447. Η Κύπρος βρίσκεται στο..... άκρο της Μεσογείου

- (α) βορειοανατολικό
- (β) νοτιοανατολικό
- (γ) βορειοδυτικό
- (δ) νοτιοδυτικό

Απάντηση: (α)

Η Κύπρος βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της Μεσογείου. (6.3.1)

448. Η Κύπρος είναι

- (α) το μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου
- (β) το δεύτερο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου

- (γ) το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου
- (δ) το τέταρτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου

Απάντηση: (γ)

Η Κύπρος είναι το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου μετά τη Σαρδηνία και τη Σικελία. (6.3.1)

449. Υπάρχουν 2 οροσειρές στην Κύπρο, η οροσειρά του Τροόδους και του.....

- (α) Ολύμπου
- (β) Κυπαρισσόβουνου
- (γ) Πενταδακτύλου
- (δ) Προδρόμου

Απάντηση: (γ)

Στην Κύπρο υπάρχουν δύο κύριες οροσειρές: η οροσειρά του Τροόδους στα νοτιοδυτικά του νησιού και η οροσειρά του Πενταδάκτυλου στα βόρεια του νησιού. (6.3.1)

450. Ποια είναι η ψηλότερη κορυφή του Τροόδους;

- (α) Κυπαρισσόβουνο
- (β) Σταυροβούνι
- (γ) Όλυμπος
- (δ) Πρόδρομος

Απάντηση: (γ).

Η ψηλότερη κορυφή του Τροόδους είναι ο «Όλυμπος» (1.952 μέτρα). (6.3.1)

451. Ποιο είναι το μεγαλύτερο φράγμα της Κύπρου;

- (α) Των Πολεμιδίων
- (β) Του Κούρρη
- (γ) Της Γερμασόγειας
- (δ) Του Ασπρόκρεμμου

Απάντηση: (β)

Στην Κύπρο υπάρχουν 108 φράγματα, με το μεγαλύτερο να είναι αυτό του Κούρρη στη Λεμεσό. (6.3.1)

452. Ποιο είναι το μεγαλύτερο σε μήκος, ποτάμι της Κύπρου;

- (α) Πεντάσχοινος
- (β) Λιμνάτης
- (γ) Πεδιαίος
- (δ) Διαρίζος

Απάντηση: (γ)

Την Κύπρο διασχίζουν 26 ποτάμια με το πιο μεγάλο να είναι ο Πεδιαίος (ή Πηδιάς), που πηγάζει από το Μαχαιρά και χύνεται στον κόλπο της Αμμοχώστου. (6.3.1)

453. Η Κύπρος έχει..... κλίμα

- (α) πολικό
- (β) ξηρό
- (γ) μεσογειακό
- (δ) τροπικό

Απάντηση: (γ)

Η Κύπρος έχει έντονο μεσογειακό κλίμα με ζεστό, ξηρό καλοκαίρι και βροχερό, αλλά ήπιο χειμώνα. (6.3.1)

454. Το Αγρινό είναι είδος:

- (α) άγριου προβάτου
- (β) άγριου ελαφιού
- (γ) άγριου κατσικιού
- (δ) άγριου ταύρου

Απάντηση: (α)

Ξεχωριστό ζώο και σύμβολο της Κύπρου είναι το αγρινό, είδος άγριου προβάτου, το οποίο αποτελεί ένα από τα προστατευόμενα είδη του νησιού. (6.3.1)

455. Ποιο από τα παρακάτω φυτά έχει κηρυχθεί ως το εθνικό φυτό της Κύπρου;

- (α) Κυκλάμινο
- (β) Γιασεμί
- (γ) Μαργαρίτα
- (δ) Τουλίπα

Απάντηση: (α)

Λόγω της γεωγραφικής θέσης και του μεσογειακού κλίματος του νησιού υπάρχει ποικιλία στη βλάστηση και την πανίδα. Η βλάστηση της Κύπρου περιλαμβάνει αρκετά είδη φυτών, κάποια εκ των οποίων είναι σπάνια, όπως για παράδειγμα ο κυπριακός κέδρος και η κυπριακή τουλίπα. Εθνικό φυτό της Κύπρου έχει ανακηρυχθεί το κυπριακό κυκλάμινο. (6.3.1)

456. Σύμφωνα με την επίσημη καταγραφή του 2021, πόσους κατοίκους έχει συνολικά η Κύπρος;

- (α) 792, 400 κατοίκους
- (β) 892,400 κατοίκους
- (γ) 923,272 κατοίκους
- (δ) Κανένα από τα πιο πάνω

Απάντηση: (β)

Ο πληθυσμός της Κύπρου στο τέλος του 2021 ήταν 923,272 κάτοικοι

457. Η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Κύπρου σε πληθυσμό είναι η.....

- (α) Λευκωσία
- (β) Λεμεσός
- (γ) Λάρνακα
- (δ) Πάφος

Απάντηση: (γ)

Η Λάρνακα είναι η τρίτη μεγαλύτερη επαρχία της Κύπρου με 134,400 κατοίκους. (6.3.1)

458. Ποια πόλη της Κύπρου περιλαμβάνεται στον επίσημο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ για την παγκόσμια πολιτιστικής της κληρονομιά;

- (α) Κερύνεια
- (β) Αμμόχωστος
- (γ) Πάφος
- (δ) Λεμεσός

Απάντηση: (γ)

Η πόλη περιλαμβάνεται στον επίσημο κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά. (6.3.1)

459. Ποια πόλη της Κύπρου είναι γνωστή για τη Γιορτή του Κρασιού;

- (α) Η Λάρνακα
- (β) Η Λεμεσός
- (γ) Η Πάφος
- (δ) Η Αμμόχωστος

Απάντηση: (β)

Η Λεμεσός θεωρείται σημαντικό τουριστικό θέρετρο και φιλοξενεί τα δυο μεγαλύτερα φεστιβάλ του τόπου: το Αποκριάτικο Καρναβάλι και τη Γιορτή του Κρασιού. (6.3.1)

460. Βασικό χαρακτηριστικό της Νεολιθικής εποχής είναι.....

- (α) τα χρυσά αντικείμενα
- (β) τα χάλκινα αντικείμενα
- (γ) τα σιδερένια αντικείμενα
- (δ) τα λίθινα αντικείμενα

Απάντηση: (δ)

Τα λίθινα αντικείμενα είναι κύρια χαρακτηριστικά της εποχής αυτής. (6.3.2)

461. Για την εξόρυξη ποιου μετάλλου ήταν γνωστή η Κύπρος στην αρχαιότητα;

- (α) Χρυσού
- (β) Χαλκού
- (γ) Αμόλυβδου
- (δ) Σιδήρου

Απάντηση: (β)

Η Κύπρος, με την ανακάλυψη του χαλκού έγινε ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίου χαλκού στον κόσμο της εποχής αυτής. Κύριο χαρακτηριστικό της εποχής είναι το πλήθος των αντικειμένων που φτιάχονταν από χαλκό: όπλα, εργαλεία, κοσμήματα κ.λπ. (6.3.2)

462. Σε ποια εποχή δημιουργήθηκε το θέατρο του Κουρίου;

- (α) Ρωμαϊκή εποχή
- (β) Βυζαντινή εποχή
- (γ) Φραγκοκρατία
- (δ) Ενετοκρατία

Απάντηση: (α)

Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκε ο κυπριακός πολιτισμός και δημιουργήθηκαν θέατρα, όπως αυτά της Σαλαμίνα και του Κουρίου. (6.3.2)

463. Ποια εποχή ιδρύθηκε το μοναστήρι της Παναγίας του Κόκκου και της Παναγίας του Μαχαιρά;

- (α) Νεολιθική εποχή
- (β) Ελληνιστικά χρόνια
- (γ) Ρωμαϊκή εποχή
- (δ) Βυζαντινή εποχή

Απάντηση: (δ)

Τη Βυζαντινή εποχή αυτή αναγνωρίστηκε το Αυτοκέφαλο της Κυπριακής Εκκλησίας. Κατά την εποχή αυτή ιδρύθηκαν τα μοναστήρια της Παναγίας του Κύκκου, της Παναγίας του Μαχαιρά και της Παναγίας Χρυσορρογιάτισσας. (6.3.2)

464. Πότε έγινε η Λευκωσία πρωτεύουσα της Κύπρου;

- (α) Κατά την τουρκοκρατία
- (β) Κατά την Ενετοκρατία
- (γ) Κατά τη Φραγκοκρατία
- (δ) Κατά την Αγγλοκρατία

Απάντηση: (γ)

Την περίοδο της Φραγκοκρατίας η και η Λευκωσία έγινε πρωτεύουσα και έδρα των Φράγκων βασιλέων. (6.3.2)

465. Από ποια περίοδο είναι κτισμένα τα τείχη που περιβάλλουν την παλιά πόλη της Λευκωσίας;

- (α) Ενετοκρατία
- (β) Φραγκοκρατία
- (γ) Τουρκοκρατία
- (δ) Αγγλοκρατία

Απάντηση: (α)

Γνωστά από την εποχή αυτή είναι και τα ενετικά τείχη, που κτίστηκαν για την προστασία του νησιού από τους Οθωμανούς. Τα τείχη αυτά υπάρχουν μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα στις πόλεις της Κερύνειας, της Αμμοχώστου και της Λευκωσίας. (6.3.2)

466. Ο απελευθερωτικός αγώνας του 1955-59 στην Κύπρο, ξεκίνησε εναντίων των:

- (α) Τούρκων
- (β) Άγγλων
- (γ) Γερμανών
- (δ) Ιταλών

Απάντηση: (β)

Το 1955 άρχισε ο ένοπλος απελευθερωτικός αγώνας των Ελληνοκυπρίων εναντίων των Άγγλων. (6.3.2)

467. Πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν:

- (α) ο Τάσος Παπαδόπουλος
- (β) ο Σπύρος Κυπριανού
- (γ) Γλαύκος Κληρίδης
- (δ) ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος

Απάντηση: (δ)

Πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής δημοκρατίας ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' και αντιπρόεδρος ο Φαζίλ Κουτσιούκ. (6.3.2)

468. Πότε γιορτάζεται η ανεξαρτησία της Κύπρου;

- (α) 1η Οκτωβρίου
- (β) 28η Οκτωβρίου
- (γ) 1η Απριλίου
- (δ) 25η Μαρτίου

Απάντηση: (α)

Η ανεξαρτησία της Κύπρου γιορτάζεται την 1^η Οκτωβρίου. (6.3.2)

469. Πότε εντάχθηκε η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πλήρες μέλος;

(α) Τον Ιανουάριο του 2004

(β) Τον Απρίλιο του 2004

(γ) Το Μάιο του 2004

(δ) Τον Ιούνιο του 2004

Απάντηση: (γ)

Το Μάιο του 2004, η Κύπρος έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και συμμετέχει σε όλους τους θεσμούς της. (6.3.2)

470. Πότε υιοθετήθηκε το ευρώ στην Κύπρο;

(α) Τον Ιανουάριο του 2007

(β) Το Φεβρουάριο του 2007

(γ) Τον Ιανουάριο του 2008

(δ) Το Φεβρουάριο του 2008

Απάντηση: (γ)

Τον Ιανουάριο του 2008, η Κύπρος έγινε μέλος της ευρωζώνης. Καταργήθηκε η κυπριακή Λίρα και υιοθετήθηκε το Ευρώ ως επίσημο νόμισμα της χώρας. (6.3.2)

471. Πότε θα αναλάβει για δεύτερη φορά η Κύπρος την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

(α) Το πρώτο εξάμηνο του 2026

(β) Το δεύτερο εξάμηνο του 2025

(γ) Το πρώτο εξάμηνο του 2027

(δ) Το δεύτερο εξάμηνο του 2028

Απάντηση: (α)

Το πρώτο εξάμηνο του 2026, η Κύπρος θα αναλάβει την προεδρία της ΕΕ για δεύτερη φορά (6.3.2)

472. Το Βυζαντινό Μουσείο στη Λευκωσία εκθέτει μια σειρά από.....

(α) αντικείμενα που ανακαλύφθηκαν στην επαρχία της Λευκωσίας και χαρακτηρίζουν την ιστορία της Κύπρου

(β) ευρήματα που καλύπτουν όλη την αρχαιότητα, από την 10η χιλιετία π.Χ. μέχρι και το τέλος της Ρωμαϊκής περιόδου

(γ) εκκλησιαστικά είδη, αρχαία αντικείμενα και εικόνες που σκιαγραφούν την ιστορία της Εκκλησίας της Κύπρου

(δ) μια συλλογή από σύγχρονα, Βυζαντινά και Ρωμαϊκά αντικείμενα που ανήκουν στην Ιερά Μητρόπολη Λευκωσίας

Απάντηση: (γ)

Στο Βυζαντινό Μουσείο υπάρχει συλλογή εικόνων απ' όλη την Κύπρο, με έργα από τον 9ο μέχρι και τον 19ο αιώνα. Στο Μουσείο εκτίθενται επίσης ιερά κειμήλια που σκιαγραφούν την ιστορία της Εκκλησίας της Κύπρου. (6.3.3)

473. Το παλαιότερο αρχαιολογικό μουσείο στην Κύπρο είναι το:

(α) Βυζαντινό μουσείο

(β) Κυπριακό μουσείο

- (γ) Λεβέντειο μουσείο
- (δ) Αρχοντικό Χατζηγιωργάκη Κορνέσιου

Απάντηση: (β)

Το Κυπριακό Μουσείο παρουσιάζει συλλογές από όλη την Κύπρο, από τη Νεολιθική εποχή (700-3900 π.Χ.) μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο (330–1191 μ.Χ.). Είναι το μεγαλύτερο και το παλαιότερο αρχαιολογικό μουσείο στην Κύπρο. (6.3.3)

474. Στην Πέτρα του Ρωμιού κατά την παράδοση.....

- (α) αναδύθηκε η θεά του έρωτα, Αφροδίτη
- (β) αναδύθηκε ο αγαπημένος της θεάς Αφροδίτης, ο Άδωνης
- (γ) η θεά Αφροδίτη έκανε μπάνιο
- (δ) οι θνητοί τιμούσαν τη θεά του έρωτα, Αφροδίτη

Απάντηση: (α)

Στην Πέτρα του Ρωμιού σύμφωνα με την παράδοση είναι το σημείο από όπου βγήκε η Αφροδίτη από τα κύματα. (6.3.3)

475. Οι Τάφοι των Βασιλέων βρίσκονται στη(ν):

- (α) Λευκωσία
- (β) Λεμεσό
- (γ) Πάφο
- (δ) Αμμόχωστο

Απάντηση: (γ)

Ιστορικό μνημείο της περιόδου αυτής αποτελούν οι τάφοι των βασιλέων στην Πάφο. (6.3.3)

476. Σε ποια επαρχία της Κύπρου βρίσκεται το Μουσείο Θάλασσα;

- (α) Λευκωσία
- (β) Λεμεσό
- (γ) Πάφο
- (δ) Αμμόχωστο

Απάντηση: (δ)

Το Μουσείο Θάλασσα περιγράφει τη θαλάσσια κληρονομιάς της Κύπρου από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα και βρίσκεται στην Αμμόχωστο. (6.3.3)

477. Ποιο από τα παρακάτω μουσεία παρουσιάζει συλλογές από όλη την Κύπρο, από τη Νεολιθική μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο;

- (α) Το Λεβέντειο Μουσείο
- (β) Η Βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Φορβιότισσας – Ασίνου
- (γ) Το Κυπριακό Μουσείο
- (δ) Το Βυζαντινό Μουσείο

Απάντηση: (γ)

Το Κυπριακό μουσείο παρουσιάζει συλλογές από όλη την Κύπρο, από τη Νεολιθική εποχή (700-3900 π.Χ.) μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο (330–1191 μ.Χ.). Είναι το μεγαλύτερο και το παλαιότερο αρχαιολογικό μουσείο στην Κύπρο. (6.3.3)

478. Πού βρίσκονται τα Φυλακισμένα Μνήματα;

- (α) Κερύνεια
- (β) Αμμόχωστο
- (γ) Λεμεσό
- (δ) Λευκωσία**

Απάντηση: (δ)

Τα Φυλακισμένα Μνήματα είναι εκθεσιακός χώρος με δημοσιεύματα, φωτογραφίες και χαρακτηριστικά αντικείμενα που σχετίζονται με τον αγώνα 1955-59 και βρίσκονται στις Κεντρικές φυλακές Λευκωσίας. (6.3.3)

479. Στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας υπάρχουν τάφοι και κενοτόφια.....

- (α) Ελληνοκυπρίων υπερασπιστών της Κύπρου στους αγώνες κατά της Τουρκίας κατά την περίοδο του 1821
- (β) Ελληνοκυπρίων υπερασπιστών της Κύπρου στους αγώνες κατά της Γερμανίας κατά την περίοδο του 1940
- (γ) Ελληνοκυπρίων υπερασπιστών της Κύπρου στους αγώνες κατά των Άγγλων κατά την περίοδο του 1955
- (δ) Ελληνοκυπρίων υπερασπιστών της Κύπρου στους αγώνες κατά των Τούρκων κατά την περίοδο του 1974**

Απάντηση: (δ)

Στο χώρο αυτό βρίσκονται οι τάφοι και τα κενοτόφια 449 Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων υπερασπιστών της Κύπρου στους αγώνες κατά των Τούρκων το 1964 και 1974. (6.3.3)

480. Ποια από τις παρακάτω εκκλησίες δεν ανήκει στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO;

- (α) Εκκλησία Αγίου Νικολάου Στέγης
- (β) Εκκλησία της Παναγίας Φορβιότισσας-Ασίνου
- (γ) Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού
- (δ) Εκκλησία του Αγίου Λαζάρου**

Απάντηση: (δ)

Οι εκκλησίες του Αγίου Νικολάου Στέγης, της Παναγίας της Φορβιότισσας-Ασίνου και η Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, ανήκουν στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της. (6.3.3)

481. Σε ποια επαρχία της Κύπρου βρίσκονται το Μοναστήρι του Κύκκου και η Ιερά Μονή Μαχαιρά;

- (α) Λευκωσίας**
- (β) Λεμεσού
- (γ) Λάρνακας
- (δ) Πάφου

Απάντηση: (α)

Το Μοναστήρι του Κύκκου και η Ιερά Μονή Μαχαιρά βρίσκονται στην επαρχία Λευκωσίας. (6.3.3)

482. Το ιερό του Απόλλωνα Υλάτη βρίσκεται στη(ν)

- (α) Λεμεσό**
- (β) Λάρνακα
- (γ) Αμμόχωστο
- (δ) Πάφο

Απάντηση: (α)

Το ιερό του Απόλλων του Υλάτη στη Λεμεσό, ήταν ένα από τα κυριότερα θρησκευτικά κέντρα της αρχαίας Κύπρου όπου λατρευόταν ο θεός Απόλλωνας. (6.3.3)

483. Το Μουσείο Πιερίδη σε ποια επαρχία βρίσκεται;

- (α) Λεμεσού
- (β) Λάρνακας**
- (γ) Πάφου
- (δ) Λευκωσίας

Απάντηση: (β)

Το μουσείο στεγάζεται στο σπίτι της οικογένειας Πιερίδη στην επαρχία της Λάρνακας. Η συλλογή του μουσείου καλύπτει θέματα της πολιτικής και κοινωνικο-οικονομικής πορείας της Κύπρου από τη Νεολιθική ως τη Μεσαιωνική εποχή. (6.3.3)

484. Ο Τεκές Χαλά Σουλτάν είναι σήμερα από τα ιερότερα.....μασωλεία

- (α) αραβικά
- (β) ρωμαϊκά
- (γ) βουδιστικά
- (δ) μουσουλμανικά**

Απάντηση: (δ)

Ο Τεκές Χαλά Σουλτάν βρίσκεται στη Λάρνακα και είναι σήμερα ένα από τα ιερότερα μουσουλμανικά μασωλεία. (6.3.3)

485. Το Κάστρο της Καντάρας βρίσκεται στην επαρχία.....

- (α) Λευκωσίας
- (β) Λεμεσού
- (γ) Αμμοχώστου
- (δ) Κερύνειας**

Απάντηση: (δ)

Το Κάστρο της Καντάρας στη επαρχία της Κερύνειας, κτίστηκε τη Ρωμαϊκή εποχή και σήμερα φιλοξενεί το πλοίο της Κερύνειας που βρέθηκε στη θαλάσσια περιοχή της Κερύνειας. (6.3.3)

486. Σε ποια επαρχία της Κύπρου βρίσκεται το Μοναστήρι Αγίου Νικολάου των γάτων;

- (α) Λευκωσίας
- (β) Λεμεσού**
- (γ) Λάρνακας
- (δ) Πάφου

Απάντηση: (β)

Το μοναστήρι βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού. Ιδρύθηκε από την Αγία Ελένη που κατά την παράδοση έφερε γάτους στο μέρος όπου είναι τώρα κτισμένο το μοναστήρι, για να γλιτώσει την περιοχή από τα φίδια. Η Αγία Ελένη άφησε στο μοναστήρι και ένα κομμάτι από τον Τίμιο Σταυρό. (6.3.3)

487. Ποιο χωριό φημίζεται για τα υφαντά και τα κεντήματα του;

- (α) Το Παλαιχώρι
- (β) Τα Λεύκαρα**
- (γ) Η Αναρίτα
- (δ) Η Κυπερούντα

Απάντηση: (β)

Το χωριό Λεύκαρα φημίζονται για την αρχιτεκτονική και για τα υφαντά του. Εκεί κατασκευάζεται μια μεγάλη ποικιλία λευκαρίτικων κεντημάτων, που είναι γνωστά για τα σχέδιά τους. (6.3.3)

488. Σε ποιο χωριό της Κύπρου βρίσκεται το μοναστήρι του Ιωάννη του Λαμπαδιστή;

- (α) Κυπερούντα
- (β) Όμοδος
- (γ) Παλαιχώρι
- (δ) Καλοπαναγιώτης

Απάντηση: (δ)

Το Μοναστήρι του Ιωάννη του Λαμπαδιστή βρίσκεται στο χωριό Καλοπαναγιώτης. (6.3.3)

489. Ποιο από τα παρακάτω χωριά έχει κηρυχθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ σαν μέρος της Παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς;

- (α) Αναρίτα
- (β) Λεύκαρα
- (γ) Φικάρδου
- (δ) Όλα τα πιο πάνω

Απάντηση: (γ)

Η Φικάρδου έχει κηρυχθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ σαν μέρος της Παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η αρχιτεκτονική του παραπέμπει στα κυπριακά χωριά του 15ου-17ου αιώνα. Στις βουνοκορφές ανατολικά του χωριού υπάρχει στους βράχους ένα αποτύπωμα ανθρώπινου χεριού, όπου ο μύθος λέει ότι από εκεί πέρασε ο Απόστολος Παύλος κατά την περιοδεία του στην Κύπρο το 45 μ.Χ. (6.3.3)

490. Επίκεντρο των εορτασμών του κατακλυσμού είναι.....

- (α) η Πάφος
- (β) η Λεμεσός
- (γ) η Λάρνακα
- (δ) η Αγία Νάπα

Απάντηση: (γ)

Κατά τα τέλη Μαΐου με μέσα Ιουνίου (ανάλογα με το πότε είναι το Πάσχα κάθε χρονιά) γιορτάζεται το τριήμερο του κατακλυσμού. Αυτές τις μέρες χιλιάδες επισκέπτες συγκεντρώνονται στις παραλιακές πόλεις για να παρακολουθήσουν εκδηλώσεις μουσικής και χορού. Η πόλη της Λάρνακας θεωρείται το επίκεντρο των εορτασμών. (6.3.3)

491. Σε ποια επαρχία της Κύπρου πραγματοποιείται το διεθνές Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ»;

- (α) Λεμεσός
- (β) Λάρνακα
- (γ) Πάφος
- (δ) Σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου

Απάντηση: (δ)

Το Διεθνές Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ» πραγματοποιείται κάθε χρόνο σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου. Θεωρείται ένα σημαντικό πολιτιστικό γεγονός της Κύπρου, καθώς περιλαμβάνει παραστάσεις όπερας, θεάτρου, μουσικής, χορού, κινηματογράφου, από τοπικά και διεθνή συγκροτήματα. (6.3.3)

492. Ποιους μήνες πραγματοποιείται κάθε χρόνο το Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ»;

- (α) Μάρτιο-Απρίλιο
- (β) Μάιο- Ιούνιο
- (γ) Ιούλιο-Αύγουστο
- (δ) Σεπτέμβριο-Οκτώβριο**

Απάντηση: (δ)

Το Διεθνές Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ» πραγματοποιείται κάθε χρόνο κατά το Σεπτέμβριο – Οκτώβριο. Θεωρείται ένα σημαντικό πολιτιστικό γεγονός της Κύπρου, καθώς περιλαμβάνει παραστάσεις όπερας, θεάτρου, μουσικής, χορού, κινηματογράφου, από τοπικά και διεθνή συγκροτήματα. (6.3.3)

493. Για να μεταβεί κάποιος από την Αραδίππου στον Πρωταρά, ποιο υπεραστικό δρόμο πρέπει να χρησιμοποιήσει;

- (α) Τον Α2
- (β) Τον Α3**
- (γ) Τον Α5
- (δ) Τον Α6

Απάντηση: (β)

Η Αραδίππου βρίσκεται στην επαρχία Λάρνακας και ο Πρωταράς βρίσκεται στην επαρχία Αμμοχώστου. Για να μεταβεί κάποιος από το ένα μέρος στο άλλο, πέραν από τους κύριους δρόμους θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσει τον υπεραστικό δρόμο Α3, που ενώνει τη Λάρνακα με την Αγία Νάπα.(6.3.4)

494. Για να μεταβεί κάποιος από το Πισσούρι στα Μανδριά, ποιο υπεραστικό δρόμο πρέπει να χρησιμοποιήσει;

- (α) τον Α2
- (β) τον Α3
- (γ) τον Α5
- (δ) τον Α6**

Απάντηση: (δ)

Το Πισσορύρι βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού και τα Μανδριά βρίσκονται στην επαρχία Πάφου. Για να μεταβεί κάποιος από το ένα χωριό στο άλλο, πέραν από κύριους δρόμους, θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσει τον υπεραστικό δρόμο Α6, που ενώνει τη Λεμεσό με την Πάφο. (6.3.4)

495. Αν υπάρχει τροχαίο ατύχημα στον υπεραστικό δρόμο Λευκωσίας – Λεμεσού, ποιο κύριο δρόμο μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας οδηγός;

- (α) Το Β1**
- (β) Το Β2
- (γ) Το Β5
- (δ) Το Β7

Απάντηση: (α)

Ο κύριος δρόμος Β1 θεωρείται ως «ο παλαιός δρόμος Λευκωσίας – Λεμεσού» και ενώνει την επαρχία Λευκωσίας με την επαρχία Λεμεσού, διασχίζοντας τις περιοχές Λατσία, Δάλι, Μοσφιλωτή, Κοφίνου, Χοιροκοιτία, Μαρί, Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου, Τραχώνι, κ.ά. (6.3.4)

496. Ποιος, κατά το σύνταγμα της Κύπρου, έχει την απόλυτη εξουσία;

- (α) Ο Αρχιεπίσκοπος
- (β) Ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω

(γ) Ο Πρόεδρος της Βουλής

(δ) Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Απάντηση: (δ)

Το πολίτευμα της *Κύπρου* είναι η *Προεδρική Δημοκρατία* και ανώτατος άρχοντας εξουσίας είναι ο πρόεδρος. (6.3.5)

497. Οι κανόνες δικαίου στην *Κύπρο* θεσπίζονται από.....

(α) το Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

(β) τις Επαρχιακές Διοικήσεις

(γ) το Ανώτατο Δικαστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας

(δ) τη Βουλή των Αντιπροσώπων

Απάντηση: (δ)

Η νομοθετική εξουσία στην *Κύπρο* θεσπίζεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στη βουλή υπάρχουν συνολικά 80 βουλευτές. (6.3.5)

498. Κάθε πόσα χρόνια πραγματοποιούνται προεδρικές εκλογές στην *Κύπρο*;

(α) 3 χρόνια

(β) 4 χρόνια

(γ) 5 χρόνια

(δ) 6 χρόνια

Απάντηση: (γ)

Ο πρόεδρος εκλέγεται απευθείας από το λαό και οι προεδρικές εκλογές διεξάγονται κάθε πέντε χρόνια. (6.3.5)

499. Πόσα επίσημα κράτη μέλη έχει η *Ευρωπαϊκή Ένωση*;

(α) 25

(β) 26

(γ) 27

(δ) 28

Απάντηση: (γ)

Η ΕΕ είναι μια ομοσπονδία που αποτελείται από 27 ισότιμα κράτη μέλη. (6.3.5)

500. Σε ποια *ευρωπαϊκή πόλη* εδρεύει το *Ευρωπαϊκό Δικαστήριο*;

(α) Στις Βρυξέλλες

(β) Στο Βερολίνο

(γ) Στη Χάγη

(δ) Στο Λουξεμβούργο

Απάντηση: (δ)

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εδρεύει στο Λουξεμβούργο και εξασφαλίζει ότι τηρείται η Ευρωπαϊκή νομοθεσία σε όλες τα κράτη μέλη της ΕΕ. (6.3.5)

501. Τι από τα παρακάτω δεν ισχύει;

(α) Η έκδοση άδειας οδήγησης σε ένα κράτος μέλος, ισχύει σε όλη την ΕΕ

(β) Η έκδοση πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ δεν ισχύει σε όλη την ΕΕ

(γ) Τα νέα εγγεγραφόμενα οχήματα θα πρέπει να πληρούν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές

(δ) Η Ευρωπαϊκή Χάρτα Οδικής Ασφάλειας είναι η κατ'εξοχήν υπεύθυνη για βελτίωση της οδικής ασφάλειας για τις χώρες της ΕΕ

Απάντηση: (β)

Η έκδοση πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ ισχύει σε όλη την Ευρώπη. (6.3.5)

502. Κατά την περίοδο του 2022, οι πλείστοι τουρίστες που επισκέφθηκαν την Κύπρο προέρχονταν από ποια χώρα;

- (α) Γερμανία
- (β) Ρωσία
- (γ) Ηνωμένο Βασίλειο**
- (δ) Σουηδία

Απάντηση: (γ)

Κατά το 2022, το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί την κύρια πηγή τουρισμού για την Κύπρο, με ποσοστό 37,9% της συνολικής τουριστικής κίνησης, ακολουθούν το Ισραήλ με ποσοστό 8,7%, η Γερμανία με 6,2% και η Πολωνία με 5,8%. Το 2022 τα έσοδα από τον τουρισμό ανήλθαν στα €2.439,2 εκ. σε σύγκριση με €1.513,6 εκ. το 2021 και €392,0 εκ. το 2020. (6.3.5)

503. Ποιος είναι ο Ενιαίος Ευρωπαϊκός Αριθμός έκτακτης ανάγκης;

- (α) 199
- (β) 1460
- (γ) 100
- (δ) 112**

Απάντηση: (δ)

Ο ενιαίος ευρωπαϊκός αριθμός έκτακτης ανάγκης είναι το 112. (6.3.5)

504. Καθώς οδηγείτε παρατηρείτε ότι υπάρχει πυρκαγιά στο Σταυροβούνι. Ποιο αριθμό πρέπει να καλέσετε άμεσα;

- (α) 1400
- (β) 1407**
- (γ) 1499
- (δ) 1415

Απάντηση: (β)

Ο αριθμός για αναφορά δασικών πυρκαγιών είναι το 1407. (6.3.5)

Μελέτες Περίπτωσης

ΜΕΡΟΣ 6 ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

70. Έρευνες έδειξαν ότι οι οδηγοί ταξί σπάνια εμπλέκονται σε θανατηφόρα ατυχήματα. Γιατί νομίζετε συμβαίνει αυτό;

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.3

Οι οδηγοί ταξί, σπάνια εμπλέκονται σε τροχαία ατυχήματα για 3 κυρίως λόγους:

- Οι οδηγοί ταξί ως επαγγελματίες οδηγοί είναι έμπειροι οδηγοί.
- Οι οδηγοί ταξί είναι πολύ προσεκτικοί κατά την οδήγηση, διότι οποιαδήποτε εμπλοκή τους σε ατύχημα θα έχει ως επίπτωση την απώλεια εισοδημάτων.
- Αντιλαμβάνονται την ευθύνη που έχουν για την ασφάλεια των πελατών τους.

71. Βρίσκεστε στο γραφείο και συζητάτε με ένα νεαρό συνάδελφό σας που μόλις έχει προσληφθεί ως οδηγός ταξί. Ο νεαρός συνάδελφος σας αναφέρει ότι θεωρεί το επάγγελμά σας σχετικά ακίνδυνο, νοούμενου ότι ένας οδηγός ταξί οδηγεί προσεκτικά και δεν εμπλέκεται σε τροχαία ατυχήματα. Εσείς έχετε 30 χρόνια πείρα στο επάγγελμα και του εξηγείτε ότι πέραν από τα τροχαία ατυχήματα, υπάρχουν άλλοι κίνδυνοι, όπως διάφορες παθήσεις και ασθένειες, που μπορεί να προκληθούν λόγω της φύσης του επαγγέλματος. Εξηγήστε ποιες είναι αυτές οι παθήσεις και ασθένειες.

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.1

- Το γεγονός ότι ο οδηγός ταξί παραμένει για πολλές ώρες εντός του οχήματός του ακίνητος σε καθήμενη στάση, μπορεί να αποτελέσει αιτία πρόκλησης ή επιδείνωσης κάποιων μυϊκών παθήσεων ή παθήσεων κάποιων οστών και ενώσεων. Στα πιο πάνω προστίθεται και η δραστηριότητα του οδηγού που αφορά την φορτοεκφόρτωση των αποσκευών των πελατών του στο ταξί. Οι μυϊκές παθήσεις και οι παθήσεις των σπονδύλων προκαλούν συνήθως κινητικά προβλήματα και πόνους στην πλάτη, στους ώμους, στα χέρια, στα πόδια, στο σβέρκο και στους γοφούς του ανθρώπου.
- Η πολύωρη οδήγηση στους δρόμους, ιδιαίτερα σε ώρες κυκλοφοριακής αιχμής και το δύσκολο και ακανόνιστο ωράριο εργασίας (βάρδιες μέρας και νύκτας) μπορεί να αποτελέσουν γενεσιουργούς παράγοντες για ένταση, πονοκεφάλους, άγχος και προβλήματα ύπνου.
- Οι οδηγοί ταξί, και ιδιαίτερα οι οδηγοί των αστικών ταξί, διακινούνται εντός των πόλεων, όπου υπάρχει έντονο το πρόβλημα των αυξημένων ρύπων/καυσαερίων στην ατμόσφαιρα. Ένα τέτοιο εργασιακό περιβάλλον μπορεί να προκαλέσει ή να συμβάλει στην επιδείνωση συγκεκριμένων παθήσεων που σχετίζονται με αναπνευστικά και καρδιακά προβλήματα.
- Ο οδηγός ταξί είναι συνεχώς εκτεθειμένος σε διάφορες μεταδοτικές μολύνσεις (κρυολόγημα, γρίπη κ.λπ.) από πελάτες που χρησιμοποιούν το ταξί του και οι οποίοι μπορεί να είναι φορείς κάποιων ιών και βακτηρίων.

72. Διαβάζετε στην εφημερίδα ότι η ΕΕ έχει θέσει στόχο για μείωση κατά 50 % των θανάτων από τροχαία ατυχήματα – και, για πρώτη φορά, για μείωση και των σοβαρών τραυματισμών – έως το 2030. Αυτοί οι στόχοι καθορίστηκαν στο στρατηγικό σχέδιο δράσης για την οδική ασφάλεια και στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια για την περίοδο 2021-2030 της Επιτροπής, στα οποία επίσης προβλέπονται σχέδια οδικής ασφάλειας που αποσκοπούν στην επίτευξη έως το 2050 του στόχου να μην σημειώνεται κανένας θάνατος από τροχαία ατυχήματα («όραμα μηδενικών απωλειών»). Ποιους βασικούς δείκτες επιδόσεων γνωρίζετε;

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.2

Οι βασικοί δείκτες επιδόσεων που καθορίστηκαν, αφορά τα ασφαλή οχήματα, το ασφαλές οδικό και παρόδιο δίκτυο, την ασφαλή χρήση του οδικού δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης ασφαλούς ταχύτητας, της νηφάλιας οδήγησης, της πρόληψης των παραγόντων που προκαλούν διάσπαση της προσοχής κατά την οδήγηση και της χρήσης της ζώνης ασφαλείας και του προστατευτικού εξοπλισμού, καθώς και την ταχεία και αποτελεσματική περίθαλψη μετά από τροχαίο ατύχημα.

73. Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, το 99,6% των οδικών ατυχημάτων για το έτος 2020 οφείλονταν στον ανθρώπινο παράγοντα και μόνο 0,4% είχε σχέση με μηχανική βλάβη του αυτοκινήτου. Ποια είναι τα συχνότερα αίτια πρόκλησης οδικών ατυχημάτων ;

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.2

- Απρόσεκτη οδήγηση.
- Οδήγηση υπό επήρεια ποτού, ναρκωτικών και φαρμάκων.
- Μη τήρηση ασφαλισμένης απόστασης.
- Παράβαση φώτων τροχαίας.

74. *Μεταφέρετε πελάτη από τη Λευκωσία στη Λεμεσό. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής συζητάτε για διάφορα ζητήματα που αφορούν σε τροχαία ατυχήματα στην Κύπρο. Η συζήτησή σας στρέφεται και σε τροχαία ατυχήματα που αφορούν σε οδηγούς ταξί. Ο επιβάτης σας ρωτά κατά πόσο υπάρχουν επίσημα στοιχεία που υποδεικνύουν ποιες είναι οι κύριες αιτίες εμπλοκής των ταξί σε τροχαία ατυχήματα. Να αναφέρετε τουλάχιστον τρεις.*

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.3

Οι κυριότερες περιπτώσεις ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται τα ταξί αφορούν:

- Τη συχνή παραβίαση συγκεκριμένων προνοιών του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας από τους οδηγούς ταξί, όπως η επαναστροφή σε δρόμο διπλής κατεύθυνσης, παράλειψη συμμόρφωσης στα φώτα τροχαίας, κ.ά.
- Την οδική συμπεριφορά των οδηγών ταξί, που αφορά σε κάποια στοιχεία επιθετικής οδήγησης, όπως οι απότομες επιταχύνσεις.
- Το άνοιγμα της πόρτας του ταξί, συνήθως από πελάτες, προς την πλευρά που διακινούνται άλλα οχήματα και στην αμέλεια του οδηγού ταξί να ενημερώσει τους πελάτες του (ιδιαίτερα αν είναι ξένοι) ή να τους επιστήσει την προσοχή.
- Την παράνομη στάση για επιβίβαση ή αποβίβαση πελατών σε επικίνδυνα σημεία του δρόμου με αυξημένη τροχαία κίνηση.
- Την πρόσκρουση σε προπορευόμενο όχημα λόγω αφηρημάδας, κόπωσης, έλλειψης αυτοσυγκέντρωσης και αδυναμίας εφαρμογής μιας αμυντικής οδήγησης.

75. *Βρίσκεστε στο γραφείο και συζητάτε με συναδέλφους σας για τις επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από τα τροχαία ατυχήματα. Ποιες άλλες επιπτώσεις μπορεί να έχει ένα τροχαίο ατύχημα πέραν των επιπτώσεων που αφορούν στην υγεία του οδηγού ταξί;*

Απάντηση: στην ενότητα 6.1.5

- Οικογενειακές: Ένας τραυματισμός προκαλεί πάντα πόνο στην οικογένεια του τραυματισμένου. Ο πόνος, η ψυχική οδύνη, η αναστάτωση, η ταλαιπωρία, συμπεριλαμβανομένων και των όποιων αρνητικών οικονομικών επιβαρύνσεων, είναι κάποιες από τις επιπτώσεις στην οικογένεια του τραυματισμένου οδηγού.
- Οικονομικές: Αφορά στα όποια έξοδα και στην απώλεια εσόδων σε περίπτωση αναρρωτικής άδειας του τραυματισμένου οδηγού. Το οικονομικό κόστος συμπεριλαμβάνει το κόστος για τον τραυματία οδηγό λόγω απώλειας εισοδήματος, το κόστος για την επιχείρηση λόγω της απουσίας του οδηγού από την εργασία, το κρατικό κόστος λόγω του κόστους των νοσοκομείων, της Αστυνομίας κ.λπ., το κόστος που περιλαμβάνει το λειτουργικό κόστος ασφαλιστικών οργανισμών και δικηγορικών γραφείων κ.λπ.
- Επαγγελματικές: Αφορά στις όποιες αρνητικές συνέπειες προκύπτουν από ένα τροχαίο ατύχημα σε σχέση με τις επαγγελματικές σχέσεις του οδηγού με την εταιρεία του και με τους πελάτες του.

76. *Έχετε παραλάβει έναν Άγγλο τουρίστα από το αεροδρόμιο Λάρνακας και τον μεταφέρετε στη Λευκωσία. Ο τουρίστας σας αναφέρει ότι στο Λονδίνο, όπου κατοικεί, ο τομέας των δημόσιων συγκοινωνιών είναι ανεπτυγμένος (λεωφορεία, ταξί, μετρό). Σας ρωτά ποια είναι η αντίστοιχη εικόνα στην Κύπρο. Εξηγήστε τι θα λέγατε στον τουρίστα.*

Απάντηση: στην ενότητα 6.2.1 – 6.2.4

Τα μεταφορικά μέσα δημόσιας χρήσης στην Κύπρο συμπεριλαμβάνουν κυρίως τα λεωφορεία και τα ταξί. Το 2019, ο μέσος όρος μετακινήσεων με μέσα μαζικής μεταφοράς στις ευρωπαϊκές πόλεις ήταν περίπου στο 70%, δηλαδή 7 στους 10 Ευρωπαίους διακινούνταν με τις δημόσιες συγκοινωνίες του τόπου τους, ενώ στην Κύπρο με βάση στοιχεία του 2019 μόλις το 8%, δηλαδή 8 στα 100 άτομα, διακινούνταν με δημόσιες συγκοινωνίες. Η τεράστια πλειοψηφία των Κυπρίων διακινείται με τα ιδιωτικά τους οχήματα (85%-90%) και ένα πολύ μικρό ποσοστό (10%-15%) χρησιμοποιούν τα δημόσια μέσα μεταφοράς (λεωφορεία και ταξί) με βάση στοιχεία του 2022.

77. *Εσείς και οι συνάδελφοί σας στην εταιρεία ταξί όπου εργάζεστε, θέλετε να αυξήσετε την πελατεία σας. Αναφέρετε και εξηγήστε 4 τρόπους που θα προτείνετε για διαφήμιση.*

Απάντηση: στην ενότητα 6.2.2

- Διαφήμιση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδα, περιοδικά, άλλα έντυπα): Μπορεί να βοηθήσει στη γνωστοποίηση και διαφήμιση μιας εταιρείας και των παρεχόμενων υπηρεσιών της.
- Διαδίκτυο: Μέσω της ιστοσελίδας της, μια εταιρεία ταξί μπορεί να προσφέρει πληροφορίες για τις προσφερόμενες υπηρεσίες της καθώς και στοιχεία επικοινωνίας της.
- Διαφημιστικά φυλλάδια και αφίσες.
- Επαγγελματικές κάρτες: Ο οδηγός ταξί μπορεί να τις δίνει στους πελάτες του και γενικά στον κοινωνικό του κύκλο.
- Διά στόματος: Η πιο αξιόπιστη διαφήμιση, ιδιαίτερα σε μικρούς γεωγραφικά και πληθυσμιακά χώρους όπως είναι η Κύπρος είναι η διά στόματος διαφήμιση που γίνεται από ικανοποιημένους πελάτες.

78. *Εσείς και οι συνάδελφοί σας στην εταιρεία ταξί όπου εργάζεστε, θέλετε να αυξήσετε την πελατεία σας. Αναφέρετε και εξηγήστε 4 τρόπους που θα προτείνετε για βελτίωση των δημόσιων σχέσεων και της εικόνας της εταιρείας σας.*

Απάντηση: στην ενότητα 6.2.2

1. Ανακοίνωση στον τύπο σχετικά με μια καινοτόμα αλλαγή, που θα επηρεάσει θετικά το ευρύτερο κοινό.
2. Διοργάνωση ή συμμετοχή σε κάποιες φιλανθρωπικές εκδηλώσεις.
3. Έκδοση διαφημιστικών δώρων (ημερολόγια, πένες, κ.λπ.) για τους πελάτες της εταιρείας ή και για άλλους.
4. Αποστολή ευχετήριων καρτών σε τακτικούς πελάτες λόγω κάποιας γιορτής (π.χ. γενέθλια, ονομαστική γιορτή, Χριστούγεννα).

79. *Μόλις πρόσφατα αποκτήσατε άδεια οδηγού ταξί. Εκτός από τις γνώσεις χρήσης του ταξί και ασφαλούς οδήγησης, τι άλλες γνώσεις πρέπει να έχετε για να βελτιώσετε την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρετε στους πελάτες σας;*

Απάντηση: στην ενότητα 6.2.3

- Γνώσεις για την περιοχή και το οδικό δίκτυο: ο οδηγός ταξί πρέπει να γνωρίζει για την περιοχή του τους κύριους δρόμους ή τις εναλλακτικές διαδρομές, τις βασικές Υπηρεσίες και άλλους σημαντικούς χώρους κ.λπ.
- Ιστορικές γνώσεις: είναι καλά ο οδηγός να έχει βασικές γνώσεις που αφορούν την ιστορία της Κύπρου και κάποια γνωστά ιστορικά μνημεία.
- Επίκαιρες γνώσεις: ο οδηγός θα πρέπει να ενημερώνεται για τα τρέχοντα θέματα της επικαιρότητας καθώς και για μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις.
- Γνώσεις αγγλικής γλώσσας: ο οδηγός είναι καλά τουλάχιστον να ομιλεί την αγγλική γλώσσα σε επίπεδο που θα του επιτρέπει να επικοινωνεί σε ικανοποιητικό βαθμό με ξένους πελάτες.

- Γνώσεις διαχείρισης και επικοινωνίας με πελάτες: ο οδηγός πρέπει να κατέχει και να εφαρμόζει τις βασικές αρχές που έχουν σχέση με τη σωστή συμπεριφορά προς τους πελάτες.

80. Συζητήστε με συναδέλφους σας για συμπεριφορές άλλων συναδέλφων που θίγουν το γόητρο του επαγγέλματος. Γίνεται αναφορά σε θέματα οδικής συμπεριφοράς. Αναφέρετε 4 παραδείγματα συμπεριφορών ασυμβίβαστων προς το επάγγελμά σας, οι οποίες όμως δεν αφορούν τροχαία παραβίαση του ΚΟΚ.

Απάντηση: στην ενότητα 6.2.5

1. Το κάπνισμα εντός του οχήματος πρέπει να αποφεύγεται, αφού η οσμή από το τσιγάρο δύσκολα φεύγει.
2. Ανεξάρτητα από την κόπωση και την ένταση, ο οδηγός οφείλει να συμπεριφέρεται με κόσμιο τρόπο σε όλες τις περιπτώσεις πελατών, καθώς η απρεπής συμπεριφορά του οδηγού προς τους πελάτες αποτελεί δείγμα έλλειψης επαγγελματισμού.
3. Το απρεπές ντύσιμο και η απρεπής εμφάνιση ενός οδηγού ταξί πρέπει να αποφεύγεται, καθώς τέτοιες εικόνες δημιουργούν αρνητικές εντυπώσεις στους πελάτες για το επίπεδο του επαγγελματισμού του οδηγού.
4. Ο οδηγός ταξί δεν πρέπει να εμπλέκεται σε συναλλαγματικές πράξεις με τους πελάτες-τουρίστες, καθώς αρμόδια κατά το νόμο για αγορά ξένου συναλλάγματος με ευρώ είναι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (οι τράπεζες).

81. Βρίσκεστε σταθμευμένος στο παλαιό λιμάνι της Λεμεσού. Σας πλησιάζει ένας Έλληνας τουρίστας και σας εξηγεί ότι είναι φοιτητής Ιστορίας-Αρχαιολογίας στην Ελλάδα και θα ήθελε να επισκεφτεί κάποια ιστορικά μνημεία στη Λεμεσό. Σας ζητά να του προτείνετε κάποια. Σε ποια 3 μνημεία θα τον μεταφέρνατε;

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.3

- Αμαθούντα: Η Αμαθούντα βρίσκεται στα ανατολικά της Λεμεσού και κατοικείται από τον 11ο π.Χ. αιώνα. Μερικοί σημαντικοί χώροι της Αμαθούντας είναι το Ιερό της Αφροδίτης στην Ακρόπολη, η Ρωμαϊκή Αγορά και τα Λουτρά, το Ανάκτορο, το λιμάνι και τα τείχη.
- Θέατρο Κουρίου: Βρίσκεται 4 χλμ νοτιοδυτικά του χωριού Επισκοπή και κτίστηκε αρχικά το 2ο αιώνα π.Χ. Μετά την αναστήλωσή του, το θέατρο χρησιμοποιείται σήμερα για πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Μεσαιωνικό κάστρο Κολοσσίου: Βρίσκεται περίπου 11 χλμ δυτικά της Λεμεσού. Κτίστηκε αρχικά στα 1210 μ.Χ. από τους Ιωαννίτες ιππότες και ήταν έδρα της ανώτατης στρατιωτικής διοίκησης του νησιού.

82. Βρίσκεστε σταθμευμένος κοντά στο λιμανάκι της Λεμεσού. Σας πλησιάζουν τρεις Γερμανοί τουρίστες και σας ζητούν να τους μεταφέρετε στην Πόλη της Χρυσοχούς και κατά τη διαδρομή να σταματήσετε για να επισκεφτούν δύο σημαντικά αξιοθέατα της Θεάς Αφροδίτης. Ποια θα τους υποδεικνύατε;

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.3

- Λουτρά της Αφροδίτης: Βρίσκονται στην περιοχή του Ακάμα. Είναι μια σπηλιά όπου αναβλύζει νερό, στο οποίο κατά την παράδοση η θεά Αφροδίτη συνήθιζε να λούζεται. Εκεί συναντούσε και τον αγαπημένο της Άδωνη.
- Ιερό της Αφροδίτης: Βρίσκεται στα Κούκλια. Τα παλαιότερα ερείπια του χρονολογούνται από το 12ο αιώνα π.Χ. Επίσης εκεί υπάρχει και μουσείο, το οποίο εκθέτει πολλά αξιόλογα ευρήματα της περιοχής.

83. Σας προσεγγίζουν δύο τουρίστες στο χώρο όπου είστε σταθμευμένος στη Λευκωσία. Σας ζητούν να τους δώσετε πληροφορίες για τα κύρια μουσεία της πόλης ώστε να επιλέξουν ένα από αυτά για να επισκεφτούν. Αναφέρετε τα 2 κύρια μουσεία της Λευκωσίας, ιστορικού ή αρχαιολογικού χαρακτήρα, και πείτε τι μπορούν να δουν εκεί.

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.3

- Κυπριακό Μουσείο (Αρχαιολογικό): Είναι το μεγαλύτερο και παλαιότερο αρχαιολογικό μουσείο στην Κύπρο και σε αυτό εκτίθενται συλλογές απ' όλη την Κύπρο, από τη Νεολιθική εποχή (700-3900 π.Χ.) μέχρι τη Βυζαντινή περίοδο (330–1191 μ.Χ.).
- Βυζαντινό Μουσείο: Στο μουσείο υπάρχει συλλογή εικόνων απ' όλη την Κύπρο, με έργα από τον 9ο μέχρι και το 19ο αιώνα και επίσης εκτίθενται ιερά κειμήλια που σκιαγραφούν την ιστορία της Εκκλησίας της Κύπρου.
- Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο: Παρουσιάζει την ιστορία και την κοινωνική ζωή της Λευκωσίας από τη χαλκολιθική εποχή μέχρι σήμερα.

84. Έχετε παραλάβει ένα ζεύγος τουριστών από το διαμέρισμα τους στα Περβόλια (επαρχία Λάρνακας) και σας ζητούν να τους μεταφέρετε στη Λάρνακα σε ένα εστιατόριο. Στην πορεία της διαδρομής σας ζητούν να τους περάσετε και από ένα ιστορικό μνημείο μουσουλμανικής προέλευσης. Τι θα τους προτείνατε και γιατί;

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.3

Ο Τεκές Χαλά Σουλτάν χτίστηκε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας προς τιμή της Umm Haram, η οποία σκοτώθηκε όταν έπεσε από το άλογο που την μετέφερε. Ο Τεκές χτίστηκε στο σημείο όπου σκοτώθηκε. Θεωρείται ένα από τα 4 ιερότερα Μουσουλμανικά μασωλεία.

85. Έχετε στο όχημα σας τρεις τουρίστες και οδεύετε από τη Λευκωσία προς το αεροδρόμιο Λάρνακας. Στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λάρνακας και συγκεκριμένα έξω από τα Λατσιά υπάρχει σοβαρό ατύχημα. Ως συνέπεια, έχει σχηματιστεί μεγάλη ουρά οχημάτων. Οι πελάτες σας βιάζονται να φτάσουν στο αεροδρόμιο Λάρνακας για να προλάβουν την πτήση τους. Τι μπορείτε να κάνετε σε αυτή την περίπτωση;

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.4

Σε περίπτωση που ο αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας-Λάρνακας (A2) δεν είναι προσβάσιμος για οποιονδήποτε λόγο, εναλλακτική λύση αποτελεί ο παλαιός δρόμος Λευκωσίας-Λάρνακας (B2) που περνά από τα Λατσιά και τα χωριά Πέρα Χωριό Νήσου, Αλάμπρα, Δάλι, κ.ο.κ.

86. Εσείς και οι συνάδελφοι σας στην εταιρεία ταξί όπου εργάζεστε, συζητείται για διάφορα περιστατικά που συμβαίνουν εντός και εκτός του παγκύπριου οδικού δικτύου, και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, ποια χρήσιμα τηλέφωνα θα χρησιμοποιήσετε ;

Απάντηση: στην ενότητα 6.3.4

Ενιαίος Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	112
Επιπρόσθετος Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	199
Γραμμή Επικοινωνίας του Πολίτη με την Αστυνομία (εμπιστευτικές αναφορές)	1460
Γραμμή Αστυνομικής Βοήθειας	1499
Αναφορά Δασικών Πυρκαγιών	1407